V 7071

Kamer 40

BIBLIOTHEEK
A— 2048
Departement van Koloniën.

ALPHABETISCH REGISTER

OP DE NOTULEN DER ZITTINGEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD

VAN DE KOLONIE CURAÇAO.

ZITTINGJAAR 1921—1922.

De cijfers duiden de bladzijden der notulen aan.

A.

Aanvaarding van het bestuur over de kolonie Curaçao door den Gouverneur Mr. N. J. L. Brantjes, rede 30-32.

Administrateur van financiën (A. B. J. Prakken).
Delegatie voor de ontwerp-verordening tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921 te verhoogen 24; spreekt hierover 27 en 28; delegatie voor de ontwerp-verordening betreffende de vrijstellingen van dienst en de verloven aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao 50; spreekt hierover 50 en 51; delegatie voor de ontwerp-verordening betreffende het verleenen van wachtgeld en onderstand aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao 50; spreekt hierover 51; delegatie voor de ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van den 24n. Juli 1920 (P. B. 1920 Nº 39), tot verhooging van de Curaçaosche pensioenen 59; delegatie voor de ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de verordening van den 13n. December 1898 (P. B. 1899 Nº 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 Nº 5) 59; delegatie voor de ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de verordening van 16 Juli 1867 (P. B. 1868 Nº 2), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en wettige of gewettigde weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 Nº 5) 59; delegatie voor de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923 74; spreekt hierover 76, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90 en 91.

Adressen aan den Kolonialen Raad. Zie onder Verzoekschriften.

Afdeelingen (trekking en samenstelling der —) 5.

Algemeene ambtenarenvereeniging. Zie onder Verzoekschriften.
Schrijven over de nieuwe salarisregeling 34; besluit te voegen bijde ontwerp salarisregeling 34; schrijven verzoekende de verlofsverordening te willen afwerken 34; besluit te voegen bij de ontwerp-salarisregeling 34.

Algemeen verslaggever (G. J. Ferguson). Schrijven om zijn aan den Gouverneur gericht request tot verhooging zijner toelage met 's Raads advies door te zenden 64; verwezen naar de afdeelingen 64.

Ambtenaren. Zie onder Verordeningen sub 1º, 3º, 4., 10º, 11º, 12º en 22º en onder Verzoekschriften.

Amendementen (voorgestelde —). Zie onder Verordeningen sub 20º, 25º en 30º

Artsenijbereidkunde. Zie onder Verordeningen sub 8º

B.

Beaujon (J. J.), lid van den Raad.
Kennisgeving van de benoeming van den heer — tot lid van den Raad 33; kennisgeving van de eedsaflegging van — 33.
Spreekt: bij gelegenheid dat hij voor het eerst als lid zitting neemt in 's Raads vergadering 33 en 34; naar aanleiding van de gouvernements-missive van 14 December 1921 Nº 5714, om te vernemen of een voorstel tot aanvulling van een door den Raad niet behandelde en niet goedgekeurde begrooting in behandeling zal worden genomen 47; bij de beraadslagingen over de ontwerp-verordening tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 Nº 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao 64, 65, 71, 72 en 73; bij de beraadslagingen over de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923 87 en 90.
Verkiezing van candidaten voor de vervulling der te ontstane vacature wegens de periodieke aftreding in Mei 1922 van het lid — 53 en 54; kennisgeving van de benoeming van — tot lid van den Raad 74 en 75.

Beëediging van den waarnemenden Gouverneur Mr. J. B. Gorsira 12.

Begrooting 1922 (voorloopige vaststelling van de —). Zie onder Verordeningen sub 5º

———— 1921 (wenschelijkheids—). Zie onder Verordeningen sub 20º

———— 1923 (voorloopige vaststelling van de —). Zie onder Verordeningen sub 30º

———— Inlichtingen over de punten Leeningen en Rente wegens uit 's Rijks schatkist ontvangen voorschotten 25.

———— Gouvernements-missive van 14 December 1921, Nº 5714, om te vernemen of een voorstel tot aanvulling van een door den Raad niet behandelde en niet goedgekeurde begrooting in behandeling zal worden genomen 47; antwoord van den Raad 47.

UNIV. LEIDEN BIBL.

Belastingcommissie. Aanbieding van een afschrift van het rapport van de bij G. B. dd. 8 October 1919, Nº 1169, ingestelde commissie om middelen aan de hand te doen om de koloniale kas te stijven en de financieele lasten van het Moederland ten opzichte van de kolonie eenigszins te verlichten 25; besluit te laten circuleeren 15.

Bergmann (Dr. A. J. H.). Zie onder Directeur van den openbaren gezondheidsdienst.

Besmettelijke ziekten. Zie onder Verordeningen sub 6º

Bezoldigingsregeling der ambtenaren. Zie onder Verordeningen sub 1º, onder Verzoekschriften en onder Algemeene Ambtenarenvereeniging.

Bierman (H.). Zie onder Verzoekschriften.

Bode van den Kolonialen Raad. Kennisgeving dat P. J. W. de Vos belast is met de betrekking van bode ter gouvernements-secretarie en van den Kolonialen Raad, instede van den op diens verzoek ontslagen bode C. M. Nuboer 57.

Boomgaart (H. J. T.). Zie onder Griffier van den Raad.

Brandgevaar. Zie onder Petroleumtanks.

Brantjes (Mr. N. J. L.). Zie onder Gouverneur.

Bureelambtenaren. Zie onder Verzoekschriften.

Burgerlijk Wetboek. Zie onder Verordeningen sub 29º

C.

Commissie van in- en uitgeleide. Benoeming van eene commissie om den wd. Gouverneur Mr. J. B. Gorsira in en uit te geleiden ter vergadering, bijeengeroepen voor zijne beëediging 12; benoeming van eene commissie om den Gouverneur Mr. N. J. L. Brantjes aan het Raadhuis te ontvangen en weder uitgeleide te doen om ingevolge art. 15 van het Regeeringsreglement het bestuur over de kolonie te aanvaarden 29; benoeming van eene — van den Gouverneur bij de opening der vergadering voor het zittingjaar 1922-1923 92.

———— voor de verzoekschriften. Kiezing van de — 7. Zie onder Verzoekschriften.

———— Zie Belastingcommissie.

Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen. Aanbieding van een afschrift van de ministerieele missive van 13 Mei 1921, 10de Afd., Nº 69/203, handelende over een voorschot van f 15 000,— verleend aan de — 15; besluit om te laten circuleeren 15.

Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij. Zie onder Verzoekschriften.

D.

Danspartijen. Zie onder Keuren sub 1º

De Vos (P. J. W.). Zie onder Bode van den Kolonialen Raad.

Diensttijd. Zie onder Verordeningen sub 22º

Directeur van den openbaren gezondheidsdienst (M. C. Goedhart).
Delegatie voor de ontwerp-verordening tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921 te verhoogen 24; delegatie voor de ontwerp-verordening tot regeling van het toezicht op krankzinnigen 24; spreekt hierover 26.

———— (Dr. A. J. H. Bergmann).
Delegatie voor de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923 17; spreekt hierover 76.

Directeur der openbare werken (Ph. van der Breggen).
Delegatie voor de ontwerp-verordening tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921 te verhoogen 24. Zie ook onder Verzoekschriften.

———— (G. J. H. Molengraaff).
Delegatie voor de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923 74; spreekt hierover 76–78, 89 en 90.

E.

Eedsaflegging. Aflegging van den eed, voorgeschreven bij art. 28 van het Regeeringsreglement, door den wd. Gouverneur Mr. J. B. Gorsira 12.

Ellis (Mr. W. Ch. de la Try), lid van den Raad.
Verslag van de commissie voor de verzoekschriften betreffende de verzoekschriften van O. W. Gravenhorst Brouwer, D. J. B. Seykens, F. K. Thielen en Jac. F. Haayen, de Algemeene Ambtenarenvereeniging, onderwijzeressen en onderwijzers 2de klasse, onderwijzeressen en onderwijzers bij het openbaar onderwijs, H. van der Hoeven, G. A. t' Sas en W. van den Beld over de nieuwe bezoldigingsregeling, en betreffende het verzoekschrift van Guillermo Romijn over motorwagentjes, die niet achteruit kunnen rijden, uitgebracht door — 19 en 20; verslag van de commissie voor de verzoekschriften betreffende de verzoekschriften van den Directeur der Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij, den vertegenwoordiger van den Koninklijken West-Indischen Maildienst, de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij en de West-Indische Scheepvaart Maatschappij over loodsgelden, betreffende het verzoekschrift van Mr. F. G. Schalkwijk over pensioenskortingen, en betreffende het verzoekschrift van de bureelambtenaren op Curaçao over salarisregeling en afschaffing van pensioenskorting, uitgebracht door — 52 en 53; verslag van de commissie voor de verzoekschriften betreffende het verzoekschrift van den directeur der openbare werken Ph. van der Breggen om genoegdoening wegens onheusche bejegening door den Gouverneur, uitgebracht door — 61; spreekt bij de beraadslagingen over de ontwerp-verordening tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 Nº 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao 69 en 70; verslag van de commissie voor de verzoekschriften betreffende het verzoekschrift van onderwijzers en onderwijzeressen 2de klasse om in salaris boven de onderwijzers 3de klasse te staan, uitgebracht door — 73; spreekt bij de beraadslagingen over de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923 86.

F.

Ferguson (G. J.). Zie onder Algemeen verslaggever.

Financieele decentralisatie en verkiezing voor den kolonialen raad. Voorlezing van het ontwerp-schrijven over — 35–43.

Forbes (J. C. B.), lid van den Raad.
Mededeeling van het lid — van zijn voornemen om voor korten tijd naar het buitenland te gaan 14; kennisgeving van het overlijden in Nederland van het lid — 18; schrijven van Mevrouw Forbes, geboren Schotborgh, bedankende voor de door den Raad betoonde deelneming bij het overlijden van haren echtgenoot 34.

G.

Genees-, heel- en verloskunde. Zie onder Verordeningen sub 15º

Geneesmiddelen. Zie onder Verordeningen sub 8º en 9º

Getuigen. Zie onder Verordeningen sub 28º

Goedhart (M. C.). Zie onder Directeur van den openbaren gezondheidsdienst.

Gorsira (Mr. C. S.). Zie onder Procureur-generaal.

Gorsira (C. S. — J.P.Ez.), lid van den Raad.
Spreekt : bij de behandeling van de stukken betreffende het brandgevaar der petroleumtanks in het Schottegat 22 en 23; bij de beraadslagingen over de ontwerp-verordening tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921 te verhoogen 28; bij de beraadslagingen over de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85 en 90.

Gorsira (Mr. J. B.). Zie onder Gouverneur en onder Procureur-generaal.

Gouvernements-Secretaris. Zie onder Griffier van den Raad.

Gouverneur.
Opening door den Gouverneur O. L. Helfrich van de vergadering voor het zittingjaar 1921/1922, rede 1-5.
Kennisgeving van verleening aan den Gouverneur O. L. Helfrich van het gevraagde ontslag uit zijn ambt, met vergunning het bestuur tijdelijk over te dragen aan den ondervoorzitter van den Raad van Bestuur Mr. J. B. Gorsira 11; voorlezing van de proclamatie, waarbij de Gouverneur Helfrich de overgave van het Bestuur aan den wd. Gouverneur Gorsira aan de bevolking bekend maakt 12.
Regeling der plechtigheid in verband met de aanvaarding van het bestuur door Mr. J. B. Gorsira 11; voorlezing van de proclamatie, waarbij de wd. Gouverneur Mr. J. B. Gorsira de aanvaarding van het Bestuur ter kennis van de ingezetenen brengt 12; aflegging van den eed, voorgeschreven bij art. 28 van het Regeeringsreglement, door den wd. Gouverneur 12; rede door den wd. Gouverneur uitgesproken bij gelegenheid van de eedsaflegging 13.
Voorlezing van de akte van benoeming en het proces-verbaal van eedsaflegging van den Gouverneur Mr. N. J. L. Brantjes 30; rede door den Gouverneur Brantjes uitgesproken bij de aanvaarding van het bestuur over de kolonie 30-32.
Zendt in :
1º ontwerp-verordeningen en ontwerp-keuren. Zie onder Verordeningen en onder Keuren.
2º machtigingen op hoofdambtenaren om de beraadslagingen bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen 24, 50, 59, 62 en 74.
3º depêches en beschikkingen :
— depêche van 21 Mei 1921, Nº 1753, waarbij den Raad in kennis wordt gesteld met den inhoud van een van den Minister van Koloniën ontvangen telegram, luidende: ,,Afschaffing alleen verplichte pensioenkortingen uitgezonderd op pensioenen'' 6; besluit te voegen bij de stukken over de salarisregeling 7;
— een geheim stuk 7;
— depêche van 27 Mei 1921, Nº 1707, 1742a en 1750, waarbij worden aangeboden een brief en twee verzoekschriften van ambtenaren, houdende bezwaren tegen de bezoldigingsregeling 1921 9; in handen gesteld van de commissie voor de verzoekschriften 9;
— depêche van 30 Mei 1921, Nº 1796, waarbij vertrouwelijk worden toegezonden afschriften van: *a.* de ministerieele missive van 27 April 1921, 10de Afdeeling, Nº 77/175; *b.* de gouvernements-depêche van 30 Mei 1921, Nº 1796, beide betrekking hebbende op de bezoldigingsregeling; zoomede afschrift van de ministerieele missive van 30 Maart 1921, 10de Afd., Nº 98/133, handelende over de gelijkstelling van het bijzonder met het openbaar onderwijs 9; naar de afdeelingen verwezen 10;
— depêche van 1 Juni 1921, Nº 1886a, waarbij worden aangeboden stukken betreffende brandgevaar van petroleumtanks 10; besluit om te laten circuleeren en later te behandelen 10;
— depêche van 14 Juni 1921, Nº 2037, houdende mededeeling, dat Hare Majesteit de Koningin aan den Gouverneur Helfrich het gevraagde ontslag uit zijn ambt heeft verleend, met vergunning om in de maand Juni de kolonie te verlaten en het bestuur daarvan tijdelijk over te dragen aan Mr. J. B. Gorsira, ondervoorzitter van den Raad van Bestuur 11;
— beschikking van 23 Juni 1921, Nº 671, regelende de plechtigheid in verband met de aanvaarding van het bestuur over de kolonie door Mr. J. B. Gorsira 11;
— depêche van 14 Juni 1921, Nº 1956, waarbij wordt aangeboden afschrift van de ministerieele missive van 13 Mei 1921, 10de Afd., Nº 69/203, handelende over een voorschot van f 15 000.— verleend aan de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen 15; besluit om te laten circuleeren 15;
— kennisgeving van een telegram van den Minister van Koloniën aan den Gouverneur, luidende: ,,Depêche eenentwintig Mei korting op pensioenen moet behouden analogie regeling moederland verzoeke verordeningen niet afkondigen 15;
— depêche van 28 Juli 1921, Nº 4115, houdende de mededeeling van het overlijden in Nederland van het lid J. C. B. Forbes 18;
— depêche van 27 Augustus 1921, Nº 4494, houdende kennisgeving van hetgeen de Minister van Koloniën bij missive van 20 Juli 1921, 7de Afd., Nº 43/302, over de bezoldigingsregeling heeft medegedeeld 21; besluit te voegen bij de stukken over de salarisregeling 22;
— depêche van 3 October 1921, Nº 4707, waarbij wordt aangeboden afschrift van de ministerieele missive van 23 Augustus 1921, 10de Afd., Nº 58/350 24; besluit om te laten circuleeren 25;
— depêche van 4 October 1921, Nº 4791, begeleidende een telegram van den Minister van Koloniën, luidende: ,,Depêche dertig Mei nieuwe bezoldigingsregeling mag niet ingevoerd terugwerkend Januari wanneer niet geheel voldaan voorwaarde bestrijding helft kosten koloniale middelen ook negentieneenentwintig'' 25;
— depêche van 4 October 1921, Nº 4800, waarbij wordt toegezonden afschrift van een ministerieele missive, houdende inlichtingen over de punten ,,Rente wegens uit 's Rijks schatkist ontvangen voorschotten'' en ,,leeningen'' 25; besluit te laten circuleeren 25;
— depêche van 4 October 1921, Nº 4880, waarbij ter kennisneming wordt aangeboden afschrift van het rapport van de bij G. B. van 8 October 1919, Nº 1169, ingestelde commissie om middelen aan de hand te doen om de koloniale kas te stijven en de financieele lasten van het Moederland ten opzichte van de kolonie eenigszins te verlichten 25; besluit te laten circuleeren 25;
— een geheime depêche van 8 October 1921 Nº 80 28;
— depêche van 31 October 1921, Nº 5165, houdende kennisgeving van de benoeming van J. J. Beaujon tot lid van den Raad 33;
— depêche van 18 November 1921, Nº 5390, houdende kennisgeving van de eedsaflegging van het lid J. J. Beaujon 33;
— beschikking van 7 November 1921, Nº 1189, waarbij aan den gouvernements-secretaris H. J. T. Boomgaart tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof is verleend, en de tijd. 1ste commies Jac. F. Haayen aangewezen is de functiën van gouvernements-secretaris gedurende het verlof van den titularis uit te oefenen 34;
— beschikking van 21 November 1921, Nº 1234, waarbij aan den gouvernements-secretaris H. J. T. Boomgaart, tot verder herstel van gezondheid, een maand verlofsverlenging is verleend 34;

— depêche van 14 December 1921, Nº 5714, om te vernemen of een voorstel tot aanvulling van een door den Raad niet behandelde en niet goedgekeurde begrooting in behandeling zal worden genomen 47;

— depêche van 9 Februari 1922, Nº 579, houdende antwoord op het verzoek van den Raad ter erlanging van een afschrift van het K. B. en de regeling van Gedeputeerde Staten van Noord Holland, waarbij aan Mr. F. G. Schalkwijk een soort non-activiteit is verleend 56; besluit om ter griffie te deponeeren 56;

— depêche van 24 Februari 1922, Nº 775, houdende mededeeling van de terugneming van de ontwerp-verordening tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in de kolonie Curaçao 56;

— depêche van 24 April 1922, Nº 1405, bevattende inlichtingen omtrent het voorgevallene met den Directeur der openbare werken Ph. van der Breggen 63 en 64; besluit de behandeling uit te stellen tot de eerstvolgende vergadering 64;

— depêche van 4 Mei 1922, Nº 1520, houdende kennisgeving van de benoeming, met ingang van den tweeden Dinsdag der maand Mei 1922, van de heeren A. G. Statius Muller en Ed. S. Lansberg tot onderscheidenlijk Voorzitter en Ondervoorzitter van den Raad en de heeren J. J. Beaujon, E. M. Penso, Edwin Senior en H. Statius Muller tot leden 75;

— depêche van 26 April 1922, Nº 1440, houdende mededeeling dat de door den Raad gewijzigde ontwerp-verordening tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 Nº 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao, niet wordt vastgesteld 75;

— depêche van 26 April 1922, Nº 1428, houdende mededeeling van de kennisgeving van het lid F. W. P. Winkel, dat hij met ingang van Mei a. s. ophoudt lid van den Raad te zijn 75;

— depêche van 2 Mei 1922, Nº 1504, houdende verzoek aan den voorzitter om de vergadering van den Kolonialen Raad over het zittingjaar 1921/1922 namens den Gouverneur te sluiten en den leden dank te betuigen voor hetgeen door hen in dat zittingjaar is verricht 92;

— beschikking van 2 Mei 1922, Nº 1506, regelende de plechtigheid in verband met de opening van de vergadering van den Kolonialen Raad 92.

Griffier van den Raad.

Voorlezing door den — van de proclamatie, waarbij de Gouverneur O. L. Helfrich de overgave van het Bestuur aan den waarnemenden Gouverneur Mr. J. B. Gorsira aan de bevolking bekend maakt, en die, waarbij de waarnemende Gouverneur Gorsira de aanvaarding van het Bestuur ter kennis van de ingezetenen brengt 12; voorlezing door den — van de akte van benoeming en het proces-verbaal van eedsaflegging van den Gouverneur Mr. N. J. L. Brantjes 30; kennisgeving van verleend verlof aan den gouvernements-secretaris tevens griffier van den Raad H. J. T. Boomgaart, en dat Jac. F. Haayen belast blijft met diens functiën 34; kennisgeving van verleende verlofsverlenging aan H. J. T. Boomgaart 34; voorlezing door den — van het ontwerp-schrijven van den Raad aan den Gouverneur betreffende het stelsel van verkiezing van den Kolonialen Raad en het onderwerp van financieele decentralisatie 35-43.

H.

Haayen (Jac. F.). Zie onder Griffier van den Raad en onder Verzoekschriften.

Helfrich (O. L.). Zie onder Gouverneur en onder Ontslag.

Honden. Zie onder Verordeningen sub 31º

I.

Inspecteur van het onderwijs (H. Meerdink).

Delegatie voor de ontwerp-verordening tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 Nº 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao 62; spreekt hierover 70, 71 en 72; delegatie voor de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923 74; spreekt hierover 86.

J.

Justitiekosten in strafzaken. Zie onder Verordeningen sub 16º

K.

Keuren.

1º tot aanvulling van de ,,Algemeene politiekeur'' 1917 (*danspartijen*).

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder **32** van het zittingjaar 1919/1920, en **26** van het zittingjaar 1920/1921).

Memorie van antwoord, gewijzigd ontwerp en eindverslag (**11**. 1/3); mandaat op den Procureur-generaal 18; aanvulling door den gemachtigde 19; behandeling en aanneming 19.

2º tot wijziging en aanvulling van de ,,Algemeene politiekeur'' 1917 (*film enz.*).

Indiening (**16**. 1/2) 15; besluit tot dadelijke behandeling 15; behandeling en aanneming 16.

3º tot aanvulling van de keur van 18 Juni 1917 (P. B. Nº 11), houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politievoorschriften op het eiland Curaçao (*opgaaf betreffende zaken van algemeen belang*).

(De stukken zijn gedrukt onder **8**. 1/5 van het zittingjaar 1918/1919).

Behandeling en aanneming 26.

4º houdende aanvulling en wijziging van de ,,Algemeene politiekeur'' 1917 (*motorwagentjes die niet achteruit kunnen rijden*).

Indiening (**26**. 1/2) 49; besluit tot dadelijke behandeling 49; behandeling en aanneming 51.

Koloniale Raad.

Opening der vergadering voor het zittingjaar 1921/1922 5.

Aflegging van den eed, voorgeschreven bij art. 28 van het Regeeringsreglement door den wd. Gouverneur Mr. J. B. Gorsira 12.

Kennisgeving van het overlijden van het lid J. C. B. Forbes 18.

Verkiezing van candidaten voor de vervulling der ontstane vacature wegens het overlijden van het lid J. C. B. Forbes: eerste candidaat J. J. Beaujon en tweede candidaat J. A. de Haseth Jr. 23.

Voorlezing door den griffier van de akte van benoeming en het proces-verbaal van eedsaflegging van den Gouverneur Mr. N. J. L. Brantjes 30; aanvaarding van het bestuur over de kolonie door den Gouverneur Mr. Brantjes 30-32.

Kennisgeving van de benoeming van J. J. Beaujon tot lid van den Raad 33; kennisgeving van de eedsaflegging van het lid Beaujon 33.

Voorlezing door den griffier van het ontwerp-schrijven van den Raad aan den Gouverneur betreffende het stelsel van verkiezing van den Kolonialen Raad en het onderwerp van financieele decentralisatie 35-43; vastgesteld zooals voorgelezen 43.

Verkiezing van candidaten voor de vervulling der te ontstane vacatures wegens de periodieke aftreding in Mei 1922 van de leden J. J. Beaujon, E. M. Penso, Edwin Senior en H. Statius Muller 53 en 54 :

voor de vacature-Beaujon zijn gekozen: als eerste candidaat J. J. Beaujon en als tweede candidaat J. A. de Haseth Jr.;
voor de vacature-Penso zijn gekozen: als eerste candidaat E. M. Penso en als tweede candidaat Jos. C. Henriquez;
voor de vacature-Senior zijn gekozen: als eerste candidaat Edwin Senior en als tweede candidaat *D.* de Marchena Jr.;
voor de vacature-Statius Muller zijn gekozen: als eerste candidaat H. Statius Muller en als tweede candidaat J. W. J. van der Linde Schotborgh.

Kennisgeving van het lid F. W. P. Winkel, dat hij aan den Gouverneur zijn voornemen heeft kenbaar gemaakt om met ingang van Mei 1922 op te houden lid van den Raad te zijn 62; mededeeling door den Gouverneur van de kennisgeving van het lid Winkel, dat hij ophoudt lid van den Raad te zijn 75; verkiezing van candidaten voor de vervulling der ontstane vacature wegens de ontslagname van het lid Winkel: eerste candidaat Henri Perret Gentil en tweede candidaat J. W. J. van der Linde Schotborgh 91.

Kennisgeving van de benoeming met ingang van den tweeden Dinsdag der maand Mei 1922 van A. G. Statius Muller en Ed. S. Lansberg tot onderscheidenlijk voorzitter en ondervoorzitter van den Raad, en J. J. Beaujon, E. M. Penso, Edwin Senior en H. Statius Muller tot leden 74 en 75.

Regeling der plechtigheid in verband met de opening van de vergadering van den — 92.

Verzoek van den Gouverneur aan den voorzitter om de vergadering van den — over het zittingjaar 1921/1922 namens hem te sluiten en den leden dank te betuigen voor hetgeen door hen in dat zittingjaar is verricht 92; dankbetuiging door den ondervoorzitter, namens den Gouverneur, aan de leden voor hetgeen zij in het afgeloopen zittingjaar hebben verricht 92; sluiting door den ondervoorzitter, namens den Gouverneur, der vergadering voor het zittingjaar 1921/1922 93.

Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij. Zie onder Verzoekschriften.

Koninklijke West-Indische Maildienst. Zie onder Verzoekschriften.

Krankzinnigen. Zie onder Verordeningen sub 19º

L.

Lansberg (Ed. S.), lid van den Raad. Zie ook onder Ondervoorzitter.
Verslag van de commissie voor de verzoekschriften betreffende het verzoekschrift van den kommies-verificateur N. G. G. van Kampen om overtocht als passagier der 1ste klasse naar Nederland te verkrijgen 7 en 8; spreekt naar aanleiding van de mededeeling van den voorzitter A. G. Statius Muller, dat hij naar Nederland vertrekt 13.

Kennisgeving van de herbenoeming, van — tot ondervoorzitter van den Raad 74.

Leden van den Kolonialen Raad (verkiezing en benoeming van —). Zie onder Koloniale Raad.

Leeningen en **Rente wegens uit 's Rijks schatkist ontvangen voorschotten.** (Inlichtingen over de punten —) 25.

Loodsdienst en **Loodsgelden.** Zie onder Verordeningen sub 23º

M.

Maduro (S. M. L.), lid van den Raad.
Mededeeling dat hij voor eenige maanden naar New-York vertrekt 14.

Meerdink (H.). Zie onder Inspecteur van het onderwijs.

Menkman (W. R.). Zie onder Verzoekschriften.

Molengraaff (G. J. H.). Zie onder Directeur der openbare werken.

Motoromnibusdiensten. Zie onder Verordeningen sub 18º

Motorrijtuigen. Zie onder Keuren sub 2º en 4º en onder Verzoekschriften.

Mijnproducten. Zie onder Verordeningen sub 24º

Muskus (R. F.), lid van den Raad.
Spreekt bij de behandeling der stukken betreffende het brandgevaar der petroleumtanks in het Schottegat 23.

N.

Notulen (goedkeuring en onderteekening van —) 6, 11, 18, 24, 33, 46, 49, 55, 59, 74 en 93.

O.

Onderstand. Zie onder Verordeningen sub 12º

Ondervoorzitter (Ed. S. Lansberg).
Geeft kennis van ingekomen stukken :
1º ontwerp-verordeningen en ontwerp-keuren. Zie onder Verordeningen en Keuren.
2º verstrekte mandaten door den Gouverneur op hoofdambtenaren 24, 50, 59, 62 en 74.
3º depêches en beschikkingen van den Gouverneur. Zie onder Gouverneur.
4º verzoekschriften. Zie onder Verzoekschriften.
5º andere stukken:
— een schrijven van het lid J. C. B. Forbes, houdende mededeeling van zijn voornemen om voor korten tijd naar het buitenland te gaan 14;
— een schrijven van het lid F. W. P. Winkel, bevattende het bericht dat hij naar het buitenland denkt te vertrekken 14;
— een schrijven van het lid S. M. L. Maduro, houdende kennisgeving van zijn voornemen om zich naar New-York te begeven 14;
— een schrijven van Mr. J. G. Schalkwijk op St. Martin betreffende de salarieering der ambtenaren verbonden aan het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden 15;
— een geheime depêche van den Gouverneur van 8 October 1921 Nº 80 28;
— een schrijven van Mevrouw Forbes, geboren Schotborgh, bedankende voor de door den Raad betoonde deelneming bij het overlijden van haren echtgenoot, den heer J. C. B. Forbes, lid van den Raad 34;
— een schrijven van het Bestuur der Algemeene Ambtenaren Vereeniging, verzoekende de nieuwe salarisregeling wel te willen goedkeuren zooveel mogelijk met overweging van de door de A. A. V. voorgestelde wijzigingen, vertrouwende verder, dat de Raad de onbillijkheid jegens de Curaçaosche ambtenaren begaan, door deze regeling niet te doen terugwerken tot 1920, niet zal willen vergrooten door, bij medewerken tot langer uitstel, ook het terugwerken tot Januari 1921 in gevaar te brengen 34;
— een schrijven van het Bestuur van de Algemeene Ambtenaren Vereeniging, verzoekende de verlofsverordening te willen afwerken 34;
— een missive dd. 31 December 1921, met welker inhoud de ondervoorzitter de vergadering in kennis zal stellen na sluiting der deuren 54;
— een missive, met welker inhoud de ondervoorzitter de vergadering in kennis zal stellen na sluiting der deuren 57;
— een schrijven van het lid F. W. P. Winkel, houdende

mededeeling dat hij aan den Gouverneur zijn voornemen heeft kenbaar gemaakt om op te houden lid van den Raad te zijn 62;

— een schrijven van G. J. Ferguson, houdende verzoek een aan den Gouverneur gericht verzoekschrift tot verhooging zijner toelage als algemeen rapporteur met 's raads advies aan Z. E. door te zenden 64.

Spreekt: naar aanleiding van de kennisgevingen door de leden J. C. B. Forbes, F. W. P. Winkel en S. M. L. Maduro van hun voornemen om zich naar het buitenland te begeven 14; bij gelegenheid van de mededeeling van het overlijden van het lid J. C. B. Forbes 18; bij de behandeling der stukken betreffende het brandgevaar der petroleumtanks in het Schottegat 23; naar aanleiding van het telegram van den Minister van Koloniën: depêche dertig Mei nieuwe bezoldigingsregeling mag niet ingevoerd terugwerkend Januari wanneer niet geheel voldaan voorwaarde bestrijding helft kosten koloniale middelen ook negentieneenentwintig 25; bij gelegenheid dat Gouverneur Mr. N. J. L. Brantjes ingevolge art. 15 van het Regeeringsreglement het bestuur over de kolonie aanvaardt 29 en 30; bij gelegenheid dat het lid J. J. Beaujon voor het eerst zitting neemt in 's Raads vergadering, genoemd lid toe 33; naar aanleiding van de kennisgeving, dat aan den griffier H. J. T. Boomgaart verlof wegens ziekte is verleend 34; naar aanleiding van de gouvernements-missive om te vernemen of een voorstel tot aanvulling van een door den Raad niet behandelde en niet goedgekeurde begrooting in behandeling zal worden genomen 47; naar aanleiding van de intrekking van de ontwerp-verordening tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in de kolonie Curaçao 56 en 57; naar aanleiding van de ontslagneming van het lid F. W. P. Winkel 62.

Spreekt bij de beraadslagingen over de ontwerp-verordening: tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921 te verhoogen 27 en 28; betreffende de vrijstellingen van dienst en de verloven aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao 50; tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 Nº 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao 64 en 72; waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923 82, 88 en 91.

Kennisgeving van de benoeming van Ed. S. Lansberg tot ondervoorzitter van den Raad 74.

Benoemt een commissie om den Gouverneur Mr. N. J. L. Brantjes aan het raadhuis te ontvangen en weder uitgeleide te doen om ingevolge art. 15 van het Regeeringsreglement het bestuur over de kolonie te aanvaarden 29; benoemt een commissie om den Gouverneur bij de opening der vergadering voor het zittingjaar 1922/1923 in en uit te geleiden 92.

Bedankt namens den Gouverneur den leden voor hetgeen zij in het afgeloopen zittingjaar hebben verricht 92.

Sluit namens den Gouverneur de vergadering van den Raad voor het zittingjaar 1921/1922 93.

Onderwijs. Zie onder Verordeningen sub 14º en 25º

Onderwijzers en onderwijzeressen. Zie onder Verzoekschriften.

Ontslag. Kennisgeving, dat H. M. de Koningin aan den Gouverneur O. L. Helfrich het gevraagde ontslag heeft verleend 11.

Opening door den Gouverneur der vergadering voor het zittingjaar 1921/1922 5.

———— van het nieuwe zittingjaar (plechtigheden waarmede de gepaard zal gaan) 92.

Openingsrede uitgesproken door den Gouverneur O. L. Helfrich 1-5.

Overlijden. Kennisgeving van het overlijden in Nederland van het lid J. C. B. Forbes 18.

P.

Penso (E. M.), lid van den Raad.
Verkiezing van candidaten voor de vervulling der te ontstane vacature wegens de periodieke aftreding in Mei 1922 van het lid — 54; kennisgeving van de benoeming van — tot lid van den Raad 75.

Pensioenen. Zie onder Verordeningen sub 2º, 3º, 4º en 22º

Petroleumtanks.
(Zie voor begin vorig zittingjaar onder Petroleum.) Aanbieding van de gouvernements-depêche van 1 Juni 1921, Nº 1886a, begeleidende stukken betreffende het brandgevaar der petroleumtanks in het Schottegat 10; behandeling en besluit om den Gouverneur te verzoeken de noodige voorschriften in het leven te roepen waaraan inrichtingen van petroleumraffinaderijen onderworpen zullen zijn 22 en 23.

Pleehtigheid in verband met de aanvaarding van het bestuur over de kolonie door den wd. Gouverneur Mr. J. B. Gorsira 11.

———— in verband met de opening van de vergadering van den Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1922/1923 92.

Politie. Zie onder Verordeningen sub 27º

Politievoorschriften. Zie onder Keuren.

Prakken (A. B. J.). Zie onder Administrateur van financiën.

Procureur-generaal (Mr. J. B. Gorsira).
Delegatie voor de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923 74; spreekt hierover 75 en 76.

———— (waarn.), (Mr. C. S. Gorsira).
Delegatie voor de ontwerp-keur tot aanvulling van de ,,Algemeene Politiekeur'' 1917 (P. B. Nº 11) 18; spreekt hierover 19.

Q.

Quarantaine. Zie onder Verordeningen sub 26º

R.

Reede van St. Eustatius. Zie onder Verordeningen sub 13º

Rechterlijke macht. Zie onder Verordeningen sub 17º

Rechtspleging. Zie onder Verordeningen sub 17º

Romijn (Guillermo A.). Zie onder Verzoekschriften.

S.

Salarisherziening. Zie onder Verordeningen sub 1º, onder Verzoekschriften en onder Algemeene Ambtenarenvereeniging.

Schalkwijk (Mr. J. G.). Schrijven van den heer — op St. Martin, dd. 2 Juni 1921, betreffende de salarieering der ambtenaren verbonden aan het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden 15.
Zie ook onder Verzoekschriften.

Senior (E.), lid van den Raad.
Verkiezing van candidaten voor de vervulling der te ontstane vacature wegens de periodieke aftreding in Mei 1922 van het lid — 54; kennisgeving van de benoeming van — tot lid van den Raad 75.

Seykens (D. J. B.). Zie onder Verzoekschriften.

Sluiting der vergadering van het zittingjaar 1921/1922 (verzoek van den Gouverneur aan den voorzitter tot —) 92; sluiting door den voorzitter, namens den Gouverneur, der vergadering van het zittingjaar 1921/1922 93.

Statius Muller (A. G.), lid van den Raad. Zie onder Voorzitter.
Mededeeling dat hij van voornemen is naar Nederland te vertrekken 13.
Kennisgeving van de benoeming van — tot voorzitter van den Raad 74.

Statius Muller (H.), lid van den Raad.
Spreekt bij de beraadslagingen over de ontwerp-verordening: tot wijziging en aanvulling van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 Nº 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en weezen 60 en 61; waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923 85, 86, 87, 88, 89 en 90.

Verkiezing van candidaten voor de vervulling der te ontstane vacature wegens de periodieke aftreding in Mei 1922 van het lid — 54; kennisgeving van de benoeming van — tot lid van den Raad 75.

St. Eustatius. Zie onder Verordeningen sub 13º

Strafrecht (Wetboek van —). Zie onder Verordeningen sub 7º

T.

Tandheelkunde. Zie onder Verordeningen sub 21º

Thielen (F. K.). Zie onder Verzoekschriften.

t' Sas (G. A.). Zie onder Verzoekschriften.

U.

Uitvoerrecht van mijnproducten. Zie onder Verordeningen sub 24º

V.

Van den Beld (W.). Zie onder Verzoekschriften.

Van der Breggen (Ph.). Zie onder Directeur der openbare Werken en onder Verzoekschriften.

Van der Hoeven (H.). Zie onder Verzoekschriften.

Van Kampen (N. G. G.). Zie onder Verzoekschriften.

Verkiezing voor den Kolonialen Raad. Voorlezing van het ontwerp-schrijven over — 35–43. Zie ook onder Koloniale Raad.

Verloven. Zie onder Algemeene Ambtenarenvereeniging, onder Griffier van den Kolonialen Raad en onder Verordeningen sub 10º

Verordeningen.
1º tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in de kolonie Curaçao.
Indiening (**1**. 1/2) 6; verwijzing naar de afdeelingen 6; verbeterblad (**1**.3); gouvernements-missive van 30 Mei 1921 Nº 1796 9; gouvernements-missive van 27 Augustus 1921 Nº 4494 21 en 22; telegram van den Minister van Koloniën: depêche dertig Mei nieuwe bezoldigingsregeling mag niet ingevoerd terugwerkend Januari wanneer niet geheel voldaan voorwaarde bestrijding helft kosten koloniale middelen ook negentieneenentwintig 25; ingetrokken 56.

2º tot wijziging van de verordening van 24 Juli 1920 (P. B. Nº 39), tot verhooging van de Curaçaosche pensioenen.
(De stukken zijn gedrukt onder **25** van het zittingjaar 1920/1921.)
Mandaat op den Administrateur van financiën 59; behandeling en aanneming 60.

3º tot wijziging en aanvulling van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 Nº 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 Nº 5).
Indiening (**2**. 1/2) 6; verwijzing naar de afdeelingen 6; telegram van den Minister van Koloniën: afschaffing alleen verplichte pensioenkortingen uitgezonderd op pensioenen 7; telegram van den Minister van Koloniën: depêche eenentwintig Mei korting op pensioenen moet behouden analogie regeling moederland verzoeke verordeningen niet afkondigen 15; nota van wijzigingen, voorloopig verslag, memorie van antwoord en eindverslag (**2**. 3/6); mandaat op den Administrateur van financiën 59; behandeling en aanneming 60 en 61.

4º tot wijziging en aanvulling van de verordening van 16 July 1867 (P. B. 1868 Nº 2), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en wettige of gewettigde weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 Nº 5).
Indiening (**3**. 1/2) 6; verwijzing naar de afdeelingen 6; telegram van den Minister van Koloniën: afschaffing alleen verplichte pensioenkortingen uitgezonderd op pensioenen 7; telegram van den Minister van Koloniën: depêche eenentwintig Mei korting op pensioenen moet behouden analogie regeling moederland verzoeke verordeningen niet afkondigen 15; nota van wijzigingen, voorloopig verslag, memorie van antwoord en eindverslag (**3**. 3/6); mandaat op den Administrateur van financiën 59; behandeling en aanneming 61.

5º waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1922.
(De vroegere stukken zijn gedrukt onder **30** van het zittingjaar 1920/1921).
Voorloopig verslag, memorie van antwoord, eindverslag en nota naar aanleiding van het eindverslag (**4**. 1/4).

6º houdende bepalingen ter bestrijding van besmettelijke ziekten.
(De vroegere stukken zijn gedrukt onder **14** van het zittingjaar 1920/1921.)
Eindverslag (**7**.1); behandeling en aanneming 10.

7º tot wijziging en aanvulling van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao.
(De stukken zijn gedrukt onder **21** van het zittingjaar 1920/1921.)
Behandeling en aanneming 10.

8º regelende de uitoefening der artsenijbereidkunde.
Indiening (**5**. 1/2) 14; verwijzing naar de afdeelingen 15; voorloopig verslag (**5**.3).

9º regelende het invoeren, verkoopen en afleveren van verpakte geneesmiddelen.

Indiening (**6**. 1/2) 14; verwijzing naar de afdeelingen 15; voorloopig verslag (**6**.3).

10º betreffende de vrijstellingen van dienst en de verloven aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao.
(De vroegere stukken zijn gedrukt onder **9** van het zittingjaar 1917/1918 en **16** van het zittingjaar 1918/1919.)
Memorie van antwoord, gewijzigd ontwerp en eindverslag (**8**. 1/3); mandaat op den Administrateur van financiën 50; behandeling 50 en 51; gewijzigd door den gemachtigde 50 en 51; aanneming 51.

11º tot regeling van uit de koloniale kas te kwijten verlofsbezoldigingen.
(De stukken zijn gedrukt onder **10** van het zittingjaar 1917/1918 en **17** van het zittingjaar 1918/1919.)
De ontwerp-verordening betreffende de vrijstellingen van dienst en de binnen- en buitenlandsche verloven in den burgerlijken dienst en dit ontwerp in één ontwerp samengevat: Zie sub 10º

12º betreffende het verleenen van wachtgeld en onderstand aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao.
(De vroegere stukken zijn gedrukt onder **11** van het zittingjaar 1917/1918 en **18** van het zittingjaar 1918/1919.)
Memorie van antwoord, nota van wijzigingen en eindverslag (**9**. 1/3); mandaat op den Administrateur van financiën 50; behandeling 51; gewijzigd door den gemachtigde 51; aanneming 51.

13º houdende intrekking van het ,,Reglement op de reede van St. Eustatius'' van 20 April 1830.
Indiening (**10**. 1/2) 15; besluit tot dadelijke behandeling 15; behandeling en aanneming 16.

14º tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 Nº 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.
(De vroegere stukken zijn gedrukt onder **13** van het zittingjaar 1920/1921.)
Memorie van antwoord, tweede nota van wijzigingen, derde nota van wijzigingen, toelichting van de derde nota van wijzigingen (**12**. 1/4); gouvernements-missive van 3 October 1921 Nº 4707 24; teruggenomen 46.

15º regelende de uitoefening der genees-, heel- en verloskunde.
(De vroegere stukken zijn gedrukt onder **29** van het zittingjaar 1920/1921.)
Memorie van antwoord, nota van wijzigingen en eindverslag (**13**. 1/3).

16º tot wijziging van de verordening van 17 April 1872 (P. B. Nº 27), houdende herziening van het tarief van justitiekosten in strafzaken, zooals deze verordening sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij de verordening van 11 October 1919 (P. B. Nº 72).
Indiening (**14**. 1/2) 15; besluit tot dadelijke behandeling 15; behandeling en aanneming 16.

17º tot aanvulling van de ,,Invoeringsverordening Wetboek van Strafrecht'' en wijziging van de verordening van 25 November 1920 (P. B. Nº 68), houdende wijziging van de rechterlijke macht en de rechtspleging in de kolonie Curaçao.
Indiening (**15**. 1/2) 15, besluit tot dadelijke behandeling 15; behandeling en aanneming 16.

18º tot aanvulling van de verordening van 7 October 1918 (P. B. 1919 Nº 43), waarbij bepalingen worden vastgesteld betreffende het verleenen van vergunningen tot het gebruik van domein voor de exploitatie van motoromnibusdiensten als ondernemingen van openbaar nut op het eiland Curaçao.
Indiening (**17**. 1/2) 15; besluit tot dadelijke behandeling 15; behandeling en aanneming 16.

19º tot regeling van het toezicht op krankzinnigen.
Indiening (**18**. 1/2) 15; verwijzing naar de afdeelingen 15; eindverslag (**18**.3); mandaat op den Directeur van den openbaren gezondheidsdienst 24; behandeling 26; gewijzigd door den gemachtigde 26; aanneming 26.

20º tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921 te verhoogen.
Indiening (**19**. 1/2) 19; verwijzing naar de afdeelingen 19; voorloopig verslag, memorie van antwoord, nota van wijzigingen en eindverslag (**19**. 3/6); mandaat op den Administrateur van financiën, den Directeur van den openbaren gezondheidsdienst en den Directeur der openbare werken 24; behandeling 26-28; amendement 27; aanneming 28.

21º regelende de uitoefening der tandheelkunde.
(De vroegere stukken zijn gedrukt onder **31** van het zittingjaar 1920/1921.)
Voorloopig verslag (**20**.1).

22º tot het wederom openstellen voor ambtenaren van de gelegenheid tot het voor pensioen geldig maken van diensttijd, als bedoeld bij art. 2 van de verordening van 14 October 1918 (P. B. Nº 64).
Indiening (**21**. 1/2) 34; besluit tot dadelijke behandeling 34; behandeling en aanneming 43 en 44.

23º betreffende den loodsdienst en de loodsgelden.
Indiening (**22**. 1/2) 34; verwijzing naar de afdeelingen 34; voorloopig verslag, memorie van antwoord, nota van wijzigingen, eindverslag (**22**. 3/6).

24º regelende het uitvoerrecht van mijnproducten.
Indiening (**23**. 1/2) 34; verwijzing naar de afdeelingen 34; voorloopig verslag, memorie van antwoord en nota van wijzigingen (**23**. 3/5).

25º tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 Nº 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.
Indiening (**24**. 1/2) 46; verwijzing naar de afdeelingen 46; voorloopig verslag, memorie van antwoord, nota van wijzigingen en eindverslag (**24**. 3/6); mandaat op den Inspecteur van het onderwijs 62; behandeling 64-73; amendementen 64, 71, 72 en 73; aanneming 73; kennisgeving van den Gouverneur dat de verordening door hem niet wordt vastgesteld 75.

26º tot aanvulling van de quarantaineverordening.
Indiening (**25**. 1/2) 47; besluit tot dadelijke behandeling 47; behandeling en aanneming 48.

27º tot wijziging en aanvulling van de verordening van 16 Februari 1918 (P. B. Nº 43), houdende organisatie van de politie in de kolonie Curaçao, zooals gewijzigd bij de verordening van 20 Maart 1919 (P. B. Nº 15).
Indiening (**27**. 1/2) 49; besluit tot dadelijke behandeling 49; behandeling en aanneming 51.

28º strekkende tot het toelaten van vrouwen als getuigen bij akten.
Indiening (**28**. 1/2) 49; besluit tot dadelijke behandeling 49; behandeling en aanneming 52.

29º tot wijziging en aanvulling van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao.
Indiening (**29**. 1/2) 49; verwijzing naar de afdeelingen 49; eindverslag (**29**.3); behandeling en aanneming 57.

30º waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.
Indiening (**30**. 1/9) 57; verwijzing naar de afdeelingen 57; ontwerp-salarisregeling van den Gouverneur, voorloopig verslag, schema van de salarisregeling door de afdeelingen ontworpen, memorie van antwoord, nota van wijzigingen en eindverslag (**30**. 10/15); mandaat op den Procureur-generaal,

den Administrateur van financiën, den Directeur van den openbaren gezondheidsdienst, den Directeur der openbare werken en den Inspecteur van het onderwijs 74; behandeling 75-91; amendementen 78, 79, 85, 86, 87 en 90; aanneming 91.

31º tot heffing eener belasting op het houden van honden, tevens maatregelen bevattende om den overlast te keer te gaan, die aan de ingezetenen van de kolonie Curaçao wordt veroorzaakt door honden, zich bevindende op de openbare straten en wegen, zoomede op voor een ieder toegankelijke particuliere erven.

Indiening (**31**. 1/2) 57; verwijzing naar de afdeelingen 57.

Verpakte geneesmiddelen. Zie onder Verordeningen sub 9º

Verzoekschriften.

Kiezing van de commissie voor de — 7.

———— aan den Kolonialen Raad:

van Guillermo A. Romijn over motorwagentjes, die niet achteruit kunnen rijden 7; van het bestuur der Algemeene Ambtenarenvereeniging betreffende de salarisherziening 7; van eenige onderwijzeressen en onderwijzers 2de klasse, houdende bezwaren tegen de afschaffing van dezen rang 7; van onderwijzers en onderwijzeressen over de toelagen wegens het gebruik van sommige akten 7; besluit om in handen te stellen van de commissie 7;

rapport over het verzoekschrift van den kommies-verificateur N. G. G. van Kampen om overtocht als passagier der 1ste klasse naar Nederland te verkrijgen 8;

van de onderwijzers bij het openbaar onderwijs over de salarisherziening 9; een brief en twee verzoekschriften van ambtenaren, houdende bezwaren tegen de bezoldigingsregeling 1921 9; besluit om in handen te stellen van de commissie 9;

van den opzichter bij het departement van openbare werken G. A. t' Sas om in een hoogere schaal van de bezoldigingsregeling te worden geplaatst 15; van den opzichter bij het departement van openbare werken W. van den Beld om in een hoogere schaal van de bezoldigingsregeling te worden geplaatst 15; besluit om in handen te stellen van de commissie 15;

verslag van de commissie betreffende de verzoekschriften van O. W. Gravenhorst Brouwer, D. J. B. Seykens, F. K. Thielen en Jac. F. Haayen, de Algemeene Ambtenarenvereeniging, onderwijzeressen en onderwijzers 2de klasse, onderwijzers en onderwijzeressen bij het openbaar onderwijs, H. van der Hoeven, G. A. t' Sas en W. van den Beld over de nieuwe bezoldigingsregeling, en betreffende het verzoekschrift van Guillermo A. Romijn over motorwagentjes, die niet achteruit kunnen rijden 19 en 20; besluit om een brief te ontwerpen in den geest als door de commissie aangegeven voor wat betreft het verzoekschrift van G. A. Romijn, teneinde dien aan het bestuur in te dienen 20;

van de bureelambtenaren om een spoedige behandeling van de salarisvoorstellen en het voorstel tot afschaffing van verplichte kortingen op de traktementen 25; besluit om in handen te stellen van de commissie 26;

van W. R. Menkman, vertegenwoordigende den Koninklijken West-Indischen Maildienst, de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij en de West-Indische Scheepvaart Maatschappij over de ontwerp-verordening betreffende den loodsdienst en de loodsgelden 35; van Hubert Bierman in zijne qualiteit van directeur der Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij over de voorgestelde loodsgelden 35; aanvulling van het verzoekschrift van Bierman 35; van Mr. F. G. Schalkwijk over bijdragen voor eigen pensioen der ambtenaren 35; besluit om in handen te stellen van de commissie 35;

van Ph. van der Breggen (directeur der openbare werken) over de onheusche bejegening hem van de zijde van het bestuur door Gouverneur Brantjes aangedaan en verzoek stappen te doen die het daarheen zouden kunnen leiden, dat hem eenige genoegdoening wordt verschaft 50; besluit om in handen te stellen van de commissie 50;

verslag van de commissie betreffende de verzoekschriften van Menkman, Bierman, Schalkwijk en de bureelambtenaren 52 en 53; besluit de conclusie van de commissie op het verzoekschrift van Mr. Schalkwijk bij schrijven ter kennis van den Gouverneur te brengen, met verzoek aan die conclusie te voldoen 53; antwoord van den Gouverneur hierop 56;

schrijven van Van der Breggen met bijlage 55; besluit in handen te stellen van de commissie 56; verslag van de commissie betreffende het verzoekschrift van Van der Breggen 61; besluit om den Gouverneur inlichtingen (over de zaak-van der Breggen) te verzoeken 61; inlichtingen van den Gouverneur 63 en 64; besluit om in de eerstvolgende vergadering te behandelen 64; besluit om de behandeling van de zaak-van der Breggen tot een volgende vergadering uit te stellen 78;

van de onderwijzers(essen) 2de klasse om in salaris boven de onderwijzers 3de klasse te staan 59; besluit in handen te stellen van de commissie 60; verslag van de commissie betreffende het verzoekschrift van de onderwijzers(essen) 2de klasse 73; van onderwijzers en onderwijzeressen bij het openbaar onderwijs om een billijke salarieering 75; besluit in handen te stellen van de commissie 75.

Voorschotten (Leeningen en Rente wegens uit 's Rijks schatkist ontvangen —). Inlichtingen over deze punten 25.

Voorzitter (A. G. Statius Muller).

Geeft kennis van ingekomen stukken:

1º ontwerp-verordeningen. Zie onder Verordeningen.

2º depêches en beschikkingen van den Gouverneur. Zie onder Gouverneur.

3º verzoekschriften. Zie onder Verzoekschriften.

4º andere stukken:

een geheim stuk van den Gouverneur 7; besluit te behandelen in een zitting met gesloten deuren 7.

Wenscht R. F. Muskus geluk met zijne benoeming tot lid van den Raad 5; spreekt naar aanleiding van het ontslag van den Gouverneur O. L. Helfrich 11 en 12; spreekt bij gelegenheid van het afleggen van den eed door den wd. Gouverneur Mr. J. B. Gorsira 12; deelt mede, dat hij voornemens is naar Nederland te vertrekken 13.

Kennisgeving van de benoeming van A. G. Statius Muller tot voorzitter van den raad 74.

Vrijstellingen van dienst. Zie onder Verordeningen sub 10º

W.

Wachtgelden. Zie onder Verordeningen sub 12º

Waters Gravenhorst Brouwer. Zie onder Verzoekschriften.

West-Indische Scheepvaart Maatschappij. Zie onder Verzoekschriften.

Winkel (F. W. P.), lid van den Raad.

Kennisgeving dat hij voornemens is naar het buitenland te vertrekken 14; mededeeling dat hij aan den Gouverneur zijn voornemen heeft kenbaar gemaakt om met ingang van Mei a. s. op te houden lid van den Raad te zijn 62; mededeeling door den Gouverneur dat het lid Winkel ophoudt lid van den Raad te zijn 75.

Z.

Zeppenfeldt (B. E. van der Veen), lid van den Raad.

Spreekt bij de beraadslagingen over de ontwerp-verordeningen: tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921 te verhoogen 27 en 28; tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 Nº 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao 65-69 en 71.

Ziekten (bepalingen ter bestrijding van besmettelijke —). Zie onder Verordeningen sub 6º

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—1.

Verordening van den ....., tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in de kolonie Curaçao.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat ter uitvoering van het eerste lid van artikel 38 van het Reglement op het beleid der Regeering in de kolonie *Curaçao* het noodig is, met het oog op de waardedaling van het geld en de gewijzigde verhouding der betrekkingen, ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in dienst der kolonie, voor zooverre de regeling der bezoldigingen niet door den Koning aan zich is voorbehouden, nieuwe regelen vast te stellen en tevens wijziging te brengen in de verhouding der bezoldigingen onderling;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

1. Alle personen, die in dienst der kolonie Curaçao werkzaam zijn, worden in deze verordening *ambtenaren* genoemd.
2. Voor de toepassing dezer verordening worden de ambtenaren onderscheiden in *gezinshoofden* en *niet-gezinshoofden*.
3. Als gezinshoofden worden beschouwd:

a. de gehuwde mannelijke ambtenaren, die hetzij met hun gezin samenwonen, hetzij alleen wonen, doch niet ontheven zijn van de verplichting tot onderhoud van hun gezin;

b. de ongehuwde mannelijke of vrouwelijke ambtenaren, die wettig verplicht zijn tot onderhoud van bloedverwanten, dat onderhoud naar alle uiterlijke kenteekenen hoofdzakelijk bekostigen, ook al wonen zij niet in gezinsverband samen;

c. de ongehuwde mannelijke of vrouwelijke ambtenaren, die in wettig gezinsverband samenwonen met bloedverwanten, die van den derden graad inbegrepen, tot wier onderhoud zij niet wettig verplicht zijn, doch wier onderhoud vrijwillig is aanvaard en naar alle uiterlijke kenteekenen, hoofdzakelijk door hen wordt bekostigd;

d. de ambtenaren, die weduwnaar of weduwe zijn en wettige kinderen te hunnen laste hebben, ook al wonen zij niet bij hen in.

4. Aan de gezinshoofden wordt een hoogere bezoldiging verleend, dan aan de niet-gezinshoofden in zooverre bij deze verordening voor een betrekking geen vaste bezoldiging of vaste toelage wordt toegekend.
5. De Administrateur van Financiën bepaalt, of een ambtenaar als gezinshoofd wordt aangemerkt.
6. De ambtenaar, die meent aanspraak op een hoogere bezoldiging als gezinshoofd te kunnen maken, kan van de beslissing van den Administrateur van Financiën binnen een maand in beroep komen bij de Commissie, ingesteld ingevolge artikel 21 dezer verordening.
7. Voor het geval de Administrateur van Financiën lid is van gemelde commissie, zal hij in gevallen, waarin een ambtenaar in beroep is gekomen van zijn beslissing, in het vijfde lid van dit artikel bedoeld, niet medestemmen.
8. Deze commissie zendt haar beslissing binnen veertien

dagen aan den Gouverneur, die bij beschikking de eindbeslissing vaststelt.

9. De aanspraak op de hoogere bezoldiging als gezinshoofd gaat in op den eersten dag der maand volgende op die, waarin de ambtenaar gezinshoofd is geworden.

Artikel 2.

1. De bezoldiging der ambtenaren wordt, voor zooverre de regeling der bezoldiging niet door den Koning aan zich is voorbehouden, met inachtneming van de regelen dezer verordening, vastgesteld op de bedragen in de bijlagen A en B voor iedere betrekking aangegeven.

2. Indien een ambtenaar op den dag, waarop zijn benoeming ingaat, zijn negentiende levensjaar nog niet is ingetreden, wordt zijn bezoldiging, indien daarin niet reeds in de bezoldigingsschalen is voorzien, bij de benoeming door den Gouverneur vastgesteld op zoodanig bedrag, lager dan de beginbezoldiging als in verband met den jeugdigen leeftijd en de te stellen eischen geacht kan worden behoorlijk te zijn.

3. De ambtenaar, bedoeld in het vorige lid, treedt met ingang van den eersten dag der maand, volgende op die, waarin het negentiende levensjaar is ingetreden, in het genot van de beginbezoldiging aan zijn betrekking verbonden. Diensttijd, welke vóór dien dag is vervuld, telt niet mede voor de termijnsverhoogingen.

4. De Gouverneur kan bij besluit bepalen, dat voor met name te noemen betrekkingen, de beginbezoldiging alsmede de termijnsverhoogingen worden verminderd, indien in verband met den arbeidstijd daartoe termen aanwezig zijn.

Artikel 3.

1. Het genot der bezoldiging begint met den dag, waarop de benoeming ingaat, tenzij in de beschikking van benoeming anders is bepaald.

2. Bij aldien in de beschikking van benoeming geen datum van ingang is vermeld, begint het genot der bezoldiging met den dag, waarop de betrekking wordt aanvaard.

Artikel 4.

1. De bezoldigingen, waaraan termijnsverhoogingen verbonden zijn, worden bij gebleken geschiktheid en dienstijver van den betrokken ambtenaar verhoogd op de wijze als in bijlage A, naar gelang van den diensttijd, is aangegeven.

2. Bij overgang naar een betrekking, die gerangschikt is in dezelfde schaal van bezoldiging, wordt de in de verlaten betrekking geldende diensttijd geacht ook te gelden voor de toekenning van de bezoldiging en de termijnsverhoogingen in de nieuwe betrekking.

3. De Gouverneur kent de termijnsverhoogingen bij beschikking toe.

Artikel 5.

1. Voor het geval, dat een of meer termijnsverhoogingen wegens gebrek aan geschiktheid of dienstijver onthouden worden, zullen verdere termijnsverhoogingen zooveel later worden toegekend, als de laatste onthouding heeft geduurd.

2. Indien na onthouding van termijnsverhooging de ambtenaar buitengewoné geschiktheid of dienstijver betoont, kan de Gouverneur bij beschikking bepalen, dat een of meer van de onthouden verhoogingen als nog worden toegekend.

3. De Gouverneur bepaalt in de beschikking, bedoeld in het vorige lid tevens, of de alsdan verkregen verhooging geacht moet worden door regelmatige verhooging te zijn verkregen, zoodat de volgende termijnsverhooging eerst verkregen wordt na het verstrijken van den vollen daarvoor bepaalden termijn, te rekenen van het tijdstip, waarop de buitengewone verhooging is ingegaan, dan wel of de volgende termijnsverhooging verkregen wordt na het volbrengen van den daarvoor bepaalden diensttijd.

Artikel 6.

1. Als diensttijd, geldig voor de toekenning van termijnsverhooging, blijft buiten aanmerking:

a. de tijd, buiten bezwaar van den Lande met verlof doorgebracht;

b. de tijd, gedurende welken de ambtenaar in zijn betrekking is geschorst, voor zooverre dat in de beschikking, waarbij de schorsing werd uitgesproken, is bepaald.

2. Bij de toepassing van het vorige lid vindt artikel 8 overeenkomstige toepassing.

Artikel 7.

1. Diensttijd als tijdelijk ambtenaar, krachtens aanstelling en onmiddellijk gevolgd door vasten dienst in dezelfde betrekking en in denzelfden rang of dezelfde klasse, komt voor de termijnsverhooging in aanmerking.

2. Wordt de diensttijd als tijdelijk ambtenaar niet onmiddellijk gevolgd door vasten dienst in dezelfde betrekking en in denzelfden rang of dezelfde klasse, dan komt die tijd voor de termijnsverhooging alleen dan in aanmerking als hij tenminste twaalf achtereenvolgende maanden heeft geduurd.

3. De tijd van waarneming van een andere betrekking telt mede voor de berekening van de termijnsverhooging, verbonden aan de krachtens vaste aanstelling opgedragen betrekking.

4. Voor onderwijzers wordt de tijd, welken zij werkzaam zijn geweest bij het onderwijs in Nederland of een der koloniën en bezittingen van het Rijk, voor vol medegerekend tot ten hoogste tien jaren.

5. Bij de toepassing van de voorafgaande leden van dit artikel vinden de artikelen 2, derde lid, en 8 overeenkomstige toepassing.

Artikel 8.

1. Indien de benoeming ingaat op een anderen dan den eersten dag van een maand, worden de voor termijnsverhooging gestelde tijdvakken geacht te beginnen met den eersten dag van de onmiddellijk daarop volgende maand.

2. Bijaldien in een beschikking van benoeming geen datum van ingang is vermeld, treedt bij de toepassing van het vorige lid daarvoor in de plaats de dag van aanvaarding van de betrekking.

3. Indien door onthouding van termijnsverhooging gedurende eenigen tijd of door toepassing van artikel 6 of 7 aanspraak op een termijnsverhooging zou worden verkregen op een anderen dan den eersten dag van de maand, gaat de termijnsverhooging in op den eersten dag der volgende maand.

Artikel 9.

1. Bij bevordering tot hoogeren rang of hoogere klasse in hetzelfde dienstvak, wordt de bezoldiging toegekend, die onmiddellijk gelegen is boven het bedrag, laatstelijk in den lageren rang of de lagere klasse aan bezoldiging genoten, indien dat bedrag hooger is dan of gelijk aan de beginbezoldiging van dien hoogeren rang of die hoogere klasse.

2. Bij overgang van het eene dienstvak naar het andere, kan het vorige lid worden toegepast.

3. De krachtens het eerste of tweede lid toegekende bezoldiging wordt voor de verdere termijnsverhoogingen beschouwd als te zijn verkregen door gewone termijnsverhooging na den daarvoor gevorderden diensttijd. Artikel 8 vindt daarbij overeenkomstige toepassing.

4. De dagteekening van ingang van een bevordering tot hoogeren rang of hoogere klasse in hetzelfde dienstvak kan, wat de bezoldiging aangaat, worden gesteld op een tijdstip, voorafgaande aan de dagteekening van de beschikking van bevordering, indien de voor de hoogere bezoldiging benoodigde gelden bij een oorspronkelijke definitieve begrootingswet zijn beschikbaar gesteld en deze wet wordt afgekondigd in den loop van het jaar, waarvoor de begrooting moet dienen.

Artikel 10.

1. Bij benoeming tot een betrekking kan de Gouverneur, in-

dien de daarvoor benoodigde gelden op de koloniale huishoudelijke begrooting zijn uitgetrokken, de bezoldiging, met inachtneming van de bedragen in de schaal van bezoldiging vermeld, op een hooger bedrag bepalen dan de beginbezoldiging van den rang of de klasse, waarin de benoeming geschiedt, en kan tevens ten behoeve van de toekenning der verdere termijnsverhoogingen een bepaalden diensttijd toekennen, in welk geval artikel 8 overeenkomstige toepassing vindt.

2. Indien geen diensttijd wordt toegekend, wordt de toegekende bezoldiging voor de verdere termijnsverhoogingen beschouwd als te zijn verkregen door gewone termijnsverhooging na den daarvoor gevorderden diensttijd, waarbij artikel 8 overeenkomstige toepassing vindt.

3. Bij overgang naar een andere betrekking, waaraan dezelfde bezoldigingsregeling, ook wat de termijnsverhoogingen en de tijdvakken, waarna deze telkens worden toegekend, betreft, verbonden is, als aan de betrekking, die wordt verlaten, wordt de in de verlaten betrekking geldende diensttijd geacht ook te gelden voor de toekenning van de termijnsverhoogingen in de nieuwe betrekking.

Artikel 11.

1. Behalve de voorgeschreven termijnsverhoogingen, kan de Gouverneur, behoudens de grens van de voor den rang of de klasse vastgestelde hoogste bezoldiging, een of meer in de schaal genoemde verhoogingen buitengewoon toekennen wegens bijzonderen ijver, geschiktheid en bekwaamheid, indien de voor de toekenning benoodigde gelden op de koloniale huishoudelijke begrooting in het bijzonder voor den betrokken ambtenaar beschikbaar zijn gesteld.

2. De aldus verhoogde bezoldiging wordt voor de toekenning van de verdere termijnsverhoogingen beschouwd als te zijn verkregen door gewone termijnsverhooging na den daarvoor gevorderden diensttijd. Artikel 8 vindt daarbij overeenkomstige toepassing.

Artikel 12.

Boven de voor den rang of de klasse vastgestelde hoogste bezoldiging kan de Gouverneur aan ambtenaren wegens den hun opgedragen meer bijzonder belangrijken werkkring persoonlijke verhoogingen toekennen, voor zooverre het benoodigde bedrag in het bijzonder voor dat doel op de koloniale huishoudelijke begrooting beschikbaar is gesteld.

Artikel 13.

1. Aan ambtenaren, die aan zoodanige eischen voldoen, dat hun positie en taak een bijzonder karakter dragen, hetwelk hen onderscheidt van de overige in denzelfden rang of dezelfde klasse werkzame personen in hun dienstkring, kan de Gouverneur een in ieder bijzonder geval vast te stellen toelage toekennen, indien de daarvoor noodige gelden op de koloniale huishoudelijke begrooting zijn toegestaan.

2. De toelage wordt bepaald op ten hoogste 25 ten honderd van de genoten bezoldiging.

Artikel 14.

1. De onderwijzers en onderwijzeressen, werkzaam aan de openbare scholen, voor zooverre zij geen vakonderwijzers of -onderwijzeressen zijn, ontvangen boven en behalve hun bezoldiging toelagen wegens het bezit of het gebruik van bepaalde akten, wegens het waarnemen van de functie van hoofd eener school of wegens het geven van onderwijs buiten de vastgestelde schooltijden aan normaallessen of leergangen voor voortgezet onderwijs volgens bijlage C.

2. Vakonderwijzers of -onderwijzeressen en vlechtonderwijzeressen genieten alleen toelagen volgens bijlage C.

Artikel 15.

1. Het is den ambtenaren in hun betrekking verboden,

anders dan met goedkeuring van den Gouverneur vergoedingen, belooningen of giften van derden te vorderen, te verzoeken of aan te nemen.

2. De Gouverneur kan een billijke persoonlijke vergoeding verleenen aan den ambtenaar, die en zoolang hij door dat verbod nevens de toekenning van bezoldiging naar deze regeling, nadeel zou ondervinden.

3. Het is den ambtenaar verboden handel te drijven of eenige nering uit te oefenen. Hij mag geen aandeel hebben in den handel of de nering van anderen.

4. De Gouverneur is bevoegd in bijzondere gevallen van het verbod in het vorige lid bedoeld vrijstelling te verleenen.

Artikel 16.

Alle ambtenaren wier bezoldiging f 2 000,— of minder bedraagt, hebben persoonlijk recht op vrije geneeskundige behandeling door een der gouvernements-geneeskundigen.

Artikel 17.

1. De navolgende ambtenaren hebben van gouvernementswege kosteloos het gebruik van een woning:

a. de gezaghebbers;

b. de districtmeesters op Curaçao (in het district);

c. de gouvernements-geneeskundigen in de buitendistricten van Curaçao;

d. de directeur van de strafgevangenis en het huis van bewaring op Curaçao;

e. de vuurtorenwachter, de hulpvuurtorenwachter en de bediende bij den vuurtoren op Klein Curaçao, de vuurtorenwachters en de hulpvuurtorenwachters te Boca Spelonk op Bonaire en aan de Noordwestpunt van Aruba en van Bonaire;

f. de kommies of hulpkommies aan de Slagbaai en te Lage Westkust op Bonaire;

g. de wachter bij het buskruitmagazijn op Curaçao;

h. de seinmeester op het Fort Amsterdam op St. Martin;

i. de quarantaineloods, tevens seinwachter aan de Caracasbaai op Curaçao;

j. de opzichter van het gesticht voor melaatschen op St. Eustatius.

2. Het kosteloos gebruik van een woning kan de Gouverneur, gehoord de commissie, bedoeld in artikel 21, ook aan andere ambtenaren verzekeren.

Artikel 18.

Boven en behalve de bezoldiging naar de regelen van deze verordening toe te kennen, genieten de ambtenaren in bijlagen A en B genoemd, bij wijze van tijdelijke toelage een bedrag van f 60.— 's jaars per kind voor ten hoogste drie wettige of wettelijk erkende kinderen, die op 1 Januari van hunner het dienstjaar den leeftijd van 18 jaren nog niet hebben bereikt en op dien datum ten laste van belanghebbende zijn, metdien verstande:

1º dat de toelage slechts genoten wordt door hen wier bezoldiging of indien zij meer dan één betrekking in dienst der kolonie bekleeden, de som wier bezoldigingen op dien datum of bij latere in diensttreding lager is dan f 5 400,— 's jaars en slechts tot zoodanig bedrag, dat de bezoldiging of de som der bezoldigingen vermeerderd met de toelage, dat bedrag niet te boven gaan;

2º dat ingeval beide ouders ambtenaar zijn voor de toepassing van deze bepaling uitsluitend rekening wordt gehouden met de bezoldiging en toelage of het totaal aan bezoldigingen en toelage van den hoogstbezoldigden ouder;

3º dat aangenomen wordt, dat het kind ten laste van den ambtenaar is, wanneer het op 1 Januari van het dienstjaar geen eigen inkomsten bezit of die inkomsten minder bedragen dan f 6,— per week;

4º dat voor de toekenning der toelage niet in aanmerking komen de betrekkingen, die als een nevenbetrekking zijn te beschouwen;

5º dat voor onderwijzers de toelagen voor akten worden beschouwd een deel der bezoldiging te zijn.

Artikel 19.

Boven en behalve hun bezoldiging wordt aan de ambtenaren bij de navolgende takken van dienst, dienstkleeding verstrekt naar de mate, die de Gouverneur bij besluit zal vaststellen:

1. de politie;
2. de brievenbestellers op Curaçao;
3. de telegrambestellers bij de draadlooze telegrafie;
4. de ambtenaren bij den actieven dienst der belastingen;
5. de loodsdient op Curaçao;

allen voor zoover zij verplicht worden voortdurend dienstkleeding te dragen.

Artikel 20.

1. Bij tijdelijke waarneming van een andere betrekking krachtens benoeming met gelijktijdige ontheffing uit zijn vaste betrekking heeft de ambtenaar over den tijd, dat die waarneming langer dan een maand onafgebroken heeft geduurd, naast zijn eigen bezoldiging recht op een vergoeding, bepaald naar het verschil tusschen zijn bezoldiging en de beginbezoldiging der waargenomen betrekking.
2. Tijdens de waarneming zal de waarnemer aanspraak hebben op termijnsverhoogingen, alsof hij definitief in de waargenomen betrekking benoemd was.
3. Hij, die buiten het geval van het eerste lid tijdelijk een betrekking naast de zijne waarneemt, heeft, indien daarvoor in redelijkheid grond bestaat, recht op een vergoeding naast zijn eigen bezoldiging. Omtrent die vergoeding wordt geval voor geval bij beschikking een regeling getroffen.
4. Tijdens de waarneming van een betrekking als bedoeld in het vorige lid, worden in de waargenomen betrekking geen termijnsverhoogingen toegekend.

Artikel 21.

1. Voor het uitbrengen van adviezen, de bezoldigingsregeling betreffende, is er een Bezoldigingscommissie van vijf leden, welke haar zetel heeft te Willemstad op Curaçao.
2. De Gouverneur benoemt en ontslaat de leden dier Commissie, wijst één van hen als voorzitter, één als ondervoorzitter en één als secretaris aan.
3. De benoeming der leden geschiedt voor den tijd van vier jaren, met dien verstande, dat na twee jaren twee leden en twee jaren daarna drie leden aftreden.
4. De aftredenden zijn terstond herbenoembaar.
5. Degene, die buiten den voor aftreding bestemden tijd tot lid is benoemd, treedt af op het tijdstip, waarop het lid in wiens plaats hij benoemd is, zou aftreden.

Artikel 22.

1. Bij ontstentenis of afwezigheid worden de voorzitter of de ondervoorzitter, wat de leiding der vergadering betreft, vervangen door het oudste lid in jaren.
2. Bij ontstentenis of afwezigheid van den secretaris wordt deze vervangen door een door den voorzitter aan te wijzen lid.

Artikel 23.

1. De Commissie wordt gehoord over:

a. het brengen van wijzigingen in de bezoldigingsregeling van ambtenaren;

b. de vaststelling der bezoldiging van nieuw in te stellen betrekkingen of van betrekkingen, die voor dien niet bezoldigd werden;

c. het treffen van regelingen, als bedoeld in het vierde lid van artikel 2.

2. Zij is voorts bevoegd ter zake van de bezoldiging van ambtenaren voorstellen te doen.

Artikel 24.

De Commissie stelt een reglement van orde voor haar werkzaamheden vast en brengt dit ter kennis van den Gouverneur.

Overgangsbepalingen.

Artikel 25.

1. De bezoldiging van de op 1 Januari 1921 in dienst zijnde ambtenaren wordt, met ingang van dien datum, vastgesteld naar den diensttijd, welke op dien datum is verkregen onder de op 31 December 1920 van kracht zijnde regeling, met verwaarloozing van gedeelten van een maand. Diensttijd vóór het bereiken van den achttienjarigen leeftijd, komt hierbij niet in aanmerking.

2. Voor den diensttijd van de onderwijzers wordt bij de toepassing van het vorige lid de tijd, welken zij werkzaam zijn geweest bij het onderwijs in Nederland of een der koloniën en bezittingen van het Rijk voor vol medegerekend, waarbij eveneens gedeelten van een maand verwaarloosd worden. Voor onderwijzers, in het bezit van de akte, bedoeld in artikel 77, onder b, der Nederlandsche wet van 17 Augustus 1878, Staatsblad Nº 127, wordt alleen de diensttijd in het bezit van genoemde akte gerekend.

3. De Gouverneur is bevoegd om, in afwijking van het bepaalde in het eerste en tweede lid van dit artikel, bij het bepalen van den diensttijd van een ambtenaar of een groep van ambtenaren, waarnaar de nieuwe bezoldiging op 1 Januari 1921 zal worden berekend, het eerste lid van artikel 10 toe te passen, wanneer dit op billijkheidsgronden noodig is.

4. Voor het toekennen van verdere termijnsverhoogingen wordt de bezoldiging, vastgesteld volgens de voorafgaande leden van dit artikel, beschouwd te zijn verkregen door gewone termijnsverhoogingen.

Artikel 26.

Aan alle ambtenaren wordt voor zooveel noodig de nieuwe rang toegekend, terwijl tevens in de beschikking van benoeming, waarbij hun bezoldiging opnieuw wordt geregeld, wordt opgenomen, dat zij voor de geheele kolonie zijn aangesteld.

Artikel 27.

1. Bij het inwerkingtreden dezer verordening worden:

a. de eerste en tweede commiezen benoemd tot commies en geldt voor de eerste commiezen de diensttijd als tweede en eerste commies;

b. de eerste en tweede klerken benoemd tot klerk en geldt voor de eerste klerken de diensttijd als tweede en eerste klerk;

c. de eerste en tweede beambten op Curaçao en de schrijvers op de verschillende landskantoren benoemd tot schrijver en geldt voor de eerste beambten de diensttijd als tweede en eerste beambte;

d. de ambtenaren bij den actieven dienst der belastingen ingedeeld in de rangen:
hulpkommies;
kommies;
hoofdkommies;
kommies-verificateur; en
verificateur;
zoo noodig na het afleggen van een examen;

e. de hoofdvlechtsters aan de leergangen voor stroohoedenvlechten benoemd tot vlechtonderwijzeressen, en de hoofdvlechtster aan den hoofdleergang te Pietermaai op Curaçao tot eerste vlechtonderwijzeres;

f. de brievenbestellers eerste en tweede klasse benoemd tot brievenbesteller en geldt voor de brievenbestellers eerste klasse de diensttijd als tweede en eerste klasse;

g. de seiner eerste klasse, de seiners tweede klasse, de hoofden der posten voor draadlooze telegrafie op Aruba en Bonaire en de seiners derde klasse benoemd tot seiner bij de

draadlooze telegrafie en geldt voor den seiner eerste klasse de diensttijd als seiner derde, tweede en eerste klasse, voor de seiners tweede klasse de diensttijd als seiner derde en tweede klasse en voor de hoofden der posten voor draadlooze telegrafie op Aruba en Bonaire de diensttijd als seiner derde en tweede klasse en als hoofd van een dier posten.

Artikel 28.

1. Bij het in werkingtreden dezer verordening of zoodra tot de opheffing der betrekking kan worden overgegaan vervallen:
a. de toelagen of bezoldigingen van:
1. de districtmeesters op Aruba en op Bonaire;
2. den directeur der strafgevangenis en van het huis van bewaring wegens het geven van onderwijs aan de gevangenen;
3. den commissaris van politie wegens het bijhouden van bevolkingsregisters en wegens opleiding van politiepersoneel;
4. den bode van den voogdijraad;
5. den vertaler;
6. den bode bij de commissie van indeeling bij de rustende schutterij op Curaçao;
7. de ambtenaren, belast met de postspaarbank op de eilanden buiten Curaçao;
8. den bode bij de kamer van koophandel en nijverheid op Curaçao;
9. den roeier ten postkantore op Curaçao;
10. den brievenbesteller op St. Martin en op St. Eustatius;
11. den secretaris der commissie ter voorbereiding eener landbouwleenbank;
12. den bode bij de gezondheidscommissie;
13. den loodsgezel, tevens oppasser op de quarantaineplaats op Curaçao;
14. de schoonmaakster aan de quarantaineplaats op Curaçao;
15. den beheerder van het buskruitmagazijn op Curaçao;
16. de havenmeesters en loodsen op de eilanden buiten Curaçao;
17. de loodsen op de eilanden buiten Curaçao wegens het onderhoud van booten en het betalen van roeiers;
18. de personen, belast met het opsteken van de havenlichten op Curaçao en dat op St. Martin;
19. den hulploods aan de Fuikbaai;
b. de kassierstoelagen van den kolonialen ontvanger en van den sub-ontvanger;
c. alle vergoedingen wegens gemis aan inkomsten en persoonlijke toelagen.
2. Met ingang van den dag van het inwerkingtreden dezer verordening worden de vergoedingen, geheven ten behoeve van:
a. de hypotheekbewaarders op de eilanden buiten Curaçao;
b. de scheepsmeters;
in de koloniale kas gestort.

Slotbepalingen.

Artikel 29.

Deze verordening, die kan worden aangehaald als ,,Bezoldigingsregeling 1921'', treedt in werking met ingang van den dag na dien van haar afkondiging en werkt terug tot den eersten Januari 1921.

Artikel 30.

De betaalsrol der ambtenaren is vrij van quitantie-zegel.

Artikel 31.

1. Boven de bezoldiging, vastgesteld op de bedragen, in de bijlagen A en B voor iedere betrekking aangegeven, geniet de ambtenaar, wiens betrekking niet als een nevenbetrekking is aan te merken, een tijdelijken bijslag, zoolang de verhoogde levensstandaard zich handhaaft.
2. Vakonderwijzers of vakonderwijzeressen en vlechtonder-

wijzeressen komen mede voor den tijdelijken bijslag, bedoeld in het eerste lid, in aanmerking.

3. De Gouverneur stelt jaarlijks bij besluit, den Raad van Bestuur gehoord, het bedrag van den tijdelijken bijslag, bedoeld in de vorige leden, vast, voor zooverre de daarvoor benoodigde gelden op de koloniale huishoudelijke begrooting zijn toegestaan.

Artikel 32.

Indien bij vermindering van de heerschende duurte, vermindering der bezoldigingen wordt vastgesteld, blijven de eenmaal ingevolge deze verordening toegekende bezoldigingen gehandhaafd.

Artikel 33.

Door het inwerkingtreden dezer verordening vervallen alle ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren en beambten in de kolonie Curaçao getroffen regelingen, voor zooverre de regeling der bezoldiging niet door den Koning aan zich is voorbehouden.

Gegeven te Willemstad, den

Behoort bij de verordening van den .....
192.., P. B. 192.., No .....

Mij bekend,
De Gouvernements-Secretaris,

BIJLAGE A.

BEZOLDIGING
met termijnsverhoogingen.

SCHAAL 1.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 480,—	f 600,—
Na 1 jaar dienst	510,—	630,—
,, 2 ,, ,,	540,—	660,—
,, 3 ,, ,,	600,—	720,—
,, 5 ,, ,,	660,—	780,—

Bediende *) bij de scheikundige afdeeling van den openbaren gezondheidsdienst;
Bediende *) bij den openbaren gezondheidsdienst (tweede bediende in het laboratorium);
Bode *) bij het departement van openbare werken;
Bode *) bij de stroohoedenvlechtnijverheid op Curaçao;
Bode *) bij den openbaren gezondheidsdienst;
Hulpvuurtorenwachter te Noordwestpunt van Bonaire;
Kweekeling *) (volgens art. 6 der O. V. P. B. 1907 Nº 5);
Kweekeling *) bij de voorbereidende klasse;
Verpleegster bij de polikliniek op Curaçao.

*) Vóór achttienjarigen leeftijd aangesteld f 360,—.

SCHAAL 2.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 600,—	f 720,—
Na 1 jaar dienst	660,—	780,—
,, 2 ,, ,,	720,—	840,—
,, 3 ,, ,,	810,—	960,—
,, 5 ,, ,,	900,—	1 080,—

Gevangenbewaarder op Curaçao;
Hulpbrievenbesteller op Curaçao;
Hulpvuurtorenwachter te:
Noordwestpunt van Aruba;
Boca Spelonk op Bonaire;
Lage Westkust van Bonaire;
Vuurtorenwachter te Noordwestpunt van Bonaire.

SCHAAL 3.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 720,—	f 840,—
Na 1 jaar dienst	780,—	930,—
,, 2 ,, ,,	840,—	1 020,—
,, 3 ,, ,,	930,—	1 110,—
,, 5 ,, ,,	1 020,—	1 200,—

Bode *) bij de gouvernements-secretarie, den kolonialen raad en de kamer van koophandel;

Bode *) bij het hof van justitie, het kantongerecht en den voogdijraad;
Bode *) bij de inspectie van het onderwijs en de openbare leeszaal;
Hulpkommies der belastingen **);
Hulpvuurtorenwachter op Klein Curaçao;
Motorist van de politiemotorboot op Curaçao;
Opzichter over de gevangenen op Curaçao;
Seinmeester op Jack Evers;
Seinmeester op het Fort Amsterdam op St. Martin, tevens belast met het opsteken van het havenlicht;
Seinwachter op het Waterfort op Curaçao, tevens belast met het opsteken der havenlichten;
Seinwachter op het Fort Nassau op Curaçao;
Telegrambesteller op Curaçao;
Vuurtorenwachter te Noordwestpunt van Aruba;

---

*) Vóór achttienjarigen leeftijd aangesteld f 600.—

**) Ter Lage Westkust van Bonaire is de hulpkommies tevens loods en belast met het toezicht op den vuurtoren onder genot van een toelage naar reden van f 480.— per jaar.

SCHAAL 4.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 840,—	f 1 020,—
Na 1 jaar dienst	900,—	1 080,—
,, 2 ,, ,,	990,—	1 170,—
,, 4 ,, ,,	1 080,—	1 260,—
,, 6 ,, ,,	1 170,—	1 380,—
,, 8 ,, ,,	1 260,—	1 500,—
,, 10 ,, ,,	1 350,—	1 620,—

Bediende bij den openbaren gezondheidsdienst (eerste bediende bij het laboratorium);
Bode bij de administratie van financiën, den kolonialen ontvanger en betaalmeester en de Curaçaosche bank;
Brievenbesteller op Curaçao;
Deurwaarder bij het hof van justitie en het kantongerecht op Curaçao (burgerlijke zaken);
Eerste vlechtonderwijzeres bij den hoofdleergang op Curaçao;
Inwonend bediende van de polikliniek op Curaçao;
Motorist van de loodsmotorboot op Curaçao.

SCHAAL 5.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 900,—	f 1 080,—
Na 1 jaar dienst	960,—	1 170,—
,, 2 ,, ,,	1 020,—	1 260,—
,, 4 ,, ,,	1 110,—	1 350,—
,, 6 ,, ,,	1 200,—	1 440,—
,, 8 ,, ,,	1 290,—	1 560,—
,, 10 ,, ,,	1 380,—	1 680,—
,, 12 ,, ,,	1 500,—	1 800,—

Kommies der belastingen *);
Schrijver **);

---

*) Na vier jaar dienst kan de kommies het examen voor kommiesverificateur afleggen. Hij, die slaagt, geniet een toelage naar reden van f 360,— per jaar.
Op de eilanden buiten Curaçao wordt een der kommiezen met de werkzaamheden van havenmeester en loods belast.

**) Bij tijdelijke aanstelling op vijftienjarigen leeftijd f 600,—, op zestienjarigen leeftijd f 660,— en op zeventienjarigen leeftijd f 780.—.

SCHAAL 6.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 900,—	f 1 080,—
Na 1 jaar dienst	960,—	1 200,—
,, 2 ,, ,,	1 020,—	1 320,—
,, 3 ,, ,,	1 110,—	1 440,—
,, 4 ,, ,,	1 200,—	1 560,—
,, 6 ,, ,,	1 290,—	1 680,—
,, 8 ,, ,,	1 380,—	1 800,—
,, 10 ,, ,,	1 500,—	1 920,—
,, 12 ,, ,,	1 620,—	2 040,—
,, 14 ,, ,,	1 740,—	2 160,—
,, 16 ,, ,,	1 860,—	2 280,—

Onderwijzer *) in het bezit van de akte van bekwaamheid als onderwijzer der vierde klasse (art. 30 der O. V. 1907, P. B. N° 5);
Schrijver-teekenaar **) bij het departement van openbare werken;
Schrijver-vertaler.

*) Bovendien toelagen overeenkomstig Bijlage C.
**) Bij tijdelijke aanstelling op vijftienjarigen leeftijd f 600,—, op zestienjarigen leeftijd f 660,— en op zeventienjarigen leeftijd f 780.—

SCHAAL 7.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 900,—	f 1 080,—
Na 1 jaar dienst	960,—	1 140,—
,, 2 ,, ,,	1 020,—	1 200,—
,, 4 ,, ,,	1 080,—	1 320.—

Agent van politie tweede klasse;
Magazijnmeester van het departement van openbare werken;
Seinmeester op het Waterfort op Curaçao;
Seinmeester op het Fort Nassau op Curaçao.

SCHAAL 8.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 1 080,—	f 1 320,—
Na 1 jaar dienst	1 140,—	1 380,—
,, 2 ,, ,,	1 200,—	1 440,—
,, 4 ,, ,,	1 290,—	1 530,—
,, 6 ,, ,,	1 380,—	1 620,—
,, 8 ,, ,,	1 440,—	1 740,—

Agent van politie eerste klasse;
Hoofdbrievenbesteller;
Hulpopzichter bij den openbaren gezondheidsdienst;
Hulpseiner bij de draadlooze telegrafie *).

*) Bij gebleken geschiktheid wordt de hulpseiner na twee jaar dienst bevorderd tot seiner.

SCHAAL 9.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 1 200,—	f 1 440,—
Na 1 jaar dienst	1 290,—	1 560,—
,, 2 ,, ,,	1 380,—	1 680,—
,, 4 ,, ,,	1 500,—	1 800,—
,, 6 ,, ,,	1 620,—	1 950,—
,, 8 ,, ,,	1 740,—	2 100,—

Handwerkonderwijzeres op de Wilhelminaschool op Curaçao;
Leeraar bij de Anglikaansche gemeente op Saba;
,, ,, ,, Methodisten gemeente op St. Martin;
,, ,, ,, ,, ,, ,, St. Eustatius;
Marktmeester op Curaçao;
Hulpopzichter der openbare werken.

SCHAAL **10.**

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 1 200,—	f 1 440,—
Na 1 jaar dienst	1 320,—	1 560,—
,, 2 ,, ,,	1 440,—	1 680,—
,, 4 ,, ,,	1 560,—	1 800,—
,, 6 ,, ,,	1 680,—	1 920,—
,, 8 ,, ,,	1 800,—	2 040,—
,, 10 ,, ,,	1 920,—	2 160,—
,, 12 ,, ,,	2 010,—	2 340,—
,, 14 ,, ,,	2 100,—	2 520,—

Klerk *).

*) Als ontvanger op een der eilanden buiten Curaçao werkzaam gesteld geniet de klerk f 300,— verhooging.

Dezelfde verhooging geniet de klerk, die aangewezen wordt als griffier bij het kantongerecht der Bovenwindsche eilanden op te treden.

Evenzoo wanneer hij optreedt als sub-ontvanger op Curaçao.

SCHAAL **11.**

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 1 380,—	f 1 620,—
Na 1 jaar dienst	1 500,—	1 800,—
,, 2 ,, ,,	1 620,—	1 920,—
,, 4 ,, ,,	1 740,—	2 040,—
,, 6 ,, ,,	1 860,—	2 160,—
,, 8 ,, ,,	1 980,—	2 340,—
,, 10 ,, ,,	2 100,—	2 520,—

Deurwaarder bij het hof van justitie en het kantongerecht op Curaçao (voor strafzaken);
Directeur van de strafgevangenis en het huis van bewaring op Curaçao;
Hoofdagent van politie;
Hoofdkommies der belastingen;
Hypotheekbewaarder op Curaçao;
Opzichter bij het departement van openbare werken.

SCHAAL **12.**

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 1 440,—	f 1 680.—
Na 1 jaar dienst	1 560,—	1 860,—
,, 2 ,, ,,	1 680.—	2 040,—
,, 3 ,, ,,	1 800,—	2 220,—
,, 4 ,, ,,	1 920,—	2 400,—
,, 6 ,, ,,	2 100,—	2 580,—
,, 8 ,, ,,	2 220,—	2 760,—
,, 10 ,, ,,	2 400,—	2 940,—
,, 12 ,, ,,	2 580,—	3 120,—
,, 14 ,, ,,	2 760,—	3 300,—
,, 16 ,, ,,	2 940,—	3 480,—
,, 18 ,, ,,	3 120,—	3 720,—
,, 20 ,, ,,	3 300,—	3 960,—

Onderwijzer *), in het bezit van de akte van bekwaamheid als onderwijzer in Nederland of Nederlandsch-Indië behaald, van de akte van bekwaamheid als onderwijzer der derde klasse in Curaçao of van den derden rang in Suriname behaald;
Seiner bij de draadlooze telegrafie **).

*) Bovendien toelagen overeenkomstig Bijlage C.

**) Als hoofd van een post op Aruba of Bonaire f 120,— verhooging.

SCHAAL 13.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 1 920,—	f 2 280,—
Na 1 jaar dienst	2 040,—	2 460,—
,, 2 ,, ,,	2 160,—	2 640,—
,, 3 ,, ,,	2 340,—	2 820,—
,, 4 ,, ,,	2 520,—	3 000,—
,, 6 ,, ,,	2 700,—	3 180,—
,, 8 ,, ,,	2 880,—	3 420,—

Adjunct-commies *);
Hulploods op Curaçao **);
Kommies-verificateur der belastingen.

*) Als ontvanger op een der eilanden buiten Curaçao werkzaam gesteld geniet de adjunct-commies f 300,— verhooging. Dezelfde verhooging geniet de adjunct-commies, die aangewezen wordt als griffier bij het kantongerecht der Bovenwindsche eilanden.
De adjunct-commies, die werkzaam gesteld wordt als districtmeester van het tweede en derde district of van het vierde en vijfde district op Curaçao, geniet f 480,— verhooging en heeft kosteloos het gebruik van een woning in het district.

**) Bij gebleken geschiktheid wordt de hulploods na drie jaren dienst bevorderd tot loods.

SCHAAL 14.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 2 100,—	f 2 520,—
Na 1 jaar dienst	2 220,—	2 700,—
,, 2 ,, ,,	2 400,—	2 880,—
,, 3 ,, ,,	2 520,—	3 060,—
,, 4 ,, ,,	2 700,—	3 240,—
,, 6 ,, ,,	2 820,—	3 420,—
,, 8 ,, ,,	3 000,—	3 600,—
,, 10 ,, ,,	3 120,—	3 780,—
,, 12 ,, ,,	3 300,—	3 960,—
,, 14 ,, ,,	3 420,—	4 200,—
,, 16 ,, ,,	3 600,—	4 380,—
,, 18 ,, ,,	3 720,—	4 560,—
,, 20 ,, ,,	3 900,—	4 800,—

Onderwijzer *), in het bezit van de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer in Nederland of Nederlandsch-Indië behaald, of van de akte van bekwaamheid als onderwijzer van den eersten rang in Suriname behaald **).

*) Bovendien toelagen voor akten volgens bijlage C.
**) Dienstjaren tellen alleen met genoemde akten; die buiten de Kolonie worden voor vol medegeteld.

SCHAAL 15.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 2 280,—	f 2 700,—
Na 1 jaar dienst	2 400,—	2 880,—
,, 2 ,, ,,	2 520,—	3 060,—
,, 3 ,, ,,	2 700,—	3 240,—
,, 4 ,, ,,	2 820,—	3 420,—
,, 6 ,, ,,	3 000,—	3 600,—
,, 8 ,, ,,	3 120,—	3 780,—
,, 10 ,, ,,	3 300,—	3 960,—
,, 12 ,, ,,	3 480,—	4 200,—

Godsdienstleeraar bij de Hervormde gemeente op Aruba *);
Godsdienstleeraar bij de Hervormde gemeente op Bonaire;
Godsdienstleeraar bij de Nederlandsch-Portugeesch Israëlietische gemeente op Curaçao **);
Godsdienstleeraar bij de Nederlandsch-Hervormd Israëlietische gemeente op Curaçao **);
Hulpbacterioloog bij den openbaren gezondheidsdienst;
Hulpscheikundige bij den openbaren gezondheidsdienst.

*) Voor de bediening van de gemeente te Piedra Plat f 360.—.
**) In het bezit van een diploma als „godsdienstonderwijzer" of daarmede gelijkgesteld.

SCHAAL 16.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 2 640,—	f 3 120,—
Na 1 jaar dienst	2 760,—	3 240,—
„ 2 „ „	2 880,—	3 420,—
„ 4 „ „	3 000,—	3 600,—
„ 6 „ „	3 180,—	3 780,—
„ 8 „ „	3 360,—	3 960,—
„ 10 „ „	3 540,—	4 200,—
„ 12 „ „	3 720,—	4 500,—

Commies *);
Gezaghebber van St. Eustatius;
„ van Saba;
Inspecteur van politie;
Landbouwkundige **);
Loods op Curaçao;
Machinist bij het departement van openbare werken;
Opsteller bij den post voor draadlooze telegrafie op Curaçao;
Substituut griffier bij het hof van justitie op Curaçao en van het kantongerecht der Benedenwindsche eilanden ***);
Technisch ambtenaar bij het departement van openbare werken;
Verificateur der belastingen.

*) De commies, die werkzaam gesteld wordt als districtmeester van het tweede en derde, of van het vierde en vijfde district op Curaçao geniet f 480,— verhooging en heeft kosteloos het gebruik van een woning in het district.
**) Met academische of daarmede gelijk te stellen opleiding f 1 900,— verhooging.
***) Met den rang van commies.

SCHAAL 17.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 3 120,—	f 3 720,—
Na 1 jaar dienst	3 300,—	3 900,—
„ 2 „ „	3 420,—	4 080,—
„ 4 „ „	3 600,—	4 260,—
„ 6 „ „	3 720,—	4 440,—
„ 8 „ „	3 900,—	4 620,—
„ 10 „ „	4 080,—	4 800,—
„ 12 „ „	4 200,—	4 980,—

Gouvernements geneeskundige *);
Hoofd van den post voor draadlooze telegrafie op Curaçao;
Hoofdcommies;
Loods en onderhavenmeester op Curaçao.

*) Met Nederlandsch artsdiploma of daarmede in Nederland gelijkgestelde bevoegdheden, f 1 900,— verhooging.
Indien voorgeschreven wordt, dat de gouvernements-geneeskundige geen particuliere praktijk mag uitoefenen, wordt zijn bezoldiging met f 1 500,— verhoogd.

SCHAAL 18.

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 3 720,—	f 4 500,—
Na 1 jaar dienst	3 900,—	4 680,—
„ 2 „ „	4 020,—	4 860,—
„ 3 „ „	4 200,—	5 040,—
„ 4 „ „	4 380,—	5 220,—
„ 6 „ „	4 560,—	5 400,—
„ 8 „ „	4 740,—	5 580,—
„ 10 „ „	4 920,—	5 760,—
„ 12 „ „	5 100,—	6 000,—

Directeur van het postkantoor op Curaçao;
Gezaghebber van Aruba;
„ van Bonaire;
„ van Sint Martin;

Havenmeester op Curaçao;
Inspecteur der belastingen;
Koloniaal ontvanger en betaalmeester op Curaçao;
Predikant *) bij de Vereenigde Protestantsche gemeente op Curaçao;
Predikant **) bij de Nederlandsch-Portugeesch Israëlietische gemeente op Curaçao;
Predikant **) bij de Nederlandsch-Hervormd Israëlietische gemeente op Curaçao.

*) Met academische opleiding.
**) In het bezit van een hoogere bevoegdheid dan van „godsdienst-onderwijzer".

SCHAAL **19.**

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 5 640,—	f 6 600,—
Na 1 jaar dienst	5 820,—	6 780,—
„ 2 „ „	6 000,—	6 960,—
„ 3 „ „	6 180,—	7 140,—
„ 4 „ „	6 360,—	7 320,—
„ 6 „ „	6 540,—	7 560,—
„ 8 „ „	6 720,—	7 800,—
„ 10 „ „	6 900,—	8 100,—
„ 12 „ „	7 200,—	8 400,—

Gezaghebber der Bovenwindsche eilanden;
Ingenieur bij openbare werken.

SCHAAL **20** *).

	Niet gezinshoofden.	Gezinshoofden.
Beginbezoldiging	f 6 600,—	f 7 560,—
Na 1 jaar dienst	6 780,—	7 800,—
„ 2 „ „	6 960,—	8 040,—
„ 3 „ „	7 140,—	8 280,—
„ 4 „ „	7 320,—	8 520,—
„ 6 „ „	7 560,—	8 760,—
„ 8 „ „	7 800,—	9 000,—
„ 10 „ „	8 100,—	9 300,—

Directeur der openbare werken;
Directeur van den openbaren gezondheidsdienst;
Gouvernements-secretaris;
Inspecteur van het onderwijs.

*) Met academische of daarmede gelijk te stellen opleiding genieten de ambtenaren dezer schaal f 1 900,— verhooging.

Behoort bij de verordening van den .....
192.., P. B. 192.., No .....

Mij bekend,
De Gouvernements-Secretaris,

BIJLAGE B.

Vaste bezoldigingen.

AANTEEKENING:

De CURSIEF GEDRUKTE BETREKKINGEN worden als nevenbetrekkingen beschouwd. De ambtenaar, aan wien die betrekking is opgedragen, komt niet in aanmerking voor den kinderbijslag, bedoeld in artikel 18 en den bijslag, bedoeld in artikel 31.

f 120,—

Brievenbesteller op St. Eustatius *);
Waarnemer voor den weerkundigen dienst **) *op St. Martin, op Saba en op St. Eustatius.*

f 150,—

Brievenbesteller op St. Martin *).

f 210,—

Bediende in het ziekenhuis op Bonaire;
Beheerder van het koloniaal- en schoolmuseum ***);
Lantaarnopsteker op een der eilanden buiten Curaçao.

f 270,—

Postbeambte te St. Johns op Saba;
Postbeambte te Windwardside op Saba ****).

f 300,—

Algemeen verslaggever van den kolonialen raad;
Brieven- en telegrambesteller op Aruba;
Brieven- en telegrambesteller op Bonaire;
IJker op Curaçao **);
Officier der rustende schutterij, adjudant van den Gouverneur;
Secretaris van de Kamer van koophandel en nijverheid.

---

*) Wordt ingevolge artikel 28 der „Bezoldigingsregeling 1921" opgeheven.

**) Zoolang de tegenwoordige ambtenaar of persoon daarmede belast blijft.

***) Zoolang dit niet is ondergebracht bij de openbare boekerij en leeszaal.

****) Zoolang de vaste zittingsdagen van den ontvanger te Windwardside nog niet geregeld zijn, ontvangt de postbeambte een toelage van f 180,— voor het beheer van de postspaarbank.

f 420.—

Bediende bij de Wilhelminaschool *);
Bode van den gezaghebber op een der eilanden buiten Curaçao **);
Boschwachter derde klasse;
Klerk bij de Curaçaosche bank;
Secretaris van de gezondheidscommissie *);
Secretaris van den voogdijraad *);
Verpleegster in het ziekenhuis op Bonaire.

f 450,—

Vlechtonderwijzeressen aan den leergang voor volwassenen aan de Overzijde (Willemstad) op Curaçao, die van de oprichting der vlechtscholen of daaraan verbonden zijn geweest zonder diploma *).

f 480,—

Ambtenaar van politie, belast met het onderzoek (buiten kantooruren) van strafzaken in het tweede en derde district op Curaçao.

f 540,—

Bediende bij den vuurtoren op Klein Curaçao;
Boschwachter tweede klasse;
Deurwaarder-cipier op Aruba *);
Deurwaarder-cipier op Bonaire *);
Oppasser in het krankzinnigengesticht op Curaçao;
Opzichter in het gesticht voor melaatschen op St. Eustatius;
Verpleger in het gesticht voor melaatschen op Curaçao;
Wachter bij het buskruitmagazijn op Curaçao.

f 600,—

Archivaris *);
Leider van den weerkundigen dienst op Curaçao *).

f 720,—

Boschwachter eerste klasse;
Havenmeester en loods op Aruba *);
Roeier bij de posterijen op Curaçao ***).

f 780,—

Bediende tevens roeier bij de posterijen op Curaçao;
Bode bij de Curaçaosche bank *);
Stuurman havenpolitieboot;
Vuurtorenwachter te Cerro Colorado op Aruba.

f 900,—

Onderwijzers toegelaten als onderwijzer der vierde klasse, ingevolge art. 58 der O. V. P. B. 1907 Nº 5.

f 1 080,—

Directeur van het gesticht voor krankzinnigen en dat voor melaatschen op Curaçao;
Havenmeester en loods op St. Martin ****);
Hoofdboschwachter.

f 1 200,—

Ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht der Bovenwindsche eilanden;

---

*) Zoolang de tegenwoordige ambtenaar daarmede belast blijft.
**) Zoolang deze betrekking niet met een andere is vereenigd of de tegenwoordige persoon, niet voor kantoorwerk geschikt zijnde, billijkheidshalve in dienst moet blijven.
***) Zie artikel 28 der Bezoldigingsregeling 1921.
****) Voor den tegenwoordigen ambtenaar.

Buitengewoon gouvernements geneeskundige belast met de oogheelkundige behandeling van onvermogenden;
Buitengewoon gouvernements geneeskundige bij het gesticht voor melaatschen op Curaçao;
Onderwijzer te Marypoint op Saba;
Vuurtorenwachter te Boca Spelonk op Bonaire.

f 1 440,—

Quarantaine loods en seinwachter aan de Caracasbaai.

f 1 500,—

Districtmeester op Aruba *);
Districtmeester op Bonaire *);
Secretaris van de directie der Curaçaosche bank **);
Vuurtorenwachter op Klein Curaçao.

f 3 300,—

Hulplandbouwkundige op St. Martin.

f 3 600,—

Buitengewoon gouvernements geneeskundige belast met de heelkundige behandeling van onvermogenden en van de politie;
Opzichter bij den openbaren gezondheidsdienst **).

f 4 800,—

Commissaris van politie **).

---

*) Wordt ingevolge artikel 28 van de Bezoldigingsregeling 1921 opgeheven.
**) Voor den tegenwoordigen ambtenaar.

Behoort bij de verordening van den.....
192.., P. B. 192.., No.....

Mij bekend,
De Gouvernements-Secretaris,

BIJLAGE C.

TOELAGEN,

aan onderwijzers toe te kennen boven en behalve hun bezoldiging, ingevolge de schalen 6, 12 en 14 van bijlage A, en

BEZOLDIGING VAN VAKONDERWIJZERS.

AANTEEKENINGEN.

1. De toelagen worden zoowel door niet-gezinshoofden als door gezinshoofden genoten.
2. Waar over lagere akte wordt gesproken, wordt daaronder verstaan de akte verworven in de kolonie Curaçao of de daarmede ingevolge de bepalingen der Onderwijsverordening (P. B. 1907 No. 5) gelijkgestelde akten of aanteekeningen.

§ 1.

Boven en behalve hun bezoldiging genieten de onderwijzers, bedoeld in schaal 14 en schaal 12, werkzaam aan een school voor (meer) uitgebreid lager onderwijs of benoemd tot hoofd van een school voor gewoon lager onderwijs met acht leerjaren:

a. toelagen wegens het *bezit* of *verkrijgen* van een lagere of middelbare akte voor:

I. Engelsch, Spaansch, Fransch, Duitsch, Wiskunde, Handelskennis (Boekhouden en Handelsrekenen), Gymnastiek, voor elke akte..... f 96,—

II. Landbouwkunde, Teekenen, Nuttige Handwerken, Fraaie Handwerken, Vrije en ordeoefeningen, voor elke akte..... 48,—

b. toelagen wegens het *gebruik* van een lagere akte voor: (in welk geval de toelage wegens *bezit* vervalt)

I. Engelsch, Spaansch, Fransch, Duitsch, Wiskunde, Handelskennis, voor elke akte..... 240,—

II. Gymnastiek, Nuttige Handwerken, Fraaie Handwerken, voor elke akte..... 120,—

c. toelagen wegens het *gebruik* van een middelbare akte voor: (in welk geval de toelage wegens *bezit* vervalt)

I. Nederlandsche taal en letterkunde, Spaansch, Engelsch, Boekhouden en Handelsrekenen, voor elke akte..... 720,—

II. Fransch, Duitsch, Wiskunde, Gymnastiek, voor elke akte..... 360,—

§ 2.

Boven en behalve hun bezoldiging genieten de onderwijzers, bedoeld in schaal 14, in schaal 12 en in schaal 6, werkzaam aan een school voor gewoon lager onderwijs:

a. toelagen wegens het *bezit* of *verkrijgen* van een lagere of middelbare akte voor Engelsch, Spaansch, Fransch, Handelskennis (Boekhouden en Handelsrekenen), Nuttige Handwerken, voor elke akte .... f 48,—

b. toelagen wegens het *gebruik* van een lagere of middelbare akte voor: (in welk geval de toelage wegens *bezit* vervalt)

I. Engelsch, Spaansch, Handelskennis (Boekhouden en Handelsrekenen), voor elke akte ..... 150,—

van de lagere akte voor:

II. Fransch, Nuttige Handwerken, voor elke akte 72,—

§ 3.

Boven en behalve zijn bezoldiging geniet de onderwijzer, bedoeld in schaal 14, die belast wordt met de werkzaamheden van hoofd eener school voor (meer) uitgebreid lager onderwijs een toelage van ..... f 480,—

§ 4.

Boven en behalve zijn bezoldiging geniet de onderwijzer, bedoeld in schaal 14, of de onderwijzer, bedoeld in schaal 12, die belast wordt met de werkzaamheden van hoofd eener school voor gewoon lager onderwijs met acht leerjaren een toelage van ..... f 360,—

§ 5.

Boven en behalve zijn bezoldiging geniet de onderwijzer, bedoeld in schaal 14, of de onderwijzer, bedoeld in schaal 12, die belast wordt met de werkzaamheden van hoofd eener school voor gewoon lager onderwijs:

a. in het stadsdistrict van Curaçao een toelage van f 240,—

b. in de buitendistricten van Curaçao en op de eilanden buiten Curaçao een toelage van ..... 180,—

§ 6.

Per wekelijksch lesuur per jaar geniet de onderwijzer, die belast wordt met het geven van onderwijs buiten de gewone schooltijden:

a. voor het geven van *Herhalings* (vervolg) onderwijs, volgens artikel 16 van de Onderwijsverordening (P. B. 1907 Nº 5), in een of meer der vakken van gewoon of (meer) uitgebreid lager onderwijs, in verband met het aantal leerlingen, een toelage van ..... f 72,— tot f 120,—

b. voor het geven van *Handelsonderwijs* op Curaçao een toelage van ..... 135,—

c. voor het geven van *Normaallessen* op Curaçao in alle vakken behalve zingen, teekenen, schrijven, nuttige handwerken, lichaamsoefeningen, een toelage van ..... 135,—

d. voor het geven van *Normaallessen* op Curaçao in zingen, teekenen, schrijven, nuttige handwerken, lichaamsoefeningen, een toelage van ..... 120,—

e. voor het geven van *Zeevaartkundig* onderwijs op Curaçao, een toelage van ..... 120,—

f. voor het geven van *Zeevaartkundig* onderwijs op Saba, een toelage van ..... 96,—

§ 7.

Vakonderwijzeressen voor nuttige handwerken, aan wie meer dan vier uur onderwijs per week opgedragen wordt, genieten eene toelage per wekelijksch lesuur per jaar:

a. indien zij in het bezit zijn van de akte voor nuttige handwerken, van ..... f 72,—

b. indien zij die akte niet bezitten, van..... 60,—

§ 8.

Vakonderwijzers of vakonderwijzeressen aan scholen voor

gewoon of (meer) uitgebreid lager onderwijs met bevoegdheid voor een of meer der vakken: Engelsch, Spaansch, Fransch, Duitsch, Wiskunde, Handelskennis, Gymnastiek, genieten f 120,— per wekelijksch lesuur per jaar.

§ 9.

Vlechtonderwijzeressen genieten een toelage per dagelijksch lesuur per jaar van f 60.—

Voor het bezit der bevoegdheid D. wordt f 60,— en voor dat der bevoegdheid D.* f 120,— toelage per jaar verleend.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—1.

Verordening van den ....., tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in de kolonie Curaçao.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

§ 1. Het is ondergeteekende aangenaam Uwen Raad hierbij een verordening aan te bieden, waarbij de regelen worden vastgesteld voor de bezoldiging der ambtenaren, terwijl daarin tevens hun nieuwe bezoldigingen worden opgenomen.

Dat deze verordening langer op zich heeft laten wachten, dan door de instelling van een Bezoldigingscommissie werd verwacht, is in de eerste plaats een gevolg van de steeds wisselende omstandigheden, tengevolge waarvan het hoogst moeilijk was het juiste tijdstip te kiezen voor de vaststelling van *normale* bezoldigingen.

Voorts dient niet uit het oog te worden verloren, dat de ambtenaren, die in de Commissie waren benoemd, voor de omvangrijke werkzaamheden daaraan verbonden niet nog meer aan hun gewone bezigheden konden worden onttrokken, terwijl ook op de overige leden niet voortdurend beslag kon worden gelegd.

Bovendien vorderde de gedachtenwisseling met Zijne Excellentie den Minister van Koloniën over dit belangrijke onderwerp tijd en moesten tengevolge daarvan meerdere principieele wijzigingen worden aangebracht.

§ 2. De prijsstijging gedurende den oorlog en langen tijd daarna heeft in de kolonie den levensstandaard aanmerkelijk gewijzigd. Het is niet te verwachten, dat de gedeeltelijk ingetreden prijsdaling den toestand van vóór den oorlog zal doen terugkeeren, daar de factoren, die de waardedaling van het geld hebben beheerscht, zich in meerdere of mindere mate zullen blijven doen gelden.

De organieke bezoldigingen der ambtenaren en beambten in dienst der kolonie, vastgesteld bij besluit van 16 Augustus 1918 (P. B. Nº 48), moeten dan ook als *geheel onvoldoende voor den tegenwoordigen toestand* worden beschouwd, *vooral daar de regeling reeds lang vóór den oorlog was voorbereid.* Na eerst opgeschort te zijn, werd die regeling ingevoerd op een tijdstip, toen een spoedig einde van den oorlogstoestand werd verwacht en het duurteverschijnsel als een van beperkten omvang en beperkten tijdsduur werd beschouwd (Augustus 1917 met terugwerkende kracht tot 1 Januari 1917).

§ 3. Het is Uwen Raad bekend, dat de stijgende prijzen der levensbehoeften en later in niet mindere mate ook de stijging der huurprijzen, oorzaak waren, dat de bezoldigingen der landsdienaren reeds in 1918 onvoldoende bleken, zoodat eerst aan een deel en later aan alle ambtenaren en beambten bijslagen tot een voortdurend hooger percentage moesten worden toegekend; bijslagen die niet steeds op het juiste tijdstip kunnen worden uitgekeerd, die berusten op de bestaande regeling, die in velerlei opzicht met de tegenwoordige verhouding der betrekkingen op onvoldoende wijze rekening houdt, zoodat de betrekkelijk willekeurige grenzen, die voor het toekennen der bijslagen getrokken moeten worden, meermalen tot onbillijkheden zullen leiden. Het wordt dus steeds moeilijker door die bijslagen tegemoet te komen aan den drang der tijden.

§ 4. Evenmin wordt daaraan op billijke wijze tegemoet gekomen door het toekennen van een hoogere bezoldiging dan de laagste in het besluit van 16 Augustus 1918 (P. B.

Nº 48) voor een betrekking genoemd, wanneer die betrekking opnieuw vervuld moet worden. Daardoor worden slechts eenigen geholpen. Weer anderen zijn gedurende het verlof van ambtenaren tijdelijk bevorderd kunnen worden. In vele gevallen moest dit geschieden zonder wijziging van den werkkring of de verantwoordelijkheid van die ambtenaren, dus in strijd met de beginselen, die aan bevordering tot een hoogeren rang ten grondslag behooren te liggen. Deze tot dusverre gebruikelijke maatregel, waarmede ondergeteekende niet accoord gaat, werd echter toegepast, om reeds waar mogelijk eenige verbetering van bezoldiging te verschaffen. Waar bovendien slechts enkelen daardoor gebaat zijn, kan met een dergelijke tijdelijke inkomstenvermeerdering moeilijk worden voortgegaan, omdat eventueele inkrimping van personeel daardoor zou worden tegengehouden.

Voor sommige betrekkingen wordt uitzending van ambtenaren uit Nederland noodig geacht; omdat in het Moederland belangrijke verbeteringen der bezoldigingen zijn ingevoerd, bleek de tegenwoordige bezoldigingsregeling der kolonie te laag om die ambtenaren te vinden. In eenige gevallen werd aan hen, die zich beschikbaar stelden, een belangrijk hooger bezoldiging toegekend, waardoor het evenwicht der salarissen steeds meer werd verstoord. Door b. v. aan alle openbare onderwijzers dezelfde toelagen toe te kennen als aan eenige uitgezonden leerkrachten waren verleend, werd één onbillijkheid voor deze groep van ambtenaren opgeheven, een andere tengevolge van het niet op dezelfde wijze toepassen van dienstjaren buiten en in de kolonie, kon evenmin uit den weg geruimd worden als de ongelijke bezoldiging van personen, die dezelfde betrekking bekleeden in andere takken van dienst.

§ 5. Hoewel moet worden toegegeven, dat nog steeds niet van normale toestanden kan worden gesproken, acht ondergeteekende het ongewenscht langer te wachten met het vaststellen van nieuwe bezoldigingen voor de ambtenaren in dienst der kolonie. Dat die bezoldigingen tengevolge van de waardedaling van het geld hooger moeten zijn dan in de regeling 1918 behoeft geen betoog. De pensioenen zijn bereids verhoogd. De actief dienende ambtenaren kunnen moeilijk langer op een dergelijke verhooging wachten.

Zoolang geen nieuwe bezoldigingen zijn vastgesteld, zullen de pensioenvooruitzichten, die altijd met recht als een belangrijke factor in het voordeel van den dienst bij het gouvernement zijn beschouwd, niet verbeteren, immers de bijslagen, tot welk bedrag zij ook worden opgevoerd, hebben geen invloed op den pensioengrondslag.

Nieuwe bezoldigingen zijn voorts beslist noodig omdat het steeds moeilijker wordt geschikte krachten aan den dienst der kolonie te verbinden. De hoogere bezoldiging in particulieren dienst is mede oorzaak, dat verscheidene ambtenaren den dienst reeds vaarwel hebben gezegd, anderen overwegen dit te doen, zoodra zich de gelegenheid voordoet.

Ten slotte is een goede bezoldigingsregeling noodzakelijk om in het belang van den dienst en van den ambtenaar regelingen te treffen omtrent: eischen van toelating en bevordering; keuring bij indiensttreding; verlenging van den diensttijd in verschillende takken van dienst; sterkte van het personeel in alle takken van dienst; plaatsing van de ambtenaren op de verschillende eilanden der kolonie; vereeniging van kleinere betrekkingen; opheffing van andere minder gewichtige betrekkingen enz.

§ 6. Reeds bij de behandeling van de thans geldende regeling der bezoldigingen zijn door belanghebbenden bij Uwen Raad bezwaren ingebracht tegen de indeeling van sommige betrekkingen. In het Voorloopig Verslag der Afdeelingen over de Ontwerp-verordening tot aanvulling van de begrooting voor 1918 (Zittingjaar 1917—1918 Nº 7—Stuk Nº 5) en in het Eindverslag (idem Stuk Nº 7) worden bezwaren tegen de verhouding der betrekkingen ter sprake gebracht, terwijl het Bestuur in bedoeld eindverslag in ernstige overweging werd gegeven ,,bij de Hooge Regeering in het Moederland 's Raads meening kenbaar te maken'' en verzocht werd ,,die meening krachtig te willen ondersteunen''.

Ook bij de mondelinge behandeling van de begrooting voor 1920 kwam de minder juiste verhouding der bezoldigingen ter sprake toen het lid van Uwen Raad, de heer Winkel voorstelde de bezoldiging van den inspecteur van het onderwijs te verbeteren. (Notulen van de zitting van 10 Mei 1919 blz. 27 e. v.)

In de bezoldigingsschalen is getracht de oneffenheden, die tengevolge van de gewijzigde verhouding der betrekkingen bestond of is ontstaan, weg te nemen, waarom ondergeteekende vertrouwt, dat Uw Raad wel zal willen medewerken tot het verbeteren van de positie der ambtenaren, door hun een goede bezoldiging toe te kennen o. m. in verband met den omvang en de verantwoordelijkheid van hun werkkring.

§ 7. Niet alleen is vaststelling van nieuwe organieke bezoldigingen gewenscht, maar er dienen ook algemeene, vaste regelen voor het toekennen der bezoldigingen gegeven te worden, daar een goede regeling van den rechtstoestand van de ambtenaren dat vordert. Deze regelen zijn neergelegd in de aangeboden verordening, die naar de beginselen van het Koninklijk Besluit van den 23en Januari 1920, tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldiging van Burgelijke Rijksambtenaren (Staatsblad nº 37) is bewerkt. Een verordening, regelende den rechtstoestand der ambtenaren wordt voorbereid.

§ 8. Voorts heeft ondergeteekende zooveel mogelijk rekening gehouden met de beginselen en overwegingen uitgedrukt in het eerste gedeelte van het rapport van de Commissie, ingesteld bij G. B. van 10 October 1919 nº 1181, teneinde na te gaan welke stappen genomen moeten worden om de rechtspositie der ambtenaren en een herziening van hun bezoldigingen te regelen, welk rapport 15 Januari 1921 werd aangeboden.

Deze beginselen en overwegingen zijn :

1. Het welbegrepen belang van de kolonie eischt, dat zij beschikt over goede ambtenaren. Om deze te krijgen moeten zij reeds van het indiensttreden af behoorlijk worden bezoldigd. Het wegtrekken van geschikte krachten zal moeten worden tegengegaan door goede bezoldigingen en een goed geregelden rechtstoestand. Een geregelde afwikkeling der dienstzaken zal alleen mogelijk zijn en blijven, wanneer de kolonie bij voortduring de hand zal kunnen leggen op goede werkkrachten, zoo intellectueele als andere. Een voldoende mate van algemeene ontwikkeling moet worden geëischt, in den dienst moet de noodige vakkennis en geschiktheid worden verkregen.

2. In den laatsten tijd worden in particulieren dienst vaak hooge bezoldigingen toegekend om goede nieuwe krachten te trekken. De beginbezoldigingen zijn als regel betrekkelijk veel hooger dan in vele gouvernementsbetrekkingen. Een goede bezoldiging moet verloop van ambtenaren voorkomen.

3. Reeds op achttienjarigen leeftijd zal een vrij hooge beginbezoldiging moeten worden toegekend.

4. Op jeugdiger leeftijd aangesteld, zal de beginbezoldiging verlaagd moeten worden (vergelijk het tweede lid van artikel 2 en de aanteekeningen bij schaal 1, 3, 5, 6).

5. De inrichting van de verschillende takken van dienst moet eischen, dat de ambtenaren hun volle werkkracht ter beschikking van de kolonie stellen. Samenvoeging van thans laagbezoldigde betrekkingen, die niet een vollen werkdag eischen is noodzakelijk.

6. Gebroken moet worden met het stelsel van het geven van kleine toelagen voor bijbetrekkingen, terwijl het werk niet zelden verricht wordt binnen den tijd bestemd voor de hoofdbetrekking.

7. Het aantal diensturen moet in verschillende takken van dienst uitgebreid worden, waardoor o. m. uitbreiding van personeel wordt voorkomen en inkrimping wellicht mogelijk is.

8. Alleen voor het verrichten van buitengewone diensten buiten de vast te stellen werktijden zou van den algemeenen regel—dat geen bijverdiensten moeten worden gegeven—kunnen worden afgeweken.

9. Alleen geschikte krachten moeten ambtenaar worden, daarom dienen als minimum-eischen gesteld te worden:

a. voldoende kennis van lezen, schrijven, rekenen en Nederlandsche taal voor de lagere betrekkingen;

b. voldoende algemeene ontwikkeling voor de betrekkingen, waaruit de ambtenaren tot meer verantwoordelijke of leidende betrekkingen moeten opklimmen;

c. een vaste examen-commissie, die de candidaat ambtenaren onderzoekt, vooral in verband met de behoeften van den dienst en aan welke ook het onderzoek naar de vakkennis opgedragen wordt, wanneer in sommige takken van dienst bevordering na vakexamen wordt ingevoerd (b. v. voor adjunct-commies, voor kommies-verificateur);

d. geneeskundige keuring vóór indiensttreding.

10. Een vast systeem van bevordering, waarbij willekeur is buitengesloten en in het belang van den dienst in bijzondere gevallen bevordering bij keuze mogelijk is, geniet de voorkeur boven een stelsel, waarbij ten slotte ieder ambtenaar, geschikt of ongeschikt, die maar lang genoeg in dienst blijft, de hoogere rangen bereikt.

11. Het bevorderen tot een hoogeren rang moet in de eerste plaats uitdrukken: waardeering van den arbeid in den bekleeden rang en geschiktheid voor de meerdere werkzaamheden en de grootere verantwoordelijkheid in den nieuwen rang.

12. Het voorgaande vordert, dat de hoogste bezoldiging in eenige schalen hooger is dan de laagste bezoldiging in de daarop volgende schalen, waarin betrekkingen van hoogeren rang voorkomen (verg. b. v. schaal 5 (schrijver) en schaal 10 (klerk) of schaal 16 (commies) en schaal 17 (hoofdcommies).

13. Het aantal plaatsen van hoogeren rang dient niet vermeerderd te worden enkel om in bepaalde gevallen een ambtenaar aan een hoogere bezoldiging te helpen, daar zijn dienstpraestatie niet toeneemt.

14. Het aantal hoofdcommiezen dient gaandeweg te worden ingekrompen tot twee.

15. Bij bevordering moet de blik niet tot een tak van dienst beperkt blijven.

16. Bevordering *uitsluitend* volgens ancienniteit is in het nadeel van den dienst te achten.

17. Ambtenaren van hoogeren rang mogen slechts ter tijdelijke voorziening met aan hun rang niet geëvenredigd werk worden belast.

18. Volgens een vast plan moet ieder ambtenaar, wiens werkkring hem daarvoor in aanmerking doet komen, voor eenigen, doch niet te langen tijd, op de verschillende eilanden werkzaam te worden gesteld. Dit is ter bevordering van zelfstandig werken, tot het verkrijgen van veelzijdige kennis van veel nut voor de vorming van goede ambtenaren.

19. Er dient één corps bureau-ambtenaren voor de geheele kolonie te worden gevormd. Daardoor wordt regelmatiger bevordering, grooter kans op bevordering, gemakkelijker aflossing verkregen.

20. Een bijzondere standplaatstoelage gedurende den tijd, dat een ambtenaar op een ander eiland dient, is niet aan te bevelen. Er is te weinig verschil in de kosten van levensonderhoud.

21. Er is een groote achterstand in de bezoldigingen.

22. De levensstandaard in de kolonie is minstens even hoog als in Suriname, waar in het algemeen onder dezelfde omstandigheden wordt gewerkt.

23. De bezoldigingen zijn in Curaçao voor vele betrekkingen belangrijk lager dan die voor gelijksoortige in Suriname waren vastgesteld vóór de laatste bezoldigingsverhooging.

24. Als gevolg hiervan is de Curaçaosche ambtenaar in het algemeen niet in staat zijn kinderen langdurig onderwijs te laten genieten, worden bijna nooit door Curaçaosche ambtenaren kinderen ter verdere opleiding naar Nederland gezonden. Op die wijze kan niet over jongelui met breedere opleiding en grootere algemeene ontwikkeling beschikt worden. Daardoor wordt een betere bezetting van de hoogere rangen door *hier* opgeleide krachten, waarnaar uiteraard gestreefd moet worden, op den duur onmogelijk. Een studiebeurzenstelsel alleen kan geen afdoende verbetering brengen.

25. De bezoldigingsregeling 1918 (P. B. Nº 48) is èn door

haar opzet èn door haar toepassing ongeschikt om als uitgangspunt eener nieuwe regeling te dienen (verg. §§ 4 en 6).

26. Automatische verhooging van de bezoldigingen, die thans genoten worden, in den geest als in Suriname is geschied, voert tot groote onbillijkheden (verg. §§ 4 en 6).

27. De bezoldigingsregeling 1918 (P. B. N°. 48) kenmerkt zich door te kleine termijnsverhoogingen vooral voor de lagere betrekkingen na veel te langen diensttijd.

28. In vele betrekkingen moet in de eerste jaren een grooter aantal termijnsverhoogingen gegeven worden, die jaarlijks of uiterlijk om de twee jaren moeten worden toegekend. In sommige betrekkingen zijn enkele termijnsverhoogingen voldoende, omdat de ambtenaar als regel in een hoogere betrekking overgaat; in andere daarentegen, waarin geen promotie te verwachten is, zullen, wil men het begintraktement niet te hoog stellen, een grooter aantal termijnsverhoogingen gewenscht zijn.

29. Voor eenige groepen van ambtenaren is de financieële positie na 1918 reeds eenigszins verbeterd, doordat hun betrekking in een hoogere bezoldigingsgroep is geplaatst, of doordat hun boven de organieke bezoldiging toelagen werden toegekend (gouvernements-geneeskundigen, ambtenaren gezondheidsdienst, onderwijzers).

30. In het algemeen worden aan de meeste takken van dienst voortdurend zwaardere eischen gesteld, wat verhooging der bezoldiging in het algemeen rechtvaardigt, doch er zijn ook ambtenaren, wier werkkring zich in de laatste jaren aanmerkelijk uitgebreid heeft, terwijl hun bezoldiging niet in verhouding daarvan gestegen is.

31. Bij instelling van nieuwe takken van dienst werd meermalen aan de daarbij werkzaam gestelde ambtenaren zoodanige bezoldiging toegekend, dat de verhouding tot die der overige ambtenaren verloren ging.

32. De toepassing der regeling 1918 heeft onbillijkheden geschapen vooral voor de ambtenaren, die vóór dien reeds termijnsverhoogingen genoten, doordat

a. zij, die niet in een hoogere bezoldigingsgroep werden geplaatst, in den duurderen oorlogstijd geen verhooging ontvingen, wat meermalen weder terugwerkte op hun duurtebijslagen;

b. zij, die in een hoogere bezoldigingsgroep kwamen, waarvan de laagste bezoldiging hooger was dan de bezoldiging, die genoten werd, dat nieuwe minimum kregen, zoodat hun dienstjaren in den verkregen rang geheel weggecijferd werden.

33. Alleen een geheel nieuwe regeling kan de aangegeven oneffenheden wegnemen.

34. Uitbreiding van het aantal ambtenaren in lagere betrekkingen is voor de koloniale kas evenmin gewenscht als nadere splitsing van takken van dienst onder zelfstandige hoofdambtenaren. Deze uitbreiding en splitsing zijn in het nadeel van den ambtenaar, omdat daardoor de gelden zouden ontbreken tot doorvoering van dringend noodzakelijke verbetering der bezoldiging.

35. Ook in verband hiermede dient naar vereenvoudiging der administratie te worden gestreefd.

36. In het algemeen dient gelijke dienstpraestatie of gelijke bevoegdheid gelijk te worden bezoldigd; afwijking is alleen geoorloofd om tegemoet te komen in de meerdere uitgaven, die het gezinsverband met zich brengt.

37. Het is gewenscht, dat zij, die met gelijken of gelijkwaardigen werkkring in de kolonie worden belast, gelijk worden bezoldigd, zoodat dus aan hen, die uit het Moederland of andere koloniën worden uitgezonden, uit dien hoofde geen hoogere bezoldiging wordt toegekend. Diensttijd in gelijkwaardige betrekkingen in het Moederland of een der andere koloniën doorgebracht, moet evenwel vol medetellen, tenzij mocht worden gevreesd, dat daardoor te oude krachten zouden uitkomen, in welk geval beperking van het aantal dienstjaren, dat vol zal medetellen tot tien noodzakelijk is. Gelijkheid van pensioenvooruitzichten en van verlofsbepalingen voor uitgezonden en in de kolonie gevormde ambtenaren van gelijken rang is noodig.

38. In het algemeen is het gewenscht, dat aan ambtenaren in tijdelijken dienst geen hoogere bezoldiging wordt toegekend dan voor ambtenaren in vasten dienst is bepaald.

39. Ambtenaren, aan wie een bijzondere opdracht wordt verstrekt, die in een nieuw ingestelden tak van dienst werkzaam zijn en ten slotte zij, die om bijzondere redenen aan den dienst der kolonie verbonden moeten worden, kunnen een hoogere bezoldiging genieten dan de bezoldigingsschalen aangeven (verg. de artikelen 12 en 13). In ieder geval wordt daarvoor de medewerking van den begrootingswetgever gevorderd.

40. De bezoldigingen moeten worden bepaald door de dienstpraestatie, door de levenseischen van de klasse, waaruit in den regel de ambtenaren voor betrekkingen van ongeveer gelijke beteekenis voortkomen, terwijl voorts en soms in de eerste plaats, rekening gehouden moet worden met de intellectueele en moreele eischen die het ambt stelt.

41. De eisch: ,,loon naar arbeid'' kan niet in alle opzichten worden doorgevoerd, terwijl in menig opzicht de juiste gegevens om ,,loon naar behoefte'' te bepalen ontbreken.

42. Het leven in gezinsverband en de wettelijke verplichtingen tegenover bloed- en aanverwanten noopt menig ambtenaar tot grootere uitgaven dan andere landsdienaren in gelijke betrekking, voor hun eigen levensonderhoud, in den ruimsten zin opgevat noodig hebben.

43. De tijd, dat alle ambtenaren in gelijke betrekking dezelfde bezoldiging genoten, wanneer de dienstpraestatie (gewoonlijk het aantal dienstjaren) gelijk was, zal wel niet terugkeeren, daar de verschillende bijslagen op grond van meerdere behoeften van gehuwden met of zonder kinderen, van kostwinners e. a. reeds te sterk de noodzakelijkheid — en zeer zeker in de huidige omstandigheden — van verschil in bezoldiging naar de levensbehoeften van den ambtenaar heeft doen ontstaan.

44. Voor de kolonie wordt de billijkste onderscheiding, die in gezinshoofd en niet-gezinshoofd geacht. (Artikel 1, derde lid geeft aan wie als gezinshoofd moet worden beschouwd.)

45. Het is onbillijk deze onderscheiding op een of meer groepen toe te passen (verg. de onderwijzers in Nederland).

46. Het verschil in bezoldiging kan juist op grond, dat de onderscheiding noodzakelijk is, niet gezocht worden in het toekennen van meer termijnsverhoogingen aan gezinshoofden, daar dan zeer vaak in de jaren, dat deze de hoogere bezoldigingen meer noodig hebben dan de niet-gezinshoofden, zij dezelfde bezoldiging genieten.

47. Voor elke betrekking is voor niet-gezinshoofden en gezinshoofden een gelijk aantal termijnsverhoogingen vast te stellen. De bezoldiging van het niet-gezinshoofd wordt bepaald naar de eischen aan het ambt te stellen bij normale dienstpraestatie. De bezoldiging van het gezinshoofd wordt ongeveer 20% daarboven gesteld.

48. Naar het voorbeeld van de Nederlandsche en Surinaamsche regelingen wordt bovendien kinderbijslag genoten (verg. art. 18).

49. De termijnsverhoogingen mogen alleen worden uitgesteld, wanneer de dienstpraestatie daartoe aanleiding geeft. Wordt op den daarvoor vastgestelden tijd de verhooging niet verleend, dan moet de ambtenaar in kennis gesteld worden met de redenen (gebrek aan dienstijver, onbekwaamheid, ongeschiktheid), die er toe geleid hebben. Hem moet de ingehouden verhooging worden toegekend, zoodra de grieven opgeheven zijn, opdat de inhouding niet gedurende den geheelen diensttijd blijft doorwerken (verg. art. 5).

50. Al zal het toekennen van een hoogere bezoldiging dan de laagste van de schaal, waarin de betrekking is geplaatst, tot de uitzonderingen moeten behooren, dient de Gouverneur de bevoegdheid daartoe te bezitten. Hiervan kan op twee wijzen gebruik gemaakt worden: door òf alleen de hoogere bezoldiging òf naast die bezoldiging ook den meerderen diensttijd toe te kennen (verg. art. 10). Hierbij sluit aan het verleenen van buitengewone termijnsverhoogingen in gevallen van bijzondere geschiktheid, in welk geval eveneens het oordeel van den begrootingswetgever wordt gevraagd (art 11).

51. De nieuwe regeling dient terug te werken tot 1 Januari 1921. De overgangsbepalingen moeten rekening houden met reeds verkregen rechten en volbrachten diensttijd. Waar dit billijkheidshalve noodig is, kan de Gouverneur een hoogere bezoldiging toekennen dan die, waarop volgens den vol-

brachten diensttijd op 31 December 1920 aanspraak kan worden gemaakt. Zooveel mogelijk zal de bezoldiging worden vastgesteld op het bedrag van de tegenwoordige bezoldiging, vermeerderd met den duurtebijslag, ingevolge de G. B. van 19 Januari 1920, N°. 71. Deze vastgestelde bezoldigingen worden geacht te zijn verkregen door gewone termijnsverhoogingen (verg. art. 25). Het toekennen van de nieuwe rangen, die o. m. noodig zijn om het aantal schalen zoo gering mogelijk te doen zijn, geschiedt bij beschikking (art. 26), evenals na het inwerking treden der verordening elke benoeming (art. 3) en termijnsverhooging (art. 4).

52. Ter vereenvoudiging van de administratie moeten alle bedragen der schalen zooveel mogelijk in twaalfvouden worden uitgedrukt en dient het zegel op den betaalsrol te vervallen (art. 30).

53. Wanneer de bezoldiging, die een ambtenaar thans geniet, ongeveer overeenkomt met het maximum van de schaal, waarin zijn betrekking zou kunnen worden gerangschikt of wanneer een betrekking bestemd is om opgeheven te worden, zoodat de tegenwoordige functionaris geen termijnsverhoogingen zal genieten, is de bezoldiging op een vast bedrag vast te stellen, evenzoo voor nevenbetrekkingen (opgenomen in bijlage B).

54. Vrije geneeskundige behandeling voor de lagere ambtenaren is gewenscht (art. 16).

55. Ambtenaren die dienstkleeding moeten dragen, ontvangen die van gouvernementswege (art. 19).

56. De bepalingen omtrent het genot van vrije woning eischen wijziging. Het kosteloos gebruik van woning dient verzekerd te zijn aan de ambtenaren, voor wie voorgeschreven is, waar zij in het belang van de uitoefening van hun dienst moeten wonen. Vaststelling van indemniteit wordt overbodig geacht, daar die niet voor alle gevallen naar billijkheid kan worden bepaald. Waar geen gouvernements-woning ter beschikking van den ambtenaar kan worden gesteld, dient er naar de geldende huurwaarde een te worden ingehuurd en ter bewoning afgestaan (art. 17).

57. Een andere regeling der reis- en teerkosten, waarmede de vergoeding voor verplichte vervoermiddelen nauw verband houdt, is noodig, doch is minder op haar plaats in een bezoldigingsregeling. Zij zal zoodra mogelijk worden ingediend.

58. Handel drijven of eenige nering of beroep uitoefenen moet den ambtenaar worden verboden. Eveneens het vorderen, verzoeken of aannemen van vergoedingen, belooningen of giften (art. 15).

59. Een vaste bezoldigings-commissie is noodig (art. 21—24), opdat bij het voorstellen van bezoldigingen van nieuwe of vereenigde betrekkingen of het verbeteren van bezoldigingen in het algemeen, zooveel mogelijk in één richting worde gewerkt.

Ondergeteekende vertrouwt dat, door het aangeven van deze beginselen en overwegingen, nadere toelichting der artikelen van de verordening overbodig is. De overige spreken voor zich of komen in de volgende §§ ter sprake.

Het rapport der Bezoldigingscommissie zal niet als bijlage van de Memorie van Toelichting worden gedrukt. Een exemplaar ligt ter beschikking van Uwen Raad.

§ 9. De voorgestelde bezoldigingen zijn lager dan de inkomsten der ambtenaren in verband met den zich nog steeds handhavenden hoogen levensstandaard behooren te zijn. Ten einde de inkomsten van de ambtenaren tot het gewenschte peil te kunnen opvoeren, zonder de kolonie en het Moederland blijvend met te hooge bezoldigingen te belasten, wordt voorgesteld boven de verhoogde organieke bezoldiging uit te keeren:

a. een kinderbijslag naar de regelen van artikel 18, waarbij het aantal kinderen beperkt wordt tot drie en een grens aangegeven is, waarboven dezen bijslag niet wordt genoten, terwijl het bovendien niet gewenscht geacht wordt, dien bijslag te verleenen voor kinderen die niet geheel ten laste der ouders zijn;

b. een telkenjare opnieuw bij besluit vast te stellen bijslag ingevolge artikel 31.

De kinderbijslag wordt als een voortdurende uitkeering gedacht, doch daar hij niet onder de vaste inkomsten gerekend zal worden, naar welke de pensioengrondslag wordt bepaald, is in artikel 18 sprake van ,,bij wijze van tijdelijke toelage''.

Bijlage II geeft de ontworpen regeling voor den tijdelijken hoofdbijslag volgens artikel 31 voor het dienstjaar 1921. De bedragen zijn afgerond tot twaalfvouden en beloopen 25% in schaal 1 afdalend tot 11,6% in schaal 20 en wel van de hoogste bezoldiging van elk der beide groepen van ambtenaren. De ambtenaren, die nog niet hun maximum bereikt hebben, genieten dus een eenigszins hooger percentage. In totaal zal in 1921 ± 18% van de nieuwe bezoldiging worden uitgekeerd.

Het ligt in de bedoeling personen, wier betrekking als een nevenbetrekking moet worden beschouwd, van het genieten van die beide tijdelijke bijslagen uit te sluiten, daar hun bezoldiging of toelage naar de belangrijkheid der betrekking voldoende is verhoogd.

§ 10. Wanneer te eeniger tijd prijsverlaging mocht intreden, die een blijvend karakter heeft, dient om dezelfde redenen die thans tot verhooging van de organieke bezoldiging hebben geleid, tot een evenredige vermindering te worden overgegaan. Dit zal bij verordening geschieden. Artikel 32 waarborgt den ambtenaren de eenmaal volgens de Bezoldigingsregeling 1921 toegekende bezoldigingen.

§ 11. Ter verdere tegemoetkoming zal in de dezer dagen in te dienen ontwerp-verordeningen tot wijziging en aanvulling van de pensioenverordeningen (P. B. 1868 Nº 2 en P. B. 1899 Nº 8) worden voorgesteld om evenals in Nederland en Suriname premievrij pensioen in te voeren, waardoor de landsdienaren worden vrijgesteld van de *gewone* verplichte bijdragen voor eigen pensioen en voor pensioen ten behoeve van nagelaten betrekkingen (8 en 10%); *niet* van de premie voor de z. g. verzekering.

§ 12. De raming der kosten door de bezoldigingscommissie in haar rapport aangegeven, gaat uit van de bezoldigingen der ambtenaren op 1 Januari 1920, terwijl bovendien f 20 000 minder gesteld was in verband met de opheffing of vereeniging van betrekkingen. In 1920 zouden de bezoldigingen volgens die berekeningen f 614 700 hebben bedragen. Hierbij was ook weder niet in rekening gebracht hetgeen aan verlofbezoldigingen en toelagen werd genoten. Daar ook de verlofbezoldigingen zullen stijgen en bovendien verschillende toelagen der onderwijzers verhoogd zullen worden, zijn ze ook opgenomen in de berekening, die ook met het oog op wijziging in de bezoldigingsschalen, opnieuw is gemaakt.

Bij deze berekening is de toestand van 1 Januari 1921 het uitgangspunt geweest en moesten dus ook nog in aanmerking komen de termijnsverhoogingen ingaande 1 Januari 1921 of vroeger toegekend, volgens de bestaande regeling.

Voorzichtigheidshalve is ook reeds rekening gehouden met de termijnsverhoogingen, die volgens de nieuwe regeling in den loop van 1921 zouden moeten worden verleend op grond van het bepaalde in artikel 25.

De uitgaven, verbonden aan de voorgestelde regeling der bezoldigingen, beloopen voor het dienstjaar 1921:

a. aan bezoldigingen en toelagen	f	990 000,—
b. aan kinderbijslag ingevolge artikel 18		24 000,—
c. aan tijdelijken bijslag ingevolge artikel 31		178 000,—
Totaal	f	1 192 000,—
De bezoldigingen en toelagen zijn op de voorloopig vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting voor 1921 geraamd op		710 000,—
De meerdere kosten zullen bedragen	f	482 000,—
Dit bedrag moet worden vermeerderd met de mindere ontvangst op het middel: korting op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioen ...		50 000,—
Totaal der kosten	f	532 000,—

den Minister als eisch gesteld, dat de kolonie uit eigen middelen *de helft* zou dragen van de uitgaven, die de herziening der bezoldigingen benevens de noodzakelijk geachte bijslagen zouden vorderen. Deze voorwaarde is ook voor de regeling der bezoldigingen en bijslagen in Suriname gesteld.

In het wetsontwerp betreffende de Curaçaosche begrooting voor 1921 heeft de Minister, evenals in de voorloopig vastgestelde begrooting, gerekend op een hoogere uitgave van f 200 000,— voor verbetering der inkomsten van de landsdienaren. Artikel 155 van het door de Tweede Kamer inmiddels aangenomen wetsontwerp luidt:

„Kosten van verbetering van de bezoldigingen, verlofbezoldigingen en toelagen van de ambtenaren en beambten, voor zoover het niet mogelijk is die aan te wijzen op de artikelen, waarin die bezoldigingen enz. zijn omschreven en, zoo noodig, duurtebijslagen op bezoldigingen, verlofbezoldigingen, wachtgelden en onderstanden en aan onderwijzers bij het van overheidswege geldelijk gesteund onderwijs."

In de Memorie van Toelichting werd aangeteekend, dat de raming van die kosten op f 200 000.— slechts een zeer globale was, terwijl de Minister deed uitkomen, dat men op goede gronden mag verwachten voor het bedrag, waarmede de kosten van de eerlang te treffen verbetering der inkomsten van de landsdienaren de raming daarvan eventueel zullen overschrijden, dekking te zullen vinden uit de hoogere opbrengst der belastingen tengevolge van de aanstaande herziening daarvan.

Hoewel voorstellen voor deze belastingherziening nog niet konden worden ingediend, vertrouwt ondergeteekende op de medewerking van Uwen Raad om de aangeboden bezoldigingsregeling zoo spoedig mogelijk te behandelen. Het steeds blijven uitstellen van de bezoldigingsherziening wordt zeer in het nadeel van den dienst geacht, daar de ontevredenheid in verschillende ambtenaarskringen groot is.

Wel heeft ondergeteekende reeds bij G. B. van 24 Maart 1921 Nº 305 een nieuwen duurtebijslag toegekend, waarvan de uitgaven gekweten zullen worden uit artikel 155.

Deze bijslag moet voor velen nog als onvoldoende worden beschouwd, daar hij niet hooger kan zijn dan 75% voor de inkomens tot en met f 1 200 en vele dezer ambtenaren reeds in 1920 75% van hun inkomen aan hoofd- en kinderbijslag genoten hebben.

De Minister van Koloniën heeft voor het uitkeeren van dezen duurtebijslag als voorwaarde gesteld, dat de kosten daarvan die van de nieuwe bezoldigingsregeling met daaraan aan te passen bijslagregeling (hoofd- en kinderbijslag) niet mochten overschrijden en dat deze duurtebijslag, die dus in nauw verband staat met de nieuwe inkomstenregeling, daarmede te zijner tijd zou worden verrekend. De ambtenaren, die voor het oogenblik misschien eenigszins door dien duurtebijslag geholpen zijn, zullen steeds in het onzekere blijven omtrent hun nieuwe inkomsten en het vooruitzicht wellicht een deel te moeten terugstorten is weinig hoopvol. Er is daarom getracht bij het toekennen van den nieuwen duurtebijslag de bedragen niet te zeer op te voeren. De totaalkosten voor de kolonie, het onderwijzend personeel dat aan bijzondere scholen die voor geldelijke uitkeering uit de koloniale kas in aanmerking komt niet medegerekend, worden op f 335 000 geraamd.

§ 14. Zooals uit artikel 28 der ontwerp-verordening blijkt, ligt het in de bedoeling zoodra mogelijk verschillende kleine betrekkingen op te heffen. Eveneens zal de werktijd op verschillende kantoren met minstens één uur worden verlengd. Overal waar tengevolge daarvan het personeel kan worden ingekrompen, zal daartoe worden overgegaan.

Kol. Raad
'21-'22.
(1-1)
Effr. 9/2

§ 16. Teneinde Uwen Raad in de gelegenheid te stellen, de tegenwoordige en de nieuwe bezoldigingen der verschillende betrekkingen te overzien, wordt als bijlage I aan deze toelichting een alfabetisch overzicht dier betrekkingen toegevoegd.

§ 17. Ter toelichting van de bijlagen A., B. en C. moge nog het volgende dienen:

a. De bezoldigingen in de schalen van bijlage A zijn voorgesteld voor de betrekking, niet voor de personen die thans de betrekking bekleeden.

b. De onderwijzers genieten toelagen volgens bijlage C. De toelagen wegens *bezit* van akten zijn vrijwel gelijk gesteld aan die, welke thans worden genoten, doch hoogere toelagen worden voorgesteld voor het *gebruik* van akten, wat in het belang van het onderwijs wordt geacht.

c. Een gelijk beginsel ligt ten grondslag aan het toekennen van een verhooging aan ambtenaren met een academische of daarmede gelijk te stellen opleiding.

d. Het hoogste salaris bij maximum dienstjaren in de betrekkingen van schaal 20 wordt voor den ambtenaar met academische of daarmede gelijk te stellen opleiding ongeveer gelijk aan dat van die ambtenaren in Suriname (f 11 200,—).

e. Voor vele betrekkingen in bijlage B. is de vaste bezoldiging voorgesteld met het oog op het opheffen of verbinden der betrekking.

f. Wat de bezoldiging van het personeel bij de politie betreft, meent ondergeteekende er op te moeten wijzen, dat de bedragen, voor de verschillende rangen uitgetrokken, verband houden met de tegenwoordige organisatie. Over een reorganisatie der politie wordt nog met het Opperbestuur van gedachten gewisseld.

§ 18. Ten opzichte van de ,,bezoldiging'' van het personeel der bijzondere scholen heeft ondergeteekende gemeend bij deze verordening geen voorstellen te moeten doen, daar bedoeld personeel niet tot de ambtenaren gerekend kan worden. In de nieuwe onderwijsverordening zal dit onderwerp worden behandeld.

Willemstad, den 13n. Mei 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—1.

Verordening van den .....,
tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in de kolonie Curaçao.

BIJLAGE I.

BETREKKING.	BEZOLDIGING (TOELAGE) volgens			Schaal Nº.	TERMIJNSVERHOOGINGEN volgens bijlage A.
	P. B. 1918 Nº 48.	nieuwe regeling voor:			
		niet gezinshoofden.	gezinshoofden.		
A.					
Adjunct-commies op de verschillende kantoren	f 1 800–2 000	f 1 920–2 880	f 2 280–3 420	13	1, 2, 3, 4, 6 en 8 jaar
Agent van politie tweede klasse	700–800	900–1 080	1 080–1 320	7	1, 2 en 4 jaar
Agent van politie eerste klasse	800–1 000	1 080–1 440	1 320–1 740	8	1, 2, 4, 6 en 8 jaar
Algemeen verslaggever van den Kolonialen Raad	200–300	300		—	bijlage B
Amanuensis Openbaren gezondheidsdienst.	2 000–2 500	——		—	zie Hulpbacterioloog
Ambtenaar van politie 2e en 3e district Curaçao	400–500	480		—	bijlage B
Ambtenaar postspaarbank	100 of 200	——		—	opheffen
Ambtenaar Openbaar Ministerie Kantongerecht Bovenwindsche eilanden	1 200	1 200		—	bijlage B
Archivaris	300–400	600		—	bijlage B
B.					
Beambte (tweede)	500-600	——		—	zie schrijver
Beambte (eerste)	700–800	——		—	zie schrijver
Bediende scheikundige afd. Openb. Gezondheidsdienst	300–400	480-660	600–780	1	1, 2, 3 en 5 jaar
Bediende (tweede) in het laboratorium	500–600	480–660	600–780	1	1, 2, 3 en 5 jaar
Bediende (eerste) in het laboratorium	700–800	840–1 350	1 020–1 620	4	1, 2, 4, 6, 8 en 10 jaar
Bediende bij de Emmaschool	200–300	——		—	opgeheven 1/4'21
Bediende bij de Wilhelminaschool	300–400	420		—	bijlage B
Bediende vuurtoren op Klein-Curaçao	300–400	540		—	bijlage B
Bediende ten postkantore Curaçao	400–500	780		—	bijlage B
Bediende polikliniek Curaçao (inwonend).	400–500	840–1 350	1 020–1 620	4	1, 2, 4, 6, 8 en 10 jaar
Bediende ziekenhuis op Bonaire	100	210		—	bijlage B
Beheerder Koloniaal- en Schoolmuseum	100-200	210		—	bijlage B
Beheerder buskruitmagazijn	300	——		—	opheffen
Bode Administratie van financiën en ontvangerskantoor	500–600	840-1 350	1 020–1 620	4	1, 2, 4, 6, 8 en 10 jaar
Bode Curaçaosche Bank	500–600	780		—	bijlage B
Bode Gouvernements-Secretarie en Koloniale Raad	700–800	720–1 020	840–1 200	3	1, 2, 3 en 5 jaar
Bode Hof van Justitie	400–500	720–1 020	840–1 200	3	1, 2, 3 en 5 jaar
Bode Hendrikschool en Schoolcommissie	500–600	——		—	opheffen
Bode Inspectie onderwijs	300–400	720–1 020	840–1 200	3	1, 2, 3 en 5 jaar
Bode Openbare werken	300–400	480-660	600–780	1	1, 2, 3 en 5 jaar
Bode Openbaren gezondheidsdienst	300–400	480–660	600–780	1	1, 2, 3 en 5 jaar
Bode Gezondheidscommissie	100–200	——		—	opheffen
Bode Stroovlechtnijverheid	500	480–660	600-780	1	1, 2, 3 en 5 jaar
Bode Kamer van Koophandel	100	——		—	opheffen
Bode Voogdijraad	100	——		—	opheffen
Bode van den Gezaghebber	200-300 of 300-400	420		—	bijlage B
Boschwachter derde klasse	200-300	420		—	bijlage B
Boschwachter tweede klasse	300–400	540		—	bijlage B
Boschwachter eerste klasse	400–500	720		—	bijlage B

BETREKKING.	BEZOLDIGING (TOELAGE) volgens P. B. 1918 Nº 48.	BEZOLDIGING (TOELAGE) volgens nieuwe regeling voor: niet gezinshoofden.	BEZOLDIGING (TOELAGE) volgens nieuwe regeling voor: gezinshoofden.	Schaal Nº.	TERMIJNSVERHOOGINGEN volgens bijlage A.
Brievenbesteller op Curaçao	f 500–600 600–700	f 840–1350	f 1 020–1 620	4	1, 2, 4, 6, 8 en 10 jaar
Brieven- en telegrambesteller op Aruba en Bonaire	—	300		—	bijlage B
Brievenbesteller op St. Martin	150	150		—	bijlage B
Brievenbesteller op St. Eustatius	100	120		—	bijlage B
Buitengewoon gouvernements-geneeskundige:					
a. bij het gesticht voor melaatschen	700–800	1 200		—	bijlage B
b. belast met de oogheelkundige behandeling van onvermogenden	600	1 200		—	bijlage B
c. belast met de heelkundige behandeling van onvermogenden en de politie	3 000	3 600		—	bijlage B
d. belast met den quarantainedienst	1 000	—		—	opheffen
C.					
Commies (tweede)	2 000–2 500	2 640–3 720	3 120–4 500	16	1. 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Commies (eerste)	2 500–3 000				
Commissaris van politie	2 500–3 000	4 800		—	bijlage B
D.					
Deurwaarder Hof van Justitie en Kantongerecht Curaçao voor:					
a. burgerlijke zaken	800–1 000	840–1 350	1 020–1 620	4	1, 2, 4, 6, 8 en 10 jaar
b. strafzaken	200–300 (boven bezoldg. ag. v. pol. 1e k.)	1 380–2 100	1 620–2 520	11	1, 2, 4, 6, 8 en 10 jaar
Deurwaarder-cipier op Aruba, op Bonaire	300–400	540		—	bijlage B
Directeur der Openbare werken	(4 000–5 000) (6 000–7 000) 9 600–12 000	6 600–8 100	7 560–9 300	20	1, 2, 3, 4, 6, 8 en 10 jaar
Directeur Openbaren Gezondheidsdienst	6 000–7 000	6 600–8 100	7 560–9 300	20	1, 2, 3, 4, 6, 8 en 10 jaar
Directeur postkantoor Curaçao	3 000–4 000	3 720–5 100	4 500–6 000	18	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Directeur strafgevangenis Curaçao	1 400–1 600 + 200	1 380–2 100	1 620–2 520	11	1, 2, 4, 6, 8 en 10 jaar
Directeur v/h gesticht voor krankzinnigen en dat voor melaatschen op Curaçao	700–800	1 080		—	bijlage B
Districtmeester 2e en 3e district op Curaçao	3 000–3 500	2 400–3 360 of 3 120–4 200	2 760–3 900 of 3 600–4 980	13 of 16	zie adjunct-commies en commies
Districtmeester 4e en 5e district op Curaçao	2 500–3 000				
Districtmeester op Bonaire	800–1 000	1 500		—	bijlage B
E.					
Eerste vlechtonderwijzeres	840	840–1 350	1 020–1 620	4	1, 2, 4, 6, 8 en 10 jaar
G.					
Gevangenbewaarder	400–500	600–900	720–1 080	2	1, 2, 3 en 5 jaar
Gezaghebber van Aruba	3 500–4 500	3 720–5 100	4 500–6 000	18	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Gezaghebber van Bonaire	3 500–4 500	3 720–5 100	4 500–6 000	18	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Gezaghebber der Bovenwindsche eilanden	—	5 640–7 200	6 600–8 400	19	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Gezaghebber van St. Martin	4 000–5 000	3 720–5 100	4 500–6 000	18	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Gezaghebber van St. Eustatius	3 000–3 500	2 640–3 720	3 120–4 500	16	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Gezaghebber van Saba	3 000–3 500	2 640–3 720	3 120–4 500	16	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Godsdienstleeraar:					
a. Hervormde gemeente Aruba	2 500–3 000	2 280–3 480	2 700–4 200	15	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
b. Hervormde gemeente Bonaire	2 500–3 000	2 280–3 480	2 700–4 200	15	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
c. Ned. Port. Israël. gemeente Curaçao	—	2 280–3 480	2 700–4 200	15	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
d. Ned. Herv. Israël. gemeente Curaçao	—	2 280–3 480	2 700–4 200	15	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Gouvernements-geneeskundige (zonder Nederl. artsdiploma)	3 500–4 500	3 120–4 200	3 720–4 980	17	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Nederlandsch artsdiploma	—	1 500	1 500	—	—

BETREKKING.	BEZOLDIGING (TOELAGE) volgens P. B. 1918 Nº 48.	nieuwe regeling voor: niet gezinshoofden.	nieuwe regeling voor: gezinshoofden.	Schaal Nº.	TERMIJNSVERHOOGINGEN volgens bijlage A.
Gouvernements-Secretaris	f 4 000–5 000	f 6 600–8 100	f 7 560–9 300	20	1, 2, 3, 4, 6, 8 en 10 jaar
Griffier Kantongerecht der Bovenwindsche eilanden	2 000–2 500	1 500–2 400 of 2 220–3 180	1 740–2 820 of 2 580–3 720	10 / 13	zie klerk en adjunct-commies
Gymnastiekonderwijzer	500–600	per lesuur		--	bijlage C
H.					
Handwerkonderwijzeres Wilhelminaschool	1 000–1 200	1 200–1 740	1 440–2 100	9	1, 2, 4, 6 en 8 jaar
Handwerkonderwijzeres aan scholen voor gewoon lager onderwijs	200–300	per lesuur		—	bijlage C
Havenlichtopsteker St. Martin	100–200	——		--	opheffen
Havenmeester op Curaçao	3 000–3 500	3 720–5 100	4 500–6 000	18	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Havenmeester en loods:					
a. op Aruba	500–600				
b. op Bonaire	500–600				
c. op St. Martin	700–800	——			opheffen als afzonderlijke betrekking
d. op St. Eustatius	200–300				
e. op Saba	200–300				
Herhalingsonderwijzer	300–400	per lesuur		—	bijlage C
Hoofd van den post voor draadlooze telegrafie op Curaçao	2 500–3 000	3 120–4 200	3 720–4 980	17	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Hoofd van den post voor draadlooze telegrafie op Aruba, op Bonaire:					
2e klasse	1 000–1 200	seiner met f 180 toelage		—	zie seiner
1e klasse	1 200–1 400				
Hoofd van den post voor draadlooze telegrafie op St. Martin	——				
Hoofdcommies	3 000–3 500	3 120–4 200	3 720–4 980	17	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Hoofdagent van politie	1 200–1 400	1 380–2 100	1 620–2 520	11	1, 2, 4, 6, 8 en 10 jaar
Hoofdboschwachter	——	1 080		--	bijlage B
Hoofdbrievenbesteller	700–800	1 080–1 440	1 320–1 740	8	1, 2, 4, 6 en 8 jaar
Hoofdkommies der belastingen	——	1 380–2 100	1 620–2 520	11	1, 2, 4, 6, 8 en 10 jaar
Hoofdonderwijzer	2 500–3 500	——		—	zie onderwijzer
Hoofdvlechtster	——	——		—	zie vlechtonderwijzeres
Hulpbrievenbesteller	300–400	600–900	720–1 080	2	1, 2, 3 en 5 jaar
Hulplandbouwkundige	2 500–3 000	3 300		—	bijlage B
Hulpkommies der belastingen (thans 3e kommies 2e klasse)	400–500	720–1 020	840–1 200	3	1, 2, 3 en 5 jaar
Hulpopzichter bij den Openbaren Gezondheidsdienst (keuringsdienst, ontsmettingsdienst.)	800	1 080–1 440	1 320–1 740	8	1, 2, 4, 6 en 8 jaar
Hulpopzichter Openbare Werken	——	1 200–1 740	1 440–2 100	9	1, 2, 4, 6 en 8 jaar
Hulpseiner draadlooze telegrafie	400–500	1 080–1 440	1 320–1 740	8	1, 2, 4, 6 en 8 jaar
Hulploods op Curaçao	1 800–2 000	1 920–2 880	2 280–3 420	13	1, 2, 3, 4, 6 en 8 jaar
Hulponderwijzer	800–1 200	——		--	zie onderwijzer
Hulpbacterioloog Openbaren Gezondheidsdienst	2 000–2 500	2 280–3 420	2 700–4 200	15	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Hulpscheikundige Openbaren Gezondheidsdienst	2 000–2 500	2 280–3 420	2 700–4 200	15	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Hulpvuurtorenwachter: (Hulpopzichter)					
a. Noordwestpunt Aruba	500–600	600–900	720–1 080	2	1, 2, 3 en 5 jaar
b. Noordwestpunt Bonaire	200–300	480–660	600– 780	1	
c. Boca Spelonk Bonaire	500–600	600–900	720–1 080	2	
d. Lage Westkust Bonaire	500–600	600–900	720–1 080	2	
e. Klein Curaçao	700–800	720–1 020	840–1 200	3	
Hypotheekbewaarder op Curaçao	1 200–1 400	1 380–2 100	1 620–2 520	11	1, 2, 4, 6, 8 en 10 jaar
Hypotheekbewaarder op de eilanden buiten Curaçao	——	——		—	zie art. 28
I.					
Ingenieur bij Openbare werken	6 000	5 640–7 200	6 600 8 400	19	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Inspecteur der belastingen	3 000–4 000	3 720–5 100	4 500 -6 000	18	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Inspecteur van het onderwijs	4 000–5 000	6 600–8 100	7 560–9 300	20	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Inspecteur van politie	2 000–2 500	2 640–3 720	3 120–4 500	16	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar

BETREKKING.	BEZOLDIGING (TOELAGE) volgens P. B. 1918 Nº 48.	BEZOLDIGING (TOELAGE) volgens nieuwe regeling voor: niet gezinshoofden.	BEZOLDIGING (TOELAGE) volgens nieuwe regeling voor: gezinshoofden.	Schaal Nº.	TERMIJNSVERHOOGINGEN volgens bijlage A.
K.					
Klerk op de verschillende kantoren: tweede	f 1 000–1 200	f 1 200–2 100	f 1 440–2 520	10	1, 2, 4, 6, 8, 10, 12 en 14 jaar
eerste	1 200–1 400				
Klerk bij de Curaçaosche Bank	300–400	450		—	bijlage B
Koloniaal Ontvanger	3 000–3 500	3 720–5 100	4 500–6 000	18	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Kommies eerste klasse op Aruba	1 000–1 200				
Kommies eerste klasse	800–1 000				
Kommies entreposeur	1 000–1 200	——		—	zie kommies der belastingen
Kommies 2e klasse (Eerste)	700–800				
Kommies 2e klasse (Tweede)	600–700				
Kommies der belastingen	——	900–1 500	1 080–1 800	5	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Kommies Verificateur der belastingen: (tweede klasse)	1 000–1 200	1 920–2 880	2 280–3 420	13	1, 2, 3, 4, 6 en 8 jaar
(eerste klasse)	1 400–1 600				
Kweekeling, art. 6 O. V	500–600	480–660	600–780	1	1, 2, 3 en 5 jaar
Kweekeling voorbereidend onderwijs	500	480–660	600–780	1	1, 2, 3 en 5 jaar
L.					
Landbouwkundige	3 000–3 500	2 640–3 720	3 120–4 500	16	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Lantaarnopsteker:					
a. Aruba	300–400				
b. Bonaire	200–300				
c. St. Martin		210		—	bijlage B
d. St. Eustatius	100–200				
e. Saba					
Leeraar bij de Anglikaansche gemeente op Saba	1 200–1 400	1 200–1 740	1 440–2 100	9	1, 2, 4, 6 en 8 jaar
Leeraar bij de Methodisten gemeente op St. Martin	1 200–1 400	1 200–1 740	1 440–2 100	9	1, 2, 4, 6 en 8 jaar
Leeraar bij de Methodisten gemeente op St. Eustatius	1 200–1 400	1 200–1 740	1 440–2 100	9	1, 2, 4, 6 en 8 jaar
Lichtwachter Westpunt	200–300	——		—	dagloon
Loods op Curaçao	——	2 640–3 720	3 120–4 500	16	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Loods en Onderhavenmeester op Curaçao	2 000–2 500	3 120–4 200	3 720–4 980	17	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Loods aan de Fuikbaai	300–400	per verrichting		—	
Loodsgezel Caracasbaai	200–300	——		—	opheffen
Loods ter Lage Westkust Bonaire	300–400	480		—	hulpkommies
M.					
Machinist Openbare werken	4 000	2 640–3 720	3 120–4 500	16	1, 2, 4, 6, 8 en 10 jaar
Magazijnmeester Openbare werken	600–700	900–1 080	1 080–1 320	7	1, 2 en 4 jaar
Marktmeester op Curaçao	1 000–1 200	1 200–1 740	1 440–2 100	9	1, 2, 4, 6 en 8 jaar
Motorist (Drijver) loodsmotorboot	800–1 000	840–1 350	1 020–1 620	4	1, 2, 4, 6, 8 en 10 jaar
Motorist (Drijver) politiemotorboot	720	720–1 020	840–1 200	3	1, 2, 3 en 5 jaar
O.					
Officier der rustende schutterij, Adjudant van den Gouverneur	200–300	300		—	bijlage B
Onderwijzer te Marypoint op Saba	900	1 200		—	bijlage B
Onderwijzer toegelaten als onderwijzer 4e klasse ingevolge art. 58 O. V	——	900		—	bijlage B
Onderwijzer met akte 4e klasse	800–1 200	900–1 860	1 080–2 160	6	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 12, 14 en 16 jaar
Onderwijzer met akte 3e klasse of akte art. 77*a* (Ned.)	1 400–1 600				
	1 600–1 800				
	1 800–2 000	1 440–3 300	1 680–3 960	12	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18 en 20 jaar
	2 000–2 500				
Onderwijzer met hoofdakte (art. 77*b* (Ned.)	2 500–3 500	2 100–3 900	2 520–4 800	14	
Ontvanger op een der eilanden buiten Curaçao	1 900–2 400	1 500–2 400 of 2 220–3 180	1 740–2 820 of 2 580–3 720	10 of 13	1, 2, 4, 6, 8, 10, 12 en 14 jaar of 1, 2, 3, 4, 6 en 8 jaar

BETREKKING.	BEZOLDIGING (TOELAGE) volgens			Schaal Nº.	TERMIJNSVERHOOGINGEN volgens bijlage A.
	P. B. 1918 Nº 48.	nieuwe regeling voor: niet gezinshoofden.	nieuwe regeling voor: gezinshoofden.		
Oppasser in het krankzinnigengesticht op Curaçao	f 300–400	f 540	f	—	bijlage B
Opsteller draadlooze telegrafie Curaçao	2 000–2 500	2 640–3 720	3 120–4 500	16	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Opzichter Openbare werken:					
tweede klasse	1 200–1 400	1 380–2 100	1 620–2 520	11	1, 2, 4, 6, 8 en 10 jaar
eerste klasse	1 400–1 600				
Opzichter Openbaren Gezondheidsdienst	(2 000–2 500) 2 800	3 600		—	bijlage B
Opzichter over de gevangenen Curaçao	400–500	720–1 020	840–1 200	3	1, 2, 3 en 5 jaar
Opzichter vuurtoren	—	—		—	Zie Vuurtorenwachter
Opzichter in het gesticht voor melaatschen op St. Eustatius	400–500	540		—	bijlage B
P.					
Postbeambte St. John's, Saba	100–200	270		—	bijlage B
Postbeambte Windwardside, Saba	100–200	270		—	bijlage B
Postdirecteur	3 000–4 000	—		—	Zie Directeur Postkantoor
Predikant bij de Vereenigde Protestantsche gemeente op Curaçao	3 500–4 000	3 720–5 100	4 500–6 000	18	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
Predikant bij de Ned. Port. Israël. gemeente op Curaçao	3 500–4 000	3 720–5 100	4 500–6 000	18	
Predikant bij de Nederl. Herv. Israël. gemeente op Curaçao	3 500–4 000	3 720–5 100	4 500–6 000	18	
Q.					
Quarantaineloods Caracasbaai	700–800	1 440		—	bijlage B
R.					
Roeier ten postkantore Curaçao	400–500	720		—	bijlage B
Roeier loodsmotorboot	—	—		—	naar den loonstandaard
S.					
Scheepsmeter	—	—		—	zie art. 28
Schrijver op de verschillende kantoren (thans ook eerste en tweede beambten)	500–600	900–1 500	1 080–1 800	5	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
	700–800				
Schrijver-teekenaar bij Openbare Werken	1 000	840–1 800	1 020–2 160	6	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 12, 14 en 16 jaar
Schrijver-vertaler	900–1 100	840–1 800	1 020–2 160	6	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 12, 14 en 16 jaar
Secretaris Curaçaosche Bank	1 000–1 200	1 500		—	bijlage B
Secretaris Gezondheidscommissie	400	420		—	bijlage B
Secretaris Kamer van Koophandel Curaçao	300–400	300		—	bijlage B
Secretaris Voogdijraad Curaçao	400	420		—	bijlage B
Seiner bij de draadlooze telegrafie:					
(derde klasse)	800–1 000				
(tweede klasse)	1 000–1 200	1 440–3 300	1 620–3 960	12	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18 en 20 jaar
(eerste klasse)	1 600–1 800				
Seinmeester	500–600				
a. Waterfort	—	900–1 080	1 080–1 320	7	1, 2 en 4 jaar
b. Fort Nassau	—	900–1 080	1 080–1 320	7	
c. Jack Evers	—	720–1 020	840–1 200	3	1, 2, 3 en 5 jaar
d. Fort Amsterdam St. Martin	—	720–1 020	840–1 200	3	
Seinwachter	400–500				
a. Waterfort	—	720–1 020	840–1 200	3	1, 2, 3 en 5 jaar
b. Fort Nassau	—	720–1 020	840–1 200	3	
c. Jack Evers	—	600–900	720–1 080	2	
Sub-ontvanger	250 kassierstoelage	—		—	zie art. 28 en schaal 10
Substituut-Griffier bij het Hof van Justitie	2 500–3 000	2 640–3 720	3 120–4 500	16	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
T.					
Technisch ambtenaar openbare werken	4 000	2 640–3 720	3 120–4 500	16	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar

BETREKKING.	BEZOLDIGING (TOELAGE) volgens P. B. 1918 Nº. 48.	BEZOLDIGING (TOELAGE) volgens nieuwe regeling voor: niet gezinshoofden.	BEZOLDIGING (TOELAGE) volgens nieuwe regeling voor: gezinshoofden.	Schaal Nº.	TERMIJNSVERHOOGINGEN volgens bijlage A.
Telegrambesteller op Curaçao	f 300–400	f 720–1 020	f 840–1 200	3	1, 2, 3, en 5 jaar
V.					
Vakonderwijzer	——	per lesuur		—	bijlage C
Verificateur der belastingen op Curaçao (tweede klasse)	1 800–2 000	2 640–3 720	3 120–4 500	16	1, 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar
(eerste klasse)	2 000–2 500				
Verpleegster polikliniek Curaçao	100–200	480–660	600–780	1	1, 2, 3 en 5 jaar
Verpleegster ziekenhuis Bonaire	200–300	360		—	bijlage B
Verpleger gesticht voor melaatschen Curaçao	300–400	540		—	bijlage B
Vertaler	200–300	——		—	zie schrijver-vertaler
Vlechtonderwijzeres aan den leergang voor volwassenen aan de Overzijde, Curaçao	400	450		—	bijlage B
Vlechtonderwijzeres	210, 240, 270 of 300	per dagelijksch lesuur en diploma		—	bijlage C
Vuurtorenwachter (opzichter vuurtoren) Noordwestpunt Aruba	800–1 000	720–1 020	840–1 200	3	1, 2, 3 en 5 jaar
Noordwestpunt Bonaire	300–400	600–900	720–1 080	2	1, 2, 3 en 5 jaar
Lage Westkust Bonaire	100–200	——		—	opgedragen aan hulpkommies aldaar tevens loods
Boca Spelonk Bonaire	800–1 000	1 200		—	bijlage B
Cerro Colorado Aruba	500–600	780		—	bijlage B
Klein Curaçao	1 000–1 200	1 500		—	bijlage B
W.					
Wachter buskruitmagazijn Curaçao	300–400	540		—	bijlage B
Wachter Simsonsbaai	500	——			hulpkommies
Weerkundige waarneming:					
Leider op Curaçao	600	600		—	bijlage B
Opnemer op Curaçao	275	300		—	bijlage B
,, ,, St. Martin	100	120		—	bijlage B
,, ,, St. Eustatius	100	120		—	bijlage B
,, ,, Saba	100	120		—	bijlage B
Y.					
Yker op Curaçao	200–300	300		—	bijlage B
Z.					
Zeevaartonderwijzer	700–800	per lesuur		—	bijlage C

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—1.

Verordening van den ....., tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in de kolonie Curaçao.

BIJLAGE II.

Ontwerp-besluit van den .....1921, regelende den tijdelijken bijslag ingevolge artikel 31 van de ,,Bezoldigingsregeling 1921'' voor het dienstjaar 1921.

IN NAAM DER KONINGIN !

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

Overwegende, dat ter uitvoering van artikel 31 van de ,,Bezoldigingsregeling 1921'' (P. B. Nº..), het noodig is, het navolgende vast te stellen:

Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, besloten:

Artikel 1.

Boven en behalve hun bezoldiging en (of) toelagen ingevolge de ,,Bezoldigingsregeling 1921'' (P. B. Nº ..) genieten de ambtenaren in de betrekkingen, genoemd in bijlage A van genoemde regeling in het jaar 1921 een tijdelijken bijslag naar reden van de in onderstaand overzicht genoemde bedragen:

Nummer der schaal.	Bedrag van den bijslag voor		Nummer der schaal.	Bedrag van den bijslag voor	
	niet gezinshoofden.	gezinshoofden.		niet gezinshoofden.	gezinshoofden.
1	f 144	f 180	11	f 336	f 408
2	180	216	12	480	576
3	192	228	13	432	516
4	228	276	14	564	672
5	240	288	15	456	540
6	300	360	16	540	648
7	228	276	17	600	720
8	288	348	18	732	864
9	288	348	19	900	1 080
10	336	408	20	960	1 080

Artikel 2.

Boven en behalve hun bezoldiging en (of) toelagen ingevolge de ,,Bezoldigingsregeling 1921'' (P. B. Nº ..) genieten de ambtenaren in de betrekkingen, genoemd in bijlage B. van genoemde regeling, een tijdelijken bijslag naar reden van het boven elke groep van betrekkingen genoemde bedrag:

f 120,—

Bediende bij de Wilhelminaschool,
Bode van den gezaghebber op een der eilanden buiten Curaçao,
Boschwachter derde klasse,

Brieven- en telegrambesteller op Aruba,
Brieven- en telegrambesteller op Bonaire.

f 180,—

Bediende bij den vuurtoren op Klein Curaçao,
Bediende tevens roeier bij de posterijen op Curaçao,
Bode bij de Curaçaosche bank,
Boschwachter tweede klasse,
Boschwachter eerste klasse,
Deurwaarder-cipier op Aruba,
Deurwaarder-cipier op Bonaire,
Havenmeester en loods op Aruba,
Onderwijzer toegelaten als onderwijzer der vierde klasse, ingevolge art. 58 der (O. V. P. B. 1907 Nº 5.),
Oppasser in het krankzinnigengesticht op Curaçao,
Opzichter in het gesticht voor melaatschen op St. Eustatius,
Roeier bij de posterijen op Curaçao,
Stuurman havenpolitieboot,
Verpleger in het gesticht voor melaatschen op Curaçao,
Vuurtorenwachter te Cerro Colorado op Aruba,
Wachter bij het buskruitmagazijn op Curaçao.

f 240,—

Ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht der Bovenwindsche eilanden,
Directeur van het gesticht voor krankzinnigen en dat voor melaatschen op Curaçao,
Havenmeester en loods op St. Martin,
Hoofdboschwachter,
Onderwijzer te Marypoint op Saba,
Quarantaineloods en seinwachter Caracasbaai,
Vuurtorenwachter te Boca Spelonk op Bonaire.

f 300,—

Districtmeester op Aruba,
Districtmeester op Bonaire,
Secretaris van de directie der Curaçaosche bank,
Vuurtorenwachter op Klein Curaçao.

f 600,—

Hulplandbouwkundige op St. Martin.

f 720,—

Opzichter bij den openbaren gezondheidsdienst.

f 780.—

Commissaris van politie.

Artikel 3.

Vakonderwijzeressen in de nuttige handwerken, die niet reeds uit anderen hoofde een tijdelijken bijslag ontvangen, genieten boven en behalve de haar ingevolge bijlage C. van de ,,Bezoldigingsregeling 1921'' (P. B. Nº .) toegekende toelagen, een tijdelijken bijslag naar reden van f 108.—, indien zij in het bezit zijn van de akte voor nuttige handwerken en van f 90.—, zoo zij die akte niet bezitten.

Vlechtonderwijzeressen genieten boven en behalve de haar ingevolge bijlage C. van de ,,Bezoldigingsregeling 1921'' (P. B. Nº . .) toegekende toelagen een tijdelijken bijslag van f 120.—

Artikel 4.

De ambtenaren, wier betrekking als een nevenbetrekking wordt beschouwd, genieten den tijdelijken bijslag niet.

Artikel 5.

De ambtenaren, die slechts een deel van het jaar 1921 een betrekking bekleeden, die op een tijdelijken bijslag aanspraak geeft, ontvangen zooveel twaalfde gedeelten van den bijslag als het aantal maanden van hun dienst in die betrekking gedurende het jaar bedraagt.

Bij de berekening van het aantal maanden wordt een tijdvak van vijftien dagen of meer als een volle maand beschouwd en een tijdvak van minder dan vijftien dagen verwaarloosd.

Bedraagt de duur van het tijdvak, waarover de dienst van ambtenaren op of na 1 Januari 1921 benoemd, zich uitstrekt, minder dan zestig dagen, dan wordt geen tijdelijke bijslag verleend.

Bij de berekening van dien duur blijft het bepaalde van het tweede lid buiten toepassing.

Artikel 6.

De tijdelijke bijslag wordt maandelijks na afloop van elke maand betaalbaar gesteld.

Artikel 7.

Ambtenaren in het genot van verlofsbezoldiging in de kolonie genieten $\frac{2}{3}$ van den voor de betrekking, die zij bekleeden, vastgestelden bijslag.

Artikel 8.

De tijdelijke bijslag krachtens dit besluit te verleenen, wordt tegelijk met de nieuwe bezoldiging ingevolge de "Bezoldigingsregeling 1921" (P. B. Nº ..) verrekend met de in 1921 reeds genoten bezoldiging en duurtebijslag krachtens de G. B. van 24 Maart 1921, Nº 305.

Artikel 9.

Dit besluit treedt in werking met ingang van den dag na dien zijner afkondiging en werkt terug tot den 1sten Januari 1921.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—1.

Verordening van den .....,
tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in de kolonie Curaçao.

VERBETERBLAD.

Nº 3.

1. In Bijlage **A** van het ONTWERP wordt in schaal 2 vóór ,,Vuurtorenwachter te Noordwestpunt van Bonaire'' ingevoegd:

,,Seinwachter op Jack Evers;''.

2. In Bijlage **B** van het ONTWERP wordt vóór ,,f 3 300,—'' ingevoegd:

„f 3 000.—

Hoofdonderwijzeres der voorbereidende klassen op Curaçao **).''

3. In Bijlage **C** van het ONTWERP wordt aan § 6 toegevoegd:

,,*g.* voor het geven van onderwijs aan den *leergang* ter opleiding van leerkrachten voor het *voorbereidend onderwijs* op Curaçao ..... f 120,—''.

4. In de MEMORIE VAN TOELICHTING wordt aan § 16 (blz. 10) een tweede zinsnede toegevoegd, luidende:

,,De bezoldigingen der ambtenaren, wier bezoldiging door de Kroon wordt geregeld zijn in dat overzicht niet opgenomen. Bij de algemeene regeling heeft ondergeteekende zich die betrekkingen als volgt gedacht:

a. Administrateur van financiën, tevens voorzitter van de directie der Curaçaosche Bank, volgens regeling 1918 f 5 000,— tot f 6 000,—, in schaal 20;

b. Voorzitter van het hof van justitie, volgens regeling 1918 f 5 000,— tot f 6 000, —, in schaal 20;

c. Procureur-generaal, volgens regeling 1918 f 6 000,— tot f 7 000,—, in schaal 20;

d. Lid van het hof van justitie, volgens regeling 1918 f 4 000;— tot f 5 000,—, in schaal 19;

e. Advocaat-generaal en griffier bij het hof van justitie, volgens regeling 1918 f 3 000,— tot f 4 000,—, in schaal 18;

f. Roomsch-Katholieke geestelijke van den eersten rang, volgens regeling 1917 f 4 000,— tot f 4 500,—, in schaal 18;

g. Roomsch-Katholieke geestelijke van den tweeden rang, volgens regeling 1917 f 1 200,— tot f 1 400,—, in schaal 11.''

5. In Bijlage I, blz. 2, laatste regel, in plaats van f 1 500,— telkens te lezen: ,,f 1 900,—.''

6. In het ONTWERP-BESLUIT (Bijlage II) wordt aan artikel 1 een nieuw lid toegevoegd, luidende:

,,De ambtenaren, wier bezoldiging door de Kroon geregeld wordt, genieten den tijdelijken bijslag, bedoeld in het vorige lid, naar reden van de bedragen, vastgesteld voor de schaal, waarmede hun bezoldiging overeenstemt.''

7. In het ONTWERP-BESLUIT (Bijlage II) wordt in artikel 2 vóór ,,f 600,—'' ingevoegd:

„f 480,—

Hoofdonderwijzeres der voorbereidende klassen op Curaçao.''

Willemstad, den 25n. Mei 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—2.

Verordening van den ....., tot wijziging en aanvulling van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5).

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 Nº 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 Nº 5), te wijzigen en aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

In de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 Nº 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 Nº 5), worden de volgende nadere wijzigingen en aanvullingen aangebracht.

I. Artikel 2 wordt gelezen:

,,Als burgerlijke ambtenaren worden beschouwd de landsdienaren, die door het daartoe bevoegd gezag voor kolonialen dienst zijn benoemd, van eene vaste aanstelling zijn voorzien en eene betrekking bekleeden, waaraan verbonden is eene bezoldiging of belooning, die uit de koloniale kas wordt gekweten. Over de vraag of eene betrekking bekleed wordt of is, beslist de Gouverneur.''

II. Artikel 5 wordt gelezen:

,,De diensttijd wordt gerekend aan te vangen met den eersten dag der maand, volgende op die, waarin de ambtenaar het achttiende levensjaar heeft volbracht, of, indien hij later in dienst is getreden, met den dag, waarop hij in het genot van bezoldiging of belooning is gesteld, en te zijn geëindigd op den laatsten dag van de maand van het ontslag of van den dood.''

III. In het eerste lid van artikel 6 vervallen de slotwoorden: ,,en hij de bij art. 17, 2e lid bedoelde korting was blijven ondergaan, en''.

IV. Het eerste lid van artikel 6 wordt met den volgenden slotzin aangevuld: ,,de tijd doorgebracht in dienst bij het bijzonder onderwijs in Nederland of in andere Nederlandsche koloniën, welke in aanmerking kan komen voor pensioen.''

Tusschen het eerste en tweede lid van artikel 6 wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende:

,,Het in het derde en laatste lid bepaalde omtrent de berekening van diensttijd in Nederland of in de koloniën is op de diensten bij het bijzonder onderwijs bewezen van toepassing.''

V. Artikel 9 wordt gelezen:

,,Onder inkomen wordt in den zin dezer verordening verstaan alle voordeelen, hetzij bezoldiging, loon of percentsgewijze belooning, hetzij vaste emolumenten of andere aan de betrekking verbonden vaste inkomsten, voor zooveel die in den regel niet strekken tot vergoeding van onkosten door de waarneming daarvan veroorzaakt.

Wanneer een ambtenaar tegelijk twee of meer bezoldigde betrekkingen bekleedt wordt de som zijner inkomsten als zijn inkomen aangemerkt.

Vergoedingen voor voedergelden of bureelkosten, schadeloosstellingen, reiskosten, standplaatstoelagen en in het algemeen alles wat onder deze of andere benamingen tot vergoeding van onkosten wordt toegelegd, belooningen voor de waarneming van bijzondere commissiën, tijdelijke inkomsten of toevallige baten of voordeelen worden niet als inkomen beschouwd.

Onder tijdelijke inkomsten wordt niet bedoeld bezoldiging door den pensioengerechtigden ambtenaar genoten gedurende den tijd, dat hij eene burgerlijke betrekking tijdelijk waarneemt, indien hij daarna eene vaste aanstelling krijgt.''

VI. Artikel 10 wordt gelezen:

,,Het pensioen aan een ambtenaar toe te kennen bedraagt bij twintigjarigen diensttijd de helft van de middelsom van den pensioengrondslag, die, met inachtneming van de bepaling van het vorig artikel bepaald, gedurende de laatste twee jaren van zijn diensttijd voor hem gegolden heeft.

Waar deze maatstaf ontbreekt, wordt daartoe genomen de middelsom over het kortere tijdvak.''

VII. Artikel 13 wordt gelezen:

,,Aan weduwen of ouderlooze wettige kinderen van ambtenaren wordt de helft van het pensioen toegelegd voor de ambtenaren zelven bepaald.''

VIII. Artikel 15 wordt gelezen:

,,De bepaling van art. 13 is mede van toepassing op weduwen of ouderlooze wettige kinderen van gepensionneerden, indien deze als ambtenaren gedurende hun diensttijd vóór 1 Januari 1921 geheel of gedeeltelijk een korting van 10% hebben ondergaan.

De bepaling van het vorig lid is mede van toepassing, wanneer het huwelijk met de weduwe gesloten is of de geboorte der kinderen heeft plaats gehad na de pensionneering, indien door die gepensionneerden een aanvulling van 2% van het door hen genoten inkomen over den door hen vóór 1 Januari 1921 vervulden diensttijd en van het vóór dien datum genoten pensioen is of wordt gedaan.''

IX. Artikel 16 wordt gelezen:

,,Het pensioen van een ambtenaar mag ten hoogste f 4 500,— 's jaars bedragen. Het zal bij 20jarigen diensttijd nimmer minder dan f 250,— 's jaars mogen zijn.''

X. Artikel 17 wordt gelezen:

,,Burgerlijke ambtenaren, die vóór hunne indiensttreding in de kolonie pensioen ten laste van den Staat of van eene andere Nederlandsche kolonie genieten, kunnen binnen drie maanden na hunne indiensttreding aan den Gouverneur schriftelijk verklaren aanspraak op pensioen ten laste der kolonie te willen verkrijgen.

Bij de berekening van hun pensioen of dat hunner weduwen of wettige kinderen zullen de dienstjaren, waarvoor zij van den Staat of van eene andere Nederlandsche kolonie pensioen genieten, niet in aanmerking komen, evenmin als bij de

verzekering van aanspraak op de helft van het bij art. 10 voor twintigjarigen dienst bepaald pensioen aan hunne weduwen en na te laten wettige kinderen, als bepaald bij art. 19.

Zij moeten evenwel over hun in de kolonie vóór 1 Januari 1921 doorgebrachten diensttijd, al naar gelang zij ongehuwd of gehuwd zijn, 8% of 10% over hun inkomen ten behoeve van de koloniale kas voldoen."

XI. Artikel 18 wordt gelezen:

„Wanneer een ambtenaar of een gepensionneerde, die valt onder de bepalingen van art. 15, een huwelijk aangaat, wordt, voor zoover een korting van 10% niet reeds naar aanleiding van een vroeger huwelijk is toegepast, de door hem vóór 1 Januari 1921 ondergane korting van 8% met 2% aangevuld over den diensttijd door hem vervuld vóór gemelden datum en naar reden van het opvolgelijk door hem genoten inkomen.

Voor ambtenaren, die uit Nederland of uit eene andere Nederlandsche kolonie naar hier overgeplaatst worden en reeds gehuwd zijn of later huwen, of voor in burgerlijken dienst overgaande gehuwde militairen, wordt gelijke korting toegepast ook over den diensttijd vóór 1 Januari 1921 door hen elders vervuld, doch wat den dienst in Nederland betreft twee jaren voor één gerekend, en wordt tot grondslag voor de berekening genomen de bezoldiging verbonden aan de betrekking, welke hun bij de in diensttreding of den overgang in burgerlijken dienst in deze kolonie wordt opgedragen.

Met betrekking tot de in dit artikel bedoelde kortingen is art. 20 van toepassing."

XII. Het laatste lid van artikel 19 wordt gelezen:

„De verzekering aangegaan door de hiervoor onder 2° bedoelde ambtenaren is nietig, wanneer het blijkt, dat het huwelijk gesloten is gedurende de ziekte, die den dood van den ambtenaar tengevolge heeft gehad binnen één maand nadat de verzekering is aangevraagd."

XIII. Het eerste lid van artikel 20 wordt gelezen:

„Tot het doen der in de artikelen 18, 19 en 21 bedoelde kortingen en stortingen kunnen de ambtenaren een renteloos voorschot uit de koloniale kas verkrijgen, dat door inhouding van ten minste 7½% en ten hoogste 20% (door den Gouverneur in overleg met de belanghebbenden te bepalen) op hunne bezoldiging of belooning zal worden terugbetaald."

XIV. Artikel 23 wordt gelezen:

„Bij de benoeming tot een betrekking wordt, volgens de beginselen dezer verordening, de som bepaald, die tot grondslag moet strekken voor de berekening van het pensioensbedrag, waarbij voor percentsgewijze belooningen, voor emolumenten of andere aan de betrekking verbonden inkomsten het gemiddeld bedrag daarvan over drie jaren, aan het verzoek tot bepaling van den grondslag voorafgaande, in aanmerking wordt genomen.

Bij verandering van betrekking of belooning wordt die grondslag opnieuw geregeld of bevestigd.

Ingeval van vermindering van inkomen wordt de vroegere grondslag, met de daaraan evenredige verplichtingen, voor zoover die aanwezig zijn, bevestigd.

Toevallige of tijdelijke vermeerdering van percentsgewijze of andere veranderlijke belooningen geeft, behoudens het bepaalde in het laatste lid van art. 9, geen aanleiding tot wijziging van den bepaalden grondslag."

XV. Letter c. van artikel 26 wordt gelezen:

„c. eene verklaring van den Administrateur van Financiën, bevattende opgaaf van de dienstjaren, de inkomsten, die tot bepaling van den pensioensgrondslag hebben gestrekt, en het pensioensbedrag, waarop de verzoeker aanspraak kan maken."

XVI. Artikel 27 wordt gelezen:

„De pensioenen zijn onvervreemdbaar. De rechthebbende kan daarover op geenerlei wijze beschikken, ook niet door verpanding of beleening. Indien hij last geeft het pensioen

voor hem te ontvangen, kan hij die lastgeving altijd herroepen. Alle hiermede strijdige overeenkomsten zijn nietig.

Onder de bij het vorig lid verboden beleeningen zijn niet begrepen de voorschotten door koloniaal bestuur of Nederlandsche gemeentebesturen, liefdadige of tot algemeen nut werkende instellingen, hetzij renteloos, hetzij tegen matige rente verschaft, mits de bepalingen, waarnaar die voorschotten geschieden, zijn goedgekeurd in Nederland door den Minister van Koloniën, in de kolonie door den Gouverneur.

Wanneer een gepensionneerde in een gesticht of eene instelling van weldadigheid, door het openbaar gezag erkend, is opgenomen of op welke wijze ook door zoodanige instelling of vanwege eene gemeente wordt verpleegd, wordt zoolang dat geschiedt, het pensioen uitbetaald aan het bestuur van dat gesticht, die instelling of gemeente.

Indien het bedrag van het pensioen dat der verpleegkosten overtreft, wordt het verschil door het betrokken bestuur aan of ten behoeve van den gepensionneerde uitbetaald."

XVII. De artikelen 28 en 29 vervallen.

XVIII. Artikelen 30 tot en met 36 worden onderscheidenlijk artikelen 28 tot en met 34.

XIX. Artikel 35 (oud, 33 nieuw) wordt gelezen:

„In alle gevallen, waarin een vrouwelijk ambtenaar volgens de bepalingen van deze verordening in de termen valt om uit eigen hoofde pensioen te erlangen, zal, ook wanneer zij gehuwd is, het pensioen, voor wat de toepassing dezer verordening betreft, alleen geacht worden te strekken ten behoeve van haar persoonlijk.

Wanneer een vrouwelijk ambtenaar uit eigen hoofde gepensionneerd zijnde, ook in het genot treedt van weduwenpensioen, zal de som der beide pensioenen f 4 500,— 's jaars niet mogen overschrijden."

Artikel. 2.

Zij, die bij het in werking treden van deze verordening pensioengerechtigd worden in de door hen aanvankelijk zonder pensioenvooruitzichten bekleede betrekking, kunnen den vóór dat tijdstip in de kolonie vervulden diensttijd voor zoover deze niet reeds met pensioen vergolden wordt, voor pensioen geldig maken, indien zij uiterlijk zes maanden, nadat aan hen mededeeling is gedaan van den voor hen voor de eerste maal vastgestelden pensioengrondslag, van hun verlangen daartoe schriftelijk aan den Gouverneur doen blijken.

Het pensioenreglement van 13 December 1898, P. B. 1899 N°. 8, is op hen van toepassing.

De betrokkenen zijn een bijdrage in den vorm van eene korting van 4%, zoomede, indien zij gehuwd zijn of pensioengerechtigde kinderen hebben, eene aanvullingskorting van 2% van de bezoldiging of belooning, opvolgelijk genoten gedurende den geldig gemaakten diensttijd, onderscheidenlijk den diensttijd gedurende welken zij gehuwd waren of pensioengerechtigde kinderen hadden, een en ander over het tijdsverloop, vóór 1 Januari 1921.

Met betrekking tot de in dit artikel bedoelde kortingen is art. 20 van toepassing.

Artikel 3.

Waar in verordeningen of andere wettelijke regelingen sprake is van de som of het bedrag, waarvoor of naar reden waarvan korting voor pensioen wordt of is ondergaan, zal daarvoor in de plaats gelezen worden de som, die of het bedrag, dat tot grondslag heeft gestrekt, strekt of zal strekken voor de berekening van het pensioen.

Artikel 4.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging en werkt terug tot den 1sten Januari 1921.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—2.

Verordening van den ....., tot wijziging en aanvulling van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5).

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Ofschoon ondergeteekende er de voorkeur aan gegeven zou hebben om een ontwerp voor een geheel nieuw pensioenreglement, waaronder alle of bijna alle thans in dienst zijnde ambtenaren zouden kunnen vallen, aan Uwen Raad aan te bieden, aangezien van de oprichting van een pensioenfonds voor de burgerambtenaren in Suriname en Curaçao en hunne weduwen en weezen voorloopig is afgezien, wordt hij van dat voornemen teruggehouden door eene mededeeling van den Minister van Koloniën, dat belangrijke principieële veranderingen in de pensioensregeling zijn te verwachten.

In afwachting daarvan komt het ondergeteekende wenschelijk voor al dadelijk in de bestaande pensioensverordeningen enkele noodige wijzigingen aan te brengen.

Het hoofddoel, waartoe dit ontwerp aan Uwen Raad ingediend wordt, is de afschaffing te verkrijgen van de gewone kortingen, die thans van de ambtenaren of gepensionneerden worden ingehouden. De kortingen als gevolg van de door den ambtenaar gedane verzekering van de na te laten betrekkingen, worden bij dit ontwerp alsnog niet voor afschaffing voorgedragen. Gaarne vernam de ondergeteekende evenwel reeds nu 's Raads meening omtrent een dergelijken maatregel.

Het achterwege laten van deze kortingen zal ook in de administratie eenige vereenvoudiging brengen.

Van de gelegenheid is ook gebruik gemaakt om eenige redactie-wijzigingen en aanvullingen aan te brengen.

De eenige belangrijke wijziging is die van art. 2, waardoor *alle* landsdienaren met een vaste aanstelling ambtenaar in den zin van het pensioenreglement worden, en de eenige belangrijke aanvulling is die van art. 27.

I. De redactie van art. 2 der verordening werd verduidelijkt teneinde er nadruk op te leggen, dat voortaan *alle* landsdienaren met een vaste aanstelling, ook zij, die tot nu toe niet als burgerlijke ambtenaren werden aangemerkt, bijv. de loongenietenden, pensioengerechtigd worden.

De nieuwe redactie stelt tot eisch om als burgerlijk ambtenaar beschouwd te worden, dat de diensttijd moet zijn doorgebracht in een ,,betrekking''. Dit is geschied in navolging van Suriname en om dezelfde reden als daar aangevoerd, n. l. ,,dat personen, die wel diensten aan het Land bewijzen, maar niet in betrekking staan, recht op pensioen zouden verkrijgen.'' Trouwens stelde de oudere Nederlandsch-Indische pensioensregeling reeds den eisch, dat men moest ,,zijn aangesteld tot eenig burgerlijk ambt.'' Aan het begrip ,,ambt'' of ,,betrekking'' zal derhalve alleen kunnen worden voldaan, wanneer de landsdienaar zijn volle werkkracht aan de Kolonie geeft.

Teneinde in de toekomst kwesties uit te sluiten is een nieuw tweede lid toegevoegd.

II. Aangezien bij de verordening van 14 October 1918, P. B. Nº 64, bepaald is, dat ,,tijdelijke diensten bewezen vóór het vervullen van het achttiende levensjaar niet mede (zul-

len) tellen", zou door het ongewijzigd laten van dit artikel later in dienst getreden personen in gunstiger positie komen te staan, dan zij aan wie indertijd vergund werd tijdelijken dienst geldig te maken voor pensioen, hetgeen niet de bedoeling is.

In navolging van de Indische bepalingen op dit stuk wordt ook de dag bepaald, waarop de diensttijd eindigt.

III. Het schrappen van de slotwoorden is noodig in verband met de gewijzigde redactie van artikel 17.

IV. Waar in Nederland de tijd bij het bijzonder onderwijs doorgebracht voor pensioen medetelt, moet in de pensioensregeling voor deze kolonie een bepaling worden gemaakt, die het medetellen van dien diensttijd hier mogelijk maakt.

V. In het eerste lid is het woord ,,loon" ingelascht om duidelijk te doen uitkomen, dat ook loon voor de toepassing dezer verordening onder ,,inkomen" wordt begrepen en dat derhalve naar reden van het loonsbedrag pensioen kan worden verkregen.

Het tweede lid onderging een redactie-wijziging, waardoor het nu gemakkelijker leest.

In het derde lid worden de woorden ,,voedergelden" en ,,standplaatstoelagen" ingevoegd.

Het vierde lid is geheel nieuw. Door deze aanvulling komt billijkheidshalve de bezoldiging door den ambtenaar genoten gedurende den tijd, dat hij eene betrekking tijdelijk waarneemt in aanmerking voor de berekening van het pensioen, indien de ambtenaar daarna eene vaste aanstelling krijgt.

VI. De redactie-wijziging, welke artikel 10 ondergaat moet plaats hebben in verband met die van artikel 17. Voorts wordt thans voor de berekening der pensioensbedragen de middelsom over twee jaar voorgesteld in plaats van den nu geldenden termijn van vijf jaar. Door te bepalen, dat de berekening zal plaats hebben over den termijn van twee jaren van den *diensttijd* keert de wetgever terug tot het stelsel van 1868 in tegenstelling met de bepaling van 1899, dat de berekening zou geschieden *naar reden* van den pensioengrondslag (d. i. inkomen naar reden waarvan voor pensioen werd bijgedragen).

VII. De voorgestelde redactie is noodig om verband te leggen tusschen dit artikel en artikel 15.

VIII. Een zetfout wordt hersteld en een wijziging en verduidelijking der redactie worden in verband met de reeds besproken afschaffing van de korting voor eigen pensioen der ambtenaren aangebracht.

IX. De wijziging van het maximum bedrag van de pensioenen is noodig na het tot stand komen van de verordening van 24 Juli 1920 (P. B. 1920 N° 39) tot verhooging der Curaçaosche pensioenen. Het bedrag dat de pensioenen hoogstens mogen beloopen wordt op f 4 500,— gesteld in verband met het ontwerp N° 25 van het Zittingjaar 1920—1921.

X. Het laten vervallen der verplichte kortingen zal tot den eersten dag van dit jaar kunnen terugwerken. Echter is het billijk en daarom noodig, dat alle ambtenaren tot aan dien datum gelijk behandeld worden. Een bepaling, dat gekort zal moeten worden over inkomens vóór 1 Januari 1921 genoten gedurende tijdvakken, die later als Curaçaosche dienstjaren moeten worden in rekening geleden, is derhalve noodig.

XI. De redactie-wijziging is hier ook het uitvloeisel van de onder het vorig nummer genoemde beginsel. Overigens is ter verduidelijking de zinsbouw veranderd.

Overeenkomstig de langjarige praktijk is aan het artikel het laatste lid toegevoegd.

XII. Een kleine doch belangrijke redactie-wijziging, wordt voorgesteld. Dit laatste lid moet worden bezien in nauwen samengang met artikel 14, waarin ook een bepaling is neer-

gelegd om den fiscus te vrijwaren tegen misbruik van de bevoegdheid, die de ambtenaar zou hebben om op zijn sterfbed te huwen en zijn weduwe pensioen na te laten, in sommige gevallen zelfs onevenredig hoog in verhouding van zijn dienstjaren.

Verband houdende met dien voorzorg is art. 19, laatste lid, thans aangevuld met de woorden ,,binnen een maand nadat de verzekering is aangevraagd'', omdat het niet billijk is den weg open te laten, waarlangs later aan eene weduwe het recht op pensioen kan worden betwist, omdat haar dat recht verzekerd werd gedurende een ziekte, die lang verborgen en misschien op het tijdstip der verzekering zelfs den ambtenaar onbekend kon zijn geweest.

XIII. Overeenkomstig de tot nu toe gevolgde praktijk wordt artikel ,,18'' ingelascht. Ook komt het logisch voor om, zooals reeds voor de kortingen op de pensioenen is bepaald, die op de bezoldigingen ook te laten bepalen tusschen 7½% tot 20%. Te eerder is er aanleiding om de wijziging voor te stellen, nu de 10% korting voor de gehuwde ambtenaren ophoudt en velen zeker er de voorkeur aan zullen geven hun korting tot aflossing van het renteloos voorschot te verhoogen, teneinde zooveel eerder het verschuldigd bedrag af te betalen.

XIV. De wijziging in de redactie van dit artikel is een uitvloeisel van de afschaffing der gewone kortingen. Voorts wordt het niet noodig geacht langer de bepaling te handhaven, waaraan de ambtenaar de bevoegdheid kon ontleenen om vermindering van den pensioengrondslag te verzoeken. De reden, die gegolden kon hebben voor het maken van die bepaling zal moeten hebben gelegen in de overweging, dat door handhaving van de verplichting, aan den hoogeren pensioengrondslag verbonden, de kortingen te hoog zouden worden in verhouding tot het verminderd inkomen. Nu de gewone 8 of 10 percentskorting is vervallen, bestaat die reden niet meer.

Bovendien is er een andere reden om de zinsnede te schrappen.

De meest voorkomende oorzaak van vermindering van inkomen zal zijn de een of andere tekortkoming van den ambtenaar in de uitoefening van zijn dienst. In die gevallen zal het daarom te eerder kunnen voorkomen, dat de ambtenaar zijn plicht jegens zijn gezin vergeet en ten nadeele van vrouw en kinderen zijn pensioengrondslag vermindert.

XV. De nieuwe redactie is mede het gevolg der evengemelde afschaffing en heeft verder een verduidelijking van de bepaling ten doel.

XVI. De aanvulling van artikel 27 is noodig, waar het meermalen gebleken is, dat de gepensionneerden een voorschot behoefden en het Bestuur vrijwel de eenige plaats was waar een krediet kon worden gevraagd. Daartegenover moet weer de zekerheid bestaan, dat een zoodanig voorschot ook teruggevorderd kan worden.

Kort geleden werd een gepensionneerde in het gesticht voor melaatschen opgenomen. Een regeling omtrent de uitbetaling van dergelijke pensioenen is zeer gewenscht. De voorgestelde redactie voorziet ook in gevallen als het onderhavige.

XVII. Het begrip, dat een pensioen verdiend is, verzet zich tegen het toepassen van korting daarop, anders dan ter zake van betaling van schuld. Op dien grond is behoud van artikel 28 onmogelijk.

Artikel 29 bevat een bepaling, die zoo vanzelf sprekend is, dat die in het pensioenreglement niet behoeft te worden opgenomen. (Vergl. artikel 6 alinea 1 en artikel 23) Het kan daarom zonder eenig bezwaar vervallen.

XVIII. Dit punt behoeft geen nadere toelichting.

XIX. Dit artikel moest naar aanleiding van de verhooging van het maximum pensioensbedrag worden gewijzigd. Van

de gelegenheid is gebruik gemaakt om de redactie van het eerste lid te verduidelijken.

Ad artikel 2. Zooals reeds boven is gezegd, worden alle ondergeschikte landsdienaren, ook zij die loon genieten, pensioengerechtigd bij de inwerkingtreding van deze verordening.

Evenals indertijd aan ambtenaren bij de verordening van 14 October 1918 (P. B. Nº 64) vergund werd, onder gunstige voorwaarden, vroegeren diensttijd geldig te maken, zal ook nu aan landsdienaren de gelegenheid moeten worden geopend om vóór de inwerkingtreding van deze verordening bewezen diensten, voor zoover zij op eene vaste aanstelling berusten en thans voor aanspraak op pensioen in aanmerking zullen komen, mede geldig te maken op voor hen voordeelige conditie.

Willemstad, den 14n. Mei 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—2.

Verordening van den ....., tot wijziging en aanvulling van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, *en aan hunne weduwen en weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5).*

Nota van wijzigingen.

Nº 3.

In artikel 1 sub VIII:

a. worden in het eerste lid tusschen ,,10%'' en ,,hebben'' ingelascht de woorden: ,,en als gepensionneerden eene korting van 2%'';

b. vervallen aan het slot van het tweede lid de woorden ,,vóór dien datum''.

Aan artikel 1 sub X wordt een nieuw eerste lid toegevoegd, luidende:

Het pensioen van burgerlijke ambtenaren, die gehuwd zijn of wettige kinderen hebben, niet verkeerende in de gevallen omschreven in artikel 30 (nieuw) letters *b* en *c*, is onderworpen aan eene korting van 2%.

Toelichting.

Bij schrijven van 21 Mei 1921, Nr. 1753, heeft Gouverneur Helfrich Uwen Raad medegedeeld, dat hij van den Minister van Koloniën een draadbericht had ontvangen, waar ondermeer in voorkwam de mededeeling, dat kortingen op pensioenen niet mochten worden afgeschaft, doch dat hij geen voorstel tot wijziging van het ingediend ontwerp aan Uw Raad meende te moeten doen, daar hij zich in beginsel niet met de meening van den Minister van Koloniën kon vereenigen.

Sedert deze kennisgeving heeft Uw Raad zijne meening in deze aangelegenheid niet doen kennen aan het Bestuur, waardoor de behandeling van de verordening tot wijziging en aanvulling van de Pensioenverordening geen voortgang heeft gevonden. Ten allen overvloede is aan Uwen Raad nog mededeeling gedaan van een telegram van den Minister van Koloniën, voorgelezen in Uwe vergadering van 7 Juli j.l., waaruit Uwen Raad kon blijken dat ook in het Moederland de korting op pensioenen werd behouden.

Aangezien ondergeteekende de zaak van te veel belang acht voor de ambtenaren, vooral voor de lager bezoldigden, heeft hij, in afwijking van het standpunt door zijn ambtsvoorganger ingenomen, gemeend tot het indienen van deze nota van wijzigingen te moeten overgaan. Het niet-aanbrengen van de door den Minister aangegeven wijzigingen zoude het goedkeuren van de verordening door de Kroon in gevaar kunnen brengen.

Ondergeteekende spreekt het vertrouwen uit, dat Uw Raad thans eene spoedige afdoening van deze zaak zal willen bevorderen.

Willemstad, den 14n. December 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—2.

Verordening van den ....., tot wijziging en aanvulling van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5).

Voorloopig Verslag.

Nº 4.

Met het hoofddoel, waartoe het ontwerp bij den Raad is ingediend, konden de Afdeelingen zich algemeen vereenigen, vooral omdat hiermede heel wat administratief werk wordt vermeden, wat op zijne beurt kan leiden tot bezuiniging in den vorm van inkrimping van ambtenaarspersoneel.

Afgezien hiervan vond men het ook juister om den ambtenaren hun geheele traktement toe te kennen, waarop zij zijn aangesteld, zonder eenige inhouding voor korting.

Ook de afschaffing van de kortingen als gevolg van de door den ambtenaar gedane verzekering van de na te laten betrekkingen komt om dezelfde redenen aanbevelenswaardig voor.

Waar het Bestuur door de afschaffing van de pensioenskortingen reeds voor een groot deel aan de wenschen der ambtenaren in deze tegemoet komt, meende men, dat er in het belang der ambtenaren gevoegelijk nog een stap verder gedaan kan worden door te laten vervallen den eisch bij art. 3 gesteld, dat de ambtenaren den leeftijd van 50 jaar moeten hebben bereikt alvorens recht op pensioen te kunnen doen gelden.

Artikel 1.

I. Men stelde hier de vraag, wat onder het woord ,,loongenietenden'' in de Memorie van toelichting te verstaan valt.

IV. Volgens de voorgestelde aanvulling kan de tijd door de onderwijzers bij het bijzonder onderwijs doorgebracht in dienst in Nederland of in een andere Nederlandsche kolonie in aanmerking komen voor pensioen. Waar het voor de hand ligt, dat deze onderwijzers ook den tijd doorgebracht in dienst bij dat onderwijs in *deze* kolonie voor pensioen geldig zullen willen maken, komt het wenschelijk voor in deze aanvulling het woord ,,andere'' te vervangen door ,,eene''.

VIII. Men zou het op prijs stellen eenige nadere toelichting op het eerste lid van dit onderdeel te mogen ontvangen. In verband met het in de Memorie van toelichting aangegeven hoofddoel van dit ontwerp, n.l., komt het niet duidelijk voor of getrouwde ambtenaren nu 2 of wel 10 % moeten blijven korten.

IX. De meerderheid was het er over eens, dat een pensioengrens van f 4500.— te hoog is om dien in een verordening vast te stellen. Een maximum pensioen van f 4000.— kwam voor voldoende te wezen en dit vooral met het oog op den slechten toestand van 's Lands middelen.

Maken de in vele opzichten nog abnormaal dure tijden het noodig, dat gepensionneerden meer dan f 4000.— krijgen, men verhelpe dat dan met een tijd. duurtebijslag.

X. laatste lid. Men refereerde zich aan het opgemerkte onder VIII.

XI. Evenals dit plaats heeft bij art. 1 sub VII van het ontwerp tot wijziging van het pensioenreglement 1868 achtte men het wenschelijk ook hier voor ambtenaren na het bereiken van 20 jarigen dienst gelegenheid te openen om hun weduwen en weezen te verzekeren voor 30 jaren dienst.

XVI. Bij het voorlaatste lid van dit onderdeel werd gevraagd of hier wel gedacht is aan het geval, dat de gepensionneerde getrouwd is en kinderen heeft en aan het geval, dat er een curator is.

Artikel 4.

In verband met de bepaling, dat de verordening tot den 1n. Januari 1921 zal terugwerken, stelde men de vraag of in de verordening niet tevens moet worden bepaald, dat de kortingen ter zake van eigen pensioen van af dien datum teruggegeven zullen moeten worden.

Ten slotte meenden de Afdeelingen naar aanleiding van het in de toelichting op de Nota van wijzigingen voorkomend verwijt alsof de behandeling van het ontwerp geen voortgang heeft gevonden, omdat de Raad zijne meening in deze aangelegenheid niet heeft doen kennen, met nadruk erop te moeten wijzen, dat de vertraging van de behandeling niet aan den Raad is te wijten, daar toch de Raad door het telegram van den Minister van Koloniën, voorgelezen in de vergadering van dit College van den 7n. Juli 1921 onder den indruk is gebracht, dat de behandeling moest worden aangehouden, totdat nader bericht van het Bestuur dienaangaande zou zijn ontvangen.

Bovendien mag als bekend verondersteld worden, dat door de Sub-Commissie uit de Afdeelingen van den Kolonialen Raad, die de salarisregeling in studie heeft, langs de Gouvernements-Secretarie mondeling het verzoek tot het Bestuur is gericht om in deze nader te worden ingelicht, waarop gevolgd is deze Nota van Wijzigingen.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 16n. Januari 1922.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—2.

Verordening van den ..... ,
tot wijziging en aanvulling van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5).

Memorie van antwoord.

Nº 5.

Het was den ondergeteekende zeer aangenaam te vernemen, dat de Afdeelingen zich algemeen met het hoofddoel van het ontwerp konden vereenigen.

Hij meent den Raad al dadelijk te moeten verzoeken de verwachtingen ten aanzien van het inkrimpen van het ambtenaarspersoneel als gevolg van de afschaffing der kortingen op de inkomsten van de ambtenaren niet al te hoog te spannen, want nimmer toch was een ambtenaar of beambte uitsluitend bezig met de berekening ter zake van de inhouding van de kortingen. De betaalbaarstelling van alle traktementen, met al wat daaraan verbonden is, heeft nooit het eenige werk van een ambtenaar gevormd.

Omtrent de afschaffing van de kortingen ter zake van terugstorting van genoten rentelooze voorschotten wegens verzekering van pensioen aan de na te laten betrekkingen van ambtenaren, kan ondergeteekende mededeelen, dat die afschaffing in Nederland nog haar beslag niet heeft gekregen. Zoolang dat niet is gebeurd kan niet verwacht worden, dat de afschaffing in de kolonie zal plaats hebben, te minder waar de financieele lasten van de kolonie eer toenemen dan verminderen.

Hoe gaarne de ondergeteekende ook zou willen toegeven aan de wenschen der ambtenaren om den leeftijdsgrens van 50 jaar om pensioen te erlangen op te heffen, hij ziet thans tot inwilliging van die verlangens geen kans, waar de inkomsten der kolonie nog te zeer bij de uitgaven ten achter blijven, en de pensioenslast reeds bijzonder zwaar is.

Artikel 1.

I. Onder *loongenietenden* worden verstaan in het algemeen die personen van wie niet gezegd kan worden, dat zij een traktement of bezoldiging hebben, zooals ambachtslieden en dergelijken. De vrees dat deze categorie van landsdienaren ruim zal zijn, omdat daaronder wellicht door den Raad gedacht zijn de *werklieden* in dienst van de kolonie, behoeft niet te bestaan, want de eisch van artikel 2, zooals thans gewijzigd, dat de personen ,,van eene vaste aanstelling zijn voorzien en eene *betrekking* bekleeden'' beperkt van zelf de mogelijkheid van uitbreiding van eenige beteekenis van het corps ambtenaren.

IV. De bepaling is gemaakt voor bijzondere onderwijzers, die in Nederland of andere koloniën van het Rijk volgens de daar geldende bepalingen pensioengerechtigd zijn geworden. Na de doorvoering der gelijkstelling van bijzonder met openbaar onderwijs zal ook de pensioenregeling der bijzondere onderwijzers in deze kolonie ter hand genomen worden. Daarbij zal een bepaling als hier bedoeld niet ontbreken. De regeling van deze materie zal bij een afzonderlijke verordening worden voorgesteld.

VIII. Zooals in de Memorie van toelichting is gezegd is het hoofddoel van het ontwerp geweest de afschaffing van de *gewone kortingen*, die van ambtenaren ,,of gepensionneerden'' worden ingehouden. Met terugneming van de woorden ,,of gepensionneerden'', die hun zin verloren hebben door de indiening van de nota van wijzigingen van 14 December 1921, onderschrijft ondergeteekende geheel die mededeeling. Van ambtenaren, hetzij gehuwd of ongehuwd, zal voor eigen pensioen geen korting worden ingehouden. Dit is bedoeld met de uitdrukking ,,gewone kortingen'', in tegenstelling met de kortingen wegens terugbetaling van rentelooze voorschotten ter zake van stortingen voor verzekering van weduwen- en weezenpensioenen wegens geldigmaking van diensttijd.

Om een gelijke behandeling van alle gevallen te verkrijgen is bepaald, dat de kortingen wegens pensioen, ook die voor eigen pensioen en de aanvulling in het tweede lid van dit nummer bedoeld, zullen moeten worden aangezuiverd tot 31 December 1920. Na dien datum zijn alle bezoldigingen vrij van korting voor eigen pensioen.

IX. Ondergeteekende kan zich niet vereenigen met het denkbeeld om personen, die een pensioen van f 4000.— krijgen, een duurtebijslag daarop te gaan geven in dure tijden. De waarde van het geld is gedaald en zal nog wel jaren lager blijven dan in den tijd toen het maximum pensioen op f 3500.— werd gesteld. Een verhooging van dit maximum met een bedrag, dat kleiner is dan het derde deel daarvan is niet te hoog. Een verhooging van dat maximum met slechts f 500.—, zooals nu de toestand is, moet als buitengewoon gering aangemerkt worden. In den regel wordt het maximumpensioen alleen genoten door ambtenaren, die in hooge betrekkingen de kolonie hebben gediend. Die ambtenaren, die door den aard van hun betrekkingen de kolonie gewichtige diensten hebben bewezen, mogen wel een rustigen levensavond hebben. En dat kan niet bereikt worden met f 4000.—, vooral niet wanneer de gepensionneerden kinderen te hunnen laste hebben. Ondergeteekende meent ook dat het aangegeven correctief in beginsel verkeerd is, want het zou niet te verdedigen zijn, dat alleen aan personen, die het hoogste pensioen genieten, een duurtebijslag werd gegeven.

X. Een verwijzing naar het gestelde onder VIII is hier op haar plaats.

XI. Bij de totstandkoming van het Pensioenreglement van 1899, waarbij beoogd werd een bezuiniging te verkrijgen op het punt van pensioenen, is de vergunning tot het verzekeren van na te laten betrekkingen naar reden van een diensttijd van 30 jaar afgeschaft. De redenen tot bezuiniging, die er toen bestonden, zijn nog aanwezig, zoodat ondergeteekende zijn medewerking niet kan toezeggen tot het totstandbrengen van een regeling, die den pensioenslast zou verzwaren.

XVI. De bedoeling van het artikel is om in de eerste plaats te zorgen, dat de verplegende inrichting het haar toekomende ontvangt. Verder wordt het pensioen ten behoeve van den gepensionneerde uitbetaald. Ingeval er een curator is, zal aan dezen door het betrokken bestuur worden uitbetaald het bedrag, waarmede het pensioen dat der verpleegkosten overtreft. Het al of niet getrouwd zijn van een gepensionneerde en het al of niet hebben van kinderen is voor de toepassing van deze bepaling van geen invloed.

Artikel 4.

Een uitdrukkelijk vastleggen in een artikel van de verordening, dat de kortingen, ter zake van eigen pensioen sedert 1 Januari 1921 ingehouden, zullen moeten worden teruggegeven, vindt ondergeteekende overbodig, daar hetgeen werd ingehouden, wanneer dit achteraf onverschuldigd blijkt, rechtens kan worden teruggevorderd.

Ter beantwoording van de opmerking van de afdeelingen, aangaande het niet-behandelen van het onderhavige ontwerp, meent ondergeteekende er op te moeten wijzen, dat Gouverneur Helfrich bij zijn schrijven aan den Raad van 21 Mei 1921 heeft doen uitkomen, dat hij het niet eens was met den Minister van Kolonien omtrent het aanbrengen van de veranderingen, later door den ondergeteekende opgenomen in zijn nota van wijzigingen van 14 December 1921. Het was Gouverneur Helfrich te doen om de meening van den Raad te kennen in deze zaak. Die meening had de Raad kunnen uitspreken bij voorloopig verslag, maar instede daarvan heeft de Raad de behandeling aangehouden. Ondergeteekende kan niet toegeven, dat de bewoordingen van dat schrijven aanleiding gaven daaruit te lezen, dat Gouverneur Helfrich eene opschorting der behandeling verzocht.

Willemstad, den 10n. Februari 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—2.

Verordening van den ....., tot wijziging en aanvulling van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5).

Eindverslag.

No. 6.

De Afdeelingen waren van oordeel, dat door de gewisselde schrifturen de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Aldus vastgesteld te Curaçao, den 2n Maart 1922.

De Rapporteurs,

F. W. P. WINKEL.

H. STATIUS MULLER.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—3.

Verordening van den ....., tot wijziging en aanvulling van de verordening van 16 July 1867 (P. B. 1868 No. 2), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en wettige of gewettigde weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P B. 1920 No. 5).

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN !

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de verordening van 16 July 1867 (P. B. 1868 Nº 2), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en wettige of gewettigde weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 Nº 5), te wijzigen en aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

In de verordening van 16 July 1867 (P. B. 1868 Nº 2), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en wettige of gewettigde weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 Nº 5), worden de volgende nadere wijzigingen en aanvullingen aangebracht:

I. Artikel 2 wordt gelezen:

,,Als burgerlijke ambtenaren worden beschouwd de landsdienaren, die door het daartoe bevoegd gezag voor kolonialen dienst zijn benoemd, van eene vaste aanstelling zijn voorzien en eene betrekking bekleeden, waaraan verbonden is eene bezoldiging of belooning, die uit de koloniale kas wordt gekweten.

Over de vraag of eene betrekking bekleed wordt of is, beslist de Gouverneur.''

II. Artikel 5 wordt gelezen:

,,Als diensttijd wordt ook beschouwd:

a. de tijd doorgebracht in dienst bij het bijzonder onderwijs in Nederland of in eenige andere kolonie van het Koningrijk, welke daar in aanmerking kan komen voor pensioen;

b. de tijd tusschen het ontslag en de herplaatsing van hem, die, tengevolge van maatregelen van bestuur, buiten zijn toedoen, tijdelijk ontslagen is geweest.

Het in het derde en vijfde lid van het vorig artikel bepaalde omtrent de berekening van diensttijd in Nederland of in eenige andere kolonie van het Koningrijk is op de diensten hierboven onder *a* bedoeld van toepassing.

Voor hem evenwel, die, na op eigen verzoek ontslagen te zijn geweest, later wordt herplaatst, zijn de diensten, vóór het ontslag en na de herplaatsing bewezen, gelijkelijk geldig."

III. Artikel 9 wordt gelezen:

„Het pensioen aan een ambtenaar toe te kennen bedraagt bij twintigjarigen diensttijd de helft van de middelsom van den pensioengrondslag, die, met inachtneming der bepalingen dezer verordening, gedurende de laatste twee jaren van zijn diensttijd voor hem gegolden heeft."

IV. Artikel 11 wordt gelezen:

„Wanneer een ambtenaar meer dan twintig jaren dienst telt, wordt het in art. 9 vastgestelde bedrag verhoogd met 1/30 voor elk jaar dienst boven het zooeven vermelde aantal jaren, met dien verstande, dat voor dienstjaren boven de dertig zoodanige verhooging niet meer wordt verleend en het maximum pensioen in geen geval wordt overschreden."

V. Artikel 12 wordt gelezen:

„Het pensioen van een ambtenaar mag ten hoogste f 4 500.— 's jaars bedragen. Het zal bij 20jarigen diensttijd nimmer minder dan f 250.— 's jaars mogen zijn."

VI. Artikel 13, zooals gewijzigd, laatstelijk bij de verordening van 17 December 1885 (P. B. 1886 N° 5), wordt gelezen:

„Aan weduwen of ouderlooze wettige kinderen van ambtenaren wordt de helft van het pensioen toegelegd voor de ambtenaren zelven bepaald.

De bepaling van het vorig lid is mede van toepassing op weduwen of ouderlooze wettige kinderen van gepensioneerden, indien deze als ambtenaren gedurende hun diensttijd vóór 1 Januari 1921 geheel of gedeeltelijk eene korting van 10% hebben ondergaan.

De weduwen of ouderlooze wettige kinderen van ambtenaren, die na hunne pensionering in het huwelijk zijn getreden, hebben aanspraak op het bij het eerste lid bepaalde pensioen, indien door die gepensioneerden een aanvulling van 2% van het door hen genoten inkomen over den door hen vervulden diensttijd vóór 1 Januari 1921 heeft plaats gehad."

VII. Artikel 14 wordt gelezen:

„Het is aan ambtenaren, die reeds twintig dienstjaren hebben en naar reden van hun inkomen ten behoeve van hunne weduwe en na te laten wettige kinderen voor pensioen hebben bijgedragen gedurende hun diensttijd vóór 1 Januari 1921, of de stortingen tot verzekering van pensioen hebben gedaan, vergund aan hunne weduwe en na te laten wettige kinderen aanspraak te verzekeren op de helft van het door hen zelven te behalen pensioen, berekend over zooveel dienstjaren meer als zij verlangen en zulks tot een diensttijd van dertig jaren, mits stortende voor elk der jaren, waarvoor de aanspraak wordt verzekerd, 2% van hun inkomen.

Tot het doen der stortingen en kortingen in dit en het vorig artikel bedoeld kunnen belanghebbenden rentelooze voorschotten uit de koloniale kas verkrijgen, die bij inhoudingen van ten minste 7½% en ten hoogste 20% (door den Gouverneur in overleg met de belanghebbenden te bepalen) op de inkomsten van de ambtenaren zullen worden terugbetaald.

Bij het overlijden van de ambtenaren wordt het onaangezuiverd gebleven gedeelte van het voorschot bij inhoudingen volgens gelijken maatstaf op het pensioen van de weduwe of der wettige kinderen verhaald.

Bij verhooging van inkomen kunnen de ambtenaren door suppletoire stortingen hunne weduwen en wettige kinderen aanspraak op pensioen verzekeren naar reden van het verhoogd inkomen.

Telt een ambtenaar reeds dertig of meer dienstjaren, dan bedraagt de suppletoire storting 4% van de verhooging.

De weduwen en wettige kinderen uit een later huwelijk behouden aanspraak op dat pensioen onverschillig of de

storting geschied is tijdens een vroeger huwelijk en of de ambtenaar hertrouwd is na zijne pensionering."

VIII. Artikel 15, zooals gewijzigd, laatstelijk bij de verordening van 22 November 1913 (P. B. 1913 Nº 66), wordt gelezen:

„Bij het aangaan van een huwelijk, ook door een ambtenaar, die dertig dienstjaren vervuld of aanspraak op maximum pensioen verkregen heeft, of door een gepensioneerde, vallende onder de bepalingen van art. 13, die niet ter zake van een vroeger huwelijk een korting van 10% heeft ondergaan, wordt de 8% korting door hem vóór 1 Januari 1921 ondergaan met 2% aangevuld over den diensttijd door hem vóór genoemden datum vervuld en naar reden van het opvolgelijk door hem genoten inkomen.

Voor ambtenaren, die uit Nederland of uit een der andere koloniën naar hier overgeplaatst worden en reeds gehuwd zijn of later huwen, of voor in burgerlijken dienst overgegane gehuwde militairen, ook wanneer zij bij de overplaatsing of den overgang reeds dertig dienstjaren vervuld hebben, wordt gelijke korting toegepast ook over den diensttijd vóór 1 Januari 1921 door hen elders vervuld, doch wat den dienst in Nederland betreft, twee jaren voor één gerekend, en wordt tot grondslag voor de berekening genomen de bezoldiging, verbonden aan de betrekking, welke hun bij de indiensttreding of den overgang in burgerlijken dienst in deze kolonie werd opgedragen.

Met betrekking tot de in dit artikel bedoelde kortingen is art. 13 van toepassing."

IX. Artikel 17 wordt gelezen:

„Onder inkomen wordt in den zin dezer verordening verstaan alle voordeelen, hetzij bezoldiging, loon of percentsgewijze belooning, hetzij vaste emolumenten of andere aan de betrekking verbonden vaste inkomsten, voor zooveel die in den regel niet strekken tot vergoeding van onkosten door de waarneming daarvan veroorzaakt.

Wanneer een ambtenaar tegelijk twee of meer bezoldigde betrekkingen bekleedt, wordt de som zijner inkomsten als zijn inkomen aangemerkt.

Vergoedingen voor voedergelden of bureelkosten, schadeloosstellingen, reiskosten, standplaatstoelagen en in het algemeen alles wat onder deze of andere benamingen tot vergoeding van onkosten wordt toegelegd, belooningen voor de waarneming van bijzondere commissien, tijdelijke inkomsten of toevallige baten of voordeelen worden niet als inkomen beschouwd.

Onder tijdelijke inkomsten wordt niet bedoeld bezoldiging door den pensioengerechtigden ambtenaar genoten gedurende den tijd, dat hij eene burgerlijke betrekking waarneemt, indien hij daarna eene vaste aanstelling krijgt."

X. Artikel 18 wordt gelezen:

„Bij de benoeming tot een betrekking wordt volgens de beginselen dezer verordening de som bepaald, die tot grondslag moet strekken voor de berekening van het pensioensbedrag, waarbij voor percentsgewijze belooningen, voor emolumenten of andere aan de betrekking verbonden inkomsten het gemiddel bedrag daarvan over drie jaren, aan het verzoek tot bepaling van den grondslag voorafgaande, in aanmerking wordt genomen.

Bij verandering van betrekking of belooning wordt die grondslag opnieuw geregeld of bevestigd.

Ingeval van vermindering van inkomen wordt de vroegere grondslag, met de daaraan evenredige verplichtingen, voor zoover die aanwezig zijn, bevestigd.

Toevallige of tijdelijke vermeerdering van percentsgewijze of andere veranderlijke belooningen geeft, behoudens het bepaalde in het laatste lid van het vorig artikel, geene aanleiding tot wijziging van den bepaalden grondslag."

XI. Artikel 19 wordt gelezen:

„De ambtenaar, die tengevolge van maatregelen van be-

stuur tijdelijk ontslagen wordt, blijft zijne aanspraken op pensioen behouden, naar reden van het inkomen, dat hij vóór zijn ontslag genoot.

De kortingen, waaraan het inkomen vóór het ontslag onderworpen was, moet de ambtenaar inmiddels blijven voldoen, totdat het renteloos voorschot geheel zal zijn afbetaald."

XII. Artikel 22 wordt gelezen:

„Elk gehuwd ambtenaar of weduwnaar moet, teneinde aan zijne weduwe of wettige kinderen aanspraak op pensioen te geven, voor zooveel hij geen gebruik heeft gemaakt van eenige der bij art. 13 (zooals dat artikel luidde vóór de daarin door deze verordening gemaakte wijzigingen) bepaalde vergunningen tot storting, de in art. 15 bepaalde korting van 10% voldoen, en tot op het tijdstip van zijn ontslag of van de vervulling van zijn dertigjarigen diensttijd of wel van het bekomen van aanspraak op maximum pensioen, en gepensioneerd wordende tot op het oogenblik van zijn overlijden, 2% korting, berekend over het bedrag van zijn laatsten pensioengrondslag, ondergaan; een en ander voor zoover bij zijn overlijden pensioen kan overgaan op weduwe of wettige kinderen.

Het pensioen der weduwe of wettige kinderen zal aan eene korting van 10% onderworpen zijn, wanneer de vereischte korting of storting van het inkomen van den ambtenaar, om welke reden ook, niet geschied is, en zulks tot dat het ontbrekende zal zijn aangevuld."

XIII. Aan artikel 23 wordt een nieuw eerste lid toegevoegd, luidende:

„Geen pensioen wordt verleend dan op aanvraag door of van wege de belanghebbenden, bij beschikking van den Gouverneur, houdende vermelding van de gronden, waarop het wordt toegekend."

De aanhef en sub *a* en *b* van het tweede lid worden gelezen:

„Bij de aanvraag om pensioen worden overgelegd:

a. een staat van dienst met al de besluiten, beschikkingen en akten van aanstellingen, waardoor de dienstjaren worden bewezen, hetzij in originali of bij gewaarmerkte afschriften, alsmede een uittreksel uit het register van geboorten;

b. eene verklaring van den Administrateur van financiën, bevattende opgaaf van de dienstjaren, de inkomsten, die tot bepaling van den pensioengrondslag hebben gestrekt, en het pensioensbedrag, waarop de verzoeker aanspraak kan maken."

XIV. Artikel 24 wordt gelezen:

„De pensioenen zijn onvervreemdbaar. De rechthebbende kan daarover op geenerlei wijze beschikken, ook niet door verpanding of beleening. Indien hij last geeft het pensioen voor hem te ontvangen, kan hij die lastgeving altijd herroepen. Alle hiermede strijdige overeenkomsten zijn nietig.

Onder de bij het vorig lid verboden beleeningen zijn niet begrepen de voorschotten door koloniaal bestuur of Nederlandsche gemeentebesturen, liefdadige of tot algemeen nut werkende instellingen, hetzij renteloos, hetzij tegen matige rente verschaft, mits de bepalingen waarnaar die voorschotten geschieden, zijn goedgekeurd in Nederland door den Minister van Koloniën, in de kolonie door den Gouverneur.

Wanneer een gepensioneerde in een gesticht of eene instelling van weldadigheid, door het openbaar gezag erkend, is opgenomen of op welke wijze ook door zoodanige instelling of vanwege eene gemeente wordt verpleegd, wordt zoolang dat geschiedt, het pensioen uitbetaald aan het bestuur van dat gesticht, die instelling of gemeente.

Indien het bedrag van het pensioen dat der verpleegkosten overtreft, wordt het verschil door het betrokken bestuur aan of ten behoeve van den gepensioneerde uitbetaald."

XV. Aan het slot van letter *e* van artikel 26 vervallen de woorden „heeft gecontribueerd" en wordt daarvoor in de plaats gelezen: „haar recht op pensioen heeft verzekerd, of

zelf een hoogeren pensioengrondslag had dan haar vorigen echtgenoot.''

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging en werkt terug tot den 1sten Januari 1921.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—3.

Verordening van den ....., tot wijziging en aanvulling van de verordening van 16 July 1867 (P. B. 1868 No. 2), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en wettige of gewettigde weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5).

Memorie van toelichting.

N° 2.

Het hoofddoel, waartoe dit ontwerp aan Uwen Raad wordt aangeboden is hetzelfde als dat voor het ontwerp N° 2 van ditzelfde zittingjaar.

Ondergeteekende meent derhalve te mogen volstaan met eene verwijzing daarnaar.

Ook in dit ontwerp zijn de meest belangrijke wijzigingen en aanvullingen die van de artikelen 2 en 24.

II. Waar in Nederland de tijd bij het bijzonder onderwijs doorgebracht voor pensioen medetelt, moet in de pensioenregeling voor deze kolonie een bepaling worden gemaakt, die het medetellen van dien diensttijd mogelijk maakt.

III. De redactie-wijziging, welke art. 9 ondergaat, moet plaats hebben in verband met die van art. 15. Voorts wordt voor de berekening der pensioensbedragen, in plaats van den nu geldenden termijn van twee jaren, genomen de *middelsom* over datzelfde tijdvak.

IV en V. Ook de artikelen 11 en 12 hebben redactie-wijziging ondergaan.

VI. De vierde alinea van art. 13 (oud) kan vervallen, omdat het practisch geen toepassing kan erlangen, daar alle ambtenaren, die onder de bepalingen van het pensioenreglement van 1868 vallen, reeds 20 jaren dienst hebben.

Het gedeelte, dat betrekking heeft op pensioenen, die ten laste van het opgeheven West-Indische pensioenfonds zouden moeten komen, is weggelaten, omdat het practisch geen toepassing meer zal kunnen vinden.

VII. Door eene splitsing van art. 13 (oud) in twee artikelen (artt. 13 en 14), kon het overbodige art. 14 (oud) vervallen. Art. 3 stelt toch tot voorwaarde, dat het pensioen eerst toegekend wordt na bekomen ontslag. Dat het eervol moet worden verleend, is wel degelijk bedoeld, want in de gevallen, waarin het niet-eervol verleend wordt, zal art. 26 toepassing vinden.

Zie verder de toelichting ad XIII van het ontwerp N° 2 van dit zittingjaar.

VIII. De redactie van dit artikel is gewijzigd. Overeenkomstig de praktijk is een laatste lid aan het artikel toegevoegd.

IX. Het voorlaatste en het laatste lid van oud art. 17 kunnen vervallen, daar het voorschrift van het voorlaatste van zelfsprekend is, gezien de bepaling, waarbij uitdrukkelijk de ontvangsten uitgesloten zijn naar reden waarvan geen pensioen mag worden genoten, en de bepaling van het laatste lid niet kan worden nageleefd naast die van het voorlaatste lid van de nieuwe redactie van art. 17. Vgl. verder de toelichting ad V op het ontwerp N° 2.

X. Zie de toelichting ad XIV op het ontwerp Nº 2.

De wijzigingen onder de andere nummers zijn gevolgen van het afschaffen der kortingen voor eigen pensioenen.
Voor de onder XIV gedane aanvulling kan een verwijzing naar de toelichting in aanhef voldoende worden geacht.

Willemstad, den 17n. Mei 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—3.

Verordening van den ....., tot wijziging en aanvulling van de verordening van 16 July 1867 (P. B. 1868 No. 2), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao *en aan hunne weduwen en wettige of gewettigde weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5).*

Nota van wijzigingen.

Nº 3.

In artikel 1 sub VI:
worden tusschen ,,10%'' en ,,hebben'' ingelascht de volgende woorden: ,,en als gepensioneerden de in artikel 22 bedoelde korting van 2%''.

Toelichting.

Ondergeteekende meent voor de toelichting te kunnen volstaan met verwijzing naar de mededeelingen gedaan bij de nota van wijzigingen op het ontwerp Zittingjaar 1921—1922—2.

Willemstad, den 14n. December 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—3.

Verordening van den ....., tot wijziging en aanvulling van de verordening van 16 Juli 1867 (P. B. 1868 No. 2), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en wettige of gewettigde weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5).

Voorloopig verslag.

Nº 4.

De Afdeelingen konden zich met de strekking van dit ontwerp volkomen vereenigen.

Ook hier gaf men op dezelfde gronden als ontwikkeld in het Voorloopig verslag op het ontwerp tot wijziging van het pensioenreglement 1899 in overweging den leeftijdgrens van 50 jaar af te schaffen.

Artikel 1.

II. Men refereerde zich hier aan het opgemerkte bij IV van het ontwerp tot wijziging van het pensioenreglement 1899.

V. Men refereerde zich aan het aangevoerde bij IX van het ontwerp tot wijziging van het pensioenreglement 1899.

VI. Ook hier vond men eenige onduidelijkheid in verband met de toelichting op het ontwerp tot wijziging van het pensioenreglement 1899. Moeten de ambtenaren hier bedoeld 2 of 10 % storten ?

VIII en XII. Men refereerde zich hier aan het opgemerkte sub VI.

XIV. Men refereerde zich hier aan het opgemerkte bij onderdeel XVI van het ontwerp tot wijziging van het pensioenreglement 1899.

Artikel 2.

Men refereerde zich hier aan het opgemerkte bij artikel 4 van het ontwerp tot wijziging van het pensioenreglement 1899.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 16n. Januari 1922.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—3.

Verordening van den ....., tot wijziging en aanvulling van de verordening van 16 July 1867 (P. B. 1868 No. 2), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao *en aan hunne weduwen en wettige of gewettigde weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5).*

Memorie van antwoord.

Nº 5.

Ondergeteekende heeft met voldoening gezien, dat de Afdeelingen zich volkomen met het ontwerp konden vereenigen.

De meening van den ondergeteekende voor wat het laten vallen uit de verordening van een leeftijdsgrens voor het erlangen van pensioen, heeft hij medegedeeld in zijne memorie van antwoord op het ontwerp Zittingjaar 1921—1922—2.

Artikel 1.

II. Eene verwijzing naar het onder IV van de evengemelde memorie gestelde is hier van pas.

V. Ondergeteekende verwijst naar het gestelde onder IX van de evengenoemde memorie.

VI. Eene lezing van het onder VIII van de juistaangehaalde memorie geschrevene zal ook dienen voor eene beantwoording van de hier gedane vraag.

VIII en XII. Zie het voorgaande.

XIV. Een referte aan het antwoord onder XVI van de bovengemelde memorie geschreven, diene als beantwoording van de gestelde vraag.

Artikel 2.

De beantwoording van het opgemerkte ad artikel 4 van het ontwerp tot wijziging en aanvulling van het Pensioenreglement van 1899, kan ook dienen als antwoord op de hier gestelde aanteekening.

Willemstad, den 10n. Februari 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—3.

Verordening van den ..... tot wijziging en aanvulling van de verordening van 10 Juli 1857 (P. B. 1858 No. 2), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de Kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en wettige of erkende wezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5).

Memorie van antwoord.

No 3.

Ondergeteekende heeft met voldoening gezien, dat de Afdeelingen zich volkomen met het ontwerp konden vereenigen.

De meening van den ondergeteekende voor wat het laten vallen uit de verordening van een leeftijdsgrens voor het aangaan van pensioen, heeft hij medegedeeld in zijne memorie van antwoord op het ontwerp Zittingjaar 1921—1922—2.

Artikel 1.

II. Eene verwijzing naar het onder IV van de overgemaakte memorie gestelde is hier van pas.

V. Ondergeteekende verwijst naar het gestelde onder IX van de overgemaakte memorie.

VI. Eene lezing van het onder VIII van de juistaangemaakte memorie gestelde zal ook dienen voor eene beantwoording van de hier gedane vraag.

VIII en XII. Zie het voorgaande.

XIV. Een refereert aan het antwoord onder XVI van de bovengemelde memorie geschreven, diene als beantwoording van de gestelde vraag.

Artikel 2.

De beantwoording van het opgemerkte ad artikel 4 van het ontwerp tot wijziging en aanvulling van het Pensioenreglement van 1899, kan ook dienen als antwoord op de hier gestelde aanteekening.

Willemstad, den 10n. Februari 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—3.

Verordening van den ....., tot wijziging en aanvulling van de verordening van 16 Juli 1867 (P. B. 1868 No. 2), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en wettige of gewettigde weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5).

Eindverslag.

No. 6.

De Afdeelingen waren van oordeel, dat door de gewisselde schriften de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Aldus vastgesteld te Curaçao, den 2n Maart 1922.

De Rapporteurs,

F. W. P. WINKEL.

H. STATIUS MULLER.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922—3.

Verordening van den ..... tot wijziging en aanvulling van de verordening van 16 Juli 1857 (P. B. 1883 No. 9), houdende vaststelling van een reglement op het verlenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de Kolonie Curaçao en van Aruba, Bonaire en Saba of gewezen ambtenaren, zooals die verordening is gewijzigd bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5).

Eindverslag.

No. 6.

De Afdeelingen waren van oordeel, dat door de gewijzigde schrijfwijzen de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Aldus vastgesteld te Curaçao, den 2n Maart 1922.

De Rapporteurs,

F. W. P. WINKEL.

H. STATIUS MULLER.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—4.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1922.

Voorloopig Verslag.

Nº 1.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 30 van het Zittingjaar 1920—1921.)

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeene beschouwingen.

Bereikte het vorig jaar de ontwerp-begrooting den Raad op den 6n. April, ditmaal mocht dit College dat stuk niet vóór den 14n. dier maand ontvangen: meer dan een maand later dan voorgeschreven bij artikel 101 van het Regeeringsreglement dezer kolonie.

Algemeen moest men dit ernstig betreuren.

Ofschoon -- zooals reeds het vorige jaar in het Voorloopig verslag op de ontwerp-begrooting voor het jaar 1921 werd opgemerkt -- de late indiening voor wat betreft de vaststelling der begrooting door de wet, nu het geval van art. 104, 1º van het Regeeringsreglement zich reeds voordoet, geen praktische gevolgen met zich brengt, deed men toch uitkomen, dat het Bestuur het niet in zijn macht mag hebben door te late indiening het recht van den Raad om de begrooting vast te stellen illusoir te maken.

Bepalingen, die nog wel in het Regeeringsreglement voorkomen, dienen nageleefd te worden.

Buitendien, deze begrooting is niet naar een nieuw model ingericht en bevat ook niets nieuws: er worden geen bijzondere posten in aangevraagd, die langere studie vereischt kunnen hebben dan anders; integendeel: men had wel eens meer ingewikkelde en zwaardere te beoordeelen gekregen.

De ontwerp-begrooting werd in het tijdvak 1911—1919 steeds tusschen 27 Februari en 6 Maart ingediend; in 1920 den 6n. April en thans den 14n. van laatstbedoelde maand.

Het ontwerp voor 1921 was het eerste, dat te laat ingediend werd en schijnt voor het daarop volgend jaar een ongunstig antecedent te zijn geweest, zoo zelfs, dat dit ontwerp pas den 12n. Maart d. j., 12 dagen later dan het bij den Raad ingediend had moeten zijn, en nog niet eens in zijn geheel, op de drukkerij bezorgd werd, terwijl de laatste stukken eind Maart ter perse gingen.

Het argument van vertraging op de drukkerij vond men wat gezocht: naar men vermeent heeft de drukkerij altijd min of meer een maand noodig gehad om de ontwerp-begrooting in gereedheid te brengen en was de duur dezer werkzaamheden daar dit jaar dus niet, althans niet beduidend langer dan vroeger.

De andere factoren in de gouvernements-depêche dd. 14 April 1921 Nº 1316 aangegeven, moeten zeer zeker hinderend werken, doch men meent niet te kunnen verhelen, dat het ook vroeger, in voor de Administratie van financiën zeer drukke jaren (men denke aan de belastinginvoering in 1908—1909) steeds gelukt is de begrooting op tijd in te dienen. En was het personeel ter Administratie van financiën toen over het algemeen meer geschoold?

Een en ander leidde tot de vraag of er op de Administratie van financiën wel praktisch en economisch met werkkrachten en tijd wordt omgegaan.

De jongste duurtebijslag werd besproken.

Men vernam, dat er vele klachten hieromtrent geuit worden. Met name, dat enkele ambtenaren heel weinig meer of soms minder ontvangen dan vroeger of zelfs het te veel genotene moeten terugstorten. Als de nieuwe traktementsregeling de basis is, waarop deze bijslag gegrond is, vond men dit eenigszins vreemd, daar het toch te doen was om lotsverbetering, speciaal van de laagstbezoldigden en de teleurgestelde ambtenaren door een dergelijke regeling niet gebaat zijn.

Men heeft vernomen, dat de hoofdarbeid in deze door den Inspecteur van het Onderwijs verricht is. Waarom kon dit niet op de Administratie van financiën gebeuren? En waar moet men met reclames over deze regeling aankloppen?

Is het juist, dat ook aan de ambtenaren, die op traktementen benoemd zijn, juist op de tegenwoordige dure tijden gebaseerd, toch ook duurtebijslagen, 13de maand enz. worden toegekend?

Op Openbare Werken wordt nog steeds geklaagd over gebrek aan geschoolde krachten. Dit was oorzaak van verwondering bij verschillende leden, wien het ter oore is gekomen, dat opzichters van Openbare Werken voor particulieren werkzaamheden verrichten tegen betaling.

Niet dat tegen dit laatste op zich zelf overwegende bezwaren bestaan, voor zoover zulks plaats heeft op uren, dat de betrokken ambtenaar niet ter beschikking van het Gouvernement moet staan, m.a.w. in zijn vrijen tijd en de dienst er niet onder lijdt, want men wilde zich er niet tegen verzetten, dat eenerzijds de technische ambtenaar wat bijverdienste heeft en anderzijds de particulier, die wellicht niet zonder technische voorlichting klaar kan komen, geholpen wordt; doch waar over gebrek aan personeel geklaagd wordt, doet bovenbedoeld feit eigenaardig aan, te meer waar men vernomen had, dat een technisch ambtenaar zelfs heele dagen particulieren arbeid heeft verricht.

Reeds vorig jaar werden inlichtingen verzocht omtrent de ,,dekking door leening''. De toen versterkte inlichtingen vond men niet volledig. Men vonde deze zaak al te hangend. Bestaan er hieromtrent plannen, is er een uitgewerkt systeem?

Zoowel vorig jaar als in deze memorie van toelichting wordt gesproken van posten, die door leening gedekt kunnen worden, maar van die leening zelf hoort men verder niets.

Men vond het niet juist gezien om, indien de omstandigheden dit gedogen, in 1922 te trachten den achterstand in te halen, die ontstaan is bij de uitvoering van op vorige begrootingen voorkomende nieuwe werken, evenmin als de verantwoording dezer uitgaven op onvoorzien, wat toch in strijd is met goede comptabele regelen.

Het is toch immers zeer wel mogelijk, dat de raming der uitgaven aan een zeker werk verbonden absoluut niet meer deugt en dat de Raad zijn steun niet meer zou geven voor een werk, dat een jaar of wat geleden op een zeker bedrag gevoteerd is en nu een geheel ander kosten-beeld geeft?

Neen, posten, die in het aangewezen jaar niet uitgevoerd werden, moeten opnieuw, met nieuwe raming aan den Raad worden voorgelegd: op deze wijze alleen verkrijgt men een zuivere handhaving van het budgetrecht van den Kolonialen Raad.

Door enkele leden werd daartegenover opgemerkt, dat de briefwisseling bij het doen van bestellingen nogal lang kan duren of het bestelde langer op zich kan laten wachten dan men aanvankelijk meende, terwijl de kosten van het uit te voeren werk de raming niet of niet noemenswaard overschrijden. Het opnieuw aanvragen der credieten zou in dat geval vertraging veroorzaken, zonder dat eenig bijzonder voordeel daartegenover staat.

Naar aanleiding dezer besprekingen verzocht men ingelicht te worden omtrent de kosten der rioleering en aanleg der W. C.'s in het fort Amsterdam, ook omtrent de kosten der verbouwing van de Wilhelminaschool en den aanbouw der barakken op Mundo Nobo: zoowel uitgaven hier als elders voor dit doel gedaan.

Van verschillende artikelen werd de overschrijding der raming voor 1920 besproken. Nu was men van meening, dat de overschrijding van een raming zooveel mogelijk binnen enge grenzen moest worden gehouden en dat het niet in de bedoeling van de opening der bevoegdheid tot overschrijding gelegen zal hebben dat posten, zeer buitengewone omstandigheden voorbehouden, verdubbeld en soms zelfs meer dan verdubbeld worden.

Openbare werken geeft enkele voorbeelden van overschrijdingen, die als zoodanig geen instemming konden vinden.

Men zou het zeer op prijs stellen, indien het Bestuur de toezegging wilde doen, dat in den vervolge, wanneer het te voorzien is, dat beduidende overschrijdingen als b. v. bedoeld bij art. 134*a*, moeten plaats hebben, de zaak desnoods bij wenschelijkheidsbegrooting aan het nader oordeel van den Raad worde onderworpen.

Waren er enkele leden, die, ofschoon niet kunnende goedkeuren sommige uitdrukkingen door den heer Van Vuuren bij de behandeling van onze begrooting van dit jaar in de Tweede Kamer gebezigd, zich wel vereenigen konden met de strekking van zijne verdediging van de financieële gelijkstelling en van de door hem genoemde gestichten, over het algemeen werden in de afdeelingen ernstige protesten vernomen tegen de minachtende wijze, waarop dit lid der Tweede Kamer over den Raad gesproken heeft en sprak men eenstemmig groote waardeering uit over de verdediging van den Raad door den Minister.

Eenige leden deden uitkomen, dat zij het geheel eens waren met de meening van den heer Van Vuuren, dat de Gouverneur van Curaçao niet behoort te staan onder invloed van een kliekje, welke en van welke richting ook.

Het is reeds jarenlang bij den Raad een ernstig streven geweest om een zoo zuinig mogelijk financieële politiek voor de kolonie te volgen.

Het zal dan ook bij de aanstaande behandeling van de salarisherzieningen blijken, dat de Raad niet tegen redelijke traktementsverhooging is, maar een zuinig beleid dwingt tot inkrimping van het personeel, mogelijk te maken door vereenvoudiging van de geheele administratie, waarbij dan verder in de gewenschte economische richting geraakt kan worden door den werktijd een weinig te verlengen.

Een dankbaar veld tot vereenvoudiging biedt al dadelijk de begrooting: het budget. Wat een tal van posten al niet, die gevoegelijk samen gevoegd kunnen worden (zie als voorbeeld de Mem. v. Toelichting ad. art. 43*a*, laatste alinea), wat al onmiddellijk veel arbeid, tijdverlies en geschrijf bespaart. Wat een vereenvoudigingen kunnen verder niet ingevoerd worden bij de aanstaande herziening der belastingen (Schoolgeldheffing b. v. zou op jaarlijksche instede van maandelijksche kohieren kunnen geschieden).

Bij dit alles zou men dan nog een geheel afzonderlijke categorie van schrijvers kunnen instellen, speciaal voor het schrijf-, reken- en staatwerk, waardoor de bureelambtenaren meer tijd krijgen om meer verantwoordelijk werk te verrichten.

Men kon niet verhelen, dat men in verband met den uitspraak van den Ministerraad in de Memorie van Toelichting aangehaald, reeds in deze begrooting meer teekenen van bezuiniging had verwacht en vond het vreemd, dat waar er op zooveel meer gewichtige posten te bezuinigen viel, men begonnen is met wijziging der werkkring van de boden; een wijziging, die op zich zelf beschouwd althans, aanvankelijk duurder schijnt uit te komen dan de oorspronkelijke regeling.

De Ministerraad is van meening, dat de Rijksbijdrage den grens van het in redelijkheid toelaatbare heeft overschreden. Afgezien van de omstandigheid, dat Nederland belang, ook zuiver financieël belang bij Curaçao heeft voor zijn handel en scheepvaart en het dus niet onredelijk kan zijn, dat het bijdraagt in de kosten, nu de kolonie zich, helaas, voorloopig niet kan bedruipen en de belastingen in verband met de bijzondere omstandigheden, niet beduidend verhoogd kunnen worden, moet hier gevraagd worden: aan wien de schuld? Hoe dikwijls worden geen posten — en dan nog juist van de aanzienlijkste — op de begrooting gebracht zonder dat de Raad

erin wordt gekend, ja zelfs soms tegen het oordeel van den Raad in?

Zeker, de Raad zal gaarne zijne medewerking er toe blijven verleenen om de koloniale huishouding zoo economisch mogelijk te voeren, maar dat de Regeering in Nederland dan ernstig van Haar wensch blijken doe, door niet nota bene het budgetrecht van den Kolonialen Raad schendende zware posten buiten dat College om op de begrooting te brengen.

Men maakte de opmerking, dat op onze begrooting van 1910 de uitgaven geraamd zijn op f 966 995,—. Nu beloopt onze begrooting rond 3 millioen. Ofschoon men toegeeft, dat het onmogelijk is tot de oude begrooting terug te gaan, is men toch van meening, dat men de tering naar de nering zettende, tot een veel geringer bedrag moet komen. En dat achtte men de eenige juiste politiek.

De staf van Openbare Werken vond men ook veel te uitgebreid: de kolonie kan die weelde niet dragen en ze is ook niet noodig. Men gaf in overweging een eenvoudig departement samen te stellen zonder een bepaald technische staf voor het onderhouden van het bestaande en bouw van eenvoudige nieuwe werken.

Komt het dan voor, dat men werken moet verrichten, waarbij technische moeilijkheden zich kunnen voordoen of waarbij zekere bouwkundige stijl gewenscht is, als b. v. modernen wegenaanleg, havenwerken, wat men kan noemen monumentale gebouwen enz., dan kan men daarvoor een technicus, zoo noodig met het noodige technisch personeel engageeren. Men was van meening, dat dit stelsel op den duur veel goedkooper uitkomt.

Men stelde de vraag welke werken er vooreerst op het programme staan, waarbij zooveel technisch personeel als aangevraagd vereischt wordt.

Principieele bezwaren konden de Afdeelingen niet hebben tegen het aanschaffen van de kantoorbehoeften voor alle kantoren door het Gouvernement, vooral waar het nu slechts een proef geldt. Men wilde toch waarschuwen tegen de mogelijkheid, dat hieruit weer nieuwe kosten voortspruiten gaan: een specialen ambtenaar met bezoldiging, belast met de administratie en uitgifte van bureelbehoeften; een magazijn van kantoorbehoeften en allerlei kostbare rompslomp meer.

Men besprak de verzorging van de verwaarloosde kinderen op Scherpenheuvel. Met belangstelling werd kennisgenomen van den inhoud der toelichting op dezen post en wilde men gaarne vernemen welk criterium er voor het ,,verwaarloosd'' zijn in acht genomen wordt. Loopt het aantal opgenomenen niet te veel op? Hoeveel was het aantal op 1º Mei d. j.

Naar de meening van verscheidene leden dient er telken jare een maximum bedrag, dat niet overschreden mag worden, voor dit onderdeel van overheidszorg bepaald te worden. Gaarne vernam men 's Bestuurs oordeel hierover.

Er werd op gewezen, dat men niet te vlug moet zijn met het ontzetten uit de ouderlijke macht of voogdij en met het benoemen van voogden over niet erkende natuurlijke kinderen.

Naar aanleiding van dit laatste deelde een lid mede, dat voor zoover hem bekend, steeds een behoorlijk onderzoek aan de beslissing voorafgaat.

De toelichting op den post ,,Rente wegens uit 's Rijksschatkist ontvangen voorschotten'' is niet duidelijk en werden hieromtrent nadere inlichtingen verzocht, speciaal omtrent de mogelijkheid, dat men reeds aan het begin van het jaar — men begint toch elk jaar weer met een schoone lei — rente verschuldigd is. Van welke bedragen dan?

Men stelde de vraag, welke de rentevoet ten hare faveure is van de deposito's, die de Curaçaosche Bank in Holland bij hare bankiers daar heeft?

Omtrent de bezoldigingen enz. van ambtenaren en onderwijzers behoudt men zich voor eene meening uit te spreken bij de behandeling van de a.s. salarisherzieningsontwerpen.

Bij den post ,,Kosten van leergangen'' werden verschillen-

de beschouwingen gehouden. Vooral werd de deelname en het resultaat dezer cursussen besproken en kwam men tot de conclusie, dat leergangen in het algemeen niet geforceerd dienen te worden: ze moeten in een behoefte voorzien.

Was er voldoende animo voor de leergangen? Met hoeveel deelnemers begonnen ze en hoeveel waren er aan het eind? Hoeveel kregen een einddiploma?

Omtrent het leerlingenstelsel meenden de Afdeelingen met hunne meening te moeten wachten tot de behandeling van het betrekkelijke ontwerp. Bestaat er veel animo voor den op te richten leergang voor huishoudonderwijs?

Men sprak over schoolvoeding en verklaarde zich tegen systematische schoolvoeding. Schoolvoeding is alleen gewettigd wanneer er bepaalde nood heerscht en betwijfeld werd of het verleden jaar zoover gekomen is en of het dit jaar weer daartoe zal komen.

Daartegen werd opgemerkt, dat het zich juist integendeel laat aanzien, dat dit jaar de economische toestand der bevolking speciaal der buitenbevolking nog ernstiger zal zijn dan verleden jaar, waardoor de mogelijkheid, dat schoolvoeding noodzakelijk zal zijn grooter is.

Andere leden merkten hiertegenover weder op, dat geheel afgescheiden van regenval of oogst, het volk van de buiten districten tegenwoordig heel ruime verdiensten heeft in de stad, zoodat zelfs bestaande bedrijven in de buitendistricten stop gezet moeten worden.

De aankoop van het landgoed en huis ,,Belvedère'' op St. Martin werd besproken. De vraag werd gesteld of het Bestuur niet reeds bij den aankoop van dit perceel er kennis van droeg, dat het woonhuis zulke belangrijke herstellingen moest ondergaan; men had reeds genoeg betaald voor de plantage.

Men zou gaarne ingelicht worden omtrent de grenskwestie van het terrein: is het waar, dat een deel zich op Frasnch grondgebied bevindt?

Een lid deed het voorstel om het geheele landbouw departement te doen vervallen en werd daarbij door verscheidene anderen gesteund.

Gevraagd werd hoe het staat met den sisalaanplant op Mount Pleasant. Bestaat er mogelijkheid, dat het Gouvernement bij liquidatie nog wat van al de voorgeschoten kapitalen terugkrijgt?

Men vernam, dat de wnd. Havenmeester en Loods, de de Heer Hoek tegenwoordig met het toezicht over de zaken belast is. Gaarne vernam men of dit juist is.

Enkele leden interesseerden zich voor den stand van zaken met betrekking tot de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen op St. Eustatius. Eenige mededeelingen betreffende den stand dezer onderneming zouden zeer op prijs gesteld worden.

Een lid maakte de opmerking, dat de katoenbouw op St. Eustatius niet zoo rendabel schijnt te zijn.

Met belangstelling werd kennisgenomen van de mededeeling, dat de algemeene begraafplaats zal worden opengesteld zoodra de barakken zullen zijn gereedgekomen en de opzichter zal zijn aangesteld. Betreurd wordt, dat de begraafplaats niet eerder in gebruik gesteld is mogen worden.

Verscheidene leden zouden gaarne zien, dat er controle werd gevoerd over de uitgaven voor verpleging van onvermogenden zoowel in het Gasthuis als in het Krankzinnigengesticht en het Leprozengesticht.

Hiertegen werd opgemerkt, dat controle op de behandeling en verpleging van de in genoemde gestichten opgenomen personen thans reeds vanwege den Openbaren Gezondheidsdienst wordt uitgeoefend, terwijl de Procureur-generaal elk kwartaal het Krankzinnigen- en het Leprozengesticht bezoekt.

Voor wat betreft de financieële zijde van de zaak werd betoogd, dat zoodanige controle slechts in gouvernementsinrich-

tingen kan worden ingevoerd, doch niet in een gesticht als het St. Elisabeths-Gasthuis.

Gevraagd werd of er een criterium bestaat, volgens welke de geneesheeren onvermogenden ter opneming in het Gasthuis daarheen verwijzen. Gevraagd werd of er eigenlijk niet te veel menschen op gouvernementsrekening in dat ziekenhuis worden opgenomen en of er niet soms te lichtvaardig overgegaan wordt tot ziekenhuis verpleging.

Men begreep volkomen, dat het voor de geneesheeren, die het dikwijls druk hebben, veel gemakkelijker is hunne zieken in een inrichting bij elkander te hebben, maar men drong aan op strengere controle, zelfs na opname in ziekenhuizen, van den financieëlen toestand van de opgenomenen en hunne familieleden.

Uitdrukkelijk wenschten de leden aan het woord te doen uitkomen, dat zij niet zijn tegen een eenigszins royale vrije geneeskundige behandeling van de lieden uit de volksklasse, maar verpleging en voeding geheel op kosten van het Gouvernement, dat behoeft in zeer vele gevallen niet. Men drong er op aan, dat de behandeling bij gewone, niet besmettelijke ziekten zooveel mogelijk aan huis geschiedde.

Naar aanleiding van het bovenmedegedeelde werd er de aandacht op gevestigd, dat verschillenden uit de minvermogende klasse van meening zijn, dat slechts personen, die thuis geen behoorlijke verpleging kunnen hebben, in een ziekeninrichting moeten worden opgenomen en de Curaçaosche bevolking het over het algemeen als een groote schande beschouwt op 's Lands kosten begraven te worden.

De inrichting van den staf van den Openbaren Gezondheidsdienst werd behandeld. De geheele inrichting van dat Departement maakt den indruk van te weelderig opgezet te zijn. Is het arbeidsveld van laboratoria en kantoor, zooals het nu bewerkt wordt, wel uitgebreid genoeg voor en geeft het wel arbeid naar loon aan zooveele ambtenaren en beambten?

In de Memorie van Toelichting wordt de mededeeling gedaan, dat al de dieren, die hier worden ingevoerd, bij aankomst met miltvuur-serum worden ingespoten. De vraag werd gesteld of dit wil zeggen, dat ook de geiten en schapen deze behandeling ondergaan, of bedoelt men alleen groot vee.

Wederom wordt de post van den reinigingsdienst op f 18 000,— verhoogd. „De ophaaldienst van huisvuil wordt door de bevolking zeer op prijs gesteld en kan moeilijk meer worden gestaakt", leest men in de memorie van toelichting.

Men vroeg of er naar aanleiding van het votum van den Raad verleden jaar omtrent de betrekkelijke post, dat door den Minister werd overgenomen, wel een proef genomen is met het inkrimpen van den dienst tot het weghalen van straatvuil. Men vond, dat zonder deze proef het zeer moeilijk te constateeren zou zijn, dat de ophaaldienst van huisvuil niet of moeilijk meer gemist kan worden. De bevolking stelt dezen dienst zeer op prijs, dat laat zich aanzien, maar de gevolgtrekking, dat hij daarom niet te missen zou zijn, zou men daaruit niet willen trekken.

Inderdaad, men voelde over het algemeen weinig voor den ophaaldienst van het huisvuil—alleen het drooge vuil: dat is maar half werk en alleen daarom reeds te veroordeelen. Een volledige ophaaldienst van alle huisvuil is te duur en valt daaraan dus niet te denken.

Neen, men doet naar de meening der sprekers beter een ware campagne te voeren tegen straatverontreinigers. De bestaande politiekeur geeft daartoe voldoende macht en wanneer politie en openbare gezondheidsdienst goed samenwerken kan het wel gelukken de overtreders met gestrenge hand het begrip aan te brengen, dat een ieder er het zijne toe dient bij te dragen om straten en pleinen schoon te houden. Een paar honderd bekeuringen en wat flinke boeten zullen er veel meer toe bijdragen om onze straten schoon te krijgen dan de karretjes van den Openbaren Gezondheidsdienst, want het volk moet ondervinden, dat niet alleen faecalien tot „vuil" behooren, maar ook stroohulzen, vruchtenschillen, papier enz., kortom, alles wat niet op straat behoort. Die

wetenschap zit er bij hen nog niet in en dat wordt er ook niet ingebracht door het ophalen langs de huizen.

Men had vernomen, dat aan eenige hoofdambtenaren, die den Gouverneur op een inspectie naar de andere eilanden der kolonie hadden vergezeld een extra-vergoeding is toegekend voor slijtage van kleeding en schoeisel.

Gaarne wilde men van het Bestuur vernemen of deze vergoeding op eenige wettelijke regeling berust.

In elk geval had het eenigen leden wel verwonderd, dat hoofdambtenaren zulk een vergoeding hadden kunnen eischen of aanvaarden.

Men had ook vernomen, dat aan den Directeur van Openbare Werken langer verlof onder genot van volle bezoldiging was toegekend dan de verlofverordering toelaat.

Kan het Bestuur mededeelen of dat bericht juist is en zoo ja, op welke andere wettelijke regeling de handeling berust?

Een lid legde ter vergadering over een afschrift van een bericht uit Lloyd's List, van Donderdag, 17 Maart 1921, luidende: ,,Barcelona March 1, 1921. According to advices from San Sebastian after the Dutch steamer Wieldrecht had discharged petroleum in Pasajes Bay the oil on the surface of the water took fire and burnt for five hours. The flames destroyed nearly all the boats in the port and caused considerable damage to some larger vessels including the steamer Vizcaya, which had head works destroyed. The Wieldrecht was only slightly damaged. ,,La Publicidad''.

Het lid aan het woord herinnerde aan de met Zijne Excellentie den Gouverneur omtrent mogelijk brandgevaar voor de in de haven liggende schepen, dreigend van de zijde van de C. P. M. in het Schottegat gevoerde correspondentie en vond in deze mededeeling uit Lloyd's List een nieuwen grond tot verwondering over het optimistisch oordeel over dit onderwerp, gegeven door den Heer Camper Titsingh, den vorigen Vertegenwoordiger van de Petroleum Mij. alhier en wilde hierbij de vraag stellen, wie volgens het Bestuur verantwoordelijk zal zijn voor de schade bij eventueele gevallen van brand aan derden toegebracht.

Gevraagd werd het oordeel van het Bestuur over de werking van de nieuwe rechtspleging in burgerlijke en strafzaken te mogen vernemen.

Biedt de tegenwoordige regeling van het beroep, waarbij partijen bij het lichaam in beroep moeten komen, waartoe de rechter, die het bestreden vonnis geveld had, behoort, wel voldoende waarborgen?

Het gemis aan appèl bij den Hoogen Raad wordt, meende men, gevoeld.

Het nieuwe stelsel, waarbij de rechter actief optreedt, vond bestrijding en verdediging.

De samenstelling van de Commissie van wetgeving, uit rechters, die later geroepen kunnen worden recht te spreken over zaken, waarover zij advies gegeven hebben, vond men bedenkelijk.

Artikelen.

Ad art. 1. De meeste leden waren van meening, dat — zooals door hen reeds bij de algemeene beschouwingen aangestipt — het ambtenaren-personeel, vooral in de hoogere rangen, ingekrompen dient te worden. Men gaat nu de traktementen verbeteren. Uit een financieel oogpunt is het alleszins gewenscht daaraan een vermindering van het aantal gepaard te doen gaan en tevens de kantooruren eenigszins te verlengen.

Trouwens op de Gouvernements-Secretarie is het reeds gebleken, dat men het daar met mindere menschen stellen kan dan vroeger. Ofschoon nu berichten doen weten, dat die ambtenaren het op dit kantoor soms, vooral op maildagen, overdruk hebben, lijkt het toch niet onmogelijk ook op enkele andere kantoren dat goede voorbeeld te volgen, waarbij dan natuurlijk meer met den omvang der werkzaamheden rekening te houden ware.

Ad artt. 3 en 12. Deze posten b.v. zouden gevoegelijk de onderverdeelingen kunnen missen en zoo zijn er vele.

Ad art. 3b. In verband met de overschrijding van dezen post in 1920 werd gevraagd of er niet wellicht een al te kwistig gebruik van de telegraaf wordt gemaakt.

Ad art. 4. Gevraagd werd of er bevolkingsregisters — dit is, wat men tegenwoordig algemeen onder ,,bevolkingsregisters'' verstaat — worden aangehouden. Vermoed werd van niet, althans niet, waar men veel aan heeft. Zou deze post niet kunnen vervallen?

Ad art. 7. Gaarne zou men van het Bestuur willen vernemen op welke periodieke verhoogingen en verdere voordeelen de Kapitein Van der Zee nog aanspraak kan maken en hoeveel alles samengenomen zijn inkomsten ten laste van de Koloniale kas bedragen.

Ad art. 7a. Het had verwondering gebaard, dat aan een der districtmeesters is vergund om buiten zijn district te wonen en zelfs in de stad kantoor te houden, vooral waar nog niet zoolang geleden van Bestuurswege zoo nadrukkelijk is betoogd, dat de Districtmeesters in hun districten moeten wonen.

Ad art. 13. Men vroeg of er, nu het auto- en truckverkeer zoo is toegenomen nog behoefte bestaat aan dit huisje en of er nog veel gebruik van gemaakt wordt.

Ad art. 16. Is er aanleiding om het lid van het Hof van Justitie, dat op het maximum-traktement verbonden aan het ambt, benevens een persoonlijke toelage van f 2000,— is aangesteld (wat zeer onbillijk is te achten tegenover de vóór hem benoemde leden) ook nog standplaatstoelage toe te kennen?

Bij de behandeling van dit artikel kwam men weder terug op den post uitgetrokken voor den ambtenaar door den Gouverneur bevoegd verklaard het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden waar te nemen, welke post reeds vorig jaar breedvoerig besproken is. Men heeft reeds op ieder eiland een ambtenaar, die de waardigheid van Openbaar Ministerie bekleedt; waarom dan nu weer een voor de Bovenwindsche eilandengroep gezamenlijk?

Eenige leden verklaarden zich belist tegen dezen post.

Ad art. 20. Gaarne wilde men het een en ander vernemen omtrent de resultaten van het onderwijs onder *b* van dit artikel bedoeld. Door wien wordt het gegeven, en welke vakken worden er onderwezen?

Ad art. 24. Deze drie ramingen samen te trekken en te voegen tot één artikel samen met art. 25.

Ad artt. 36 en 37. Men vroeg of er overwegende bezwaren tegen konden bestaan de geheele afdeeling ,,schutterij'' te doen vervallen.

Ad art. 40a. Men was van meening, dat het geheele instituut van boschwachters kon verdwijnen. Het nut scheen bijzonder problematisch.

Een lid releveerde, dat de boschwachters op Aruba goede diensten bewijzen.

Ad art. 58. Pastoor Lamers, aan wien het voorschot, waarvoor deze post bedoeld is, is toegekend, is naar men meende te weten, kort daarna verplaatst.

Gevraagd werd wat er van de zaak is geworden; wie nu de gelden beheert en daarvoor aansprakelijk is en of er geregeld opening van zaken wordt gegeven en rekening en verantwoording wordt gedaan.

Ad art. 63b. Dat het koersverlies over 1920 aanzienlijk zou zijn, was wel te voorzien.

Gevraagd werd echter of het verlies niet beduidend minder geweest had kunnen zijn, indien het Bestuur gedurende de periode van den heel lagen stand der koersen, wat strenger had toegekeken op de uitgaven en alle werkzaamheden, die niet uiterst urgent waren, had gestaakt.

Men verzocht ingelicht te worden omtrent de gevolgde politiek van de Curaçaosche Bank. Is deze er wel altijd op gericht geweest het koersverlies voor het Gouvernement zoo gering mogelijk te doen zijn?

Ad art. 72. Men behield zich voor bij de behandeling van het aanhangige onderwijs-ontwerp alsnog op deze materie terug te komen.

Ad artt. 85 en volgende. Verschillende leden meenden, dat nu de tegenwoordige Landbouwkundige den dienst der kolonie verlaat, het moment is aangebroken om den Landbouwkundigen dienst van de Benedenwindsche eilanden op te heffen.

Het bestuur zal — zoo vertrouwden zij — het wel met hen eens zijn, dat met dien dienst geen resultaten zijn bereikt en ook niet — zoolang het klimaat niet verandert — te bereiken vallen.

Ten aanzien van de verleden jaar gevoteerde credieten, voornamelijk tot bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt, meenden die leden, dat daarbij de diensten of voorlichting van een landbouwkundige best gemist kunnen worden. De gouvernements bemoeiïng zal zich toch enkel moeten bepalen tot eenig toezicht op de besteding der credieten en het liquideeren van het bestaande, terwijl voor de groote lijnen de Economische Commissie er is.

Ad art. 90. Gevraagd werd of er met de gouvernements bemoeiïng ten opzichte van den katoenbouw op St. Eustatius wel resultaten behaald zijn, die tot het toepassen van hetzelfde systeem op St. Martin aanmoedigen.

Waren de leden goed ingelicht, dan werkte de Cultuur Maatschappij er gewoonweg met verlies en is het ook anderen daar niet voor den wind gegaan.

Wat bedoelt men, zoo vroegen enkele leden, met het op eenige, door Gezaghebber van Grol overgenomen wissels, geleden koersverlies? Zijn deze wissels met verlies overgenomen of is het verlies veroorzaakt door het in portefeuille houden daarvan?

Ad art. 100. Gevraagd werd of een behoorlijk boekonderzoek heeft plaats gehad omtrent de werkelijke kosten van verpleging.

Ad art. 122a. Hier werd dezelfde vraag gesteld als bij art. 100.

Ad art. 131. Met verwijzing naar hetgeen opgemerkt werd bij de algemeene beschouwingen, werd hier met nadruk herhaald, dat de kolonie een staf van het Departement van Openbare Werken, zooals die is ontworpen in dit artikel, niet kan bekostigen.

Een uitgave van rond f 40 000,— alleen voor het leidend en administratief persooneel is, in verband met de werken, die er uit te voeren zijn, onevenredig hoog te noemen.

Inkrimping van het personeel is hier dan ook geboden, vooral voor de naaste toekomst, waarin er geen nieuwe werken van eenige beteekenis zullen zijn uit te voeren.

Ad art. 137. Men was het eens met het Bestuur, dat, in verband met den financieelen toestand en duurte van werkkrachten en materialen, voorloopig dient afgezien te worden van nieuwe werken, die niet strikt noodzakelijk zijn.

Men wenschte echter op te merken—dit vooral naar aanleiding van de toelichting—dat aan het behoorlijk onderhouden der straten en wegen en der bestaande gebouwen in elk geval de noodige zorg dient te worden besteed.

Dit gewoon onderhoud laat veel te wenschen over. Met geringe kosten zijn de straten in een redelijk goeden staat te houden.

Ad. Raming der middelen en Inkomsten.

B. *Inkomsten van onderscheiden aard.*

Het heeft verwondering gewekt, dat bij het middel *t*, Inkomsten van de Curaçaosche Bank, dat 50% minder dan de raming heeft opgebracht, het motief van deze mindere opbrengst niet is gemeld. In verband met de algemeene toelichting op de opbrengst der middelen en inkomsten, waarbij o. m. is gezegd, dat bij belangrijke verschillen met de ramingen, deze verschillen, wanneer zij aan bijzondere met zekerheid vast te stellen motieven zijn toe te schrijven, nader zullen worden toegelicht, meende men, dat zoo ergens, zeer zeker bij dit middel de oorzaken voor de mindere opbrengst met zekerheid zijn vast te stellen. Men vroeg daarom alsnog te worden ingelicht omtrent de omstandigheden, waaraan deze mindere opbrengst moet worden toegeschreven.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 17den Mei 1921.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

B. E. v. d. V. ZEPPENFELDT.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—4.

Verordening van den....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1922.

Memorie van antwoord.

Nº 2.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 30 van het Zittingjaar 1920—1921.)

Algemeene beschouwingen.

Ondergeteekende betreurt het evenals de Koloniale Raad ten zeerste, dat de indiening van deze begrooting zooveel vertraging ondervond.

Zooals reeds meerdere malen aan Z. E. den Minister van Koloniën is uiteengezet, is de termijn voor indiening der begrooting beslist te kort. De Minister heeft zich dan ook in principe bereid verklaard mede te werken dien termijn te verlengen.

Ondergeteekende betreurt het, dat in den Raad eenige twijfel gerezen is tegen de juistheid van de reeds aangegeven redenen, welke tot de te late indiening der ontwerp-begrooting hebben medegewerkt. Zelfs de vraag werd gesteld, of er op de Administratie van financiën wel praktisch en economisch met werkkrachten en tijd wordt omgegaan. Een vraag, welke door ondergeteekende niet zoo maar zonder meer, doch eerst dán kan worden beantwoord, wanneer men door feiten een en ander argumenteert.

De verzekering kan echter gegeven worden, dat alles in het werk zal worden gesteld ten einde in den vervolge de indiening zoo vroeg mogelijk, zij het ook na den fatalen termijn, te doen geschieden.

Wat de vergelijking met de jaren 1908—1909 betreft, wordt opgemerkt, dat in deze jaren voor de belastingherziening een geheel afzonderlijk daarmede belast hoofdambtenaar uit Nederland is uitgekomen. Het personeel ter Administratie van financiën bestond toen uit 8 personen en op 1º Januari 1921 uit 9.

Uit de correspondentie voorafgegaan aan de invoering der tegenwoordige comptabiliteitsbepalingen in 1910, blijkt reeds, dat hiervoor een extra volle kracht ter Administratie van financiën werd noodig geacht, terwijl bij de vergelijking met 1909 men niet moet vergeten, dat na dat jaar de correspondentie en administratie ook in andere opzichten zeer zijn toegenomen. Zoo berust thans ter Administratie van financiën de hoofdcorrespondentie en boekhouding der draadlooze telegrafie en bedraagt het aantal ter Administratie voornoemd over het dienstjaar 1920 geboekte declaraties reeds meer dan 2700, tegen slechts ongeveer 2000 over het dienstjaar 1909.

Verder verschafte de invoering van periodieke verhoogingen der bezoldigingen en het inkoopen van dienstjaren voor pensioen meer werk.

Het aantal uitgaande brieven ter Administratie van financiën bedroeg in 1920 meer dan 1000 en in 1909 nog geen 600. De sedert kort ingevoerde gewijzigde administratie heeft tot gevolg, dat het betrokken departement zelf geheel, voor zooveel doenlijk, de concept-beschikking met overwegingen, enz. opmaakt, hetgeen ondergeteekende een rationeelere werkwijze dan de tot dusverre gevolgde voorkomt, waardoor uiteraard het departement in quaestie meerder werk kreeg zonder eenige vermeerdering van personeel.

Ondergeteekende wenscht nog op te merken, dat met ,,geschoold personeel'' bedoeld wordt: persooneel op de hoogte van de werkzaamheden bij het betrokken departement.

De nieuwe duurtebijslagregeling is vastgesteld bij G. B. dd. 24 Maart 1921, Nº 305. Een afschrift der regeling wordt ter visie gelegd van Uwen Raad. Zij behoeft, waar ook de nieuwe salaris-regeling bereids is ingediend, geen nadere toelichting.

Van deze regeling kan, evenmin als van welke andere, verwacht worden, dat zij ieder belanghebbende tevreden zal stellen. Zij, die weinig of niets meer kregen dan in 1920 werd genoten, zijn de landsdienaren, die tengevolge van de regeling vastgesteld bij G. B. dd. 19 Januari 1920, Nº 71, aan hoofd- en kinderbijslag reeds 75% van hun bezoldiging ontvingen.

De tijdelijke regeling voor 1921 kent voor de bezoldigingen tot f 1 200,— als hoogste bedrag ook toe 75% van de tegenwoordige bezoldigingen, i. c. volgens het Besluit van 16 Augustus 1918, P. B. Nº 48.

Ambtenaren met inkomens boven f 1 150,— komen door de regeling voor 1921 in gunstiger omstandigheden omdat het in 1920 gestelde maximum van f 850,— in 1921 tot f 1 500,— werd verhoogd.

Om te voorkomen, dat ambtenaren tot terugbetaling van te veel genoten duurtebijslagen zouden moeten worden genoopt, na het tot stand komen der nieuwe bezoldigingsregeling, die natuurlijk lotsverbetering der ambtenaren beoogt—ondergeteekende meent toch reeds meermalen gedurende zijn bestuur getoond te hebben voor hunne nooden te voelen—moest uiteraard de regeling van den bijslag voor 1921 zooveel mogelijk rekening houden met de door de Salaris-Commissie toegedachte bezoldigingen. Aangezien het bewuste rapport nog geheim was, lag het voor de hand dat een der commissieleden zich belastte met de berekening van den duurtebijslag, waar een der andere leden ter Administratie van financiën de ook reeds ingediende herziening van de verlof- en pensioenreglementen voorbereidde.

Mogelijke reclames kunnen bij den Administrateur van financiën worden ingediend, die ze, zoo noodig, ter beslissing aan ondergeteekende voorlegt.

Waar de nieuw uitgezonden ambtenaren niet uitgezonderd zijn bij de tot stand gekomen regelingen, ontvingen zij, voor zoover zij daarvoor in aanmerking kwamen, ook de duurtebijslagen, 13e. maand, enz. Bij deze laatste regeling was de Raad in de gelegenheid zijn oordeel uit te spreken doch vond hij blijkbaar geen aanleiding een dergelijke uitzonderingsbepaling uit te lokken.

Bij Openbare Werken bestaat inderdaad gebrek aan geschoolde krachten en dit mag geen verwondering wekken, indien in de eerste plaats gelet wordt op de vele noodzakelijk geachte werken, waarvoor op de begrootingen van 1915 tot en met 1921 gelden zijn gevoteerd, welke werken, zooals den Raad uit de begrootingsstukken kan blijken, nog in de naaste toekomst op uitvoering wachten of thans in uitvoering zijn. Op de uitzending van het benoodigde personeel is reeds herhaaldelijk aangedrongen.

Verder moeten dan nog gememoreerd worden urgent geoordeelde bouwwerken, die plotseling in den loop van een dienstjaar aan de orde worden gesteld door aanvraag van de benoodigde gelden bij wenschelijkheidsbegrooting of waarvan de kosten uit den post voor onvoorziene uitgaven worden bestreden omdat de bouw geen uitstel gedoogt; een en ander is Uw Raad ook uit de begrootingsstukken gebleken.

Zoolang er voor de ambtenaren geen algemeen verbod * bestaat om particuliere werkzaamheden te verrichten kan, vooral onder de huidige levensomstandigheden, bij een niet voldoend inkomen, de Directeur van Openbare Werken het verrichten van dergelijke werkzaamheden niet altijd verbieden. Zoolang de dienstbelangen er niet onder lijden bestaat bij ondergeteekende daartegen op zich zelf geen overwegend bezwaar en, voor zooverre ondergeteekende bekend is, zijn die belangen tot dusverre niet geschaad.

In de meeste gevallen geschieden de werkzaamheden, waarop blijkbaar door den Kolonialen Raad wordt gedoeld, en passant.

* Een dergelijk verbod c. a. komt voor in de ontwerp verordening tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in de Kolonie Curaçao.

Dat het technisch personeel zoo weinig plichtsbesef zou bezitten, dat het zelfs heele dagen particulieren arbeid zou hebben verricht, kan ondergeteekende moeilijk aannemen; de tegenwoordige titularissen zijn daar nu juist niet de personen voor. Trouwens de leden aan het woord hebben zulks immers alleen maar ,,van hooren zeggen,'' zoo vermeldt althans het Voorloopig Verslag.

Voorts wordt wel eens aan het personeel om hulp bij particuliere werkzaamheden verzocht, waartegen het niet geraden is bezwaar te maken, doch hieronder rangschikt het Bestuur geenszins de hulp door een opzichter aan de Hollandsche Bank voor West-Indië verleend.

Zoo werd onlangs hulp gevraagd bij het hijschen van een nieuwe klok in den toren van de Protestantsche Kerk.

Veronderstel nu eens, dat die hulp door den Directeur van Openbare Werken geweigerd was geworden. Zouden dan wellicht niet onder de leden van den Kolonialen Raad stemmen opgegaan zijn over te weinig hulpvaardigheid van de zijde van Openbare Werken?

Stel b. v. ook eens, dat de Directeur van Openbare Werken zijn toestemming geweigerd zoude hebben aan den machinist om het stoomschip ,,Diana'' van de K. W. I. Maildienst ,,stoomklaar'' te maken en de Directie van deze scheepvaartmaatschappij dan haar beklag zoude hebben gedaan, zoude het dan geen bevreemding wekken indien, nu op Curaçao geen particuliere scheepsherstellingswerkplaatsen bestaan, de Directeur van Openbare Werken nochtans dergelijke hulp in urgente gevallen had geweigerd? Zoude zulk een verbod niet geoordeeld worden in strijd te zijn met het algemeen belang?

Ten slotte wenscht ondergeteekende nog te memoreeren dat ook tijdens het bestuur van zijn ambtsvoorganger een opzichter werd aangezocht om toezicht te houden op de werkzaamheden bij den bouw van het nieuwe kantoor van de firma S. E. L. Maduro & Sons, waarvan het project ook door dien ambtenaar was opgemaakt; ook toen kon het Departement van Openbare Werken allerminst over voldoend personeel beschikken en, voor zoover bekend, heeft de Raad hierover het stilzwijgen bewaard.

Omtrent de dekking door leening kan niets naders worden medegedeeld. De boeking en administratie hiervan zullen eventueel in Nederland geschieden. Voor zoover hier bekend is nog geen leening aangegaan.

Ondergeteekende meent, dat het hier alleen een kwestie van boekhouding betreft. Bij het boeken van de subsidie wordt nagegaan welk deel daarvan als kapitaalsuitgave te beschouwen is en dan wordt dit deel anders geboekt, dan de uitgaven voor den gewonen dienst.

Ondergeteekende stelt zich echter voor nadere inlichtingen aan Z. E. den Minister te vragen en zal deze t. z. t. aan den Kolonialen Raad mededeelen.

Ofschoon ondergeteekende moet toegeven, dat het in het algemeen beter zou zijn, kredieten voor werken, die in het jaar waarvoor zij toegestaan zijn niet konden worden uitgevoerd, opnieuw met nieuwe ramingen aan den Kolonialen Raad voor te leggen, zoo meent hij toch dat, ter vermijding van omslag en tijdverlies, er geen overwegend bezwaar tegen kan bestaan die werken in een ander jaar uit te voeren, wanneer verwacht wordt, dat de oorspronkelijk toegestane kredieten niet of niet beduidend zullen worden overschreden. In het tegenovergestelde geval echter, wanneer blijken mocht, dat de oorspronkelijke raming van de uitgaven voor werken, waarvoor op vorige begrootingen kredieten zijn toegestaan, niet meer deugt en *belangrijke* overschrijdingen te voorzien zijn, dan zullen, ter uitvoering van deze werken, opnieuw voorstellen bij den Kolonialen Raad worden gedaan, voor zoover dit mogelijk is en zonder het werk te stagneeren kan geschieden. Ook zal er naar gestreefd worden overschrijdingen zooveel mogelijk te vermijden.

De kosten der rioleering en van den aanleg van W.C's in het fort Amsterdam bedroegen ongeveer f 114 000,—, die van de verbouwing van de Wilhelminaschool ruim f 34 000,— en die voor den bouw van de barakken op Mundo Nobo ruim f 145 000,—.

Op artikel 134*a*/1920, Gewoon onderhoud van landsgebouwen, waarbij een bedrag van f 10 000,— was toegestaan en welk artikel met f 16 468,23 werd overschreden, werden, zooals reeds aangegeven is in noot 248 van den uitgewerkten en toelichtenden staat der uitgaven, de kosten van de buitengewone verbeteringen aan de officierswoningen Nº 7 en Nº 9 in het fort Amsterdam verantwoord, voor welke verbeteringen reeds op de begrooting voor 1917 gelden waren uitgetrokken.

De kosten hiervan zijn niet precies bekend, aangezien geen afzonderlijke aanteekening is gehouden, doch worden geschat op f 1 500,— voor woning Nº 7 en f 5 500,— voor woning Nº 9, tezamen dus f 7 000,—.

De overschrijding van den post voor gewoon onderhoud der landsgebouwen bedraagt alzoo niet ten volle 100% en was noodzakelijk in verband met den over het algemeen zeer onbevredigenden toestand, waarin zich vele gouvernements gebouwen bevinden en overigens ook het gevolg van de dure tijdsomstandigheden.

Ondergeteekende vernam met genoegen, dat de Raad niet tegen redelijke traktementsverhooging is en zal verder gaarne medewerken tot vereenvoudiging, waar dit mogelijk is. Hij meent echter, dat het voorbeeld der jaarlijksche kohieren voor schoolgeldheffing minder juist gekozen is, daar de ondervinding—in deze zaken de beste gids—geleerd heeft, dat deze heffing elke maand, dikwijls zelfs in den loop der maand, voortdurend wijziging ondergaat en het verleenen en berekenen der ontheffingen zeker meer moeilijkheden zouden opleveren dan het maken van de maandelijksche kohieren, terwijl ook bij de inning dier gelden zich grootere bezwaren zouden voordoen.

Ondergeteekende meent, dat hij, waar in deze begrooting vrijwel geen nieuwe posten voorkomen, reeds in de richting van bezuiniging gewerkt heeft, te meer waar hij in de Memorie van Toelichting nog uitdrukkelijk verklaard heeft, de nieuwe werken, die op vorige begrootingen uitgetrokken zijn, eerst te zullen uitvoeren wanneer de omstandigheden dit gedoogen, d.w.z. wanneer voldoend toezichthoudend personeel daarvoor aanwezig is en, voor wat betreft het aanleggen en herstellen van wegen, wanneer de beschikking verkregen wordt over een steenbreker en verder wanneer de prijzen zich meer normaliseeren.

Natuurlijk mag in deze de zuinigheid de wijsheid niet bedriegen.

Wat de opmerking betreft omtrent de bezuiniging door inkrimping van bureau-personeel meent ondergeteekende te kunnen volstaan met te verwijzen naar het ingediende ontwerp-salarisregeling.

Trouwens een vergelijking met Suriname doet reeds zien, dat op dit gebied, wat het bureau-personeel betreft, hier zeker niet overdreven wordt. Men heeft b. v. bij de Administratie van financiën in Suriname op de begrooting voor 1922 alleen voor de afdeeling pensioenen 5 ambtenaren uitgetrokken, terwijl hier nog niet eens één kracht hiermede voortdurend belast is.

Bezuiniging is gemakkelijk met één pennestreek voor te schrijven of daarover in vage bewoordingen uit te wijden, maar daarom niet zoo eenvoudig uit te voeren, te minder in deze kolonie waar tot opheffing in economisch opzicht, speciaal in deze tijden van depressie en malaise, nog zooveel urgente maatregelen te treffen zijn, welke uitteraard financieële offers met zich brengen en waar van de armlastige kolonie zulke offers maar gedeeltelijk kunnen worden gevergd. Ondergeteekende wenscht hierbij uitdrukkelijk als zijn overtuiging mede te deelen dat het Moederland, dat ook bij het bezit van de West-Indische koloniën een groot belang heeft en wel speciaal bij Willemstad als haven in het groot verkeer en die uiteraard de teekenen des tijds moet verstaan, om zijn naam als koloniale mogendheid op te houden, VERPLICHT is de lasten te dragen, welke Curaçao *niet* op zich kan nemen.

Indien er behalve op de Uwen Raad bekende uit te voeren werken tevens gelet wordt op het feit, dat een ontwerp voor een rioleeringsplan voor Willemstad moet worden opgemaakt,

is de staf van Openbare Werken — als er wel van een staf gesproken kan worden — zeker niet uitgebreid te noemen.

Ondergeteekende is voorts van oordeel, dat de voorgestane vereenvoudiging van dezen tak van dienst niet in overeenstemming is met de eischen van den modernen tijd.

Zelfs voor de vlotte uitvoering van op het programma staande urgente werken is het thans beschikbare technische personeel beslist ontoereikend.

Men zal bij het aanschaffen van kantoorbehoeften zooveel mogelijk elken grootschen opzet vermijden. Getracht zal worden in overleg te treden met het Rijks Inkoop Kantoor, dat voor het zelfde doel in Nederland ingesteld is.

Het was ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat met belangstelling is kennis genomen van de toelichting op den post betreffende de verzorging van de verwaarloosde kinderen op Scherpenheuvel. Als criterium voor ,,verwaarloozing'' wordt in den geest van de opvatting, medegedeeld in het Voorloopig Verslag betreffende de voorloopige vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting voor het jaar 1920, aangenomen, ,,verontachtzaming in hoogen graad,''en als verwaarloosde kinderen worden beschouwd, kinderen voor wie geen zorg wordt gedragen, hetzij doordat zij, die daartoe geroepen zijn, dezen plicht op schromelijke wijze verzaken, hetzij doordat er niemand is, die bij ontstentenis van eerstbedoelden die zorg op zich wil nemen.

Het aantal verpleegden op Scherpenheuvel, dat op 1º Mei jl. 54 bedroeg, loopt, naar het voorkomt, niet te veel op.

Naar ondergeteekende's oordeel zou het een slechte politiek zijn de uitgaven voor deze verzorging, die de verheffing van het volk op het oog heeft, door het op te voeden o. m. tot ouders, die hun plichten jegens hunne kinderen beter beseffen, dan thans het geval is, *strikt* te beperken tot een bepaald bedrag; uit den aard der zaak zullen alle pogingen worden aangewend om het op de begrooting toegestane bedrag niet te overschrijden.

Gaarne toegevende, dat de ontzetting uit de ouderlijke macht niet te vlug moet geschieden, en de verzekering gevende, dat daartoe tot nu toe niet werd overgegaan, dan na zeer behoorlijk onderzoek en slechts in gevallen, waarin niet-ingrijpen plichtsverzaking zou zijn, is ondergeteekende daarentegen van meening, dat niet gedraald mag worden met de benoeming van voogden over onverzorgde niet erkende natuurlijke kinderen. Een dergelijke gedragslijn zou toch volkomen in strijd zijn met het doel waarvoor de z. g. burgerlijke kinderwetten in het leven zijn geroepen. Is er echter uit hun eigen omgeving een persoon te vinden, die voor dergelijke kinderen naar behooren wil zorgen, dan wordt deze, zoo hij of zij maar eenigszins de daarvoor noodige waarborgen biedt, daartoe benoemd.

Ondergeteekende kan, tot zijn leedwezen, geen nadere inlichtingen verschaffen op den post ,,Rente wegens uit 's Rijksschatkist ontvangen voorschotten.'' Gaarne zal hij echter over deze zaak meerdere gegevens trachten te krijgen, ten einde den Raad de gewenschte inlichtingen te kunnen verschaffen.

De rentevergoeding welke de Curaçaosche Bank bij hare bankiers in Nederland genoot voor hare deposito's aldaar, varieerde tusschen 2 en $2\frac{1}{2}\%$.

Ondergeteekende onderschrijft geheel het oordeel van den Raad, dat leergangen in het algemeen niet geforceerd moeten worden, daar zij in eene behoefte moeten voorzien. Er wordt dan ook slechts overgegaan tot het openen van leergangen wanneer zich een voldoend aantal leerlingen aanmelden.

Daarom wordt het ten zeerste betreurd, dat de jongelieden, die zich in het begin van een schooljaar voor sommige leergangen opgeven, te weinig volhardingsvermogen bezitten om door te zetten tot het einde, waardoor het aantal eind-diploma's, dat kon worden uitgereikt, gering blijft, terwijl reeds meermalen in den loop van een schooljaar eenige lessen van een leergang moesten worden opgeheven. Tengevolge van de

uitbreiding van de openbare scholen te Oranjestad op Aruba en te Philipsburg op St. Martin kunnen de herhalingsleergangen in hun tegenwoordigen vorm worden opgeheven.

Voor de beantwoording van verschillende vragen meent ondergeteekende te mogen verwijzen naar het Koloniaal Verslag 1917, blz. 12, idem 1918, blz. 19, idem 1919, blz. 16, idem 1920, blz. 15 en, voor wat het jaar 1920 betreft, naar het Uwen Raad hierbij aangeboden afschrift van het verslag van den Inspecteur van het onderwijs, blz. 13—15.

Tot de Meivacantie 1921 was het bezoek van de leerlingen op Curaçao zeer bevredigend.

Toen het denkbeeld geopperd werd, een huishoudklasse aan de Wilhelminaschool te verbinden, werd dit van alle kanten ten zeerste toegejuicht. Er wordt dus verwacht, dat er bij de opening van die klasse voldoende toeloop zal zijn.

Op grond van de van verschillende zijden ontvangen adviezen over den economischen toestand der bevolking werd in het begin van het schooljaar 1920 de schoolvoeding in de buitendistricten van Curaçao en op Aruba en Bonaire op ongeveer denzelfden voet voortgezet als die in de laatste maanden van 1919 was verstrekt. Dadelijk werd echter een verscherpt toezicht ingesteld. Daar de omstandigheden zich niet wijzigden werd met de verstrekking doorgegaan, alleen werd voor sommige scholen het beschikbaar gestelde bedrag naar de gebleken behoefte vermeerderd of verminderd.

Bij het nagaan van het schoolverzuim in 1920 op de scholen, waar aan een deel der leerlingen eenige voeding werd verstrekt om het schoolbezoek te bevorderen en het schoolverzuim tegen te gaan, bleek dat op verschillende scholen de uitkomsten niet aan de verwachtingen beantwoordden, al mag gerust beweerd worden, dat het schoolbezoek op eenige dier scholen zonder schoolvoeding veel geringer zou zijn geweest.

In verband met den economischen toestand werd daarom in 1921 wel op Aruba, maar niet in de buitendistricten van Curaçao met schoolvoeding voortgegaan. Op Bonaire werd ze begin Maart 1921 ook voorloopig gestaakt.

De aankoop van ,,Belvedere'' is geschied in 1919 door den gezaghebber Tijmstra buiten Z. E. den Minister van Koloniën en ondergeteekende om, in welke eigenmachtige handeling ten slotte moest worden berust.

Ondergeteekende was niet dan tot voor zeer kort op de hoogte van het feit, dat 37,68 H. A. van dit landgoed op Fransch grondgebied ligt.

Bij zijn bezoek aan dat landgoed in bijzijn van den Administrateur van financiën wees de gezaghebber Tijmstra hem ter plaatse op zijn verzoek de grens van het Nederlandsch gedeelte van het eiland aan als loopende juist langs het landgoed.

Op het voorstel van een der leden van den Raad om het geheele landbouw-departement te doen vervallen, welk voorstel door verscheidene andere leden werd ondersteund, meent ondergeteekende *vooralsnog* niet te kunnen ingaan. In het belang van de uitvoering der maatregelen welke door de Economische Commissie, in overleg met den Gouverneur, zullen worden noodig geacht, voor de economische opheffing der kolonie, voor het houden van toezicht op de gouvernementsproefterreinen en voor de leiding van den weerkundigen dienst, zal bedoeld departement nog voorloopig moeten worden gehandhaafd. Te zijner tijd zal echter zeker de vraag ernstig moeten worden overwogen of de Benedenwindsche eilanden het niet zonder landbouwkundige zullen kunnen stellen.

Of het Gouvernement bij liquidatie van de sisalonderneming op Mount Pleasant nog wat van de voorgeschoten bedragen zal terugontvangen, valt vooralsnog niet uit te maken, evenmin of de voorschotten door het Gouvernement verleend als preferente schulden kunnen worden beschouwd.

Nader kan worden medegedeeld, dat, tegen het advies van ondergeteekende in, bij K. B. dd. 29 Maart 1921 Nº 43 aan de Eerste Sisal Cultuur Maatschappij een renteloos voorschot

werd toegekend van f 2500.— ter bestrijding van de kosten van ontvezeling, verscheping enz. van de oogstbare sisalbladeren van den aanplant op hare onderneming op Curaçao, onder voorwaarde, dat de gewonnen vezel tot tijd en wijle het voorschot geheel zal zijn terugbetaald, verscheept zal worden aan de order van den Directeur van het Koloniaal Etablissement te Amsterdam, dan wel van het hoofd van het Inkoopbureau van het Departement van Koloniën te New York, naar gelang de verscheping naar Europa of naar Amerika geschiedt;

dat de aldus verscheepte vezel geacht zal worden aan de kolonie Curaçao te zijn verpand en dat het aan de kolonie als pandhoudster geheel vrij staat de verpande vezel te verkoopen op de wijze als haar goeddunkt, ten einde het geleende voorschot uit de opbrengst van de verpande vezel bij voorkeur boven andere vorderingen te verhalen.

De heer Hoek, waarnemend Havenmeester en loods, heeft ondergeteekende medegedeeld, dat hij zich tijdelijk heeft belast met de administratie der onderneming op verzoek van den gewezen administrateur, den heer d'Aumale baron van Hardenbroek, en van den heer Buyser, Commissaris der onderneming. De werkzaamheden, waarmede ook wel nu en dan plaatselijke contrôle gepaard zal gaan, geschieden buiten de kantooruren van den heer Hoek.

Met betrekking tot de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen op St. Eustatius zij medegedeeld wat de Gezaghebber der Bovenwindsche eilanden in zijn laatst jaarverslag daaromtrent heeft opgenomen, nl., dat het algemeen aanzien van terreinen en gebouwen der onderneming op St. Eustatius gunstig was. Naar bekomen bericht heeft de onderneming steun verzocht aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën, die, zonder ondergeteekende's advies af te wachten, goedgunstig op het verzoek heeft beschikt. Ondergeteekende acht dien steun alleen verantwoord indien o. m. op de onderneming economisch wordt gewerkt en de aanplant van sisal uitgebreid wordt. Tevens dient de leiding in St. Eustatius in goede handen te zijn en behoort er samenwerking tusschen leider en gouvernement te bestaan.

De katoenbouw op St. Eustatius is wel rendabel doch ondervond tegenslag door de groote droogte en sterke daling der prijzen.

Terecht werd opgemerkt, dat de contrôle op de behandeling en de verpleging van de in het gasthuis en het krankzinnigengesticht opgenomen personen geschiedt van wege den Openbaren Gezondheidsdienst en dat een financieele contrôle in het St. Elisabeth's gasthuis moeilijk in te voeren is.

Een eigenlijk criterium volgens hetwelk de geneesheeren onvermogenden ter opneming in het gasthuis daarheen verwijzen, bestaat niet en is ook moeilijk aan te geven. Men moet er echter rekening mee houden, dat de gouvernementsgeneeskundigen, vooral diegenen, die al wat langer hier werkzaam zijn, de meeste patiënten, en daarmede hun financieele omstandigheden, wel kennen en dus weten, wie van de opgenomenen betalen kan en wie niet. De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, die minstens eenige malen per week het gasthuis bezoekt, houdt bovendien toezicht, dat alleen personen, die inderdaad ziekenhuis-verpleging noodig hebben, daar als gouvernements-patiënten aanwezig zijn. Er zal intusschen bij de betrokken geneesheeren nog eens worden aangedrongen op een zoo nauwkeurig mogelijke schifting.

Wat de inrichting van den Openbaren Gezondheidsdienst aangaat, wil het ondergeteekende toeschijnen, dat van het aanwezig personeel nog niemand kan worden gemist. Het komt natuurlijk voor, dat er tijdelijk eens minder onderzoekingen te doen zijn of minder schepen uit te rooken, maar om deze reden kan men toch het personeel niet verminderen.

De inspuitingen met miltvuurserum worden alleen op grootvee toegepast. De eigenaars hebben er gaarne de kosten van de inspuitingen voor over, om het vee, dat voor langen tijd in de koraal verblijft, tegen besmetting te vrijwaren. Inspuiting ook voor alle schapen en geiten zou te veel werk meebrengen en bovendien den kostprijs per stuk aanzienlijk verhoogen.

Men voelt weinig voor den ophaaldienst van het huisvuil, wordt er gezegd, omdat het toch maar half werk is, daar alleen het droge vuil opgehaald wordt. Men verwart hier echter twee kwesties met elkaar: de verwijdering van nat vuil (faecaliën, urine en afvalwater) met die van het droge vuil, welke eigenlijk weinig met elkaar te maken hebben. Hoe ook in de toekomst de faecalienafvoer geregeld zal worden (door rioleering, putten of of septic tanks), de ophaaldienst van het droge vuil zal er naast moeten blijven bestaan. De afschaffing van dezen dienst zal zeker een stap achteruit zijn voor de hygienische ontwikkeling van Willemstad. In iedere plaats, die als hygienisch betrouwbaar wil doorgaan, ook tegenover de omringende landen, zal van overheidswege ervoor gezorgd moeten worden, dat de inwoners hun huisvuil kwijt kunnen raken. Dat dit voor het natte vuil nog niet geregeld is, is al erg genoeg en geen reden om het voor het droge vuil ook maar weer af te schaffen.

Zooals reeds bij de openbare behandeling der Verordening waarbij de Koloniale Huishoudelijke Begrooting voor het jaar 1921 voorloopig werd vastgesteld door den gemachtigde van ondergeteekende werd medegedeeld, houdt de politie zooveel mogelijk toezicht, dat er op de straten geen vuil wordt geworpen. Herhaaldelijk wordt aan de hoofd-agenten en agenten den last gegeven, om zonder aanzien des persoons, proces-verbaal op te maken tegen verontreiniging der straten; doch de agenten beweren, dat niemand vuil op straat gooit, wanneer zij zulks kunnen zien. Dit ligt trouwens ook voor de hand, want men zal zich eerst vergewissen, dat er geen agenten in de buurt zijn, wanneer men vuil op straat werpt. Hierbij komt ook nog, dat, waar, zooals terecht werd opgemerkt, de wetenschap er bij het volk nog niet inzit, dat niet slechts faecaliën tot vuil behooren, maar ook stroohulzen, vruchtenschillen, papier, enz., het geval zich voordoet, dat de politieagenten, die voor het grootste deel thans uit datzelfde volk voortkomen, het werpen van vuil dikwijls niet zien, mede omdat zij niets bijzonders in dat feit vinden en het niet opmerken, daar zij nog opgevoed moeten worden tot menschen, die beseffen, dat vuil niet op straat hoort. Doch het lijkt wel een al te drastische maatregel om het volk tot dat besef te brengen, door een campagne à outrance, met al de verkeerde uitwassen daarvan, tegen de straatverontreiniging te beginnen. Naar het oordeel van ondergeteekende moet dit niet het middel zijn om het volk op te voeden, doch moeten andere middelen, als inzonderheid: het geven van voorbeeld door op den maatschappelijken ladder hooger staanden — wat nog te wenschen overlaat—, het van jongs af aan dat besef inprenten, enz. te baat worden genomen, al wil ondergeteekende met het releveeren van het voorgaande geenszins beoogen, dat de politie haar taak zou mogen verzaken om tegen verontreiniging met alle haar ten dienste staande middelen te waken.

Het hoofd en de Commissaris van politie zullen er voor blijven waken, dat zulks blijft geschieden.

Zooals reeds meermalen is te kennen gegeven, wordt van de aanstaande reorganisatie van de politie en door het verkrijgen van beter en door uitbreiding van personeel verwacht, dat strenger toezicht op overtredingen der plaatselijke keuren zal plaats hebben.

Alle ambtenaren hebben ingevolge P. B. 1916, Nº 26, recht op teerkosten. Deze werden in het geval door den Raad bedoeld niet genoten, maar werd hun een vergoeding toegekend voor de uitgaven die uit de reis voortvloeiden.

Aan de hoofdambtenaren is een gelijke vergoeding toegekend als in andere gevallen, wanneer in het reisgeld ook kosten van voeding begrepen is. (Zie artikel 3, sub 8 van bovengenoemd Publicatieblad.) Er bestond geen aanleiding dit bedrag anders te bepalen.

Aan den Directeur van Openbare Werken werd 6 maanden verlof onder genot van vol traktement verleend met vrijen overtocht naar Nederland heen en terug, overeenkomstig het oude en nieuwe contract met dien ambtenaar. Ondergeteekende verleende hem bovendien gedurende de maand Juni 1920

verlof met vol inkomen om gewichtige redenen, overeenkomstig artikel 4 § 1, sub *c* der Verlofverordening. Verder was hem vergund in Januari terug te keeren.

De heer van der Breggen moest in Nederland door omstandigheden buiten zijn wil achterblijven (besmettelijke ziekte van zijn kind). Op grond daarvan verleende ondergeteekende hem verlof van 1 Januari tot 22 Februari 1921 om gewichtige redenen, de eerste maand onder genot van zijn vol inkomen en verder onder genot van de helft daarvan.

Naar aanleiding van het door een lid ter kennis aan den Raad gebrachte bericht uit Lloyd's List, betreffende een te Passajes plaats gehad hebbenden brand, tengevolge van het vlamvatten van op het water drijvende petroleum, bij welken brand groote schade werd veroorzaakt aan de in die haven liggende schepen, kan ondergeteekende hierbij mededeelen, dat de vraag, of er van de zijde van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij in het Schottegat brandgevaar te duchten is voor de in de haven van Willemstad liggende vaartuigen, nog zijn volle aandacht heeft en dat hij in verband met kortelings ter zake bekomen inlichtingen van het Ministerie van Koloniën, nader over de kwestie in correspondentie is getreden met den vertegenwoordiger van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij, welke correspondentie Uwen Raad bereids is toegezonden.

De vraag, wie volgens het Bestuur verantwoordelijk zal zijn voor de schade bij eventueele gevallen van brand aan derden toegebracht, is in zijn algemeenheid gemakkelijker gesteld dan beantwoord. Een en ander zal uiteraard bij elk speciaal geval onderzocht en beoordeeld moeten worden.

Ondergeteekende zou niet gaarne op het oogenblik een definitief oordeel willen geven omtrent de resultaten ten aanzien van de werking van de nieuwe rechtspleging in burgerlijke- en strafzaken. Daartoe is de ervaring daarmede opgedaan, te kort geweest. Het mag evenwel nu reeds worden gezegd, dat zij niet minder voldoet dan de oude. Het is echter niet onwaarschijnlijk, dat de thans in Nederland in uitzicht gestelde wijzigingen van de rechts- en strafvordering aanleiding geven, om de bestaande wettelijke regelingen op dat punt te herzien.

Ondergeteekende is in het algemeen een voorstander van het actief optreden van den rechter in het proces; de lijdelijkheid is, z. i. slecht overeen te brengen met de meer en meer veldwinnende opvattingen omtrent het procesrecht.

Wordt met ,,het lichaam waartoe de rechter, die het bestreden vonnis geveld heeft, behoort'' bedoeld, dat de rechter in eersten aanleg nog eens als lid van het Hof kennis neemt van de zaak in hooger beroep, dan moet worden opgemerkt, dat artikel 49, lid 2 van het reglement op de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht in de kolonie Curaçao (P. B. 1914, Nº 35) bepaalt, dat de leden van het Hof van Justitie, die in eersten aanleg van een zaak kennis hebben genomen, aan de behandeling van die zaak door het Hof *geen* deel mogen nemen. Is het de bedoeling, dat zij als leden van het Hof voortdurend te oordeelen krijgen over vonnissen, hunner collega's, die straks omgekeerd over hun eigen uitspraken zullen beslissen en dat zij dan om die reden zullen schromen om door vernietiging van het vonnis vierkant tegen de beslissing van hun ambtgenoot als kantonrechter in te gaan, dan is het antwoord, dat het bestaan van dergelijk euvel tot nu niet van den dag is getreden.

Ondergeteekende zou evenmin willen onderschrijven, dat het gemis van appèl op den Hoogen Raad zich doet gevoelen. In het tegenwoordige stelsel, dat het Hof uitsluitend tot rechter in hooger beroep maakt, zou een tweede appèl op dien Raad al slecht passen. Hij had echter gaarne gezien, dat de voorziening betreffende de cassatie door den Hoogen Raad van de vonnissen, door het Hof van Justitie in hooger beroep gewezen, zijn beslag had gekregen, al zou hij de meening, dat met twee instanties zou kunnen worden volstaan, ook verdedigbaar achten.

Er is weinig aanleiding om de tegenwoordige samenstelling

van de Commissie van Wetgeving bedenkelijk te vinden. De leden dezer Commissie houden zich stipt aan den geest van het voorschrift van artikel 27, lid 2 van de rechterlijke inrichting, dat den rechters verbiedt advies uit te brengen betreffende zaken, die aan de rechterlijke beslissing zijn onderworpen, of waarvan het te voorzien is, dat zulks zal geschieden.

Als regel wordt hun oordeel dan ook niet gevraagd over rechtszaken; waar dit bij uitzondering mocht zijn geschied heeft de Commissie de vrijheid genomen zich te verschoonen van het uitbrengen van advies.

Artikelen.

Ad artikel 1. Ondergeteekende meent te kunnenvolst aan met te verwijzen naar het ontwerp-salarisregeling en naar hetgeen reeds bij de algemeene beschouwing is medegedeeld.

De bewering dat men het op de Secretarie met minder personeel kan stellen is onjuist. Ambtenaren met verlof konden momenteel alleen door op de Secretarie dienenden worden vervangen. Hierdoor kwam er in eens een tekort van 2 met de werkzaamheden op dit kantoor goed vertrouwde personen.

Slechts door overwerk kon dit gemis tijdelijk worden ondervangen.

Het gevolg daarvan was dan ook, dat er meerdere malen een achterstand ontstond, die door dat personeel zelf en door hulp van buiten werd bijgewerkt. Tijdelijke achterstand zal, zoolang het personeel niet compleet is, ook telkens terugkeeren.

Ter illustratie diene, dat in 1909 het aantal ingekomen en uitgaande stukken respectievelijk 3838 en 3326 bedroeg tegen respectievelijk 5821 en 5798 in 1920.

Ad artikelen 3 en 12. Bij eene samenvoeging der posten van artikel 3 zou de vraag van den Raad over art. 3*b*, welke ondergeteekende ontkennend beantwoordt, niet gemaakt kunnen zijn. Splitsing van de uitgaven van artikel 12 is noodzakelijk. De decentralisatie in het financieel beheer eischt, dat men kan zien hoeveel voor elk eiland kan worden uitgegeven. Dit is bij artikel 12 des te meer van belang omdat in den regel op elk eiland een Commissie benoemd wordt tot viering van het volksfeest, die dan de beschikking krijgt over het uitgetrokken bedrag. Stond dit bedrag niet in den toelichtenden staat vermeld, dan moest van de splitsing in de memorie van toelichting blijken.

Ad artikel 4. Bevolkingsregisters worden nog niet aangehouden. Met de uitvoering van het plan evenwel om die binnenkort in te voeren, is de heer Henriquez, die thans met hetzelfde werk in Suriname bezig is, van wege het Departement van Koloniën belast.

De bij artikel 4 uitgetrokken toelage van f 180,— wordt toegekend aan den Commissaris van Politie voor het aanhouden van lijsten van aankomende en vertrekkende vreemdelingen. Bij de nieuwe salarisregeling zal deze toelage vervallen.

Ad. artikel 7. Zooals reeds in den toelichtenden staat der uitgaven, bij noot 12 vermeld is, heeft Kapitein van der Zee ten laste van de koloniale kas recht op het traktement aan zijn rang verbonden en op andere militaire voordeelen, zooals vrije geneeskundige behandeling, vrije geneesmiddelen en duurtebijslag. Voor 1922 bedraagt dit f 8850,—, plus eventueel duurtebijslag (of traktementsverhooging). Voor het genot van vrije woning wordt op zijn traktement f 40,— 's maands gekort.

Ad. artikel 7a. Door ondergeteekende is deze maatregel genomen. Bestuursmaatregelen kunnen gerust aan ondergeteekende worden overgelaten.

Ad. Artikel 13. Nu de mijningenieur van dit huisje een druk gebruik zal moeten maken, lijkt het ondergeteekende nog niet de tijd om op deze kleine uitgaven te bezuinigen.

Ad. Artikel 16. Waar bij de oproeping van sollicitanten voor de betrekking van lid van het Hof van Justitie in de kolonie Curaçao de standplaatstoelage bij verblijf op de Bovenwindsche eilanden onder de voordeelen, aan de betrekking verbonden, is opgenomen en op de begrooting een krediet daarvoor is uitgetrokken, zou het niet aangaan die toelage niet toe te kennen aan het door den Raad bedoeld lid van genoemd Hof. Bij de nieuwe salarisregeling wordt aan de onbillijke verhouding tusschen de bezoldigingen der leden van het Hof van Justitie een einde gemaakt.

De aanstelling van een ommegaand Ambtenaar van het Openbaar Ministerie op de Bovenwindsche eilanden werd noodzakelijk geacht, omdat niet alle Ontvangers, tevens door den Gouverneur bevoegd verklaard het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht waar te nemen, voldoende op de hoogte van het strafrecht werden geacht, om de richtige behandeling dezer zaken zelfstandig ter hand te nemen.

Er wordt reeds overwogen of deze betrekking kan worden afgeschaft zonder nadeel te brengen aan de justitie of den tegenwoördigen titularis. Een beslissing hieromtrent zal spoedigst mogelijk worden genomen.

Ad artikel 20. Krachtens artikel 75 van het besluit van 27 November 1917 (P. B. Nº 41), wordt in de strafgevangenis en het huis van bewaring elken dag gedurende anderhalf uur onderwijs gegeven in *lezen*, *schrijven* en *rekenen* aan de veroordeelden voor meer dan drie maanden, die niet aan openbare werken zijn tewerkgesteld. Dit onderwijs wordt gegeven door den directeur der gevangenis. Waar de tijd in de gevangenis doorgebracht, als regel niet lang is, mogen de resultaten toch nog bevredigend worden genoemd.

Met het oog op de weinige leerlingen, thans is het aantal slechts één, wordt overwogen of de lessen gestaakt kunnen worden.

Ad artikel 24. Met deze opmerking zal bij de volgende begrooting rekening worden gehouden.

Ad artikelen 36 en 37. Zoolang wettelijke bepalingen bestaan omtrent de schutterij blijven uitgaven, hoe gering ook, noodig. Ondergeteekende meent het aan zijn opvolger te moeten overlaten al of niet voorstellen te doen om deze bepalingen in te trekken.

Ad artikel 40a. Waar bij de begrooting voor 1921 aan het instituut boschwachters nog uitbreiding is verleend door het aanstellen van 2 hoofdboschwachters, en de Koloniale Raad zich hier tegen absoluut niet verzet heeft, heeft het ondergeteekende verwonderd, dat thans tegen deze uitgaven bezwaar gemaakt wordt.

Ad artikel 58. Ten einde den inkoop van stroohoeden op betere basis te doen plaats hebben, is pastoor Lamers door het Vicariaat ontheven van zijn gewone werkzaamheden en uitsluitend met de hoedenindustrie belast, met standplaats Curaçao. Pastoor Lamers blijft sedert de verplaatsing onder toezicht van den administrateur van financiën verantwoordelijk voor de gelden.

Ad artikel 63b. Mede in verband met de daling van den guldenkoers zijn verschillende werken uitgesteld en is o. a. geen aanvang gemaakt met den afbraak en wederopbouw van het tolkantoor. Werken die onderhanden waren konden onmogelijk worden gestaakt.

De Curaçaosche Bank heeft bij de dalende guldenmarkt steeds elke maand wissels van het Gouvernement overgenomen. Geregeld werden, alvorens tot verkoop aan de Curaçaosche Bank over te gaan, koersopgaven gevraagd van andere bankinstellingen. Deze waren voortdurend lager. Door geleidelijk te verkoopen werden grootere verliezen voorkomen, terwijl de Curaçaosche Bank met deze transactiën zoo goed als geen winst maakte.

Ad artikelen 85 en volgende. Zonder nader te willen treden

in de beoordeeling van de vraag of de landbouwkundige dienst voor de kolonie al dan geen resultaten heeft gehad, zijnde een en ander ter zake niet doende, meent ondergeteekende ten deze te kunnen volstaan met te verwijzen naar het onder ,,algemeene beschouwingen'' gereleveerde.

Ad artikel 90. De gouvernements bemoeiing ten opzichte van den katoenbouw op St. Eustatius had tot resultaat, dat vele kleine planters een behoorlijken prijs voor hun katoen kregen en zoodoende voor armoede bespaard bleven.

Zooals reeds door ondergeteekende bij de opening van het nieuwe zittingjaar van den Kolonialen Raad gezegd is, heeft de Cultuur Maatschappij voor voortzetting van haar bedrijf steun van het gouvernement noodig. Deze steun is, zooals reeds medegedeeld, toegezegd.

De heer van Grol nam in Maart 1919 het St. Kitts geld over tegen pari omdat destijds de amerikaansche dollar en de St. Kitts dollar gelijkwaardig waren. Een latere stijging van den amerikaanschen dollar veroorzaakte een zeer belangrijk verlies. Door het zoo voordeelig mogelijk realiseeren van de overgenomen wissels werd grooter verlies voorkomen.

Ad artikelen 100 en 122a. Ondergeteekende meent te kunnen volstaan met te verwijzen naar hetgeen door hem ter zake is medegedeeld bij de noten 202 en 227 van den uitgewerkten en toelichtenden staat der uitgaven en voorts naar hetgeen bij de beantwoording van de algemeene beschouwingen is medegedeeld,

Zooals uit de aangehaalde toelichtingen blijkt, zal de vergoeding ad f 1 per dag en per persoon slechts dàn worden toegekend, wanneer dit noodig blijkt. Hieraan zal dus een boekonderzoek vooraf moeten gaan.

Ad artikel 131. In aansluiting aan datgene wat hiervoren reeds door ondergeteekende aangevoerd is bij de beantwoording van de opmerkingen bij de algemeene beschouwingen gemaakt, meent hij er nadruk op te moeten leggen, dat de leden aan het woord, die van meening zijn, dat de opzet van het kantoor van Openbare Werken in deze kolonie te grootsch is, wellicht, bij het vormen van dat oordeel, over het hoofd gezien hebben, dat het instituut ,,aanneming van werken door aannemers'' hier niet bestaat.

In de uitgaven van f 40 000,— voor salarissen van het personeel zijn dus niet alleen de kosten van overheidstoezicht (toezicht van den bouwheer) doch tevens de kosten van de leiding bij de uitvoering begrepen.

In den regel wordt voor de kosten van het toezicht van den bouwheer gerekend 10% van de bouwsom, terwijl de onkosten van den aannemer voor de leiding eveneens op ongeveer 10% te stellen zijn.

Dit wordt hier op Curaçao maar al te dikwijls door oningewijden vergeten.

Voorts drukken de kosten van toezicht en leiding der uitvoering van kleine en verspreid liggende bouwwerken uit den aard der zaak veel meer op de totale kosten der bouwwerken dan op die van groote bouwwerken.

Ter nadere bevestiging mogen hier eenige cijfers volgen.

In het afgeloopen jaar 1920 werd voor leidend en administratief personeel betaald f 27 500,— (eigenlijk slechts f 20 000,—) terwijl verwerkt is geworden f 400 000,—, dat wil dus zeggen dat de kosten van toezicht nog geen 7% (eigenlijk nog geen 5%) beliepen.

Van het op deze ontwerp-begrooting uitgetrokken bedrag van rond f 40 000,—, zal wegens gebrek aan personeel wel weder niet meer dan f 22 000,— worden verbruikt. Vergeleken met een te verwerken bedrag begroot op rond f 220 000,— — de kosten der achterstallige werken buiten beschouwing latende — komt men op 10% voor de kosten van toezicht, doch al zou werkelijk f 40 000,— aan toezicht moeten worden besteed, dan nog komen de kosten van het leidend personeel niet boven 20%, hetgeen, zooals hierboven is uiteengezet, nog normaal en zelfs verkieselijker zou wezen, want dan zouden de bouwwerken minstens evenveel goedkooper uitvallen.

Nog wordt er op gewezen, dat, bij onderzoekingswerkzaam-

heden, de kosten van het leidend personeel zelfs een hoofdrol gaan spelen; zoo bedroegen de kosten van dat personeel voor het onderzoek naar de mogelijkheid van den aanleg van een haven voor de groote vaart in de Groote Baai te St. Martin totaal rond f 14 500,—, terwijl de overige kosten slechts f 12 000,-- hebben bedragen. In dergelijke gevallen beloopen de kosten van de leiding zelfs meer dan 100%.

Inkrimping van het personeel moet dan ook ten sterkste worden ontraden.

Ad artikel 137. Aan het onderhoud der straten en wegen en der landsgebouwen wordt zooveel mogelijk zorg besteed; de door eenige leden gewraakte overschrijding van artikel 134*a*, gewoon onderhoud der landsgebouwen, zoomede de overschrijding van artikel 135*a*, gewoon onderhoud der wegen, van de begrooting 1920, mogen hiervoor het bewijs leveren.

Bij het voeren van hun critiek over het onderhoud der wegen verliezen de leden aan het woord uit het oog het groote verkeer van meer dan 200 auto's over een betrekkelijk zeer korte lengte verkeerswegen.

Ondergeteekende betwijfelt — de ondervinding heeft hem dit *nu* geleerd — of de wegen, die door dit auto-verkeer ontzaggelijk veel meer te lijden hebben dan vroeger door wagens met dieren bespannen, met geringe kosten, zelfs in redelijk goeden staat zijn te houden.

Ad. Raming der middelen en inkomsten.

Over 1919 bedroeg de zuivere winst van de Curaçaosche Bank f 12 590,11 en werd hiervan een bedrag van f 2 590,11 gereserveerd voor dubieuse debiteuren.

De mindere winst over 1919 is voornamelijk te wijten aan het feit, dat op het einde van het jaar verschillende betalingen voor het gouvernement werden gedaan in dollars tegen pari, terwijl de koers f 2,60 was. De abnormaal hooge winst over 1918 had haar oorzaak in het tegenovergestelde feit. Verder werden gouvernementswissels tegen hoogeren koers overgenomen dan den hier geldenden inkoopskoers, ten einde den gulden zoo hoog mogelijk te houden,

Willemstad, den 10n. Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—4.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1922.

Eindverslag.

Nº 3.

Bij de behandeling van de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag betreffende dit ontwerp rees de principieele vraag of de koloniale huishoudelijke begrooting na den tweeden Dinsdag der maand Mei nog door den Raad mocht of moest vastgesteld worden. Bij het stellen dier vraag werd terstond toegegeven, dat dit punt reeds in het na gemelden dag verschenen Voorloopig Verslag had behooren te zijn opgenomen, doch tevens betoogd, dat dit verzuim geen reden mag zijn om thans iets te gaan doen, wat minder juist is, te meer, daar dat verzuim te wijten is aan de omstandigheid, dat de begrooting vóór den 2n. Dinsdag van genoemde maand naar de afdeelingen is verwezen en daar in behandeling genomen.

Bovenbedoelde vraag werd door de meerderheid ontkennend beantwoord en wel op de volgende gronden.

Alhoewel artikel 104 van het Regeeringsreglement, bepalende, dat in de drie daarin genoemde gevallen (nl. 1º als er een bijdrage uit 's Rijks schatkist noodig is; 2º als de Koning de begrooting zooals zij door den Kolonialen Raad aangenomen is, niet goedkeurt en 3º indien de Raad de begrooting niet vóór den 2den Dinsdag der maand Mei vastgesteld heeft) de Curaçaosche begrooting definitief door de wet wordt vastgesteld, al deze gevallen over één kam scheert, maakt het daarop volgend artikel een onderscheid door voor te schrijven, dat in het geval voorzien in art. 104 onder 3º, in tegenstelling met de beide andere, voorloopig de begrooting van het vorig dienstjaar tot grondslag van den dienst strekt, behoudens de daarin door den Koning bevolen wijzigingen.

Een te laat in de kolonie vastgestelde begrooting kan niet als definitieve begrooting (art. 104 onder 3º) en ook niet als voorloopige (art. 105, 2de lid) worden beschouwd; en daar het Regeeringsreglement een derde soort begrooting niet kent, mist een dergelijke ,,begrooting'' alle waarde als begrooting en moet worden aangenomen, dat het Regeeringsreglement zelf daar alle kracht aan ontneemt.

De Raad kan wel bijeenkomen, beraadslagen, amendementen aannemen of verwerpen, stemmen en wat dies meer zij, wat de Raad vastgesteld heeft, heeft niet eens de beteekenis van een voorloopige begrooting.

De openbare behandeling zal niet veel meer zijn dan het geven van wenken en adviezen (wat geheel overbodig is, daar wat de afdeelingen op te merken hebben reeds in het Voorloopig Verslag is of alsnog in dit Eindverslag kan worden opgenomen) of, wil men, het vaststellen van een wenschelijkheidsbegrooting, waaraan op het oogenblik geen behoefte bestaat en waarmee de Regeering naar goeddunken kan handelen.

Daarnaast werd gewezen op een paar zinsneden der toelichting voorkomende in Bordewijk (Handelingen over de Reglementen op het beleid der Regeering enz.) pag. 521: ,,De termijn voor de vaststelling der begrootingen door de Koloniale Staten en door den Kolonialen Raad is gesteld op den tweeden Dinsdag in Mei, opdat de op dien dag plaats hebbende opening van de nieuwe zitting dier colleges geen belemmerenden invloed op de behandeling der begrooting zal hebben. In ver-

band daarmede is de termijn voor de indiening bepaald op uiterlijk den eersten Dinsdag in Maart, teneinde de voor de behandeling der begrooting bestemde tijdruimte niet te verkorten." De eerste zinsnede geeft duidelijk te kennen, dat en waarom de begrooting vóór den 2n. Dinsdag in Mei behandeld moet worden, terwijl er bezwaarlijk zou kunnen gesproken worden van verkorten van de voor de behandeling der begrooting bestemde tijdruimte, indien de Raad de begrooting vóór of na den 2n. Dinsdag in Mei kan of mag behandelen.

De aandacht werd er ook op gevestigd, dat indien art. 104, eerste lid, sub 3 geen termijnsbepaling inhoudt, waarop de strenge sanctie van art. 105, tweede lid, gesteld is, het Regeeringsreglement dan niet voorschrijft wanneer de Raad met de begrooting klaar moet zijn.

Hiertegen werd door een lid aangevoerd, dat uit het verband der artikelen 101 en volgende Regeeringsreglement volgt, dat de begrooting in elk geval door den Kolonialen Raad moet worden behandeld om als grondslag der behandeling en vaststelling in Nederland te dienen. Hierbij werd door dat lid verwezen naar het bovenaangehaald werk van Bordewijk pag. 524, waar te lezen staat: ,,(Voorloopig Verslag) Behoort niet eenige bepaling gemaakt te worden omtrent hetgeen geschieden zal als de koloniale staten of de koloniale raad de begrooting niet of niet tijdig goedkeuren? Volgens het voorgestelde wordt de begrooting door den Gouverneur aan den Koning gezonden, zoodanig als zij door de koloniale staten (den kolonialen raad) is goedgekeurd. (Memorie van Antwoord). Voor het geval, dat de begrooting door de koloniale staten of door den kolonialen raad niet of niet tijdig wordt goedgekeurd, is geen bepaling noodig naast het voorschrift in artikel 2 der voorgedragen comptabiliteits wetten: of de colleges voor de wetgeving in de koloniën hun plicht doen of niet, in ieder geval moet het Opperbestuur tijdig eene begrooting bij de wetgevende macht aanhangig maken".

Voorts merkte het lid aan het woord op, dat de Raad zich niet aan den plicht tot openbare behandeling mag onttrekken omdat het Bestuur in gebreke is gebleven de begrooting tijdig in te dienen. Een verzuim door het Bestuur begaan mocht voor dit college nimmer een excuus zijn. Bovendien kan bedoeld lid uit de bewoordingen van art. 104, sub 3 niet lezen, dat de Raad niet bevoegd zou zijn de begrooting op een later tijdstip vast te stellen, welke bepaling z. i. niets anders is dan de correctie voor de niet of niet tijdige vaststelling van de begrooting door den Raad.

De meening van bovenbedoeld lid werd bestreden met een beroep op het feit, dat het Regeeringsreglement toch niet kan dwingen iets te doen, waaraan datzelfde Regeeringsreglement elk rechtsgevolg ontzegt; dat de sanctie van art. 105, al. 2 van dien aard is, dat, wat de Raad nu gaat vaststellen alle waarde als begrooting verliest en dat er daarom geen sprake kan zijn van plicht of excuus; en van dit laatste nog minder, waar de meerderheid het zelf betreurt, dat de begrooting van het jaar niet in den Raad mag of kan worden behandeld. Mede werd er op gewezen, dat de wet houdende definitieve vaststelling van de Curaçaosche begrooting ingekleed is in den vorm van een zelfstandige wet en niet in den vorm van een bekrachtiging van een in deze kolonie voorloopig vastgestelde begrooting. Of een dergelijke voorloopige vaststelling aan die wet voorafgegaan is, blijkt uit die wet zelf niet.

Op andere gronden sloten zich een paar andere leden bij bovenbedoeld lid aan. Een der leden hier aan het woord verklaarde aan een openbare behandeling de voorkeur te geven alhoewel niet kunnende ontkennen, dat wat de rechtsgevolgen betreft, behandeling met niet behandeling gelijk staat.

Een ander lid achtte het meer in het algemeen belang de begrooting toch in openbare behandeling te nemen, doch verklaarde tevens tegen de behandeling te zijn indien door het niet behandelen het koloniaal Bestuur er toe kan gebracht worden te zorgen, dat voortaan de begrooting op tijd wordt ingediend of de Regeering zich er toe kan genoopt zien wijziging van het Regeeringsreglement voor wat betreft den termijn van behandeling der begrooting voor te stellen.

Hierop werd geantwoord, dat wat dit lid wenschte eerder bereikt zou kunnen worden door de begrooting *niet* in open-

bare behandeling te nemen, ook met het oog op de in de Memorie van antwoord voorkomende zinsnede: ,,De verzekering kan echter gegeven worden, dat alles in het werk gesteld zal worden ten einde in den vervolge de indiening zoo vroeg mogelijk, *zij het ook na den fatalen termijn* te doen geschieden'', daar het Bestuur hier laat uitkomen, dat de Raad zich ook in de toekomst op late indiening voorbereid moet houden. Mocht zulks onverhoopt wederom gebeuren, dan zagen verschillende leden geen anderen uitweg dan de begrooting rauwelijks in openbare behandeling te nemen, zonder voorafgaande schriftelijke gedachtenwisseling met het Bestuur.

Waar met meerderheid van stemmen besloten werd het Bestuur hierbij mededeeling te doen van het voornemen dit ontwerp niet in openbare behandeling te nemen en dus niet vast te stellen, verklaarden verschillende leden niet overtuigd te zijn geworden van de onjuistheid van de bedenkingen door hen in de Afdeelingen gemaakt, in het Voorloopig Verslag opgenomen en h. i. door de Memorie van antwoord niet weerlegd en wilden de afdeelingen voorts van deze gelegenheid gebruik maken om het Bestuur in ernstige overweging te geven niet over te gaan tot den bouw van een nieuw tolkantoor in dezen duren tijd.

Alhoewel het niet rechtstreeks of uitsluitend met dit ontwerp samenhangt, gaf men ten slotte te kennen, dat de door het Bestuur gegeven antwoorden soms den indruk vestigen dat de strekking der gestelde vragen over het hoofd is gezien of dat het Bestuur zich van de zaak af wil maken, zonder de gewenschte inlichtingen te geven. Dit zou een aanleiding kunnen worden om zich bij voorkomende gelegenheden van uitdrukkingen te bedienen die geen twijfel omtrent de bedoeling laten op gevaar af van minder parlementair te schijnen.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 11n. Juli 1921.

De Rapporteurs,

EDWIN SENIOR.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—4.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1922.

Nota naar aanleiding van het Eindverslag.

Nº 4.

Ondergeteekende betreurt het, dat de late indiening tot gevolg zal hebben, dat de begrooting door den Kolonialen Raad niet in openbare behandeling zal worden genomen, waardoor de Raad zich niet volledig over de daarbij voorgestelde posten zal kunnen uitspreken.

Hij kan echter de zienswijze niet deelen van de leden, die meenen, dat deze begrooting, nu de termijn, bij het Regeeringsreglement voor hare vaststelling bepaald, verstreken is, niet meer mag of kan worden behandeld en vastgesteld. Niet alleen vereenigt hij zich volkomen met de beginselen van het lid, dat aanvoerde, dat in ieder geval de begrooting behandeld dient te worden, maar hij wil nog wijzen op het feit, dat deze begrooting toch door de wet vastgesteld moet worden, aangezien subsidie noodig is. De behandeling door den Kolonialen Raad is in zulke gevallen toch altijd een voorloopige. Het verschil tusschen beiden gevallen, als gevolg van de bepalingen v/h 1e en 2e lid van art. 105 van het Regeeringsreglement, is, als er werkelijk verschil aanwezig is, zeer theoretisch.

Door deze behandeling nu achterwege te laten ontneemt de Koloniale Raad, in strijd met den geest van het Regeeringsreglement, dat behandeling en vaststelling van de begrooting door de autonome kolonie wenschelijk acht, zich zelf de gelegenheid om zijn oordeel in concreten vorm (eventueel indienen van amendementen, enz.) uit te spreken over de begrootingsposten, en laat dit geheel over aan de Staten-Generaal in Nederland, die, volgens de door den Raad meerdere malen geuite meening, niet voldoende bekend zou zijn met de plaatselijke toestanden om een juist oordeel over de voorgestelde posten te kunnen vellen.

Met leedwezen werd vernomen, dat de in de Afdeelingen gemaakte bedenkingen, in het Voorloopig Verslag opgenomen, door de door den afgetreden Gouverneur, verstrekte inlichtingen, voor verschillende leden niet zijn opgeheven.

Ook ondergeteekende is van oordeel, dat het in de tegenwoordige omstandigheden aanbeveling verdient den bouw van een nieuw tolkantoor uit te stellen. Hij meent echter het besluit of daartoe al dan niet moet worden overgegaan te moeten overlaten aan den nieuwbenoemden Gouverneur. In verband daarmede heeft hij dan ook den aanvang van het werk laten uitstellen.

Ondergeteekende kan niet nagaan, welke der door het Bestuur bij Memorie van Antwoord gegeven inlichtingen den indruk hebben kunnen vestigen, dat de strekking der gestelde vragen over het hoofd is gezien of dat het Bestuur zich van de zaak wil afmaken, zonder de gewenschte inlichting te geven. Hij kan zich dan ook niet voorstellen, dat zulks in de bedoeling kan hebben gelegen, waar het vorig Bestuur blijken heeft gegeven, van samenwerking met den Raad op prijs te stellen. Gaarne zal hij, zoo de Raad hem daartoe in de gelegenheid zou willen stellen, zoo mogelijk, meerdere inlichtingen verstrekken, om den, naar zijne overtuiging ten onrechte ontstanen indruk, weg te nemen.

Hij neemt deze gelegenheid te baat om den Raad mede te deelen, dat bij de jongste benoeming van een districtmeester voor het 2e en 3e district rekening is gehouden met 's Raads

inzicht, door ondergeteekende volkomen gedeeld, dat de districtmeester in zijn district moet wonen.

Den nieuwbenoemde is te kennen gegeven, dat hij met zijn familie in zijn district (i. c. op Rust) moet wonen.

Willemstad, den 19n. Juli 1921.

De waarn. Gouverneur van Curaçao,

J. B. GORSIRA.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—5.

Verordening van den ....., regelende de uitoefening der artsenijbereidkunde.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is nieuwe bepalingen in het leven te roepen omtrent de uitoefening der artsenijbereidkunde;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordering.

§ 1. Algemeene bepalingen.

Art. 1.

Uitoefening der artsenijbereidkunde is het bereiden en tot geneeskundig doel afleveren van artsenijen en van geneesmiddelen.

Tot uitoefening der artsenijbereidkunde zijn alleen bevoegd:

a. zij, die in Nederland bevoegd zijn, overeenkomstig deze bevoegdheid;

b. zij, die in deze kolonie na een voldoend examen voor de examencommissie, bedoeld in art. 33 van de Gezondheidsverordening (P. B. 1917 Nº 44), van deze een akte van bevoegdheid hebben verkregen van apotheker;

c. zij, die in een der overige Nederlandsche koloniën deze bevoegdheid verkregen hebben;

d. de apothekers-adsistenten bedoeld in art. 23;

e. de geneeskundigen, aan wie dit is toegestaan.

De voorwaarden tot verkrijgen van de bevoegdheid van apotheker en apothekers-adsistent worden door den Gouverneur bij besluit vastgesteld.

§ 2. Van de apothekers.

Art. 2.

Alvorens de artsenijbereidkunde uit te oefenen doen de daartoe bevoegden hun bevoegdheid door den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst voor gezien teekenen.

Bij het neerleggen der praktijk of vertrek wordt daarvan schriftelijk kennis gegeven aan voornoemden Directeur.

Art. 3.

De apotheker mag niet meer dan één apotheek beheeren, behoudens de vergunning bedoeld in art. 19.

Hij oefent zijn beroep niet anders uit dan in een daartoe uitsluitend bestemd, bij dag steeds toegankelijk gedeelte van een huis, dat ook des nachts door hem of door een bij hem werkzaam apothekers-adsistent bewoond is.

De apotheek mag gesloten zijn op een of meer Zondagen of daarmede gelijkgestelde dagen of wel gedurende een of meer nachten (8 uur 's avonds tot 7 uur 's morgens), mits de door den Gouverneur aangewezen apotheker daartoe schriftelijk verlof heeft verleend.

Met Zondagen worden ten deze gelijkgesteld de Christelijke Tweede Paasch- en Pinksterdagen, de beide Kerstdagen en de Hemelvaartsdag.

Ten aanzien van een apotheek, gehouden door een apotheker, die behoort tot een kerkgenootschap, dat den wekelijkschen rustdag niet op Zondag viert, treden in de plaats van den Zondag en de daarmede gelijkgestelde dagen de dagen, die door dat kerkgenootschap zijn aangenomen als wekelijksche rustdag en als kerkelijke feestdagen.

De in het derde lid van dit artikel bedoelde apotheker verleent deze verloven, indien er naar zijn oordeel voldoende gelegenheid tot het verkrijgen van geneesmiddelen zal bestaan.

Hij is steeds bevoegd een verlof op grond van gewijzigde omstandigheden in te trekken.

Alvorens zijne betrekking te aanvaarden legt de in het derde lid van dit artikel bedoelde apotheker in handen van den Gouverneur den eed (belofte) af, dat hij de verplichtingen aan zijne betrekking verbonden naar behooren en getrouw zal vervullen.

Art. 4.

In elke apotheek moeten zichtbaar voorhanden zijn nauwkeurige maten, gewichten en balansen, een exemplaar van de laatste uitgave van de Nederlandsche Pharmacopee en de artsenijen en geneesmiddelen vermeld op een lijst te maken door den in artikel 3, derde lid, bedoelden apotheker.

Deze artsenijen en geneesmiddelen moeten voldoen aan de eischen van de laatste uitgave van de Nederlandsche Pharmacopee.

De in artikel 3, derde lid, bedoelde apotheker beoordeelt of van elk artsenij of geneesmiddel een genoegzame hoeveelheid aanwezig is.

Bij verschil van meening beslist de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst.

Art. 5.

De apothekers, uitsluitend voor instellingen van ziekenzorg of voor gestichten van liefdadigheid werkzaam, en de geneeskundigen, bedoeld in artikel 1 onder *e*, behoeven geen andere artsenijen en geneesmiddelen in voorraad en zichtbaar voorhanden te hebben dan die op eene door den geneesheer van de instelling of het gesticht of wel door den betrokken geneeskundige speciaal opgemaakte en door den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst voor gezien geteekende lijst voorkomen.

Art. 6.

Elk artsenij en geneesmiddel wordt bewaard in een daartoe geschikt voorwerp, hetwelk den officieelen en meest gebruikelijken officinalen naam van het middel duidelijk leesbaar tot opschrift heeft.

Bij artsenijen en geneesmiddelen in de Pharmacopee niet vermeld wijst het opschrift aan naar welk voorschrift zij bereid zijn.

Op patentmiddelen moeten staan de bestanddeelen, waaruit zij bereid zijn, terwijl van ieder bestanddeel de hoeveelheid aangegeven moet zijn welke daarvan aanwezig is.

Alle patentmiddelen moeten voorzien zijn van een zegel, ten bewijze dat de speciale belasting op deze middelen voldaan is. De vorm van dit zegel wordt bij beschikking van den Gouverneur vastgesteld.

Art. 7.

De vergiften in de Nederlandsche Pharmacopee opgenoemd worden bij besluit van den Gouverneur, den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst gehoord, verdeeld in twee rubrieken A en B.

Art. 8.

De vergiften van rubriek A moeten van een rood kruis

voorzien zijn en in een of meer gesloten kasten bewaard worden.

De vergiften van rubriek B moeten van een blauw kruis voorzien zijn en kunnen zoowel in als buiten de vergiftkasten worden bewaard.

De sleutels der vergiftkasten moeten bij den apotheker of apothekers-adsistent berusten.

Vergiften in de Nederlandsche Pharmacopee niet genoemd, welke de apotheker voorhanden heeft, moeten in dezelfde kast of kasten worden bewaard.

Art. 9.

De apotheker levert op recept geen geneesmiddelen of artsenijen af dan nauwkeurig volgens het recept en van deugdelijke bestanddeelen bereid.

Vermoedt hij in een recept een wellicht schadelijke vergissing, dan geeft hij daarvan terstond mondeling of schriftelijk kennis aan den geneeskundige,die het voorschreef en stelt inmiddels de aflevering uit.

Art. 10.

De apotheker mag geen artsenijen of geneesmiddelen afleveren dan op recept of die met bepaalde aanduiding van het verlangd geneesmiddel gevraagd worden.

Art. 11.

De apotheker zorgt, dat aan of op elk voorwerp, waarin hij een artsenij of geneesmiddel op recept aflevert, een papier gehecht wordt, waarop de naam van den zieke staat of desverlangd een cijfer ter vervanging daarvan, de bepaald omschreven wijze van gebruik, de dag der aflevering en zijn naam.

Die opschriften worden bij artsenijen of geneesmiddelen tot inwendig gebruik op ongekleurd, bij die tot uitwendig gebruik op blauw papier gesteld.

Art. 12.

De apotheker liasseert de hem aangeboden en bereide recepten naar volgorde der bereiding en bewaart die aldus gedurende twintig jaren.

Bij overgang van de apotheek op een anderen apotheker gaan ook de recepten op dezen over, bij opheffing der apotheek worden zij door de naaste belanghebbenden aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst overgegeven.

Art. 13.

De apotheker mag de recepten aan niemand ter inzage noch afschrift daarvan geven dan aan den geneeskundige, die ze voorschreef of die den zieke behandelt, aan den zieke zelf en aan de geneeskundige of rechterlijke ambtenaren met het onderzoek van die recepten belast.

Hij geeft een nauwkeurig onderteekend afschrift van die recepten, wanneer dit door bovengenoemden gevraagd wordt.

Art. 14.

De apotheker levert geen vergiftige zelfstandigheden af dan op het voorschrift van een geneeskundige of aan apothekers, aan geneeskundigen tot het leveren van geneesmiddelen bevoegd, of op schriftelijke en onderteekende aanvraag met opgave voor het doel waartoe de vergiftige zelfstandigheden dienen moeten aan personen, die voorzien zijn van een vergunning van het hoofd der politie.

De vergiftige zelfstandigheid, niet door een geneeskundige voorgeschreven, wordt afgeleverd in een verzegeld voorwerp, waarop nevens de naam, het woord ,,vergift'' duidelijk staat uitgedrukt.

Art. 15.

De apotheker schrijft zonder uitstel in een register elke aflevering van vergiften met vermelding van den dag waarop en van den persoon aan wien de aflevering is gedaan.

Deze bepaling is niet van toepassing op de afleveringen op voorschrift van een geneeskundige.

De apotheker liasseert de in het vorig artikel bedoelde schriftelijke aanvragen, afgescheiden van de voorschriften der geneeskundigen, en bewaart die gedurende twintig jaren.

Het tweede lid van artikel 12 is hier van toepassing.

Art. 16.

Het is den apotheker verboden met een geneeskundige rechtstreeks of zijdelings eenige overeenkomst betreffende het leveren van geneesmiddelen aan te gaan.

Art. 17.

De apotheker geeft aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst benevens aan den apotheker, bedoeld in art. 3, lid 3, alle met betrekking tot zijn apotheek gevraagde inlichtingen.

Art. 18.

De apotheker geeft, wanneer het door een in art. 13 genoemde personen verlangd wordt, een gespecificeerde rekening der geleverde artsenijen en geneesmiddelen.

Hij is bevoegd aan op openbaar gezag ingestelde lichamen, naamlooze vennootschappen, wederkeerige verzekering- of waarborgmaatschappijen, coöperatieve of andere rechtspersoonlijkheid bezittende vereenigingen of aan stichtingen voor welker rekening aan verzekerden, leden of anderen artsenijen en geneesmiddelen worden verstrekt, een gespecificeerde rekening der voor hare rekening geleverde geneesmiddelen en afschrift der recepten te geven.

De bestuurders van en de verdere personen werkzaam aan de in het voorgaande lid bedoelde lichamen, vennootschappen of stichtingen, mogen de gespecificeerde rekeningen en de afschriften der recepten aan niemand ter inzage, noch afschrift daarvan geven, dan aan den geneeskundige, die de recepten voorschreef of aan de andere in het eerste lid van art. 13 genoemde personen.

Art. 19.

Den apotheker kan vergund worden de apotheek van een afwezigen, zieken of overleden apotheker tijdelijk tegelijk met de zijne waar te nemen.

De daartoe noodige schriftelijke vergunning van den apotheker bedoeld in art. 3, lid 3, die beoordeelt of daartoe voldoende redenen bestaan, moet alle drie maanden opnieuw worden aangevraagd.

Met gelijke, doch jaarlijks te vernieuwen vergunning, mag hij tevens de apotheek van een instelling van ziekenzorg of een gesticht van liefdadigdeid, waarin geen apotheker is, waarnemen.

Hij is alsdan verantwoordelijk voor hetgeen in die apotheken aanwezig is en voor de bereiding der artsenijen en geneesmiddelen.

Art. 20.

De apotheek van een afwezigen, zieken of overleden apotheker mag waargenomen worden door een niet gevestigden apotheker gedurende hoogstens vijf jaren, nadat het bewijs zijner bevoegdheid door den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst voor gezien zal zijn geteekend.

De waarnemende apotheker is verantwoordelijk voor hetgeen in de apotheek aanwezig is en voor de bereiding der artsenijen en geneesmiddelen.

Art. 21.

Wanneer bij overlijden van een apotheker niet voorzien is in de waarneming van de apotheek, worden de sleutels der vergiftkasten binnen 24 uur door de erfgenamen of door den bewindvoerder of bij ontstentenis van dezen door de huisgenooten ter hand gesteld op Curaçao aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en op een der andere eilanden aan den Gezaghebber. Zoodra iemand met de waarneming is belast, worden dezen de sleutels ter hand gesteld.

Art. 22.

Ten aanzien van de geneeskundigen bevoegd tot afleveren der artsenijen en geneesmiddelen gelden art. 14, lid 1 en 2.

§ 3. Van de apothekers-adsistenten.

Art. 23.

Bevoegd om als apothekers-adsistent werkzaam te zijn, zijn zij, die:

a. in Nederland deze bevoegdheid verkregen hebben;

b. na een met goed gevolg afgelegd examen voor de examencommissie, bedoeld in art. 33 van de Gezondheidsverordening (P. B. 1917 Nº 44), een getuigschrift hebben verworven;

c. in een der overige Nederlandsche koloniën deze bevoegdheid verkregen hebben.

Art. 24.

De apothekers-adsistent doet alvorens zijn werkkring te aanvaarden zijn bewijs van bevoegdheid voor gezien teekenen door den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, die hiervan kennis geeft aan den apotheker bedoeld in art. 3, lid 3.

De apotheker geeft onmiddellijk kennis van het aanstellen of ontslaan van een apothekers-adsistent aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, die hiervan kennis geeft aan den apotheker bedoeld in art. 3, lid 3.

Art. 25.

De apothekers-adsistent is aansprakelijk voor de door hem begane overtredingen van deze verordening.

Evenwel blijft de apotheker of geneeskundige ook in die gevallen verantwoordelijk voor hetgeen in zijn apotheek tegen deze verordening geschiedt, zoo eenige schuld of nalatigheid van zijn zijde tot de overtreding aanleiding gegeven of bijgedragen heeft.

§ 4. Van het toezicht op de apotheken.

Art. 26.

Alle apotheken, de militaire uitgezonderd, de werk- en bergplaatsen der apothekers, de maten, balansen en gewichten en hunne artsenijen en geneesmiddelen worden op Curaçao op onbepaalde tijden onderzocht door den apotheker, bedoeld in art. 3, lid 3, en die op de overige eilanden door den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst op zijn inspectiereizen of door voornoemden apotheker.

Art. 27.

De apotheken zijn van des morgens 8 tot des avonds 8 uur toegankelijk voor den apotheker bedoeld in art. 3, lid 3.

Art. 28.

Worden bij het onderzoek geneesmiddelen, die voorhanden moeten zijn, niet deugdelijk of niet aanwezig gevonden, dan kan de apotheker, bedoeld in art. 3, lid 3, daarvan ambtseedig proces-verbaal opmaken.

Door hem wordt den tijd bepaald, binnen welken deugdelijke of ontbrekende moeten voorhanden zijn.

Wanneer de betrokken apotheker de ondeugdelijkheid niet erkent, kan hij in beroep komen bij den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, aan wien de afgekeurde middelen met de noodige bescheiden worden toegezonden.

Art. 29.

Wegens ziekelijke storing der verstandelijke vermogens, wegens overmatig gebruik van sterken drank of van verdoovende middelen of wegens grof plichtsverzuim kunnen de apothekers of de apothekers-adsistenten door den Gouverneur, na schriftelijk advies van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en van den Procureur-generaal, bij met redenen omkleede beschikking, in hun beroep geschorst worden.

De in het vorige lid bedoelde beschikking houdt op van kracht te zijn, indien niet binnen dertig dagen na de dagteekening daarvan door of namens den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst bij den bevoegden kantonrechter een met redenen omkleed verzoekschrift is ingediend strekkende tot het ontzetten van den betrokken apotheker of apothekers-adsistent voor het leven of voor een daarin uitgedrukten tijd uit het door hem uitgeoefend beroep.

Bij indiening van het in het vorige lid bedoelde verzoekschrift behoudt de beschikking van den Gouverneur hare kracht tot dat door den rechter omtrent het onderwerp van het verzoekschrift uitspraak is gedaan en die uitspraak kracht van gewijsde heeft gekregen.

De behandeling der zaak geschiedt ter terechtzitting met gesloten deuren; de met redenen omkleede uitspraak heeft in het openbaar plaats.

Van de uitspraak kan de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst of de ontzette apotheker of apothekers-adsistent bij het hof van Justitie in hooger beroep komen.

§ 5. Van het verkoopen van geneesmiddelen.

Art. 30.

Bij het verkoopen in het openbaar van een apotheek mogen de geneesmiddelen alleen worden verkocht aan apothekers en aan geneeskundigen tot het leveren daarvan bevoegd.

De verkoop geschiedt niet dan na minstens vijf dagen voorafgaande schriftelijke kennisgeving aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst.

§ 6. Straf- en slotbepalingen.

Art. 31.

De feiten in deze verordening strafbaar gesteld, worden beschouwd als overtredingen.

Art. 32.

Overtreding van eenig voorschrift dezer verordening wordt, voor zoover het Wetboek van Strafrecht er niet in voorziet, gestraft met geldboete van ten hoogste vijfhonderd gulden.

Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen twee jaren zijn verloopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, wordt hij gestraft met hechtenis van ten hoogste één jaar of geldboete van ten hoogste één duizend gulden.

Art. 33.

Voor elk geneesmiddel, dat bij onderzoek ondeugdelijk wordt bevonden door den apotheker bedoeld in art. 3, lid 3, wordt een geldboete van ten hoogste f 25,— opgelegd.

Alle ondeugdelijk bevonden geneesmiddelen worden vernietigd op last van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst.

Art. 34.

Bij het inwerkingtreden dezer verordening vervallen het

laatste lid van art. 33 der Gezondheidsverordening (P. B. 1917 Nº 44) en alle vroegere bepalingen betreffende de artsenijbereidkunde in de kolonie.

Art. 35.

Deze verordening treedt in werking op een door den Gouverneur te bepalen tijdstip.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—5.

Verordening van den ....., regelende de uitoefening der artsenijbereidkunde.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

De omstandigheid, dat de verordening van 30 October 1873 (P. B. 1874 Nº 6), regelende de uitoefening der artsenijmengkunst in de kolonie Curaçao, in vele opzichten verouderd is, heeft geleid tot indiening van dit ontwerp.

Als uitgangspunt voor dit ontwerp is de Hollandsche wet op dit stuk genomen, waarbij dan zooveel mogelijk rekening is gehouden met de bezwaren tegen die wet bestaande en met de plaatselijke toestanden, tot de kennis waarvan getracht is zoo veel mogelijk te geraken, o. a. door bespreking met de apothekers in een daartoe gehouden vergadering.

Art. 3. In plaats van het onduidelijke ,,hebben'' wordt voorgesteld te lezen: ,,beheeren''.

Het komt wenschelijk voor, dat de eigenlijke apotheek in een uitsluitend daartoe bestemd gedeelte van een huis wordt gehouden. Er is geen bezwaar tegen, dat in hetzelfde huis tevens andere zaken worden verkocht, mits de eigenlijke apotheek daarvan voldoende afgescheiden is. Een gesloten toonbank b. v. die de voorgalerij van de zaal (de eigenlijke apotheek) afscheidt, kan soms reeds voldoende zijn.

,,De door den Gouverneur aangewezen apotheker''. Waar het voorkomt, dat de in deze bij uitstek bevoegde persoon de militaire apotheker is, ligt het in het voornemen hem aan te wijzen om meer speciaal technisch toezicht over de apotheken te houden, en deze te inspecteeren, in tegenstelling met de oude verordening, die onderscheidenlijk van den Geneeskundigen Raad of van den Stadsgeneesheer met een lid van den Geneeskundigen Raad spreekt.

Het meer administratieve toezicht wordt aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst opgedragen.

Art. 6. Voor contrôle op patentmiddelen is het hoogst noodzakelijk, dat de bestanddeelen op het etiket staan; deze middelen bevatten dikwijls vergiften en mogen toch door onbevoegden in den handel worden gebracht. Rationeel zou het zijn, dat die middelen alleen door apothekers worden verkocht, die dan verantwoordelijk zijn.

Niet onbelangrijk zal ook de opbrengst van dezen zegelverkoop (belasting op patentmiddelen) zijn. De Vereenigde Staten van Noord-Amerika en Venezuela heffen een dergelijke belasting op patentmiddelen en ook in Nederland is in een ontwerp-wet op dit stuk een dergelijk voorstel opgenomen.

Art. 20. Gedurende hoogstens vijf jaren is in dit artikel opgenomen, omdat in Nederland gebleken is, dat het werken met een provisor en vooral het wisselen der provisoren in z. g. weduwen-apotheken aanleiding geven tot mistoestanden.

Art. 26. Zie alinea 3 en 4 van de toelichting op art. 3.

Willemstad, den 3n. Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—5.

Verordening van den ....., regelende de uitoefening der artsenijbereidkunde.

Voorloopig Verslag.

Nº 3.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeene beschouwingen.

Dit ontwerp, dat begrijpelijkerwijze de belangstelling der heeren apothekers alhier heeft getrokken, heeft door de mededeeling in de Memorie van toelichting, dat bij de samenstelling daarvan zooveel mogelijk rekening is gehouden met de plaatselijke toestanden — tot de kennis waarvan getracht is zooveel mogelijk te geraken, o.a. door bespreking met de apothekers in een daartoe gehouden vergadering — verwachtingen doen ontstaan, waaraan niet beantwoord is geworden.

Integendeel: bepalingen b.v. dat de eigenlijke apotheek (voldoende) afgescheiden moet zijn van dat gedeelte van het huis, waar ook andere zaken verkocht worden, druischen tegen de op Curaçao bestaande toestanden in. Een dergelijke bepaling moge voor Nederland, waar voor een apotheker voldoende kans is om uitsluitend van het apothekers-bedrijf te bestaan, nuttig zijn; voor onze kolonie, waarvoor dit niet kan gelden en waar de apothekers voor hun inrichting niet het Hollandsche voorbeeld, maar meer dat van onze naburen hebben gevolgd, mist deze bepaling practisch elke beteekenis. Het nut van dat voorschrift zal het publiek ook niet inzien, dat gewend is allerlei in de apotheek te gaan koopen.

Algemeen hadden de Afdeelingen er ernstige bezwaren tegen de contrôle over de alhier gevestigde apothekers aan slechts één persoon op te dragen. Ook kon men niet onvoorwaardelijk toegeven, dat de militaire apotheker in deze steeds de bij uitstek bevoegde persoon is.

Een contrôleerend orgaan bestaande uit slechts één persoon achtte men niet gewenscht en algemeen was men het er over eens, dat het het streven moet zijn de beoordeeling over zaken, waarbij anderen belang hebben aan meerderen over te laten, bijv. aan de Gezondheidscommissie of een onderafdeeling daarvan.

Nu voorgesteld wordt een militair bevoegdheden ten aanzien van burgers toe te kennen, achtte men zich gerechtigd mede te deelen, dat volgens geruchten, de tegenwoordige militaire apotheker agent van een fabriek van chemicaliën of pharmaceutische producten schijnt te zijn, althans in eenigerlei verhouding tot een dergelijke fabriek of inrichting schijnt te staan.

Breedvoerig werd de voorgestelde belasting op patentmiddelen besproken. Men vroeg wat dat voor een soort belasting zal zijn en hoe die moet worden toegepast. Het ontwerp zegt daar niet veel van en is in dit opzicht nog al vaag.

Men vreesde, dat de kosten en de moeite, aan deze belasting verbonden niet evenredig zullen zijn aan de opbrengst. Naar verluidt, bestaat zij in Venezuela niet.

Artikelen.

Art. 1. Is de uitdrukking ,,artsenijen en geneesmiddelen'' geen pleonasme?

Men wilde gaarne aan dit artikel een nieuwe littera toevoegen ongeveer luidende:

,,*f.* bezitters van een apothekers-diploma in den vreemde behaald, die voor de examencommissie, bedoeld in art. 33 van de Gezondheidsverordening (P. B. 1917 N°. 44) een gunstig examen hebben afgelegd,

Van dit examen zijn vrijgesteld de bezitters van een diploma als bewijs van goed afgelegd examen als apotheker voor autoriteiten en in plaatsen voorkomende op een door den Gouverneur bij besluit vast te stellen lijst, mits zij ten genoegen van de Examencommissie hun identiteit bewijzen.''

,,De voorwaarden tot verkrijgen van de bevoegdheid van apotheker en apothekers-assistent'' zagen de afdeelingen gaarne bij verordening (deze of een andere) vastgesteld.

Art. 3. In het tweede lid van dit artikel wilde men de woorden ,,uitsluitend bestemd'' veranderen in ,,doelmatig ingericht'' opdat de bestaande toestand gehandhaafd kan worden.

Bij toekenning van de hierin bedoelde bevoegdheden aan de Gezondheidscommissie kan het laatste lid vervallen.

Art. 4. Is de in het eerste lid bedoelde lijst niet overtollig ? De Pharmacopee geeft immers reeds een lijst?

Indien echter het Bestuur die lijst wenscht te handhaven, heeft men geen bezwaar daartegen, doch wilde men die dan gaarne door de Gezondheidscommissie vastgesteld zien en niet door den apotheker hier bedoeld.

Het derde lid van dit artikel zou men zoodanig gewijzigd willen zien, dat de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst met een lid van de Gezondheidscommissie beoordeelt of van elk artsenij of geneesmiddel een genoegzame hoeveelheid aanwezig is.

Bij verschil van meening beslisse dan de Gezondheidscommissie.

Art. 6. Het is niet duidelijk waarom naast den officieelen naam ook de meest gebruikelijke officinale vermeld moet worden.

Gaarne wilde men een juiste definitie vernemen van het begrip ,,patentmiddelen''.

Men zag er geen bezwaar in, dat op die middelen de bestanddeelen vermeld staan, maar vreesde, dat het vermelden der hoeveelheid op het ,,patent'' zal stuiten. Immers zullen verschillende fabrikanten van middeltjes hun geheime formule hebben, die zij niet zoo maar bekend willen maken.

Hierbij werd de vraag gesteld, of men er in gemoede van overtuigd is. dat de fabrikanten van ,,patentmiddelen'' voor die kleine hoeveelheden, welke zij hier verkoopen hunne etiketten zullen gaan bedrukken overeenkomstig onze wettelijke voorschriften op dit stuk. Het mogelijke gevolg zal zijn, dat die middelen niet meer naar hier verkocht zullen worden, terwijl die enkele, welke nog hier te krijgen zullen zijn in prijs zullen stijgen.

Tegen het laatste lid van dit artikel had men overwegende bezwaren, welke reeds in de algemeene beschouwingen zijn medegedeeld.

Art. 9. De vraag werd gesteld waarom het derde lid, dat in de oude verordening wel bestond hier is weggelaten. Men stelde er grooten prijs op die bepaling hier weder in te brengen.

Wordt hier bedoeld een geneeskundige ter plaatse, waar de apotheker gevestigd is? Als iemand b.v. een recept van een buitenlandschen dokter heeft, kan dan dit artikel toepassing vinden ?

Art. 11. Bij het 2de lid werd de vraag gesteld of voor geneesmiddelen tot uitwending gebruik niet de keuze tusschen blauw en rood papier kan gelaten worden.

Art. 16. Men vreesde, dat dit artikel een doode letter zal worden. Wat is het doel hiervan ?

Art. 17. Men zag gaarne dit artikel zoodanig geredigeerd,

dat de apotheker aan het contrôleerend orgaan alle inlichtin gen betreffende het leveren van geneesmiddelen geeft.
De bedoeling hiervan is, dat men hem geen inlichtingen betreffende financieele en persoonlijke zaken kan vragen onder voorwendsel, dat zij zijn apotheek betreffen.

Art. 18. Waarschijnlijk is hier in den eersten regel tusschen ,,een'' en ,,in'' het woordje ,,der'' weggelaten.

Art. 19, 2de lid. ,,de daartoe noodige schriftelijke vergunning van de Gezondheidscommissie, die beoordeelt of daartoe voldoende redenen bestaan, moet alle drie maanden opnieuw worden aangevraagd'', aldus wilde men dit zien luiden.

Art. 20. Men vroeg waarom hier 5 jaar bepaald is. De apotheker bedoeld in het tweede lid blijft toch verantwoordelijk, wat is er dan voor bezwaar?
Gaarne wilde men vernemen welke mistoestanden in Holland door de weduwen-apotheken zijn ontstaan en of die toestanden ook hier mogelijk zijn.

Art. 24. Men gaf in overweging zoowel het eerste als het tweede lid zoodanig te doen luiden, dat de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst in beide gevallen aan de Gezondheidscommissie mededeeling doet.

Artt. 26—28. Dit toezicht wilde men zien opgedragen aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en een lid van de Gezondheidscommissie, met beroep op de Gezondheidscommissie.

Art. 30. Hierop wilde men een uitzondering gemaakt zien, dat het onder contrôle geoorloofd kan zijn voor uitvoer naar het buitenland ook geneesmiddelen aan niet apothekers te verkoopen.
Waarom geschiedt de verkoop niet dan na minstens vijf dagen voorafgaande schriftelijke kennisgeving aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst? Hoe staat het met onderhandsche verkoopen?

Art. 33. In dit artikel in plaats van ,,den apotheker bedoeld in art. 3, lid 3,'' te lezen ,,de personen bedoeld in art. 26''.

Aldus vastgesteld, op Curaçao den 7n. September 1921.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—6.

Verordening van den ....., regelende het invoeren, verkoopen en afleveren van verpakte geneesmiddelen.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is het invoeren, verkoopen en afleveren van verpakte geneesmiddelen te regelen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Art. 1.

Het is aan anderen dan apothekers en tot het leveren van geneesmiddelen bevoegde geneeskundigen verboden verpakte geneesmiddelen in te voeren, te verkoopen of af te leveren.

Art. 2.

Het is verboden verpakte geneesmiddelen af te leveren, tenzij zij voorzien zijn van een bij beschikking van den Gouverneur vastgesteld zegel.

Art. 3.

Het is verboden verpakte geneesmiddelen ter aflevering voorhanden te hebben, tenzij zij voorzien zijn van een etiket, waarop de qualitatieve en quantitatieve samenstelling is aangegeven in de daarvoor gebruikelijke nomenclatuur.

Art. 4.

Het is verboden verpakte geneesmiddelen te verkoopen of af te leveren anders dan na goedkeuring door den apotheker, bedoeld in artikel 3, lid 3, van de verordening van den ..... (P. B. 19.. Nº ....), regelende de uitoefening der artsenijbereidkunde.

Art. 5.

De feiten in deze verordening strafbaar gesteld, worden beschouwd als overtredingen.

Art. 6.

Overtreding van eenig voorschrift dezer verordening wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijfhonderd gulden.

Art. 7.

Deze verordening treedt in werking tegelijk met de verordening van den .....
(P. B. 19... Nº ....), regelende de uitoefening der artsenijbereidkunde.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—6.

Verordening van den ....., regelende het invoeren, verkoopen en afleveren van verpakte geneesmiddelen.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Deze verordening komt ondergeteekende zeer noodzakelijk voor, omdat gebleken is, dat onbevoegden en leeken zich bezig houden met geneesmiddelenverkoop, terwijl de daartoe aangewezen personen de apothekers zijn. De verordening houdt bepalingen in om het publiek te vrijwaren tegen schadelijke verpakte geneesmiddelen.

Willemstad, den 7n. Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—6.

Verordening van den..... .....,
regelende het invoeren, verkoopen en afleveren van verpakte geneesmiddelen.

Voorloopig Verslag.

Nº 3.

De Afdeelingen achtten het nut dezer verordening zeer twijfelachtig. Waarom, werd er gevraagd, zou men juist hier op Curaçao geen verpakte geneesmiddelen mogen invoeren, verkoopen of afleveren, als men geen apotheker is of geneeskundige tot het leveren van geneesmiddelen bevoegd? Waarom zou dat elders wel mogen en hier niet?

De Afdeelingen konden de meening van den afgetreden Gouverneur, dat deze verordening zeer noodzakelijk is, omdat gebleken is, dat onbevoegden en leeken zich bezig houden met geneesmiddelenverkoop, niet geheel deelen. Indien n. l. leeken zich ophielden met ,,geneesmiddelenverkoop'' in den ruimsten zin en dit dezer verordening tot rechtsgrond moest strekken, ware het anders, doch het gaat hier alleen over verpakte geneesmiddelen en daarin zagen de Afdeelingen geen gevaar, althans niet in die mate, dat daarvoor een verordening in het leven geroepen moet worden als deze, waarvan het nut niet evenredig is met de moeite en overlast, welke men verschillende lieden veroorzaakt.

Ook de zegelbelasting, waaromtrent reeds het een en ander gezegd is in het Voorloopig Verslag over het ontwerp-verordening regelende de uitoefening der artsenijbereidkunde lijkt niet doelmatig. Een ambtenaar zal speciaal moeten worden belast met het afstempelen en controleeren dier zegels en dier geneesmiddelen. Die zegels moeten wellicht in Nederland vervaardigd worden en administratieve maatregelen zullen moeten worden gemaakt om deze belasting in het belastingkader te doen passen en wat dies meer zij.

In één woord, men wilde het Bestuur dringend in overweging geven dit ontwerp in te trekken en daarmede rekening te houden in het ontwerp-verordening regelende de uitoefening der artsenijbereidkunde.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 7n. September 1921.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—7.

Verordening van den ....., houdende bepalingen ter bestrijding van besmettelijke ziekten.

Eindverslag.

Nº 1.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 14 van het Zittingjaar 1920—1921.)

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met de Voorzitters der Afdeelingen, is, na kennis genomen te hebben van de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag over deze ontwerp-verordening, van oordeel, dat door de gewisselde schriften de openbare beraadslaging over het ontwerp genoegzaam is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 31n. Mei 1921.

De Rapporteurs,

B. E. v. d. V. ZEPPENFELDT.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—8.

Verordening van den ....., betreffende de vrijstellingen van dienst en de verloven aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao.

Memorie van antwoord.

Nº 1.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 9 van het Zittingjaar 1917—1918 en No. 16 van het Zittingjaar 1918—1919.)

Ondergeteekende kan zich zeer goed voorstellen, dat vele leden ernstige bezwaren hadden tegen de bepaling, dat alleen uitgezonden ambtenaren buitenlandsch verlof zouden mogen krijgen. Ook hij is van meening, dat het voorrecht van buitenlandsch verlof door alle ambtenaren gelijkelijk moet worden genoten. Het artikel, waarin de gewraakte bepaling was vervat, is thans overeenkomstig de opvatting van ondergeteekende gewijzigd.

Daar behalve de evengemelde wijziging nog andere wijzigingen waren aan te brengen, heeft ondergeteekende er de voorkeur aan gegeven een gewijzigd ontwerp in te dienen en niet de reeds ingediende ontwerpen: 1º. ,,Verordening betreffende de vrijstellingen van dienst en de binnen- en buitenlandsche verloven in den burgerlijken dienst'' en 2º ,,Verordening tot regeling van uit de koloniale kas te kwijten verlofsbezoldigingen'' aan eene herziening te onderwerpen.

De twee ontwerpen der evengenoemde verordeningen zijn door ondergeteekende in één ontwerp samengevat, waardoor het raadplegen van deze wettelijke regeling gemakkelijker zal zijn. De vroegere Curaçaosche verlofsregelingen bevatten steeds èn de bepalingen waaronder verlof werd verleend èn de vaststelling der verlofsbezoldigingen.

Hij vertrouwt, dat de Raad met een en ander accoord zal gaan.

Art. 2. Het door den Raad in overweging gegeven maximum van twee jaar is door ondergeteekende overgenomen. De aanvangstermijn van één jaar acht hij evenwel om utiliteitsredenen een weinig te ruim. Vooral in een tijd als nu, waarin reeds met een tekort aan personeel moet worden gewerkt, over te gaan tot het maken van deze bepaling, acht hij af te raden.

Aan Oost-Indische ambtenaren wordt slechts wegens *dringende redenen* hoogstens zes maanden verlof buiten bezwaar van 's Lands schatkist verleend. De Curaçaosche bepaling is derhalve daarbij vergeleken nog zeer vrijgevig.

Art. 3. Als een nieuwe reden tot verlof is nu opgenomen zwangerschap. Ook eenige tijd na de bevalling zal verlof noodig zijn. De bepaling is niet zoo vrijgevig als de Hollandsche voor vrouwelijke onderwijzeressen (*Staatsblad* Nº 949 van 1920), waar tot zes maanden verlof kan worden verleend met behoud van ,,het volle genot van hare jaarwedde''.

Tot dusverre werd uit dien hoofde verlof wegens ziekte verleend. Dit komt ondergeteekende niet gewenscht voor. Waar vrouwelijke ambtenaren in dienst genomen worden en ook na haar huwelijk in dienst worden gehouden, moeten er bepalingen bestaan, waaraan zij eventueel recht op verlof wegens zwangerschap en terzake van de bevalling kunnen ontleenen.

De verlofsbezoldiging wordt bepaald op een gelijk bedrag als bij verlof wegens ziekte.

Art. 4. De redactie van dit artikel is gewijzigd. De tegenwoordige lezing zal naar vertrouwd wordt de instemming van den Raad hebben.

Artt. 5 en 6. De redactie dezer artikelen is gewijzigd en verduidelijkt. ,,Een maand'' in het eerste lid van art. 6 is gewijzigd in ,,twee maanden'' om te voorkomen, dat ook bij betrekkelijk lichte ongesteldheid tot eene keuring door eene commissie zal behoeven te worden overgegaan.

Art. 9 is nieuw. De uiterste termijn van vijf maanden is één maand langer genomen dan de som der twee later aangegeven tijdvakken van verlof, omdat het tijdstip waarop de bevalling kan worden verwacht niet steeds nauwkeurig kan worden aangegeven. Behalve de in het artikel vermelde vijf maanden verlof, kan de betrokkene nog één maand vrijstelling van dienst worden verleend, zoodat in het geheel dan een half jaar verlof genoten kan worden, waarvan de helft met vol inkomen, de andere helft met 80% van het inkomen.

Art. 10. De maatstaf van art. 1 der ontwerp-verlofsbezoldigingsverordening 1917 (stuk 10 zittingjaar 1917—1918) is behouden. Alleen is de termijn gedurende welken een ambtenaar tengevolge van in en door den dienst opgedane ziekte verlof heeft met behoud van vol inkomen van drie op zes maanden gebracht. De billijkheid eischt, dat iemand, die door den dienst ziek wordt in veel gunstiger conditie staat dan een ander ziek ambtenaar. Bijgevoegd zijn letter *D* en het tweede lid, welk laatste verband houdt met het voorstel tot afschaffing der kortingen op de traktementen der ambtenaren.

Art. 11. Door de gewijzigde redactie wordt het beantwoorden van de door den Raad ad art. 9 van het ontwerp (stuk 16 Zittingjaar 1918—1919) gestelde vraag of de Roomsch Katholieke priesters als uitgezonden ambtenaren zullen worden beschouwd, overbodig.

Bij de nieuwe redactie is nog de beperkende bepaling gemaakt, dat een ambtenaar, wil hij verlof erlangen, ten minste drie jaren in de kolonie moet hebben gediend. Eenzelfde beperking is ook in de vigeerende verlofverordening (P. B. 1909 N° 25) opgenomen.

Art. 12. De bedoeling van ,,goedkeuring'' is niet, dat de Gouverneur invloed zal gaan uitoefenen op de keuze van den verlofganger ten aanzien van zijn verblijfplaats (verg. de bewoording van lid 2), doch het voorschrift is daar om den Gouverneur de wetenschap te verzekeren van de plaats, waar ieder verlofganger zich op een bepaald oogenblik ophoudt. Het dienstbelang kan er mede gebaat zijn die wetenschap te bezitten.

Het komt den ondergeteekende beter voor den verlofganger niet te dwingen zijn verblijf buiten de keerkringen te gaan vestigen, eerstens omdat hetzelfde doel — het herstel — wellicht in vele gevallen verkregen kan worden door een reis naar plaatsen in de naaste omgeving, waardoor de ambtenaar uitgaven, bijv. aan kleeding worden bespaard en tweedens omdat reiskosten voor de koloniale kas uitgespaard worden bij een reis naar omliggende plaatsen, welke men met minder reisgeld kan bereiken.

Art. 19. Ook ondergeteekende is van meening, dat aan een zieken verlofganger geen lager verlofsbezoldiging mag worden gegeven, dan die aan een ambtenaar, die zich alleen gaat verpoozen. Overeenkomstig die meening is de regeling gewijzigd (verg. stuk 17 van Zittingjaar 1918—1919).

Art. 20. De redactie is gewijzigd met het oog op de wijzigingen in de Pensioenreglementen, waarvan reeds in de toelichting ad art. 10 in deze memorie is melding gemaakt. Het bedrag, waarnaar door den ambtenaar voor pensioen wordt bijgedragen, is hetzelfde als dat, hetwelk tot grondslag strekt voor de berekening van het pensioen. Acht gevende op die wijzigingen is de tweede uitdrukking de gewenschte. Er zijn enkele ambtenaren, wier pensioensgrondslag zooveel hooger is dan hun bezoldiging in geld ontvangen als de huurwaarde van het door hen bewoonde gouvernementshuis bedraagt. Moet dus een dergelijk ambtenaar

gedurende een verlof, met vol inkomen genoten, het door hem bewoonde gouvernementshuis verlaten, dan eischt de billijkheid dat hem een geldelijke vergoeding gegeven wordt voor hetgeen hem is onthouden.

Art. 22. In dit artikel is niet opgenomen de bepaling, waarbij tijdvakken van verloven buiten bezwaar van den lande en van schorsingen tweemaal in mindering gebracht worden bij de berekening van dienttijd voor verlof, omdat het niet billijk lijkt dergelijke bepaling te handhaven. Verlof buiten bezwaar van de koloniale kas is een gunst, die aan den ambtenaar wordt verleend wanneer het dientbelang het toelaat; is die eenmaal genoten, dan kan de ambtenaar later terzake daarvan geen moeilijkheid in den weg gelegd worden ten aanzien van het genot van aanspraken gelijk met andere ambtenaren. Schorsing is een straf; deze mag nooit terzake van hetzelfde feit tweemaal toegepast worden.

Art. 23. Dit artikel is met den laatsten zin aangevuld om den ambtenaar een zekeren waarborg te verleenen, dat hij later, wanneer 's Lands belang zijn verlof nog in den weg zou staan, niet steeds de dupe van deze regeling blijft.

Art. 24. Het tweede tot en met het zesde lid zijn nieuw. Het komt gewenscht voor, dat het hoofd van den openbaren gezondheidsdienst steeds deel uitmaakt van de keuringscommissie. Daardoor is er waarborg voor gelijke behandeling van gelijke zaken.

Het is een paar malen voorgekomen, dat ambtenaren, die op de Bovenwindsche eilanden dienden, van daaruit naar Europa moesten vertrekken. Een regeling, die zulks mogelijk maakt, is zeer gewenscht ter voorkoming, dat aan den een wordt gegeven wat aan den ander onthouden wordt. In gewone gevallen, waarin uitstel gedoogd kan worden, zullen alle keuringen te Willemstad door de commissie geschieden.

Lid 6 lijkt iets geheel nieuw, doch dat is geenszins zoo. Een reeds lang bestaand administratief voorschrift is in de verordening, thans een weinig verruimd, neergelegd. Bij het stellen der woorden ,,de commissie of den behandelenden geneeskundige'' is gedacht aan gevallen, dat geneeskundigen op Aruba of Bonaire geheime ziekteverslagen opmaken, die aan de commissie gezonden worden, waarna deze hare bevinding ook in een verslag neerlegt; voorts aan ambtenaren-doctoren, die in den regel niet door een ander geneeskundige behandeld worden, voor dat zij bij de commissie ter keuring kwamen. In die gevallen treedt de commissie in de plaats van den behandelenden geneeskundige.

Art. 29. De toepassing zal in de praktijk alleen voorkomen, dat oudere ambtenaren, die niet uit dienst willen gaan, verlof vragen.

Art. 30. Een ambtenaar, die opgeeft door ziekte verhinderd te zijn dienst te doen en van wien een commissie van geneeskundigen niet verklaren kan, dat hij verlof noodig heeft, kan geen verlof wegens ziekte worden gegeven. Een andere weg dan ontslag staat dan niet open (verg. stuk 17, zittingjaar 1918–1919).

Willemstad, den 7n. Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—8.

Verordening van den ....., betreffende de vrijstellingen van dienst en de verloven aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao.

GEWIJZIGD ONTWERP.

Nº 2.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 9 van het Zittingjaar 1917—1918 en No. 16 van het Zittingjaar 1918—1919.)

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is de bepalingen betreffende het verleenen van verlof aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie *Curaçao* te herzien en bepalingen te maken nopens het verleenen van vrijstellingen van dienst;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Vrijstellingen van dienst.

Art. 1.

1. Volgens door den Gouverneur vast te stellen voorschriften, den Raad van Bestuur gehoord, kan aan ambtenaren en ander personeel in burgerlijken dienst der Kolonie, met geheel of gedeeltelijk behoud van hun inkomen, vrijstelling van dienst voor ten hoogste één maand worden verleend.
2. De Gouverneur is bevoegd deze vrijstelling van dienst voor ten hoogste één maand te verlengen voor personeel, dat niet van een vaste aanstelling is voorzien.
3. Onder inkomen wordt verstaan alle voordeelen aan de betrekking verbonden, vergoedingen voor onkosten daaronder niet begrepen, een en ander ter beoordeeling van den Gouverneur.

Verloven buiten bezwaar van den Lande.

Art. 2.

1. De Gouverneur kan aan de in het vorig artikel bedoelde ambtenaren en personen binnen- of buitenlandsch verlof verleenen buiten bezwaar van den Lande, voor zooveel de belangen van den dienst dit naar zijn oordeel gedoogen.
2. Een verlof buiten bezwaar van den Lande kan aanvankelijk voor niet langer dan zes maanden verleend worden; daarna kan het telkens voor een termijn van zes maanden worden verlengd tot ten hoogste twee jaren.
3. Deze verlenging geschiedt bij verblijf van den verlofganger in Amerika door den Gouverneur en buiten Amerika door den Minister van Koloniën.

Binnenlandsche verloven.

Art. 3.

1. De Gouverneur kan aan ambtenaren, die bezoldiging genieten ten laste van de koloniale huishoudelijke begrooting en van een vaste aanstelling zijn voorzien, binnenlandsch verlof verleenen:
   a. wegens langdurigen onafgebroken dienst in West-Indië;

b. wegens ziekte; en
c. wegens zwangerschap en na de bevalling.

2. Verlof wegens ziekte wordt alleen verleend, wanneer uit een verklaring van eene commissie van geneeskundigen blijkt, dat zulks noodig is, behoudens het geval vermeld in het derde lid van art. 24. In die verklaring moet worden vermeld, of, naar het oordeel der commissie, de ongesteldheid al dan niet is ontstaan in en door de uitoefening van het ambt of ter zake van die uitoefening, hetzij tengevolge van gewelddadige aanranding of verzet, hetzij van met gevaar gepaard_gaande dienstverrichtingen.

Art. 4.

1. Zij aan wie binnenlandsch verlof is verleend kunnen zich met toestemming van den Gouverneur naar het buitenland begeven.

2. In hun verzoekschrift om verlof vermelden zij de plaats waar zij hun verlof wenschen door te brengen.

3. Bij verandering van verblijfplaats wordt daarvan kennis gegeven aan den Gouverneur of aan den Minister van Koloniën, al naar mate de belanghebbende in Amerika of daarbuiten vertoeft.

Art. 5.

1. Binnenlandsch verlof wegens langdurigen dienst wordt verleend na ten minste zes jaren onafgebroken dienst in West–Indië.

2. De duur van dit verlof wordt gesteld op ten hoogste twee maanden voor hen, die de Kolonie niet, en op ten hoogste vier maanden voor hen, die haar wel verlaten.

Art. 6.

1. Binnenlandsch verlof wegens ziekte wordt aanvankelijk voor niet langer dan twee maanden verleend.

2. Dit verlof kan daarna telkens met drie maanden worden verlengd, wanneer uit hoofde van een onderzoek van den lijder eene commissie van geneeskundigen, onder aanduiding van de ziekte aan welke de verzoeker lijdende is en met beknopte vermelding van de gronden waarop haar oordeel rust, verklaart:

1º dat de ambtenaar door ziekte verhinderd wordt zijn dienst naar behooren te verrichten;

2º dat binnen den tijd van één jaar herstel waarschijnlijk is.

3. Het geheele verlof mag ten hoogste elf maanden duren.

Art. 7.

1. Voor hen, die zich met toestemming van den Gouverneur, met verlof wegens ziekte buiten de Kolonie hebben begeven, kan de verlenging alleen geschieden na overlegging — bij verblijf in Amerika aan den Gouverneur en bij verblijf buiten Amerika aan den Minister van Koloniën — van een door een bevoegden geneeskundige afgegeven en door een Nederlandschen consul (of, bij verblijf in eene Nederlandsche kolonie, door de hoogste autoriteit ter plaatse) gewaarmerkte verklaring, dat eene verlenging van het verlof met kans op herstel van gezondheid, dringend noodzakelijk is. Bij verblijf in Nederland wordt te hunnen aanzien gehandeld als in het eerste lid van artikel 17 is vermeld.

2. Op het verzoek om verlofsverlenging wordt beschikt bij verblijf van den verlofganger in Amerika door den Gouverneur en bij verblijf van den verlofganger buiten Amerika door den Minister van Koloniën.

Art. 8.

Zij, die langer dan twee maanden in het genot zijn geweest van binnenlandsch verlof wegens ziekte, leggen, alvorens hunne betrekking opnieuw te aanvaarden, aan den ambtenaar onder wien zij dienen, eene verklaring over van eene commissie van geneeskundigen, waaruit blijkt, dat zij in staat zijn den dienst te hervatten.

Art. 9.

1. Binnenlandsch verlof wegens zwangerschap en na de bevalling wordt voor niet langer dan vijf maanden verleend.
2. Dit verlof kan ingaan twee maanden vóór het tijdstip waarop de bevalling kan worden verwacht en eindigen twee maanden na de bevalling.
3. Het verzoekschrift gaat vergezeld van eene verklaring van den behandelenden geneeskundige, die den vermoedelijken duur van het verlof aangeeft.

Art. 10.

1. De verlofsbezoldiging der ambtenaren bedraagt:
A. ingeval het verlof is verleend wegens langdurigen onafgebroken dienst in West-Indië:
gedurende twee maanden 90% van het inkomen en gedurende de volgende twee maanden 80% van het inkomen.
B. ingeval het verlof is verleend wegens ziekte:
gedurende twee maanden het volle inkomen; gedurende de volgende drie maanden 80% daarvan; gedurende de volgende drie maanden 70% daarvan en gedurende de daaropvolgende drie maanden 60% daarvan.
C. ingeval het verlof is verleend wegens ziekte ontstaan in en door de uitoefening van het ambt of ter zake van die uitoefening, hetzij tengevolge van gewelddadige aanranding of verzet, hetzij van met gevaar gepaard gaande dienstverrichtingen:
gedurende zes maanden het volle inkomen; gedurende de volgende drie maanden 90% daarvan en gedurende de daaropvolgende maanden 80% daarvan.
D. ingeval het verlof is verleend wegens zwangerschap en na de bevalling:
hetzelfde als onder *B* genoemd.
2. Het bedrag van de verlofsbezoldiging wordt naar boven afgerond in gulden en in veelvouden van twaalf.

Buitenlandsche verloven.

Art. 11.

De Gouverneur kan aan ambtenaren, die bezoldiging genieten ten laste van de koloniale huishoudelijke begrooting, ten minste drie jaren dienst hebben in de Kolonie en van een vaste aanstelling zijn voorzien, buitenlandsch verlof verleenen onder genot van vrijen overtocht:
a. wegens langdurigen onafgebroken dienst in West-Indië; en
b. wegens ziekte.

Art. 12.

1. Zij aan wie buitenlandsch verlof is verleend hebben, onder goedkeuring van den Gouverneur, de keuze ten aanzien van de plaats buiten de Kolonie, waar zij hun verlof wenschen door te brengen.
2. In hun verzoekschrift om verlof vermelden zij die plaats.
3. Bij verandering van verblijfplaats wordt daarvan kennis gegeven aan den Gouverneur of aan den Minister van Koloniën, al naar mate de belanghebbende in Amerika of daarbuiten vertoeft.

Art. 13.

1. Buitenlandsch verlof wegens langdurigen dienst wordt verleend na ten minste zes jaren onafgebroken dienst in West-Indië.
2. De duur van dit verlof wordt gesteld op acht maanden.
3. Bedraagt de onafgebroken diensttijd meer dan zes jaren, dan wordt voor elk vol jaar boven dat aantal de duur van het verlof met één maand verlengd, met dien verstande dat het verlof nimmer wordt verleend voor langer dan één jaar.

Art. 14.

1. Buitenlandsch verlof wegens ziekte kan alleen worden verleend na het ondergaan van een onderzoek door eene com-

missie van geneeskundigen, indien deze onder aanduiding van de ziekte aan welke de verzoeker lijdende is, met beknopte vermelding van de gronden waarop haar oordeel berust, heeft verklaard:

1º of de ongesteldheid al dan niet is ontstaan in en door de uitoefening van het ambt of ter zake van die uitoefening, hetzij tengevolge van gewelddadige aanranding of verzet, hetzij van met gevaar gepaard gaande dienstverrichtingen;

2º dat genezing in de Kolonie onwaarschijnlijk is;

3º dat een verblijf buiten de Kolonie voor het herstel dringend noodig is;

4º dat herstel binnen den tijd van één jaar niet uitgesloten is.

2. Voor ambtenaren, die, zonder dat hun buitenlandsch verlof wegens langdurigen onafgebroken dienst of wegens ziekte is verleend, zich met toestemming van den Gouverneur buiten de Kolonie bevinden, heeft het onderzoek naar de noodzakelijkheid van een buitenlandsch verlof wegens ziekte plaats op de wijze als in artikel 17 is bepaald voor de verlenging van een dusdanig verlof.

Art. 15.

1. Buitenlandsch verlof wegens ziekte wordt aanvankelijk door den Gouverneur en in het geval bedoeld in het tweede lid van art. 14 bij verblijf in Amerika door den Gouverneur en bij verblijf buiten Amerika door den Minister van Koloniën verleend voor niet langer dan één jaar.

2. Het verlof kan echter bij verblijf van den verlofganger in Amerika door den Gouverneur en bij verblijf buiten Amerika door den Minister van Koloniën om dezelfde reden verlengd worden tot ten hoogste twee en een half jaar.

Art. 16.

Buitenlandsch verlof wegens langdurigen onafgebroken dienst kan bij verblijf van den verlofganger in Amerika door den Gouverneur en bij verblijf buiten Amerika door den Minister van Koloniën, met inachtneming van artikel 26, wegens ziekte verlengd worden tot ten hoogste twee en een half jaar.

Art. 17.

1. Zij die in het genot zijn van buitenlandsch verlof en die wegens ziekte verlenging van verlof aanvragen, worden, bij verblijf in Nederland, onderworpen aan het onderzoek van eene commissie van geneeskundigen en de beschikking op hun verzoek om naar de Kolonie te mogen terugkeeren of om verlenging van verlof te verkrijgen, wordt afhankelijk gesteld van hetgeen bij dat onderzoek blijkt omtrent hunne geschiktheid om den dienst in de Kolonie te gaan hervatten.

2. Indien een verlofganger als in het eerste lid bedoeld, zich tot herstel van gezondheid op eenige plaats buiten Nederland ophoudt, kan bij verblijf in Amerika de Gouverneur en bij verblijf buiten Amerika de Minister van Koloniën, in afwijking van het bepaalde in het vorig lid, voor het toestaan van eene verlofsverlenging wegens ziekte genoegen nemen met een door een Nederlandsch gezantschap of consulaat gewaarmerkte verklaring van een geneeskundige in zijn dienstkring, waaruit blijkt dat eene verlenging van het verlof met kans op herstel van gezondheid noodzakelijk is.

Art. 18.

Buitenlandsch verlof kan bij verblijf van den verlofganger in Amerika door den Gouverneur en bij verblijf buiten Amerika door den Minister van Koloniën om bijzondere redenen buiten bezwaar van den Lande worden verlengd, wanneer de belangen van den dienst het naar zijn oordeel gedoogen.

Art. 19.

1. De verlofsbezoldiging der ambtenaren bedraagt:

A. ingeval het verlof is verleend wegens langdurigen onaf-

gebroken dienst van meer dan zes en niet meer dan tien jaren:

voor hen, die in het genot zijn van een jaarlijksche bezoldiging van f 3 000,— of daarbeneden: 60% van het inkomen;

voor hen, die in het genot zijn van een jaarlijksche bezoldiging van meer dan f 3 000,—: 60% van de eerste f 3 000,—; 50% van de tweede f 3 000,—; 40% van de derde f 3 000,— en 10% van elk volgend bedrag.

B. ingeval het verlof is verleend wegens langdurigen onafgebroken dienst van tien jaren en meer:

voor hen, die in het genot zijn van een jaarlijksche bezoldiging van f 3 000,— of daarbeneden: 65% van het inkomen;

voor hen, die in het genot zijn van een jaarlijksche bezoldiging van meer dan f 3 000,—: 65% van de eerste f 3 000,—; 55% van de tweede f 3 000,—; 45% van de derde f 3 000,— en 10% van elk volgend bedrag.

C. ingeval het verlof is verleend wegens ziekte:

hetzelfde als onder *B* genoemd.

2. Het bedrag van de verlofsbezoldiging wordt naar boven afgerond in gulden en in veelvouden van twaalf.

Algemeene bepalingen.

Art. 20.

In deze verordening worden verstaan:

onder ,,inkomen'', het bedrag der bezoldiging of van het loon van den ambtenaar of dat, hetwelk tot grondslag strekt voor de berekening van het pensioen, met dien verstande, dat andere voordeelen dan bezoldiging en loon bij binnenlandsch verlof alleen dan in aanmerking komen voor zooverre den ambtenaar gedurende het verlof het genot daarvan wordt onthouden;

onder ,,buitenlandsch verlof'', verlof tot verblijf buiten de Kolonie, waaraan overtocht ten laste van de koloniale kas verbonden is;

onder ,,binnenlandsch verlof'', verlof, waarbij geen vergoeding van overtochtskosten naar plaatsen buiten de Kolonie gegeven wordt.

Art. 21.

1. De verlofsbezoldiging neemt een aanvang gelijktijdig met het verlof, indien dit met den eersten van eene maand ingaat, en anders met den eersten der volgende maand. Zij houdt op met het einde der maand, waarin de ambtenaar weder in dienst treedt, den dienst verlaat of overlijdt.

2. Bij tusschentijds verkrijgen van een hooger bezoldiging of een termijnsverhooging wordt de verlofsbezoldiging naar evenredigheid verhoogd.

3. Wanneer de wederindiensttreding van een ambtenaar geschiedt met of na den eersten dag van eene maand, volgende op die, waarin zijn verlof geëindigd is, blijft een genoten wordende verlofsbezoldiging doorloopen tot en met den dag der wederindiensttreding.

4. Wanneer een verlof niet met den eersten dag eener maand ingaat en in dezelfde maand eindigt, wordt het over den verloftijd te veel aan inkomen genotene ingehouden bij de eerst volgende uitbetaling van bezoldiging.

Art. 22.

1. De in de artikelen 5 en 13 bedoelde diensttijd moet volbracht zijn op het tijdstip, waarop het verlof ingaat.

2. Vrijstelling van dienst komt bij de toepassing van de artt. 5 en 13 als dienst in West-Indië in aanmerking.

3. Binnen- en buitenlandsche verloven buiten bezwaar van den lande, binnenlandsche verloven wegens ziekte en zwangerschap, alsmede de tijdvakken van schorsing gelden niet als onderbreking van dienst, doch worden bij de berekening van den diensttijd voor het eerstvolgend binnen- en buitenlandsch verlof wegens langdurigen dienst in mindering gebracht.

Art. 23.

Verloven wegens langdurigen onafgebroken dienst kunnen alleen worden geweigerd, wanneer de Gouverneur het wegens

bijzondere omstandigheden met de belangen van 's Lands dienst niet vereenigbaar acht, dat de verzoeker zijn werkkring verlaat. In zoodanig geval geschiedt de weigering bij eene met redenen omkleede beschikking en wordt een termijn bepaald, na afloop waarvan op het verzoek mag worden teruggekomen. Deze termijn zal het tijdvak van één jaar nimmer mogen overschrijden.

Art. 24.

1. De in deze verordening bedoelde geneeskundige keuringen zijn opgedragen aan eene door den Gouverneur te benoemen commissie van geneeskundigen, bestaande uit drie leden, en zooveel leden-plaatsvervangers als de Gouverneur noodig oordeelt.
2. De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst is ambtshalve lid en voorzitter van die commissie.
3. Voor het verleenen van verlof wegens ziekte aan ambtenaren dienende op de Bovenwindsche eilanden der Kolonie kan in zeer bijzondere gevallen genoegen genomen worden met eene verklaring door één gouvernements-geneeskundige af te geven.
4. Deze verklaring moet afgegeven zijn op den door den geneeskundige afgelegden ambtseed en tevens behelzen, dat de gezondheidstoestand van den belanghebbende de reis naar Willemstad onmogelijk maakt.
5. Indien een ambtenaar dienende op de Bovenwindsche eilanden der Kolonie de beschikking op zijn verzoek niet kan afwachten zonder ernstig nadeel voor zijn gezondheid, dan wordt dat in de verklaring van den geneeskundige vermeld, en is de Gezaghebber bevoegd, onder nadere goedkeuring van den Gouverneur, vergunning tot dadelijk vertrek uit de Kolonie te verleenen.
6. Van ieder ambtenaar ten aanzien van wien een verklaring voor buitenlandsch verlof wegens ziekte wordt afgegeven, wordt door de commissie of den behandelenden geneeskundige of den in het derde lid bedoelden gouvernements-geneeskundige een *geheim* ziekteverslag opgemaakt en afzonderlijk aan den Gouverneur gezonden, die het naar het Departement van Koloniën doorzendt, indien de verlofganger buiten Amerika gaat vertoeven.

Art. 25.

1. Het aanvragen van verloven geschiedt langs den hierarchieken weg.
2. Verzoekschrift, beschikking en andere stukken naar aanleiding van deze verordening opgemaakt zijn vrijgesteld van zegel.

Art. 26.

Indien een verlof wegens ziekte binnen twee maanden volgt op een verlof wegens langdurigen dienst, komt de duur van dit laatste voor de toepassing van artikel 6, derde lid, van artikel 15 en van artikel 16 in mindering.

Art. 27.

1. De betaalbaarstelling van verlofsbezoldigingen van ambtenaren, die buiten Amerika verblijf houden, geschiedt na ontvangst bij het Departement van Koloniën van eene schriftelijke kennisgeving van hunne aankomst, met vermelding van plaats, straat en huisnummer, waar zij gedurende hun verlof zullen vertoeven. Bij verblijf buiten Nederland moeten zij tevens een gemachtigde in Nederland aanwijzen voor de ontvangst van de verlofsbezoldiging.
2. De ambtenaren, die hun verlof in Amerika doorbrengen, geven hiervan aan den Gouverneur kennis, onder opgave van een gemachtigde in de Kolonie voor de ontvangst van de verlofsbezoldiging.

Art. 28.

1. De buiten Amerika vertoevende ambtenaren moeten uiterlijk op het tijdstip, door den Minister van Koloniën op te geven, zich schriftelijk bij diens departement aanmelden

voor de regeling van hun terugkeer naar de Kolonie of ter verkrijging van verlofsverlenging, zoo daartoe termen zijn.

2. De Gouverneur regelt den terugkeer naar de Kolonie en de verlenging van het verlof van ambtenaren, die zich met verlof in Amerika ophouden.

3. Het eerste lid van dit artikel is ook van toepassing op ambtenaren met buitenlandsch verlof, aan wie door de Koningin of van wege Hoogstdezelve, dienstverrichtingen in het belang van de Kolonie zijn opgedragen.

4. De Minister van Koloniën kan echter aan de in het vorige lid bedoelde ambtenaren, wanneer zij wegens beëindiging van het verlof naar de Kolonie zouden moeten terugkeeren, verlenging van verlof toestaan voor zoolang als ten behoeve van die dienstverrichtingen noodig is. Zij blijven dan in het genot van de hun toegekende verlofsbezoldiging.

Art. 29.

1. Verlof zal in den regel het verlies van de in de Kolonie bekleede betrekking niet ten gevolge hebben. De Gouverneur voorziet voor zooveel noodig in de waarneming van de betrekkingen der verlofgangers.

2. Buitenlandsch verlof wordt niet dan bij uitzondering verleend aan ambtenaren, die recht op pensioen hebben verkregen en wordt alleen toegestaan wanneer vaststaat, dat op het behoud van den betrokkene voor den kolonialen dienst prijs wordt gesteld.

Art. 30.

1. Ambtenaren, die door ziekte verhinderd zijn hun dienst naar behooren te verrichten en ten behoeve van wie eene commissie van geneeskundigen de in de artikelen 3, 6 en 14 bedoelde verklaringen niet kan afgeven, worden uit den dienst ontslagen.

2. Mede worden uit den dienst ontslagen ambtenaren in het genot van verlof, die om gezondheidsredenen ongeschikt bevonden worden om hun dienst te hervatten en niet in de termen vallen om verlenging van verlof te bekomen.

Overgangsbepalingen.

Art. 31.

Op de verlofsbezoldigingen van ambtenaren, die op het oogenblik van inwerkingtreding van deze verordening reeds in het genot van verlof zijn, blijven voor de vaststelling daarvan gegolden hebbende bepalingen van toepassing, behoudens het bepaalde bij het tweede lid van art. 21. Bij de vaststelling van het verhoogde verlofsinkomen zal deze verordening gelden, tenzij dit in het nadeel van den belanghebbende blijkt te zijn.

Slotbepalingen.

Art. 32.

Deze verordening kan worden aangehaald onder den naam van ,,Verlofsverordening 1921''.

Art. 33.

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van den eersten dag der maand, volgende op die, in welke zij wordt afgekondigd.

2. Op dien dag vervalt de verordening van 17 October 1908 (P. B. 1909 Nº 25), betreffende het verleenen van verlof aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, zooals die is gewijzigd bij de verordeningen van 21 September 1909 (P. B. 1909 Nº 41), 3 Mei 1911 (P. B. Nº 24) en 26 Augustus 1914 (P. B. Nº 39).

Gegeven te Wilemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—8.

Verordening van den ..... ,
betreffende de vrijstellingen van dienst en de verloven aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao.

Eindverslag.

Nº 3.

De Afdeelingen waren er erkentelijk voor, dat het Bestuur bij dit ontwerp rekening gehouden heeft met de wenschen te kennen gegeven in de Voorloopige Verslagen op de ontwerpen verordening betreffende de vrijstellingen van dienst en de binnen- en buitenlandsche verloven in den burgerlijken dienst en tot regeling van uit de koloniale kas te kwijten verlofsbezoldigingen.

Bovenal juichte men het algemeen toe, dat het Bestuur de hatelijke en aanstootgevende oorspronkelijke bepalingen van art. 9 van de ontwerp-verordening betreffende de vrijstellingen van dienst en de binnen- en buitenlandsche verloven in den burgerlijken dienst verwijderde.

De Afdeelingen waren van oordeel, dat door de gewisselde schrifturen de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Aldus vastgesteld te Curaçao, den 24n. Januari 1922.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—9.

Verordening van den ....., betreffende het verleenen van wachtgeld en onderstand aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao.

Memorie van antwoord.

N° 1.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 11 van het zittingjaar 1917—1918 en No. 18 van het zittingjaar 1918—1919).

Het was den ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat de afdeelingen zich met de strekking van het ontwerp konden vereenigen.

Het voorstel om artikel 4 te wijzigen kan ondergeteekende overnemen.

Bij de nota van wijzigingen, welke deze memorie vergezelt, is het noodige daartoe verricht. Een percentage van 70 wordt door ondergeteekende billijk geacht in verband met het onder *c* van art. 4 op 80 vastgestelde.

Mede werden eenige andere wijzigingen allengs noodig. In dezelfde nota is daarmede rekening gehouden.

Willemstad, den 7n. Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—9.

Verordening van den ....., betreffende het verleenen van wachtgeld en onderstand aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao.

Nota van wijzigingen.

Nº 2.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 11 van het zittingjaar 1917—1918 en No. 18 van het zittingjaar 1918—1919).

Waar in de artikelen 1, 5 en 11 staat ,,Verlofsverordening 1917'' wordt daarvoor in de plaats gelezen: ,,Verlofsverordening 1921''.

In *b* van art. 1 en van art. 5 wordt in de plaats van ,,art. 20'' gelezen ,,art. 24''.

Sub *a* van art. 4 wordt gelezen: ,,ingeval het wachtgeld wordt verleend als gevolg van een bestuursmaatregel op 70% van het inkomen''.

Aan art. 4 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:
,,Voor de toepassing van dit artikel wordt onder inkomen verstaan de som van de inkomsten, die tot grondslag strekt voor de berekening van het pensioen.''

In art. 10 worden aan het slot van het tweede lid de woorden: ,,van de zegelbelasting'' vervangen door ,,van zegel''.

In art. 11 wordt de naam van de verordening gewijzigd in ,,wachtgeldsverordening 1921''.

Willemstad, den 7n. Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—9.

Verordening van den ....., betreffende het verleenen van wachtgeld en onderstand aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao.

Eindverslag.

Nº 3.

De Afdeelingen waren van oordeel, dat door de gewisselde schrifturen de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Aldus vastgesteld te Curaçao, den 24n. Januari 1922.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—9.

Verordening van den ..... tot wijziging van de verordening, houdende het verband van wachtgeld en ouderdomsrente van burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao.

Nota van wijzigingen.

N° 2.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 11 van het zittingjaar 1917—1918 en No. 18 van het zittingjaar 1918—1919).

De Afdeelingen waren van oordeel, dat door de gewisselde schrifturen de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Aldus vastgesteld te Curaçao, den 21n. Januari 1922.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—10.

Verordening van den ....., houdende intrekking van het ,,Reglement op de reede van St. Eustatius'' van 20 April 1830.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is het door den Gouverneur-Generaal in Rade op den 20sten April 1830 gearresteerde ,,Reglement op de reede van St. Eustatius'', voorkomende onder Nº 52 van den bundel ,,Publicatiën voor het eiland St. Eustatius, 1809–1844'', in te trekken;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Het door den Gouverneur-Generaal in Rade op den 20sten April 1830 gearresteerde ,,Reglement op de reede van St. Eustatius'' (Publicatiën voor het eiland St. Eustatius van 1809—1844, Nº 52) wordt ingetrokken.

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—10.

Verordening van den ....., houdende intrekking van het ,,Reglement op de reede van St. Eustatius'' van 20 April 1830.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Bij den Raad van politie op St. Eustatius is in behandeling een ontwerp-keur tot vaststelling van een reglement voor de reede en ankerplaats van Oranjestad op St. Eustatius.

In den bundel Publicatiën voor het eiland St. Eustatius over de jaren 1809—1844 komt onder Nº 52 voor een ,,Reglement op de reede van St. Eustatius'', op den 20sten April 1830 gearresteerd door den Gouverneur-Generaal in Rade. Sommige der daarin voorkomende onderwerpen zijn in latere algemeene verordeningen behandeld, zoodat in elk geval de nieuwere regeling geldt. Of dit reglement overigens al dan niet ingetrokken of afgeschaft is, kon niettegenstaande onderzoek niet vastgesteld worden; evenmin kon worden nagegaan of alleen de strafbepalingen zijn vervallen en de gebods- of verbodsbepalingen zijn blijven bestaan. Het lijkt daarom veiliger de intrekking bij koloniale verordening te doen geschieden.

Het Uwen Raad hierbij aangeboden ontwerp strekt dan ook om daartoe te geraken, en wel vóór dat de hoogerbedoelde keur in werking treedt.

Willemstad, den 20n. Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—11.

Keur van den.....,
tot aanvulling van de „Algemeene Politiekeur" 1917.

Memorie van antwoord.

Nº 1.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 32 van het zittingjaar 1919—1920 en No. 26 van het zittingjaar 1920—1921).

Het deed ondergeteekende genoegen, dat de Afdeelingen zich algemeen gaarne bereid verklaarden mede te werken tot maatregelen, welke zouden kunnen strekken tot het beteugelen van onordelijke of zedekwetsende danspartijen.

Ten einde aan de gemaakte opmerkingen tegemoet te komen, gaat deze memorie van een gewijzigd ontwerp vergezeld, waarin met vrijwel al de in het Voorloopig Verslag voorkomende bezwaren rekening is gehouden en bijna alle artikelen in den geest der Afdeelingen zijn omgewerkt.

In artikel 30*b* is evenwel het vereischte van eene vergunning behouden wegens het nauwe verband met artikel 27, de verlaging van den leeftijdsgrens en de opneming van artikel 30*g*. De bevoegdheden der politie zijn in dit ontwerp overgenomen, aangezien zij voor de handhaving der bepalingen noodzakelijk geacht worden. En voorzoover de bedenkingen zich tegen de politie in het algemeen richten, moet er de aandacht op gevestigd worden, dat hervorming der politie in voorbereiding is.

Bij nader inzien komt het niet aanbevelenswaardig voor in de keur afwijkende bepalingen op te nemen voor wat betreft de door het Bestuur in huur of pacht uitgegeven gronden, doch verdient het de voorkeur ook daarvoor de gewone bepalingen te laten gelden.

Van de districtmeesters wordt in de artikelen 30*a* en *b* niet meer melding gemaakt, aangezien dezen, voor zooveel ieder ressort betreft, door het Hoofd van politie kunnen worden aangewezen als ambtenaren, die de vergunning verleenen en aan wie de kennisgeving geschiedt.

Voor het openen van dansgelegenheden van bestuurswege bestaat er, naar de meening van ondergeteekende, geen aanleiding, waar ook ingezetenen, na betaling van de geheven rechten, gelegenheden kunnen openen tot het houden van dansen, waar niemand aanstoot aan kan nemen en waar het minder ordelievende gedeelte der bevolking door doeltreffende maatregelen en bepalingen in ordelijke banen kan worden gebracht en gehouden.

Willemstad, den 20n. Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—11.

Keur van den ....., tot aanvulling van de ,,Algemeene Politiekeur'' 1917.

GEWIJZIGD ONTWERP.

Nº 2.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 32 van het zittingjaar 1919—1920 en No. 26 van het zittingjaar 1920—1921).

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de ,,Algemeene Politiekeur'' 1917 (P. B. Nº 11), aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande keur.

Artikel I.

Aan artikel 27 van de ,,Algemeene Politiekeur'' 1917 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

,,Het is verboden deel te nemen aan eene in strijd met het eerste lid van dit artikel gehouden danspartij.''

Artikel II.

Tusschen de artikelen 30 en 31 van de ,,Algemeene Politiekeur'' 1917 worden zeven nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 30*a*.

Het is verboden zonder kennisgeving aan het Hoofd van politie of een door dezen aangewezen ambtenaar uiterlijk twee uren voor den aanvang:

1º eene niet openbare of niet voor het publiek toegankelijke danspartij te houden, waartoe bezoekers tegen eenigerlei vergoeding toegelaten worden;

2º aan twee of meer personen, die niet hetzelfde huis bewonen, gezamenlijk eene danspartij te houden.

Artikel 30*b*.

Het is verboden zonder vergunning van of namens het Hoofd van politie, personen beneden den leeftijd van vijftien jaren toe te laten tot eene danspartij met inachtneming van artikel 27 of van artikel 30*a* gehouden.

Hij die met inachtneming van artikel 27 of van artikel 30*a* eene danspartij houdt, is verplicht te zorgen, dat niet zonder de in het vorig lid bedoelde vergunning personen beneden den leeftijd van vijftien jaren daartoe toegelaten worden.

Artikel 30*c*.

Het is verboden eene danspartij tot het houden waarvan ingevolge deze keur eene vergunning of kennisgeving noodig is na des nachts drie uur te laten voortduren of na bedoeld uur daaraan deel te nemen.

Artikel 30*d*.

Bij ongeregeldheden, wanordelijkheden, rumoer of buren-

gerucht zijn de houders van eene danspartij, waarvoor ingevolge deze keur eene vergunning of kennisgeving noodig is, op de eerste vordering van ambtenaren met het opsporen van overtredingen dezer keur belast, verplicht de danspartij te staken en zijn de deelnemers daaraan verplicht uiteen te gaan.

Artikel 30*e*.

Op de eerste vordering van ambtenaren met het opsporen van overtredingen dezer keur belast, zijn de houders van eene in strijd met deze keur gehouden danspartij verplicht die te staken en de deelnemers daaraan verplicht uiteen te gaan.

Artikel 30*f*.

Het is verboden eene danspartij waarvoor ingevolge deze keur eene vergunning of kennisgeving noodig is te houden, indien geen week verloopen is sedert door denzelfden persoon of geen dertig dagen verloopen zijn sedert in hetzelfde gebouw eene zoodanige danspartij gehouden is of nog geen drie jaren verloopen zijn sedert eene veroordeeling van den persoon, die de danspartij houdt, wegens een der in de artikelen 27 en 30*a*—*f* omschreven feiten onherroepelijk is geworden.

Artikel 30*g*.

De artikelen 30*a*—*f* blijven buiten toepassing ten aanzien van wettelijk erkende, bij het in werking treden dier artikelen bestaande, vereenigingen.

Artikel III.

In artikel 100 van de ,,Algemeene Politiekeur'' 1917 wordt in plaats van: ,,art. 27'' gelezen: ,,de artikelen 27 en 30*a*'' en in plaats van: ,,27 en 31*a*'' gelezen: ,,27, 30*a*, 30*b*, 30*c* en 31*a*''.

Artikel IV.

Deze keur treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—11.

Keur van den ....., tot aanvulling van de „Algemeene Politiekeur" 1912.

Eindverslag.

Nº 3.

Het gewijzigd ontwerp waarvan de Memorie van Antwoord vergezeld ging, werd met meer sympathie ontvangen dan het oorsponkelijke en men was erkentelijk voor de wijze, waarop het Bestuur met de in het Voorloopig Verslag voorkomende wenken en bezwaren rekening heeft gehouden.

Met nadruk werd door eenige leden herhaald, dat een goede politie in deze materie de hoofdzaak, ja, alles is en dat zonder deze het doel door dit ontwerp beoogd nooit bereikt *kan* worden of erger nog, dat het doel door slecht politiepersoneel absoluut voorbijgestreefd zal worden, hetgeen met het oog op de openbare rust en orde niet van gevaar ontbloot is. Immers kan het b.v. geheel van het persoonlijk oordeel van wellicht één politiebeambte afhangen of een danspartij, als waarvoor deze keur in het leven geroepen is, gestaakt moet worden en de feestvierders uit elkander dienen te gaan. Waren het dan nog maar enkel 's mans nuchter oordeel en de geest dezer keur die den doorslag gaven: maar neen, luim, vooringenomenheid en — het ergste — misbruik van sterken drank zijn enkele van de meest ongewenschte factoren, die hun vaak te zwaar gewicht in den schaal leggen en ongewenschte toestanden geboren doen worden.

Intusschen wil men de beste verwachtingen koesteren van de aanstaande politiehervorming.

Ad artikel 30a. Ten einde bij optreden van de politie het bewijs van de hierbedoelde kennisgeving te kunnen leveren zag men gaarne in de keur vastgesteld, dat door het Hoofd van de Politie een schriftelijk bewijs werd afgegeven, dat de kennisgeving plaats gehad heeft.

Ad artikel 30f. Gaarne zag men dit artikel aangevuld met eene zinsnede als deze: „of van danspartijen te houden in gebouwen behoorende tot die vereenigingen".

Vertrouwende, dat het Bestuur met het hierbij voorgestelde en medegedeelde wel rekening zal willen houden, achtten de Afdeelingen de openbare beraadslaging over dit ontwerp voldoende voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 11n. Juli 1921.

De Rapporteurs,

EDWIN SENIOR.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—12.

Verordening van den ....., tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.

Memorie van antwoord.

Nº 1.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 13 van het Zittingjaar 1920—1921.)

Met belangstelling heeft ondergeteekende kennis genomen van de uitvoerige beschouwingen in het Voorloopig Verslag der Afdeelingen over de wijzigingen en aanvullingen, die door het Bestuur in de onderwijsverordening van 1907 noodig geoordeeld worden, vóórdat kan worden overgegaan tot het indienen van een nieuwe verordening, regelende het onderwijs in de kolonie.

Hoewel niet als zoodanig aangekondigd, heeft het aanhangig gemaakte ontwerp, zooals uit de inleiding van de Memorie van Toelichting duidelijk kan blijken, inderdaad slechts het karakter van een nood-ontwerp.

Gaarne herhaalt ondergeteekende dan ook de toezegging, dat binnen niet al te langen tijd een geheel nieuw ontwerp zal worden aangeboden, waarbij dan ook met de aanwijzigingen van Uwen Raad rekening zal kunnen worden gehouden.

Algemeene beschouwingen.

1. Als een der hoofdoorzaken, waarom geen nieuw ontwerp werd ingediend moet genoemd worden het ontbreken van gegevens of voorschriften omtrent de wijze, waarop de ,,gelijkstelling'' of zooals het tweede lid van het gewijzigde artikel 180 van het Regeeringsreglement luidt,,de bekostiging op den voet van gelijkheid'' in de kolonie moet worden toegepast. Daar reeds twee ontwerpen, waaraan veel kostbare tijd besteed was, moesten worden ingetrokken, meende ondergeteekende veel nutteloozen arbeid te voorkomen, door thans de noodige wijzigingen aanhangig te maken, waardoor in de bestaande verordening die onderwerpen geregeld werden, waaromtrent de Koloniale Raad zich blijkens de voorloopige verslagen over de ingetrokken ontwerpen geheel of in hoofdzaak met de voorstellen van het Bestuur kon vereenigen.

Ondergeteekende betreurt het met de leden aan het woord, dat de wijziging van het Regeeringsreglement tengevolge waarvan de kolonie zware lasten opgelegd worden, tot stand gekomen is zonder overleg met den Kolonialen Raad.

Van overleg met ondergeteekende is eerst sprake geweest, toen de wijziging een voldongen feit was en het betrof alleen de gelijkstelling van de bezoldigingen van het personeel van het bijzonder onderwijs met dat der openbare scholen, waarvan Uwen Raad mededeeling werd gedaan bij schrijven van 2 Juni 1920, Nº 1890.

Nadat Z. E. de Minister van Koloniën voorgesteld had artikel 76 der koloniale huishoudelijke begrooting voor 1920 te verhoogen, teneinde die gelijkstelling der bezoldiging voor 1920 te kunnen uitkeeren, ontving ondergeteekende opdracht de voorgestelde overgangsregeling, die noodzakelijk was in afwachting van de nieuwe onderwijsverordening en van de algemeene regeling van de bezoldiging der ambtenaren, uit te voeren. Dit maakte wijziging van het Koninklijk Besluit van 23 Juli 1913, Nº 45 (P. B. 1913 Nº 47) noodig, tengevolge waarvan het 1 October 1920 ingediende ontwerp nader gewijzigd moest worden.

Het wil ondergeteekende echter voorkomen, dat, moge het niet kennen van den Kolonialen Raad in deze aangelegenheid in verschillende kringen bevreemding of ontevredenheid hebben gewekt, de verwijdering tusschen Hollander en Curaçaonaar, indien die in de laatste jaren is toegenomen, aan geheel andere oorzaken toegeschreven moet worden, dan aan de wijziging van artikel 180 van het Regeeringsreglement.

2. Hoewel ondergeteekende meent, dat in verband met de woorden van het eerste lid: ,,Zoover de middelen gedoogen'' bij de toepassing van het tweede lid van artikel 180 zeer zeker moet gedacht worden aan het dragen van de *kosten* van het onderwijs, zoowel op de bijzondere als op de openbare scholen en hij dan ook bij zijn overgangsvoorstellen rekening gehouden heeft met de kostenberekening, waarvan sprake is in de Memorie van Toelichting van het gewijzigd ontwerp (blz. 7 van Stuk Nº 2, Zittingjaar 1919—1920, Nº 23) heeft de Minister van Koloniën bij missive van 30 Maart 1921, 10de afdeeling, Nº 98/133 te kennen gegeven, dat Z. E. een ander standpunt wenscht in te nemen. In verband daarmede wordt Uwen Raad een afschrift van de gevoerde gedachtenwisseling overgelegd.

3. Het spreekt van zelf, dat bij ,,bekostiging op den voet van gelijkheid'' aan het bijzonder onderwijs dezelfde eischen van deugdelijkheid gesteld moeten worden als aan het openbaar. Ondergeteekende wil gaarne de verzekering geven, dat er eenerzijds van administratieven rompslomp, anderzijds van beperking van de vrijheid van het bijzonder onderwijs geen sprake zal zijn. Het Gouvernements-schooltoezicht zal zich echter juist om te voldoen aan hetgeen volgens het 3e lid terecht moet gevorderd worden, wel degelijk moeten bezighouden met het nagaan van het leerplan en den lesrooster. Het zal zich natuurlijk niet bepalen tot het bestudeeren van de ingezonden bescheiden, maar aan de hand van het goedgekeurde leerplan de op de verschillende scholen verkregen uitkomsten controleeren, wat trouwens thans voor zoover de tegenwoordige verordening daartoe gelegenheid biedt, reeds geschiedt.

Het spreekt van zelf, dat, waar reeds nu het aantal leerlingen, dat de scholen bezoekt, van invloed is op de uit te keeren bedragen, in de toekomst niet afgeweken zal worden van de steeds door den Inspecteur van het Onderwijs gevolgde methode om bij schoolbezoek de aanwezige leerlingen te tellen en het aantal te vergelijken met op zijn kantoor aanwezige gegevens. Daar deze bezoeken nooit op vastgestelde dagen plaats hebben, mag, wanneer de aanwezig gevonden aantallen kloppen met den laatst ingezonden maandstaat, gerust aangenomen worden, dat het gemiddeld aantal leerlingen dier scholen met de gemiddelden der maandstaten overeenkomen.

Het schijnt, dat de leden aan het woord zich een overdreven voorstelling maken van het aantal in te zenden lijsten over schoolbezoek. De administratie, zoowel op de scholen als op het kantoor van den Inspecteur van het Onderwijs, is tot het minimum beperkt en belangrijk minder dan in Nederland, Suriname of Nederlandsch Indië.

Tegen het vaststellen van een aantal tellingen per jaar *op bepaalde dagen* bestaan overwegende bezwaren, omdat het een onmogelijkheid zal zijn op bepaalde dagen *alle scholen* te tellen, vooral indien moet worden nagegaan, of de aanwezige leerlingen werkelijk op school behooren in verband met leeftijd en inenting.

Tegen telling bij schoolbezoek op willekeurige tijden bestaat niet het minste bezwaar. Een vast aantal tellingen per school om daaruit het gemiddelde te berekenen leidt tot groote kosten en tot onbillijkheden, vooral in tijden van besmettelijke ziekten, waaraan helaas de scholen de laatste jaren te vaak zijn blootgesteld.

4. Ondergeteekende heeft Z. E. den Minister van Koloniën voorgesteld, dat het Moederland de *meerdere* uitgaven, verbonden aan de ,,bekostiging op den voet van gelijkheid'' van het onderwijs, zou dragen. Een beslissing is daaromtrent nog niet gevallen. In dit verband mag gewezen worden op hetgeen

de waarnemende Gouverneur van Suriname heeft medegedeeld in de Memorie van Antwoord op het voorloopig verslag van de Koloniale Staten over de begrooting voor 1922:

,,Ten aanzien van de kosten der gelijkstelling van het bijzonder onderwijs, is bij de besprekingen van Gouverneur Staal tijdens diens verlof in Nederland reeds beslist, dat de kosten daarvan voorloopig geheel ten laste van het moederland moeten komen''.

Met de waarschuwing tegen excessen in de richting van het reglementeeren en verzorgen van het onderwijs, ook in Nederland geuit, zal ondergeteekende bij het samenstellen van de nieuwe onderwijsverordening rekening houden. Naar zijn meening kan en moet er onderscheid gemaakt worden tusschen het onderwijs in de stads- en buitenscholen. Dit onderwerp is reeds geruimen tijd in studie, maar de bezwaren daaraan verbonden, vooral bij de toepassing ervan op de eilanden buiten Curaçao, zijn van dien aard, dat ook om die reden moeilijk aan een spoedige indiening van een nieuwe verordening kon worden gedacht.

Het verschil zal echter meer gezocht moeten worden in de leervakken, in de richting en den omvang van het onderwijs dan in het vergrooten der klassen. Er moet in dit verband op gewezen worden, dat het schooltoezicht herhaaldelijk geklaagd heeft over de geringe uitkomsten op de buitenscholen *ten gevolge van te groote klassen*. Uit Uwen Raad zijn herhaaldelijk stemmen opgegaan tegen het onderwijsgeven door kweekelingen. Een herziening van de bevoegdheden en de exameneischen voor hen, die op de buitenscholen onderwijs zullen geven, staat mede op het programma. In het algemeen kan een onderwijzer met de akte 3de klasse, die in 1919 in Nederland gelijkgesteld is met de akte als onderwijzer (artikel 77a van de Lageronderwijswet van 1878) in het Moederland behaald, voldoende geacht worden om aan het hoofd eener stadsschool te staan. De aanhangige wijzigingen stellen dan ook geen hoogere eischen.

Met de verdere wenschen der leden aan het woord zal, *indien dit zonder de belangen van het onderwijs te schaden mogelijk is*, rekening gehouden worden. Ondergeteekende heeft reeds eenige malen verzoeken van vreemdelingen ontvangen om bij het openbaar onderwijs geplaatst te worden, tot heden echter zonder gevolg.

5. Omtrent het meer uitgebreid lager onderwijs meent ondergeteekende te mogen verwijzen naar par. 6 van de Memorie van Antwoord op het voorloopig verslag der afdeelingen over het gewijzigd ontwerp der onderwijsverordening (blz. 4 en 5 van stuk N° 4 Zittingjaar 1919—1920, N° 23).

Hij wenscht er nog aan toe te voegen, dat het tegenwoordige meer uitgebreid lager onderwijs in de kolonie niet in alle opzichten op één lijn gesteld kan worden met het uitgebreid lager onderwijs, zooals dat in de Lageronderwijswet 1920 is geregeld, waarom dit onderwerp in de nieuwe onderwijsverordening, rekening houdende met de plaatselijke omstandigheden, opnieuw onder de oogen zal moeten worden gezien.

6. Het wil ondergeteekende voorkomen, dat er bij de leden aan het woord een misverstand bestaat omtrent den werkkring van de ,,hoofden van scholen''. In de eerste plaats bestaat er geen rang ,,hoofd der school'', in de tweede plaats zijn alle onderwijzers, die belast zijn met de functie van hoofd eener openbare school voor lager onderwijs, tevens klasse-onderwijzers, meestal hebben zij twee of drie klassen voor hun rekening. De hoofden der bijzondere scholen voor lager onderwijs zijn tevens klasse-onderwijzers, al naar de grootte der school hebben zij één, twee of drie klassen. Resten nog de onderwijzers eerste klasse, die belast worden met de functie van hoofd eener openbare M. U. L. O. school op Curaçao en de hoofden der beide bijzondere M. U. L. O.-scholen. De laatste hebben steeds een of twee klassen voor hun rekening gehad, terwijl hun openbare collega's volstrekt niet ambulant zijn in den zin als dat blijkbaar bedoeld wordt. In verband met het aantal beschikbare krachten zijn het hoofd van de Hendrikschool en dat van de Wilhelminaschool in één of meer

klassen werkzaam en wel gedurende een zoo groot mogelijk aantal uren. Thans is het hoofd der Hendrikschool klasse-onderwijzer gedurende 28 van de 35 lessen, dat van de Wilhelminaschool gedurende 27 van de 35 lessen, terwijl de laatstgenoemde onderwijzeres vóór de Meivacantie door ziekte onder het personeel gedurende alle lessen aan verschillende klassen was verbonden. Hier is dus geen sprake van ambulantisme, dat moet worden afgeschaft.

In de nieuwe onderwijsverordening zal het naar voren gebrachte beginsel: ,,ieder onderwijzer zij aansprakelijk voor zijn klasse'' nader kunnen worden uitgewerkt.

Ondergeteekende is er van overtuigd, dat de onderwijzers, belast met de functie van hoofd der school op Curaçao, ook die der M. U. L. O.-scholen, zeer weinig administratief werk te verrichten hebben. Het administratieve werk *in de schooluren* is van dien aard, dat het hoofd der school zijn taak als klasse-onderwijzer en leider der school naar behooren zal kunnen volvoeren.

7. Ondergeteekende kan in het geheel niet instemmen met het oordeel der afdeelingen over het schooltoezicht.

De Inspectie van het Onderwijs is tengevolge van den drang, die van Uwen Raad is uitgegaan, het middelpunt van het schooltoezicht geworden, niet alleen voor het eiland Curaçao, maar ook voor de overige eilanden, zoowel voor de openbare als voor de bijzondere scholen.

Bureaucratisch is de inspectie in geen enkel opzicht, dat te veel aan de theorie geofferd wordt, moet beslist worden ontkend. Ieder, die de scholen bezoekt, zal kunnen waarnemen, dat daar, waar naar de aanwijzingen van de inspectie wordt gewerkt, het onderwijs zich in praktischen zin ontwikkeld heeft. Van verwaarloozing van de praktijk van het onderwijs kan geen sprake zijn bij een ambtenaar, die de lessen in opvoedkunde aan de Normaallessen op zich heeft genomen, niet alleen, omdat de onderwijzers zich daarvoor niet beschikbaar stelden, maar vooral ook, omdat hij voortdurend met de praktijk op *alle* scholen in aanraking komt, met die praktijk geheel vertrouwd is, zooals ondergeteekende bij schoolbezoek op alle eilanden heeft kunnen waarnemen.

De vergelijking der werkzaamheden van den Inspecteur met die van den Schoolopziener en van den Administrateur der Schoolcommissie is niet in alle opzichten juist, daar in den loop der jaren op onderwijsgebied in de kolonie veel gewijzigd is. Vóór 1917 moest ook de Inspecteur van het Onderwijs alles alleen doen, en was hij evengoed als de Schoolopziener vóór 1914 genoodzaakt naar zelfbetaalde hulp uit te zien om de administratie af te doen. Na zijn terugkeer van verlof uit Nederland, mede tengevolge van de hem verleende studieopdracht, werd een begin gemaakt met de nieuwe onderwijsverordening en sedert dien tijd is een ,,tweede beambte'' op de inspectie werkzaam. Sedert heeft zich de werkkring dermate uitgebreid, dat in 1919 nog een schrijver werd aangesteld. Ware de in 1917 ontworpen onderwijsverordening, al of niet gewijzigd, tot stand gekomen, dan had het personeel niet uitgebreid behoeven te worden en zou de Inspecteur minder dan thans het geval is door kantoorwerkzaamheden in beslag genomen worden, wat vooral ook het gevolg is van het feit, dat het personeel der inspectie voortdurend aan wisseling onderhevig was en steeds opnieuw met onervaren krachten moest worden begonnen.

Het zal Uwen Raad niet onbekend zijn, dat vóór 1907 de Administrateur der Schoolcommissie zoo goed als geen administratie te voeren had voor het bijzonder onderwijs, daar de subsidieregeling uiterst eenvoudig was: een vast bedrag per school ongeacht aantal der onderwijzers en der leerlingen.

De werkzaamheden van den Schoolopziener werden ingevolge van de verordening van 1907 belangrijk omvangrijker, doordat het toezicht zich tot de eilanden buiten Curaçao en tot het bijzonder onderwijs moest uitstrekken.

Toen een Inspecteur van het Onderwijs werd benoemd, gingen de werkzaamheden en verplichtingen van den Schoolopziener op dezen over, zoodat hij o. m. optrad als Secretaris der Schoolcommissie op Curaçao. Reeds in 1905 vond het

voornemen van het Bestuur den Inspecteur van het Onderwijs een meer zelfstandige positie te geven instemming bij Uwen Raad. Dit bracht mede, dat de Inspecteur verschillende aangelegenheden, die voorheen op andere departementen werden geregeld zelf behandelde, waaronder de begrooting voor de afdeeling onderwijs in de eerste plaats genoemd moet worden.

De Schoolcommissie droeg reeds in 1915 verschillende werkzaamheden, waarover voorheen dit college ter bespreking bijeenkwam, aan den Inspecteur op. Teneinde te kunnen voldoen, zoowel aan het meermalen door Uwen Raad geuite verlangen om het aantal schoolgaande kinderen nauwkeurig na te gaan, als om te kunnen vaststellen of leerplicht noodzakelijk was in verband met den gemiddelden leertijd der leerlingen, moest op alle scholen een administratie ingevoerd worden, die het o. m. mogelijk maakte ten allen tijde de verstrekte gegevens te vergelijken met den werkelijken toestand. Nu moge, zooals de leden aan het woord aanvoeren, de contrôle uit inkomende lijsten niet de juiste zijn, die lijsten zijn noodig om de contrôle, die de juiste geacht wordt, mogelijk te maken. Zooals reeds in par. 3 is medegedeeld, wordt bij elk schoolbezoek door den Inspecteur—ook wanneer met ondergeteekende of met een subcommissie van de Schoolcommissie een school geinspecteerd wordt—het aantal kinderen nagegaan. Een zuiver administratieve contrôle bestaat er dus niet, terwijl in dit geval in het geheel niet van ,,een bureaucratische methode'' gesproken kan worden.

Sedert 1914 zijn aan de inspectie van het onderwijs toevertrouwd de zorg voor en de contrôle op het verstrekken van leermiddelen aan de openbare scholen, waardoor in velerlei opzichten bezuiniging werd verkregen. Sedert 1919 is het verkoopen van leermiddelen op de beide M. U. L. O. scholen ingekrompen, in het begin van 1921 is dat geheel gestaakt om de hoofden der scholen niet daarvoor aan hun werkzaamheden te onttrekken. De verkoop geschiedt nu op de inspectie van het onderwijs en vordert zooals die thans is geregeld slechts toezicht van den inspecteur op de geldelijke verantwoording, terwijl het personeel ook voor de verzending naar de eilanden zorgt. De verantwoording voor de Rekenkamer vordert nog steeds in het begin van het jaar veel tijd van de beambten, daar zij het elk dienstjaar voor de eerste maal moesten doen, tengevolge van wisseling onder het personeel.

In den tijd, toen volgens de leden aan het woord, één persoon voor de administratie voldoende was, bestond er geen *schoolvoeding*, die moest worden gecontroleerd en geadministreerd, waren er geen *leergangen*, waarvoor regelingen ontworpen moesten worden, was het aantal candidaten voor de *examens* gering, zoodat slechts enkele dagen op den Schoolopziener beslag gelegd werd, terwijl de laatste jaren het aantal examens stijgende is, dus de werkzaamheden vermeerderen, vooral daar de voorzitter ook het overgrootste deel der voorbereidende werkzaamheden voor zijn rekening moet nemen.

In dien tijd was er geen sprake van nieuwe besluiten tot uitvoering van de onderwijsverordening. Die waren bij het optreden van den Schoolopziener gereed. In de laatste jaren zijn herhaalde malen nieuwe regelingen getroffen en andere voorbereid, alles tot stand gekomen op de inspectie van het onderwijs of met medewerking van den inspecteur, zooals kortelings het ontwerp der verordening, regelende het ambachtsonderwijs volgens het leerlingstelsel.

Wanneer dan ook de Inspecteur van het Onderwijs zich niet buiten de gewone werktijden geheel en al aan zijn werk gegeven had, zou het onmogelijk geweest zijn, met het jeugdige personeel, dat hij op de inspectie tot zijn beschikking had, alles tot stand te brengen. Ondergeteekende kan dan ook geheel instemmen met de waardeerende woorden, die in vergaderingen van Uwen Raad over den Inspecteur zijn gesproken, daar hij uit ervaring weet, hoe deze ambtenaar zich steeds beijverd heeft, om, ook door eigen waarneming op de hoogte te komen en te blijven van de praestaties der onderwijzers en van de vorderingen der leerlingen.

Volkomen stemt ondergeteekende in met de zienswijze van Uwen Raad, dat het controleerend orgaan ambulant moet zijn. Ten zeerste wordt het daarom betreurd, dat in de laat-

te jaren zoodanig op den Inspecteur beslag gelegd moest worden voor administratieve werkzaamheden, in verband met de verschillende ontwerpen der onderwijsverordeningen, dat hij niet alle scholen op Curaçao zoo dikwijls kon bezoeken als toen hij pas als Inspecteur optrad, doch desniettegenstaande is hij geheel op de hoogte van den stand van het onderwijs op elke school. Zoo heeft hij in December 1920 een examen voor bijna alle vakken afgenomen in de hoogste klasse der Hendrik- en Wilhelminaschool, terwijl op de eilanden buiten Curaçao zoowel in 1919 als in 1920 op alle scholen een mondeling en schriftelijk onderzoek naar de uitkomsten van het onderwijs in de twee of drie hoogste klassen plaats vond. Ook op bijzondere scholen op Curaçao werd verschillende malen schriftelijk werk opgegeven. In 1920 werd met het oog op het in par. 4 besprokene meer aandacht aan de buitenscholen geschonken.

Teneinde de regeling van de huishoudelijke zaken der scholen zooveel mogelijk aan het gemeenschappelijk overleg der onderwijzers over te laten, zijn op voorstel van den Inspecteur in 1919 bij beschikking de schoolvergaderingen geregeld. Er bestaat dus volstrekt geen streven van het controleerend orgaan om zich met zuiver huishoudelijke zaken van de school in te laten. Het aangehaalde omtrent ,,regeling der lessen bij kortstondig mankeeren van een onderwijzer'' is sedert 1908 geregeld in het Reglement der Openbare M. U. L. O.-scholen, en in dat der openbare lagere scholen. Wanneer zoo'n regeling voor langer dan 8 dagen moet gelden, behoeft ze volgens die reglementen de goedkeuring van den Inspecteur. Slechts wanneer er bij den Inspecteur klachten van onderwijzers inkwamen over een regeling, die blijkbaar ,,zonder *overleg* met de overige onderwijzers'' door het hoofd der school was getroffen, heeft de Inspecteur zich wel eens met zoo'n regeling *moeten* bemoeien. Toen omtrent andere huishoudelijke zaken klachten van ouders en onderwijzers den Inspecteur bereikten en gemeenschappelijk overleg niet plaats had,' is de Inspecteur zelfs genoodzaakt geweest op verzoek van het hoofd eener school een stel voorschriften te geven in den geest van die, welke op een andere school door gemeenschappelijk overleg tot stand waren gekomen. Daaruit mag noch tot bemoeizucht van den Inspecteur noch tot het niet voldoen aan de eischen aan het schooltoezicht te stellen, besloten worden.

Ondergeteekende meent dan ook in het belang van de school in het voorloopig verslag genoemd en van het prestige van de daaraan verbonden onderwijzers niet verder de slechts terloops aangeduide verhoudingen te moeten bespreken.

Toch heeft het hem ten zeerste bevreemd, dat over ontevredenheid van ouders en onderwijzers wordt gesproken, waar deze nooit eenige klacht in dien geest hij hem hebben ingediend. Wel is hem bekend, dat de weinige klachten van ouders--deze liepen echter nooit over het gegeven onderwijs—, die de Schoolcommissie of den Inspecteur bereikten, steeds met de meeste nauwgezetheid zijn onderzocht. Klachten van onderwijzers zijn, in verband met het bepaalde in artikel 3 van het reglement der scholen, meestal door de Schoolcommissie behandeld, werkelijke klachten van onderwijzers zijn bij den Inspecteur nooit ingekomen, *op bedekte mededeelingen kan natuurlijk niet worden ingegaan.* Ook in dit verband moet ondergeteekende herhalen, dat de Inspecteur volkomen op de hoogte is van de præstaties der onderwijzers en de vorderingen der leerlingen, terwijl er van beoordeeling van een en ander alleen uit rapporten geen sprake is.

De leiding van een vakman aan het hoofd van het schooltoezicht is onontbeerlijk. Indien deze ontlast kan worden van administratie, zal ondergeteekende daartoe gaarne medewerken, maar hij verwacht, dat dit slechts verplaatsing der werkzaamheden zal zijn. Bij invoering van een nieuwe schoolgeldheffing zou de daaraan verbonden administratie, die de Inspecteur thans namens de Schoolcommissie voert, naar de Administratie van financiën kunnen overgaan. Het verstrekken van leermiddelen zou vereenvoudigd worden en het verkoopen ervan ophouden, indien ter plaatse kon worden ingekocht, waarnaar reeds wordt gestreefd, maar waarvoor nog geen juiste oplossing is gevonden.

Het is moeilijk aan te nemen, dat een vakman, die men verantwoordelijk wil stellen voor de uitkomsten van het onderwijs, voor de verhoudingen tusschen de onderwijzers, deze verantwoordelijkheid zal kunnen en willen dragen als ondergeschikt aan een commissie van niet-deskundigen. Waar andere departementen een dergelijke regeling ook niet kennen, bestaat er ook daarom geen reden voor het onderwijs daarop een uitzondering te maken.

Het sluit volstrekt geen mindere waardeering voor de Schoolcommissie in, die steeds belangeloos haar tijd voor de bevordering der belangen van het onderwijs beschikbaar heeft gesteld, wanneer ondergeteekende de voorstellen meent te moeten handhaven, die bijna ongewijzigd zijn overgenomen uit de twee teruggenomen ontwerpen, voorstellen, die toenmaals tot geen op- of aanmerkingen van Uwen Raad aanleiding gaven.

8. Het komt ondergeteekende wenschelijk voor eenige wijzigingen in het ontwerp aan te brengen. Voor een deel zijn die het gevolg van opmerkingen bij verschillende artikelen, voor een deel houden zij verband met de gedachtenwisseling met Z. E. den Minister van Koloniën omtrent de schoolgeldheffing op de bijzondere scholen, waarom Uwen Raad de daarop hebbende bescheiden worden overgelegd.

Artikelen.

Art. VIII sub 4 (nieuw artikel 15). Ondergeteekende kan zich zeer goed vereenigen met den wensch de heffing en invordering van het schoolgeld bij verordening te regelen. Zoodra mogelijk zal een ontwerp worden aangeboden op den grondslag als in het derde lid is aangegeven. In verband hiermede zijn ook in artikel XI (nieuw artikel 20) wijzigingen voorgesteld.

Art. XIV (nieuw artikel 23). Dat openbare lessen voor het onderwijs in het algemeen schadelijk zouden zijn, zal moeilijk te bewijzen zijn. Indien ze goed gegeven worden, zullen ze integendeel bijdragen tot betere waardeering van het onderwijs en tot samenwerking tusschen school en huis. Het ligt in de bedoeling alleen aan het eind van het schooljaar een openbare les te houden, zooals het reglement der M. U. L. O.-scholen op Curaçao bij de laatste wijziging reeds voorschrijft. Het bepaalde in het 2de en 3de lid ziet op uitzonderingsgevallen. Ondergeteekende acht het gewenscht deze leden niet te laten vervallen, opdat in voorkomend geval vast sta, op welke wijze er in moet worden voorzien.

Art. XV (nieuw artikel 24). Ondergeteekende kan niet toegeven, dat reglementen voor schoolvergaderingen en ouderbijeenkomsten onnoodig zullen zijn. Krachtens de bestaande onderwijsverordening worden reeds schoolvergaderingen gehouden, die bij G. B. van 9 September 1919, Nº 1042, zijn geregeld. Het is noodig gebleken, dat er voorschriften bestaan en waar aan de schoolvergadering op den duur medezeggenschap in schoolzaken wordt toegekend, zullen rechten en verplichtingen der schoolvergadering moeten worden vastgesteld, rekening houdende met plaatselijke toestanden of bijzondere eischen der scholen.

Ouderbijeenkomsten zijn in de kolonie nog zelden gehouden. Indien aan deze ouderbijeenkomsten invloed op de regeling der schoolzaken zal worden toegekend, is een reglement onmisbaar, al zal daarin niet alles in bijzonderheden worden geregeld.

Het wordt wenschelijker geacht, deze onderwerpen in den vervolge bij besluit te regelen.

Art. XVII (nieuw artikel 26) en Art. XXIII. Ondergeteekende acht het ongewenscht de bestaande indeeling der onderwijzers in vier rangen te handhaven, evenmin als de indeeling in 7 bezoldigingsgroepen.

Een juiste waardeering der bevoegdheden, noodig voor het verkrijgen van den rang van onderwijzer 1e of 2e klasse is

vrijwel onmogelijk, vooral als er gelet moet worden op het belang ervan voor de scholen in de kolonie.

De aan den rang van onderwijzer 1e klasse der verordening van 1907 verbonden bevoegdheid om als hoofd eener openbare school voor M. U. L. O. op te treden, zou, wanneer ze gehandhaafd werd voor onderwijzers met bepaalde (welke?) middelbare akten, evengoed moeten blijven gelden voor onderwijzers met vijf of meer lagere akten, genoemd onder *c* van het huidige artikel 33.

Hoewel ondergeteekende moet toegeven, dat er wel onderwijzers zonder hoofdakte gevonden zullen worden, die als hoofd eener school voor M. U. L. O. zouden kunnen optreden, omdat zij een andere voor die school geschikte akte bezitten, acht ondergeteekende het beter op deze uitzonderingsgevallen geen voorschrift te baseeren. Vooral ook niet omdat dan billijkheidshalve ook de bevoegdheid der tegenwoordige onderwijzers 2e. klasse gehandhaafd dient te worden om een bijzondere M. U. L. O. school te openen of aan het hoofd van een gesubsidieerde bijzondere M. U. L. O. school te staan.

Daar de bevoegdheden bij ,,bekostiging op den voet van gelijkheid'' voor de hoofden der openbare en bijzondere scholen in het stads- of buitendistrict op dezelfde wijze geregeld dienen te zijn, zal het omtrent sub 3 opgemerkte in de nieuwe onderwijsverordening nader onder de oogen gezien kunnen worden. Hier dient reeds opgemerkt, dat thans de hoofden der openbare lagere scholen op één na allen in het bezit van de akte van bekwaamheid als onderwijzer 3e klasse zijn, terwijl alle bijzondere scholen ook op een na een onderwijzer (es) 3e klasse aan het hoofd hebben. Een en ander houdt verband met de in 1917 en 1919 ingediende ontwerpen.

Voor de achtklassige scholen op Aruba en St. Martin wordt een onderwijzer met hooger bevoegdheid noodig geacht. Voorts wordt er op gewezen, dat in het tweede lid van het nieuwe artikel 44, zooals dit is voorgesteld in de Nota van wijzigingen onder 11, voor de bijzondere scholen veel gunstiger bepalingen opent omtrent de leerkrachten met hooger bevoegdheid dan de Afdeelingen blijkbaar voor de openbare school wenschen.

In verband met het slot van § 8 der Algemeene beschouwingen der Afdeelingen heeft ondergeteekende gemeend het 2de lid van artikel 44 te moeten herzien.

Art. XVIII. Voor het eerste deel der vraag mag worden verwezen naar § 6 der Algemeene beschouwingen.

Het aantal onderwijzers voor de verschillende soorten van scholen zal in de nieuwe onderwijsverordening nader worden omschreven. In deze nood-verordening kon, meende ondergeteekende, met de voorgestelde redactie worden volstaan, daar toch de Koloniale Raad bij de begrooting de gelden voteert voor het aantal onderwijzers.

Art. XXX. Is het de bedoeling voor de openbare school het volbrengen van het 25ste en voor de bijzondere school van het 21ste te eischen voor het hoofd der school? In Nederland is bij de nieuwe onderwijswet juist de grens van 23 verlegd naar 25, terwijl er uit de onderwijzers-wereld talrijke stemmen opgaan voor den eisch: hoofd der school minstens 28 jaar.

Indien de wensch omtrent het verlaten van den dienst op zestigjarigen leeftijd ook voor den openbaren onderwijzer bedoeld is, komt het ondergeteekende voor, dat daaraan in het algemeen gevolg gegeven kan worden.

Dit onderwerp zou bij de behandeling der pensioenverordening aan de orde gesteld dienen te worden.

Art. 49 (nieuw). Op de in de Algemeene beschouwingen aangevoerde gronden kan ondergeteekende geen wijziging van het eerste lid voorstellen.

Teneinde te voorkomen, dat gedacht wordt, dat onder den Inspecteur nog andere ambtenaren met schooltoezicht zullen worden belast, wil ondergeteekende het derde en vierde lid laten vervallen. Het 3de lid werd noodig geoordeeld in verband met de plannen omtrent de centrale school op St. Martin, waarbij aan het hoofd dier school leiding en eenig toezicht zou worden opgedragen.

Art. 50bis (nieuw). Het gevraagde bestaat reeds en is in artikel 53 (nieuw) opgenomen.

Art. 50ter (nieuw). Er bestaat geen bezwaar, dat ook de Commissiën van Onderwijs voorstellen aan den Gouverneur doen (zie wijzigingen van artikel 52*quater*).

Art. 52. Ondergeteekende acht de voorgestelde samenstelling, die reeds in 1917 door de Schoolcommissie werd gewenscht, de beste.

Willemstad, den 21n. Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—12.

Verordening van den....., tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.

Tweede Nota van wijzigingen.

Nº 2.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 13 van het Zittingjaar 1920—1921.)

TOELICHTING.

Het wordt wenschelijk geacht deze hier afzonderlijk te vermelden.

„Teneinde te voorkomen, dat het stroovlechten op de lagere school onder toezicht van twee verschillende personen zou komen, wordt het als leervak geschrapt.

Zie Memorie van toelichting.

Volgens aanschrijving van Z. E. den Minister van Koloniën kan er van storten van het schoolgeld der bijzondere scholen in de koloniale kas eerst sprake zijn bij de geheele uitwerking van het beginsel der gelijkstelling, dus in de nieuwe onderwijsverordening. Ondergeteekende meent, dat de verplichting tot het heffen van schoolgeld op gelijken voet als op de openbare scholen gehandhaafd moet worden.

Het wordt billijk geacht voor de openbare en bijzondere onderwijzers op gelijke wijze de dienstjaren te berekenen, die

1. Aan het eerste lid van Artikel V (nieuw artikel 12) wordt toegevoegd:

„*f.* de leergangen voor stroohoedenvlechten."

2. In het eerste lid van Artikel VII (nieuw artikel 14) en in het derde lid van Artikel XXXII (gewijzigd artikel 43) vervallen onder *i* de woorden „zoonoodig stroovlechten daaronder begrepen", terwijl de komma achter „handwerken" wordt vervangen door een punt.

3. In het eerste lid van Artikel VIII (nieuw artikel 15) wordt het woord „onderwerp" vervangen door „onderwijs".

Het vierde lid wordt gelezen:

„De heffing en de invordering van dit schoolgeld worden bij verordening geregeld."

Het vijfde lid vervalt, terwijl het zesde en zevende lid onderscheidenlijk vijfde en zesde lid worden.

In het tweede lid van artikel 19 wordt het woord „besluit" vervangen door „verordening".

In het derde lid van Artikel XI (nieuw artikel 20) wordt „zevende" vervangen door „zesde".

In het tweede lid van Artikel XXI (nieuw artikel 30) wordt onder *b* in den derden regel het woord „laatste" vervangen door „laagste".

In het vierde lid van Artikel XXII (gewijzigd artikel 31) worden de woorden: „worden twee nieuwe leden" vervangen door: „wordt een nieuw lid".

In Artikel XXIII (nieuw artikel 32) worden onder *c* in den derden regel de woorden: „het eerste en in het tweede lid onder *a* en *b*" vervangen door: „dit artikel".

In den derden regel van Artikel XXXI wordt het woord „derde" vervangen door „tweede".

In den eersten regel van het nieuw artikel 56 wordt het woord „zevende" vervangen door „vijfde".

4. In het eerste lid van Artikel XXXII (gewijzigd artikel 43) vervallen onder 6º de woorden: „welk schoolgeld in de koloniale kas gestort wordt", terwijl de komma achter „bepaald" wordt vervangen door een punt.

Artikel XXXV*bis* (nieuw artikel 59*bis*) vervalt.

5. In het eerste lid van Artikel XXXIII (nieuw artikel 44), zooals voorgesteld in de Nota van wijzigingen onder 11, vervallen telkens de woorden „in de kolonie", terwijl onder *g*

voor termijnsverhoogingen in aanmerking komen, terwijl ook de toelagen gelijk moeten zijn.

in den 7n. en 8n. regel in plaats van ,,200'' moet worden gelezen ,,100''.

Zie Memorie van antwoord op artikel XVII.

In het bezit van de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer.

6. Het tweede lid van Artikel XXXIII (nieuw artikel 44), zooals voorgesteld in de Nota van wijzigingen onder 12, wordt gelezen:

,,2. De uitkeering voor onderwijzers heeft slechts plaats:

a. voor scholen met acht of meer leerjaren in het stadsdistrict van Curaçao voor één onderwijzer als hoofd der school en voor één onderwijzer van bijstand;

b. voor andere scholen in het stadsdistrict voor één onderwijzer als hoofd der school;

c. voor scholen met acht of meer leerjaren in het stadsdistrict van een der eilanden buiten Curaçao voor één onderwijzer als hoofd der school, waarbij voor de termijnsverhoogingen alleen de dienstjaren in het bezit van genoemde akte zullen medetellen.''

7. Het derde lid van Artikel XXXIII (nieuw artikel 44) wordt gelezen:

,,3. Voor de meerdere onderwijzers in het bezit van de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer, werkzaam aan de scholen genoemd in het vorige lid, alsmede voor dergelijke onderwijzers, werkzaam aan andere, dan de in het vorige lid genoemde scholen, komt voor de berekening der uitkeering ten hoogste in het bezit der akte van bekwaamheid als onderwijzer der derde klasse in aanmerking, zullende voor het bezit der akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer een toelage naar reden van f 300,— 's jaars worden genoten.''

Zie Memorie van antwoord op artikel 49, Hoofdstuk V.

8. Het 3de en het 4de lid van het nieuwe artikel 49 van Hoofdstuk V vervallen, tengevolge waarvan het 5de, 6de en 7de lid onderscheidenlijk 3de, 4de en 5de worden.

Zie Memorie van antwoord op artikel 50*ter*.

9. Aan het eerste lid van het nieuwe artikel 52*quater* gaat een nieuw lid vooraf, luidende:

,,1. De Commissiën van Onderwijs doen den Gouverneur de voorstellen, die zij in het belang van het onderwijs op hun eiland noodig achten.''

Het eerste en het tweede lid worden onderscheidenlijk tweede en derde lid.

Willemstad, den 21n. Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—12.

Verordening van den ....,
tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.

Derde Nota van Wijzigingen.

Nº 3.

1. Na artikel X wordt een nieuw artikel X*bis* ingevoegd, luidende:

,,In het tweede lid van artikel 19 der Onderwijsverordening 1907 wordt het woord ,,besluit'' vervangen door ,,verordening''.''

2. Artikel XXXIII, zooals gewijzigd en aangevuld bij Nota van Wijzigingen Nº **11** tot **17**, alsmede bij de Tweede Nota van Wijzigingen Nº **5** tot **7**, wordt gelezen als volgt:

Artikel XXXIII.

De artikelen 2 en 3 van het Koninklijk besluit van den 23n. Juli 1913, Nº 45 (P. B. 1913 Nº 47) worden ingetrokken en vervangen door twee nieuwe artikelen, luidende:

Artikel 44.

1. De uitkeering, ingevolge het vorige artikel aan de besturen van bijzondere lagere scholen toe te kennen, wordt voor elken onderwijzer of kweekeling gesteld op het bedrag der bezoldiging, waarop hij aanspraak zou hebben gehad, indien hij in dezelfde hoedanigheid als onderwijzer of kweekeling bij het openbaar onderwijs werkzaam was geweest. De bezoldiging wordt vermeerderd met de toelagen, die aan onderwijzers bij het openbaar onderwijs worden toegekend wegens het bezit van akten of wegens het optreden als hoofd eener school, met uitzondering van hen, die optreden als hoofd eener school in de buitendistricten van Curaçao, voor welke onderwijzers de toelage zal bedragen f 200,— per jaar, wanneer de school meer dan 100 leerlingen telt en f 150,— per jaar, wanneer de school 100 of minder leerlingen telt.

2. De uitkeering voor onderwijzers in het bezit van de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer heeft slechts plaats:

a. voor scholen met acht of meer leerjaren in het stadsdistrict van Curaçao voor één onderwijzer als hoofd der school en voor één onderwijzer van bijstand;

b. voor andere scholen in het stadsdistrict van Curaçao voor één onderwijzer als hoofd der school;

c. voor scholen met acht leerjaren in het stadsdistrict van een der eilanden buiten Curaçao voor één onderwijzer als hoofd der school;

waarbij voor de termijnsverhoogingen alleen de dienstjaren in het bezit van genoemde akte medetellen.

3. Voor de meerdere onderwijzers in het bezit van de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer, werkzaam aan de scholen genoemd in het vorige lid, alsmede voor dergelijke onderwijzers, werkzaam aan andere, dan de in het vorige lid genoemde scholen, komt voor de berekening der uitkeering ten hoogste het bezit der akte van bekwaamheid als onderwijzer der derde klasse in aanmerking, zullende voor het bezit der akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer een toelage naar reden van f 300,— 's jaars worden genoten.

4. Voor de onderwijzers vierde klasse, in het bezit van een bewijs van toelating, bedoeld in het vierde lid van artikel 58 dezer verordening, wordt f 800,— per jaar uitgekeerd.

5. Indien een onderwijzer of kweekeling in den loop van het jaar in dienst wordt gesteld, tengevolge van afgelegd examen aanspraak op hooger uitkeering doet ontstaan, tengevolge van ontslag of vertrek de school verlaat of overlijdt, wordt de uitkeering berekend naar den in dit artikel aangegeven maatstaf, in evenredigheid van het aantal volle maanden, die hij in dat jaar aan de school verbonden is geweest.

6. Ter tegemoetkoming in de kosten van het stichten, verbouwen of aankoopen van schoollokalen en het aanschaffen van meubelen wordt per jaar uitgekeerd:

voor scholen van	40—	90	leerlingen	.....	f	70,—
,, ,, ,,	91—140		,,	.....		110,—
,, ,, ,,	141—190		,,	.....		150,—
,, ,, ,,	191—240		,,	.....		190,—
,, ,, ,,	241—290		,,	.....		230,—
,, ,, ,,	291—340		,,	.....		270,—
,, ,, ,,	341 en meer		,,	.....		300,—

7. De uitkeering krachtens het bepaalde in het eerste en zesde lid wordt toegekend met ingang van den eersten der maand, waarin een begin wordt gemaakt met het onderwijs op de school, die voor een uitkeering in aanmerking komt.

8. De uitbetaling van de uitkeering geschiedt aan het einde van elke maand op den grondslag van het voor het voorafgaande dienstjaar daarvoor vastgestelde bedrag. Mogelijke verschillen tusschen dit bedrag en de som, waarop overeenkomstig het vierde lid van artikel 43 aanspraak kan worden gemaakt, worden verrekend, nadat die som zal zijn bepaald.

Artikel 45.

1. Het onderwijzend personeel, dat aan een bijzondere lagere school, die voor de uitkeeringen, bedoeld in het eerste en zesde lid van artikel 44 in aanmerking komt, verbonden moet zijn, wordt bepaald op:

a. voor de scholen in het stadsdistrict op Curaçao: één op elk getal van ten hoogste vijftig leerlingen;

b. voor de overige scholen: één op elk getal van ten hoogste tachtig leerlingen.

2. De onderwijzers, die behalve het hoofd der school, op grond van het vorige lid aan een school werkzaam zijn, moeten tenminste de akte van bekwaamheid als onderwijzer der vierde klasse bezitten, terwijl hoogstens de helft van het onderwijzend personeel kweekeling mag zijn.

3. Wanneer aan een bijzondere lagere school, die aanspraak kan maken op uitkeering uit de koloniale kas, meer onderwijzers verbonden zijn dan het eerste lid van dit artikel voorschrijft, kunnen voor het ontvangen van uitkeering hoogstens zooveel onderwijzers in aanmerking komen, als er volgens het bepaalde in artikel 28 dezer verordening minstens aan een openbare school werkzaam moeten zijn.

Willemstad, den 19n. Augustus 1921.

De waarnemende Gouverneur van Curaçao,

J. B. GORSIRA.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—12.

Verordening van den ....,
tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907, No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.

Toelichting van de Derde Nota van Wijzigingen.

Nº 4.

Ondergeteekende biedt Uwen Raad een Derde Nota van Wijzigingen van de Verordening tot wijziging van de Onderwijsverordening (P. B. 1907 No. 5) aan, teneinde te voldoen aan de opdracht van Z. E. den Minister van Koloniën vervat in een den 26n. Juli 1921 ontvangen telegram, luidende:

,,In ontwerp uitkeering bijzonder onderwijs mag onder-
,,scheiding gehuwden ongehuwden vervallen (.) Verzoeke
,,bezoldigingsbedragen artikel vierenveertig gelijkstellen die
,,voor openbare onderwijzers overeenkomstig rangen.''

Daar artikel XXXIII van het ontwerp reeds verschillende wijzigingen onderging, heeft ondergeteekende om het ontwerp niet nog ingewikkelder te maken, de tekst van dat artikel, zooals het thans zou moeten luiden, in zijn geheel doen drukken.

Van deze gelegenheid is tevens gebruikgemaakt om een verbetering voor te stellen, die verband houdt met het in de vorige Nota van Wijzigingen aanvaarde beginsel, de schoolgeldheffing bij verordening te regelen; daardoor vervalt het in den achtsten en negenden regel van die nota onder **3** voorgestelde.

Naar het voorbeeld van de Surinaamsche regeling is in de verordening vastgelegd, dat de uitkeering zal geschieden naar de bezoldigingen en toelagen der openbare onderwijzers en kweekelingen, zooals die bepaald zijn bij besluit van 16 Augustus 1918 (P. B. No. 48), zooals gewijzigd bij besluit van 13 Augustus 1919 (P. B. Nº 56), en bij besluit van 30 Juli 1919 (P. B. No. 52).

Het ligt in de bedoeling zoo spoedig mogelijk een wenschelijkheidsbegrooting in te dienen ter verhooging van artikel 75 van de loopende begrooting met het bedrag, dat de gelijkstelling, zooals Z. E. de Minister van Koloniën die thans wenscht te zien toegepast, meer zal vorderen dan daarvoor is uitgetrokken.

Willemstad, den 19n. Augustus 1921.

De waarnemende Gouverneur van Curaçao,

J. B. GORSIRA.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—13.

Verordening van den....., regelende de uitoefening der geneés-, heel- en verloskunde.

Memorie van antwoord.

Nº 1.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 29 van het Zittingjaar 1920—1921.)

Het deed ondergeteekende genoegen uit het Voorloopig Verslag te kunnen opmaken, dat er bij de Afdeelingen geen principieele bezwaren bestaan tegen dit ontwerp.

Ter beantwoording der ter sprake gebrachte punten moge het volgende dienen:

Ad artt. 1 en 2. Tegen het samenvoegen van artikelen 1 en 2 bestaat bij ondergeteekende geen bezwaar. Zie Nota van wijzigingen.

Tegen het opnemen van een voorschrift echter, volgens hetwelk gelegenheid zou worden opengelaten voor hen, die komen van een school, welke niet op den door den Gouverneur vast te stellen lijst voorkomt, om hier examen te doen, heeft ondergeteekende onoverkomenlijke bezwaren.

De gronden, welke men heeft tegen het afnemen van examen voor geneeskundige zijn te gewichtig, dan dat men daar over heen zou kunnen stappen.

Het argument, dat de voorstanders van dit examen voor hun stelling aanvoerden, n.l. dat het examen voor apotheker, tandheelkundige en vroedvrouw hier afgelegd kan worden, verliest van zijn waarde, wanneer men bedenkt, dat het slechts noodgedwongen is geweest, dat men met het oog op de plaatselijke toestanden, deze heeft behouden.

Ad art. 3. Ondergeteekende is het eens met die leden, die meenden, dat er geen bezwaren kunnen bestaan tegen deze bepaling, indien daarvan slechts een verstandig en spaarzaam gebruik gemaakt wordt.

Deze bepaling bestaat reeds sedert het jaar 1874 in de wet, en sedert is er inderdaad een zeer spaarzaam en verstandig gebruik van gemaakt.

Ad art. 7. Aan den wensch hierbij uitgedrukt wordt voldaan. Zie Nota van wijzigingen.

Ad Art. 8. Volgens ondergeteekende is het zeker niet te veel geëischt, dat de vroedvrouwen lezen, schrijven en de beginselen der rekenkunde kennen.

De stand der vroedvrouwen mag werkelijk wat opgeheven worden.

Ad art. 12. Het kan werkelijk noodig zijn, dat de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst van de vroedvrouwen inlichtingen inwint omtrent de uitoefening van haar beroep, met het oog op mogelijke gevaren voor anderen aan wie zij later hulp zullen moeten verleenen.

Overigens is ondergeteekende bereid de woorden ,,met inachtneming van haar ambtseed'' in dit artikel op te nemen. Zie Nota van wijzigingen.

Ad art. 13. Bij ondergeteekende bestaat hiertegen geen bezwaar.

Ad art. 16. Hiertegen bestaat geen bezwaar. Zie Nota van wijzigingen.

Willemstad, den 21n. Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—13.

Verordening van den....., regelende de uitoefening der genees-, heel- en verloskunde.

Nota van wijzigingen.

Nº 2.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 29 van het Zittingjaar 1920—1921.)

I. Artikel 1 wordt gelezen:

Het verleenen van genees-, heel- of verloskundigen raad of bijstand, als beroep, is alleen geoorloofd aan:

a. hen, die in Nederland tot de uitoefening der geneeskunde bevoegd zijn, volgens die bevoegdheid;

b. officieren van gezondheid van 's Rijks Land- en Zeemacht in de kolonie verblijf houdend, ook als zij dien dienst eervol verlaten hebben;

c. bezitters van het einddiploma, als bewijs van goed afgelegd eindexamen aan een der Nederlandsche koloniale artsenscholen;

d. bezitters van het artsdiploma van een der vreemde hoogescholen, voorkomende op een door den Gouverneur bij besluit vast te stellen lijst.

II. Aan artikel 7, eerste lid, wordt het volgende toegevoegd:

c. hetzij het bewijs dat de candidate in een der andere Nederlandsche koloniën bevoegd is tot het uitoefenen van dit beroep.

III. De artikelen 3—7 worden onderscheidenlijk artikelen 2—6.

IV. Achter artikel 6 (nieuw) wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 7. In bijzondere gevallen als bedoeld in artikel 3 heeft de Gouverneur ten aanzien van personen, die niet bevoegd zijn als vroedvrouw op te treden, de in genoemd artikel omschreven bevoegdheden.

V. Artikel 12 wordt gelezen:

De vroedvrouwen geven aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, met inachtneming van haar ambtseed, alle door hem gevraagde inlichtingen met betrekking tot de uitoefening van haar beroep.

VI. Artikel 13 wordt gelezen:

Wegens ziekelijke storing der verstandelijke vermogens, wegens overmatig gebruik van sterken drank of van verdoovende middelen of wegens grof plichtsverzuim kunnen de genees-, heel- en verloskundigen in artikel 1 bedoeld en vroedvrouwen door den Gouverneur, na schriftelijk advies van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en van den Procureur-Generaal, bij met redenen omkleede beschikking, in hun beroep geschorst worden.

De in het vorige lid bedoelde beschikking houdt op van kracht te zijn, indien niet binnen dertig dagen na de dagteekening daarvan door of namens den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst bij den bevoegden kantonrechter een met redenen omkleed verzoekschrift is ingediend strekkende tot het ontzetten van den betrokken genees-, heel- of verloskundige of vroedvrouw voor het leven of voor een daarin uitgedrukten tijd uit het door hem of haar uitgeoefend beroep.

Bij indiening van het in het vorige lid bedoelde verzoekschrift behoudt de beschikking van den Gouverneur hare kracht tot dat door den rechter omtrent het onderwerp van het verzoekschrift uitspraak is gedaan en die uitspraak kracht van gewijsde heeft gekregen.

De behandeling der zaak geschiedt ter terechtzitting met gesloten deuren; de met redenen omkleede uitspraak heeft in het openbaar plaats.

Van de uitspraak kan de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst of de ontzette genees-, heel- of verloskundige of vroedvrouw bij het Hof van Justitie in hooger beroep komen.

VII. In den aanhef van artikel 16 wordt in plaats van: ,,De genees-, heel- en verloskundigen'' gelezen: ,,De genees-, heel- en verloskundigen en vroedvrouwen''.

Willemstad, den 21n. Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—13.

Verordening van den ....., regelende de uitoefening der genees-, heel- en verloskunde.

Eindverslag.

Nº 3.

De Afdeelingen waren er erkentelijk voor, dat het Bestuur bij nota van wijziging met de meeste harer wenschen rekening heeft gehouden.

De voorstanders van het examen voor hen, die van een vreemde hoogeschool komen, verklaarden door de memorie van antwoord nog niet overtuigd te zijn.

Wanneer het Bestuur mededeelt, dat ,,het slechts noodgedwongen is geweest, dat men met het oog op de plaatselijke toestanden deze (examen voor apotheker, tandheelkundige en vroedvrouw) heeft behouden'' vroegen zij of er ten opzichte van de geneeskundigen hier geen toestanden bestaan, die er toe dwingen vreemdelingen gemakkelijker toe te laten.

Als men overweegt, dat er in deze kolonie, een gebrek aan geneeskundigen bestaat en hoeveel moeite het soms kost geneesheeren voor de eilanden buiten Curaçao te krijgen, zou men wel geneigd zijn die vraag bevestigend te beantwoorden.

Buitendien — aldus werd betoogd — gaat het hier niet zoozeer om een ,,examen'' in den vollen zin des woords, maar is het meer de bedoeling na te gaan of de betrokken persoon ook degene is, voor wien hij zich uitgeeft, m.a.w. of hij, die hier een diploma overlegt, werkelijk dezelfde persoon is, die in den vreemde die bevoegdheid behaalde. En bij een colloqium doctum kunnen ook niet-docenten te weten komen of zij een geneeskundige voor zich hebben of niet.

Doch in dit systeem moeten ook medici, die komen van een der hoogescholen vermeld op de door den Gouverneur vast te stellen lijst, hunne identiteit bewijzen.

Vrij algemeen wilden de Afdeelingen daarom het Bestuur eene andere regeling aan de hand doen, n.l.: als regel examen en dan bij wege van uitzondering vrijstelling indien de universiteit, waar de opleiding is genoten, op de lijst in kwestie voorkomt.

Art. 1 zou dan kunnen luiden ongeveer als volgt:

Het verleenen van genees-, heel- of verloskundigen raad of bijstand, als beroep, is alleen geoorloofd aan:

a. hen, die in Nederland tot de uitoefening der geneeskunde bevoegd zijn, volgens die bevoegdheid;

b. officieren van gezondheid van 's Rijks Land- en Zeemacht in de kolonie verblijf houdend, ook als zij dien dienst eervol verlaten hebben;

c. bezitters van het einddiploma, als bewijs van goed afgelegd eindexamen aan een der Nederlandsche koloniale artsenscholen;

d. bezitters van het artsdiploma van een vreemde hoogeschool, na een met goed gevolg afgelegd examen voor de examencommissie, bedoeld in art. 33 van de Gezondheidsverordening (P. B. 1917 Nº 44).

Van dit examen zijn vrijgesteld de bezitters van het artsdiploma van een der vreemde hoogescholen, voorkomende op een door den Gouverneur bij besluit vast te stellen lijst, mits zij ten genoegen van bedoelde examencommissie hun identiteit bewijzen.

In artikel 7 (nieuw) wordt waarschijnlijk bedoeld artikel 2 in plaats van artikel 3.

Men gaf alsnog in overweging art. 16 aan te vullen met een tweede lid van ongeveer den volgenden inhoud:

Met afwijking van het in het vorig lid bepaalde moeten zij, die in de kolonie gevestigd zijn geweest, doch op het oogenblik van het in werking treden dezer verordening niet in de kolonie vertoeven, vóór het hervatten van hunne praktijk hunne akte van bevoegdheid door den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst voor gezien laten teekenen.

Vertrouwende, dat het Bestuur vóór of bij de mondelinge behandeling wel mededeeling zal willen doen of zij de hierbijgedane voorstellen overneemt, achtten de Afdeelingen de openbare beraadslaging over dit ontwerp voldende voorbereid.

Aldus vastgesteld, op Curaçao den 7n. September 1921.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—14.

Verordening van den ....., tot wijziging van de verordening van den 17den April 1872 (P. B. No. 27), houdende herziening van het tarief van justitiekosten in strafzaken, zooals deze verordening sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij de verordening van den 11den October 1919 (P. B. No. 72).

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de verordening van den 17den April 1872 (P. B. Nº 27), houdende herziening van het tarief van justitiekosten in strafzaken, zooals deze verordening sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij de verordening van den 11den October 1919 (P. B. Nº 72), te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

In artikel 19 van de verordening van den 17den April 1872 (P. B. Nº 27), houdende herziening van het tarief van justitiekosten in strafzaken, zooals dit artikel gewijzigd is bij de verordening van den 7den December 1915 (P. B. 1916 Nº 13), wordt in plaats van ,,1,50'' gelezen: ,,3''.

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—14.

Verordening van den ....., tot wijziging van de verordening van den 17den April 1972 (P. B. No. 27), houdende herziening van het tarief van justitiekosten in strafzaken, zooals deze verordening sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij de verordening van den 11den October 1919 (P. B. No. 72).

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Krachtens artikel 19 van de verordening van den 17den April 1872 (P. B. Nº 27), houdende herziening van het tarief van justitiekosten in strafzaken, zooals dit artikel luidt sinds de daarin aangebrachte wijziging bij P. B. 1916 Nº 13, kan aan getuigen tot het afleggen van getuigenis of het geven van inlichtingen voor den rechter verschenen een schadeloosstelling voor tijdverzuim worden toegekend van hoogstens 1,50 gulden. In de practijk is het echter gebleken, dat dit bedrag in het jaar 1872 vastgesteld, in verband met den tegenwoordigen loonstandaard niet meer voldoende is. Meer dan eens is het voorgekomen dat getuigen zich beklagen, dat zelfs het maximum der vergoeding niet toereikend is om hun verloren tijd goed te maken.

Aangezien het steeds het streven behoort te zijn getuigen in hun billijk verzoek om vergoeding zooveel mogelijk tegemoet te komen, wordt hierbij voorgesteld het bedrag op 3 gulden te brengen, waarbij er ten allen overvloede aan mag worden herinnerd, dat het hier een *maximum* betreft, dat slechts in de daarvoor in aanmerking komende gevallen zal worden toegekend.

Willemstad, den 22sten Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—15.

Verordening van den ....,
tot aanvulling van de ,,Invoeringsverordening Wetboek van Strafrecht'' en wijziging van de verordening van den 25sten November 1920 (P. B. No. 68), houdende wijziging van de rechterlijke macht en de rechtspleging in de kolonie Curaçao.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig gebleken is de ,,Invoeringsverordening Wetboek van Strafrecht'' aan te vullen en de verordening van den 25sten November 1920 (P. B. Nº 68), houdende wijziging van de rechterlijke macht en de rechtspleging in de kolonie *Curaçao*, te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Tusschen art. 4, 9º en art. 4, 10º van de ,,Invoeringsverordening Wetboek van Strafrecht'', zooals dit artikel gewijzigd en aangevuld is bij de verordening van den 23sten Maart 1918 (P. B. Nº 18), wordt een nieuw Nº ingevoegd, luidende:

10º artikel 3, derde lid, en artikel 7 van de verordening van den 13den December 1876 (P. B. 1877 Nº 4), waarbij nieuwe bepalingen worden vastgesteld omtrent de meting en meetbrieven van zeeschepen in de kolonie Curaçao;

Art. 4, 10º—34º worden onderscheidenlijk art. 4, 11º—35º

Artikel 2.

In den aanhef van art. 2 van de verordening van den 25sten November 1920 (P. B. Nº 68), houdende wijziging van de rechterlijke macht en de rechtspleging in de kolonie *Curaçao*, wordt in plaats van: ,,Het Koninklijk besluit van 6 Februari'' gelezen: ,,Het Koninklijk besluit van 6 Juli''.

Artikel 3.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—15.

Verordening van den ....., tot aanvulling van de ,,Invoeringsverordening Wetboek van Strafrecht'' en wijziging van de verordening van den 25sten November 1920 (P. B. No. 68), houdende wijziging van de rechterlijke macht en de rechtspleging in de kolonie Curaçao.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Nevensgaand ontwerp heeft ten doel in de ,,Invoeringsverordening Wetboek van Strafrecht'' (P. B. 1918 Nº 6) eene leemte aan te vullen en uit de verordening van den 25sten November 1920 (P. B. Nº 68) eene onjuistheid te verwijderen.

In de opsomming van de strafbepalingen, die van kracht moeten blijven, zijn in art. 4 van de ,,Invoeringsverordening Wetboek van Strafrecht'' art. 3, derde lid, en art. 7 van de verordening van den 13den December 1876 (P. B. 1877 Nº 4) ten onrechte niet opgenomen, terwijl in art. 2 van bovenbedoelde verordening van den 25sten November 1920 (P. B. Nº 68) als de dagteekening het daarin genoemde Koninklijk besluit verkeerdelijk vermeld staat 6 Februari 1918 in plaats van 6 Juli 1918.

Willemstad, den 22sten Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—16.

Keur van den ....., tot wijziging en aanvulling van de ,,Algemeene politiekeur'' 1917.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de ,,Algemeene politiekeur'' 1917 (P. B. Nº 11), te wijzigen en aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande keur.

Artikel 1.

De ,,Algemeene politiekeur'' 1917 (P. B. Nº 11) wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

I. Aan artikel 27*b* wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

,,De leden van bovenbedoelde commissie, die een film hebben goedgekeurd, hebben te allen tijde vrijen toegang tot de openbare kindervoorstelling dier film.''

II. In artikel 37 wordt in plaats van: ,,voortbrengselen van landbouw, veeteelt of nijverheid, met uitzondering van rankvruchten'' gelezen: ,,dividivi, houtskool, brandhout, kokosnoten, oranjeschillen en voortbrengselen van veeteelt, met uitzondering van melkproducten''.

III. Na artikel 79 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

,,Artikel 79*a*.

Het is aan bestuurders op den openbaren weg verboden een motorrijtuig onder hun onmiddellijk toezicht te doen besturen door een persoon, die den leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt of ingevolge artikel 44*c* niet als bestuurder mag optreden.

Het is aan bestuurders op den openbaren weg in het eerste of stadsdistrict verboden anders dan met vergunning van het Hoofd van politie een motorrijtuig onder hun onmiddellijk toezicht te doen besturen.

Het voorgaand lid is niet van toepassing ten aanzien van de in artikel 78 bedoelde commissie.''

IV. Aan artikel 88 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

,,Het eerste lid is niet van toepassing op het rijden met een motorrijtuig, door middel waarvan een onklaar motorrijtuig wordt voortbewogen uitsluitend met het doel om een plaats van berging of herstel te bereiken.''

Artikel 2.

Deze keur treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—16.

Keur van den ....., tot wijziging en aanvulling van de ,,Algemeene politiekeur'' 1917.

Memorie van toelichting.

N° 2.

Het komt gewenscht voor de ,,Algemeene politiekeur'' 1917 op enkele punten te wijzigen en aan te vullen.

Ofschoon de bioscoopondernemer, rekening houdende met zijn eigen belang, een bevolen coupure wel niet zal laten vertoonen, verdient het, ter uitoefening van meerder toezicht op de richtige naleving van artikel 27*b*, aanbeveling den leden van de daarin bedoelde commissie, door wie een film goedgekeurd is, tot de kindervoorstelling daarvan vrijen toegang te geven.

Het voorstel bij artikel 1 onder II gedaan is een gevolg van besprekingen met de districtmeesters en verschillende planters. Het lijkt doelmatig artikel 37 van bedoelde keur in den aangegeven zin te wijzigen.

De Algemeene politiekeur laat den bestuurder vrij zelf het motorrijtuig te besturen of dit door een ander onder zijn onmiddellijk toezicht te laten doen, als wanneer hij zelf strafrechtelijk aansprakelijk blijft.

Een nadere regeling van dit onderwerp is met het oog op de veiligheid van het verkeer op den openbaren weg alleszins wenschelijk te achten. Er behooren vereischten gesteld te worden, waaraan de personen, die onder toezicht van een ander een motorrijtuig besturen, moeten voldoen, terwijl het niet zonder bedenking is in het stadsdistrict motorrijtuigen door een ander te laten besturen anders dan onder toezicht van de examencommissie of met vergunning van een orgaan, dat kan nagaan of de betrokken leerling-chauffeur reeds zoover is gevorderd, dat gevaar voor voetgangers of vervoermiddelen niet te duchten is.

Het bij artikel 1 onder IV voorgestelde kwam in P. B. 1912 N° 59 als artikel 17, tweede lid, voor, doch is bij opneming dier bepalingen in meer gemelde politiekeur door een onwillig verzuim uitgevallen.

Willemstad, den 22sten Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—17.

Verordening van den ....., tot aanvulling van de verordening van den 7den October 1918 (P. B. 1919 No. 43), waarbij bepalingen worden vastgesteld betreffende het verleenen van vergunningen tot het gebruik van domein voor de exploitatie van motoromnibusdiensten als ondernemingen van openbaar nut op het eiland Curaçao.

ONTWERP.

Nº 1.

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de verordening van den 7n. October 1918 (P. B. 1919 Nº 43), waarbij bepalingen worden vastgesteld betreffende het verleenen van vergunningen tot het gebruik van domein voor de exploitatie van motoromnibusdiensten als ondernemingen van openbaar nut op het eiland *Curaçao*, aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Art. 1.

De Verordening van den 7n. October 1918 (P. B. 1919 Nº 43), waarbij bepalingen worden vastgesteld betreffende het verleenen van vergunningen tot het gebruik van domein voor de exploitatie van motoromnibusdiensten als ondernemingen van openbaar nut op het eiland *Curaçao*, wordt aangevuld als volgt:

aan artikel 44 worden een vierde en een vijfde lid toegevoegd, luidende:

„Vóór het leveren van de in het eerste lid bedoelde bewijzen van bekwaamheid moet bij vooruitbetaling vijf gulden in de koloniale kas worden gestort.

Deze betaling geeft het recht om zich tweemaal aan te melden tot het leveren van de in het eerste lid bedoelde bewijzen van bekwaamheid."

Art. 2.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—17.

Verordening van den ....,
tot aanvulling van de verordening van den 7den October 1918 (P. B. 1919 No. 43), waarbij bepalingen worden vastgesteld betreffende het verleenen van vergunningen tot het gebruik van domein voor de exploitatie van motoromnibusdiensten als ondernemingen van openbaar nut op het eiland Curaçao.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Verscheidene chauffeurs voor de motor-omnibussen wenschen binnenkort bewijzen van bekwaamheid af te leggen als bedoeld bij artikel 44 der Verordening van 7 October 1919 (P. B. Nº 43), teneinde te kunnen optreden als bestuurders van dergelijke omnibussen.

Het wil billijk en in het belang van de koloniale kas voorkomen, dat zij, evenals het met de bestuurders van automobielen krachtens art. 78, 5de lid, van de Algemeene politiekeur (P. B. 1917 Nº 11) het geval is, een zeker bedrag in de koloniale kas storten, teneinde tot het leveren van die bewijzen van bekwaamheid te worden toegelaten.

Teneinde hiertoe te kunnen overgaan wordt eene wettelijke regeling noodig geacht.

De leden der commissie, belast met het afnemen van bewijzen van bekwaamheid teneinde te kunnen optreden als chauffeurs van automobielen, krijgen ieder voor elke zitting daartoe f 5,--. De bedoeling is om hen ook voor het onderzoeken van de vereischte kennis om als omnibus-chauffeur dienst te doen, gelijke vergoeding toe te kennen.

Willemstad, den 22sten Juni 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—18.

Verordening van den ....., tot regeling van het toezicht op krankzinnigen.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is nieuwe bepalingen vast te stellen betreffende het krankzinnigenwezen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

§ I. *Inrichtingen tot verpleging en tot voorloopige opneming van krankzinnigen.*

Art. 1.

Er bestaat eene Gouvernements-inrichting tot uitsluitende verpleging van krankzinnigen.

De Gouverneur regelt het toezicht en het bestuur en stelt de voorwaarden voor de opneming en verpleging vast.

Art. 2.

Nevens het Gouvernements-krankzinnigengesticht kunnen particuliere krankzinnigengestichten worden opgericht.

Als particuliere krankzinnigengestichten worden beschouwd alle inrichtingen, waarin iemand meer dan drie krankzinnigen, die niet tot zijn gezin behooren, verpleegt.

Art. 3.

Tot oprichting van een particulier krankzinnigengesticht wordt de vergunning van den Gouverneur vereischt. Deze verbindt daaraan zoodanige voorwaarden, als hij in het belang van de verpleging der krankzinnigen noodig acht.

De particuliere krankzinnigengestichten zijn uitsluitend tot verpleging van krankzinnigen bestemd.

Aan elk dier gestichten moet tenminste één bevoegd geneeskundige verbonden zijn.

Art. 4.

Indien een particulier krankzinnigengesticht zonder vergunning van den Gouverneur is opgericht, wordt het op diens last gesloten.

Indien zulk een krankzinnigengesticht niet voldoet aan de voorschriften van deze verordening en aan de voorwaarden, aan de vergunning tot oprichting verbonden, kan de vergunning door den Gouverneur ingetrokken en het gesticht op diens last gesloten worden.

Het besluit tot sluiting van een gesticht wordt met redenen omkleed en in het blad, waarin van gouvernementswege de officieële berichten worden geplaatst, bekendgemaakt.

Bij sluiting van een gesticht worden de daarin verpleegde krankzinnigen op kosten van hen, voor wier rekening zij ver-

pleegd worden, binnen een door den Gouverneur te stellen termijn, door de zorg van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, overgebracht naar andere krankzinnigengestichten.

Art. 5.

De Gouverneur wijst aan de plaatsen tot voorloopige opneming van krankzinnigen en stelt voorschriften vast, waaraan in die plaatsen betreffende de krankzinnigen moeten worden voldaan.

§ II. *Toezicht op verpleging van krankzinnigen en op krankzinnigengestichten.*

Art. 6.

Het toezicht op de krankzinnigen en krankzinnigengestichten wordt, volgens de bepalingen dezer verordening en de krachtens haar door den Gouverneur te geven voorschriften, uitgeoefend door den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, onverminderd hetgeen bij evengenoemde verordening en voorschriften aan den Procureur-generaal en andere ambtenaren is opgedragen.

Art. 7.

Dit toezicht strekt zich uit over alle krankzinnigen en over alle krankzinnigengestichten.

Art. 8.

Hij, die een krankzinnige verpleegt, is gehouden hiervan aangifte te doen op Curaçao aan den Procureur-generaal en aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en op de overige eilanden der kolonie aan den Gezaghebber, binnen tweemaal vier en twintig uur na den aanvang dier verpleging.

Zoo spoedig mogelijk geeft de Gezaghebber van deze aangiften kennis aan den Procureur-generaal en aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst.

De verpleging wordt geacht aan te vangen zoodra een geneeskundige, die bevoegd is om in de kolonie Curaçao de geneeskunst uit te oefenen, aan dengene die den lijder verzorgt, kennis heeft gegeven van den aard der ziekte. Bedoelde geneeskundige geeft onmiddellijk van zijne uitspraak kennis op Curaçao aan den Procureur-generaal en aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en op de overige eilanden der kolonie aan den Gezaghebber.

Art. 9.

De Procureur-generaal en de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en de Gezaghebbers, elk in zijn ressort, zijn bevoegd de woningen binnen te treden, waar krankzinnigen verpleegd worden, omtrent wie de in art. 8 vermelde aangifte is gedaan, of wier verzorgers wegens gemis van aangifte krachtens art. 36 zijn veroordeeld.

In niemands woning wordt tegen zijn wil binnengetreden dan door den Procureur-generaal en den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst tezamen of op een der andere eilanden der kolonie dan Curaçao ook door den Gezaghebber, vergezeld van een op dat eiland dienstdoenden geneesheer.

Van dit binnentreden en van de redenen, die daartoe geleid hebben, wordt door den Procureur-generaal en den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst of door den Gezaghebber en dengene, die hem vergezelt, binnen vier en twintig uren een proces-verbaal opgemaakt, hetwelk aan den persoon, wiens woning is binnengetreden, in afschrift wordt medegedeeld.

Is de woning binnengetreden door den Gezaghebber, dan wordt gelijk afschrift zoo spoedig mogelijk aan den Procureur-generaal gezonden.

In de krankzinnigengestichten wordt ten allen tijde vrije toegang verleend aan den Procureur-generaal en aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en, voor zoover

zij op een der andere eilanden der kolonie dan Curaçao zijn opgericht, ook aan den Gezaghebber.

Zij, die krankzinnigen verplegen of die een krankzinnigengesticht besturen, alsmede de daaraan verbonden geneeskundigen, geven aan den Procureur-generaal en aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en op de andere eilanden der kolonie dan Curaçao ook aan den Gezaghebber de verlangde inlichtingen.

Art. 10.

Van elke toepassing van een dwangmiddel op een verpleegde in een krankzinnigengesticht wordt dagelijks aanteekening gehouden in een register, ingericht naar een door den Gouverneur vast te stellen model.

Dit register wordt den Procureur-generaal, den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst of den Gezaghebber op zijn verlangen voorgelegd.

Art. 11.

De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst of een Gezaghebber bevindende, dat een krankzinnige buiten een krankzinnigengesticht wordt verwaarloosd, of in een niet voor de verpleging van krankzinnigen doelmatige woning wordt verpleegd, geeft hiervan onmiddellijk kennis aan den Procureur-generaal.

Art. 12.

Bij hunne op onbepaalde tijden, doch althans eenmaal in de drie maanden, aan de krankzinnigengestichten te brengen bezoeken verzekeren de Procureur-generaal, de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst of de betrokken Gezaghebber zich dat niemand wederrechtelijk daarin geplaatst of teruggehouden wordt en dat de verpleegden behoorlijk worden behandeld.

Het bestuur van een gesticht zendt op Curaçao aan den Procureur-generaal en op de overige eilanden der kolonie aan den betrokken Gezaghebber binnen tweemaal vier en twintig uren eene schriftelijke kennisgeving van elke opneming, verplaatsing, verlof, ontslag of overlijden van een verpleegde, met vermelding van de redenen van de verplaatsing, het verlof of het ontslag en met opgave van den persoon, die de aanvraag mocht hebben gedaan.

Zoo spoedig mogelijk deelt de Gezaghebber deze kennisgeving aan den Procureur-generaal mede.

§ III. *Plaatsing en verblijf in een krankzinnigengesticht.*

Art. 13.

Ieder meerderjarig bloedverwant of aangehuwde in de rechte linie onbepaald en in de zijlinie tot den derden graad ingesloten, alsmede de echtgenoot, voogd of curator van een krankzinnige, zijn bevoegd om op Curaçao aan den Procureur-generaal en, indien de krankzinnige op een der andere eilanden der kolonie woont, aan den Gezaghebber van het eiland waar de krankzinnige woont, machtiging te verzoeken om den krankzinnige voorloopig in een gesticht te doen plaatsen in het belang der openbare orde of in dat van den lijder.

Weigert Procureur-generaal of Gezaghebber dan kunnen de verzoekers zich wenden tot het Hof van Justitie.

Art. 14.

De Procureur-generaal of de Gezaghebber kan bij ontstentenis van de in art. 13 vermelde personen, de voorloopige plaatsing in een gesticht ambtshalve gelasten.

Hij is, indien de in art. 13 vermelde personen van hunne bevoegdheid geen gebruik maken, daartoe verplicht, wanneer hij de plaatsing van den krankzinnige onder verzekerd toezicht, in het belang der openbare orde of ter voorkoming van ongelukken, noodzakelijk acht, of wanneer het hem gebleken is, dat een krankzinnige verwaarloosd wordt.

Art. 15.

In spoedeischende gevallen kan op Curaçao de Procureur-generaal of op de andere eilanden der kolonie de Gezaghebbers krankzinnigen, die zich binnen hun ressort bevinden, in bewaring doen stellen.

De Gezaghebbers geven hiervan zoo spoedig mogelijk kennis aan den Procureur-generaal, met bijvoeging van de bescheiden, waaruit de krankzinnigheid blijkt.

Deze bewaring vindt plaats in eene door den Gouverneur krachtens art. 5 aangewezen plaats tot voorloopige opneming.

De duur van het in bewaring stellen mag nooit langer zijn dan strikt noodzakelijk.

Zoo spoedig mogelijk worden de noodige maatregelen genomen voor de voorloopige plaatsing in een gesticht.

Art. 16.

Ieder meerderjarige, die gevoelt, dat zijn toestand verpleging in een krankzinnigengesticht wenschelijk maakt, kan zijne plaatsing overeenkomstig art. 13 verzoeken.

Art. 17.

Bij het in art. 13 bedoelde verzoek moet worden overgelegd eene uiterlijk drie dagen vóór het verzoek opgemaakte, onderteekende en met redenen omkleede verklaring van een geneeskundige, als bedoeld in art. 8, waaruit blijkt, dat de persoon, voor wien plaatsing in een gesticht verlangd wordt, in een toestand van krankzinnigheid verkeert.

Bij de verzoeken kunnen bovendien omstandigheden vermeld en bescheiden overgelegd worden, waaruit de staat van krankzinnigheid nader blijkt.

De Procureur-generaal en de Gezaghebbers geven in den regel ambtshalve geen bevel tot voorloopige plaatsing in een gesticht af, dan na ontvangst van eene verklaring van een geneeskundige als in het eerste lid van dit artikel bedoeld.

Art. 18.

De Procureur-generaal, en op de andere eilanden dan Curaçao de betrokken Gezaghebber, is bevoegd, alvorens op het verzoek bedoeld in art. 13 te beschikken, den persoon, wiens plaatsing verzocht is, zijne bloedverwanten of aangehuwden, zijn echtgenoot, voogd of curator daarover te hooren, wat eerstgenoemde betreft zoo noodig in tegenwoordigheid van een geneeskundige door den Procureur-generaal of den Gezaghebber zelven aan te wijzen.

Wanneer de te hooren persoon niet ter plaatse aanwezig is, kan de Procureur-generaal het verhoor aan den Gezaghebber van het eiland, waar de woon- of verblijfplaats van den persoon gelegen is, opdragen.

Het bevel van den Procureur-generaal of van den Gezaghebber kan, na een daarin te bepalen termijn van ten hoogste zes maanden, niet meer ten uitvoer gelegd worden.

Art. 19.

De opneming van een krankzinnige in een gesticht geschiedt tegen overlegging van eene expeditie van het bevel van den Procureur-generaal of van den Gezaghebber.

Ingeval de rechter oordeelende in strafzaken, met toepassing van het tweede lid van artikel 39 van het Wetboek van Strafrecht, heeft bevolen, dat iemand in een krankzinnigengesticht zal worden geplaatst, geschiedt de opneming van zoodanigen persoon tegen overlegging van een uittreksel uit de onherroepelijk geworden uitspraak, die de plaatsing beveelt.

Dit uittreksel en de expeditie van de in de artt. 23, 24, 29 en 30 bedoelde rechterlijke beschikkingen moeten aan het bestuur van het gesticht worden overgelegd; zij worden vermeld in en bewaard bij een register, ingericht naar een door den Gouverneur vast te stellen model.

Art. 20.

Bij elke plaatsing van een krankzinnige in een gesticht

geeft de Procureur-generaal of de betrokken Gezaghebber daarvan onverwijld kennis aan de personen in art. 12 vermeld en voor zoover deze personen in de kolonie gevestigd en bekend zijn.

Is het bevel van een Gezaghebber uitgegaan, dan geeft hij daarvan eveneens ten spoedigste kennis aan den Procureur-generaal.

Art. 21.

Gedurende de eerste vier weken na iemands opneming houdt de geneeskundige van het gesticht, die den opgenomene behandelt, in een daartoe bestemd register, waarvan het model door den Gouverneur wordt vastgesteld, dagelijks aanteekening van zijne bevinding.

Na den afloop der eerste vier weken geschiedt gelijke aanteekening gedurende een half jaar, ten minste wekelijks en daarna ten minste maandelijks.

Art. 22.

Binnen vijf weken na iemands opneming wordt door den Procureur-generaal een afschrift van de in artikel 21, alinea 1, bedoelde aanteekeningen met een requisitoir om den opgenomene gedurende een bepaalden tijd, dien van één jaar niet te boven gaande, in een krankzinnigengesticht te doen verblijven, ingediend aan het Hof van Justitie.

Het requisitoir gaat vergezeld van eene met redenen omkleede verklaring van den geneesheer van het gesticht of, indien er meer zijn, van den eersten geneeskundige omtrent het noodzakelijke of wenschelijke eener verdere verpleging in een krankzinnigengesticht.

Art. 23.

Over het requisitoir kan door het Hof van Justitie worden beschikt op de in art. 22 vermelde bescheiden.

Het Hof van Justitie kan echter nader bewijs door getuigen of andere middelen gelasten en zelfs het verhoor van den verpleegde bevelen.

Wordt het verhoor van den verpleegde bevolen, dan geschiedt dit in het gesticht al of niet in tegenwoordigheid van een der daaraan verbonden geneeskundigen. Het Hof kan het verhoor opdragen aan een daartoe te benoemen Rechter-Commissaris of aan den Kantonrechter binnen wiens ressort het gesticht gelegen is. Dit verhoor geschiedt zooveel mogelijk in het bijzijn van den Procureur-generaal.

Bij gelegenheid van het verhoor van den verpleegde kunnen tevens de geneeskundigen en andere personen, die zich in het gesticht bevinden, als getuigen worden gehoord, zonder voorafgaande oproeping.

Hangende het onderzoek blijft de verpleegde in het gesticht.

Bij afwijzende beschikking op het requisitoir van den Procureur-generaal gelast het Hof van Justitie tevens, dat de persoon, wiens verder verblijf in een krankzinnigengesticht is verzocht, onmiddellijk uit het gesticht worde ontslagen.

De beschikking van het Hof van Justitie wordt gesteld op het requisitoir.

Art. 24.

Ten hoogste één maand en ten minste veertien dagen vóór het verstrijken van den tijd, waarvoor het Hof van Justitie iemands verblijf in een krankzinnigengesticht heeft vergund, wordt door den geneeskundige van het gesticht of, indien er meer zijn door den eersten geneeskundige aan den Procureur-generaal een afschrift gezonden van de in artikel 21 bedoelde aanteekeningen, vergezeld van zijne met redenen omkleede verklaring omtrent de noodzakelijke of wenschelijke eener verdere verpleging in een krankzinnigengesticht.

De Procureur-generaal dient hierop, zoo daartoe termen zijn, uiterlijk acht dagen na de ontvangst van de in het eerste lid genoemde bescheiden en onder overlegging daarvan aan het Hof van Justitie een requisitoir in tot het verleenen eener nieuwe machtiging voor ten hoogste één jaar.

Op dit requisitoir wordt beschikt overeenkomstig de voorschriften van art. 23.

Telkens bij het verstrijken van den termijn der laatst verleende machtiging kan op gelijke wijze een nieuwe machtiging worden verleend voor ten hoogste één jaar.

De verpleegde, te wiens aanzien machtiging tot verlengd verblijf in een gesticht is verzocht, blijft daarin hangende het onderzoek van het Hof van Justitie.

Bij weigering der machtiging gelast het Hof van Justitie tevens, dat de persoon, wiens verder verblijf in een krankzinnigengesticht is gerequireerd, onmiddellijk uit het gesticht worde ontslagen.

Art. 25.

Indien een persoon, tegen wien eene strafvervolging is ingesteld, vermoed wordt krankzinnig te zijn, dan wel krankzinnigheid voor te wenden en daaromtrent geen voldoende zekerheid kan worden verkregen, is de President van het Hof van Justitie of de betrokken Kantonrechter bevoegd, den beklaagde voor ten hoogste zes maanden ter observatie in een krankzinnigengesticht te doen opnemen.

De opneming van den beklaagde in een gesticht geschiedt zonder nadere formaliteiten, alleen op grond van de beschikking van den President van het Hof van Justitie of van den betrokken Kantonrechter.

De kosten van overbrenging naar het gesticht en van verpleging gedurende den tijd der observatie komen voor rekening van de kolonie, tenzij dit door of voor den beklaagde anders verlangd wordt.

Bij de opneming doet de President van het Hof van Justitie of de betrokken Kantonrechter aan den geneeskundige, of, zoo er meer zijn, aan den eersten geneeskundige, van het gesticht, alle bescheiden en inlichtingen toekomen, welke dienen kunnen om deze bij zijn oordeel over het geval voor te lichten.

Genoemde geneeskundige zendt zoo spoedig mogelijk door tusschenkomst van den Procureur-generaal zijn met redenen omkleed rapport over de al of niet krankzinnigheid van den beklaagde aan den President van het Hof van Justitie of aan den betrokken Kantonrechter.

Zoo het rapport de verklaring inhoudt, dat de opgenomene aan krankzinnigheid lijdende is, wordt door den Procureur-generaal zijne definitieve plaatsing in een krankzinnigengesticht gerequireerd, overeenkomstig de voorschriften der artt. 22 en 23 van deze verordening.

Houdt het rapport de verklaring in, dat de opgenomene niet krankzinnig is, dan geeft de President van het Hof van Justitie of de betrokken Kantonrechter last tot onmiddellijk ontslag uit het gesticht, met bevel dat de beklaagde weder ter beschikking der Justitie worde gesteld.

Art. 26.

Een krankzinnige, die krachtens eene rechterlijke machtiging in een gesticht is opgenomen, kan zonder nadere machtiging naar een ander gesticht worden overgebracht binnen den termijn bij de laatst verleende machtiging gesteld.

Ingeval van overbrenging worden de den krankzinnige betreffende stukken door het bestuur van het eene gesticht gezonden aan dat van het andere.

§ IV. *Verlof en ontslag uit een krankzinnigengesticht.*

Art. 27.

Door den geneeskundige of, zoo er meer zijn, door den eersten geneeskundige van een gesticht, kan in overleg met het bestuur aan een ieder die daarin is opgenomen, met toestemming van hem, die de opneming heeft verzocht, verlof worden verleend om het gesticht voor een bepaalden tijd te verlaten.

Ingeval de verpleegde onder ouderlijke macht, voogdij of curateele staat, is daartoe de toestemming van hem, die de ouderlijke macht uitoefent van den voogd of van den curator

noodig. Deze bepaling geldt niet, wanneer het verlof voor vier en twintig uren of korter wordt verleend.

Het ingaan van het verlof en de terugkeer in het gesticht worden op het in art. 19 vermeld register aangeteekend.

Art. 28.

Ontslag wordt verleend door het bestuur van het gesticht:

1º wanneer de verpleegde geene blijken van krankzinnigheid heeft gegeven of hij van zijne krankzinnigheid genoegzaam is hersteld; van het verleend ontslag wordt door den geneeskundige eene schriftelijke verklaring afgegeven aan den persoon of de autoriteit, die het verzoek tot opneming heeft gedaan;

2º op bevel van den Procureur-generaal;

3º op rechterlijk bevel.

Ontslag kan worden verleend door het genoemde bestuur:

a. op verzoek van hem, op wiens aanvraag de opneming geschied is, of, bij ontstentenis van dezen, op verzoek van een ander bloedverwant of aangehuwde of den echtgenoot, bedoeld bij art. 13, en in beide gevallen wanneer de verpleegde onder vaderlijke macht, voogdij of curateele staat met de toestemming van de in het tweede lid van art. 27 genoemde personen;

b. wanneer de bij de overeenkomst krachtens welke de lijder in het gesticht is opgenomen, vastgestelde verpleegkosten of kosten buiten de verpleging niet op de bepaalde of overeengekomen wijze worden voldaan en de schuldenaar zonder gevolg is in gebreke gesteld om te betalen.

De Procureur-generaal kan, in overleg met den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, bij gebrek aan plaatsruimte in de Gouvernementsinrichting, zoodanige lijders doen ontslaan, die volgens een vooraf in te winnen schriftelijk advies van den geneeskundige van het gesticht, of, indien er meer zijn, van den eersten geneeskundige, als ongeneeslijk zijn aan te merken en wier ontslag geen gevaar oplevert voor verstoring der openbare orde of voor ongelukken.

Het ontslag wordt op het in art. 19 vermelde register aangeteekend.

De terugkeer in de maatschappij wordt door den genoemden geneeskundige van het gesticht geregeld in overleg met hem op wiens aanvraag de opneming is geschied, of, bij ontstentenis van dezen met iemand dergenen, die bevoegd waren de opneming te vragen. Bij het ontslag van hem, die op eigen verzoek in het gesticht zijn opgenomen, wordt het in de vorige zinsnede vermeld overleg niet vereischt.

Zijn de in de eerste zinsnede van het vorig lid bedoelde personen niet bekend of onthouden zij hunne medewerking, zoo kan de hulp van den Procureur-generaal of van den Gezaghebber van het eiland, waarop het gesticht gelegen is, tot de opzending van den ontslagene naar zijn woonplaats worden ingeroepen. Hetzelfde geldt bij het ontslag van hen, die op eigen verzoek in het gesticht zijn opgenomen.

Art. 29.

In ieder der gevallen, bedoeld bij art. 28, eerste lid, sub. 2º, en tweede lid, sub. *a* en *b*, beoordeelt de geneeskundige, of, zoo er meer zijn, de eerste geneeskundige van het gesticht vooraf of het ontslag kan plaats hebben, zonder gevaar voor stoornis van de openbare orde of voor ongelukken.

Blijkt het tegendeel, dan maakt hij daaromtrent eene schriftelijke verklaring op en zendt die in het geval van art. 28, tweede lid, sub *a*, met het verzoek, in dat van art. 28, tweede lid, sub. *b*, met het exploit van ingebrekestelling aan den Procureur-generaal.

De Procureur-generaal vraagt onmiddellijk na ontvangst dezer stukken de beslissing van het Hof van Justitie, dat op zijn requisitoir of het ontslag beveelt na zich verzekerd te hebben, dat de noodige maatregelen genomen zijn om het gevaar voor stoornis van de openbare orde of voor ongelukken te verhoeden, of bepaalt dat het ontslag als gevaarlijk niet binnen den termijn der laatste machtiging zal geschieden, of, bij het verstrijken van dien termijn, in de hiervoren om-

schreven vormen machtiging verleent tot verder verblijf van den krankzinnige in een gesticht.

Zoolang het Hof van Justitie beraadslaagt wordt het gevraagde ontslag niet verleend. Het Hof kan vóór het nemen eener beslissing een nader onderzoek bevelen. Het tweede lid en de volgende zinsneden van art. 23 zijn daarbij van toepassing.

Art. 30.

Bevindt de Procureur-generaal, dat een verpleegde in een krankzinnigengesticht op onwettige wijze is opgenomen of gehouden, zoo beveelt hij diens onmiddellijk ontslag, tenzij dit niet zonder gevaar voor stoornis van de openbare orde of voor ongelukken kan geschieden.

Zoo het bestaan van dat gevaar blijkt uit eene met redenen omkleede verklaring van den geneeskundige van het gesticht, of, indien er meer zijn, van den eersten geneeskundige, requireert de Procureur-generaal in de hiervoren omschreven vormen de machtiging van het Hof van Justitie tot verder verblijf van den krankzinnige in een gesticht.

Treft de Procureur-generaal in een gesticht een verpleegde aan, die, ofschoon daarin op grond van een rechterlijke machtiging verblijvende, naar zijn oordeel niet meer krankzinnig is, dan kan hij diens ontslag alleen bevelen zoo de geneeskundige, of, zoo er meer zijn, de eerste geneeskundige van het gesticht daarmede instemt.

Bij gemis van die instemming vraagt de Procureur-generaal de beslissing van het Hof van Justitie, dat vooraf den geneeskundige, of, zoo er meer zijn, den eersten geneeskundige van het gesticht hoort en een nader onderzoek kan bevelen; het tweede lid en de volgende zinsneden van art. 23 zijn daarbij van toepassing.

§ V. *Beheer der goederen van verpleegden in een krankzinnigengesticht en hunne onder curateele stelling.*

Art. 31.

Iedere meerderjarige, die ter zake van krankzinnigheid in een gesticht is geplaatst, verliest het beheer over zijne goederen en over die van anderen, indien hem dit mocht zijn opgedragen.

Op de verbintenissen door hem aangegaan is art. 1348 van het Burgerlijk Wetboek toepasselijk.

Wat de artt. 495 en 496 van het Burgerlijk Wetboek betreft staat hij gelijk met iemand wiens curateele verleend of verzocht is.

Art. 32.

Indien het noodzakelijk is om in het geheel of gedeeltelijk beheer der goederen van een verpleegde in een krankzinnigengesticht, of in de waarneming zijner belangen, in welk opzicht ook te voorzien, wordt een provisioneele bewindvoerder benoemd door het Hof van Justitie.

Die benoeming geschiedt op verzoek van hen, die bevoegd zijn de opneming in het gesticht te vragen, of van andere belanghebbenden of, zoo deze stilzitten, op requisitoir van den Procureur-generaal.

De vrouw kan tot provisioneele bewindvoerster over haren man benoemd worden.

De bewindvoerder kan geene andere daden dan van zuiver beheer verrichten, tenzij op machtiging van het Hof van Justitie. Die machtiging wordt alleen verleend om gewichtige redenen en na verhoor of behoorlijke oproeping van vier uit de naaste bloedverwanten of aangehuwden en van den echtgenoot, zoo zij in de kolonie zijn.

De bevoegdheid van den provisioneelen bewindvoerder houdt op, wanneer de verpleegde uit het gesticht is ontslagen in een der gevallen in art. 28, eerste lid, sub. 1°, 2° en 3° vermeld, met uitzondering van het ontslag ingevolge het derde lid van art. 28 verleend, alsmede wanneer een curator over hem is aangesteld en de provisioneele bewindvoerder op wettige wijze van dit een en ander is in kennis gesteld.

Art. 33.

Indien het na de eerste machtiging tot verlengd verblijf uit kracht van art. 24 verleend, noodzakelijk is, dat een verpleegde in een krankzinnigengesticht onder curateele wordt gesteld, hetgeen zoo niet andere daartoe bevoegden dit tijdig vragen, ook buiten de gevallen, bedoeld in art. 484 van het Burgerlijk Wetboek, door den Procureur-generaal kan worden gerequireerd, worden de bepaling van het Burgerlijk Wetboek in acht genomen met de volgende wijzigingen:

1º bij het verzoekschrift wordt geene opgave van getuigen vereischt; geene andere bewijsstukken behoeven te worden overgelegd dan eene door den geneeskundige, of, zoo er meer zijn, door den eersten geneeskundige van het gesticht afgegeven verklaring, waaruit de voortdurende staat van krankzinnigheid blijkt, benevens een afschrift der laatste rechterlijke machtiging tot verblijf in het gesticht;

2º wanneer de sub 1º vermelde stukken zijn overgelegd houdt het Hof van Justitie het bij art. 487 van het Burgerlijk Wetboek bedoeld verhoor;

3º de beteekening bedoeld bij art. 488 van dat Wetboek kan geschieden aan het bestuur van het gesticht, ingeval een aan het gesticht verbonden geneesheer verklaart, dat de beteekening aan den verpleegde in persoon voor dezen schadelijk wezen zou.

Die verklaring wordt dan in het exploit vermeld en door den bedoelden geneeskundige onderteekend, een en ander op straffe van nietigheid van het exploit;

4º de bij artt. 488 en 492 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde verhooren hebben plaats in het gesticht door een door het Hof van Justitie aan te wijzen lid van het Hof van Justitie als Rechter-Commissaris, in bijzijn van den Procureur-generaal, en, zoo noodig, in tegenwoordigheid van den aan het gesticht verbonden geneeskundige, of, zoo er meer zijn, van den eersten geneeskundige.

Het vierde lid van art. 23 is daarbij van toepassing;

5º na afloop van het verhoor doet het Hof van Justitie uitspraak zonder nadere oproeping van partijen, onverminderd zijne bevoegdheid om ingevolge art. 489 van het Burgerlijk Wetboek een getuigenverhoor te bevelen;

6º de beteekening aan den krankzinnige van het vonnis of arrest, waarbij curateele verleend is, geschiedt aan hem in persoon of, in het geval sub 3º voorzien, op de aldaar voorgeschreven wijze.

Art. 34.

Van de benoeming van provisioneele bewindvoerders, van de verleende onder curateele stelling en van de benoeming van curators en toeziende curators wordt binnen drie dagen na de dagteekening der stukken, waarbij zij plaats hebben, door den Griffier van het Hof van Justitie bij brief kennis gegeven aan het bestuur van het gesticht, waarin de krankzinnige wordt verpleegd.

Die brief wordt bij het in art. 19 vermeld register bewaard, nadat daarin van den zakelijken inhoud aanteekening is gehouden.

§ VI. *Strafbepalingen.*

Art. 35.

Met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden wordt gestraft hij, die een krankzinnigengesticht opricht zonder vergunning van den Gouverneur, of daarin krankzinnigen blijft verplegen, nadat de vergunning is ingetrokken.

Art. 36.

Met geldboete van ten hoogste driehonderd gulden wordt gestraft:

A. de bestuurder van een krankzinnigengesticht, die:

1º nalaat de vereischte kennisgeving aangaande de opne-

ming, verplaatsing, verlof, ontslag of overlijden van een krankzinnige te doen aan het bevoegd gezag met inachtneming van de wettelijke voorschriften;

2º bij de opneming van krankzinnigen nalaat zich te doen overleggen de bij deze verordening gevorderde stukken;

3º nalaat de in deze verordening genoemde registers te houden overeenkomstig de in deze verordening gegeven voorschriften;

B. hij die nalaat aan het bevoegd gezag te doen de in art. 8, eerste lid, dezer verordening voorgeschreven aangiften;

C. de geneeskundige, die nalaat aan het bevoegd gezag te doen de in art. 8, derde lid, dezer verordening voorgeschreven kennisgeving;

D. de geneeskundige verbonden aan een krankzinnigengesticht, die nalaat de in deze verordening genoemde registers, aanteekeningen of verklaringen te houden of op te maken of te verzenden overeenkomstig de in deze verordening gegeven voorschriften.

Art. 37.

De feiten, bij deze verordening strafbaar gesteld, worden beschouwd als overtredingen.

§ VII. *Voorschot en verhaal van kosten.*

Art. 38.

Door het Gouvernement worden, bij gebreke van tijdige betaling op andere wijzen, als voorschot voldaan de kosten voortvloeiende uit:

1º het bij sluiting van een krankzinnigengesticht op last van den Gouverneur overbrengen van krankzinnigen naar andere gestichten volgens art. 4 en hunne opneming en verpleging daarvan;

2º de overbrenging naar en de opneming en verpleging in een gesticht van krankzinnigen omtrent wie het onzeker is door wien de kosten moeten worden gedragen of wier plaatsing of verdere verpleging ingevolge deze verordening geschiedt op requisitoir van den Procureur-generaal;

3º het vervoer en de verpleging, waar ook, van krankzinnigen op bevel van den Gezaghebber in bewaring gesteld overeenkomstig art. 15.

Deze kosten worden door het Gouvernement verhaald:

a. op de bestuurders der gestichten, indien de uitgaaf het gevolg is van de nalatigheid of verzuim hunnerzijds;

en anders:

b. op de inkomsten en bezittingen van den verpleegde, en voor zoover deze daartoe toereikend zijn;

c. op zijne bloed- en aanverwanten, die naar de artt. 370, 371, 372 en 377 van het Burgerlijk Wetboek tot zijn onderhoud verplicht zijn.

De kosten, die niet verhaald kunnen worden op de wijze sub *b* en *c* van dit artikel vermeld, worden beschouwd als voor armen te zijn gedaan.

De kosten van verpleging in de Gouvernementsinrichting worden voorzoover mogelijk aan de personen sub *b* en *c* genoemd, in rekening gebracht.

Onvermogenden worden daarin op kosten der kolonie verpleegd.

Art. 39.

Het verhaal geschiedt uit kracht van een bevelschrift van ten uitvoerlegging van den President van het Hof van Justitie, gesteld op de daartoe aan dien ambtenaar over te leggen behoorlijk gesplitste en zooveel mogelijk door bewijsstukken gerechtvaardigde staten van kosten.

De invordering geschiedt op de wijze als voor belastingen bepaald bij de verordening van 16 Juli 1908 (P. B. Nº 53).

§ VIII. *Slot- en overgangsbepalingen.*

Art. 40.

De stukken vereischt tot de opneming, het verblijf, de ver-

plaatsing, het verlof en het ontslag van personen in en uit krankzinnigengestichten zijn vrij van zegel.

Art. 41.

De verordening van den 30n. October 1873 (P. B. 1874 Nº 10), houdende bepalingen omtrent het gesticht voor krankzinnigen op Curaçao, zooals gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij de verordening van den 23n. Maart 1920 (P. B. Nº 18), is ingetrokken.

Echter gelden de krachtens deze verordening verleende rechterlijke machtigingen voor de termijnen daarin uitgedrukt.

Art. 42.

Deze verordening treedt in werking op een door den Gouverneur te bepalen tijdstip.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—18.

Verordening van den ....., tot regeling van het toezicht op krankzinnigen.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

De verordening van 30 October 1873 (P. B. 1874 Nº 10) is in vele opzichten verouderd.

Het onderhavige ontwerp tracht dat gebrek te verhelpen door in hoofdzaak de Surinaamsche Verordening van 27 September 1912 tot regeling van het toezicht op krankzinnigen (Gvtsbl. Nº 98), die mutatis mutandis samengesteld is uit de Nederlandsche Wet van 27 April 1884 (Stsbl. Nº 96) tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen, als leidraad te nemen.

Voor § I van het ontwerp handelende over: Inrichtingen tot verpleging en tot voorloopige opneming van krankzinnigen, is de eerste paragraaf van de ordonnantie van Nederlandsch-Indië van 4 Februari 1897 (Stsbl. voor Nederlandsch-Indië Nº 54) eenigermate tot voorbeeld genomen.

De voornaamste wijzigingen, die het ontwerp vergeleken met de bestaande verordening van 30 October 1873 (P. B. 1874 Nº 10) brengt, betreffen de mogelijkheid tot oprichting van particuliere krankzinnigengestichten nevens het bestaande Gouvernements-krankzinnigengesticht, de aanwijzing van plaatsen tot voorloopige opneming van krankzinnigen door den Gouverneur, de nadere regeling van het toezicht op de verpleging van krankzinnigen en op krankzinnigengestichten ook in verband met de oprichting van particuliere gestichten, het overbrengen van de bevoegdheid om machtiging te verleenen tot opneming van krankzinnigen in een gesticht van den Voorzitter van het Hof van Justitie op den Procureur-generaal, aldus ook in theorie tot regel makende, wat sinds lang in de praktijk geldig is door als regel gebruik te maken van de bepaling van art. 7, lid 2, van genoemde verordening van 30 October 1873 (P. B. 1874 Nº 10), het uitstrekken van deze bevoegdheid op de andere eilanden tot den Gezaghebber, het geven van verlof aan verpleegden om het gesticht voor een bepaalden tijd te verlaten, en het vereenvoudigen van de procedure voor de benoeming van een curator voor een in een gesticht verpleegde krankzinnige.

De competentie betreffende het verleenen van machtiging tot verdere verpleging van een krankzinnige in een gesticht en de benoeming van een provisioneelen bewindvoerder voor een dergelijke verpleegde, is niet bij den Kantonrechter overgebracht, doch bij het Hof van Justitie gelaten in overeenstemming met de thans bestaande bepalingen, omdat er maar één krankzinnigengesticht in de kolonie is en wel het Gouvernementsgesticht op Curaçao, en voorloopig niet verwacht wordt, dat particuliere krankzinnigengestichten zullen worden opgericht. Om dezelfde reden is het onder curateele stellen van een verpleegde in een krankzinnigengesticht tot de competentie van het Hof van Justitie gebracht.

Willemstad, den 28n. Juni 1921.

De waarn. Gouverneur van Curaçao,

J. B. GORSIRA.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—18.

Verordening van den ....,
tot regeling van het toezicht op krankzinnigen.

Eindverslag.

Nº 3.

Behalve, dat men het Bestuur in overweging wenschte te geven in art. 4, 2de lid in plaats van ,,kan'' te lezen ,,zal'', om in het daarin bedoelde geval de intrekking van de vergunning en het sluiten van het gesticht gebiedend voor te schrijven, werden er geen wenschen of opmerkingen geuit.

In het vertrouwen, dat het Bestuur vóór of bij de mondelinge behandeling de voorgestelde wijziging zal willen aanbrengen, achtten de Afdeelingen de openbare beraadslaging over dit ontwerp voldoende voorbereid.

Aldus vastgesteld, op Curaçao, den 7n. September 1921.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—19.

Verordening van den ....., tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao *voor het dienstjaar 1921 te verhoogen.*

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is zoo spoedig mogelijk maatregelen te nemen ter verkrijging van eenige kredieten, die in de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1921 of tot een onvoldoend bedrag, of in het geheel niet zijn toegestaan;

Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, voorloopig vastgesteld onderstaande verordening.

Eenig artikel.

Het is wenschelijk, dat in de Wet van den 29n. April 1921, (*Staatsblad* Nº 698) (*Publicatieblad* 1921, Nº 21), houdende vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1921:

1º de volgende onderartikelen van artikel I verhoogd worden met de daarachter vermelde bedragen:

a.	onderartikel 33 met	f	6 500,—
b.	onderartikel 114 met		8 000,—
c.	onderartikel 121 met		3 700,—
d.	onderartikel 133 met		5 000,—
e.	onderartikel 134 met		8 000,—
f.	onderartikel 135 met		10 800,—
g.	onderartikel 136 met		8 000,—

2º in artikel I de volgende nieuwe onderartikelen worden opgenomen:

a.	Onderartikel 13*bis*. Bijdrage in de kosten van het Brionfeest	f	2 500,—
b.	Onderartikel 92*ter*. Verdere deelneming in het aandeelenkapitaal der Cultuurmaatschappij der Nederlandsche Antillen (Eerste termijn)		50 000,—
c.	Onderartikel 100*bis*. Meubileering, enz. van de barakken op Mundo Nobo		6 500,—
d.	Onderartikel 114*bis*. Verschillende uitgaven voor eene buitengewone algemeene reiniging van Willemstad		15 000,—

3º In artikel II ook worden opgenomen de volgende onderartikelen: 13*bis*, 100*bis* en 114*bis*.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—19.

Verordening van den ....., tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao *voor het dienstjaar 1921 te verhoogen.*

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Zooals de afgetreden Gouverneur bij de ontwerp begrooting voor 1922 mededeelde lag het in zijn voornemen een wenschelijkheidsbegrooting voor 1921 in te dienen waarbij o.a. kredieten aangevraagd zouden worden voor meubileering van de barakken op Mundo Nobo, herstelling van de landsgebouwen op St. Eustatius, aanschaffing van chemische brandbluschtoestellen, bouw van een armenhuis op St. Martin, aanschaffing van 2 boeien enz. op Saba, subsidie aan de Methodisten-gemeente op St. Martin in de kosten van verdere herstelling van haar kerkgebouw te Philipsburg en herstelling of wederopbouw van haar kerkgebouw te Koolbaai en verschillende uitgaven voor een buitengewone algemeene reiniging van Willemstad.

De Minister van Koloniën deelde echter mede, o.a. bij zijne missives van 29 April 1921, 10de Afd. Nº 112/182 en van 6 Mei 1921, Afd. Kabinet Nº 85/190, dat er niet alleen naar gestreefd moet worden om de overschrijding van begrootingskredieten tot de uitzonderingen te doen behooren, maar dat tevens een overschrijding niet het gevolg mag zijn van *nieuwe* maatregelen of van besluiten welke een vermeerdering van uitgaven zullen tengevolge hebben, tenzij de omstandigheden het onverwijld treffen van den maatregel of het nemen van een besluit onvermijdelijk maken en daaromtrent zoo mogelijk vooraf met den Minister van Koloniën overeenstemming is verkregen. Verder wees Minister de Vries er opnieuw op dat de vooruitzichten voor 's Rijks schatkist van dien aard zijn, dat de grootst mogelijke beperking bij het doen van uitgaven diende te worden in acht genomen. In dit verband meende ondergeteekende die werken, die eenigszins uitstel gedoogden, van deze wenschelijkheidsbegrooting te moeten afvoeren en verder de verschillende uitgaven voor 1921, voor zoover dit mogelijk en doenlijk was, aan een ernstige raming te onderwerpen en nader aanvullingskredieten aan te vragen wanneer bleek dat de uitgetrokken bedragen onvoldoende waren.

Deze overwegingen waren voor ondergeteekende aanleiding deze wenschelijkheidsbegrooting in te dienen, waarbij hij voornamelijk kredieten aanvraagt voor uitgaven die naar zijne meening beslist noodzakelijk zijn en die grootendeels een gevolg van nieuwe maatregelen zijn.

De finantieele resultaten van het eerste halfjaar waren van dien aard dat ondergeteekende meent te mogen verwachten dat ondanks deze voorgestelde uitgaven de lasten van het Moederland in werkelijkheid niet hooger zullen zijn dan de geraamde bij de ontwerp begrooting voor 1921.

De uitgaven bij de begrooting geraamd voor het dienstjaar 1921 op f 2 651 000,— bedroegen tot ultimo Juni f 1 200 000,—. De ontvangsten bedroegen f 88 000,— meer dan de helft der raming.

Hoewel nog eenige belangrijke overschrijdingen, die geheel onvermijdelijk waren, hebben plaats gehad en waarvoor ondergeteekende meent het oordeel van den Raad niet meer te moeten inwinnen waar die uitgaven reeds voldongen feiten zijn, zal o.a. bij Openbare Werken in enkele opzichten dit jaar belangrijk bespaard worden, a.o.:

door het niet bouwen van het tolkantoor.....	f 40 000,—
door het niet bouwen van 2 ziekenzalen bij de polikliniek.....	14 000,—
traktement van den ingenieur over 9 maanden..	4 500,—
traktement van een opzichter.....	4 000,—.

Toelichtingen bij de voorgestelde posten.

1º *sub a.* (Onderartikel 33). Voor het dienstjaar 1921 is toegestaan f 6 500,—; hiervan was op 1º Juli j.l. verbruikt f 5 783,—. Op 1º Juli 1921 waren in het gesticht opgenomen of aan de St. Vincentius-stichting toegewezen 58 kinderen, waarvoor een vergoeding moet worden verleend over het laatste halfjaar ad 58 × 184 × f 0,50..... f 5 336,—
Voor de verzorgers uit te keeren gedurende het 2e. halfjaar..... 1 400,—
Voor mogelijk nog toe te wijzen kinderen.. ... 481,—
Reeds uitgegeven..... 5 783,—

f 13 000,—

Zoodat een nader krediet van f 6 500,— noodzakelijk blijkt.

1º *sub b.* (Onderartikel 114). De Koloniale Raad verminderde bij amendement op de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1921 werd vastgesteld, dezen post van f 18,000,-- tot f 10 000,— met de bedoeling den ophaaldienst van het huisvuil te doen staken.

Hoewel dit amendement in Nederland overgenomen werd, kon de Gouverneur Helfrich niet besluiten dien dienst te staken en werd ook bij de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1922 werd vastgesteld, deze post wederom op f 18 000,— gebracht.

De redenen waarom niet tot staking werd overgegaan en de wenschelijkheid van den ophaaldienst werden zoowel in de Memorie van Toelichting als in de Memorie van Antwoord op laatstbedoeld ontwerp uitvoerig uiteengezet.

Ondergeteekende acht den ophaaldienst op dezelfde gronden als in die stukken ontwikkeld, onmisbaar en hoopt dat de Koloniale Raad geen bezwaar zal maken alsnog de benoodigde gelden voor 1921 toe te staan.

1º *sub c.* (Onderartikel 121). De gezondheidstoestand liet in het afgeloopen halfjaar op Aruba veel te wenschen over. Verder is na de opening van het R. K. hospitaal op Aruba gebleken dat de oorspronkelijke raming ad f 1 200,— voor vergoeding voor verpleging en begrafeniskosten van onvermogenden, daaronder begrepen de gevangenen en het politiepersoneel veel te laag is. Immers, maakten, volgens verklaring van den geneesheer te Aruba, vele personen, die werkelijk verpleging in een hospitaal noodig hebben, van het zeer gebrekkige en onvolledige gouvernementshospitaaltje geen gebruik en worden zij thans in het zooveel beter ingericht gasthuis behandeld.

1º *sub d.* (Onderartikel 133). Voor het onderhoud van straten en wegen in het stadsdistrict is het toegestane bedrag onvoldoende. Het krediet ad f 6 000,— is dan ook op de ontwerp-begrooting voor 1922 gebracht op f 8 000,—, terwijl in 1920 werd uitgegeven f 12 560,—. Dit jaar zal, in verband met de hooge werkloonen en groote noodzakelijke herstellingen tengevolge van het drukke autoverkeer, noodig zijn een bedrag van f 11 000,—.

1º *sub e.* (Onderartikel 134). Bij de begrooting voor 1920 was een bedrag van f 2 000,— toegestaan voor het oververven van de gebouwen van de quarantaine-inrichting aan de Caracasbaai. Dit bedrag bleef in dat jaar ongebruikt maar in 1921 werd met de uitvoering van dit werk een aanvang gemaakt.

Bij het uitvoeren van het werk bleek dat veel houtwerk geheel vergaan was. De totaal uitgaven zullen f 8 000,— bedragen. Teneinde het werk voort te zetten wordt thans dit krediet aangevraagd.

1º *sub f.* (Onderartikel 135). De aangevraagde verhooging van het bij dit artikel toegestane krediet met f 10 800,— is bestemd voor:

inrichting van de bovenverdiepingen van het postkantoor tot eene Openbare Leeszaal, enz (a)	f	800,—
aankoop of aanbouw van een gebouw voor Armenhuis op St. Martin (b)		6 000,—
aanschaffing van twee boeien met ankers en kettingen en aanlegkosten daarvan aan de Fortbaai en de Ladderbaai op Saba (c)		4 000,—
	f	10 000,—

(a) De woning boven het postkantoor is aangewezen om daarin de Openbare Leeszaal de boekerij en de Inspectie van het onderwijs onder te brengen. Teneinde die woning hiervoor geschikt te maken moeten daarin eenige veranderingen worden aangebracht terwijl tegelijkertijd het gebouw van binnen en van buiten eenigszins zal moeten worden opgeknapt. De kosten van dit werk worden geschat op f 800,—.

(b) Het armenhuis op St. Martin verkeert in bouwvalligen toestand. Het dak laat zeer veel regenwater door. Herstellingen zijn niet meer mogelijk, daar het hout geheel verrot is. Het ligt in de bedoeling een ander daarvoor geschikt pand, aan te koopen, als dat mogelijk is, of anders een nieuw gebouwtje, op zoo eenvoudig mogelijke wijze, op te trekken.

(c) De paketschoeners, die vaak slechts even te Saba moeten aanleggen, verliezen zeer veel tijd als zij telkenmale hun anker moeten laten vallen en het daarna uit groote diepte weer moeten ophyschen. Vaak laden en lossen zij dan ook zeilende. Daaraan zijn echter bezwaren verbonden. Voorgesteld wordt om een boei aan de Fortbaai en een aan de Ladderbaai aan te leggen. De boeien moeten tevens dienen ter bevordering van de veiligheid van de scheepvaart gedurende den orkaanstijd.

1º *sub g.* (Onderartikel 136). De post arbeidsloonen, materialen en steenkolen voor en onderhoud van de baggertoestellen met bijbehoorende onderlossers en vaartuigen, waarvoor een bedrag van f 12 000,— toegestaan is, zal met f 8 000,— verhoogd moeten worden.

De belangrijke overschrijding moet gezocht worden in het feit, dat de zandzuiger reeds meer dan een jaar geleden op het droge is gebracht voor grondige herstellingen.

2º *sub a.* (Onderartikel 13*bis*). De Curaçaosche handelsstand meende den 100jarigen sterfdag van den beroemden Admiraal Louis Brion op 27 September a. s. niet onopgemerkt te mogen laten voorbijgaan en vormde uit zijn midden een commissie om gelden in te zamelen ten einde aan dat voornemen gevolg te kunnen geven. Waar de herdenking van dezen Curaçaoschen held, die in den Venezolaanschen onafhankelijkheidsoorlog zulk een onbaatzuchtige rol heeft gespeeld en alles heeft opgeofferd voor de vrijheid van Venezuela, behalve als een daad van pieteit en hulde aan den grooten landgenoot, ook is te beschouwen als een schakel in de vriendschapsbanden, die kort geleden tusschen die Republiek en Nederland, dus ook Curaçao, met buitengewone hartelijkheid weder zijn aangeknoopt, meende de afgetreden Gouverneur Helfrich aan dat plan allen steun te kunnen beloven, met toezegging van een eventueele bijdrage uit de Koloniale kas. Ter uitvoering hieraan wordt dit krediet aangevraagd.

2º *sub b.* (Onderartikel 92*ter*). De Cultuurmaatschappij der Nederlandsche Antillen heeft, zooals reeds is medegedeeld bij de Memorie van Antwoord op de ontwerp-begrooting voor het dienstjaar 1922, aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën finantieelen steun verzocht. Teneinde stopzetting van het bedrijf te voorkomen werd onmiddellijk ingevolge K. B. dd. 22 Maart 1921, Nº 15, een bedrag van f 15 000,— onder hypothecair verband verstrekt.

De Minister heeft dit voorstel in gunstige overweging genomen om de volgende redenen:

Het beheer der Cultuurmaatschappij is steeds in goede handen geweest en het bedrijf staat er, uit een landbouwkundig oogpunt beschouwd, gunstig voor. De opzet van het bedrijf, het stichten van een katoenplantage, heeft men moeten verlaten, omdat de ondervinding leerde, dat aan den verbouw van katoen op St. Eustatius, door de klimaatsomstandigheden, te groote risico is verbonden. Als tusschenvrucht zal katoen nog wel, doch op kleiner schaal dan oorspronkelijk bedoeld was,

verbouwd worden. Het bedrijf is toen omgezet in een sisal-bedrijf en de ondervinding heeft reeds geleerd, dat de sisal op het eiland zeer goed groeit en een product levert dat uitstekend met dat van andere streken kan concurreeren. Deze omzetting heeft aan de maatschappij natuurlijk geld gekost. Het bedrijf staat er thans gunstig voor.

Het moeilijkste werk, als het gereedmaken van den bodem, het aanleggen van wegen, stichten van arbeiderswoningen en van de fabriek, is thans achter den rug en voor het vervolg behoeft slechts aandacht geschonken te worden aan het onderhoud en de gewenschte uitbreiding van het bedrijf. Uit de door die maatschappij overgelegde begrooting, die zeer voorzichtig is geraamd en die naar 's Ministers meening den toestand juist weergeeft, blijkt dat voor voortzetting van het bedrijf een bedrag van f 105 000,— noodig is. Daarbij is nog een bedrag noodig voor noodzakelijke verdere bouw van arbeiderswoningen, zoodat gemeend wordt, dat met een totaal bedrag van f 150 000,— de Maatschappij rendeerend gemaakt kan worden.

Het bedrijf der Maatschappij is voor de welvaart van het eiland St. Eustatius van overwegend belang. In de oorlogsjaren is dit reeds duidelijk aan het licht gekomen en in volgende jaren, wanneer het bedrijf nog uitgebreid kan worden, zal dat nog in sterker mate het geval zijn. Aan vele arbeiders, thans ongeveer 250, wordt geregeld werk verschaft en bij uitbreiding van het bedrijf zal dat aantal nog aanzienlijk grooter worden. Deze arbeiders verdienen een goed loon, zij kleeden en voeden zich goed en zijn daardoor de kern van een rustige, goedgezinde bevolking. Uit talrijke in den laatsten tijd door den directeur der Maatschappij van geëmigreerde arbeiders ontvangen brieven is gebleken, dat velen weer willen terugkeeren, wanneer zij door de Maatschappij aan werk geholpen kunnen worden. Ook dat wijst op het groot belang, dat het eiland bij een groot en goed geleid sisal-bedrijf heeft.

Ten opzichte van de beide door de Maatschappij gedane voorstellen nl.: overname van het geheele bedrijf of verdere deelneming in het aandeelenkapitaal, wordt door den Minister aan het laatstgenoemde de voorkeur gegeven. Hij meent dat een bedrijf als het hier bedoelde meer kans op slagen biedt wanneer het door particulieren gedreven wordt, dan wanneer het een Gouvernementsbedrijf zoude zijn. De ondervinding heeft geleerd -- hierbij wordt gedacht aan het Gouvernementsbedrijf Slootwijk in Suriname -- dat aan de exploitatie van een Gouvernementsbedrijf groote bezwaren verbonden zijn.

In verband met het bovenstaande meende hij het voorstel tot het nemen van 150 nieuwe aandeelen, te verdeelen over drie jaren en met afstempeling der reeds uitgegeven aandeelen, in gunstige overweging te moeten nemen. Op grond van het vorenstaande, waarmede ondergeteekende zich vereenigen kan, wordt hierbij de eerste termijn voor de verdere deelneming in het aandeelenkapitaal der Cultuurmaatschappij der Nederlandsche Antillen voorgesteld.

2º *sub c.* (Onderartikel 100*bis*). Het aangevraagde krediet van f 6 500,— is bestemd voor het aankoopen van meubels, beddegoed, serviezen, keukengerei, enz. voor de barakken op Mundo Nobo, die kort geleden gereed zijn gekomen, zoomede voor het aanbrengen van eene electrische verlichting, in die barakken. Het aangevraagde bedrag moet echter meer als een globale raming worden beschouwd, aangezien nog niet met zekerheid kan worden opgegeven, welke de werkelijke uitgaven zullen zijn. Door het aanschaffen slechts van het hoogstnoodige en betrachting van de meeste zuinigheid zal gepoogd worden de uitgaven zoo laag mogelijk te houden en overschrijding van het aangevraagde krediet te vermijden.

2º *sub d.* (Onderartikel 114*bis*.) In het Voorloopig Verslag op de ontwerp-verordening, houdende bepalingen ter bestrijding van besmettelijke ziekten, werd door Uwen Raad het Bestuur in overweging gegeven om, nu de kolonie omgeven schijnt van plaatsen, waar besmettelijke ziekten voorkomen, zoo spoedig mogelijk een degelijke schoonmaak en opruiming te doen houden in Willemstad.

Ingevolge het door den afgetreden Gouverneur O. L. Helfrich bij de Memorie van antwoord op genoemd Verslag toegezegde, wordt thans bij Uwen Raad voor het bovengenoemd doel een krediet aangevraagd.

Bij het stellen van het bedrag der raming van dit krediet op f 15 000,-- is van de veronderstelling uitgegaan, dat van de zijde van het publiek in het algemeen het Bestuur alle medewerking zal ontvangen, waar het hier zeer zeker een groot algemeen belang betreft.

Uitdrukkelijk moet ondergeteekende echter nogmaals vast stellen, dat het aangevraagde bedrag van f 15 000,— meer als een stelpost moet worden beschouwd, daar het voor den Openbaren Gezondheidsdienst onmogelijk is gebleken de kosten van de te houden buitengewone algemeene reiniging te ramen.

De reiniging zal, behalve de groote schoonmaak op de werven, opslagplaatsen en winkels, en de ratten-uitroeiing in het algemeen, ook omvatten: het opruimen van groote hoeveelheden leege blikken en vuil, die zich op de vele openliggende terreinen in en nabij de stad bevinden en het verwijderen van vuilnis uit sloppen, stegen en woningen in de achterbuurten, dat zich in den loop der tijden daarin mocht hebben opgehoopt.

Willemstad, den 18n. Augustus 1921.

De waarnemende Gouverneur van Curaçao,

J. B. GORSIRA.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—19.

Verordening van den ....., tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao *voor het dienstjaar 1921 te verhoogen.*

Voorloopig Verslag.

Nº 3.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Art. 1, sub a. Principieele bezwaren tegen dezen post werden niet gemaakt; integendeel, men was doordrongen van het gewicht van de verzorging van verwaarloosde kinderen.

Doch ook hier meende men, moet met de volstrekt noodzakelijke bezuiniging op de uitgaven rekening worden gehouden.

Waar het praktisch onmogelijk is een limiet te stellen voor het aantal kinderen krachtens rechterlijke uitspraak in de St. Vincentius-stichting op te nemen, wilde men toch dringend in overweging geven ook hier de meest noodige zuinigheid te betrachten en niet dan bij welbewezen noodzakelijkheid kinderen naar het betrokken gesticht te verwijzen.

sub b. De kosten van den ophaaldienst daargelaten, blijkt het toch uit de becijferingen in de begrooting voor 1921 en bij deze wenschelijkheidsbegrooting gegeven, dat de eigenlijke reinigingsdienst, zelfs na aftrek van de kosten der andere diensten, die tegenwoordig van dezen tak van overheidszorg gevergd worden, aanmerkelijk duurder uitkomt, dan toen de tegenwoordige Commissaris van Politie, de heer Appel daarvoor zorgde. En de klachten over de reinheid der straten, vooral der nauwere, zijn — en terecht — in geenendeele verminderd. Integendeel, men hoort weleens beweren, dat deze er toen beter uitzagen.

Men drong aan op het betrachten van verbetering in deze.

sub c. Gaarne wilde men vernemen hoeveel patiënten er in het Roomsch katholieke hospitaal op Aruba op 1 September dj. verpleegd werden.

sub d. De vraag werd gesteld of het onderhoud der straten niet beter zou kunnen zijn. Men sprak den ernstigen wensch uit, dat het bij Openbare Werken een streven moge zijn om meer en meer de kwaliteit der wegen rechtevenredig te doen zijn aan de kosten aan het aanleggen en onderhouden daarvan verbonden.

sub e. Men stelde de vraag wat het Bestuur voornemens is te doen met deze gebouwen. Nu de grootsch opgezette barakken op Mundo Nobo gereed zijn, zijn deze quarantainegebouwen nog noodig? Zouden zij dan niet voor een ander doeleinde gebezigd kunnen worden?

Gevraagd werd of het een paar jaar geleden al niet bekend was of bekend had moeten zijn aan het Bestuur, dat de gebouwen aan de Caracasbaai in den beschreven toestand verkeerden.

Ad art. 2 sub a. Algemeen betuigde men zijn ingenomenheid met dezen post.

sub b. Men verzocht de laatste balans van deze maatschappij ter inzage te mogen hebben.

Principieel — aldus de meerderheid der leden — moet men geen geldelijken steun verleenen aan maatschappijen, die hun zetel in het buitenland hebben, ook niet in Nederland.

Speciaal op St. Eustatius, waar het geheele beschikbare terrein niet voldoende schijnt voor een behoorlijk rendabel bedrijf, dient aan de Maatschappij in kwestie geen steun als hier bedoeld te worden gegeven, en nog minder in die mate, dat het totaal der bijdrage, dat f 325 000,— zou worden op ongeveer f 300,— per inwoner van St. Eustatius zou komen te staan.

Als inderdaad het bedrijf zoo mooi is, is het vreemd, dat men bij particulieren geen voldoenden steun zou kunnen krijgen. En waarom zou in het tegenovergestelde geval het Curaçaosche Gouvernement er goed genoeg voor zijn om zijn toch al reeds zooveel te zware begrooting met dubieuse debiteuren te gaan belasten ?

Men vroeg, waaruit de conclusie getrokken werd, dat het beheer steeds in goede handen is geweest. Voor zooverre viel na te gaan is de onderneming steeds een fiasco geweest.

In de Memorie van toelichting staat te lezen, dat het bedrijf er uit een landbouwkundig oogpunt gunstig voorstaat en dat men het stichten van een katoenplantage wegens klimaatomstandigheden heeft moeten verlaten. Verder leest men, dat uit talrijke in den laatsten tijd door den Directeur der Maatschappij van geëmigreerde arbeiders ontvangen brieven gebleken is, dat velen weer willen terugkeeren, wanneer zij door de Maatschappij aan werk geholpen kunnen worden.

Men maakte hierop de opmerking, dat niet al te langen tijd geleden ook werd medegedeeld, dat de katoenbouw er zoo mooi voorstond. Nu hebben klimaatomstandigheden tot het verlaten der grootsche plannen ten opzichte van den katoenbouw geleid. De vraag werd gesteld, of men dan niet wist, dat katoen- en sisalcultuur niet samen gaan.

Voor wat betreft de mededeeling van den wensch van verscheidene arbeiders om op St. Eustatius terug te komen bij de Maatschappij, kwam het voor, dat het zeer gemakkelijk is menschen terug te laten komen, indien men royaal met geld om kan springen.

In één woord, men verklaarde zich eenstemming bepaald tegen dezen post en betreurde het, dat reeds zooveel geld in deze onderneming gestoken is.

sub c. Met verwijzing naar het voorkomende onder 1o. *sub e*, werd de vraag gesteld, waarom er twee verschillende inrichtingen moeten zijn, n.l. aan de Caracasbaai en op Mundo Nobo.

Indien deze barakken bepaald noodzakelijk zijn, zouden dan de meubels van de inrichtingen aan de Caracasbaai niet hierheen kunnen worden overgebracht of ten minste kunnen worden volstaan met het meubileeren van een gedeelte dier barakken ?

Men wenschte gaarne te vernemen of het waar is, dat het gaaswerk reeds aan het roesten is.

sub d. Tegen dezen post had men geen bezwaar.

Alleen werd de opmerking gemaakt, dat de schoonmaak der werven gevoegelijk door de eigenaren zelf zal kunnen en dienen te worden verricht.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 8sten September 1921.

De Rapporteurs,

EDWIN SENIOR.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—19.

Verordening van den ....., tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao *voor het dienstjaar 1921 te verhoogen.*

Memorie van antwoord.

Nº 4.

Ad 1o.

sub a. Het doet ondergeteekende genoegen, dat er tegen dezen post geen principieele bezwaren werden gemaakt en dat men integendeel doordrongen was van het gewicht van de verzorging van verwaarloosde kinderen.

Volkomen deelt ook hij de meening van de afdeelingen, dat er ook in dit onderdeel van bestuurszorg zooveel mogelijk zuinigheid moet worden betracht. Hij meent te mogen aannemen, dat de rechters geen uitspraak zullen doen tot opneming van kinderen in eene stichting, zonder dat de noodzakelijkheid daartoe werkelijk zal zijn gebleken. In dit verband neemt hij de vrijheid te verwijzen naar het door den afgetreden Gouverneur Helfrich over dit onderwerp aangevoerde bij de Memorie van antwoord op het Voorloopig verslag betreffende de ontwerp-begrooting voor 1922.

sub b. De opmerking, dat de uitgaven van den eigenlijken reinigingsdienst, zelfs na aftrek van de kosten der andere diensten, die tegenwoordig van dezen tak van overheidszorg gevergd worden, aanmerkelijk hooger zijn, dan toen genoemde dienst aan den tegenwoordigen Commissaris van Politie, den heer Appel, was opgedragen, is juist. De meerdere uitgaven zijn echter een natuurlijk gevolg van de stijging van den loonstandaard. Destijds bedroeg het loon van een arbeider bij den reinigingsdienst f 1.— per dag, tegen f 1.90 thans.

Dat de reinheid der straten, vooral der nauwere, nog steeds te wenschen overlaat, kan ondergeteekende, helaas, niet ontkennen. Dit is echter voornamelijk te wijten aan het feit, dat een deel der bewoners van die straten zich niet ontziet direct nadat het vuil van die straten is verwijderd, weer papier en ander vuil daarop te werpen. Tegen dit euvel wordt door de politie zooveel mogelijk gewaakt, doch dit absoluut tegen te gaan is praktisch onmogelijk. Ook ten opzichte van deze opmerking meent ondergeteekende verder te mogen verwijzen naar de Memorie van antwoord op het Voorloopig verslag betreffende de ontwerp-begrooting voor 1922, bij welke memorie deze zaak uitvoerig is behandeld.

sub c. Het aantal verpleegden in het Roomsch-Katholiek gasthuis op Aruba bedroeg op 1º September dj. *tien.*

sub d. In de Memorie van toelichting op de ontwerp-begrooting voor 1922 is bij artikel 137 reeds vermeld, dat er thans niet over deugdelijk materiaal voor de herstelling van straten en wegen kan worden beschikt. De hoeveelheid door de gevangenen gebikte harde steentjes is bij lange na niet toereikend voor de herstelling van de straten en de hooge loonstandaard is een beletsel om, zooals vroeger gebruikelijk was, gewone werklieden aan het bikken van steenslag te zetten, terwijl de petroleum-raffinaderij nog steeds geen asphalt kan leveren om eene verharding met zachtere kalksteenen, door toevoeging van asphalt, deugdelijker te doen zijn.

Bij Openbare Werken is er steeds naar gestreefd om met de voorhanden middelen de kwaliteit der straten en wegen zoo goed mogelijk en de kosten van aanleg en onderhoud zoo gering mogelijk te doen zijn.

sub e. Bij den bouw van de quarantaine-inrichting op Mundo Nobo heeft men erop gerekend, dat de gebouwen aan de Caracasbaai als reserve-inrichting zouden behouden blijven, voornamelijk ter bestrijding van de gele koorts. Conform de internationale bepalingen moet een schip met gele koortslijders aan boord op minstens 200 M. afstand blijven van den wal en van andere schepen en dit zal in het Schottegat dikwijls niet goed mogelijk zijn.

Bovendien bestaat de mogelijkheid, dat een grooter aantal zieken moeten worden opgenomen en een grooter aantal gezonden in observatie gehouden, dan de gelegenheid op Mundo Nobo toelaat. Het verdient alzoo aanbeveling dat de gebouwen aan de Caracasbaai als quarantaine-inrichting blijven bestaan.

Bij het doen der raming van den post voor het oververven van de gebouwen van de quarantaine-inrichting aan de Caracasbaai, welke post voorkwam op de begrooting voor 1920, was het niet bekend, dat het houtwerk in zoo slechten toestand verkeerde, dit bleek eerst, toen met het oververven een aanvang werd gemaakt.

Ad 2.

sub a. Het was ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat deze post algemeen met ingenomenheid werd begroet.

sub b. De laatste balans van de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen wordt hierbij overlegd. Ondergeteekende meent, dat een Naamlooze vennootschap, die met Nelandsch kapitaal den landbouw der Bovenwindsche eilanden tracht te bevorderen, al is deze vennootschap buiten de kolonie gevestigd, krachtigen steun verdient, te meer waar in de kolonie zelf een dergelijke maatschappij niet bestaat.

De Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen werd in 1914 opgericht door J. H. J. Hamelberg en A. G. Mörzer Bruyns met de bedoeling op St. Eustatius Sea-island cotton te planten.

De heer Chas. A. Wilde, de administrateur der Maatschappij, wees reeds spoedig op het gevaar om in de toekomst uitsluitend afhankelijk te zijn van katoen en beval hij aan, de beste gronden apart te houden voor de katoen en varieerende gewassen voor wisselbouw, en op de andere gronden sisal te planten. De heer Wilde was geen onbekende op sisalgebied, immers de oud-gouverneur der Bahama's schreef in een brief aan den heer Mörzer Bruyns, dat hij den heer Wilde beschouwde als de beste sisal-expert in West-Indië. De heer Wilde heeft onmiddellijk ingezien, dat de katoenbouw alléén te riskant was.

De maatschappij heeft een oppervlakte van ruim 400 acres, welke bijna woest was, niet alleen in een prachtige cultuurvlakte herschapen, maar heeft ook den Statiaan tot voorbeeld gestrekt op landbouwkundig gebied.

De onderneming heeft, vooral in haar eerste jaren, met groote moeilijkheden te kampen gehad. Kon zij slechts weinig profiteeren van de hooge prijzen als gevolg van den oorlog, doordat de sisal de eerste jaren niet geoost kon worden, de prijzen der machines en andere benoodigdheden stegen daarentegen geweldig.

In totaal heeft het Gouvernement thans f 175 000.— in de onderneming, waarvan f 75 000.— als renteloos voorschot en f 100 000.— in aandeelen. De animo in Nederland om in West-Indische ondernemingen geld te steken is eenmaal niet groot, vandaar dat het Gouvernement moet bijspringen.

De onderneming, die op St. Eustatius een zekere welvaart gebracht heeft, kan niet vergeleken worden met de Eerste Sisal Maatschappij op Curaçao. De regenval op St. Eustatius is grooter, vandaar, dat de sisal er in alle opzichten veel beter voorstaat.

Ondergeteekende meent nogmaals het aangevraagde krediet tot verdere deelneming in het aandeelenkapitaal der Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen met aandrang in de gunstige overweging van den Koloniale Raad te mogen aanbevelen.

sub c. Met verwijzing naar hetgeen ad 1º sub *e* is ver-

meld, kan ondergeteekende in antwoord op de door de afdeelingen gestelde vragen nog het volgende mededeelen.

Een gedeelte der meubels van de quarantaine-inrichting aan de Caracasbaai is reeds naar de barakken op Mundo Nobo overgebracht. Er zal worden nagegaan, of het mogelijk is, ter besparing op de meubileeringskosten der barakken, nog meerdere stukken over te brengen, zonder de inrichting ongeschikt te maken voor hare bestemming.

Het gaaswerk van de barakken begint inderdaad op eenige plaatsen te roesten. Er is getracht dit door het aanbrengen van een dunne verflaag tegen te gaan en de proeven hiermede zullen worden voortgezet.

sub d. Met genoegen vernam ondergeteekende, dat er tegen dezen post geen bezwaren bestonden.

Naar aanleiding van de terecht gemaakte opmerking, dat de schoonmaak der werven gevoegelijk door de eigenaren zelf zal kunnen en dienen te worden verricht, kan ondergeteekende hierbij mededeelen, dat het niet in de bedoeling van het Bestuur ligt, de schoonmaak van de werven geheel voor zijne rekening te nemen, doch wel om daarbij den eigenaren desverlangd hulp te doen verleenen.

Willemstad, den 23n. September 1921.

De waarnemende Gouverneur van Curaçao,

J. B. GORSIRA.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—19.

Verordening van den ....., tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao *voor het dienstjaar 1921 te verhoogen.*

Nota van wijziging.

Nº 5.

In de Ontwerp-verordening.

Eenig artikel.

1o. sub f. Het bedrag uitgetrokken voor verhooging van onderartikel 135 wordt verhoogd met f 4 500,— en nader vastgesteld op f 15 300,—.

TOELICHTING.

De rioleering voor de privaten van de Hendrik- en Emmascholen en voorziening van die gebouwen van closets, enz. met waterspoeling is reeds lang voorgenomen maar kon, tengevolge van verschillende omstandigheden, nog niet worden uitgevoerd. De kosten van dit werk, bij de uitvoering waarvan gebruik zal worden gemaakt van reeds betaalde materialen, voor zoover deze in voorraad zijn, worden geraamd op f 10 500,—, d. i.: f 5000,— voor de Hendrikschool en f 5500,— voor de Emmaschool.

Ten einde nog dit jaar een aanvang met dit werk te kunnen maken wordt hierbij, als eerste termijn, een krediet van f 4500,— aangevraagd.

Willemstad, den 24n. September 1921.

De waarnemende Gouverneur van Curaçao,

J. B. GORSIRA.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—19.

Verordening van den ....., tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao *voor het dienstjaar 1921 te verhoogen.*

Eindverslag.

Nº 6.

De Afdeelingen waren van oordeel, dat door de gewisselde schrifturen de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 5n. October 1921.

De Rapporteurs,

EDWIN SENIOR.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—20.

Verordening van den ....., regelende de uitoefening der tandheelkunde.

Voorloopig Verslag.

Nº 1.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder No. 31 van het Zittingjaar 1920—1921.)

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeene beschouwingen.

In de memorie van toelichting las men, dat het in tegenstelling met de thans bestaande wettelijke regelingen noodig voorkwam het examen voor tandheelkundige voortaan slechts in het Nederlandsch te doen plaats hebben.

Algemeen was men hierover verbaasd; de overwegingen, die tot dit voorstel geleid hebben kon men ook na breedvoerige besprekingen en ernstig onderzoek niet bevroeden.

Is het de bedoeling niet Nederlandsche tandheelkundigen te weren? En dat in een kolonie als Curaçao, zoo ver van Nederland verwijderd en omringd door niet Nederlandsch sprekende volkeren?

Als men bedenkt, dat tegenwoordig uitstekende tandheelkundigen door Amerika worden geleverd, terwijl het een notoir feit is, dat het zeer lastig, zoo niet onmogelijk is Nederlandsche krachten voor deze kolonie te winnen, dan vertrouwden de Afdeelingen, dat het Bestuur wel bereid zal zijn in deze een ander standpunt in te nemen.

De Afdeelingen wenschten integendeel als hun meening te kennen te geven, dat het voor een plaats als Curaçao vooral geboden is in dit opzicht voor vreemdelingen gelijke bepalingen te maken als voor Nederlandsche onderdanen.

Dit principe wilde men ook ten grondslag gelegd zien aan de exameneischen, niet alleen voor tandheelkundige, maar ook aan die voor apothekers en genees-, heel- en verloskundige.

Artikelen.

Art. 1. Op in de algemeene beschouwingen aangegeven gronden wilde men het Bestuur in overweging geven artikel 1 van dit ontwerp aan te vullen met een nieuwe littera, ongeveer luidende:

,,bezitters van het diploma als tandheelkundige in den vreemde behaald, die voor de examencommissie bedoeld in art. 33 van de Gezondheidsverordening (P. B. 1917 Nº 44) een gunstig examen hebben afgelegd.

Van dit examen zijn vrijgesteld de bezitters van een diploma als bewijs van goed afgelegd examen als tandheelkundige voor autoriteiten en in plaatsen voorkomende op een door den Gouverneur bij besluit vast te stellen lijst, mits zij ten genoege van de Examencommissie bovenbedoeld hun identiteit bewijzen.''

De bepaling, dat het examen in het Nederlandsch geschiedt, zag men gaarne vervallen. De bepalingen in P. B. 1887 Nº 22 of de bepaling, dat het examen in elke taal, mits de Examencommissie die verstaat, kan worden afgenomen, zijn hier beter op hun plaats.

Het zevende lid van dit artikel zou in overeenstemming met het bovenstaande kunnen luiden: ,,Indien de candidaat echter in den vreemde zijn diploma heeft verkregen, moet instede van de verklaring in het vorige lid bedoeld, vóór de toelating tot het examen dit diploma worden overgelegd.

Art. 8. Men gaf in overweging de laatste zinsnede van dit artikel aan te vullen in dezen geest:
,,en zij, die een diploma overleggen in den vreemde behaald op de wijze als omschreven in art. 1.''

Art. 9. In het belang van tijdelijk afwezigen komt het wenschelijk voor dit artikel met nog een zinsnede aan te vullen, ongeveer als volgt:
,,Met afwijking van het in het vorig lid bepaalde, moeten zij, die in de kolonie gevestigd zijn geweest, doch op het oogenblik van het in werking treden dezer verordening niet in de kolonie vertoeven vóór het hervatten van hun praktijk hunne akte van bevoegdheid door den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst voor gezien laten teekenen.''

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 7n. September 1921.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—21.

Verordening van den ....., tot het wederom openstellen voor ambtenaren van de gelegenheid tot het voor pensioen geldig maken van diensttijd, als bedoeld bij art. 2 van de verordening van den 14n October 1918 (P. B. 1918 No. 64).

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is, voor ambtenaren wederom de gelegenheid open te stellen tot het voor pensioen geldig maken van diensttijd, als bedoeld bij art. 2 van de verordening van den 14n October 1918 (P. B. 1918 Nº 64);

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

De gelegenheid tot het voor pensioen geldig maken van diensttijd, als bedoeld bij artikel 2 van de verordening van den 14n October 1918 (P. B. 1918 Nº 64) wordt wederom opengesteld voor ambtenaren, die van hun verlangen om daarvan gebruik te maken, binnen zes maanden na de inwerkingtreding van deze verordening schriftelijk aan den gouverneur doen blijken.

Alinea's twee en drie van artikel 2 van bovenbedoelde verordening zijn ten deze ook toepasselijk.

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking op den dag, volgende op dien van hare afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—21.

Verordening van den ....., tot het wederom openstellen voor ambtenaren van de gelegenheid tot het voor pensioen geldig maken van diensttijd, als bedoeld bij art. 2 van de verordening van den 14n October 1918 (P. B. 1918 No. 64).

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Deze verordening wordt voorgesteld ten einde enkele ambtenaren, die door bijzondere omstandigheden verhinderd zijn geworden, binnen den bij de verordening van 14 October 1918 (P. B. 1918 No. 64) gestelden termijn, hun verlangen te kennen te geven om gebruik te maken van de gelegenheid om dienstjaren voor pensioen geldig te maken, daartoe alsnog de gelegenheid te openen.

Willemstad, den 11n. October 1921.

De waarnemende Gouverneur van Curaçao,

J. B. GORSIRA.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—22.

Verordening van den ....., betreffende den loodsdienst en de loodsgelden.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is de bepalingen omtrent den loodsdienst en de loodsgelden te herzien;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Voor de toepassing van deze verordening worden verstaan onder:

,,schepen'': alle vaartuigen, die hetzij door machines hetzij door zeilen voortbewogen worden;

,,lichters'': lichters, dokken of andere dergelijke voorwerpen, die zonder eigen beweegkracht over zee gesleept worden;

,,vaartuigen'': zoowel schepen als lichters;

,,stoomschepen'': vaartuigen, die uitsluitend of hoofdzakelijk door machines voortbewogen worden;

,,zeilschepen'': vaartuigen, die als zoodanig getuigd, uitsluitend of hoofdzakelijk door zeilen voortbewogen worden.

Artikel 2.

Aan het Bestuur der Kolonie wordt voorbehouden de uitsluitende bevoegdheid tot het doen loodsen van vaartuigen in en uit de havens en baaien of op de reeden dezer Kolonie.

De uitoefening van den loodsdienst geschiedt door daartoe door den Gouverneur dezer Kolonie aangestelde ambtenaren.

Artikel 3.

De regeling van den loodsdienst geschiedt door den Gouverneur, en deze stelt voor de ambtenaren bij den loodsdienst een instructie vast.

Het Gouvernement is niet verantwoordelijk voor de daden of verzuimen der ambtenaren van den loodsdienst.

Artikel 4.

De gezagvoerders of schippers van vaartuigen, daarmede de haven van Curaçao willende binnenkomen of uitgaan, zijn verplicht zich te bedienen van een loods.

In alle andere gevallen wordt de hulp van een loods verleend, wanneer die wordt verlangd.

Artikel 5.

Van de verplichting bij het eerste lid van het vorig artikel bepaald, zijn uitgezonderd:

1º oorlogsschepen;

2º vaartuigen met een bruto-inhoud van 50 M3 of daarbeneden;

3º gesleepte vaartuigen, mits het sleepend vaartuig voorzien zij van een loods.

In deze gevallen wordt de hulp van een loods verleend, wanneer die wordt verlangd.

Artikel 6.

Het loodsgeld wordt geheven ten behoeve van de Koloniale kas en is verschuldigd zoo dikwijls van de hulp van een loods wordt gebruik gemaakt.

Het loodsgeld bedraagt voor het loodsen uit zee in de St. Annabaai of het Schottegat, met inbegrip van de wendingen tot het meren of ankeren, of omgekeerd uit de St. Annabaai of het Schottegat naar zee: voor

A. Stoomschepen.

Een cent per M3 bruto-inhoud, met een minimum van f 30.— en een maximum van f 100.—.

B. Zeilschepen en lichters.

Drie cent per M3 bruto-inhoud, met een minimum van f 5.—.

Voor het loodsen in de Paardenbaai op Aruba drie vierde, en in alle andere gevallen de helft van het onder *A.* en *B.* bepaalde.

Artikel 7.

Voor lichters behoort de sleepboot van een loods voorzien te zijn. Het loodsgeld is echter alleen verschuldigd voor den lichter.

Artikel 8.

Boven het loodsgeld bij de vorige artikelen bepaald, is voor de navolgende loodsdiensten als loodsgeld schuldig:

1º voor het loodsen uit zee in de St. Annabaai of het Schottegat of uit de St. Annabaai of het Schottegat naar zee, wanneer een of ander geschiedt tusschen een half uur nà zonsondergang en een half uur vóór zonsopgang,

de helft van het bedrag als volgens de vorige artikelen schuldig is, naar de daar gemaakte onderscheidingen, echter met een minimum van f 10.—.

2º voor het verhalen van vaartuigen binnen de St. Annabaai of het Schottegat, uit de St. Annabaai naar het Schottegat of uit het Schottegat naar de St. Annabaai, wanneer dit geschiedt op verzoek of ten gerieve van den gezagvoerder of schipper:

a. voor stoomschepen een cent per M3 bruto-inhoud, met een maximum van f 30.—;

b. voor zeilschepen en lichters drie cent per M3 bruto-inhoud met een minimum van f 5.— en een maximum van f 20.—.

Heeft het verhalen tusschen een half uur nà zonsondergang en een half uur vóór zonsopgang plaats, dan wordt het loodsgeld in het vorige lid bedoeld verhoogd met f 10.— voor stoomschepen en f 5.— voor zeilschepen en lichters.

Voor het verhalen van schepen grooter dan 3000 M3 is men verplicht zich te bedienen van een loods.

Artikel 9.

Als bruto-inhoud van een vaartuig wordt aangenomen die volgens den zee- of meetbrief.

Bij gebreke van een zee- of meetbrief of eenig ander document waaruit de bruto-inhoud blijkt, wordt het vaartuig op kosten van den gezagvoerder of schipper opgemeten.

Artikel 10.

Bij de toepassing van elk der tarieven in de vorige artikelen bedoeld, worden onderdeelen van den gulden als geheel berekend.

Artikel 11.

Van de betaling van het loodsgeld zijn vrijgesteld vaartuigen in Gouvernementsdienst of onder overeenkomst met het Koloniaal Bestuur in de vaart tusschen de eilanden der Kolonie.

Artikel 12.

De Gouverneur kan voor elk bijzonder geval vrijstelling of vermindering van het verschuldigde loodsgeld verleenen, wanneer en naarmate door daden of verzuimen van ambtenaren van den loodsdienst schade aan een vaartuig is veroorzaakt.

Artikel 13.

De betaling van het loodsgeld dient ten kantore van den Ontvanger, of van den ambtenaar nader door den Gouverneur aan te wijzen, uit zee komende binnen zesmaal 24 uren, uitgaande vóór het vertrek, te geschieden.

Wanneer een vaartuig niet in de hoofdplaats van een eiland komt, alsmede in de gevallen bij artikel 8 bedoeld, kan het loodsgeld ook worden betaald in handen van den ambtenaar van den loodsdienst alvorens deze van boord gaat.

Geen vertrekpas wordt uitgereikt aan schepen, waarvan het verschuldigde loodsgeld niet is voldaan, tenzij volgens het volgende artikel daartoe zekerheid is gesteld.

Artikel 14.

De Administrateur van Financiën kan vergunnen, dat eene doorloopende zekerheid wordt gesteld tot een door hem te bepalen bedrag voor de betaling van de verschuldigde loodsgelden.

In geval van zekerheidsstelling moeten de loodsgelden, die in den loop van de maand vorderbaar zijn geworden, vóór den 10n. dag van de daaropvolgende maand worden betaald.

Bij niet nakoming van de bepaling van het voorgaand lid kan de gunst van zekerheidsstelling worden ingetrokken.

Artikel 15.

De te stellen zekerheid kan zijn persoonlijk of zakelijk, en dient te geschieden ten genoege van den Ontvanger.

De kosten dier zekerheidsstelling komen ten laste van belanghebbende.

Artikel 16.

Door de zorg van den Ontvanger zal van elke zekerheidsstelling aan den betrokken loods kennis worden gegeven, en eventueel ook van het vervallen daarvan.

Artikel 17.

De vorderingen van niet of te weinig en de terugvordering van te veel betaalde loodsgelden en verhoogingen verjaren met één jaar, te rekenen van den dag, waarop zij verschuldigd waren of betaald zijn.

Artikel 18.

De Gouverneur kan in bijzondere gevallen van dwaling of onwillig verzuim in de nakoming van de bepalingen dezer verordening kwijtschelding of vermindering van de verhooging verleenen.

Artikel 19.

Hij die nalaat zich te bedienen van een loods in de gevallen, waarin dit bij deze verordening voorgeschreven is, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste 3 maanden of geldboete van ten hoogste 300 gulden.

Bovendien is ten behoeve van de Koloniale kas verschuldigd als loodsgeld een gelijk bedrag als voor het voorgeschreven gebruik van een loods in de voorgaande artikelen is bepaald.

De bij deze verordening strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

Artikel 20.

Met de opsporing van overtredingen dezer verordening zijn, behalve de in artikel 8 Nos. 1—4 van het Wetboek van Strafvordering genoemde personen belast de door den Gouverneur aangestelde ambtenaren van den loodsdienst en alle ambtenaren der belastingen.

Artikel 16, eerste lid, tweede zinsnede van dat Wetboek is op hen toepasselijk.

Artikel 21.

De stukken krachtens deze verordening opgemaakt zijn vrij van zegel.

Artikel 22.

Deze verordening kan worden aangehaald onder den titel van ,,LOODSDIENSTVERORDENING 1921''.

Artikel 23.

Bij de inwerkingtreding dezer verordening vervallen de verordening van den 22n. November 1917 (P. B. 1918 No. 24), zooals laatstelijk gewijzigd bij de verordening van 6 Juni 1919 (P. B. 1919 No. 64), en blijven buiten werking alle andere wettelijke regelingen op het stuk van loodsdienst en loodsgelden in deze kolonie.

Artikel 24.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—22.

Verordening van den ....., betreffende den loodsdienst en de loodsgelden.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Ondergeteekende kan zich in het algemeen vereenigen met de voorstellen neergelegd in het rapport der Commissie, ingesteld bij G. B. dd. 8 October 1919 Nº 1169, en uitgebracht den 29n Augustus 1921 en ter kennis gebracht van Uwen Raad.

Als uitvloeisel van dit rapport doet ondergeteekende thans Uwen Raad deze ontwerp-verordening geworden.

Hij doet dit ontwerp het eerst toekomen, omdat over dit ontwerp naar verwacht wordt, eenstemmigheid zal bestaan niet alleen, maar ook omdat de verhooging der invoerrechten gepaard moet gaan met eene technische herziening der Algemeene Verordening I. U. en D. 1918, welke uiteraard veel tijd kost.

Trouwens ondergeteekende stelt zich voor alle belastingverordeningen technisch te herzien en daardoor het belastingstelsel niet alleen meer up to date te maken, maar ook een gemakkelijker naslaan der verordeningen te bevorderen, waar de meeste verordeningen in den loop der tijden meermalen gewijzigd zijn en deze wijzigingen het bestudeeren der verordeningen moeilijk maken.

De meerdere opbrengst van de heffing volgens deze ontwerp-verordening wordt geschat op f 25.000 per jaar.

Na hetgeen terzake in het belastingrapport is medegedeeld, behoeven naar de meening van ondergeteekende slechts enkele artikelen nadere toelichting.

Ad Artikel 6.

Ter orienteering volge hier een vergelijking tusschen het thans verschuldigde loodsgeld en hetgeen volgens deze verordening verschuldigd zou zijn voor eenige bekende schepen.

Schepen.	Bruto inhoud in M3	Betaalt voor het in- en uitloodsen samen volgens tegenwoordig tarief.	Zal moeten betalen volgens het ontworpen tarief voor het in- en uitloodsen samen.
A. *Stoomschepen.*			
Alkmaar	19 651	f 75.—	f 200.—
Alfonso XIII	22 193	75.—	200.—
Antonio Lopez	16 909	75.—	200.—
Antillian	15 871	75.—	200.—
Adonis	4 823	65.—	98.—
Merida	1 777	55.—	60.—
Philadelphia	7 132	75.—	144.—
Oranje Nassau	10 541	75.—	200.—
Prins der Nederlanden	6 477	75.—	130.—
Ansaldo I	14 951	75.—	200.—
Samson	394	30.—	60.—
M. Sigogne	778	30.—	60.—
Chira	410	30.—	60.—
Grove	2 855	65.—	60.—

Schepen.	Bruto-inhoud in M3	Betaalt voor het in- en uitloodsen samen volgens tegenwoordig tarief.	Zal moeten betalen volgens het ontworpen tarief voor het in- en uitloodsen samen.
B. Zeilschepen.			
Meteor	400	f 14.—	f 24.—
Abeona	374	14.—	24.—
Alix	168	11.—	12.—
Pioneer	1 760	30.—	106.—
Hollandia	675	22.50	42.—
Providencia	90	8.—	10.—
La Providencia	72	8.—	10.—
Schip nu vrij	50	——	10.—

Ad Artikel 8.

Het leek ondergeteekende niet gewenscht, waar het tarief reeds verhoogd was, voor deze diensten eene vergoeding van 100 %, zooals volgens het thans geldend tarief wordt geheven, te eischen.

Eene verhooging van plus minus 50 % van het tarief volgens artikel 6 komt hem gewenscht voor.

Als voorbeeld diene het volgende:

Schepen.	Bruto-inhoud.	Heffing volgens het thans geldend tarief.	Heffing volgens het voorgesteld tarief.
Ad. 1º			
Alkmaar	19 651	f 75.—	f 150.—
Adonis	4 823	65.—	74.—
Merida	1 777	55.—	45.—
Chira	410	30.—	45.—
Meteor	400	14.—	22.—
Pioneer	1 760	30.—	80.—
Providencia	72	8.—	15.—
Ad 2º			
Alkmaar	19 651	25.—	30.—
Adonis	4 823	25.—	30.—
Merida	1 777	25.—	18.—
Chira	410	10.—	5.—
Meteor	400	10.—	12.—
Pioneer	1 760	25.—	20.—
Providencia	72	7.50	5.—

Een minimum is hier bepaald, daar bij nachtdienst een extra vergoeding aan het personeel van den loodsdienst moet worden uitgekeerd.

Het is in den laatsten tijd een enkele maal voorgekomen, dat een loods op een bepaalden tijd aan boord van een vertrekkend schip geroepen werd, en de loods, aan boord zijnde, of eenige uren moest wachten vóór het schip vertrok of aan boord vernam, dat het schip voorloopig niet vertrekken zou en de loods dus een vergeefsche reis gedaan had.

Het heeft bij ondergeteekende een punt van overweging uitgemaakt om bij dit ontwerp een bepaling in het leven te roepen om in dergelijke gevallen een vergoeding te eischen.

Deze bepaling zou tevens met zich brengen, dat de schrifte-

lijke loodsaanvrage verplichtend gesteld moest worden, wat natuurlijk ongemak voor de scheepvaart met zich brengen zou.

Ondergeteekende heeft gemeend voorloopig den bestaanden toestand te kunnen handhaven, waar tot heden van een ernstig misbruik nog niet is gebleken.

Willemstad, den 11n. November 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—22.

Verordening van den ....., betreffende den loodsdienst en de loodsgelden.

Voorloopig Verslag.

Nº 3.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeene beschouwingen.

Meerdere leden spraken er hun leedwezen en bevreemding over uit, dat het Gouvernement juist nu op het oogenblik, dat de scheepvaart schier over de geheele wereld er ongunstig voorstaat, de schoenervaart in onze haven zoo goed als stil ligt, er zoo weinig lading is en de huur van opslagplaatsen beduidend verlaagd is om te voorkomen, dat men dit eiland gaat vermijden, de loodsgelden niet alleen verhoogen, maar hier en daar zelfs meer dan verdubbelen wil.

Betreurde men het algemeen, dat het Bestuur, in plaats van bezuinigingsmaatregelen eerst belastingverhoogingsvoorstellen bij den Raad aanhangig maakt, speciaal bij deze verhooging wilde men aandringen op de grootst mogelijke voorzichtigheid en sprak men de hoop uit, dat, waar de Raad, zij het in mindere mate dan het Bestuur dit wenscht, medewerkt tot verhooging der loodsgelden en daarmede zijn goeden wil toont om wat bij te dragen tot de noodzakelijke stijving der koloniale middelen, het Bestuur niet zal willen breken met den tegenwoordigen toestand, dat de scheepvaart, welke een der voornaamste bestaansbronnen van het eiland Curaçao vormt, door de goedkoopte der plaats hierheen gelokt moet worden.

De leden hier aan het woord legden er den nadruk op, dat de meeste schepen hier alleen binnenvallen, omdat ze hier voor weinig geld gereed kunnen komen. De lading toch, welke hier gehaald of gebracht wordt, is in evenredigheid tot naburige plaatsen gering, terwijl het Gouvernement, dat nu tot verhooging van loodsgelden wil overgaan zelf betrekkelijk weinig merkbare faciliteiten biedt. Kaden, opslagplaatsen, lichters, dit alles is grootendeels particulier eigendom.

Gaat men nu de loodsgelden te veel verhoogen, dan is de vrees gewettigd, dat, waar er bij particulieren reeds andere kosten gemaakt dienen te worden óf verschillende stoomers geheel wegblijven, óf de lading geaccumuleerd wordt tot één schip in dezelfde tijdsruimte, waarin er vroeger meerdere binnenliepen.

Curaçao een vrijhaven, ziedaar het ideaal van enkele leden.

Enkele andere leden zagen den toestand niet aldus in. Volgens hen zal de verhooging niet merkbaar drukken op de scheepvaart. Naar hunne meening is wat nu voor loodsgelden berekend wordt geenszins te hoog, eerder te laag.

Overigens werd ook van de zijde van de leden, het eerst aan het woord, verklaard, dat men daar niet algemeen en absoluut tegen welke verhooging der loodsgelden ook is, maar niet in die mate, als bij dit ontwerp voorgesteld.

De opmerking werd gemaakt, dat, terwijl de meerdere opbrengst op f 25 000,— geraamd is, de verhooging in totaal genomen 100 % en meer bedraagt, zoodat de meerdere opbrengst gerust op een f 60 000,— gesteld had kunnen worden.

Na al het voor en tegen aangevoerde te hebben overwogen, waarbij tevens er de aandacht op gevestigd werd, dat het bedrag van f 25 000,— ongeveer 40 % is van hetgeen de loodsgelden thans opbrengen, kwamen de leden, die aan deze besprekingen deelnamen, vrij algemeen tot het besluit het Bestuur in overweging te geven eenvoudig weg te bepalen, dat alle loodsgelden met 40 % verhoogd worden en dat alle schepen in de kolonie verplicht zijn zich te bedienen van een loods, voor zoover geen uitzondering gemaakt is in art. 5, waaraan een nieuw nummer toe te voegen ware, houdende vrijstelling voor schepen beneden een zekere tonnemaat.

Meerdere leden vonden het gewenscht, dat er in den vervolge ook een bepaald bedrag voor sleeploon werd geeischt, hetgeen, gezien de meerdere kosten en slijtage hierdoor veroorzaakt, alleszins billijk genoemd kan worden.
Eenige leden wilden, dat het sleepen van zielschepen van bepaalde tonnemaat verplichtend gesteld werd.

Men besprak de quaestie der vrijstelling der schepen van de Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij en vond het gerechtvaardigd, dat ook deze schepen, evenals die van de West-Indische Scheepvaart Maatschappij en de hier thuisbehoorende schoeners, het hunne bijdragen tot vermeerdering van de koloniale middelen.

Men had vernomen, dat het voorgekomen is, dat het aan schepen geweigerd is om in het Schottegat te gaan liggen op grond, dat deze ruimte als vaarwater ten gerieve van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij vrij gehouden moest worden en wilde daaromtrent gaarne eenige inlichtingen hebben.

Ten slotte wenschten eenige leden nog de hoop uit te spreken, dat het Bestuur, gedachtig aan den eisch van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, dat voor de algemeene traktementsverhoogingen der ambtenaren de helft der kosten door de kolonie zelf gedragen dient te worden, de opbrengst der belastingverhoogingen en ook van de verhooging der loodsgelden en uitvoerrecht op mijnproducten, in de *allereerste* plaats voor dat doel zal bezigen; een doel toch, dat bij hen niet in de laatste plaats aansporig is geweest tot medewerken aan deze voorstellen.

Artikelen.

Ad. art. 3. Men stelde de vraag wat men hier onder ,,regeling'' te verstaan heeft en hoe of dit geschieden zal: bij besluit of beschikking.
Men vroeg of dit niet door den Raad kon worden verricht.

Ad. art. 4. Men vroeg of hier niet ook aan de andere eilanden der kolonie gedacht diende te worden en met name aan de Paardenbaai op Aruba.

Ad. art. 5. De woorden: ,,mits het sleepend vaartuig voorzien zij van een loods'', kunnen vervallen. In bijna alle gevallen toch zal het sleepend vaartuig op grond van art. 4. verplicht zijn een loods te nemen. Voor het geval echter, dat het sleepend vaartuig ook vrij is van de verplichting om een loods te nemen, zal kunnen worden bepaald, dat in dit geval de vrijstelling vervalt. Het is toch immers zeer wel mogelijk, dat een oorlogsschip een ander vaartuig sleept.
Aan dit artikel ware verder een nieuw nummer toe te voegen, ongeveer luidende: ,,4° in de kolonie thuis behoorende schepen, beneden de 50 ton van 2,83 M3.

Ad. artt. 6 en 8. In verband met het in de algemeene beschouwingen gedane voorstel om de tegenwoordige loodsgelden met 40 % te verhoogen, zal, bij overname van het voorstel, artikel 6 in dien zin gewijzigd en ook art. 8 daarmede in overeenstemming gebracht dienen te worden, waarbij dan rekening te houden ware met het voorstel tot heffing van sleeploon.
Voor zeilschepen en lichters wilde men gaarne, dat een maxi-

mum gesteld werd, b. v. van f 21,— (40 % boven het tegenwoordige maximum).

Van het laatste lid van art. 6 ware voor de duidelijkheid een nieuw artikel te maken. Als gevolg hiervan zou dan tusschen de woorden ,,Aruba'' en ,,drie'' gevoegd kunnen worden: ,,bedraagt het loodsgeld''.

Tusschen de woorden ,,in'' en ,,de'' waren te voegen de woorden ,,of uit''.

Het kwam voor, dat de bedoeling beter zou worden weergegeven, indien in dit lid in plaats van van alle andere ,,gevallen'' gesproken werd van alle andere ,,plaatsen''.

In de laatste alinea van art. 8 zou een vermelding of de 3000 M3. daar bedoeld, netto of bruto inhoud is, wel wenschelijk zijn, terwijl de vraag gesteld werd, of hier niet een bepaling als het laatste lid van het voorgestelde art. 6 dient te worden opgenomen.

Ad. art. 7. De eerste zin van dit artikel kan wel vervallen dacht men. Sleepbooten, als niet vrijgesteld bij art. 5 moeten van zelf een loods nemen.

Het kwam wenschelijk voor dit artikel te doen luiden ongeveer als volgt:

,,Indien een of meer vaartuigen met andere vaartuigen op sleeptouw binnen komen of uitgaan, is het loodsgeld verschuldigd voor alle, zoowel sleepende als gesleepte vaartuigen, voorzoover zij niet vallen onder de vrijstelling van art. 11.

Ad. art. 9. In de laatste alinea van dit artikel ware het woord ,,opgemeten'' te wijzigen in ,,gemeten''.

Bovendien kwam dit voorschrift overbodig voor, daar deze materie reeds geregeld is bij P. B. 1877 Nº 4.

Ad. art. 13. Men was er over verwonderd, dat. nadat het gebleken is, dat de in 1919 in de loodsdienstverordening 1917 aangebrachte wijzigingen, waardoor de loodsgelden voldaan worden ten kantore, waar de uitklaring geschiedt, uitstekend en ten genoege van het publiek werken, dit ontwerp weer tot den ouden toestand wil terugkeeren. Men wilde het Bestuur dringend in overweging geven den bestaanden toestand te handhaven.

Men vond de redactie van het eerste lid van dit artikel nog al stroef.

En hoe kan de ambtenaar met het ontvangen der loodsgelden belast, weten welke schepen loodsplichtig zijn?

Het kwam noodzakelijk voor een bepaling te hebben gelijk art. 14, ad. 1 van de vigeerende verordening.

In de thans geldende verordening komt een bepaling voor, dat bij gebreke van tijdige betaling, het loodsgeld verhoogd wordt met eene som gelijkstaande aan het bedrag daarvan.

Men was van meening, dat indien deze sanctie verviel, ook de woorden ,,uit zee komende binnen zesmaal 24 uren, uitgaande'' geschrapt konden worden.

Het laatste lid van dit artikel voorziet niet in het geval, dat een schip reeds van een vertrekpas voorzien, nogmaals verhaalt. Zou het niet beter zijn te bepalen, dat de loods geen schepen uitloodst voordat hem gebleken is, dat het loodsgeld voor alle verrichtingen is voldaan — het geval van gestelde zekerheid met betaling gelijk stellende?

Ad. art. 15. De Administrateur van financien *kan* volgens art. 14 vergunnen, dat een doorloopende zekerheid gesteld wordt. Is die zekerheid niet ten zijnen genoege, dan kan deze hoofdambtenaar eenvoudig weigeren deze vergunning te geven. In verband hiermede kunnen de woorden ,,en dient te geschieden ten genoege van den Ontvanger'' vervallen.

Ad. art. 16. In plaats van ,,Ontvanger'' te lezen ,,Administratie''.

Ad. artt. 17 en 18. Deze artt. zijn blijkbaar overgeschreven uit de bestaande verordening (artt. 15 en 17), doch waar bij art. 13 laatste lid dier verordening is bepaald, dat bij gebreke van tijdige betaling, het loodsgeld verhoogd wordt met een som, gelijkstaande aan het bedrag daarvan, is in dit ontwerp deze bepaling niet overgenomen, zoodat de voorschriften van

deze 2 artikelen voorzoover zij betreffen de verhooging, geen zin hebben.

Ad. art. 22. 1921 te wijzigen in 1922.

Ad. art. 23. In den eersten regel ,,vervallen'' te wijzigen in ,,vervalt'',

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 3n. Februari 1922.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—22.

Verordening van den ....., betreffende den loodsdienst en de loodsgelden.

Memorie van antwoord.

Nº 4.

Het indienen van voorstellen voor verhooging van de loodsgelden kon niet eerder plaats hebben, waar noodzakelijkerwijs moest gewacht worden op het verslag van de Belastingcommissie, die door den ambtsvoorganger van ondergeteekende was ingesteld. Dat de stoomschepen, die deze haven aanloopen, die vermijden zullen ter wille van een verhooging van het loodsgeld, dat thans buitengewoon laag is, kan ondergeteekende niet gelooven.

Zooals reeds eerder door den ondergeteekende aan Uwen Raad is medegedeeld, kan enkel en alleen door bezuiniging niet bereikt worden hetgeen noodig is, nl. het in betere verhouding brengen van de cijfers der uitgaven en der ontvangsten. Belastingverhooging en bezuiniging dienen derhalve hand aan hand te gaan.

Dat kaden, opslagplaatsen, lichters grootendeels particulier eigendom zijn, zal ondergeteekende zeker niet willen ontkennen, doch vergeten mag niet worden, dat het Gouvernement groote sommen ten koste gelegd heeft aan de verbreeding van den havenmond.

Het maken van Curaçao tot een vrijhaven zou het opheffen van loodsgelden niet met zich brengen. De vrijdom zou alleen zijn van in- en uitvoerrechten binnen zekere grenzen.

Ondergeteekende is het eens met die leden, die meenden, dat een verhooging der loodsgelden niet merkbaar zou drukken op de scheepvaart.

Toegegeven dient te worden, dat indien de tegenwoordige havenbeweging tot maatstaf wordt genomen, de opbrengst belangrijk zou kunnen stijgen, doch het komt in het algemeen wenschelijk voor om ramingen zoo conservatief mogelijk te nemen, te meer waar te vreezen is dat tengevolge van de algemeene malaise de scheepvaart af zal nemen en wel speciaal de zeilvaart.

Werd overgegaan tot eene verhooging van 40 % op de loodsgelden te heffen, dan zouden de onjuistheden en onbillijkheid van het tegenwoordig tarief nog worden geaccentueerd.

Zeer noodig is het daarom om een nieuw tarief voor te schrijven, dat de fouten van het oude niet heeft. In dit verband zij verwezen naar de voorbeelden gegeven bij de memorie van toelichting op artt. 6 en 8 van dit ontwerp en meer speciaal naar de berekening van de thans verschuldigde en in de toekomst na aanneming van dit ontwerp verschuldigd te worden loodsgelden voor de Alkmaar, Adonis, Merida, Grove, Pioneer, Hollandia en La Providencia.

Indien in den vervolge ook een bepaald bedrag voor sleeploon werd geëischt, zou dit met zich medebrengen, dat het Gouvernement zich moest gaan inrichten om inderdaad steeds en zoo dikwerf dit gewenscht werd sleepdienst te gaan verrichten. Onnoodig is het hier nog te vermelden, dat zulks groote kosten tengevolge zou hebben, ongeëvenredigd aan het nut voor de scheepvaart en aan de op te brengen vergoedingen. Ook ligt het niet op den weg van het Gouvernement er sleepdiensten op na te houden.

Het verplichtend stellen aan zeilschepen van bepaalde tonnemaat om zich te laten sleepen kan om de bovenaangegeven reden dan ook niet geschieden.

Hetgeen door den Raad is vernomen, dat het is voorgekomen dat aan schepen een ligplaats in het Schottegat is geweigerd, is juist. Althans is het ankeren aldaar voor langeren duur of aan groote schepen geweigerd op grond van het feit, dat er voor deze geen geschikte plaats is te vinden, zonder dat zij gevaar of hinder opleveren voor schepen, die komen bunkeren, hetzij aan de groote of de kleine Juliana werf of wel aan de Maduro werf achter Motet, dan wel voor schepen die komen om olie te laden of te lossen.

Met den wensch van den Raad om de opbrengst der belastingverhooging en ook van de verhooging der loodsgelden en uitvoerrecht op mijnproducten in de *allereerste* plaats te besteden voor verbetering der bezoldigingen der ambtenaren zal rekening worden gehouden.

Artikelen.

ad art. 3. Met deze regeling wordt bedoeld in het algemeen instructies voor de loodsen ten aanzien van de wijze, waarop de dienst moet worden uitgevoerd.

Het verdient zeker de voorkeur de regeling als hierbedoeld door den Gouverneur te laten geschieden, aangezien anders meermalen wijzigingen van ondergeschikten aard de aandacht van den Raad zouden vragen.

ad art. 4. De scheepvaart op Aruba wordt, zoo niet altijd, dan toch in den regel met daar thuis behoorende schepen uitgevoerd. Het kan veilig aangenomen worden, dat de schippers het vaarwater kennen. Evenzoo zal een voorzichtig schipper, die voor het eerst de haven wil binnenloopen, zeker een loods vragen.

Het behoeft den Raad niet gezegd te worden, dat slechts zelden een groot vaartuig de haven bezoekt. De wettelijke verplichting om een loods te nemen is daar dus in verband met de veiligheid niet vereischt.

ad art. 5. Zooals zeer terecht wordt opgemerkt zal in *bijna* alle gevallen het sleepend vaartuig een loods aan boord hebben, doch de mogelijkheid is niet uitgesloten, dat een sleepend vaartuig van meer dan 50 M3. bruto-inhoud een grooter vaartuig binnenbrengt. In dat geval is in verband met art. 4 van het ontwerp de dienst van een loods noodig. Vervallen de woorden als door de Afdeelingen voorgesteld, dan kan niets ingevorderd worden.

Het geval dat oorlogsschepen vaartuigen binnensleepen is zoo zeldzaam, dat daarmede eigenlijk geen rekening behoort te worden gehouden. Indien zij evenwel sleepen, dan zal het nemen van een loods voor het gesleepte noodig zijn.

Voorts acht ondergeteekende de door de Afdeelingen voorgestelde gunstige bepaling voor in deze kolonie thuisbehoorende schepen een weinig te verstrekkend. Daardoor zou de ontvangst zeer gedrukt worden, waar verscheidene hier thuis behoorende schepen beneden de aangegeven maat zijn.

ad artt. 6, 7, 8. De in overweging gegeven aanvullingen en wijzigingen zijn door den ondergeteekende overgenomen, zooals kan blijken uit de bijgaande Nota van wijzigingen.

ad art. 13. Het is niet wenschelijk dat de Inspecteur der belastingen, die heeft toe te zien op rekenplichtigen, zelf rekenplichtig is. Terugkeer tot den bestaanden toestand is derhalve naar de overtuiging van den ondergeteekende niet aan te bevelen.

Toch ligt het in de bedoeling betaling van loodsgeld op het kantoor, waar de uitklaring geschiedt, te doen plaats hebben, nl. bij den sub-ontvanger, of bij een ambtenaar op de Inspectie der belastingen. In werkelijkheid zal dus in den toestand geen verandering komen.

Het ligt niet in de bedoeling van den ondergeteekende om het stelsel van verhooging bij niet-tijdige betaling van het loodsgeld in de nieuwe verordening wederom in te voeren.

Toch is het noodig dat er een uiterste termijn van betaling wordt vastgesteld in de verordening. Wordt binnen den gestelden termijn het loodsgeld niet betaald, dan gaat de fiscus over tot gedwongen invordering. De voor schrapping voorgedragen woorden moeten derhalve behouden blijven.

Deze regeling is van interne aard en hoort derhalve thuis in de bij art. 3 bedoelde instructie voor de loodsen.

ad art. 15. De bedoeling van dit artikel is dat de Administrateur van financiën het bedrag van de zekerheid bepaalt. De ontvanger, die verantwoordelijk is voor door hem niet of niet-tijdig ingevorderde bedragen, moet ook de gelegenheid gegeven worden de zekerheid te beoordeelen, niet alleen, maar moet ook steeds kunnen nagaan of de zekerheid deugdelijk blijft.

ad artt. 17, 18, 22 en 23. Ondergeteekende gaat accoord met deze opmerkingen. In de Nota van wijzigingen zijn de vereischte veranderingen voorgesteld.

Willemstad, den 7den Maart 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—22.

Verordening van den ....., betreffende den loodsdienst en de loodsgelden.

Nota van wijzigingen.

Nº 5.

Het laatste lid van art. 6 vervalt en daarvoor in de plaats wordt gelezen:

,,Voor het loodsen in of uit de Paardenbaai op Aruba bedraagt het loodsgeld drie vierde, en in en uit alle andere plaatsen de helft van het onder *A* en *B* bepaalde.''

Art. 7 vervalt en in de plaats daarvan wordt het volgende gesteld:

,,Artikel 7.

Indien een of meer vaartuigen met andere vaartuigen op sleeptouw binnen komen of uitgaan, is het loodsgeld verschuldigd alleen voor de gesleepte vaartuigen, voor zoover zij niet vallen onder de vrijstelling van art. 11.''

Het laatste lid van art. 8 vervalt en daarvoor in de plaats wordt gelezen:

,,Voor het verhalen binnen de St. Annabaai of het Schottegat, uit de St. Annabaai naar het Schottegat of omgekeerd, van schepen grooter dan 3000 M3 bruto-inhoud is men verplicht zich te bedienen van een loods.''

Art. 17 vervalt en in de plaats daarvan wordt het volgende artikel 17 gesteld:

,,De vorderingen van niet of te weinig en de terugvordering van te veel betaalde loodsgelden verjaren met één jaar, te rekenen van den dag, waarop zij verschuldigd waren of betaald zijn.''

Art. 18 vervalt en in de plaats daarvan wordt het volgende artikel 18 gesteld:

,,De Gouverneur kan in bijzondere gevallen van dwaling of van onwillig verzuim in de nakoming van de bepalingen dezer verordening kwijtschelding van het verschuldigde of vermindering van het betaalde loodsgeld verleenen.''

In art. 22 wordt in plaats van het jaartal ,,1921'' gelezen ,,1922''.

In art. 23 wordt in den eersten regel in plaats van ,,vervallen'' gelezen ,,vervalt''.

Willemstad, den 7n. Maart 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—22.

Verordening van den ....., betreffende den loodsdienst en de loodsgelden.

Eindverslag.

Nº 6.

Zelfs die leden, die van meening waren, dat de verhooging der loodsgelden niet merkbaar op de scheepvaart drukken zal en dat wat nu voor loodsgelden berekend wordt geenszins te hoog, eerder te laag is, konden niet toegeven, dat het loodsgeld thans buitengewoon laag is.

Als men onderstaanden staat, samengesteld volgens betrouwbare gegevens, nagaat, ziet men wel, dat de hier gestelde loodsgelden niet *buitengewoon* laag zijn.

Schip als voorbeeld.	Plaats.	Wijze van heffing.	in loodsen.	uit loodsen.	Verhalen.	Aanmerkingen.
Commewijne	Demerara	naar diepgang	$ 18.—	$ 18.—	eens $ 3.—	Niet verplicht. Het loodsgeld komt ten bate van den loods.
Stuyvesant	Trinidad	naar netto register tonnage	$ 26.35	$ 26.35	eens $ 3.—	Niet verplicht.
Stuyvesant	Barbados	schaal tarief naar de tonnage	$ 16.—	$ 16.—	?	Niet verplicht.
Agamemnon	St. Thomas	naar diepgang	frs. 65.–	frs. 65.–	eens frs. 32.50	Niet verplicht.
Stuyvesant	La Guaira	vast bedrag van Bs. 84.– voor in- en uitloodsen tezamen.	Bs. 84.—		inbegrepen	Niet verplicht.
Stuyvesant	Pto. Cabello	als boven Bs. 75.–	Bs. 75.—		als boven	Niet verplicht.
Diana	Maracaibo	geen tarief. De loods geniet als fooi voor in- en uitloodsen	samen: Bs. 40.—		?	Voor de reis naar en van Bobures eveneens Bs. 40.—
Astrea	Port-au-Prince	tarief voor stoomschepen van meer dan 400 ton inh. G. 16.– ink. en G. 12.– uitg., met eenige bijkomende berekeningen, ged. in Am. geld.	$ 8.99	$ 13.20	?	Verplicht.
Agamemnon	Kingston (Jamaica)	Schaaltarief naar de grootte.	£ 3.12.6	£ 3.12.6	eens £ 1.—	Verplicht.
Stuyvesant	Cristobal C. Z.	naar diepgang	$ 32.—	$ 36.—	vrij	Verplicht.
Baralt	St. Domingo	per ton bruto	samen: $ 7.80		?	Verplicht.

Schip als voorbeeld.	Plaats.	Wijze van heffing.	in uit loodsen.		Verhalen.	Aanmerkingen.
Stuyvesant	Pto. Limon	vast bedrag voor verhalen inbegrepen	samen $ 30.—		—	Verplicht.
Stuyvesant	Cartagena	onafhankelijk van grootte of diepgang $ 0.01 per ton netto voor in- en uitloodsen tezamen.	$ 26.35		?	Verplicht.
Agamemnon	San Juan P. R.	naar diepgang	$ 22.50	$ 22.50	eens $ 2.50	Verplicht.

In de 2de alinea van haar voorloopig verslag hebben de Afdeelingen niet de meening verkondigd, dat enkel en alleen door bezuiniging betere verhouding tusschen de cijfers der uitgaven en der ontvangsten gebracht kan worden. Integendeel: daar is uitdrukkelijk gezegd, dat de Raad zijn goeden wil toont om wat bij te dragen tot de noodzakelijke stijving der koloniale middelen onder mededeeling echter, dat men het betreurde, dat het Bestuur in plaats van bezuinigingsmaatregelen eerst belastingverhoogingsvoorstellen bij den Raad aanhangig maakt.

Inderdaad heeft het Gouvernement groote sommen ten koste gelegd aan de verbreeding van den havenmond, doch enkele leden achtten het niet juist dit op de schepen te verhalen en in geen geval op de schepen, die wegens hun diepgang reeds vroeger hier binnenliepen en voor welke de bedoelde verbreeding van den havenmond dus geen zin had.

Bij de bestrijding van het voorstel der afdeelingen om de bestaande loodsgelden met 40% te verhoogen wijst het Bestuur erop, dat de onjuistheden en onbillijkheid van het tegenwoordig tarief nog geaccentueerd zouden worden.

Hiertegen werd aangevoerd, dat men zich niet de illusie moet maken, dat het onderhavige ontwerp van dergelijke onjuistheden vrij is.

Is het b.v. juist gezien voor de zeilschepen in vergelijking met de stoomschepen een onevenredig hoog bedrag te stellen? Men stelde als voorbeeld de Pioneer en de Adonis.

Buitendien, het Bestuursvoorstel is onaannemelijk wil men niet de reeds kwijnende zeilvaart een gevoeligen knak toebrengen. Het Bestuur zelf geeft in de Memorie van Antwoord te kennen dat de vrees bestaat dat de scheepvaart en wel speciaal de zeilvaart af zal nemen.

En valt niet uit de Memorie van Toelichting af te leiden, dat het Bestuur niet meer dan f 25 000,— uit de haven wenscht te putten ? Een feit waarmede de afdeelingen overigens geheel instemden ?

Op grond van een en ander handhaafden de afdeelingen haar voorstel en stelden zij een verhooging in dezen zin als een conditio sine qua non voor het medewerken tot het tot standkomen van de onderhavige verordening, welke toch met meer of minder belangrijke wijzigingen uit de oude is voortgekomen.

Niet op grond der bezwaren in de Memorie van Antwoord aangegeven, welke men in het algemeen minder belangrijk vond ook in verband met geruchten omtrent het bestellen van motorsleepbooten of motorbarkassen, doch op grond van de groote verantwoordelijkheid, welke het Bestuur door het verplichtend stellen van het sleepen, noodwendig op zich zou nemen, wilde men terugkomen van het betrekkelijke voorstel, maar gaf tevens te kennen het op grooten prijs te zullen stellen, indien het daarheen geleid kan worden, dat *zooveel mogelijk alle* schepen, die daarvoor in aanmerking kunnen

komen, gesleept worden en zulks voornamelijk ter voorkoming van stremming van het verkeer en opeenhooping van volksmenigte en allerlei vervoermiddelen aan weerszijden van de haven. Hoe vaak toch moet de Emmabrug soms zelfs zeer lang open blijven voor een schoener, die zachtjes aan de haven binnenglijdt.

Algemeen was men verwonderd over de mededeeling betreffende het liggen van schepen in het Schottegat. Vroeger is het toch wel voorgekomen, dat een heel eskader oorlogsschepen daar een veilige ligplaats vond. Wat is de reden van wijziging van dien toestand ? En als er nu weer eens een eskader hier komt, waar zal men dit dan bergen ?

Artikelen.

Ad art. 3.

Naar aanleiding van de laatste alinea van het medegedeelde bij dit artikel wilde men met nadruk verklaren, dat de Raad steeds bereid gevonden zal worden zijn aandacht aan de hierbedoelde wijzigingsvoorstellen te schenken, ook al zijn deze naar de meening van het Bestuur van ondergeschikten aard.

Ad art. 5.

De vrijstelling door de Afdeelingen voorgesteld voor in de kolonie thuis behoorende schepen beneden de 50 ton van 2,83 M3 is vooral in belang van het verkeer tusschen de eilanden onderling, een verkeer, dat anders te zeer gedrukt zou worden.

Ad art. 13.

De vraag werd gesteld waarom onmiddellijk overgegaan zal worden tot gedwongen invordering. Het verdient aanbeveling belanghebbende eerst tot betaling aan te manen.

Dat de bepaling, dat de loods geen schepen uitloodst voordat hem gebleken is, dat het loodsgeld voor alle verrichtingen voldaan is, een interne aangelegenheid zou zijn, kon men niet toegeven en drong men er op aan dit in de verordening te bepalen.

Ten slotte heeft het de aandacht getrokken, dat enkele in het Voorloopig verslag te berde gebrachte punten in de Memorie van Antwoord geen bespreking hebben gevonden.

Zoo is het met het voorstel om voor zeilschepen en lichters een maximum te stellen van b.v. f 21,— (Ad artt. 6 en 8); met de vraag of aan art. 8 niet een bepaling als het laatste lid van art. 6 dient te worden toegevoegd, met de opmerking gemaakt ad art. 9 en met de vraag hoe de ambtenaar met het ontvangen der loodsgelden belast weten kan welke schepen loodsplichtig zijn.

In het vertrouwen, dat het Bestuur de gedane opmerkingen en gestelde vragen voor of bij de openbare behandeling wel zal willen beantwoorden, achtten de Afdeelingen de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 26n. April 1922.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—23.

Verordening van den ....., regelende het uitvoerrecht van mijnproducten.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is de bestaande bepalingen omtrent de heffingen bij uitvoer van metaalertsen, delfstoffen en door natuurvorming in of boven den grond aanwezige meststoffen ~~door eene nieuwe algemeene regeling te vervangen~~; te herzien;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Algemeene bepalingen.

Artikel 1.

De bepalingen dezer verordening zijn toepasselijk op alle delfstoffen, hetzij gedegen, hetzij als erts; op door de natuur gevormde meststoffen, hetzij in of boven den grond aanwezig; op aardolie, aardpek, aardwas en andere soorten van bitumineuse zelfstandigheden, zoowel vaste als vloeibare, benevens de daarmede voorkomende gasvormige zelfstandigheden; alsmede op alle andere door mijnontginning verkregen, al dan niet bewerkte, producten.

Onder mijnontginning wordt verstaan de winning van mijnproducten, onverschillig of die winning geschiedt door onderaardsche mijnwerken, open groeven, grondboringen of op andere wijze.

Deze verordening kent aan de uitdrukking ,,mijnveld'' het begrip van ruimte toe.

Artikel 2.

Elke ontginner, die niet binnen de Kolonie woont of elke ontginnende vennootschap, die niet binnen de Kolonie haren zetel heeft, is verplicht, vóór den aanvang der mijnontginning of vóór de voortzetting eener bij het in werkingtreden dezer verordening aangevangen mijnontginning, bij onderteekende schriftelijke verklaring, neder te leggen ter Administratie van Financiën, domicilie te kiezen in de hoofdplaats van het eiland Curaçao en in die verklaring ten genoegen van het Bestuur aan te wijzen, 1º een in de Kolonie wonenden persoon, die bevoegd is den ontginner zoo in als buiten rechten te vertegenwoordigen en 2º een in de Kolonie wonenden persoon, die als de beheerder der onderneming moet worden aangemerkt.

Indien de ontginner in een of ander verandering wenscht te brengen, doet hij daarvan op gelijke wijze verklaring.

Bedrag, grondslag, betaling en verjaring.

Artikel 3.

Op den uitvoer van mijnproducten, in de Kolonie gewonnen, wordt een uitvoerrecht geheven ten bedrage van zes per-

cent van de waarde daarvan, voorzooveel betreft het gedeelte der in elk mijnveld gewonnen en uitgevoerde producten, dat eene vóór den aanvang van elke ontginning bij besluit van den Gouverneur vast te stellen vrijgestelde hoeveelheid overtreft.

De ontginner is verplicht aangifte van de mijnontginning te doen aan den Administrateur van Financiën, minstens ééne maand vóór den aanvang daarvan.

Indien niet tijdig aangifte is geschied, blijft de bepaling van het eerste lid omtrent eene vrij te stellen hoeveelheid buiten toepassing.

Artikel 4.

Als waarde van het uitgevoerde, die tot grondslag voor de heffing van het uitvoerrecht moet strekken, wordt aangemerkt de gemiddelde handelswaarde op het ontginningsterrein gedurende het loopende halve kalenderjaar van de door ontginning verkregen, al dan niet bewerkte, producten.

Die waarde wordt vóór het einde van elk half kalenderjaar voor het daarop volgende halve kalenderjaar per eenheid vastgesteld.

Na den aanvang eener ontginning wordt, vóór dat uitvoer geschiedt, voor het eerste halve kalenderjaar of het nog overblijvende gedeelte daarvan de handelswaarde bepaald, welke het product vermoedelijk zal hebben, waarbij in aanmerking kan worden genomen hetgeen reeds door ontginning is verkregen.

Artikel 5.

Is de handelswaarde der producten in den toestand waarin zij voor de in artikel 3 genoemde heffing worden in aanmerking gebracht, verhoogd tengevolge van bereiding of bewerking door den ontginner op het ontginningsterrein of op een nabijgelegen of daarmede verbonden terrein, dan wordt, ter bepaling van de aanvankelijke handelswaarde, de verhoogde waarde verminderd met de kosten dier bereiding of bewerking en, ingeval van afvoer naar zulk een ander terrein, mede met de kosten van dien afvoer.

Artikel 6.

Wordt als grondslag van de berekening der aanvankelijke handelswaarde genomen de waarde op de naast bijgelegen markt, dan wordt die waarde verminderd met de kosten van verpakking, inlading en vervoer daarheen.

Artikel 7.

De bepaling van de in artikel 4 bedoelde handelswaarde en van de in artikelen 5 en 6 bedoelde kosten geschiedt, na raadpleging van den ontginner, door de bij beschikking des Gouverneurs aan te wijzen autoriteit. De beslissing wordt aan den ontginner schriftelijk medegedeeld door aangeteekende toezending per post en wordt openbaar gemaakt in een in de Kolonie verschijnend nieuwsblad.

Van deze beslissing staat beroep open op den Gouverneur. Het beroep moet worden ingesteld binnen veertien dagen na de toezending der beslissing, door inlevering van een bezwaarschrift ten kantore van den Ontvanger op het eiland der Kolonie, waar de ontginner of zijn vertegenwoordiger is gevestigd. De uitspraak van den Gouverneur wordt medegedeeld en openbaar gemaakt op de wijze, als bij het eerste lid bepaald.

Artikel 8.

De ontginner is zoowel aan de in het eerste lid van het vorig artikel bedoelde autoriteit, als aan den Gouverneur in geval van beroep, verplicht de noodige inlichtingen duidelijk, stellig en zonder voorbehoud naar waarheid voor het vaststellen der handelswaarde en van de in artikel 5 en 6 bedoelde kosten te verstrekken.

Desgevraagd dient door den ontginner inzage te worden verleend van boeken of andere bescheiden die tot staving der inlichtingen kunnen dienen.

Artikel 9.

De door den Inspecteur der belastingen aangewezen ambtenaren zijn ten allen tijde bevoegd om ter plaatse der ontginning zonder vergoeding monsters te nemen van de door ontginning verkregen, al dan niet bewerkte, producten.

Het gehalte van de monsters wordt bepaald door een of meer door den Gouverneur te benoemen deskundigen, om in aanmerking genomen te kunnen worden bij de vaststelling van de handelswaarde krachtens de vorige artikelen.

Hetgeen na het onderzoek van de monsters daarvan nog aanwezig is, wordt den ontginner teruggegeven, wanneer hij bij het nemen der monsters zijn verlangen daartoe heeft te kennen gegeven.

Artikel 10.

De beheerder der onderneming levert vóór de inlading ten kantore van den Ontvanger van het eiland, vanwaar de uitvoer zal plaats hebben, eene schriftelijke onderteekende aangifte in, vermeldende:

1º. den dag en het uur, waarop de inlading zal aanvangen en de plaats van inlading;

2º. den naam en de netto-inhoudsruimte van het schip, waarmede de uitvoer zal plaats hebben, deszelfs bestemming en den naam van den schipper;

3º. den aard, de hoeveelheid en desgevorderd het gehalte van de uit te voeren producten.

De zeebrief moet bij de aangifte worden overgelegd.

Artikel 11.

De inlading kan geschieden onder toezicht van daartoe door den Inspecteur aangewezen ambtenaren; de ambtenaren moeten aan boord der schepen worden toegelaten.

Elke te verschepen hoeveelheid wordt vóór de inlading voorzooveel noodig door of onder toezicht van gemelde ambtenaren, gewogen of gemeten.

Nadat de inlading heeft plaats gehad, levert de beheerder der onderneming aan den Ontvanger een door hem onderteekende opgave in van den aard, en de hoeveelheid van het ingeladene.

Artikel 12.

De inlading moet geschieden op werkdagen tusschen 6 ure voormiddags en 6 ure namiddags.

De Inspecteur kan eene schriftelijke vergunning geven, om op andere dagen en uren de inlading te doen geschieden.

Artikel 13.

Het uitvoerrecht moet, zooals het door den Ontvanger is berekend, te diens kantore worden voldaan vóór het vertrek van het schip, waarmede de uitvoer zal plaats hebben, tenzij ten genoege van den Ontvanger voor de betaling zekerheid is gesteld, in welk geval de betaling voor den 10den van de volgende maand moet geschieden.

De ontginner is voor de voldoening tegenover de Administratie aansprakelijk.

Artikel 14.

De Koloniale kas heeft voor het uitvoerrecht recht van voorrang, gaande boven alle andere bestaande voorrechten, pand en hypotheek, behalve de voorrechten bij de artikelen 1165 Nº 1 en 1175 Nº 1 van het Burgerlijk Wetboek bepaald, op alle op het ontginningsterrein aanwezige gebouwen en werktuigen en de op dat terrein of elders aanwezige mijnproducten.

Artikel 15.

Er is verjaring voor de invordering of bijvordering van het niet of te weinig betaalde uitvoerrecht na twee jaren te rekenen van den dag van den uitvoer; voor de terugvordering van te veel betaald uitvoerrecht na twee jaren te rekenen van den dag der betaling.

Indien eene vervolging gedurende een jaar is gestaakt, zonder voor den rechter te zijn aanhangig gemaakt, is de verjaring onherroepelijk verkregen.

Artikel 16.

Indien de ontginner ten genoege van den Gouverneur aantoont, dat de exploitatie over het afgeloopen boekjaar verlies heeft opgeleverd, kan ontheffing van het over dat boekjaar betaalde uitvoerrecht plaats hebben tot een door den Gouverneur te bepalen bedrag, doch in geen geval meer dan ten beloope van de helft van het betaalde uitvoerrecht.

Die ontheffing geschiedt uitsluitend bij wijze van verrekening op het gedurende het loopende kalenderjaar en zoonoodig in volgende jaren, doch ten hoogste gedurende de tien volgende jaren, verschuldigd wordende uitvoerrecht.

Het verzoek moet worden gedaan binnen drie maanden na afloop van het boekjaar, waarover ontheffing wordt verzocht.

De beschikking des Gouverneurs krachtens dit artikel worden openbaar gemaakt in een in de Kolonie verschijnend nieuwsblad.

Strafbepalingen.

Artikel 17.

Hij, die aan de in artikel 8 genoemde ambtenaren opzettelijk een valsch of een vervalscht geschrift als bewijsstuk overlegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of een geldboete van ten hoogste f 10 000.—.

Artikel 18.

De beheerder eener onderneming, die mijnproducten in een schip doet laden of die inlading toelaat zonder de in art. 10 voorgeschreven aangifte te hebben gedaan of buiten tegenwoordigheid van de ambtenaren, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of een geldboete van ten hoogste f 2 000.—.

Artikel 19.

Indien een schip, waarin mijnproducten geladen zijn, vertrekt zonder uitgeklaard te zijn, wordt, indien het uitvoerrecht niet is betaald, onverminderd de straf volgens de Algemeene Verordening I. U. D. 1908 op den schipper toe te passen, de beheerder der onderneming, van wien blijkt, dat het feit met zijn medeweten is gepleegd, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of een geldboete van ten hoogste f 2000.— en kunnen schip en lading worden verbeurd verklaard.

Indien niet blijkt van het medeweten van den beheerder der onderneming, wordt de gemelde straf uitgesproken tegen den schipper.

Artikel 20.

Hij, die eene mijnontginning aanvangt of eene bij de inwerkingtreding dezer verordening aangevangen mijnontginning voortzet zonder de verklaring te hebben gedaan bij artikel 2 voorgeschreven, verbeurt eene boete van ten hoogste f 500.— voor elken dag verzuim.

Deze bepaling is ook toepasselijk op Naamlooze Vennootschappen. Bij het plegen van het strafbaar feit, wordt de strafvervolging ingesteld en de straf uitgesproken tegen de bestuurders.

Geen straf wordt uitgesproken tegen den bestuurder, van wien blijkt, dat de overtreding buiten zijn medeweten is gepleegd.

Artikel 21.

De bij deze verordening strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als misdrijven.

Artikel 22.

Met de opsporing van overtredingen dezer verordening zijn, behalve de in artikel 8 Nos. 1—5 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast alle ambtenaren der belastingen.

Slotbepalingen.

Artikel 23.

Alle stukken krachtens deze verordening opgemaakt, behalve de in artikel 2 bedoelde verklaring, zijn vrij van zegel.

Artikel 24.

Deze verordening kan worden aangehaald onder den titel van ,,MIJNPRODUCTENVERORDENING 1921''.

Artikel 25.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den 1sten Januari 1922.

Met dien datum vervalt de verordening dd. 16 Juli 1908 (P. B. Nº 40.), zooals gewijzigd bij P. B. 1921 Nº 50.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—23.

Verordening van den ....., regelende het uitvoerrecht van mijnproducten.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Onder verwijzing naar het medegedeelde in de Memorie van Toelichting bij de ontwerp-verordening betreffende den loodsdienst, kan ondergeteekende z.i. volstaan met het volgende.

De verhooging van 4 op 6% van het uitvoerrecht op mijnproducten is zeer zeker als matig te beschouwen, waar de uitvoer van mijnproducten den bodem verarmt.

De meerdere opbrengst van deze belasting wordt geraamd op f 30 000.—

Behalve de voorgestelde verhooging zijn in deze ontwerp-verordening enkele artikelen in verband met de wijziging van het Wetboek van Strafrecht gewijzigd, en zijn artikelen die niet meer van toepassing kunnen zijn weggelaten.

Daarentegen is ingevoegd het artikel 8, waarbij den ontginner de uitdrukkelijke verplichting wordt opgelegd, de noodige gegevens voor de berekening van de waarde te verstrekken.

In de praktijk is gebleken, dat goede inlichtingen van de belanghebbenden vaak noodzakelijk zijn.

Willemstad, den 16n. November 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—23.

Verordening van den ....., regelende het uitvoerrecht van mijnproducten.

Voorloopig Verslag.

Nº 3.

Met de strekking van het ontwerp kon men zich algemeen vereenigen.

Artikelen.

Ad art. 2.

De vraag werd hier gesteld of de hoedanigheid van vertegenwoordiger van den ontginner en die van beheerder der onderneming hier bedoeld in één persoon vereenigd kunnen zijn. Een verduidelijking van dit artikel in verband met deze vraag kan wellicht nuttig zijn.

Ad art. 7.

Naar aanleiding van den termijn van veertien dagen, gesteld in het tweede lid van dit artikel, werd medegedeeld, dat de praktijk geleerd heeft, dat deze te kort is voor de eilanden buiten Curaçao. Men gaf in overweging dezen termijn te handhaven voor het eiland Curaçao en dien voor de Bovenwindsche eilanden te brengen op 2 maanden en voor Aruba en Bonaire op 1 maand.

Ad art. 8.

Men achtte het wenschelijk aan dit artikel een bepaling toe te voegen, waarbij aan de daarin bedoelde autoriteit de verplichting van geheimhouding wordt opgelegd en een straf wordt bedreigd als de betrokken persoon de geheimhouding schendt of aan zijn schuld schending van die geheimhouding te wijten is.

Ad art. 11.

Het kwam voor, dat het beter zou zijn ook het eerste zinsdeel van de eerste alinea imperatief te stellen.

De woorden ,,kan geschieden'' zouden dan kunnen gewijzigd worden in het woord ,,geschiedt''.

Ad art. 14.

Men stelde hier de vraag, waarom de boeten niet meer als bevoorrechte schulden gehandhaafd zijn.

Is tusschen de woorden ,,voorrechten'' en ,,pand'' het woord ,,zelfs'' niet uitgelaten ?

Ad art. 16.

Hier dient een vergissing te worden verbeterd. In de laatste alinea ,,worden'' te veranderen in ,,wordt''.

Ad art. 17.

Men wilde hieraan gaarne bepalingen toegevoegd zien, waarbij hij, die weigert bewijsstukken over te leggen, wordt gestraft.

Ad art. 18.

Het kwam vreemd voor, dat, waar bij art. 11 is toegelaten, dat de inlading zonder toezicht kan geschieden, bij dit artikel straf wordt bedreigd als de inlading buiten tegenwoordigheid van de ambtenaren plaats vindt. Wordt de voorgestelde wijziging van art. 11 overgenomen, dan moet dit voorschrift gehandhaafd blijven; zoo niet, dan moet dit artikel zoodanig worden aangevuld, dat de straf voor het inladen, buiten te-

genwoordigheid van de ambtenaren alleen dan bedreigd wordt, in gevallen, dat toezicht wordt voorgeschreven.

Ad art. 19.

Dit artikel gaf aanleiding tot de volgende opmerkingen:

In de eerste plaats:

Bij art. 13 is de gelegenheid geopend om ten genoege van den Ontvanger voor de betaling van het uitvoerrecht, zekerheid te stellen, in welk geval de betaling vóór den 10den van de volgende maand moet geschieden.

Hiermede ware dus rekening te houden, b.v. door tusschen de woorden ,,betaald'' en ,,onverminderd'' te voegen ,,of geen zekerheid daarvoor is gesteld.''

In de tweede plaats:

In het hier gestelde geval zijn schip en lading reeds weg; zij zullen moeten worden geschat en subsidiaire hechtenis bepaald. (art. 36 P. B. 1913 Nº 67). Het zal dan wellicht gaan over beduidende bedragen, terwijl de beheerder der onderneming toch wel geen eigenaar van het schip zal zijn.

In de derde plaats:

,,Indien niet blijkt van het medeweten van den beheerder der onderneming, wordt de gemelde straf uitgesproken tegen den schipper.''

Wordt de schipper dan 2 keer gestraft? Eerst volgens de Algemeene Verordening I. U. D. 1908 en dan nog eens volgens de laatste alinea van dit artikel?

Ad art. 20.

In verband met art. 21 komt het noodig voor het woord ,,overtreding'' in het laatste lid van art. 20 te wijzigen en te spreken van ,,feit''.

Ad art. 22.

Moet hier niet staan ,,..... behalve de in artikel 8 Nos. 1—4 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen,.....''?

Ad art. 24.

Het zal wel wenschelijk zijn in verband met den datum van afkondiging en inwerkingtreding den titel te wijzigen in ,,Mijnproductenverordening 1922''.

Ad art. 25.

De datum van inwerkingtreding zal in verband met den aard der bepalingen van deze verordening wel gewijzigd dienen te worden.

P. B. 1921 Nº 50 moet zijn P. B. 1912 Nº 50.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 30n. Januari 1922.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—23.

Verordening van den ....., regelende het uitvoerrecht van mijnproducten.

Memorie van antwoord.

N°. 4.

Ondergeteekende stelt het op prijs, dat de Afdeelingen zich met de strekking van het ontwerp konden vereenigen.

Artikelen.

ad art. 2. Er zal geen bezwaar tegen bestaan dat de vertegenwoordiger van den ontginner ook de beheerder is der onderneming. Een verduidelijking is evenwel naar de meening van den ondergeteekende niet noodig.

ad art. 7. Waar zeer waarschijnlijk de verordening alleen voor het eiland Curaçao toepassing zal kunnen vinden, komt het voor de andere eilanden bepalen van langeren termijn, waarvan de noodzakelijkheid trouwens niet wordt ingezien, althans voorloopig, onnoodig voor.

ad art. 8. Ondergeteekende geeft toe, dat een bepaling als voorgesteld noodig is. De Nota van wijzigingen bevat geen voorstel tot redactiewijziging van dit artikel, aangezien hij van meening is, dat een regeling als de bedoelde beter op haar plaats zou zijn in de instructie van den Administrateur van financiën, die de autoriteit is, overeenkomstig art. 7 bij beschikking van den Gouverneur aangewezen. Tegen het schenden van geheimen voorziet reeds art. 285 van het Strafwetboek, zoodat het bijzonderlijk strafbaarstellen van een schending in deze verordening den ondergeteekende overtollig voorkomt.

ad art. 11. Bij nadere overweging komt het den ondergeteekende beter voor het voorschrift omtrent toezicht bij de inlading imperatief te stellen. De nota van wijziging houdt met deze mededeeling rekening.

ad art. 14. De boeten konden niet als bevoorrechte schuld gehandhaafd worden, omdat bij niet vrijwillige betaling daarvan subsidiaire hechtenis moët worden toegepast. Reden te meer om de boete te betalen voor den beheerder der onderneming.

Het woord ,,zelfs'' is niet zonder reden weggelaten, pand en hypotheek zijn immers geen privilegies.

ad art. 16. De opmerking heeft er toe geleid, dat in bijgaande Nota van wijzigingen het woord ,,beschikking'' wordt voorgesteld voor eene wijziging in ,,beschikkingen''.

ad art. 17. Een bepaling als de bedoelde zou zeer nuttig zijn. Toch is het in de praktijk niet mogelijk steeds een behoorlijke toepassing te erlangen. waar het voor de ontginner zeer gemakkelijk is op te geven, dat hij geen bewijsstukken *heeft*. Het tegendeel te bewijzen, dus te bewijzen dat hij weigert, zal in de meeste gevallen niet mogelijk zijn.

ad art. 19. Met de opmerking in de eerste plaats gemaakt gaat ondergeteekende geheel accoord. In de Nota van wijzigingen is de inlassching voorgesteld.

Verbeurdverklaring van voorwerpen niet aan den veroordeelde toebehoorende kan bij speciale wet worden bedreigd. De beheerder heeft het zelf in zijn macht zich niet aan die straf bloot te stellen.

De schipper kan in het gereleveerd geval vervolgd worden:
a. wegens vertrek zonder uitklaring;
b. wegens vertrek zonder dat het uitvoerrecht is betaald.
De materie betreffende ééndaadschen samenloop is geregeld bij art. 57 van P. B. 1913, Nº 67. Het artikel dezer verordening zal als bijzondere strafbepaling alleen in aanmerking komen.

ad art. 20. Ondergeteekende heeft geen bezwaar de voorgestelde wijziging over te nemen. Het voorstel is in de Nota van wijzigingen verwerkt.

ad art. 22. Ook het hieronder voorgestelde wordt overgenomen.

ad art. 25. In de bijgaande Nota van wijzigingen wordt een nieuwe redactie gegeven aan dit artikel.

Willemstad, den 15n. April 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—23.

Verordening van den ....., regelende het uitvoerrecht van mijnproducten.

Nota van wijzigingen.

Nº 5.

In het eerste lid van artikel 11 vervallen de woorden ,,kan geschieden'' en wordt daarvoor in de plaats gelezen ,,geschiedt''.

In artikel 16, laatste lid, wordt in plaats van het woord ,,beschikking'' gelezen ,,beschikkingen''.

In artikel 19, eerste lid, worden tusschen de woorden ,,betaald'' en ,,onverminderd'', met weglating van de komma, ingelascht de woorden ,,of geen zekerheid daarvoor is gesteld,''.

In artikel 20, laatste lid, vervallen de woorden ,,de overtreding'' en wordt daarvoor in de plaats gelezen ,,het strafbare feit''.

In artikel 22 wordt in de plaats van het cijfer ,,5'' gelezen het cijfer ,,4''.

In artikel 24 wordt in de plaats van het jaartal ,,1921'' gelezen ,,1922''.

Artikel 25 wordt gelezen als volgt:

Deze verordening treedt in werking op een nader door den Gouverneur te bepalen dag.

De waardebepaling van de uit te voeren phosphorzure kalk van Santa Barbara, tot stand gebracht krachtens de bepalingen van de Mijnproductenverordening 1908 blijft van kracht voor het tijdvak loopende van den dag der inwerkingtreding dezer verordening tot den eersten dag van het halve kalenderjaar, waarop volgens deze verordening eene nieuwe waardebepaling moet gaan gelden.

Met den datum van de inwerkingtreding dezer verordening vervalt de verordening van den 16n. Juli 1908 (P. B. Nº 40), zooals gewijzigd bij P. B. 1912, Nº 50.

Willemstad, den 15n. April 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922—23.

Verordening van den .....

regelende het notarsrecht van zelfsprekendheden.

Nota van wijzigingen.

N°6.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—24.

Verordening van den ....., tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodzakelijk is de verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 Nº 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao, zooals nader gewijzigd, en laatstelijk bij de verordening van 5 Mei 1915 (P. B. 1915 Nº 33), te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel I.

Overal waar in de verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 Nº 5), regelende het onderwijs in de kolonie *Curaçao*, zooals nader gewijzigd en laatstelijk bij de verordening van 5 Mei 1915 (P. B. 1915 Nº 33), welke verordening zal worden aangeduid als ,,Onderwijsverordening 1907'' sprake is van ,,Inspecteur voor het Onderwijs'' en ,,stadsgeneesheer'' wordt onderscheidenlijk gelezen ,,Inspecteur van het Onderwijs'' en ,,Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst''.

Artikel II.

Artikel 13 der Onderwijsverordening 1907 wordt vervangen door een nieuw artikel, luidende:

1. Het onderwijs is verdeeld in lager en meer uitgebreid lager onderwijs.
2. Het wordt op de Benedenwindsche eilanden der kolonie in het Nederlandsch en op de Bovenwindsche eilanden der kolonie in het Engelsch en in het Nederlandsch gegeven.

Artikel III.

Artikel 14 der Onderwijsverordening 1907 wordt vervangen door een nieuw artikel, luidende:

1. Het lager onderwijs omvat:

a. lezen;
b. schrijven;
c. rekenen;
d. Nederlandsche taal, en voor de Bovenwindsche eilanden Engelsche taal;
e. aardrijkskunde;
f. kennis der natuur;
g. zingen;
h. teekenen;
i. voor meisjes bovendien: nuttige handwerken.

2. Indien het leerplan eener school over zes leerjaren verdeeld is, kan in het vijfde en zesde leerjaar ook onderwijs gegeven worden in de beginselen der Spaansche of Engelsche taal, een en ander te regelen naar plaatselijke omstandigheden.

3. Indien het leerplan eener school over meer dan zes leerjaren verdeeld is, kan, te beginnen in het vijfde of zesde leerjaar, te regelen naar plaatselijke omstandigheden, ook onderwijs gegeven worden in een of meer der vakken genoemd in artikel 17 onder *d*, *e* en *j*.

4. Het onderwijs in de vakken, in het eerste lid vermeld onder *a* tot *i*, wordt gegeven gedurende ten minste twintig uren per week, waarvan ten hoogste twee uren in het vak, vermeld onder *i*.

5. Wanneer het tweede lid toepassing vindt, moet in alle leerjaren ten minste twintig uren per week onderwijs gegeven worden, waarvan in het vijfde en zesde leerjaar tenminste zestien uren in de vakken in het eerste lid vermeld onder *a* tot *i*, waarvan ten hoogste twee uren in het vak, vermeld onder *i*.

6. Wanneer het derde lid toepassing vindt, moet in alle leerjaren ten minste twintig uren per week onderwijs gegeven worden, waarvan in het vijfde en zesde leerjaar ten minste zestien uren en in de hoogere leerjaren ten minste twaalf uren in de vakken, in het eerste lid vermeld onder *a* tot *i*, waarvan ten hoogste twee uren in het vak, vermeld onder *i*.

Artikel IV.

Aan artikel 30 der Onderwijsverordening 1907 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

3. Voor de toepassing dezer verordening worden met de akte van bekwaamheid als onderwijzer der vierde klasse gelijkgesteld:

a. de akte van bekwaamheid als onderwijzeres bij het voorbereidend onderwijs, in Nederland behaald;

b. de akte van bekwaamheid als onderwijzer van den vierden rang, bedoeld in de vierde afdeeling van de Surinaamsche verordening van 8 December 1876 (gewijzigde tekst in Gouvernementsblad 1906 Nº 1), verkregen na het afleggen van een examen volgens door den Gouverneur van Suriname vastgestelde programma's.

Artikel V.

Aan artikel 31 der Onderwijsverordening 1907 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

3. Voor de toepassing dezer verordening worden met de akte van bekwaamheid als onderwijzer der derde klasse gelijkgesteld de akten van bekwaamheid in Curaçao, Nederlandsch-Indië of Suriname verworven, welke ingevolge het Koninklijk Besluit van 7 Augustus 1916 (Staatsblad Nº 373) gelijkgesteld zijn met de akte van bekwaamheid als onderwijzer, bedoeld in artikel 77, onder *a*, der wet van 17 Augustus 1878 (Staatsblad Nº 127).

Artikel VI.

Artikel 43 der Onderwijsverordening 1907 wordt vervangen door een nieuw artikel, luidende:

1. De besturen van bijzondere lagere scholen ontvangen voor elk dienstjaar een uitkeering uit de koloniale kas volgens de hierna te melden regelen, mits:

1º de school staat onder het bestuur van een instelling of vereeniging, die rechtspersoonlijkheid bezit en geldelijk onafhankelijk is van het aan de school verbonden personeel;

2º het leerplan aan den Inspecteur van het Onderwijs wordt medegedeeld, en het onderwijs omvat de vakken, vermeld in het eerste lid van artikel 14 onder *a* tot *i*;

3º dat onderwijs gegeven wordt:

a. overeenkomstig het tweede lid van artikel 13;

b. op alle scholen gedurende gemiddeld ten minste twintig uren per week, waarvan gemiddeld ten hoogste twee uren besteed mogen worden aan het vak, genoemd onder *i* van het eerste lid van artikel 14, met overeenkomstige toepassing van het tweede tot en met zesde lid van artikel 14;

c. volgens een aan den Inspecteur van het Onderwijs, uiterlijk 14 dagen vóór het begin van het schooljaar medegedeelden rooster van lesuren, waarvan een door dezen voor

gezien geteekend afschrift in het schoolvertrek, waarin het hoofd der school is geplaatst, duidelijk zichtbaar wordt opgehangen en waarop tevens de vrije dagen zijn vermeld, alsmede aan wien het onderwijs in elke klasse is opgedragen;

4º nauwkeurig aanteekening wordt gehouden van het schoolbezoek;

5º het onderwijzend personeel voldoet aan het daaromtrent in artikel 45 bepaalde;

6º het onderwijzend personeel een bezoldiging geniet op denzelfden voet als voor de openbare lagere scholen is vastgesteld;

7º het onderwijzend personeel voorzien is van een door het bestuur der betrokken instelling of vereeniging onderteekende akte van benoeming;

8º ten aanzien van de heffing van schoolgeld de regelen worden toegepast, die voor de openbare lagere scholen gelden.

2. Voor die uitkeering komen niet in aanmerking de bijzondere scholen:

a. waarvan het aantal leerlingen boven 6 jaar, dat als werkelijk schoolgaande bekend staat gedurende een dienstjaar minder dan 40 bedraagt;

b. waarvan de opbrengst der schoolgelden een inkomst oplevert van gemiddeld f 60.— of meer per leerling en per jaar;

c. wanneer bij vacature in het onderwijzend personeel tusschen het ontstaan daarvan en de aanvaarding zijner betrekking door den benoemde een langere tijd verloopt dan van zes maanden;

d. waarvan blijkt, dat zij gehouden worden als winstgevend bedrijf.

3. De besturen van bijzondere lagere scholen, die aanspraak maken op uitkeering uit de koloniale kas, zijn gehouden aan den Gouverneur en aan den Inspecteur van het Onderwijs alle inlichtingen te verschaffen, die tot het richtig beoordeelen van de aanspraak noodig zijn, ook die verlangd met betrekking tot de in het tweede lid genoemde gevallen en zulks op straffe van verval, geheel of gedeeltelijk, van de uitkeering.

4. Jaarlijks in de maand Januari zendt het bestuur, dat op uitkeering uit de koloniale kas over het voorgaande jaar of gedeelte ervan aanspraak maakt, zijn daartoe strekkende aanvraag aan den Gouverneur in. Hierbij worden de noodige bescheiden overgelegd, waaruit blijkt, dat aan het onderwijzend personeel de bezoldiging, zooals in het eerste lid onder 6 is bepaald, is uitbetaald. De Gouverneur beslist vóór 1 April op deze aanvraag en stelt het bedrag der uitkeering bij beschikking vast.

5. Voorschriften ter uitvoering van dit artikel worden bij besluit van den Gouverneur vastgesteld.

Artikel VII.

De artikelen 2 en 3 van het Koninklijk besluit van den 23n. Juli 1913 Nº 45 (P. B. 1913 Nº 47) worden ingetrokken en vervangen door twee nieuwe artikelen, luidende:

Artikel 44.

1. De uitkeering, ingevolge het vorige artikel aan de besturen van bijzondere lagere scholen toe te kennen, wordt voor elken onderwijzer of kweekeling gesteld op het bedrag der bezoldiging, waarop hij aanspraak zou hebben gehad, indien hij in dezelfde hoedanigheid als onderwijzer of kweekeling bij het openbaar onderwijs werkzaam was geweest. De bezoldiging wordt vermeerderd met de toelagen, die aan onderwijzers bij het openbaar onderwijs worden toegekend wegens het bezit van akten of wegens het optreden als hoofd eener school, met uitzondering van hen, die optreden als hoofd eener school in de buitendistricten van Curaçao, voor welke onderwijzers de toelage zal bedragen f 200,— per jaar, wanneer de school meer dan 100 leerlingen telt, en f 150,— per jaar, wanneer de school 100 of minder leerlingen telt.

2. De uitkeering voor onderwijzers in het bezit van de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer heeft slechts plaats:

a. voor scholen met acht of meer leerjaren in het stadsdistrict van Curaçao voor één onderwijzer als hoofd der school en voor één onderwijzer van bijstand;
b. voor andere scholen in het stadsdistrict van Curaçao voor een onderwijzer als hoofd der school;
c. voor scholen met acht leerjaren in het stadsdistrict van een der eilanden buiten Curaçao voor een onderwijzer als hoofd der school;

waarbij voor de termijnsverhoogingen alleen de dienstjaren in het bezit van genoemde akte medetellen.

3. Voor de meerdere onderwijzers in het bezit van de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer, werkzaam aan de scholen genoemd in het vorige lid, alsmede voor dergelijke onderwijzers, werkzaam aan andere, dan de in het vorige lid genoemde scholen, komt voor de berekening der uitkeering ten hoogste het bezit der akte van bekwaamheid als onderwijzer der derde klasse in aanmerking, zullende voor het bezit der akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer een toelage naar reden van f 300.— 's jaars worden genoten.

4. Voor de onderwijzers vierde klasse, in het bezit van een bewijs van toelating, bedoeld in het vierde lid van artikel 58 dezer verordening, wordt f 800.— per jaar uitgekeerd.

5. Indien een onderwijzer of kweekeling in den loop van het jaar in dienst wordt gesteld, tengevolge van afgelegd examen aanspraak op hooger uitkeering doet ontstaan, tengevolge van ontslag of vertrek de school verlaat of overlijdt, wordt de uitkeering berekend naar den in dit artikel aangegeven maatstaf, in evenredigheid van het aantal volle maanden, die hij in dat jaar aan de school verbonden is geweest.

6. Ter tegemoetkoming in de kosten van het stichten, verbouwen of aankoopen van schoollokalen en het aanschaffen van meubelen wordt per jaar uitgekeerd:

voor scholen van	40 - 90	leerlingen	....	f	70.—
,, ,, ,,	91 - 140	,,	....		110.—
,, ,, ,,	141 - 190	,,	....		150.—
,, ,, ,,	191 - 240	,,	....		190.—
,, ,, ,,	241 - 290	,,	....		230.—
,, ,, ,,	291 - 340	,,	....		270.—
,, ,, ,,	341 en meer	,,	....		300.—

7. De uitkeering krachtens het bepaalde in het eerste en het zesde lid wordt toegekend met ingang van den eersten der maand, waarin een begin wordt gemaakt met het onderwijs op de school, die voor een uitkeering in aanmerking komt.

8. De uitbetaling van de uitkeering geschiedt aan het einde van elke maand op den grondslag van het voor het voorafgaande dienstjaar daarvoor vastgestelde bedrag. Mogelijke verschillen tusschen dit bedrag en de som, waarop overeenkomstig het vierde lid van artikel 43 aanspraak kan worden gemaakt, worden verrekend, nadat die som zal zijn bepaald.

Artikel 45.

1. Het onderwijzend personeel, dat aan een bijzondere lagere school, die voor de uitkeeringen, bedoeld in het eerste en zesde lid van artikel 44 in aanmerking komt, verbonden moet zijn, wordt bepaald op:
a. voor de scholen in het stadsdistrict op Curaçao: één op elk getal van ten hoogste vijftig leerlingen;
b. voor de overige scholen: één op elk getal van ten hoogste tachtig leerlingen.

2. Wanneer aan een bijzondere lagere school, die aanspraak kan maken op uitkeering uit de koloniale kas, meer onderwijzers verbonden zijn dan het eerste lid van dit artikel voorschrijft, kunnen voor het ontvangen van uitkeering hoogstens zooveel onderwijzers in aanmerking komen, als er volgens het bepaalde in artikel 28 dezer verordening minstens aan een openbare school werkzaam moeten zijn.

Artikel VIII.

De artikelen 47 en 48 der Onderwijsverordening 1907 worden vervangen door twee nieuwe artikelen, luidende:

Artikel 47.

Onder werkelijk schoolgaande kinderen en leerlingen wordt voor de toepassing van de artikelen 43 en 44 dezer verordening verstaan: kinderen van ten minste zesjarigen leeftijd die volgens de voorschriften omtrent het aanteekenen van het schoolbezoek, door den Gouverneur te geven, niet meer dan een derde der schooltijden hebben verzuimd.

Artikel 48.

Zoolang de Protestantsche school te Piedra Plat op Aruba niet voldoet aan de eischen, wat aantal leerlingen betreft, in deze verordening gesteld, wordt per jaar aan het bestuur dier school een ondersteuning van f 800.— verleend.

Artikel IX.

1. Het derde lid van artikel 51 wordt vervangen door een nieuw, luidende:

3. Hij is tevens voorzitter der Schoolcommissie op Curaçao.

2. Het eerste lid van artikel 52 wordt vervangen door een nieuw, luidende:

1. De Schoolcommissie op Curaçao bestaat, behalve den Inspecteur van het Onderwijs, uit acht leden, waarvan jaarlijks één lid aftreedt, dat echter kan worden herbenoemd. Zij kiest uit haar midden jaarlijks een ondervoorzitter en een secretaris en regelt haar werkzaamheden bij huishoudelijk reglement, dat aan de goedkeuring van den Gouverneur wordt onderworpen.

Artikel X.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging en werkt terug:

a. wat betreft de artikelen IV en V tot en met den eersten September 1918,

b. wat betreft de artikelen VII en VIII tot en met den eersten Januari 1920,

c. wat betreft artikel VI tot en met den 1sten Januari 1922.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—24.

Verordening van den ....., tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.

Memorie van toelichting.

N°. 2.

In verband met het schrijven van Z. E. den Minister van Koloniën van 23 Augustus 1921, 10de afdeeling, N°. 58/350a, dat Uwen Raad is medegedeeld bij schrijven van 3 October 1921, N°. 4707, heeft ondergeteekende gemeend de door zijn Ambtsvoorganger ingediende ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 N°. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao te moeten terugnemen. Het is evenwel niet mogelijk de nieuwe onderwijsverordening, waarin het gewijzigde tweede lid van artikel 180 van het Regeeringsreglement is uitgewerkt, spoedig in te dienen. Waar het uitkeeren van gelijke bezoldiging aan het personeel der bijzondere scholen, die daarvoor in aanmerking komen, als aan de onderwijzers bij het openbaar onderwijs werkzaam, evenals in Nederland als in Suriname het eerst dient te worden toegepast en moet terugwerken tot 1 Januari 1920, is het evenwel noodig daartoe de vereischte wettelijke voorschriften tot stand te doen komen, te meer, daar de benoodigde gelden reeds op de definitieve begrootingen voor 1920 en 1921 zijn uitgetrokken.

Het is daarom, dat Uwen Raad een nieuw ontwerp tot wijziging en aanvulling der onderwijsverordening 1907 wordt aangeboden, dat grootendeels ontleend is aan het teruggenomen ontwerp, doch slechts die artikelen bevat, welke in verband met het bovenstaande noodig zijn of uit anderen hoofde niet langer achterwege kunnen blijven.

Ter nadere inlichting moge het volgende dienen:

Artikel I.

Naar het voorbeeld van Nederland en Suriname wordt de titel ,,Inspecteur *van* het Onderwijs'' beter geacht. De bevoegdheden van den ,,stadsgeneesheer'' zijn overgegaan op den ,,Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst''.

Artikel II.

De praktijk is thans, dat op de scholen der Benedenwindsche eilanden het onderwijs in alle klassen in het Nederlandsch gegeven wordt, op die der Bovenwindsche eilanden in de laagste drie klassen in het Engelsch, in de hoogere in het Engelsch en het Nederlandsch.

De verdeeling van het onderwijs in lager en meer uitgebreid lager onderwijs is gehandhaafd, ook met het oog op de bestaande regeling der ondersteuning.

Artikel III.

Een betere omschrijving van de mogelijkheid tot het geven van onderwijs in Engelsch of Spaansch op scholen voor lager onderwijs wordt door de praktijk geboden. Ten eerste wordt daardoor voorkomen, dat eenige scholen met vervolgklassen (7de en (of) 8ste leerjaar) tot de scholen voor M. U. L. O. zouden moeten worden gerekend, wat grooter uitgaven zou vorderen, ten tweede kunnen de bijzondere scholen op gelijke wijze een of beide talen onderwijzen of meerdere aangewezen

vakken van het M. U. L. O. in hun leerplan opnemen, zonder zooals thans gehouden te zijn achttien uren te besteden aan de vakken genoemd onder *a*—*i*.

Artikelen IV en V.

Bij K. B. van 7 Augustus 1916 (Staatsblad Nº 373) werd de in Curaçao behaalde akte van bekwaamheid als onderwijzer 3de klasse gelijkgesteld met de in Nederland of Nederlandsch-Indië behaalde akte als onderwijzer en de in Suriname verworven akte van bekwaamheid als onderwijzer van den derden rang. Genoemde akten moeten derhalve ook voor de toepassing der onderwijsverordening gelijke waarde hebben als de Curaçaosche akte derde klasse. Evenzoo kan *op grond van de exameneischen* de akte van bekwaamheid als onderwijzer van den vierden rang in Suriname verworven, gelijkgesteld worden met de Curaçaosche akte vierde klasse, wat zeer zeker ook het geval is met de in Nederland behaalde akte als onderwijzeres bij het voorbereidend onderwijs.

Artikel VI.

In tegenstelling met het teruggenomen ontwerp tot wijziging en aanvulling is hier de volledige tekst opgenomen van het gewijzigd artikel 43, waarin de voorwaarden zijn gesteld, waaraan de bijzondere scholen moeten voldoen om voor de uitkeering uit de koloniale kas in aamerking te komen. Hierbij is zooveel mogelijk rekening gehouden met de in Nederland reeds vóór de tot standkoming van de volledige gelijkstelling gestelde eischen. Het gemiddeld aantal lesuren is bepaald op twintig per week, terwijl de voorwaarde is gesteld, dat de bezoldiging, die voor de onderwijzers en kweekelingen wordt uitgekeerd, ook aan hen wordt uitbetaald en dat het onderwijzend personeel van een aanstelling moet zijn voorzien.

Artikel VII.

Dit artikel is bijna geheel gelijk aan het voorgestelde in de Derde Nota van Wijzigingen, waardoor in de verordening is vastgesteld, dat de uitkeering zal geschieden naar de bezoldigingen en toelagen der openbare onderwijzers en kweekelingen, zooals die bepaald zijn bij besluit van 16 Augustus 1918 (P. B. Nº 48), zooals gewijzigd bij besluit van 13 Augustus 1919 (P. B. Nº 56) en bij besluit van 30 Juli 1919 (P. B. Nº 52).

Artikel VIII.

Dit artikel kwam als artikel XXXIV in het teruggenomen ontwerp voor. Het is noodig in artikel 47 nauwkeuriger te omschrijven, wat onder werkelijk schoolgaande kinderen wordt verstaan. Daar er nog geen gewijzigde voorschriften voor het aantal verplichte leerkrachten gegeven worden, is het noodig ook hier den bestaanden toestand te handhaven. Artikel 48 is nog alleen van toepassing op de Protestantsche school te Piedra Plat en behoeft daarom de voorgestelde wijziging. De onderwijzer aan die school verbonden is in het bezit van een bewijs van toelating, bedoeld in het vierde lid van artikel 58 der verordening, waarom de uitkeering op f 800.— gesteld wordt.

Artikel IX.

Het schooltoezicht wenscht ondergeteekende nader te regelen in de nieuwe onderwijsverordening. Toch acht hij twee wijzigingen thans reeds noodzakelijk: 1º de Inspecteur van het Onderwijs treedt op als Voorzitter van de Schoolcommissie op Curaçao; 2º de Schoolcommissie wordt uitgebreid tot 9 leden en zulks op dezelfde gronden als zijn Ambtsvoorganger dat heeft voorgesteld en in de Memorie van Antwoord (Zittingjaar 1921/1922 Nº 12 Stuk Nº 1) nader heeft uiteengezet.

Artikel X.

Het is noodig aan de artikelen IV en V betreffende de be-

voegdheden terugwerkende kracht te geven tot 1 September 1918, omdat het besluit van den 30n. Juli 1919 (P. B. Nº 52), dat gedeeltelijk berust op de artikelen 30 en 31 der Onderwijsverordening 1907, tot dien datum terugwerkt.

Dat aan de artikelen VII en VIII terugwerkende kracht verleend wordt, staat in verband met het voorschrift van Z. E. den Minister van Koloniën, dat de gelijkstelling der bezoldigingen moet ingaan den 1sten Januari 1920.

Mocht deze wettelijke regeling niet vóór 1 Januari 1922 tot stand komen, dan dienen toch de bijzondere scholen van dien datum af aan de gestelde voorwaarden te voldoen ten opzichte van de uitkeering over het dienstjaar 1922. Voor het dienstjaar 1920 en 1921 zullen de voorwaarden van artikel 43, zooals het ongewijzigd luidt, gesteld worden om de aanspraken op de uitkeering te beoordeelen.

Willemstad den 12n. December 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—24.

Verordening van den ....., tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.

Voorloopig verslag.

Nº 3.

De Afdeelingen meenden voor wat betreft de algemeene beschouwingen op dit ontwerp naar het Voorloopig Verslag dd. 4 April 1921 op het thans ingetrokken ontwerp te mogen verwijzen.

Artikelen.

Artikel VII.

De meeste leden, ofschoon van meening, dat de gelijkstelling eenmaal in het Regeeringsreglement, aanvaard dient, hadden toch zeer ernstige bezwaren tegen de bekostiging daarvan door deze kolonie. De uitgaven als gevolg van dezen maatregel nemen bij becijfering afmetingen aan, welke met het oog op onze koloniale middelen door de meeste leden met ernstige bezorgdheid worden gadegeslagen.

Voegt men daarbij nog de berichten omtrent den toestand van 's Rijks schatkist, dan wordt deze ongerustheid nog grooter, omdat het dan te vreezen is, dat Nederland, geen meerder subsidie kunnende geven dan thans het geval is, hoe langer hoe meer zal aandringen op belastingverhooging in onze kolonie.

Belastingverhooging nu, aldus meenden de leden, dient slechts bij volstrekte noodzakelijkheid plaats te hebben en de gelijkstelling is naar het oordeel der meeste leden niet absoluut noodzakelijk.

Gelijkstelling, eenmaal in het Regeeringsreglement, dient aanvaard. Maar ook alleen dan, aldus de meerderheid, als Nederland, waar de gelijkstelling is aangenomen, zich de kosten daarvan getroosten wil zonder de Koloniale Begrooting daarmee te belasten.

Enkele leden verklaarden evenwel, dat zij zich niet tegen de gelijkstelling zouden verzetten, indien de koloniale geldmiddelen het doen dier uitgaven gedoogden.

Andere leden, de minderheid, wilden bovengenoemde voorwaarde niet stellen. Wil het Moederland de kosten der gelijkstelling voor zich nemen, des te beter. Maar ook als de daaraan verbonden uitgaven op dezelfde wijze als de andere moeten worden gevonden, zijn ze van meening, dat zij aanvaard dient te worden.

Artikel IX.

Vrij algemeen wilde men gaarne zien, dat de Inspecteur van het Onderwijs als zoodanig Secretaris van de Schoolcommissie bleef. Hij zou dan de Schoolcommissie kunnen bijstaan en de gewenschte inlichtingen geven, waardoor ook uitgaven voor meerdere bureelbehoeften kunnen worden uitgespaard.

Door het feit, dat de Inspecteur van het Onderwijs ambtshalve voorzitter van de Schoolcommissie is, concentreert men te veel macht in ééne hand, waartegen overal dient te worden gemaakt.

Enkele leden meenden, dat niet bij verordening moest worden bepaald, wie voorzitter of wie Secretaris zou zijn, maar dat gevoegelijk aan de Schoolcommissie zelf kon worden overgelaten om uit haar midden een voorzitter en een secretaris te kiezen en dat de Schoolcommissie ten deze volledige vrijheid behoort te hebben.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 14n. Januari 1922.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—24.

Verordening van den ....., tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.

Memorie van antwoord.

Nº 4.

Het wil ondergeteekende voorkomen, dat de zienswijze van de minderheid der Afdeelingen omtrent het aanvaarden van het beginsel der gelijkstelling de juiste is. In de algemeene beschouwingen van de Memorie van antwoord op het Voorloopig Verslag dd. 4 April 1921 op het ingetrokken ontwerp is melding gemaakt van een missive van Z. E. den Minister van Koloniën van 30 Maart 1921, 10de afdeeling, Nº 98/133, die Uwen Raad in afschrift is medegedeeld. Het standpunt van het Opperbestuur is sedert niet gewijzigd.

Het eerste lid van artikel 180 van het Regeeringsreglement laat ten aanzien van de verplichting van de bekostiging op den voet van gelijkheid van het openbaar en het bijzonder onderwijs geen twijfel, te minder waar het daarin nedergelegd voorschrift een uitvloeisel is van de voor het moederland aanvaarde grondgedachte, welke in haar toepassing onvoorwaardelijk de uitkeering aan het personeel bij het bijzonder onderwijs waarborgt van dezelfde bezoldigingen als aan de openbare onderwijzers van gelijken rang en met den zelfden diensttijd worden toegekend.

Aangezien Z. E. de Minister van Koloniën het hoogere bedrag, noodig voor het nakomen van genoemde verplichting, welk bedrag bij de wetten van 19 Februari 1921 (P. B. 1921 Nº 18) en van 29 April 1921 (P. B. 1921 Nº 21) reeds voor 1920 en 1921 is toegestaan, ook voor 1922 op de ontwerp-begrooting heeft uitgetrokken, zonder dat de eisch gesteld werd, dat deze meerdere uitgaaf geheel of gedeeltelijk door belastingverhooging zou worden gedekt, mag worden aangenomen, dat, hoewel het beginsel van de splitsing der begrooting nog niet is aanvaard of nader omlijnd, de uitgaven voor de gelijkstelling, voor zooverre die thans wordt uitgewerkt, grootendeels uit het jaarlijksch subsidie worden bestreden.

In hoeverre de koloniale en de Rijksmiddelen verdere toepassing van het beginsel gedoogen zullen, valt thans moeilijk te bepalen. Gaarne wil ondergeteekende verklaren, dat hij den aanhef van het reeds aangehaalde artikel van het Regeeringsreglement niet uit het oog zal verliezen. Het is daarom, dat in artikel VII in het tweede lid van het nieuwe artikel 44 een kleiner aantal onderwijzers met hoofdakte voor de uitkeering als hoofdonderwijzers in aanmerking zal komen, dan het aantal, dat thans voor de verhoogde uitkeering als onderwijzer 1ste of 2de klasse medetelt, terwijl in het 6de lid van dat artikel de tegemoetkoming voor bouwkosten niet is verhoogd en evenmin in het nieuwe artikel 45 voor een grooter aantal onderwijzers en kweekelingen uitkeering zal worden gegeven dan onder de bestaande regeling het geval is, ofschoon het slot van het tweede lid van dat artikel in regelrechten strijd is met de gedachte „gelijkstelling".

Daar bij vorige ontwerpen van de zijde der Schoolcommissie bezwaren waren geopperd tegen het recht van samenroepen van dat College door den Inspecteur, wanneer deze geen lid is, en tegen het recht alle vergaderingen te kunnen bijwonen, werd gemeend, daaraan tegemoet te komen door den Inspecteur ambtshalve als voorzitter te doen optreden. Geenszins heeft de gedachte voorgezeten om macht in één persoon

te willen concentreeren. Ter wille van het geven van inlichtingen behoeft de Inspecteur ook niet als Secretaris der Schoolcommissie te worden gehandhaafd. Gewenschte inlichtingen zal de inspectie van het onderwijs steeds kunnen geven, zonder dat voor vermeerdering van uitgaven voor bureelbehoeften behoeft te worden gevreesd.

Bij nadere overweging kan ondergeteekende zich dan ook geheel vereenigen met de meening van enkele leden, dat het beter is, dat niet in de verordening worde bepaald, wie voorzitter of secretaris van de Schoolcommissie is, doch dat deze zelve uit haar midden een voorzitter, ondervoorzitter en secretaris kiest.

De daarvoor vereischte wijzigingen worden hierbij voorgesteld.

Willemstad, den 27n. Februari 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—24.

Verordening van den ....., tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.

Nota van wijzigingen.

Nº 5.

Artikel IX wordt vervangen door een nieuw artikel, luidende:

1. In het eerste lid van artikel 51 vervalt het woord ,,overige''.
2. Het derde lid van dat artikel vervalt.
3. Het eerste lid van artikel 52 wordt vervangen door een nieuw, luidende:

1. De Schoolcommissie op Curaçao bestaat uit negen leden, van welke jaarlijks één lid aftreedt, dat echter kan worden herbenoemd. Zij kiest uit haar midden jaarlijks een voorzitter, een ondervoorzitter en een secretaris en regelt haar werkzaamheden bij huishoudelijk reglement, dat aan de goedkeuring van den Gouverneur wordt onderworpen.

Willemstad, den 27n. Februari 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922—24.

Overgedrukt uit het Publicatieblad van Curaçao, Aruba en Bonaire van 1922, No. 8.

Curaçao, Drukkerij van de Koloniale Raad.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—24.

Verordening van den ....., tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.

Eindverslag.

N° 6.

Onder mededeeling, dat de Memorie van antwoord geen wijziging heeft gebracht in de verschillende zienswijzen, waren de Afdeelingen van oordeel, dat door de gewisselde schrifturen de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 6n. April 1922.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—24.

Vergadering van den .....

tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1909 (Z. B. 1907 No. 6), vastgesteld bij ordonnantie in de Kolonie Curaçao.

Eindverslag.

No 6.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—25.

Verordening van den ....., tot aanvulling van de quarantaineverordening.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de quarantaineverordening (P. B. 1917 Nº 42), zooals gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij de verordening van den 11n. Maart 1921 (P. B. Nº 17), aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

In art. 14*c*, 3º onder *b*, van de quarantaineverordening (P. B. 1917 Nº 42), zooals dat luidt ingevolge de verordening van den 20n. Januari 1919 (P. B. Nº 45), wordt de kommapunt na het woord ,,geneeskundige'' vervangen door een punt, en wordt daarna bijgevoegd: ,,Dit geneeskundig onderzoek geschiedt, voor zoover het de bemanning van stoomschepen betreft, zooveel doenlijk (ter beoordeeling van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst) aan boord van die schepen;''.

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—25.

Verordening van den ....., tot aanvulling van de quarantaineverordening.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

De voorgestelde aanvulling heeft ten doel aan de scheepvaart maatschappijen, speciaal de hier gevestigden, zooveel mogelijk onnoodigen last te besparen, en meeningsverschillen die met betrekking tot het in het ontwerp bedoelde geneeskundig onderzoek tusschen den geneeskundigen havendienst en een scheepvaart onderneming of gezagvoerder zouden kunnen rijzen, te voorkomen.

Willemstad, den 12n. December 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—26.

Keur van den ....., houdende aanvulling en wijziging van de ,,Algemeene politiekeur'' 1917.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de ,,Algemeene politiekeur'' 1917 (P. B. Nº 11), aan te vullen en te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande keur.

Artikel 1.

De ,,Algemeene politiekeur'' 1917 (P. B. Nº 11) wordt aangevuld en gewijzigd als volgt:

A. Tusschen het bepaalde onder 2º en 3º van art. 82 wordt de volgende zinsnede ingevoegd:

,,voor vervoer van personen bestemde en hoogstens 75 K.G. wegende vervoermiddelen, waaraan een motordrijfwiel is bevestigd, dat zoodanig verstelbaar is, dat het den grond niet raakt, behoeven niet te voldoen aan deze bepaling.''

B. Het tweede lid van art. 83 wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

De punt na het woord ,,bevestigd'' wordt veranderd in een komma, en aan dat lid worden de volgende woorden toegevoegd: ,,of op voor personen bestemde en hoogstens 75 K.G. wegende vervoermiddelen, waaraan een motordrijfwiel is bevestigd, dat, hoewel zelf niet ingericht om achterwaarts bewogen te worden, zoodanig verstelbaar is, dat het de achterwaartsche beweging van het vervoermiddel niet belemmert.''

Artikel 2.

Deze keur treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—26.

Keur van den ....., houdende aanvulling en wijziging van de ,,Algemeene politiekeur'' 1917.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

In overeenstemming met 's Raads oordeel, uitgesproken in zijne missive van 3 October 1921, Nº 19, ziet ondergeteekende geen bezwaar om de daarin bedoelde wagentjes tot verkeer op den openbaren weg toe te laten.

Het ontwerp voorziet in de vereischte wettelijke regeling daarvan.

Daar tevens is gebleken dat die wagentjes maar één rem hebben, wordt mede eene wijziging van art. 82, 2º, der ,,Algemeene politiekeur'' 1917 voorgesteld.

Willemstad, den 7n. Januari 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—27.

Verordening van den ....., tot wijziging en aanvulling van de verordening van den 16den Februari 1918 (P. B. No. 43), houdende organisatie van de politie in de kolonie Curaçao, zooals gewijzigd bij de verordening van den 20sten Maart 1919 (P. B. No. 15).

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de verordening van den 16den Februari 1918 (P. B. Nº 43), houdende organisatie van de politie in de kolonie Curaçao, zooals gewijzigd bij de verordening van den 20sten Maart 1919 (P. B. Nº 15), te wijzigen en aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

De verordening van den 16den Februari 1918 (P. B. Nº 43), houdende organisatie van de politie in de kolonie Curaçao, zooals gewijzigd bij de verordening van den 20sten Maart 1919 (P. B. Nº 15), wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

A. artikel 5 wordt gelezen als volgt:

,,De politiedienst wordt geregeld door de plaatselijke hoofden van politie, n.l.:

a. den Commissaris van Politie in het eerste district en de betrokken Districtmeesters in de buitendistricten van het eiland Curaçao;

b. de Gezaghebbers op de overige eilanden;

door allen met inachtneming van de voorschriften, welke de Procureur-Generaal noodig oordeelt.''

B. artikel 9, zooals gewijzigd bij de verordening van den 20sten Maart 1919 (P. B. Nº 15), wordt gelezen als volgt:

,,De tuchtstraffen voor de beambten van politie zijn:

1º berisping;
2º strafdiensten ten getale van ten hoogste twaalf;
3º intrekking van ten hoogste zes vrije dagen;
4º boete, door inhouding van de bezoldiging over ten hoogste zes dagen;
5º onthouding der periodieke weddeverhooging, al of niet gepaard gaande met bevordering, voor een bepaalden tijd;
6º schorsing, al of niet gepaard gaande met inhouding van bezoldiging;
7º terugstelling in rang, klasse of ancienniteit, al of niet voor een bepaalden tijd of minimum termijn;
8º ontslag uit den dienst, al of niet eervol.

Een strafdienst is een extra-dienst voor den tijd van twee uur.

Intrekking van vrije dagen wordt niet toegepast dan om den anderen vrijen dag.

In hetzelfde etmaal mag niet meer dan één strafdienst worden ondergaan.

De ingehouden boeten worden gestort in de onder oppertoezicht van den Procureur-Generaal staande politiekas. De hierin voorhanden gelden worden besteed ten bate van de beambten van politie volgens bij besluit van den Gouverneur te geven voorschriften.

Bij het opleggen van straffen kan worden bepaald een tijd, gedurende welken de betrokkene gelegenheid zal hebben de uitvoering van de op te leggen straf te voorkomen.

Bij het opleggen van de straffen, genoemd sub 5 en 7, kan worden bepaald, dat na den bepaalden tijd, wanneer bepaalde voorwaarden vervuld zijn, de onthouding of de terugstelling gerekend wordt niet te hebben plaats gehad."

C. artikel 10 wordt gelezen als volgt:

„De Procureur-Generaal is bevoegd tot de oplegging aan alle beambten van de tuchtstraffen onder 1°, 2°, 3° en 4° van het vorige artikel genoemd.

De plaatselijke hoofden van politie zijn bevoegd de tuchtstraffen, vermeld onder 1°, 2°, 3° en 4° van het vorige artikel, aan de onder hunne onmiddellijke bevelen staande beambten op te leggen; die onder 2°, 3° en 4° genoemd echter niet dan tot de helft van de daarbij uitgedrukte zwaarste straffen.

De Procureur-Generaal is bevoegd straffen door plaatselijke hoofden van politie opgelegd te wijzigen of te niet te doen.

De beambten van politie hebben recht van beroep op den Procureur-Generaal van door plaatselijke hoofden van politie aan hen opgelegde straffen, mits zij van dat recht gebruik maken binnen tweemaal vier en twintig uren, nadat hun die straffen zijn medegedeeld.

Beroep op den Procureur-Generaal brengt mede schorsing van de tenuitvoerlegging dier straffen.

Onthouding der periodieke weddeverhooging, schorsing, terugstelling in rang, klasse of ancienniteit en ontslag geschieden door den Gouverneur op voordracht van den Procureur-Generaal."

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—27.

Verordening van den ....., tot wijziging en aanvulling van de verordening van den 16den Februari 1918 (P. B. No. 43), houdende organisatie van de politie in de kolonie Curaçao, zooals gewijzigd bij de verordening van den 20sten Maart 1919 (P. B. No. 15).

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Het komt wenschelijk voor dat de Commissaris van Politie in het eerste district en de Districtmeesters in hunne verschillende districten op Curaçao plaatselijke hoofden van politie zijn, en dat zij in eerste instantie het recht van straffen hebben, evenals de Gezaghebbers, thans reeds plaatselijke hoofden van politie op hunne respectieve eilanden.

Mede komt het aanbevelenswaard voor meer soepelheid te brengen in het straffensysteem.

Beroep op den Procureur-Generaal wordt ook in het belang van de manschappen geacht.

Het laatste lid van art. 10 vervalt tengevolge van de wijziging opgenomen in art. 9, onder Nº 6.

Het Besluit van den 28sten Maart 1919, tot vaststelling van een algemeen dienstvoorschrift voor de politie in de kolonie Curaçao (P. B. Nº 17), wordt, voor wat betreft beloningen, gewijzigd.

Willemstad, den 17n. Januari 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—28.

Verordening van den ....., strekkende tot het toelaten van vrouwen als getuigen bij akten.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is, dat ook vrouwen kunnen optreden als getuigen bij akten;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

In artikel 12 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao vervalt het woord ,,manspersonen'', benevens de komma achter dat woord.

Artikel 2.

In artikel 125 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao vervalt het woord ,,manspersonen'', benevens de komma achter dat woord.

Artikel 3.

In het eerste lid van artikel 970 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao vervallen de woorden ,,van het mannelijk geslacht'', benevens de komma achter ,,geslacht''.

In het tweede lid van dit artikel worden de woorden ,,zoons of kleinzoons'' vervangen door ,,kinderen of kleinkinderen''.

Artikel 4.

In artikel 18 van het bij Koninklijk besluit van 4 September 1868 Nº 18 (P. B. Nº 16) vastgestelde Reglement op het Notarisambt in de kolonie Curaçao, zooals het sedert is gewijzigd en aangevuld, vervallen de woorden ,,van het mannelijk geslacht'', benevens de komma achter ,,geslacht''.

Artikel 5.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—28.

Verordening van den ....., strekkende tot het toelaten van vrouwen als getuigen bij akten.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Evenals in Nederland wordt het ook hier wenschelijk geacht vrouwen als getuigen bij akten toe te laten.

Ter toelichting moge ondergeteekende verwijzen naar het Nederlandsche ontwerp en de daarbij behoorende memorie van toelichting, welke Uwen Raad hierbij ter kennisneming worden aangeboden.

Willemstad, den 27n. Januari 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—29.

Verordening van den ....., tot wijziging en aanvulling van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao te wijzigen en aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Paragraaf één.

Het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 September 1868 Nº 18 (Publicatieblad Nº 16), zooals dat Wetboek sedert is gewijzigd en aangevuld, ondergaat de navolgende wijzigingen en aanvullingen:

Artikel 1.

Artikel 256 wordt gelezen:

,,De vordering tot echtscheiding wordt ingesteld bij het geregt, binnen welks gebied de man op het oogenblik van de indiening van het in art. 762 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde verzoekschrift hoofdverblijf, of, bij gebreke daarvan, werkelijk verblijf had.

Indien de man op het oogenblik van de indiening van bovengemeld verzoekschrift geen bekend hoofdverblijf of werkelijk verblijf binnen de kolonie had, wordt de vordering ingesteld bij het geregt van de plaats, waar de vrouw op dat oogenblik werkelijk verblijf had.''

Artikel 2.

I. Artikel 260, eerste lid, wordt vervangen door twee leden, luidende als volgt:

,,In het geval van kwaadwillige verlating, zoomede in het geval van eene verandering van hoofdverblijf of werkelijk verblijf, geschied nadat de grond voor echtscheiding is ontstaan, kan de eisch tot echtscheiding ook worden gedaan bij den regter van het laatste gemeene hoofdverblijf, of, bij gebreke daarvan, van het laatste gemeene werkelijk verblijf.

De eisch tot echtscheiding uit hoofde van kwaadwillige verlating kan alleen worden toegestaan, wanneer degene der echtgenooten, die de gemeene woonplaats, zonder wettige oorzaak, heeft verlaten, in zijne weigering volhardt om tot zijnen echtgenoot terug te keeren.''

II. Het tegenwoordige tweede lid wordt derde en het tegenwoordige derde lid wordt vierde lid.

Artikel 3.

Artikel 275 wordt gelezen:

,,Die uitkeering zal worden bepaald naar het inkomen van

den tot uitkeering verpligte en het getal en de hoedanigheid dergenen, wier onderhoud volgens dit Wetboek te zijnen laste komt.

De regter kan op verzoek van een der partijen, na verhoor of behoorlijke oproeping van de andere partij, de beslissing over de uitkeering wijzigen of intrekken.

De wijziging of intrekking moet zijn gegrond op de overweging, dat de feitelijke verhouding, bestaande tusschen de behoeften van den echtgenoot, op wiens verzoek de echtscheiding is uitgesproken eenerzijds, en het inkomen van den tot uitkeering verpligte in verband met de op hem rustende lasten anderzijds, sedert het oogenblik, waarop bedoelde beslissing is gegeven, zoo aanmerkelijk is veranderd, dat, hadde deze gewijzigde verhouding bestaan op genoemd oogenblik, de beslissing eene andere zoude zijn geweest."

Artikel 4.

Artikel 338*d* wordt gelezen:

„Op verzoek van het kind of den tot uitkeering verpligte en na verhoor of behoorlijke oproeping van dezen en van het kind of den voogd en den voogdijraad kan de regter, die over de in artikel 338*a* bedoelde vordering heeft beslist, de beslissing over de uitkeering wijzigen of intrekken.

De wijziging of intrekking moet zijn gegrond op de overweging, dat de feitelijke verhouding bestaande tusschen de behoeften van het kind eenerzijds en het inkomen van den tot uitkeering verpligte in verband met de op hem rustende lasten anderzijds, sedert het oogenblik, waarop de in het eerste lid genoemde beslissing is gegeven, zoo aanmerkelijk is veranderd, dat, hadde deze gewijzigde verhouding bestaan op genoemd oogenblik, de beslissing eene andere zoude zijn geweest."

Artikel 5.

I. Aan artikel 368*g*, tweede lid, wordt een zin toegevoegd, luidende als volgt:

„Het bedrag der uit te keeren gelden wordt bepaald naar de behoeften van den minderjarige, het inkomen van den tot uitkeering verpligte en het getal en de hoedanigheid dergenen, wier onderhoud volgens dit Wetboek te zijnen laste komt."

II. De eerste en tweede zin van artikel 368*g*, derde lid, worden gelezen als volgt:

„Op verzoek van hem, die krachtens het eerste lid tot uitkeering verpligt is of van den voogdijraad kan de beschikking in het voorgaande lid bedoeld, door den regter die haar heeft genomen, worden gewijzigd of ingetrokken. De wijziging of intrekking moet zijn gegrond op de overweging, dat de feitelijke verhouding bestaande tusschen de behoeften van den minderjarige eenerzijds en het inkomen van den tot uitkeering verpligte in verband met de op hem rustende lasten anderzijds, sedert het oogenblik, waarop de beschikking is gegeven, zoodanige verandering heeft ondergaan, dat, hadde deze gewijzigde verhouding bestaan op genoemd oogenblik, de beschikking eene andere zoude zijn geweest."

Artikel 6.

Artikel 373 wordt gelezen:

„Het onderhoud zal worden geregeld naar evenredigheid der behoeften van dengenen, die hetzelve vordert eenerzijds en het inkomen van dengenen, die tot dat onderhoud verpligt is in verband met het getal en de hoedanigheid dergenen, wier onderhoud volgens dit Wetboek te zijnen laste komt, anderzijds."

Artikel 7.

Artikel 374 wordt gelezen:

„De regter kan op verzoek van een der partijen, na verhoor of behoorlijke oproeping van alle partijen, voor welke de gevraagde regeling verandering zou brengen in den bestaanden toestand, de beslissing over de uitkeering wijzigen of intrekken.

De wijziging of intrekking moet zijn gegrond op de over-

weging, dat de feitelijke verhouding bestaande tusschen de behoeften van dengenen, die het onderhoud heeft gevorderd eenerzijds en het inkomen van den tot uitkeering verpligte in verband met de op hem rustende lasten anderzijds, sedert het oogenblik, waarop bedoelde beslissing is gegeven, zoo aanmerkelijk is veranderd, dat, hadde deze gewijzigde verhouding bestaan op genoemd oogenblik, de beslissing eene andere zoude zijn geweest."

Paragraaf twee.

Slotbepaling.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—29.

Verordening van den ....,
tot wijziging en aanvulling van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Ter voldoening aan artikel 138 van het Regeeringsreglement heeft ondergeteekende de eer Uwen Raad hierbij een ontwerp-verordening aan te bieden tot wijziging en aanvulling van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao, houdende n.l. aanvulling der bepalingen omtrent den in echtscheidingszaken bevoegden rechter en verruiming der gelegenheid om wijziging of intrekking te vragen eener beslissing over de uitkeeringen bedoeld in artikel 275 van gemeld Wetboek en in daarmede samenhangende artikelen in hoofdzaak overeenkomende met de wetten van onderscheidenlijk den 29sten April 1921 (Staatsblad Nº 696) en den 5den Juli 1921 (Staatsblad Nº 835).

Tot toelichting zij het ondergeteekende vergund naar de tusschen Regeering en Staten-Generaal gewisselde stukken te verwijzen, welke Uwen Raad hierbij ter kennisneming worden aangeboden. Evenwel vereischen de artikelen 1 en 2 een bijzondere toelichting.

In dit ontwerp zal bij gebreke van hoofdverblijf of werkelijk verblijf hier te lande van den man, de rechter van het werkelijk verblijf der vrouw kennis nemen van hare vordering tot echtscheiding, terwijl in Nederland dit alleen zal kunnen geschieden indien de vrouw de Nederlandsche nationaliteit bezit. De Nederlandsche bepaling wordt door Zijne Excellentie den Minister van Justitie als volgt toegelicht: ,,Al zou ondergeteekende op zichzelf geen bezwaar erin hebben gezien, dat ook de vreemde vrouw haar man naar hier zou kunnen overdagen, zelfs wanneer diens belangen en vermogenscentrum in een ander land liggen en hij daar te goeder trouw woont, zoo meende hij toch deze bevoegdheid tot overdaging in het algemeen uitsluitend aan vrouwen van Nederlandsche nationaliteit te moeten toekennen en wel om de volgende reden:

Art. 5 van het echtscheidingsverdrag wijst, voorzoover het betreft de domiciliaire jurisdictie (dat is dus de jurisdictie over vreemdelingen, die woonachtig zijn in landen bij het tractaat aangesloten), zelf rechtstreeks aan, welke de bevoegde rechter is in al de verschillende, daar ter plaatse genoemde gevallen. Als bevoegde rechter wordt genoemd de rechter van het domicilie der *echtgenooten*, en onder omstandigheden van het domicilie van den *gedaagde* of van het laatste gemeene domicilie. De rechter van het verblijf der *eischeres* is niet genoemd onder de rechters bevoegd over vreemdelingen-onderdanen van tractaatslanden recht te spreken. Voor zoover is de Nederlandsche wetgever dus min of meer gebonden door de tractaatsregeling. Ten aanzien van Nederlanders bestaat die gebondenheid echter niet.''

Aangezien nu art. 10 van het echtscheidingsverdrag bepaalt, dat dat verdrag slechts toepasselijk is op het grondgebied in Europa van de contracteerende staten en dus de koloniale wetgever niet gebonden is aan de tractaatsregeling, heeft ondergeteekende gemeend de beperking, voorkomende in de Nederlandsche wet, hier te kunnen achterwege laten.

Willemstad, den 27n. Januari 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—29.

Verordening van den .....,
tot wijziging en aanvulling van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao.

Eindverslag.

Nº 3.

De Afdeelingen waren van oordeel, dat de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 15n. Februari 1922.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—30.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende: dat, volgens art. 100 van het reglement op het beleid der regeering in deze kolonie, de uitgaven ten behoeve van den openbaren dienst, welke niet ten laste van de Nederlandsche schatkist komen, en de middelen tot dekking van die uitgaven worden aangewezen op de koloniale huishoudelijke begrooting en dat, volgens art. 102 van hetzelfde reglement, die begrooting, zoodanig als zij door den Kolonialen Raad is goedgekeurd, door den gouverneur voorloopig wordt vastgesteld en afgekondigd;

Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, voorloopig vastgesteld onderstaande verordening:

KOLONIALE HUISHOUDELIJKE BEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1923.

Artikel 1.

Voor de onderdeelen, in de hieronder voorkomende begrootingsartikelen aangewezen, worden voor het dienstjaar 1923 toegestaan de daarnevens uitgetrokken sommen:

Iste Afdeeling.

Algemeen en gewestelijk bestuur.

Gouvernementssecretarie en algemeene dienst.

Artikel 1. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en bruggegeld van den gouvernements-secretaris en verdere ambtenaren en beambten	f	81 660
Artikel 2. Vergoedingen aan de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand		785
Artikel 3. Boek- en drukwerken, abonnement op nieuwsbladen, advertentiekosten, uitgaven voor het ijkwezen, briefporten, kosten van telegrammen, bindloon en andere uitgaven, zoomede bijdrage aan het tijdschrift „De West-Indische Gids"		13 200
Transporteere..	f	95 645

Per transport..	f	95 645
Artikel 4. Toelage aan den persoon belast met het bijhouden der bevolkingsregisters.....		180

Koloniale Raad.

Artikel 5. Toelage van een algemeen verslaggever van den Kolonialen Raad		250
Artikel 6. Verlichting der vergaderzaal van en andere uitgaven voor den Kolonialen Raad..... ...		200

Gewestelijk bestuur.

Artikel 7. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en voedergelden of kosten van vervoermiddelen van de ambtenaren en beambten.....		34 975
Artikel 8. Teerkosten aan de districtmeesters op Curaçao en den gezaghebber van de Bovenwindsche eilanden, bij verblijf buiten hunne standplaatsen		1 300
Artikel 9. Huur van woningen in de buitendistricten van Aruba, ten dienste van den gezaghebber voor het houden van zittingen, enz.....		300

Overtochts- vervoer- en verplaatsingskosten.

Artikel 10. Uit- en terugzending van burgerlijke ambtenaren, overtocht van met verlof gaande of van verlof terugkeerende en gepensionneerde ambtenaren en hunne gezinnen, benevens terugbetaling van uit eigen middelen betaalde overtochtskosten en met een en ander in verband staande uitgaven, zoomede tegemoetkoming in de kosten van verplaatsing.....		30 000
Artikel 11. Kosten van uitlevering en uitzetting, kosten van overbrenging van veroordeelden naar Nederland, kosten van terugzending van in andere landen zonder middel van bestaan aangetroffen personen, afkomstig van Curaçao, alsmede kosten van onderhoud, kleeding enz. van die personen, zoolang zij op eene gelegenheid tot terugkeer naar Curaçao wachten.....		500
Arttkel 12. Kosten verbonden aan het vervoer van personen en goederen voor rekening der kolonie tusschen de eilanden der kolonie onderling.....		65 000

Algemeene kosten.

Artikel 13. Kosten van volksfeesten op den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin en van de verstrekkingen op dien dag aan de politie, enz.....		3 000
Artikel 14. Kosten van drukwerk...		15 000
Transporteere..	f	246 350

Per transport..	f	246 350
Artikel 15. Kosten van kantoorbehoeften		3 500
Artikel 16. Bijdrage ten behoeve van het Militair Tehuis		1 200
Totaal der Iste afdeeling..	f	251 050

IIde Afdeeling.

Rechts- en politiewezen.

Rechterlijke macht en parket van den procureur-generaal.

Artikel 17. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen toelagen en bruggegeld van den voorzitter en de leden van, den procureur-generaal en den advocaat-generaal bij, den griffier en den substituut-griffier van het Hof van Justitie, zoomede van den griffier bij het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden en de verdere ambtenaren en beambten	f	54 962
Artikel 18. Reis-, teer- en verhuiskosten		3 900
Artikel 19. Vacatiegelden van de plaatsvervangende leden van het Hof van Justitie		1 000
Artikel 20. Vertolkingskosten, aanschaffing van boekwerken ten dienste van de gerechten en van het parket van den procureur-generaal en benoodigdheden voor het hulpkantoor van den industrieelen eigendom		1 100

Gevangenissen.

Artikel 21. Bezoldiging of verlofbezoldiging, toelagen en vergoeding voor huishuur van den directeur van de strafgevangenis en het huis van bewaring op Curaçao, en verdere beambten van de gevangenissen		3 055
Artikel 22. Kostgeld, kleeding, ligging en andere uitgaven voor de gevangenen en verlichting van de gevangenissen		4 655

Rechterlijke politie.

Artikel 23. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van het politiepersoneel		93 765
Artikel 24. Bovenkleeding, schoeisel en vergoeding voor huishuur aan het politiepersoneel		8 775
Artikel 25. Huur en verlichting van wachthuizen voor de politie, zoomede aankoop en onderhoud van ezels en rijwielen ten dienste van de politie en andere uitgaven voor het rechts- en politiewezen		12 050
Transporteere..	f	183 262 f 251 050

Per transport..	f 183 262	f 251 050	

Voogdijraden.

Artikel 26. Toelage van den secretaris van den voogdijraad op Curaçao...	400	
Artikel 27. Andere uitgaven voor de voogdijraden.....	175	

Algemeene kosten.

Artikel 28. Bezoldiging of verlofbezoldiging van den marktmeester.....	1 200	
Artikel 29. Verlichting van de slachtplaats.....	120	
Artikel 30. Toelage als abonnement aan een vertaler.....	300	
Artikel 31. Uitgaven ten behoeve van verwaarloosde kinderen.....	18 800	
Artikel 32. Uitgaven van vervolgingen en rechtsgedingen waarvan de kosten geheel of gedeeltelijk ten laste van de koloniale kas komen.....	2 000	
Artikel 33. Vergoedingen.....	900	
Artikel 34. Teruggave aan het Departement van Justitie in Nederland van het door zijn zorg te betalen aandeel van Curaçao in de bijdrage van Nederland in de kosten van het kantoor van het internationaal verbond tot bescherming van letterkundige- en kunstwerken.....	100	
Totaal der IIde afdeeling.....		f 207 257

IIIde Afdeeling.

Schutterij.

Artikel 35. Toelage aan een officier van de rustende schutterij, adjudant van den gouverneur.....	f 275	
Artikel 36. Verschillende uitgaven voor de schutterij.....	125	
Totaal der IIIde afdeeling..		f 400

IVde Afdeeling.

Geldelijk beheer.

Administratie van financiën en domeinwezen.

Artikel 37. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, vergoeding voor gemis van inkomsten en bruggegeld van den administrateur van financiën en den bode ter administratie van financiën en ten kantore van den kolonialen ontvanger, tevens bode van de Curaçaosche Bank.	8 199	
Artikel 38. Kosten van het domeinwezen.....	840	
Transporteere..	f 9 039	f 458 707

Per transport..	f 9 039	f 458 707
Artikel 39. Uitgaven voor het boschwezen	3 580	
Artikel 40. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en voedergelden of tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen van den inspecteur der belastingen, den kolonialen ontvanger op Curaçao, de ontvangers op de andere eilanden en den sub-ontvanger der invoerrechten en accijnzen op Curaçao..	16 300	
Artikel 41. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, voedergeld of tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen en vergoeding voor gemis van inkomsten van de ambtenaren van den werkelijken dienst der belastingen	42 216	
Artikel 42. Andere uitgaven voor den dienst der belastingen	24 725	

Posterij en telegraafdienst.

1º. Posterij.

Artikel 43. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van den postdirecteur en van de brievenbestellers en beambten ter posterij	12 000	
Artikel 44. Betalingen wegens transitrechten, vervoer van brievenmalen, betalingen aan het internationaal kantoor der algemeene postvereeniging en aan dat der telegraafvereeniging te Bern, en andere uitgaven voor den postdienst	12 150	
Arikel 45. Toelagen aan de personen belast met de werkzaamheden van de koloniale postspaarbank	900	
Artikel 46. Benoodigdheden voor de postspaarbank	300	

2º. Telegraafdienst.

Artikel 47. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en bruggegelden van het personeel van de draadlooze telegrafie	25 153	
Artikel 48. Bedrijfs- en onderhoudskosten van de inrichtingen voor draadlooze telegrafie	18 000	
Artikel 49. Kosten van de verandering van de posten voor draadlooze telegrafie op Aruba en Bonaire in fluitvonken posten	12 500	
Artikel 50. Reis- en teerkosten van het personeel van de draadlooze telegrafie	2 500	
Artikel 51. Huur van een stuk gronds op de plantage ,,Daniel'' in het 4de district op Curaçao, voor het oprichten en in bedrijf houden van een post voor draadlooze telegrafie	100	
Artikel 52. Betalingen aan de tele-		
Transporteere..	f 179 463	f 458 707

Per transport..	f 179 463	f 458 707
graafkabelmaatschappij alsmede aan radio-maatschappijen voor doorzending van radio-telegrammen.....	4 000	

Hypotheekkantoor.

Artikel 53. Bezoldiging van den hypotheekbewaarder op Curaçao.....	1 400

Curaçaosche Bank.

Artikel 54. Toelagen van het personeel van de Curaçaosche Bank.....	4 400
Artikel 55. Benoodigdheden, druk- en bindwerk en andere uitgaven ten behoeve van de Curaçaosche Bank.....	300

Kamer van Koophandel en Nijverheid.

Artikel 56. Toelage van den secretaris	400
Artikel 57. Kleine uitgaven.....	200

Algemeene kosten.

Artikel 58. Vergoeding aan den eigenaar van de plantage ,,Slagbaai'' op Bonaire voor het gebruiken van een weg door die plantage.....	100
Artikel 59. Uitgaven wegens grondbelasting op landseigendommen, die niet bestemd zijn voor den openbaren dienst	3 400
Artikel 60. Bijdrage ten behoeve van het Zeemanshuis en van de damesvereeniging ,,Entre Nous''.....	1 400
Artikel 61. Rente wegens uit 's Rijksschatkist ontvangen voorschotten....	50 000
Artikel 62. Kosten op de uitzending van baar geld en op de afgifte van wissels op het Departement van Koloniën, vergoeding aan de Vereenigde Protestantsche gemeente voor het gebruik van den haar toebehoorenden regenbak, klok en kelder, bindloon en verdere kleine uitgaven.....	30 350	
Totaal der IVde afdeeling..		f 275 413

Vde Afdeeling.

Eeredienst, onderwijs en armenzorg.

Eeredienst.

Artikel 63. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen van de voorgangers van verschillende godsdienstige gemeenten.....	f 57 710	
Artikel 64. Dienstreizen van den Roomsch-Katholieken geestelijke van den 1sten rang.....	225	
Transporteere..	f 57 935	f 734 120

Per transport..	f 57 935	f 734 120

Onderwijs.

1º Schooltoezicht.

Artikel 65. Bezoldiging of verlofbezoldiging en toelagen van den inspecteur van het onderwijs, den schrijver en den bode van de inspectie van het onderwijs 5 917

Artikel 66. Aanschaffing van boekwerken voor de boekerij van den inspecteur van het onderwijs, verdere uitgaven voor de inspectie van het onderwijs en reis- en teerkosten van den inspecteur en van de leden der commissiën van onderwijs 1 305

2º Openbaar lager onderwijs.

Artikel 67. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van de onderwijzers en onderwijzeressen bij het openbaar lager onderwijs 55 634

Artikel 68. Schoolmeubelen, schoolbehoeften, leermiddelen en kleine uitgaven voor de openbare lagere scholen, waaronder voor schoonmaken, bruggegeld voor leerlingen van de Emmaschool op Curaçao en reis- en teerkosten van een onderwijzeres in nuttige handwerken op St. Martin 3 425

3º Openbaar uitgebreid lager onderwijs.

Artikel 69. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van de onderwijzers en onderwijzeressen bij het openbaar uitgebreid lager onderwijs.. 57 400

Artikel 70. Schoolmeubelen, schoolbehoeften, leermiddelen en kleine uitgaven, waaronder die voor schoonmaken, voor de Hendrik- en Wilhelminascholen 2 500

4º Bijzonder onderwijs.

Artikel 71. Uitkeeringen ten behoeve van het bijzonder onderwijs 184 250

5º Verdere kosten van het onderwijs.

Artikel 72. Kosten van overtocht en studie van jongelieden, die buiten de kolonie een opleiding ontvangen..... 15 000

Artikel 73. Kosten van vóóropleiding in de kolonie van jongelieden, die buiten de kolonie een opleiding zullen ontvangen 3 000

Artikel 74. Kosten van opleiding van onderwijzers 7 500

Artikel 75. Kosten van de examens. 750

Artikel 76. Uitgaven in verband met de bevordering van het schoolbezoek.. 4 300

Transporteere..	f 398 916	f 734 120

Per transport..	f 398 916	f 734 120
Artikel 77. Kosten van het voorbereidend onderwijs.....	3 800	
Artikel 78. Kosten van leergangen..	25 500	
Artikel 79. Toelage aan den beheerder van de gouvernements-boekerij en -leeszaal, tevens belast met het onderhoud en de aanvulling van het koloniaal- en schoolmuseum.....	800	
Artikel 80. Kosten van de gouvernements-boekerij en -leeszaal en van het koloniaal- en schoolmuseum.....	2 325	

Armenzorg.

Artikel 81. Bijdragen aan de armenkassen.....	13 300	
Artikel 82. Kosten van beheer der armenkassen.....	1 000	
Artikel 83. Bijdragen aan kerkgenootschappen voor onderhoud van weezen.	9 000	
Artikel 84. Kosten van beheer en onderhoud van het huis en erf Nº 6 aan de Werfstraat op Scharloo, zoomede uitkeering aan de armen van de verschillende godsdienstige gezindten van de zuivere opbrengst van dat pand....	1 200	
Totaal der Vde afdeeling..	f 455 841	

VIde Afdeeling.

Landbouw.

Artikel 85. Bezoldiging of verlofbezoldiging van den hulp-landbouwkundige op de Bovenwindsche eilanden met persoonlijken titel van landbouwkundige in de kolonie Curaçao.....	3 000	
Artikel 86. Reis- en teerkosten van den hulp-landbouwkundige op de Bovenwindsche eilanden.....	500	
Artikel 87. Vergoeding van onkosten aan den gouvernements-commissaris in Nederland bij twee geldelijk gesteunde aldaar gevestigde landbouwmaatschappijen.....	50	
Artikel 88. Uitgaven in het belang van den landbouw en van den veeteelt	8 150	
Artikel 89. Voorschotten en andere buitengewone uitgaven tot bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt.....	50 000	
Artikel 90. Kosten tot aanmoediging van den katoenbouw (aankoop van plantzaad en voorschot op geoogst zaad, katoen of katoenvezel gewonnen door kleine planters).....	14 000	
Artikel 91. Bedrijfskosten van het katoenhuis en renteloos voorschot ter bestrijding van de kosten van bewerking en verzending naar de eerste haven-		
Transporteere..	f 75 700	f 1 189 961

Per transport..	f 75 700	f 1 189 961	
plaats van vezel en zaad, gewonnen door kleine planters, zoomede onderhoud van den motor en de katoenmachines	1 500		
Totaal der VIde afdeeling..			77 200

VIIde Afdeeling.

Openbare gezondheidsdienst.

Ambtenaren, beambten en gezondheidscommissie.

Artikel 92. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, voedergelden of kosten van vervoermiddelen en bruggegelden van den directeur van den openbaren gezondheidsdienst, de gouvernements-geneeskundigen, den opzichter en den bode bij den openbaren gezondheidsdienst en den secretaris bij de gezondheidscommissie	73 246	
Artikel 93. Kosten van aanschaffing en onderhoud van instrumenten en hulpmiddelen voor onderzoek, ten behoeve van den dienst van de gouvernements-geneeskundigen	500	
Artikel 94. Reis- en teerkosten van den directeur van den openbaren gezondheidsdienst, de leden en den secretaris van de gezondheidscommissie en de deskundigen, die door die commissie worden gehoord	1 500	

Quarantaine dienst.

Artikel 95. Toelagen aan den gouvernements-geneeskundige belast met den haven- en quarantaine-dienst voor het verrichten van bijzondere quarantainediensten en aan den quarantaineloods, tevens opzichter op de quarantaineplaats op Beekenburg	1 800	
Artikel 96. Loon van een loodsgezel tevens oppasser en van een schoonmaakster aan de quarantaine-plaats op Beekenburg, zoomede loon van bedienden, aankoop van benoodigdheden, huisvesting van geobserveerden en andere uitgaven voor de quarantaineplaatsen op Beekenburg en op Mundo Nobo en voor den quarantaine-dienst in het algemeen	5 060	
Artikel 97. Kosten van uitvoering van den quarantainedienst	750	

Gesticht voor krankzinnigen.

Artikel 98. Toelagen aan den directeur en de oppassers van het gesticht voor krankzinnigen	2 000	
Artikel 99. Onderhoud van de verpleegden in het gesticht voor krankzinnigen en verdere kosten	32 000	
Artikel 100. Tijdelijke verhooging van		
Transporteere..	f 116 856	f 1 267 161

Per transport..	f 116 856	f 1 267 161
den voorafgaanden post in verband met de stijging der prijzen van levensmiddelen, enz.....	12 000	

Gesticht voor melaatschen.

Artikel 101. Toelagen en voedergeld of kosten van vervoermiddelen van den buitengewoon gouvernements-geneeskundige, belast met de melaatschenverpleging, van den oppasser van het gesticht voor melaatschen op Curaçao en van den opzichter van het gesticht voor melaatschen op St. Eustatius.....	2 300	
Artikel 102. Onderhoud van de verpleegden in het gesticht voor melaatschen op Curaçao en verdere kosten..	3 500	
Artikel 103. Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post in verband met de stijging der prijzen van levensmiddelen, enz.....	3 500	
Artikel 104. Uitkeering voor bijzondere vervoermiddelen van de dienstdoenden bij het gesticht voor melaatschen op Curaçao.....	600	
Artikel 105. Voeding en kleeding van de verpleegden in het gesticht voor melaatschen op St. Eustatius.....	1 000	

Inrichting voor behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten.

Artikel 106. Toelagen aan den inwonenden beambte en het verplegend personeel van bijstand in de inrichting voor behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten.....	800	
Artikel 107. Huur van gebouwen voor behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten, verpleegkosten van de lijders, voeding van den inwonenden beambte, zijne echtgenoote en de verpleegster en andere uitgaven....	13 820	
Artikel 108. Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post in verband met de stijging der prijzen van levensmiddelen, enz.....	3 000	

Laboratorium en kantoor van den openbaren gezondheidsdienst.

Artikel 109. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van den hulpscheikundige, den amanuensis en de bedienden van het laboratorium van den openbaren gezondheidsdienst	5 850	
Artikel 110. Benoodigdheden en andere uitgaven voor het laboratorium en het kantoor van den openbaren gezondheidsdienst	3 000	

Ontsmettingsdienst.

Artikel 111. Kosten van ontsmettingen.....	500	
Transporteere..	f 166 726	f 1 267 161

Per transport.. f 166 726 f 1 267 161

Reinigingsdienst.

Artikel 112. Toelage aan een onderopzichter bij den reinigingsdienst..... 800

Artikel 113. Arbeidsloonen en andere uitgaven voor den reinigingsdienst.... 26 000

Keuringsdienst voor eet- en drinkwaren.

Artikel 114. Toelage aan een onderopzichter bij den keuringsdienst..... 800

Artikel 115. Kosten van aankoop van monsters, enz..... 150

Ziekenhuizen.

Artikel 116. Kosten van een ziekenhuis op St. Eustatius 1 100

Apotheken.

Artikel 117. Bezoldiging of verlofbezoldiging en toelage van een gouvernements-apotheker, en een bediende in de stadsapotheek 2 500

Artikel 118. Huur van gebouwen voor apotheken, aanschaffing van geneesmiddelen, en geneeskundige benoodigdheden, kosten van operatiën, verlichting, water en andere uitgaven..... 14 810

Algemeene kosten.

Artikel 119. Vergoeding voor verpleging en begrafeniskosten van onvermogenden, daaronder begrepen de gevangenen, het politiepersoneel en het wettig gezin van de leden van dat personeel, huur van woningen en spreekkamers voor gouvernements-geneeskundigen, verloskundige hulp aan onvermogende kraamvrouwen, kosten van het onderwijs in de verloskunde, zoomede uitgaven voor reiskosten en voor het uitreiken van prijzen aan vroedvrouwen, die een goed examen hebben afgelegd.. 35 686

Artikel 120. Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post in verband met de stijging der prijzen van levensmiddelen, enz..... 13 300

Artikel 121. Kosten van onderhoud en bediening van een ziekenauto..... 1 800

Artikel 122. Kosten verbonden aan eene algemeene koepokinenting der bevolking 500

Artikel 123. Uitgaven voor bewaring van koepokstof..... 60

Artikel 124. Vergoeding aan een der gouvernements-geneeskundigen op Aruba voor het gebruik van een vertrek als apotheek, voor het schoonhouden daar-

Transporteere.. f 264 232 f 1 267 161

Per transport..	f 264 232	f 1 267 161
van en van de werktuigen, enz. en voor het aankoopen en aanbrengen van water	100	
Artikel 125. Bijdrage aan de Vereeniging „Het Groene Kruis"	900	
Totaal der VIIde afdeeling..		265 232

VIIIste Afdeeling.

Openbare werken.

Ambtenaren en beambten.

Artikel 126. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en kantoorbehoeften van den directeur van openbare werken en de verdere ambtenaren en beambten bij het departement.....	18 100
Artikel 127. Reis- en teerkosten en kosten van vervoermiddelen van den directeur en verdere ambtenaren en beambten en teekenbehoeften voor het kantoor van den directeur.....	2 480

Onderhoud, herstelling en nieuwe werken.

Artikel 128. Gewoon onderhoud en kleine herstellingen van de landsgebouwen, eigendommen en werktuigen, zoomede aankoop en onderhoud van meubelen en andere benoodigdheden, en verdere uitgaven.....	34 000
Artikel 129. Gewoon onderhoud en herstelling van straten, wegen en kaden	34 800
Artikel 130. Buitengewone uitgaven voor onderhoud en herstelling van landsgebouwen en eigendommen straten, wegen, enz.....	68 500
Artikel 131. Nieuwe werken.....	20 100

Baggerwerken.

Artikel 132. Verschillende uitgaven.	15 200

Steenbreker.

Artikel 133. Bedrijfskosten van den steenbreker.....	12 000

Waterverschaffing.

Artikel 134. Kosten in verband met den aanleg van werken in het belang van de waterverschaffing waaronder begrepen verbetering van de bestaande waterwerken en putten, en van onderhoud der tot stand gekomen werken...	11 525
Artikel 135. Kosten van onderzoek naar de mogelijkheid om Willemstad van een drinkwaterleiding te voorzien	20 000

Mijnbouwkundige dienst.

Artikel 136. Bezoldiging of verlofbezoldiging van den mijningenieur.....	9 300
Artikel 137. Kosten van onderzoekin-	
Transporteere..	f 246 005 f 1 532 393

Per transport..	f 246 005	f 1 532 393
gen, arbeidsloonen, reis- en teerkosten van het personeel, enz.....	10 400	

Straat- en kustverlichting.

Artikel 138. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en voedergeld of kosten van vervoermiddelen van het personeel bij de straat- en kustverlichting	9 403
Artikel 139. Benoodigdheden en andere uitgaven voor straat- en kustverlichting	17 160

Seinwezen.

Artikel 140. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van het personeel bij het seinwezen	4 825
Artikel 141. Licht en verdere benoodigdheden voor de seinposten.....	500
Artikel 142. Kosten van bedrijf van den weerkundigen dienst, enz.....	2 000

Haven- en loodswezen.

Artikel 143. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen ter voorziening in de uitvoering van den loodsdienst en voor het toezicht op vaartuigen, boeien, meerpalen, enz. en vergoeding voor buitengewone diensten van de ambtenaren en de beambten bij den haven- en loodsdienst	13 805
Artikel 144. Loon van en vergoeding voor buitengewone diensten aan roeiers, enz., onderhoud en herstelling van vaartuigen en verdere daarmede in verband staande uitgaven, kantoorhuur, en andere kosten, uitgaven ter uitvoering van den loodsdienst op Aruba, zoomede bijdrage in de kosten van verzekering van in de haven van Willemstad liggende buizen van de waterleiding en kabels van de electrische verlichting.....	16 430
Totaal der VIIIste afdeeling..	320 528

IXde Afdeeling.

Pensioenen, wachtgelden, onderstanden, toelage, uitgaven voor de waarneming van tijdelijk opengevallen betrekkingen, uitgaven voor verbetering van bezoldigingen en toelagen van ambtenaren en beambten, zoomede duurtebijslagen.

Artikel 145. Pensioenen van burgerlijke landsdienaren.....	178 206
Artikel 146. Pensioenen van weduwen en nagelaten minderjarige kinderen van burgerlijke landsdienaren.....	103 118
Artikel 147. Kosten van uitbreiding van de pensioensregeling	*Memorie.*
Transporteere..	f 281 324 f 1 852 921

Per transport..	f 281 324	f 1 852 921
Artikel 148. Pensioenen van onderwijzers bij het bijzonder onderwijs en van hunne weduwen en kinderen.....	*Memorie.*	
Artikel 149. Wachtgelden.....	*Memorie..*	
Artikel 150. Onderstanden.....	2 778	
Artikel 151. Toelage aan een broeder in de orde van den Nederlandschen Leeuw	200	
Artikel 152. Kosten voor de waarneming van tijdelijk opengevallen betrekkingen, voor zoover het niet mogelijk is die aan te wijzen op de artikelen, waarin de bezoldigingen voor die betrekkingen zijn omschreven.....	10 000	
Artikel 153. Kosten van verbetering van de bezoldigingen, verlofbezoldigingen en toelagen van de ambtenaren en beambten, voor zoover het niet mogelijk is, die aan te wijzen op de artikelen, waarin die bezoldigingen, enz. zijn omschreven en, zoonoodig, duurtebijslagen op bezoldigingen, verlofbezoldigingen, toelagen, wachtgelden en onderstanden en aan onderwijzers bij het van overheidswege geldelijk gesteunde bijzonder onderwijs.....	525 000	
Totaal der IXde afdeeling..		f 819 302

Xde Afdeeling.

Onvoorziene uitgaven.

Artikel 154. Onvoorziene uitgaven.....	30 000
Totaal..	f 2 702 223

ALGEMEEN OVERZICHT.

Iste	Afdeeling.	Algemeen en gewestelijk bestuur	f 251 050
IIde	,,	Rechts- en politiewezen.....	207 257
IIIde	,,	Schutterij	400
IVde	,,	Geldelijk beheer.....	275 413
Vde	,,	Eeredienst, onderwijs en armenzorg	455 841
VIde	,,	Landbouw	77 200
VIIde	,,	Openbare gezondheidsdienst....	265 232
VIIIste	,,	Openbare werken.....	320 528
IXde	,,	Pensioenen, wachtgelden, enz..	819 302
Xde	,,	Onvoorziene uitgaven.....	30 000
			f 2 702 223

Curaçao	f 993 455
Aruba.....	112 209
Bonaire.....	81 105
St. Martin.....	86 497
St. Eustatius.....	53 615
Saba.....	45 735
Benedenwindsche eilanden.....	2 900
Bovenwindsche eilanden.....	20 875
Kolonie	1 305 832
	f 2 702 223

Twee millioen zeven honderd twee duizend twee honderd drie en twintig gulden.

Artikel 2.

Wanneer het bedrag uitgetrokken bij een der *artikelen* 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 27, 29, 31, 32, 33, 36, 38, 42, 44, 46, 48, 49, 50, 52, 55, 57, 59, 61, 62, 64, 66, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 96, 97, 99, 100, 102, 103, 105, 107, 108, 110, 111, 113, 115, 116, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 139, 141, 142, 144, 145, 146, 150, 152, en 153 van de bij deze verordening voorloopig vastgestelde begrooting ontoereikend wordt bevonden, kan het evenals de posten bij de *artikelen* 147, 148 en 149 voor *memorie* uitgetrokken, door overschrijving uit *artikel* 154 dier begrooting worden aangevuld.

Artikel 3.

Op *artikel* 154 van de bij deze verordening voorloopig vastgestelde begrooting worden aangewezen de tot het dienstjaar 1923 behoorende uitgaven, die hare omschrijving niet vinden in een der *artikelen* van die begrooting en moeten dienen ter voorziening in behoeften, die in den loop van dat dienstjaar onverwacht opkomen.

De uitgaven worden voor elke soort afzonderlijk in de rekening gebracht en omschreven.

Artikel 4.

Tot goedmaking van de uitgaven begrepen in de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923 worden voor dat jaar gebezigd de na te noemen middelen en inkomsten, te weten:

A. *Belastingen.*

a. Invoerrecht;
b. Accijns op gedistilleerd;
c. Accijns op geslacht;
d. Zegelbelasting;
e. Overdrachtsbelasting;
f. Belasting op openbare verkoopingen van roerend goed;
g. Grondbelasting;
h. Gebruiksbelasting;
i. Inkomstenbelasting;
j. Successiebelasting;
k. Vergunningsrecht;
l. Hondenbelasting;
m. Petroleumraffinaderijbelasting.

B. *Inkomsten van onderscheiden aard.*

a. Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening van de ambtenaren en hulp-ambtenaren van den burgerlijken stand;
b. Opbrengst van den zeilvaartdienst ter verzekering van de gemeenschap tusschen de eilanden der kolonie;
c. Boeten;
d. Vergoeding van de kosten van inschrijving, enz. van handelsmerken door het hulpkantoor voor den industrieelen eigendom;
e. Inkomsten van de vleeschhal;
f. Ontvangsten wegens examengelden gestort door aspirant-bestuurders van motorrijtuigen;
g. Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of afmonsteringen van scheepsvolk;
h. Huur van landsgronden en eigendommen;
i. Registratierecht;
j. Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen;
k. Huur van opslagplaatsen;
l. Uitvoerrecht:
van mijnproducten;
van zout;
m. Concessierechten:
voor de bruggen over de haven en het Waaigat;
voor de electrische werken;

n. Inkomsten van de posterij;
o. Teruggave van door de koloniale kas bestreden kosten van de koloniale postspaarbank;
p. Opbrengst van de posten voor draadlooze telegrafie;
q. Opbrengst van telefonische verbindingen;
r. Ontvangsten wegens loon van den hypotheekbewaarder op Curaçao;
s. Inkomsten van de Curaçaosche bank:
aandeel in de zuivere winst;
teruggave van door de koloniale kas bestreden kosten van de bank;
t. Schoolgelden;
u. Onzuivere opbrengst van het huis en erf N° 6 aan de Werfstraat op Scharloo;
v. Landbouw-opbrengsten;
w. Rente van verleende voorschotten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten;
x. Afbetaling op verleende voorschotten tot aanmoediging van den katoenbouw;
y. Inkomsten van het katoenhuis en verzending van katoenvezel en zaad, enz.;
z. Ontvangsten van den openbaren gezondheidsdienst;
aa. Opbrengst van de vergoeding voor verpleeggelden, enz.:
van in het gesticht voor krankzinnigen opgenomen lijders 1ste en 2de klasse;
van in het gesticht voor melaatschen opgenomen betalende lijders;
bb. Vergoeding van de kosten van onderzoek en beproeving van stoomketels en van vernieuwde vergunningen tot gebruik van die ketels;
cc. Loodsgelden;
dd. Kortingen op de inkomsten van ambtenaren en gepensionneerde ambtenaren wegens pensioen;
ee. Alle andere ontvangsten.

C. *Uit leening te verkrijgen gelden.*

D. *Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale middelen.*

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—30.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Artikel 12.

Kosten verbonden aan het vervoer van personen en goederen voor rekening der kolonie tusschen de eilanden der kolonie onderling. Bij het ontwerp tot voorloopige vaststelling van de begrooting voor 1922 werd deze post verhoogd met f 20 000,— en van f 45 000,— gebracht op f 65 000,— en wel overeenkomstig de in 1920 gedane uitgaven. Zijne Excellentie de Minister van Kolonien heeft deze verhooging niet overgenomen, omdat de post reeds bij de begrooting voor 1921 was verhoogd en de uitgaven in 1920 voor een niet onbelangrijk deel zijn gedaan voor eene buitengewone herstelling van een der schoeners, en voorts rekening houdende met de ingetreden daling van de prijzen van materialen.

De uitkomsten van het afgeloopen jaar 1921 hebben echter uitgewezen, dat de voorgestelde verhooging van dezen post voor 1922 niet onnoodig was. Immers, hoewel het bereids gelukt is den schoener „Frieda", die de gemeenschap tusschen de Benedenwindsche eilanden onderling onderhoudt, voor een minderen prijs te huren (vroeger f 1 000,— 'smaands, sedert November 1921 f 700,— 'smaands) en ook de vergoeding aan de schippers van de schoeners „Virginia" en „Estelle" voor voeding van de bemanning verminderd is, hebben de uitgaven over 1921 ongeveer f 60 000,— bedragen. In 1922 zullen deze uitgaven nog hooger zijn want de schoener „Estelle" eischt meer en meer herstellingen, terwijl aan gouvernements-passagiers 1ste klasse toegestaan is de reis naar de Bovenwindsche eilanden te maken over Trinidad en St. Kitts, welke reis ongeveer f 500,— per persoon kost.

Hoewel het in de bedoeling ligt van bedoelde vergunning een spaarzaam gebruik te laten maken, zullen toch de uitgaven hierdoor belangrijk stijgen.

Op grond van het vorenstaande wordt voor 1923 wederom een krediet van f 65 000,— aangevraagd, terwijl ondergeteekende aan Z. E. den Minister van Kolonien in overweging heeft gegeven den post, voor 1922, bij nota van wijziging wederom op het oorspronkelijk voorgestelde bedrag van f 65 000,— te brengen.

Artikel 15.

Kosten van kantoorbehoeften. Voor 1923 wordt slechts één post voor kantoorbehoeften uitgetrokken, waaruit zullen moeten worden gekweten de kosten van de kantoorbehoeften voor *alle* departementen en kantoren.

Zooals bij de Memorie van toelichting op de ontwerp-verordening, tot voorloopige vaststelling van de begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1922, bij § 2, sub 3o. is medegedeeld, wordt verwacht, dat, door het aanschaffen in het groot van de benoodigde schrijf- en andere kantoorbehoeften, bezuiniging zal worden verkregen. In verband hiermede wordt voor 1923 voor kosten van kantoorbehoeften slechts f 3500,— aangevraagd. De aan de verschillende departements- en kantoorchefs toegekende toelagen, welke in totaal f 4424,— bedroegen, zijn ingetrokken.

Artikel 23.

Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van het politiepersoneel. De oud-hoofdinspecteur van politie te Amsterdam, K. W. Elhorst, is belast met de waarneming van de betrekking

van inspecteur van politie in de kolonie Curaçao, onder genot van eene toelage naar reden van f 2500,— 'sjaars en eene toelage van f 2000,— 'sjaars, waarmede andere tijdelijke verhoogingen van inkomen, als duurte- en kinderbijslagen worden verrekend.

De formatie van het korps hoofd-agenten en agenten van politie is voor 1923 weer teruggebracht op die, vastgesteld bij de begrooting voor 1920. De 25 man meer, waarvoor bij de begrooting voor het jaar 1921 voor het eerst kredieten zijn toegestaan, zullen niet worden aangesteld. Ondergeteekende is van oordeel, dat verbetering van den politie-dienst niet door vermeerdering van personeel doch door verbetering van het gehalte der manschappen moet worden bereikt.

Artikel 31.

Uitgaven ten behoeve van verwaarloosde kinderen. Het aantal verwaarloosde kinderen aan de St. Vincentius-stichting toevertrouwd bedroeg op eind December 1921 67. Verwacht mag worden, dat dit aantal in den loop van 1923 gemiddeld 80 zal bedragen, waarvoor zal worden uitgekeerd, tegen f 0,50 per dag en per kind, een bedrag van f 14 600,— terwijl bovendien voor 4 verzorgers op Scherpenheuvel (jongensgesticht) en 2 verzorgsters op Santa Rosa (meisjesgesticht) naar reden van f 700,—, nog f 4 200,— noodig is.

Artikel 47.

Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen enz. van het personeel van de draadlooze telegrafie. De post voor draadlooze telegrafie op St. Martin is in den loop van 1921 gereed gekomen en voor het gebruik opengesteld. Voor 1921 was op de begrooting een bedrag van f 10 000,— toegestaan voor de exploitatiekosten van bedoelden post. Ofschoon nog niet met eenige zekerheid kan worden bepaald welk personeel in de toekomst noodig zal zijn voor het bedienen van den post op St. Martin, heeft ondergeteekende gemeend voor 1923 toch kredieten voor dat personeel te moeten aanvragen aan de hand van de gegevens, waarover thans beschikt kan worden. De bezoldigingen en toelagen, voor genoemd personeel uitgetrokken, zullen bij de aanstaande nieuwe regeling van de salarissen ook worden herzien.

Voor bedrijfs- en onderhoudskosten van den post op St. Martin wordt bij artikel 48 een bedrag van f 6 000,— uitgetrokken. Dit bedrag is als volgt samengesteld :

Gewone bedrijfs- en onderhoudskosten	f 4 000,—
Uitgaven voor het opschilderen van de torens.	2 000,—
	f 6 000,—

Artikel 48.

Bedrijfs- en onderhoudskosten van de inrichtingen voor draadlooze telegrafie.

Curaçao. De raming van dezen post wordt telkenjare zeer belangrijk overschreden. De uitgaven bedragen thans, in verband met de toeneming van het gebruik, dat van de inrichting wordt gemaakt, veel meer dan vroeger. De raming voor 1923 is gesteld op het bedrag, dat vermoedelijk in dat jaar zal moeten worden uitgegeven. Dit bedrag is samengesteld als volgt :

Gewone bedrijfs- en onderhoudskosten :		
voor den post te Willemstad.....	f 4 500,—	
voor den post op Daniel.....	500,—	
		f 5 000,—
Uitgaven voor het opschilderen van torens, enz. (2 maal 'sjaars).....		3 000,—
Aanschaffing en vernieuwing van batterijen, enz.		2 000,—
		f 10 000,—

Aruba en Bonaire. De ramingen van deze posten zijn verhoogd in verband met het voornemen om de inrichtingen op die eilanden te veranderen in fluitvonkenposten. De nieuwe ramingen zijn echter meer als stelposten te beschouwen, aangezien het verbruik van de nieuw op te richten stations nog onbekend is.

Artikel 49.

Kosten van de verandering van de posten voor draadlooze tele-

grafie op Aruba en Bonaire in fluitvonkenposten. Het voornemen bestaat om in 1923 de inrichtingen voor draadlooze telegrafie op Aruba en Bonaire te veranderen in fluitvonkenposten. De uitgaven van deze werken worden door het Departement van Kolonien geschat op f 6 250.— voor elk eiland, met inbegrip van de oprichtingskosten. Waarschijnlijk ligt het in de bedoeling, dat door de fabriek, die de stations levert, personeel wordt uitgezonden om ze op te stellen. Indien deze uitzending niet bepaald noodzakelijk is en de posten dus door het personeel op Curaçao zelf kunnen worden opgesteld, zullen de uitgaven waarschijnlijk belangrijk minder beloopen.

Artikel 50.

Reis- en teerkosten van het personeel van de draadlooze telegrafie. Aangezien besloten is den post voor draadlooze telegrafie op Daniel voorloopig niet naar Willemstad over te brengen, zooals oorspronkelijk in de bedoeling lag, wordt het krediet voor reis- en teerkosten van het personeel wederom verhoogd en gebracht op f 2 500,— ; te weten :

voor reiskosten (autokosten)	f	1 200,—
voor teerkosten		1 300,—
	f	2 500,—

Artikel 52.

Betalingen aan de telegraafkabelmaatschappij alsmede aan radio-maatschappijen voor doorzending van radio-telegrammen. Deze betalingen geschieden tot dusver ten laste van den post „Bedrijfs- en onderhoudskosten van de inrichtingen voor draadlooze telegrafie". Het komt regelmatiger voor een afzonderlijken post hiervoor uit te trekken. Het bedrag der raming is gesteld op ongeveer dat der uitgaven in het afgeloopen jaar, waarbij nog is gevoegd een bedrag van f 1 000,— in verband met het voor het gebruik openstellen van den post op St. Martin. Deze uitgaven komen alle, na verrekening met de betrokken maatschappijen, in de koloniale kas terug.

Artikel 60a.

Bijdrage ten behoeve van het zeemanshuis. De vereeniging „Het Zeemanshuis" zou van de vereeniging tot voorkoming en bestrijding van besmettelijke geslachtsziekten, die het zeemanshuis stichtte, een deel van de koloniale subsidie ontvangen. Voor de moedervereeniging was op de begrootingen voor 1919, 1920 en 1921 een subsidie van f 5 000,— uitgetrokken waarvan het zeemanshuis f 1 000,— zou ontvangen. Bij G. B. dd. 27 Maart 1919 No. 385, werd bovendien aan het zeemanshuis de gouvernementswoning No. 2 Bitterstraat om niet ten gebruike afgestaan.

Ondergeteekende heeft gemeend aan deze verkapte subsidie, waarover de Koloniale Raad niet werd gehoord, een einde te moeten maken en heeft mitsdien het bestuur van het zeemanshuis medegedeeld, dat van 1o. Januari 1922 af voor bovengenoemde woning een huur van f 50,— 'smaands moet worden betaald.

Waar de vereeniging tot voorkoming en bestrijding van besmettelijke geslachtsziekten geen levensvatbaarheid scheen te bezitten werd de voor haar op de begrootingen voor 1919 1920 en 1921 uitgetrokken bijdrage niet uitgekeerd en werd voor 1922 geen krediet voor het verleenen van die bijdrage aangevraagd.

De vereeniging „het Zeemanshuis", die, naar de meening van ondergeteekende, een zeer nuttig doel nastreeft, nl. om in deze havenplaats den zeeman een zindelijk tehuis te bezorgen voor weinig geld, heeft verzocht in het genot te worden gesteld van de subsidie, die haar eertijds was toegezegd door haar moedervereeniging.

Ondergeteekende meent, dat, waar het zeemanshuis anders in haar nuttig bestaan bedreigd wordt, aan haar verzoek moet worden tegemoet gekomen.

Het ligt in de bedoeling om, indien de Koloniale Raad zich met dezen post kan vereenigen, aan het zeemanshuis over 1922 eene bijdrage te verleenen van f 600,— gelijkstaande aan de huur, die zij voor het door haar gebruikt huis zal hebben te betalen.

Artikel 62b.

Verlies op wissels afgegeven op het Departement van Kolonien. Als grondslag voor de vaststelling van het bedrag der raming van

het verlies dat op door het gouvernement af te geven wissels in 1923 zal worden geleden is aangenomen, dat voor een bedrag van f 1 400 000,— zal worden getrokken, d. i. het gemiddelde van de in 1920 en 1921 getrokken bedragen, terwijl de disconto gesteld is op 2 %.

Artikel 71.

Uitkeeringen ten behoeve van het bijzonder onderwijs. De raming van de gewone bijdragen voor het bijzonder onderwijs is in overeenstemming met die voor 1922 geschied naar het beginsel van de gelijkstelling van de bezoldigingen van het verplichte personeel op de bijzondere scholen met dat der openbare scholen, op den voet als is voorgesteld in de ontwerp-verordening tot wijziging van de onderwijsverordening (P. B. 1907, No. 5), die December 1921 bij Uwen Raad is ingediend.

Het artikel is gesplitst in :

a. *Uitkeeringen voor het personeel,* welk onderdeel in verband met de termijnsverhoogingen, waarop verschillende leerkrachten in den loop van 1923 aanspraak zullen verkrijgen f 4 260,— hooger is gesteld dan in het ontwerp van wet tot definitieve vast stelling der begrooting voor 1922, door Z. E. den Minister van Koloniën ingediend. Het is f 23 260,— hooger dan in het ontwerp tot voorloopige vaststelling der begrooting voor genoemd jaar gesteld was, toen aan de raming ten grondslag lag de uitkeering volgens het ingetrokken ontwerp tot wijziging van de onderwijsverordening 1907 (stukken 1920-1921, No. 13, Nota van wijzigingen van 8 Januari 1921), waarbij nog verschil in bezoldiging tusschen gehuwden en ongehuwden op den voorgrond stond, welk verschil in de jongste voorstellen is vervallen;

b. *tegemoetkoming in de kosten van het stichten, verbouwen of aankoopen van schoollokalen en het aanschaffen van meubelen,* op welk onderdeel de gewone tegemoetkoming ingevolge het Koninklijk besluit van 23 Juli 1913, No. 45, (P, B. 1913, No. 47), die overgenomen is in het bovengenoemde ontwerp (vgl. het zesde lid van het nieuw artikel 44) is geraamd.

Artikel 72.

Kosten van overtocht en studie van jongelieden, die buiten de kolonie een opleiding ontvangen. Het komt regelmatiger voor om de uitgaven bestemd voor opleiding van jongelieden aan de geneeskundige school te Paramaribo, welke uitgaven op vorige begrootingen bij een afzonderlijken post van Afdeeling 7 waren geraamd, in dit artikel op te nemen. In verband hiermede en ook in verband met het voornemen om een tweetal jongelieden van de eilanden buiten Curaçao in Nederland op te leiden voor het onderwijzersexamen, in stede van hen de normaallessen op Curaçao te laten volgen, wordt bij dit artikel voor 1923 f 15 000,— in plaats van f 12 000,— aangevraagd, welk krediet, in verband met de noodzakelijke bezuiniging zoo laag mogelijk gesteld wordt. De raming van de tegemoetkoming aan leerlingen (normaallessen) van de eilanden buiten Curaçao, artikel 74 c, is, mede in verband hiermede voor 1923 f 2 000,— lager gesteld.

Artikel 75.

Kosten van de examens. Verwacht wordt, dat het nieuwe examenbesluit, waarbij maar eenmaal per jaar gelegenheid gegeven wordt tot het afleggen van examens, terwijl bepaalde examens op een der Bovenwindsche eilanden zullen worden afgenomen, als de inspecteur van het onderwijs daar de scholen bezoekt, tot vermindering der uitgaven zal leiden, waarom bij dit artikel in totaal f 150,— minder worden geraamd.

Artikel 76.

Uitgaven in verband met de bevordering van het schoolbezoek. In verband met de noodzakelijke bezuiniging zijn de kredieten, bij dit artikel uitgetrokken, zooveel mogelijk verlaagd. In 1923 zal schoolvoeding alleen dan worden verstrekt, wanneer de noodzakelijkheid daartoe aan geen twijfel onderhevig is.

Ook bij het verleenen van schoolprijzen zal de meeste zuinigheid worden betracht.

Artikel 78.

Kosten van leergangen. Naar het voorbeeld van de begrooting

voor 1922 zijn in een artikel de uitgaven voor alle leergangen bijeengevoegd, zoodat hieronder thans ook geraamd worden de uitgaven voor de leergangen in stroohoedenvlechten.

Met ingang van den 1n Januari 1922 is de heer H. J. C. Henriquez, Postdirecteur met verlof, onder dankbetuiging voor de door hem bewezen diensten eervol ontheven van de leiding van de stroohoedenvlechtnijverheid in de kolonie. De vlechtleergangen aan de verschillende scholen en de vlechtscholen voor oudere leerlingen zijn onder het toezicht van den Inspecteur van het onderwijs geplaatst, terwijl nader overwogen zal worden, wat nog in het belang der hoedenvlechtnijverheid zal moeten en kunnen gedaan worden, dan wel of tot verdere bezuiniging zal kunnen worden overgegaan.

Ter nadere toelichting van de geraamde bedragen diene het volgende :

a. Toelagen. Daar het niet noodzakelijk is gebleken op elk der eilanden leergangen voor herhalings- of vervolgonderwijs te openen of te handhaven, wordt een krediet van f 2 000,— voor de geheele kolonie voor de personen belast met het vervolgonderwijs voldoende geacht.

In verband met den vermoedelijken omvang van het huishoudonderwijs wordt voor toelagen aan de personen, belast met dat onderwijs f 1 000,— minder geraamd.

Voor de personen, belast met het vlechtonderwijs, wordt voorloopig geraamd f 10 000,— zijnde ongeveer het bedrag, dat in 1921 aan toelagen voor de hoofdvlechtsters is uitgegeven en ook voor 1922 was geraamd, daar het aantal vlechtleergangen niet zal worden uitgebreid.

b. aanschaffing van leermiddelen, werktuigen en andere benoodigdheden, alsmede andere uitgaven voor de leergangen. Waar het voor 1922 geraamde bedrag voor aanschaffing van leermiddelen, werktuigen enz., voor het huishoudonderwijs verband hield met de eerste inrichting, wordt voor 1923 daarvoor f 650,— minder geraamd.

Voor aanschaffing van leermiddelen, enz., alsmede andere uitgaven voor de leergangen voor stroohoedenvlechten, waaronder huur voor gebouwen voor het geven van vlechtonderwijs, aankoop en vervoer van water, kosten van het schoonhouden van gebouwen, enz. wordt in verband met de gedane uitgaven een bedrag van f 3 000,— geraamd.

Artikel 80.

Kosten van de gouvernementsboekerij en -leeszaal en van het koloniaal- en schoolmuseum. Van den post voor 1920 toegestaan voor de *eerste inrichting* van de gouvernements-boekerij en -leeszaal tot een bedrag van f 10 000,— werd, doordat een geschikte gelegenheid tot het inrichten ervan ontbrak, slechts f 889,— uitgegeven.

De inrichting is ook in 1921 niet gereed gekomen. Zeer waarschijnlijk zal in 1922 op bescheiden voet kunnen worden begonnen. Ten einde bij gebleken noodzakelijkheid in 1923 tot uitbreiding te kunnen overgaan, wordt het noodig geacht voor 1923 nogmaals f 1 000,— ter verdere inrichting beschikbaar te stellen, waarom het onderdeel *a.*, opnieuw geraamd is.

Artikel 81.

Bijdragen aan de armenkassen. Bij verordening van 30 Maart 1921, P. B. 1921, No. 68, tot regeling van het armwezen, welke verordening eerlang in werking zal treden, is o. m. bepaald, dat er op elk eiland der kolonie een openbare armenkas zal bestaan, terwijl bij artikel 5 van genoemde verordening onder de middelen van die armenkassen is opgenomen „een jaarlijks bij de koloniale huishoudelijke begrooting voor elke kas beschikbaar te stellen bijdrage".

Voorts is bij genoemde verordening bepaald (bij artikel 25), dat op het tijdstip van inwerkingtreding daarvan de op Aruba en St. Martin N. G. bestaande armenkassen opgeheven worden.

In verband met het bovenstaande worden de kredieten voor „onderstand aan behoeftigen" en voor „vergoeding aan armenkassen wegens gemis van inkomsten", die op vorige begrootingen voorkwamen, voor 1923 niet geraamd, doch worden in plaats daarvan kredieten aangevraagd voor bijdragen aan de armenkassen op de verschillende eilanden der kolonie. Bij het ramen dezer bijdragen is rekening gehouden met de uitgaven in de laatste jaren gedaan voor armenzorg op de verschillende eilanden.

Artikel 82.

Kosten van beheer der armenkassen. Bij artikel 6 van de in de vorige toelichting bedoelde verordening is bepaald, dat de kosten van beheer der armenkassen ten laste van de koloniale huishoudelijke begrooting komen. Deze post is een uitvloeisel van die bepaling. Ofschoon nog niet kan worden vastgesteld hoeveel die kosten zullen bedragen wordt voor 1923 voor de geheele kolonie een krediet van f 1 000,— aangevraagd, ter vermijding van eene memorie-raming.

Artikel 85.

Bezoldiging of verlofbezoldiging van den hulp-landbouwkundige op de Bovenwindsche eilanden, met persoonlijken titel van landbouwkundige in de kolonie Curaçao. De Koloniale Raad heeft zich meerdere malen uitgesproken tegen het behoud van een landbouwkundige op Curaçao.

Bij de behandeling van de ontwerp-verordening tot voorloopige vaststelling van de begrooting voor 1920 werd in den Raad de meening geuit, dat de landbouwkundige alleen op de Bovenwindsche eilanden nuttig zou kunnen werken en werden de kredieten voor de bezoldiging, enz. van den landbouwkundige op Curaçao bij amendement van genoemde begrooting afgevoerd. Deze kredieten zijn bij de definitieve vaststelling van de begrooting voor 1920 wederom daarop gebracht en komen ook voor op de begrootingen voor 1921 en 1922.

Ondergeteekende meent echter aan den drang, door den Raad uitgeoefend, te moeten toegeven, vooral ook met het oog op de omstandigheid, dat de toestand van de financien der kolonie tot het betrachten van de meeste zuinigheid noopt.

In verband met het bovenstaande zal in de door het vertrek van den landbouwkundige, den heer Dussel, ontstane vacature niet worden voorzien en worden voor 1923 geen kredieten aangevraagd voor bezoldiging, enz. van een landbouwkundige op Curaçao, terwijl voor uitgaven in het belang van den landbouw en de veeteelt op Curaçao slechts f 1 500,— instede van f 8 750,— wordt uitgetrokken. Verwacht wordt, dat dit voor 1923 aangevraagd krediet van f 1 500,— voldoende zal zijn voor het doen der uitgaven van beheer en onderhoud van de proefvelden op Cas Chiquitoe en Kwartier, welke proefvelden, al zullen daarop geen nieuwe proeven meer worden genomen, toch in behoorlijken staat moeten worden gehouden. Met het beheer over die proefvelden heeft ondergeteekende een persoon belast, die ook zoo noodig bij den weerkundigen dienst assistentie zal moeten verleenen.

Aan den hulp-landbouwkundige op de Bovenwindsche eilanden is de persoonlijke titel van landbouwkundige in de kolonie Curaçao toegekend met bepaling van St. Martin als zijn voorloopige standplaats.

Artikel 89.

Voorschotten en andere buitengewone uitgaven tot bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt. De plannen tot bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt, zooals die bij de toelichting van Gouverneur Helfrich op de wenschelijkheidsbegrooting voor 1920 (Stukken Koloniale Raad 1920—1921—3) zijn ontwikkeld, werden in 1921 slechts gedeeltelijk uitgevoerd. Niet alleen de langdurige droogte tot einde September 1921 is hiervan de oorzaak geweest, maar ook is gebleken, dat de animo voor het nemen van voorschotten, zoodra degelijke waarborgen voor de terugbetaling daarvan werden geeischt, zeer gering was. Ondergeteekende heeft echter gemeend deze waarborgen te moeten blijven eischen. Hij verwacht, dat de overvloedige regens, die in de laatste maanden van 1921 gevallen zijn en waardoor de toestand van landbouw en veeteelt op de Benedenwindsche eilanden in belangrijke mate is verbeterd, de lust tot het gebruik maken van de opengestelde gelegenheid om voorschotten te verkrijgen, bij de planters zal doen toenemen.

In verband hiermede acht hij het gewenscht om ook voor 1923 kredieten beschikbaar te stellen voor het verleenen van voorschotten, enz. Deze kredieten zijn echter belangrijk lager gesteld dan die voor 1921 en 1922 toegestaan.

Artikel 90.

Kosten tot aanmoediging van den katoenbouw. Ofschoon

het thans, met het oog op de aanwezigheid van de „Cotton pink boll worm", niet gewenscht is den katoenbouw op St. Eustatius aan te moedigen, aangezien de bestrijding van genoemd insect zeer kostbaar is en de katoenbouw slechts schade zal opleveren, meent ondergeteekende toch voor 1923 kredieten aan te moeten vragen voor de aanmoediging van genoemden bouw, in de hoop dat, na eventueele vernietiging van al de oude aangetaste planten, de katoen wederom met succes op St. Eustatius zal kunnen worden verbouwd.

Artikel 92a.

Bezoldiging of verlofbezoldiging van den directeur van den openbaren gezondheidsdienst. Met de waarneming van de betrekking van directeur van den openbaren gezondheidsdienst is belast Dr. A. J. H. Bergman, onder genot van een inkomen van f 15 000,—, waaronder begrepen is eene ervaringstoelage en vergoeding wegens laboratoria werkzaamheden.

Aangezien de nieuwe titularis op het tijdstip waarop deze begrooting werd samengesteld nog niet in de kolonie was aangekomen, kon bij het vaststellen der raming van de posten der afdeeling „openbare gezondheidsdienst" geen rekening worden gehouden met zijne zienswijze. De ramingscijfers zijn over het algemeen overgenomen van de vorige begrooting. Slechts in enkele gevallen, waar een wijziging van die cijfers noodzakelijk bleek, is van dezen regel afgeweken.

Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van de gouvernementsgeneeskundigen in de buitendistricten op Curaçao. Groote moeilijkheid wordt ondervonden bij het aanvullen van de vacatures ontstaan bij den geneeskundigen dienst. In verband hiermede wordt voor 1923 een krediet aangevraagd voor bezoldiging van twee geneeskundigen in de buitendistricten van Curaçao, in stede van drie.

Artikel 97.

Kosten van uitvoering van den quarantaine-dienst. (Bonaire, St. Martin St. Eustatius en Saba). Het komt gewenscht voor, in verband met de bestaande mogelijkheid dat er ook op deze eilanden quarantaine-maatregelen moeten worden genomen, een krediet beschikbaar te stellen voor het doen der eventueele kosten ter uitvoering van den quarantaine-dienst aldaar. Dit krediet wordt voor elk eiland gesteld op f 150,— welk bedrag sedert 1919 voor Aruba op de begrooting voorkomt.

Artikel 130.

a.

Beschieten met hout en herstellen van het dak van de districtmeesterswoning op Rust. Het dak van dit gebouw lekt bij regen hinderlijk, hetgeen te wijten is aan de flauwe helling der dakvlakken. Daarom dient er onder de pannen een houtenbeschieting te worden aangebracht, met waterhollen en tengels. Dit krediet kwam reeds op de begrooting voor 1921 voor, doch het werk werd in dat jaar niet uitgevoerd, daarom wordt voor 1923 opnieuw voor dit doel een krediet aangevraagd.

b.

Oververven van de buitenhoutwerken in den batterijmuur en van de boogwoningen daarin. Deze houtwerken zijn verveloos. Het zal in 1923 acht jaar geleden zijn dat zij voor de laatste maal werden geverfd.

c.

Oververven van het houtwerk van het cantinegebouw. Het houtwerk van dit gebouw is verveloos. In 1914 werd dit gebouw opgetrokken en sedert is niet meer geverfd.

d.

Oververven van het buiten- en binnenhoutwerk van de woning van den adjudant-onderofficier. De buiten- en binnenhoutwerken van dit gebouw zijn verveloos. Voor het laatst is deze woning in 1915 opgeverfd.

e.

Vernieuwing van de verharding in de Heerenstraat. De ver-

harding van de Heerenstraat, bestaande in een keibestrating, verkeert in zeer slechten toestand. Aangezien deze straat te smal is voor een steenslagverharding, zal een bestrating van „scoriaebricks" worden gelegd. Een bestrating met houten blokken, waarvoor op de begrooting voor 1921 gelden waren uitgetrokken, zou te kostbaar zijn geweest.

f.

Vernieuwen van de verharding van den Scharlooweg, zoomede het aanbrengen van kantlagen en het verbeteren van de afwatering van dezen weg. De verharding van den Scharlooweg is totaal versleten, zoodat algeheele vernieuwing daarvan noodzakelijk is.

g.

Vernieuwen en herstellen van den kademuur langs het Brionplein. Deze kademuur verkeert in zeer slechten toestand en heeft dringend herstelling en vernieuwing noodig.

h.

Buitengewone herstellingen aan de wegen en straten in het dorp Kralendijk, voornamelijk de Breedestraat en den Strandweg. (Bonaire). Ook voor 1923 wordt een bedrag van f 600,— noodig geacht voor de verdere herstelling van de bij dezen post bedoelde straten en wegen. Op de begrootingen voor 1920 en 1921 was een gelijk bedrag voor dit doel toegestaan. Het voor 1920 toegestaan krediet bleef echter voor het grootste gedeelte ongebruikt.

i.

Buitengewone herstelling aan den Zoutpannenweg. (Bonaire). Voor herstelling van dezen weg, die in slechten staat verkeert, wordt voor 1923 een bedrag van f 1 000,— noodig geacht. Op de begrooting voor 1920 was voor de gedeeltelijke herstelling van dezen weg een krediet van f 400,— toegestaan, welk krediet uit gebrek aan werkvolk ongebruikt bleef.

j.

Buitengewone herstelling van den steiger op de reede van Kralendijk. (Bonaire). De steiger verkeert in zeer slechten staat en herstelling is dringend noodig.

k.

Buitengewone uitgaven voor onderhoud en herstelling van landsgebouwen, en eigendommen, straten en wegen. (St. Eustatius). Ook voor 1923 wordt een krediet aangevraagd om in dat jaar te kunnen voortgaan met het herstellen van de landsgebouwen enz. op St. Eustatius.

l.

Oververven van de houtwerken der schoolgebouwen te Windwardside en St. John's. (Saba). De houtwerken van deze scholen zijn verveloos en moeten noodzakelijk worden overgeverfd.

m.

Buitengewone herstelling aan de arrestlokalen en het aanbrengen van nieuwe vloeren in die gebouwen. (Saba). De beide arrestlokalen eischen dringend herstelling. Ook de vloeren van die lokalen verkeeren in zeer slechten staat en moeten noodzakelijk worden vernieuwd.

n.

Buitengewone herstelling aan de wegen leidende naar de Ladderbaai en de Windwardside. (Saba). Deze wegen verkeeren in zeer slechten staat en herstelling daarvan wordt dringend noodig geacht. De meeste treden moeten worden hersteld.

Artikel 131

a.

Bouw van twee veranda's bij het krankzinnigengesticht. Deze bouw is noodig omdat de patienten overdag in de buitenlucht, beschermd tegen de zon, moeten kunnen vertoeven.

b.

Aanschaffing van een auto-sproeiwagen voor het besproeien van de straten en wegen in het stadsdistrict. Voor de aanschaffing van een auto-sproeiwagen was op de begrooting voor 1921 een post uitgetrokken. Aangezien de aanschaffing nog niet heeft plaats gehad, wordt op deze begrooting opnieuw een krediet daarvoor aangevraagd.

c.

Aanschaffing van een auto-truck ten dienste van openbare werken. Bij openbare werken kan een auto-truck niet langer ontbeerd worden.

d.

Aanleg van een telefoon van den post voor draadlooze telegrafie naar het douanekantoor. (St. Martin). Het is gewenscht, dat de post voor draadlooze telegrafie op St. Martin door een telefoon wordt verbonden met het douanekantoor te Philipsburg, daar de post op een half uur gaans van de stad ligt.

e.

Het bouwen van een armhuis. (St. Eustatius). Een armhuis is op St. Eustatius beslist noodzakelijk. De algemeene woningtoestand is zeer slecht; de armen wonen in huizen, waarvan de daken niet meer herstelbaar zijn. De kosten van den bouw van dit huis worden geschat op f 7 000,—.

f.

Het bouwen van een kleine algemeene slachtplaats. (St. Eustatius). In het belang van de volksgezondheid wordt dit gebouwtje noodig geacht. De gouvernements-geneeskundige kan op een algemeene slachtplaats naar behooren toezicht uitoefenen.

g.

Aanschaffing van twee boeilichamen en kosten van het leggen daarvan. (Saba). Deze boeien, waarvan er een in de Fortbaai en de ander in de Ladderbaai zal worden gelegd, zijn dringend noodig omdat de paketschoeners te veel tijd verliezen als zij in genoemde baaien telkens hun ankers moeten laten vallen en het daarna uit groote diepte weder moeten ophieuwen.

Deze boeien zijn inderdaad noodzakelijk en de veiligheid van de scheepvaart zal, niet alleen in de orkaanstijden, doch ook in het overige gedeelte van het jaar door het leggen daarvan worden gebaat.

De Koloniale Raad heeft bereids bij de verordening tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921 te verhoogen, een krediet van f 4 000,— goedgekeurd voor „aanschaffing van twee boeien met ankers en kettingen en aanlegkosten daarvan aan de Fortbaai en de Ladderbaai op Saba". Dit krediet werd echter niet op de begrooting voor 1921 gebracht, om welke reden het op deze begrooting opnieuw wordt uitgetrokken. Het bedrag van het krediet is thans op f 2 500,— gesteld instede van op f 4 000,—, omdat het departement van openbare werken er intusschen in geslaagd is voor betrekkelijk lagen prijs de noodige kettingen aan te koopen.

Artikel 134*a*.

Aanlegkosten van werken in het belang van de waterverschaffing. (Curaçao). Het komt gewenscht voor, den aanleg van belangrijke werken in het belang van de waterverschaffing uit te stellen, totdat de resultaten van het onderzoek in zake de watervoorziening bekend kunnen zijn. In verband hiermede wordt bij dezen post voor 1923 instede van f 17 000,— slechts f 7 000,— uitgetrokken, welk bedrag beschikbaar wordt gehouden voor het tot stand brengen van werken, waarvan de noodzakelijkheid in genoemd jaar eventueel mocht blijken.

Artikel 135.

Kosten van onderzoek naar de mogelijkheid om Willemstad van een drinkwaterleiding te voorzien. Hoewel in den loop van

1921 reeds een aanvang is gemaakt met dit onderzoek, laat het zich aanzien, dat in het jaar 1922 meerendeels algemeene geologische onderzoekingen zullen worden verricht en dat het volledig onderzoek naar de mogelijkheid van een drinkwatervoorziening van Willemstad eerst zijn beslag zal krijgen in 1923. Om deze redenen wordt het krediet van f 20 000,— voor het doen der kosten van bovenbedoeld onderzoek ook voor 1923 aangevraagd.

Artikel 142.

Kosten van bedrijf van den weerkundigen dienst enz. In verband met de opheffing van den landbouwkundigen dienst op Curaçao is de weerkundige dienst wederom opgedragen aan den directeur van openbare werken. De kosten voor toelagen aan de personen, belast met het doen van waarnemingen, zoowel op Curaçao als op de Bovenwindsche eilanden, alsmede die voor herstelling en aanschaffing van toestellen en bezorgen van telegrammen, enz. worden voor 1923 geschat op f 2 000,—.

Artikel 153.

Kosten van verbetering van de bezoldigingen, enz. van de ambtenaren en beambten, voor zoover het niet mogelijk is die aan te wijzen op de artikelen, waarin die bezoldigingen, enz. zijn omschreven en, zoo noodig, duurtebijslagen op bezoldigingen, enz. en aan onderwijzers bij het van overheidswege geldelijk gesteunde bijzonder onderwijs. Evenals op de begrootingen voor 1921 en 1922 wordt ook voor 1923 een krediet aangevraagd voor salarisverbetering van de ambtenaren, enz, waarbij ruimte is gelaten voor de uitkeering van duurtebijslagen.

De ontwerp-verordening tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen, enz. der ambtenaren, enz. in de kolonie Curaçao, den 13n Mei 1921 door den ambtsvoorganger van ondergeteekende ingediend, was door Uwen Raad den 24n. Februari j.l. nog niet behandeld.

Onder deze omstandigheden achtte ondergeteekende het geraden bij schrijven van 24 Februari j.l. dat ontwerp terug te nemen en de bezoldigingen zelf te regelen, waar, ingevolge de bedoeling van het Regeeringsreglement, de regeling der bezoldigingen slechts bij uitzondering langs den weg van algemeene verordening behoort te geschieden.

Het heeft in de bedoeling van ondergeteekende gelegen deze salarisregeling zoodanig vast te stellen, dat ernstig rekening wordt gehouden met de financieele draagkracht der kolonie.

Ondergeteekende zal den Raad zoo spoedig mogelijk een nota doen toekomen, waarbij dit aangevraagde krediet nader wordt toegelicht. Uit deze toelichting zal blijken hoe ondergeteekende zich de nieuwe salarisregeling voorstelt.

De nieuwe regeling zal terugwerken tot 1 Januari 1922, indien de helft der kosten door de kolonie wordt betaald uit belastingverhooging.

Willemstad, den 1n. Maart 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—30.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

NOTA BETREFFENDE DEN TOESTAND VAN DE FINANCIEN VAN DE KOLONIE CURAÇAO.

Nº 3.

Op verzoek van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën wordt, ter begeleiding van de ontwerp-begrooting voor het dienstjaar 1923, deze nota overgelegd.

De inhoud van de memorie van toelichting kan hierdoor beperkt blijven tot een bespreking der ontwerp-begrooting op zich zelf en wint dus in doelmatigheid en overzichtelijkheid.

Hieronder volgt een vergelijkend overzicht van de uitkomsten der Ontvangsten en Uitgaven der kolonie over de jaren 1916—1921 en van de ramingen dier ontvangsten en uitgaven voor de jaren 1922 en 1923.

	UITKOMSTEN.						RAMINGEN.	
	1916.	1917.	1918.	1919.	1920.	1921.	1922.	1923.
ONTVANGSTEN:								
Belastingen.....	f 498 413	f 558 951	f 570 360	f 879 273	f 1 068 486	f 1 025 192	f 886 130	f 1 024 750
Inkomsten van onderscheiden aard.....	333 903	243 717	348 906	617 720	1 215 039	613 104	416 399	383 900
Te zamen.....	f 832 316	f 802 668	f 919 266	f 1 496 993	f 2 283 525	f 1 638 296	f 1 302 529	f 1 408 650
UITGAVEN:								
Alle uitgaven.....	1 379 009	1 528 280	1 794 602	2 666 918	3 552 457	2 642 235	2 796 316	2 702 223
Nadeelig verschil...	f 546 693	f 725 612	f 875 336	f 1 169 925	f 1 268 932	f 1 003 939	f 1 493 787	f 1 293 573

Dienst 1921.

De ramingen voor het jaar 1921 waren als volgt:

Uitgaven		f 2 651 618,—
Ontvangsten		1 252 929,—
Nadeelig verschil		f 1 398 689,—
Leening	f 143 500,—	
Subsidie	1 255 189,—	
		1 398 689,—

De voorloopige uitkomsten van den dienst zijn als volgt:

Uitgaven	f 2 642 235,—
Ontvangsten	1 638 296,—
Nadeelig verschil	f 1 003 939,—
Uit leening te verkrijgen	16 796,—
Te kort	f 987 143,—

Dit voorloopig tekort, dat f 268 046,— minder is dan de raming der bijdrage uit 's Rijks schatkist, zal echter belangrijk moeten stijgen, daar de dienst 1921 voor het doen van uitgaven eerst op ultimo December 1922 wordt afgesloten en er nog vele uitgaven op dezen dienst zullen zijn te boeken, waarvan het bedrag, uit gebrek aan gegevens, nog niet kan worden vastgesteld.

Wat de uitgaven betreft zij het volgende opgemerkt:

Overschreden werden de Afdeelingen I, IV, IX en X.

De overschrijding bedroeg op:

Afdeeling I ..... f 65 417,—

in hoofzaak als gevolg van de hooge overtochtskosten, enz. van burgerlijke ambtenaren, enz.; buitengewone uitgaven verbonden aan de overbrenging van een groot aantal behoeftige arbeiders van Cuba naar de kolonie; kosten van vervoer van personen en goederen tusschen de eilanden der kolonie onderling; alsmede hooge kosten van telegrammen.

Afdeeling IV..... f 139 851,—

voornamelijk te wijten aan verlies op wissels afgegeven op het Departement van Koloniën; kosten voor het inrichten van een post voor draadlooze telegrafie op St. Martin en verder aan de hooge bedrijfs- en onderhoudskosten der verschillende stations voor draadlooze telegrafie.

Afdeeling IX..... f 185 001,—

hoofdzakelijk te wijten aan toekenning van een hoogeren duurtebijslag aan ambtenaren en beambten en aan onderwijzers bij het van overheidswege geldelijk gesteunde bijzonder onderwijs, dan waarop bij de raming gerekend was.

Afdeeling X..... f 7 790,—

welke uitgaven omschreven zijn in stuk Nº 9.

De afdeelingen II, III, V, VI, VII en VIII bleven beneden de raming.

Het overschot bedroeg op:

Afdeeling II..... f 25 953,—

hetgeen voornamelijk te danken is aan het feit, dat de voorgenomen uitbreiding van het politiekorps met 25 man niet heeft plaats gehad, alsmede aan de geringe bevolking der gevangenissen.

Afdeeling III..... f 84,—

Afdeeling V..... 52 471,—

hetgeen toe te schrijven is aan niet-uitzending uit Nederland van onderwijzers voor het openbaar uitgebreid onderwijs; het minder aantal toegekende studiebeurzen dan waarop gerekend was; sterke beperking der schoolvoeding en mindere uitgaven voor de stroohoedenvlechtnijverheid.

Afdeeling VI..... f 101 949,—

hetgeen te danken is aan het slechts op zeer beperkte schaal verleenen van voorschotten en doen van buitengewone uitgaven tot bevordering van landbouw en ter verbetering van de veeteelt, in verband met de abnormale droogte in de eerste helft van het dienstjaar en ter bezuiniging.

Afdeeling VII..... f 31 252,—

hetgeen voornamelijk te danken is aan mindere uitgaven voor verpleging, zoowel van krankzinnigen als van de opgenomenen in de inrichting voor behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten en van de onvermogenden, enz.

Afdeeling VIII..... f 195 733,—

hetgeen is toe te schrijven aan het niet uitvoeren van nieuwe werken, waarvoor op de begrooting voor 1921 kredieten zijn toegestaan, als: bouw van een nieuw tolkantoor; bouw van twee paviljoens bij het krankzinnigengesticht; bouw van twee ziekenzalen bij de inrichting voor behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten, aanleg van 2 havenhoofdjes op Saba, enz. Op den post „Nieuwe werken" werd f 136 907,— minder uitgegeven dan geraamd. Het overschot is verder ook te danken aan de veel geringere uitgaven voor: kosten van onderzoek naar de mogelijkheid om Willemstad van een drinkwaterleiding te voorzien; kosten voor verbetering van de Paardenbaai op Aruba en kosten van den mijnbouwkundigen dienst. In 1921 bleef ook het toezichthoudend personeel bij het departement van openbare werken beperkt.

In 1921 is voortdurend getracht de overschrijdingen tot een minimum te beperken. De oorzaken der groote overschrijdingen waren gelegen in buitengewone omstandigheden, waaraan niets of weinig te doen viel, of zijn geschied met toestemming van den Kolonialen Raad.

Wat de ontvangsten betreft in 1921, deze werden geraamd op..... f 1 252 929,—

terwijl de opbrengst..... 1 638 296,—

bedroeg of..... f 385 367,—

meer dan de raming.

De belastingen brachten f 1 025 192,— of f 147 362,— meer dan de raming op. Deze meerdere opbrengst is te danken aan de hooge opbrengst van de gedistilleerdaccijns, ad f 388 485,— terwijl de raming f 223 800,— bedroeg. Bij de verhooging der accijns werd op vermindering van het verbruik gerekend, welke verwachting echter niet bewaarheid werd.

De inkomstenbelasting bracht f 133 942,— op of f 23 358,— minder dan de raming, in verband met het laat afkondigen van enkele kohieren, waarbij juist hooge aanslagen zijn vastgesteld.

De inkomsten van onderscheiden aard brachten f 613 104,— op of f 238 005,— meer dan de raming, ad f 375 099,—. Deze meerdere opbrengst is voornamelijk toe te schrijven aan:

uitkeering uit de Nederlandsche Oorlogswinstbelasting 1916, inclusief rente, ad f 107 743,—;

overstorting in de koloniale kas, krachtens de verordening van den 22n. September 1920 (P. B. 1920, Nº 57) van dat gedeelte van de ter Wees- onbeheerde- en desolate boedelkamer op Curaçao berust hebbende fondsen en de daardoor opgebrachte interesten, dat nog in administratie was bij de Curaçaosche Hypotheekbank, als onbeheerde kapitalen, te weten f 71647,—;

opbrengst van verkochte levensmiddelen, ad ongeveer f 10 000;

hooge opbrengst van het uitvoerrecht, ad f 74 212,— terwijl de raming f 61 400,— bedroeg.

Verder waren de inkomsten der posterijen en van de posten voor draadlooze telegrafie respectievelijk f 16 802,— en f 18 641,— boven de raming.

Ten slotte zij vermeld, dat de kortingen op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioen bedroegen f 49 306,— van welk bedrag bij aanneming der betrekkelijke aanhangige wijzigingen der pensioenverordeningen een bedrag van ongeveer f 35 000,— aan de ambtenaren zal moeten worden gerestitueerd.

Dienst 1922.

Getracht zal worden de uitgaven van 1922 niet alleen binnen het kader der toegestane bedragen te houden, maar zooveel mogelijk de zuinigheid te betrachten.

Wat de inkomsten betreft, een bedrag van ongeveer f 35 000,— zal waarschijnlijk niet ten bate van de kortingen op de inkomsten van ambtenaren komen bij aanneming van de aanhangige wijzigingen der pensioenverordeningen.

Verder valt over den dienst 1922 nog weinig positiefs mede te deelen.

Overgegaan kan thans worden tot eene uiteenzetting van de cijfers van den

Dienst 1923.

De uitgaven worden in totaal geraamd op			f 2 702 223,—
tegen voor 1922			2 796 316,—
Minder dan voor 1922			f 94 093,—
Lager geraamd:			
Afdeeling II	f 20 719,—		
,, III	61,—		
,, V	19 234,—		
,, VI	108 750,—		
,, VII	27 762,—		
,, VIII	8 496,—		
		f 185 022,—	
Hooger geraamd:			
Afdeeling I	f 18 115,—		
,, IV	56 413,—		
,, IX	16 401,—		
		f 90 929,—	
			f 94 093,—

Ten opzichte van de hoogere raming van enkele afdeelingen zij vooreerst het volgende opgemerkt:

Bij het ontwerpen der begrooting is ernstig rekening gehouden met de financieele moeilijkheden, waarmede het Moederland te kampen heeft en de uitgaven zijn dan ook tot het onvermijdelijke teruggebracht. Het streven naar eene verlaging van het Rijkssubsidie, dat reeds vroeger als juist is erkend, is thans meer dan ooit door de noodzakelijkheid geboden. Deze verlaging zal moeten worden verkregen door een zeer voorzichtig en economisch beheer der kolonie, waar iedere uitgaaf zorgvuldig zal moeten worden overwogen en iedere nieuwe uitgaaf zooveel mogelijk zal moeten worden vermeden.

De afdeelingen, die eene verhooging aanwijzen hebben dit dan ook in het algemeen niet te wijten aan voorgenomen nieuwe maatregelen, maar aan maatregelen, die onafwijsbaar zijn gebleken.

De verhooging van afdeeling I toch is te wijten aan de verhooging van den post ,,Kosten verbonden aan het vervoer van personen en goederen voor rekening der kolonie tusschen de eilanden der kolonie onderling'', welke post gesteld is op ongeveer het in 1921 uitgegeven bedrag.

De verhooging van afdeeling IV is voor een deel te wijten aan de hoogere ramingen van de uitgaven voor de posten voor draadlooze telegrafie, noodzakelijk in verband met de toeneming van het gebruik dat van de draadlooze telegrafie wordt gemaakt en met de opening van den post op St. Martin, en aan de uitgaven voor de verbetering van de stations op Aruba en Bonaire. Voorts is de verhooging van deze afdeeling te wijten aan de hoogere raming van den post ,,Verlies op wissels afgegeven op het Departement van Koloniën'', welke uitgave niet in de hand is.

De verhooging van afdeeling IX is een gevolg van het uitvoeren der pensioenverordeningen.

De verlaging der verschillende andere afdeelingen is niet dan door groote opofferingen verkregen. Maatregelen, die zeer nuttig zijn, werden uitgesteld tot betere tijden. Zoo zijn niet opnieuw geraamd: de bouw van een nieuw tolkantoor en de bouw van een nieuw postkantoor. Eveneens is een subsidie aan de R. K. missie voor den bouw van 3 scholen in de buitendistricten niet op de begrooting gebracht. De economische maatregelen in verband met verbetering van landbouw en veeteelt zullen op kleinere schaal dan oorspronkelijk voorgenomen was, worden ter hand genomen. Schoolvoeding wordt tot het minimum beperkt, het verleenen van studiebeurzen eveneens. Ook zal ernstig getracht worden beneden de geraamde f 525 000,— voor verbetering van bezoldigingen, enz. te blijven.

De middelen en inkomsten tot bestrijding der uitgaven zijn geraamd op	f 1 408 650,—
Uit leening te verkrijgen gelden op	70 000,—
Bijdrage uit 's Rijksschatkist tot aanvulling der koloniale middelen op	1 223 573,—
	f 2 702 223,—

De belastingen zijn geraamd op f 1 024 750,— of f 138 620,— meer dan voor 1922.

Deze hoogere raming is voornamelijk toe te schrijven aan een verwachte hoogere opbrengst der gedistilleerdaccijns ad f 102 100,—, in verband met de opbrengst over 1921, alsmede aan de hoogere ramingen der kohierbelastingen in verband met het bedrag der kohieren van 1921.

De raming van de Inkomsten van onderscheiden aard is f 32 499,-- lager dan die voor 1922.

Tegenover eene hoogere raming van de inkomsten van de posterij en van de opbrengst van de posten voor draadlooze telegrafie van in totaal f 27 850,—, staat het niet meer ramen van het middel ,,Terugbetaling door de telegraafkabelmaatschappij van door haar verschuldigde renten wegens uit de koloniale kas ontvangen en inmiddels terugbetaalde gelden ter zake van den haar verleenden waarborg'', ad f 24 000,-- en een lagere raming van het middel ,,Kortingen op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioen'', ad f 38 000,—, een en ander in verband met de verwachting, dat de telegraafkabelmaatschappij in 1922 het door haar nog verschuldigde zal afbetalen en in verband met de voorgenomen afschaffing van de korting voor eigen pensioen door ambtenaren en gepensionneerden en van de korting voor weduwen en weezenpensioen door gehuwde ambtenaren.

Met de voorgenomen belastingherziening is geen rekening gehouden al moge verwacht worden, dat deze zeker haar stempel op de opbrengst der middelen en inkomsten in 1923 zal drukken.

Resumeerende zij nog vermeld, dat op de uitgaven, vergeleken met 1922, een vermindering heeft plaats gehad van	f	94 093,—
en dat de opbrengst, vergeleken met 1922, een verhoogde raming aanwijst van		106 121,—
	f	200 214,—

Deze verschillen hebben tot gevolg, dat, vergeleken met 1922, de uit leening te verkrijgen gelden	f	95 000,—
en de Rijksbijdrage		105 214,—
minder zijn geraamd.	f	200 214,—

Willemstad, den 1n. Maart 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.—30.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

UITGEWERKTE EN TOELICHTENDE STAAT.

Nº 4.

ONTWERP

KOLONIALE HUISHOUDELIJKE BEGROOTING

VAN

CURAÇAO

VOOR HET DIENSTJAAR

1923.

UITGEWERKTE EN TOELICHTENDE STAAT.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.				Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		Iste AFDEELING.								*Waar niet anders is vermeld, hebben de ramingen betrekking op het eiland Curaçao.*
		Algemeen en gewestelijk bestuur.								*Met St. Martin is het Nederlandsch gedeelte van het eiland bedoeld.*
		Gouvernementssecretarie en algemeene dienst.								*Waar niet anders is vermeld, zijn de verschillen tusschen de ramingen van 1923 en 1922, voor wat betreft de bezoldigingen en toelagen van de ambtenaren en beambten, hieraan toe te schrijven, dat hunne inkomens geraamd zijn in overeenstemming met hun diensttijd.*
1		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en bruggegeld van den gouvernements-secretaris en verdere ambtenaren en beambten:								
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:								
		1 gouvernements-secretaris, tevens ambtenaar van den burgerlijken stand, f 4000 tot f 5000			f 5 000,—		5 000,—	f 5 000,—	f 5 000,—	(1) Het aantal 1ste-klerken op Curaçao is vermeerderd in verband met de bevordering van 2de-klerken.
		5 hoofdcommiezen, f 3000 tot f 3500			16 150,—		16 150,—	16 000,—		(2) Bezoldiging van een 1ste-klerk op Aruba, in wiens plaats thans een 2de-klerk werkzaam is.
		6 eerste-commiezen, f 2500 tot f 3000			16 179,—		16 179,—	15 600,—		(3) Bezoldiging van een 1ste-klerk op St. Martin, in wiens plaats thans een 2de-beambte is aangesteld.
		6 tweede-commiezen, f 2000 tot f 2500			12 746,—		12 746,—	12 400,—		(4) Het aantal 2de klerken is verminderd. Zie noot 1.
		6 adjunct-commiezen, f 1800 tot f 2000			11 305,—		11 305,—	11 180,—		(5) Zie noot 2.
		7 eerste-klerken, f 1200 tot f 1400 (1)			9 466,—		6 568,—	5 146,—	67 679,—	(6) Bezoldiging van een 2de-klerk op Bonaire, die thans aldaar niet meer werkzaam is.
		2 tweede-klerken, f 1000 tot f 1200:					(2) 1 400,—	(2) 1 400,—		(7) Bezoldiging van een 2de-klerk op St. Martin, in wiens plaats een 2de-beambte is aangesteld.
		1 op Curaçao (4)	f	1 058,—			(3) 1 200,—	(3) 1 400,—		(8) Ter bezuiniging zijn de functiën van bode ter gouvernements-secretarie, van den Kolonialen Raad en van de Kamer van Koophandel en Nijverheid aan één persoon opgedragen, onder genot van eene toelage van f 700,— 's jaars. Deze nieuwe regeling is ingegaan op 1o. April 1921.
		1 op Aruba (5)		1 075,—			3 091,—	3 085,—		(9) Zie noot 8. De overschrijding van dezen post bedraagt f 150,—.
					2 133,—		(6) 1 000,—	(6) 1 200,—		(10) Het aantal 1ste-beambten is met 1 vermeerderd. De overschrijding bedraagt f 700,—.
		1 archivaris, f 300 tot f 400			375,—		(7) 1 000,—			(11) Het aantal 2de-beambten op Curaçao is verminderd.
		1 bode ter gouvernements-secretarie, tevens bode van den Kolonialen Raad en van de Kamer van Koophandel en Nijverheid (8)			700,—		375,—	375,—	375,—	(12) Het aantal 2de-beambten was in 1921 kleiner dan dat waarop bij het doen der raming gerekend was. Ongebruikt bleef f 1 763.—.
					f 74 054,—		500,—	500,—	(9) 650,—	(13) Zie noten 3 en 7.
	b.	toelagen:								(14) In verband met de hooge telegramkosten van de laatste jaren, en ook met de omstandigheid, dat de kosten van de per draadlooze telegrafie tusschen de verschillende eilanden der kolonie gewisselde diensttelegrammen thans ten laste van dezen post worden geboekt, wordt het krediet voor 1923 f 3 400,— hooger gesteld.
		1 ijker, f 200 tot f 300			f 300,—		300,—	300,—	300,—	(15) De overschrijding van dezen post is in hoofdzaak toe te schrijven aan de hooge kosten van telegrammen. Tot de overschrijding hebben ook bijgedragen de kosten van ontvangen gewichten voor het ijkwezen, ten bedrage van f 670,—. Zie verder ook noot 14. De overschrijding bedraagt, voor zoover thans bekend, f 5 475,— doch het bedrag der uitgaven zal nog belangrijk moeten stijgen, aangezien daarbij nog zullen moeten worden gevoegd de in Nederland gedane uitgaven voor telegramkosten over de drie laatste kwartalen van 1921, waarvan nog geen opgave ontvangen is.
		2 eerste-beambten, f 700 tot f 800			1 526,—		1 526,—	800,—	(10) 1 500,—	
		7 tweede-beambten, f 500 tot f 600:					3 500,—	4 597,—	(12) 2 834,—	
		5 op Curaçao (11)	f	2 694,—						
		2 op St. Martin (13)		1 000,—						
					3 694,—					
		4 schrijvers op de landskantoren:								
		2 op Aruba:								
		1 à f 600 tot f 700	f	600,—			600,—	600,—	600,—	
		1 à f 300 tot f 400		300,—			300,—			
					900,—					
		1 op Bonaire, f 400 tot f 500			475,—		475,—	468,—	468,—	
		1 op St. Eustatius, f 200 tot f 300			275,—		275,—	275,—	275,—	
					1 650,—					
					7 170,—					
	c.	persoonlijke toelage aan een eerste-beambte			400,—		400,—	400,—	400,—	
	d.	bruggegeld voor den bode			36,—		36,—	36,—	36,—	
					f 81 660					
2		Vergoedingen aan de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand:								
		Curaçao			f 380,—		380,—	380,—	320,—	
		Aruba			200,—		200,—	200,—	15,—	
		Bonaire			70,—		70,—	70,—	58,—	
		St. Martin			55,—		55,—	55,—	55,—	
		St. Eustatius			25,—		25,—	25,—		
		Saba			55,—		55,—	55,—	3,—	
					785					
3		Boek- en drukwerken, abonnement op nieuwsbladen, advertentiekosten, uitgaven voor het ijkwezen, briefporten, kosten van telegrammen, bindloon en andere uitgaven, zoomede bijdrage aan het tijdschrift ,,De West-Indische Gids'':								
	a.	boek- en drukwerken, abonnement op nieuwsbladen, advertentiekosten, uitgaven voor het ijkwezen, briefporten en kosten van telegrammen (14)			f 10 000,—		6 600,—	6 600,—	(15) 12 075,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.				Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
	b.	bindloon en andere uitgaven:								
		Curaçao		f 1 000,—			f 1 000,—	f 1 000,—	f 941,—	(16) Verhoogd met f 250,— in verband met het feit, dat de kosten van dienst-telegrammen, per draadlooze telegrafie gewisseld tusschen de verschillende eilanden der kolonie, thans ten laste van dezen post worden geboekt.
		Aruba (16)		650,—			400,—	400,—	(17) 730,—	
		Bonaire		300,—			300,—	300,—	295,—	
		St. Martin (18)		400,—			200,—	200,—	390,—	
		St. Eustatius		250,—			250,—	250,—	200,—	
		Saba		200,—			200,—	200,—	115,—	
					f 2 800,—					(17) De overschrijding ad f 330,— is in hoofdzaak toe te schrijven aan telegramkosten, zie ook noot 16, en overigens aan de kosten voor het aanschaffen van vlaggen.
	c.	bijdrage aan het tijdschrift ,,de West Indische Gids'' (19)			400,—	f 13 200,—	600,—	800,—	800,—	
4		Toelage aan den persoon belast met het bijhouden der bevolkingsregisters				180,—	180,—	180,—	180,—	(18) Verhoogd met f 200,—. Zie noot 16.
		Koloniale Raad.								(19) Zie de Memorie van Toelichting op de ontwerp-verordening tot voorloopige vaststelling van de begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921, bij artikel 3 *d*.
5		Toelage van een algemeen verslaggever van den Kolonialen Raad, f 200 tot f 300				250,—	233,—	300,—	200,—	
6		Verlichting der vergaderzaal van en andere uitgaven voor den Kolonialen Raad				200,—	(20) 150,—	(20) 141,—	(21) 29,—	(20) Bezoldiging van een bode van den Kolonialen Raad. Deze functie is, ter bezuiniging, opgedragen aan den bode ter gouvernements-secretarie. Zie noot 8.
							200,—	200,—	260,—	
		Gewestelijk bestuur.								(21) Zie noot 8. Ongebruikt bleef f 112,—.
7		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en voedergelden of kosten van vervoermiddelen van de ambtenaren en beambten:								(22) De tegenwoordige gezaghebber geniet een hooger inkomen dan zijn voorganger. De overschrijding bedraagt f 1 031,—. Zie ook noot 12 van den uitgewerkten en toelichtenden staat der uitgaven, ontwerp-begrooting 1922.
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:								
		van 3 gezaghebbers:								
		1 van Aruba, f 3500 tot f 4500	f	4 500,—			4 500,—	4 500,—	4 500,—	
		1 van Bonaire, f 3500 tot f 4500		4 500,—			4 500,—	4 500,—	4 250,—	
		1 van de Bovenwindsche eilanden		9 000,—			8 550,—	7 369,—	(22) 8 400,—	
					f 18 000,—					(23) Ten laste van dezen post is ook gekweten een aan den districtmeester van het 4de en 5de district verleend voorschot van f 1 550,— waarvan op ultimo December 1921 nog een bedrag van f 1 415,— onbetaald was.
		van 2 districtmeesters:								
		1 van het 2de en 3de district op Curaçao, f 3000 tot f 3500	f	3 500,—			3 500,—	3 400,—	3 400,—	
		1 van het 4de en 5de district op Curaçao, f 2500 tot f 3000		2 900,—			2 900,—	2 900,—	(23) 4 315,—	(24) Bezoldiging van een districtmeester op Aruba. Voor 1923 wordt hiervoor geen krediet aangevraagd, omdat de op Aruba genomen proef (zie de Memorie van toelichting op de ontwerp-verordening tot voorloopige vaststelling van de begrooting voor 1922, bij artikel 7 *a*) bewezen heeft, dat de betrekking van districtmeester aldaar zonder nadeel voor het publiek kan worden opgeheven, hetgeen plaats vond met 1o. Januari 1921.
					6 400,—		(24) 800,—	(24) 1 000,—	(25)	
		van 4 koloniale schrijvers tevens secretarissen van de Raden van Politie, die op St. Martin en St. Eustatius tevens adjunct-ijkers, f 800 tot f 1000:					(26) 1 000,—	(26) 1 000,—	1 000,—	
		1 op Aruba	f	875,—			875,—	1 000,—	800,—	
		1 op Bonaire		1 000,—			1 000,—	1 000,—	1 000,—	
		1 op St. Martin		1 000,—			1 000,—	1 000,—	1 000,—	
		1 op St. Eustatius		1 000,—			1 000,—	1 000,—	1 000,—	(25) Het krediet bleef ongebruikt. Zie noot 24.
					3 875,—					
					f 28 275,—					(26) Bezoldiging van een districtmeester op Bonaire. Voor 1923 wordt hiervoor geen krediet aangevraagd, omdat het in de bedoeling ligt ook op Bonaire de betrekking van districtmeester op te heffen. Zie noot 24.
	b.	toelagen:								
		van 5 boden ten dienste van de gezaghebbers:								
		1 op Aruba, f 300 tot f 400	f	300,—			300,—	400,—	300,—	
		1 op Bonaire, f 200 tot f 300		300,—			300,—	300,—	300,—	
		1 op St. Martin, f 300 tot f 400		400,—			400,—	400,—	400,—	
		1 op St. Eustatius, f 300 tot f 400		350,—			337,—	400,—	300,—	
		1 op Saba, f 200 tot f 300		300,—			300,—	300,—	300,—	
					f 1 650,—					(27) Toelage aan een schrijver ten kantore van den districtmeester van het 2de en 3de district op Curaçao. Deze toelage wordt voor 1923 niet geraamd, omdat het gebleken is, dat de districtmeester de hulp van dezen schrijver niet langer noodig heeft.
		1 koloniaal schrijver, tevens secretaris van den Raad van Politie op Saba, f 200 tot f 300			350,—		(27) 475,—	(27) 475,—	513,—	
						2 000,—	350,—	300,—	300,—	
	c.	voedergelden of kosten van vervoermiddelen:								(28) Aan de beide districtmeesters moest een vergoeding worden toegekend tot dekking van de door hen gedane uitgaven voor vervoer, boven het aan hen toegekend voedergeld, welke meerdere uitgaven een gevolg waren van een wijziging in hun dienstregeling.
		aan 3 gezaghebbers:								
		Aruba	f	700,—			700,—	700,—	700,—	
		Bonaire		700,—			700,—	700,—	700,—	
		Bovenwindsche eilanden		1 500,—			1 500,—	1 500,—	1 500,—	
					f 2 900,—					De post werd overschreden met f 784,—.
		aan 2 districtmeesters, à f 900			1 800,—		1 800,—	1 800,—	(28) 2 584,—	
						4 700,—				
						34 975,—				

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
8		Teerkosten aan de districtmeesters op Curaçao en den gezaghebber van de Bovenwindsche eilanden, bij verblijf buiten hunne standplaatsen:				(29)f 400,—	(29)f 400,—	(30)f	(29) Voedergeld of kosten van vervoermiddel van den districtmeester op Aruba. Deze toelage wordt voor 1923 niet geraamd. Zie noot 24.
		aan de districtmeesters	f	300,—		(31) 180,—	(31) 180,—	180,—	(30) Het krediet bleef ongebruikt. Zie noten 24 en 29.
		aan den gezaghebber van de Bovenwindsche eilanden		1 000,—		300,—	300,—	(32)	(31) Voedergeld of kosten van vervoermiddel voor den districtmeester op Bonaire. Deze toelage wordt voor 1923 niet geraamd. Zie noot 26.
					f 1 300,—	1 000,—	1 000,—	840,—	(32) Ten laste van dezen post behoefden in 1921 geen uitgaven te worden verevend.
9		Huur van woningen in de buitendistricten van Aruba, ten dienste van den gezaghebber voor het houden van zittingen, enz. (33)			300,—		(34) 60,—	(35)	(33) In verband met de opheffing van de betrekking van districtmeester op Aruba moesten in de buitendistricten van dat eiland woningen worden gehuurd, waar door den gezaghebber zittingen kunnen worden gehouden.
		Overtochts-, vervoer- en verplaatsingskosten.							(34) Vergoeding voor huishuur aan den districtmeester van Aruba.
10		Uit- en terugzending van burgerlijke ambtenaren, overtocht van met verlof gaande of van verlof terugkeerende en gepensionneerde ambtenaren en hunne gezinnen, benevens terugbetaling van uit eigen middelen betaalde overtochtskosten en met een en ander in verband staande uitgaven, zoomede tegemoetkoming in de kosten van verplaatsing (kolonie)			30 000,—	30 000,—	20 000,—	(36) 40 620,—	(35) Het krediet bleef ongebruikt. Zie noten 24 en 34.
11		Kosten van uitlevering en uitzetting, kosten van overbrenging van veroordeelden naar Nederland, kosten van terugzending van in andere landen zonder middel van bestaan aangetroffen personen, afkomstig van Curaçao, alsmede kosten van onderhoud, kleeding enz. van die personen, zoolang zij op eene gelegenheid tot terugkeer naar Curaçao wachten (kolonie)			500,—	500,—	500,—	(37) 21 557,—	(36) Voor zoover thans bekend werd ten laste van dezen post uitgegeven voor:
12		Kosten verbonden aan het vervoer van personen en goederen voor rekening der kolonie tusschen de eilanden der kolonie onderling (kolonie) (38)			65 000,—	45 000,—	45 000,—	(39) 59 800,—	Overtochts- en verplaatsingskosten f 37 290,—
		Algemeene kosten.							Vergoeding voor reis- en verblijfkosten 80,—
13		Kosten van volksfeesten op den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin en van de verstrekkingen op dien dag aan de politie, enz.:							Gratificatiën voor uitrusting 2 300,—
	a.	volksfeesten:							Voorloopige bezoldigingen van uitgezonden ambtenaren 950,—
		Curaçao	f	1 600,—		1 600,—	1 600,—	1 672,—	f 40 620,—
		Aruba		250,—		250,—	250,—	277,—	De overschrijding bedraagt f 20 620,—.
		Bonaire		250,—		250,—	250,—	250,—	(37) De zeer belangrijke overschrijding van dezen post ad f 21 057,— is in hoofdzaak toe te schrijven aan de uitgaven voor het overbrengen van Cuba van Curaçaonaars, Arubianen en Bonairianen, die tengevolge van de werkeloosheid, ontstaan door de suikercrisis, in zeer behoeftige omstandigheden verkeerden en op kosten van de kolonie moesten worden overgebracht daar de werkgevers zich niet aan het contract hielden om voor de terugkeer van de arbeiders zorg te dragen.
		St. Martin		250,—		250,—	250,—	250,—	
		St. Eustatius		200,—		200,—	200,—	190,—	
		Saba		200,—		200,—	200,—	200,—	
				f 2 750,—					
	b.	verstrekkingen van de politie, de verpleegden in de gestichten voor krankzinnigen en melaatschen, de brievenbestellers en de landswerklieden (kolonie)		250,—		250,—	250,—	202,—	
					3 000,—				(38) Zie de memorie van toelichting bij artikel 12.
						(40) 120,—	(40) 120,—	120,—	(39) De overschrijding van dezen post ad f 14 800,— is voor een belangrijk deel te wijten aan de buitengewone uitgaven voor herstelling en onderhoud van de „Estelle". De post is overigens ook te laag geraamd. Zie verder de memorie van toelichting bij artikel 12.
									(40) Huur van een woning in het 5de district op Curaçao voor reizende ambtenaren. De mijningenieur, die thans nog van deze woning gebruik maakt, zal in 1923 gereed zijn gekomen met zijne onderzoekingen in genoemd district van het eiland. Daar er dan, zooals bij het Voorloopig Verslag op de ontwerp-verordening tot voorloopige vaststelling van de begrooting voor 1922 terecht werd opgemerkt, in verband met de toeneming van het auto-verkeer, geen reden meer zal bestaan om voor reizende ambtenaren in genoemd district een woning beschikbaar te hebben, wordt dit krediet voor 1923 niet aangevraagd.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
14		Kosten van drukwerk (kolonie)	f 15 000,—	f 15 000,—	f 10 000,—	(41)f 13 536,—	(41) Naar de behoefte is ten laste van dezen post f 3 536,— meer dan de raming uitgegeven. De overschrijding is toe te schrijven aan de verhooging van de leveringsprijzen van drukwerk.
15		Kosten van kantoorbehoeften (kolonie) (42)	3 500,—	4 424,—	4 424,—	4 424,—	(42) Zie de memorie van toelichting bij artikel 15.
16		Bijdrage ten behoeve van het Militair Tehuis	1 200,—	1 200,—	1 200,—	1 200,—	(43) Het is gebleken, dat de betrekking van ambtenaar bevoegd verklaard het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden waar te nemen, zonder groot bezwaar, kan worden afgeschaft. De persoon, die met die functiën belast was, is daarvan ontheven en, onder genot van dezelfde toelage ad f 1 200,— 's jaars, die hij daarvoor genoot, bevoegd verklaard het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht uitsluitend op St. Martin waar te nemen. Deze maatregel is een bezuiniging waar hierdoor de reis- en teerkosten van dien ambtenaar worden uitgespaard.
			f 251 050,—	f 232 935,—	f 214 246,—	f 279 663,—	
		OVERZICHT.					
		Curaçao	f 101 645,—	f 98 914,—	f 96 815,—		
		Aruba	9 750,—	10 725,—	10 910,—		
		Bonaire	7 595,—	9 775,—	9 968,—		
		St. Martin	3 105,—	4 105,—	3 305,—		
		St. Eustatius	2 100,—	2 087,—	2 150,—		
		Saba	1 105,—	1 105,—	1 055,—		
		Bovenwindsche eilanden	11 500,—	11 050,—	9 869,—		
		Kolonie	114 250,—	95 174,—	80 174,—		
			f 251 050,—	f 232 935,—	f 214 246,—		
		IIde AFDEELING.					
		Rechts- en politiewezen.					
		Rechterlijke macht en parket van den procureur-generaal.					
17		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen toelagen en bruggegeld van den voorzitter en de leden van, den procureur-generaal en den advocaat-generaal bij, den griffier en den substituut-griffier van het Hof van Justitie, zoomede van den griffier bij het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden en de verdere ambtenaren en beambten:					
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:					
		1 voorzitter, f 5000 tot f 6000	f 6 000,—	f 6 000,—	f 6 000,—	f 6 000,—	
		4 leden, f 4000 tot f 5000	18 513,—	18 513,—	18 425,—	18 400,—	
		1 procureur-generaal, f 6000 tot f 7000	7 000,—	7 000,—	7 000,—	7 000,—	
		1 advocaat-generaal, f 3000 tot f 4000	4 000,—	4 000,—	4 000,—	4 000,—	
		1 griffier van het Hof van Justitie, f 3000 tot f 4000	4 000,—	4 000,—	4 000,—	4 000,—	
		1 substituut-griffier van het Hof van Justitie, f 2500 tot f 3000	3 000,—	2 906,—	2 900,—	2 900,—	
		1 griffier bij het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden, f 2000 tot f 2500	2 400,—	2 232,—	2 200,—	2 200,—	
		1 deurwaarder op Curaçao, f 800 tot f 1000	1 000,—	1 000,—	1 000,—	1 000,—	
			f 45 913,—				
	b.	persoonlijke toelage van 1 lid van het Hof van Justitie	2 000,—	2 000,—	2 000,—	2 000,—	
	c.	standplaatstoelage van een lid van het Hof van Justitie gedurende zijn verblijf op de Bovenwindsche eilanden	1 000,—	1 000,—	1 000,—	1 000,—	
	d.	toelagen:					
		5 ambtenaren door den gouverneur bevoegd verklaard het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht waar te nemen:					
		1 op Aruba, f 600 tot f 700	f 700,—	700,—	700,—	600,—	
		1 op Bonaire, f 500 tot f 600	600,—	600,—	600,—	500,—	
		1 op St. Martin (43)	1 200,—	800,—	800,—	(44) 972,—	
		1 op St. Eustatius, f 700 tot f 800	750,—	750,—	708,—	700,—	
		1 op Saba, f 700 tot f 800	750,—	750,—	708,—	708,—	
			f 4 000,—	(45) 1 200,—	(45) 1 200,—	(46) 700,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.				Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		1 deurwaarder voor strafzaken op Curaçao, f 200 tot f 300		f 275,—			f 258,—	f 250,—	f 220,—	(47) De betrekking van deurwaarder-cipier op St. Eustatius is in den loop van 1921 opgedragen aan den aldaar gestationneerden agent van politie 1ste klasse, onder genot van eene toelage naar reden van f 100,— 's jaars en de aan de betrekking van deurwaarder verbonden emolumenten.
		3 deurwaarders-cipier:								
		1 op Aruba, f 300 tot f 400	f 400,—				400,—	400,—	400,—	
		1 op Bonaire, f 300 tot f 400	375,—				375,—	357,—	350,—	
		1 op St. Eustatius (47)	100,—				575,—	575,—	(48) 198,—	(48) Ongebruikt bleef f 377,—. Zie noot 47.
				875,—						
		1 bode bij het Hof van Justitie en het kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden, met standplaats Curaçao, tevens bode van den voogdijraad, f 400 tot f 500 (49)		500,—			475,—	475,—	493,—	(49) Ter bezuiniging zijn de functiën van bode van den voogdijraad ook opgedragen aan den bode bij het Hof van Justitie en het kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden.
		1 bode tevens schrijver van den rechter in het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden, f 300 tot f 400		375,—			375,—	350,—	350,—	
					f 6 025,—					
	e.	bruggegeld voor den bode op Curaçao			24,—		(50) 400,—	(50) 400,—	233,—	(50) Voedergeld of kosten van vervoermiddelen aan den ambtenaar op St. Martin bevoegd verklaard het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht waar te nemen. Deze post wordt voor 1923 niet geraamd. Genoemde ambtenaar kan, zoo noodig, gebruik maken van het op St. Martin gestationneerde politie-paard. De onderhoudskosten van dit paard, die op f 100,— worden geschat, kunnen worden gekweten, als uitgaven voor het rechts- en politiewezen, ten laste van artikel 25 dezer begrooting.
						f 54 962,—	24,—	24,—	24,—	
18		Reis-, teer- en verhuiskosten:								
	a.	reis-, teer- en verhuiskosten van 1 lid van het Hof van Justitie, belast met de betrekking van rechter in het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden			f 900,—		900,—	900,—	650,—	
	b.	reis- en teerkosten:								
		van 1 lid van het Hof van Justitie, belast met de betrekking van rechter in het kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden (51)	f 1 200,—				900,—	900,—	(52) 1 208,—	(51) In verband met de verhooging van de schaal van teerkosten, (Zie P. B. 1921, No. 31) alsmede in verband met de uitgaven in het jaar 1921, wordt dit krediet met f 300,— verhoogd.
		van den griffier van het kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden (51)	1 200,—				900,—	900,—	(53) 1 202,—	
		van den griffier van het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden	600,—				600,—	600,—	415,—	
					3 000,—					
						3 900,—				
							(54) 600,—	(54) 600,—	338,—	(52) Overschreden met f 308,—. Zie noot 51.
19		Vacatiegelden van de plaatsvervangende leden van het Hof van Justitie				1 000,—	1 000,—	1 000,—	(55)	(53) Overschreden met f 302,—. Zie noot 51.
20		Vertolkingskosten, aanschaffing van boekwerken ten dienste van de gerechten en van het parket van den procureur-generaal en benoodigdheden voor het hulpkantoor van den industrieelen eigendom (kolonie)				1 100,—	1 100,—	1 100,—	942,—	(54) Reis- en teerkosten van den ambtenaar bevoegd verklaard het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden waar te nemen. Voor 1923 wordt hiervoor geen krediet aangevraagd. Zie noot 43.
		Gevangenissen.								
21		Bezoldiging of verlofbezoldiging, toelagen en vergoeding voor huishuur van den directeur van de strafgevangenis en het huis van bewaring op Curaçao, en verdere beambten van de gevangenissen:								(55) In 1921 behoefden er ten laste van dezen post geen uitgaven te worden gedaan.
	a.	bezoldiging of verlofbezoldiging van den directeur, f 1400 tot f 1600			f 1 475,—		1 456,—	1 600,—	1 400,—	(56) Toelage aan een opzichter belast met het toezicht over de gevangenen. Met het oog op het kleine aantal gevangenen werd, bij ontstane vacature, de betrekking van opzichter, belast met het toezicht over de gevangenen, niet aangevuld. Voor 1923 wordt, in verband hiermede, geen krediet voor toelage van dezen beambte aangevraagd.
	b.	toelagen:								
		1 cipier op St. Martin	f 100,—				100,—	100,—	100,—	
		3 gevangenbewaarders, f 400 tot f 500	1 300,—				1 300,—	1 376,—	1 167,—	
					1 400,—					
							(56) 400,—	(56) 475,—	(57) 50,—	(57) Ongebruikt bleef f 425,—. Zie noot 56.
							(58) 237,—	(58) 300,—	200,—	(58) Toelage aan 1 persoon, belast met het geven van onderwijs aan de gevangenen. Bij Memorie van antwoord op het Voorloopig Verslag betreffende de ontwerp-begrooting voor 1922 werd door het Bestuur, ad artikel 20, medegedeeld, dat met het oog op de weinige leerlingen overwogen werd, of de lessen konden worden gestaakt. Aangezien dit aantal nog steeds één was, zijn deze lessen in 1921 nog gestaakt en wordt er voor 1923 geen krediet voor het geven van onderwijs aan de gevangenen uitgetrokken.
	c.	vergoeding voor huishuur aan den cipier van de gevangenis op Aruba			180,—		180,—	180,—	180,—	
						3 055,—				

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
22		Kostgeld, kleeding, ligging en andere uitgaven voor de gevangenen en verlichting van de gevangenissen:							
		Curaçao (59)		f 3 155,—		f 6 160,—	f 7 737,—	(60) f 3 700,—	(59) De raming is geschied naar den grondslag van eene bevolking van 20 personen, en berekend als volgt:
		Aruba		250,—		250,—	250,—	90,—	voor voeding van 20 personen, à f 0,35 per dag en per persoon f 2 555,—
		Bonaire		350,—		350,—	350,—	82,—	voor kleeding 250,—
		St. Martin (61)		400,—		800,—	800,—	(62) 140,—	voor ligging en andere uitgaven 150,—
		St. Eustatius		400,—		400,—	400,—	210,—	voor verlichting 200,—
		Saba		100,—		100,—	50.—	196,—	f 3 155,—
				f 4 655,—					
		Rechterlijke politie.							
23		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van het politiepersoneel (kolonie):							(60) Het aantal gevangenen was in 1921 veel kleiner dan dat, waarop bij het doen der raming gerekend was. In verband hiermede bleef van het toegestaan krediet een bedrag van f 4 037,— ongebruikt.
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:							
		1 commissaris, f 2500 tot f 3000	f 3 000,—			3 000,—	3 000,—	3 000,—	
		1 inspecteur, f 2000 tot f 2500 (63)	2 500,—			2 000,—	2 000,—	(64) 152,—	
		5 hoofdagenten, f 1200 tot f 1400 (63)	7 000,—			8 200,—	8 200,—	(65)	(61) In verband met de uitgaven in 1920 en 1921 wordt deze post verlaagd en gebracht op f 400,—.
		17 agenten 1ste klasse, f 800 tot f 1000 (63)	14 800,—			18 000,—	18 131,—	85 678,—	
		89 agenten 2de klasse, f 700 tot f 800 (63)	64 000,—			78 000,—	78 091,—		
				f 91 300,—					
	b.	persoonlijke toelagen:							
		van 1 inspecteur (63)	f 2 000,—						
		van 2 agenten 1ste klasse, à f 180	360,—			360,—	360,—	270,—	
		van 1 agent 2de klasse	105,—			105,—	105,—	105,—	
				2 465,—					
					93 765,—				(62) Het aantal gevangenen was veel kleiner dan verwacht werd. Ook was het bedrag der raming te hoog gesteld.
24		Bovenkleeding, schoeisel en vergoeding voor huishuur aan het politiepersoneel (kolonie):							(63) Zie memorie van toelichting bij artikel 23.
	a.	bovenkleeding en schoeisel (66)		f 8 475,—		10 350,—	10 350,—	(67) 9 116,—	(64) De inspecteur van politie is benoemd met ingang van 9 December 1921 op een inkomen van f 2 500,—. Zijne persoonlijke toelage van f 2 000,— is ingegaan den 1n. Januari 1922.
	b.	vergoeding voor huishuur		300,—	8 775,—	300,—	300,—	58,—	(65) De uitbreiding van het politie-personeel met 25 man, waarvoor op de begrooting voor 1921 voor het eerst gelden waren toegestaan, heeft niet plaats gehad. Het overschot ad f 18 744,— is hieraan toe te schrijven.
25		Huur en verlichting van wachthuizen voor de politie, zoomede aankoop en onderhoud van ezels en rijwielen ten dienste van de politie en andere uitgaven voor het rechts- en politiewezen:							(66) De raming van dezen post is geschied naar reden van f 75,— per persoon.
		Curaçao (68)		f 8 500,—		9 750,—	9 750,—	(69) 8 224,—	(67) Om dezelfde reden als bij noot 65 vermeld bleef op dezen post f 1 234,— ongebruikt.
		Aruba		850,—		850,—	850,—	778,—	
		Bonaire		750,—		750,—	700,—	705,—	(68) In verband met het terugbrengen van het politiekorps op de oude formatie (zie de memorie van toelichting bij art. 23) wordt dit krediet voor 1923 f 1 250,— lager gesteld dan voor 1922 toegestaan is.
		St. Martin		1 000,—		1 000,—	1 000,—	1 220,—	
		St. Eustatius		500,—		500,—	500,—	628,—	
		Saba (70)		450,—		250,—	250,—	422,—	
					12 050,—				(69) Om dezelfde reden als bij noot 65 vermeld bleef op dezen post een bedrag van f 1 526,— ongebruikt.
		Voogdijraden.							
26		Toelage van den secretaris van den voogdijraad op Curaçao, f 400 tot f 500			400,—	400,—	400,—	400,—	(70) Naar de gebleken behoefte verhoogd met f 200,—.
27		Andere uitgaven voor de voogdijraden:				(71) 150,—	(71) 100,—	25,—	(71) Toelage van den bode van den voogdijraad op Curaçao. Hiervoor wordt voor 1923 geen krediet aangevraagd. Zie noot 49.
		Curaçao		f 50,—		50,—	50,—		
		Aruba		25,—		25,—	25,—		
		Bonaire		25,—		25,—	25,—	2,—	
		St. Martin		25,—		25,—	25,—		
		St. Eustatius		25,—		25,—	25,—		
		Saba		25,—		25,—	25,—		
					175,—				
		Algemeene kosten.							
28		Bezoldiging of verlofbezoldiging van den marktmeester, f 1000 tot f 1200			1 200,—	1 200,—	1 200,—	1 200,—	
29		Verlichting van de slachtplaats			120,—	120,—	120,—	135,—	
30		Toelage als abonnement aan een vertaler			300,—	300,—	300,—	300,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.		Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
31		Uitgaven ten behoeve van verwaarloosde kinderen (kolonie) (72)		f 18 800,—	f 15 150,—	f 6 500,—	(73) f 13 190,—	(72) Zie de memorie van toelichting bij artikel 31.
32		Uitgaven van vervolgingen en rechtsgedingen waarvan de kosten geheel of gedeeltelijk ten laste van de koloniale kas komen (kolonie)		2 000,—	2 000,—	2 000,—	(74) 652,—	(73) Overschreden met f 6 690,—. Het aantal kinderen bedroeg meer dan verwacht werd. Zie verder de memorie van toelichting bij artikel 31.
33		Vergoedingen:						(74) Naar de behoefte werd ten laste van dezen post f 1 348,— minder dan de raming uitgegeven.
	a.	aan de leden van de commissie om te onderzoeken of de personen, die zich daarvoor aanmelden, voldoende bekwaamheid bezitten om als bestuurders van motorrijtuigen op te treden (75)	f 600,—		600,—	600,—	(76) 1 305,—	(75) Ofschoon de uitgaven over 1921 eene verhooging van de raming van dezen post zouden wettigen, wordt voor 1923 toch hetzelfde krediet, als voor 1922 toegestaan, uitgetrokken, aangezien verwacht wordt, dat in volgende jaren het aantal aspirant-bestuurders van motorrijtuigen niet zoo groot meer zijn zal.
	b.	aan de ambtenaren, belast met het aan- en afmonsteren van scheepsvolk, voor dienstverrichtingen buiten den voor hen vastgestelden gewonen diensttijd	300,—		300,—	300,—	336,—	
				900,—				
34		Teruggave aan het Departement van Justitie in Nederland van het door zijn zorg te betalen aandeel van Curaçao in de bijdrage van Nederland in de kosten van het kantoor van het internationaal verbond tot bescherming van letterkundige- en kunstwerken		100,—	100,—	100,—	(77)	(76) Het aantal aspirant-bestuurders van motorrijtuigen was grooter dan verwacht werd. De overschrijding bedraagt f 705,—.
				f 207 257,—	f 227 976,—	f 221 072,—	f 195 119,—	(77) Ten laste van dezen post werden, voor zoover thans bekend, geen uitgaven verevend.
		OVERZICHT.						(78) Loon van een bode van de commissie van indeeling bij de schutterij. Deze post wordt voor 1923 niet afzonderlijk geraamd. De commissie voornoemd zal voortaan geen vasten bode er op na houden. Eventueel bodeloon zal kunnen worden gekweten op onderdeel *a* van artikel 36, waarvan de omschrijving, met het oog hierop is aangevuld en waarbij voor 1923 in stede van f 28,—, f 50,— wordt aangevraagd.
		Curaçao		f 64 312,—	f 69 224,—	f 71 482,—		(79) Zie noot 78.
		Aruba		2 405,—	2 405,—	2 405,—		
		Bonaire		2 100,—	2 100,—	2 032,—		
		St. Martin		2 725,—	3 125,—	3 125,—		
		St. Eustatius		1 975,—	2 250,—	2 208,—		
		Saba		1 125,—	1 125,—	1 033,—		
		Benedenwindsche eilanden		2 900,—	2 275,—	1 800,—		
		Bovenwindsche eilanden		5 275,—	6 907,—	6 850,—		
		Kolonie		124 440,—	138 565,—	130 137,—		
				f 207 257,—	f 227 976,—	f 221 072,—		
		IIIde AFDEELING.						
		Schutterij.						
35		Toelage aan een officier van de rustende schutterij, adjudant van den gouverneur, f 200 tot f 300		f 275,—	f 258,—	f 250,—	f 250,—	
36		Verschillende uitgaven voor de schutterij:			(78) 100,—	(78) 100,—	40,—	
	a.	kosten van de commissie van indeeling en van den schuttersraad, alsmede bodeloon (79)	f 50,—		28,—	28,—	4,—	
	b.	onderhoud van de voor de schutterij bestemde geweren en het daarbij behoorend lederwerk, zoomede toezicht op dat onderhoud	75,—		75,—	75,—	75,—	
				125,—				
				f 400,—	f 461,—	f 453,—	f 369,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		IVde AFDEELING.							
		Geldelijk beheer.							
		Administratie van financiën en domeinwezen.							
37		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, vergoeding voor gemis van inkomsten en bruggegeld van den administrateur van financiën en den bode ter administratie van financiën en ten kantore van den kolonialen ontvanger, tevens bode van de Curaçaosche Bank:							
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:							
		1 administrateur van financiën	f	7 000,—		f 7 000,—	f 7 000,—	f 7 000,—	
		1 bode (80)		925,—		575,—	575,—	837,—	
					f 7 925,—				(80) Ter bezuiniging zijn de functiën van bode bij de Curaçaosche Bank ook opgedragen aan den bode ter administratie van financiën en ten kantore van den kolonialen ontvanger. Voor deze gecombineerde functiën geniet deze bode een bezoldiging van f 925,—. De bode van de Curaçaosche Bank genoot eene toelage van f 600,— 's jaars. Deze regeling is in den loop van 1921 getroffen.
	b.	vergoeding aan den bode			250,—	250,—	250,—	250,—	
	c.	bruggegeld aan den bode			24,—	24,—	24,—	24,—	(81) In 1921 werden de domeinkaarten niet bijgewerkt. Het overschot ad f 808,— is hieraan toe te schrijven.
					f 8 199,—				(82) Toelage van een hoofd-boschwachter op Aruba. De betrekking van hoofd-boschwachter zal, ter bezuiniging, niet worden ingesteld. Dit krediet, dat voor het eerst bij de begrooting voor 1921 werd toegestaan, en waarvan geen gebruik is gemaakt wordt in verband hiermede voor 1923 niet aangevraagd.
38		Kosten van het domeinwezen (kolonie)			840,—	840,—	840,—	(81) 32,—	(83) Het krediet bleef ongebruikt. Zie noot 82.
39		Uitgaven voor het boschwezen:							(84) Toelage van een hoofd-boschwachter op Bonaire. Gelijke toelichting als bij noot 82 verstrekt.
	a.	toelagen:				(82) 800,—	(82) 800,—	(83)	(85) Het krediet bleef ongebruikt. Zie noot 84.
						(84) 800,—	(84) 800,—	(85)	
		3 boschwachters 1ste klasse, f 400 tot f 500:				400,—			(86) De vacature, ontstaan door het overlijden op het einde van 1920 van een der boschwachters 3de klasse op St. Eustatius, is niet aangevuld, aangezien het noodige toezicht op de domeingronden aldaar door één boschwachter naar behooren kan worden uitgeoefend.
		1 op Curaçao	f	400,—		950,—	950,—	950,—	
		2 op Aruba		950,—					
					1 350,—				(87) Ongebruikt bleef f 341,—. Zie noot 86.
		5 boschwachters 2de klasse, f 300 tot f 400:				375,—	375,—	375,—	
		1 op Aruba	f	375,—		1 475,—	1 475,—	1 475,—	(88) Toelage van twee boschwachters 3de klasse op Curaçao.
		4 op Bonaire		1 475,—					
					1 850,—				(89) Tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen aan een hoofd-boschwachter op Aruba. Dit krediet wordt voor 1923 niet aangevraagd. Zie noot 82.
		1 boschwachter 3de klasse op St. Eustatius, f 200 tot f 300 (86)			200,—	550,—	550,— (87)	209,—	
							(88) 550,—	400,—	(90) Het krediet bleef ongebruikt. Zie noten 82 en 89.
					f 3 400,—				(91) Tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen aan een hoofd-boschwachter op Bonaire. Dit krediet wordt voor 1923 niet aangevraagd. Zie noot 84.
	b.	tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen aan:				(89) 350,—	(89) 350,—	(90)	
						(91) 350,—	(91) 350,—	(92)	(92) Het krediet bleef ongebruikt. Zie noten 84 en 91.
		4 boschwachters:				60,—	60,—	60,—	
		3 op Aruba, à f 20	f	60,—		240,—	240,—	125,—	(93) Zie noot 86.
		1 op St. Eustatius (93)		120,—					
					180,—				
					3 580,—				
40		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en voedergelden of tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen van den inspecteur der belastingen, den kolonialen ontvanger op Curaçao, de ontvangers op de andere eilanden en den sub-ontvanger der invoerrechten en accijnzen op Curaçao:							
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:							
		1 inspecteur der belastingen, f 3000 tot f 4000	f	4 000,—		4 000,—	4 000,—	4 000,—	
		1 koloniaal ontvanger, f 3000 tot f 3500		3 500,—		3 500,—	3 500,—	3 500,—	
		3 ontvangers, f 1400 tot f 1600:				1 600,—	1 600,—	1 400,—	
		Aruba	f	1 600,—		1 600,—	1 600,—	1 400,—	
		Bonaire		1 600,—		1 600,—	1 600,—	1 400,—	
		St. Martin		1 600,—					
					4 800,—				
		2 ontvangers, f 1200 tot f 1400:				1 275,—	1 212,—	1 200,—	
		St. Eustatius	f	1 275,—		1 275,—	1 212,—	1 212,—	
		Saba		1 275,—					
					2 550,—				
					f 14 850,—				
	b.	kassierstoelagen:				300,—	300,—	300,—	
		aan den kolonialen ontvanger	f	300,—		250,—	250,—	250,—	
		aan den sub-ontvanger		250,—		100,—	100,—	100,—	
		aan den klerk ten kantore van den kolonialen ontvanger		100,—					
					650,—				

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.				Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
	c.	voedergelden of tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen aan 2 ontvangers:								
		Aruba	f	400,—			f 400,—	f 400,—	f 400,—	(94) Vergoeding voor gemis van inkomsten aan een kommies 1ste klasse op St. Eustatius. De kommies, die deze vergoeding genoot, heeft den dienst met pensioen verlaten.
		Bonaire		400,—			400,—	400,—	347,—	
					f 800,—	f 16 300,—				
41		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, voedergeld of tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen en vergoeding voor gemis van inkomsten van de ambtenaren van den werkelijken dienst der belastingen:								
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:								
		1 verificateur 2de klasse, f 1800 tot f 2000	f	1 900,—						
		1 kommies-verificateur 1ste klasse, f 1400 tot f 1600		1 433,—						
		2 kommiezen-verificateur 2de klasse, f 1000 tot f 1200		2 087,—						
		1 kommies-entreposeur, f 1000 tot f 1200		1 012,—						
		1 kommies 1ste klasse op Aruba, f 1000 tot f 1200		1 100,—						
		12 kommiezen 1ste klasse, f 800 tot f 1000:								
		8 op Curaçao	f	7 350,—						
		1 op Bonaire		950,—						
		1 op St. Martin		1 000,—						
		1 op St. Eustatius		1 000,—						
		1 op Saba		1 000,—						
					11 300,—					
		10 eerste kommiezen 2de klasse, f 700 tot f 800:								
		7 op Curaçao	f	5 167,—						
		3 op Aruba		2 266,—						
					7 433,—					
		11 tweede-kommiezen 2de klasse, f 600 tot f 700:								
		7 op Curaçao	f	4 290,—						
		2 op Aruba		1 320,—						
		1 op Bonaire		675,—						
		1 op St. Martin		600,—						
					6 885,—					
		16 derde-kommiezen 2de klasse, f 400 tot f 500:								
		14 op Curaçao	f	5 966,—						
		2 op Bonaire		950,—						
					6 916,—					
					f 40 066,—		40 066,—	40 583,—	40 310,—	
	b.	toelage aan den persoon belast met het toezicht aan de Simsonbaai op St. Martin en met den veerdienst aldaar, f 500 tot f 600				600,—	600,—	600,—	500,—	
	c.	persoonlijke toelagen aan 2 kommiezen 1ste klasse, à f 275,—:								
		Curaçao	f	275,—			275,—	275,—	275,—	
		St. Martin		275,—			275,—	275,—	275,—	
						550,—				
	d.	voedergeld of tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen aan 2 kommiezen der belastingen:								
		Curaçao	f	400,—			400,—	400,—	400,—	
		Saba		400,—			400,—	400,—	400,—	
						800,—				
	e.	vergoeding voor gemis van inkomsten aan 1 kommies 1ste klasse op St. Martin				200,—	200,— (94)	200,—	174,—	
							15,— (94)	15,—		
						42 216,—				
42		Andere uitgaven voor den dienst der belastingen:								
	a.	vergoeding aan den verificateur en de kommiezen bij de invordering van het in- en uitvoerrecht en het accijnsrecht, voor dienstverrichtingen buiten den voor hen vastgestelden gewonen diensttijd, gerechtelijke vervolgingskosten, rondbrengen van belastingrekeningen, schrijfbehoeften, bindloon, papier voor zegels, verlichting, schoonhonden van lokalen, bruggegelden, roeiers, onderhoud van booten, kleeding van de kommiezen en andere uitgaven:								

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			GERAAMD voor 1923.	TOEGESTAAN voor 1922.	TOEGESTAAN voor 1921.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		Curaçao	f	21 200,—		f 21 200,—	f 16 200,—	(95) f 21 482,—	(95) De overschrijding ad f 5 282,— is een gevolg van de verhooging van de vergoeding van de ambtenaren van den werkelijken dienst der belastingen, voor dienstverleeningen buiten den gewonen kantoortijd, ingegaan den 1sten Augustus 1920. Met deze verhooging kon bij het ramen van dezen post voor 1921 geen rekening worden gehouden.
		Aruba		1 500,—		1 500,—	1 000,—	(96) 1 867,—	(96) Om gelijke reden als bij noot 95 vermeld werd deze post met f 867,— overschreden.
		Bonaire		550,—		550,—	550,—	654,—	
		St. Martin		700,—		700,—	700,—	658,—	
		St. Eustatius		100,—		100,—	100,—	101,—	
		Saba		175,—		175,—	175,—	172,—	
			f	24 225,—					
	b.	huur van een bergplaats voor petroleum en andere lichtontvlambare oliën		500,—		(97) 1 500,—	(97) 2 420,—	(98) 500,—	(97) De voor 1921 en 1922 toegestane kredieten van f 2 420,— en f 1 500,— waren ook bestemd voor huur van opslagplaatsen. In verband met het uitstellen van den bouw van een nieuw tolkantoor wordt voor 1923 hiervoor geen krediet aangevraagd, maar alleen voor huur van een bergplaats voor petroleum, enz.
			f	24 725,—					(98) De uitgaaf van f 500,— is gedaan voor huur van een bergplaats voor petroleum, enz. Ongebruikt bleef f 1 920,—. Zie noot 97.
		Posterij en telegraafdienst.							
		1º Posterij.							
43		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van den postdirecteur en van de brievenbestellers en beambten ter posterij:							
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:							
		1 postdirecteur, f 3000 tot f 4000	f	4 000,—		4 000,—	4 000,—	4 000,—	
		1 hoofdbrievenbesteller, f 700 tot f 800		800,—		800,—	800,—	800,—	
		2 brievenbestellers 1ste klasse, f 600 tot f 700		1 350,—		1 350,—	1 400,—	(99) 4 000,—	(99) Het overschot van f 375,— is toe te schrijven aan wisseling van personeel.
		5 brievenbestellers 2de klasse, f 500 tot f 600		2 925,—		2 925,—	2 975,—		
			f	9 075,—					
	b.	toelagen:							
		aan 4 postbeambten:							
		1 op St. Eustatius, f 100 tot f 200	f	150,—		150,—	100,—	150,—	(100) Toelage van een brievenbesteller, enz. op Aruba. Ter bezuiniging zijn de functiën van dezen beambte wederom opgedragen aan den telegrambesteller.
		3 op Saba:							
		1 te Bottom, tevens klerk van den ontvanger, en adjunct-ijker, f 700 tot f 800	f	750,—		750,—	700,—	700,—	
		1 te Windwardside, f 100 tot f 200		200,—		200,—	200,—	200,—	(101) Het krediet bleef ongebruikt. Zie noot 100.
		1 te St. John's, f 100 tot f 200		200,—		200,—	197,—	173,—	
				1 150,—					(102) Toelage van een brievenbesteller op St. Martin. Ter bezuiniging is de in deze betrekking ontstane vacature niet aangevuld.
		2 hulpbrievenbestellers, f 300 tot f 400		650,—		(100) 300,—	(100) 300,—	(101)	
		1 bediende ten postkantore, f 400 tot f 500		500,—		(102) 150,—	(102) 150,—	75,—	
		1 roeier ten postkantore, f 400 tot f 500		475,—		(103) 100,—	(103) 100,—	66,—	(103) Toelage van een brievenbesteller op St. Eustatius. Ter bezuiniging is deze betrekking opgeheven.
				2 925,—					
					12 000,—	650,—	725,—	(104) 100,—	(104) De door de benoeming van de hulp-brievenbestellers tot brievenbestellers ontstane vacatures werden, ter bezuiniging, niet aangevuld. Ongebruikt bleef f 625,—.
						500,—	500,—	500,—	
						475,—	458,—	458,—	
44		Betalingen wegens transitrechten, vervoer van brievenmalen, betalingen aan het internationaal kantoor der algemeene postvereeniging en aan dat der telegraafvereeniging te Bern, en andere uitgaven voor den postdienst:							(105) Tot dusver werd ten laste van dezen post uitgegeven voor vervoer van brievenmalen, enz. een bedrag van f 3 930,—. Aangezien nog niet bekend is, hoeveel hierop nog voor transitrechten zal moeten worden verantwoord, is het bedrag der raming als het uitgegevene aangenomen.
	a.	transitrechten en betalingen voor vervoer van brievenmalen	f	7 000,—		7 000,—	7 000,—	(105) 7 000,—	
	b.	betalingen aan het internationaal kantoor der algemeene postvereeniging en aan dat der telegraafvereeniging te Bern		300,—		(106) 450,—	(106) 450,—	(107)	(106) Betaling voor vervoer van brievenmalen naar Bonaire. Ook in 1921 bleef dit krediet ongebruikt, omdat er voldoende gelegenheid bestond om mails naar Bonaire te verzenden, en geen vaartuig speciaal daarvoor behoefde te worden aangehuurd. Het krediet wordt voor 1923, mede in verband met bezuiniging, niet aangevraagd.
						300,—	300,—	300,—	(107) Het krediet bleef ongebruikt. Zie noot 106.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.				Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
	c.	benoodigdheden voor de postkantoren, kosten van tijdelijk hulpbestellersloon, kleeding voor brievenbestellers, afhalen en bezorgen van brievenmalen, verlichting van de postkantoren en andere uitgaven:								
		Curaçao (108)	f	3 500,—			f 3 000,—	f 2 500,—	(109) f 5 120,—	(108) Het postpakketten-verkeer neemt steeds toe. In verband hiermede moet voor het bestellen van pakketten veel meer worden uitgegeven dan vroeger. Ook het afhalen van mails kost thans meer, aangezien vele schepen in het Schottegat gaan meren om stookolie in te nemen, hetgeen extra-uitgaven voor het afhalen van mails met zich brengt. In verband met het vorenstaande wordt dit krediet wederom verhoogd en voor 1923 gesteld op f 3 500,—.
		Aruba (110)		150,—			100,—	100,—	124,—	
		Bonaire		100,—			100,—	100,—	51,—	
		St. Martin		200,—			200,—	200,—	240,—	
		St. Eustatius		450,—			450,—	450,—	310,—	
		Saba		450,—			450,—	450,—	530,—	
					f 4 850,—	f 12 150,—				
45		Toelagen aan de personen belast met de werkzaamheden van de koloniale postspaarbank:								(109) De overschrijding van dezen post met f 2 620,— is voor een deel het gevolg van: de aanschaffing van nieuwe brievenbussen, duurte van materialen voor kleeding en schoeisel van de bestellers en stijging van het maakloon daarvan; vergoeding van op het postkantoor geplaatste beambten voor zondagsdienst. Voorts is de overschrijding een gevolg van de in noot 108 voor de verhoging van het krediet voor 1923 aangevoerde motieven.
		1 op Aruba			f 200,—		200,—	200,—	200,—	
		1 op Bonaire			200,—		200,—	200,—	200,—	
		1 op St. Martin			200,—		200,—	200,—	200,—	
		1 op St. Eustatius			100,—		100,—	100,—	100,—	
		2 op Saba:								
		1 te Bottom	f	100,—			100,—	100,—	100,—	
		1 te Windwardside		100,—			100,—	100,—	100,—	
					200,—	900,—				
46		Benoodigdheden voor de postspaarbank (kolonie)				300,—	300,—	300,—	(111) 802,—	(110) Naar de gebleken behoefte verhoogd met f 50,—.
										(111) De overschrijding ad f 502,— is een gevolg van de uitgaven voor aanschaffing van benoodigdheden voor verschillende jaren.
		2º Telegraafdienst.								
47		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en bruggegelden van het personeel van de draadlooze telegrafie:								(112) Zie de memorie van toelichting bij artikel 47.
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:								(113) De overschrijding ad f 697,— is toe te schrijven aan het verantwoorden ten laste van deze posten van de toelagen van tijdelijk op Curaçao werkzaam gesteld personeel, bestemd voor den post op St. Martin.
		1 hoofd van den post voor draadlooze telegrafie op Curaçao, f 2500 tot f 3000	f	2 700,—			2 650,—	2 500,—	2 700,—	
		2 hoofden van posten voor draadlooze telegrafie, f 1200 tot f 1400:								(114) Exploitatiekosten van den post voor draadlooze telegrafie op St. Martin. Voor 1923 worden deze kosten gespecificeerd geraamd. Zie de artikelen 47 en 48.
		1 op Aruba	f	1 234,—			1 234,—	1 383,—	1 240,—	
		1 op Bonaire		1 400,—			1 400,—	1 400,—	1 400,—	
					2 634,—					
		1 hoofd van den post voor draadlooze telegrafie op St. Martin (112)		2 500,—			2 200,—	2 200,—	2 200,—	
		1 opsteller op Curaçao, f 2000 tot f 2500		2 200,—			1 800,—	1 750,—	(113) 6 222,—	
		1 opsteller op St. Martin (112)		2 000,—			1 000,—	1 150,—		
		1 seiner 1ste klasse, f 1600 tot f 1800		1 800,—			2 425,—	2 625,—		
		1 seiner 2de klasse, f 1000 tot f 1200		1 000,—						
		5 seiners 3de klasse, f 800 tot f 1000:								
		3 op Curaçao	f	2 425,—						
		2 op St. Martin (112)		1 600,—						
					4 025,—					
		1 motordrijver op St. Martin (112)		1 400,—			400,—	400,—	400,—	
		1 telegrambesteller, tevens brievenbesteller op Bonaire, f 300 tot f 400		400,—						
					f 20 659,—					
	b.	toelagen:								
		4 hulp-seiners, f 400 tot f 500:								
		3 op Curaçao	f	1 200,—			1 200,—	1 350,—	1 249,—	
		1 op St. Martin (112)		400,—						
			f	1 600,—						
		1 2de-motordrijver op St. Martin (112)		800,—						
		3 telegrambestellers, f 300 tot f 400:								
		2 op Curaçao	f	800,—			800,—	800,—	700,—	
		1 op Aruba, tevens brievenbesteller		400,—			400,—	400,—	300,—	
					1 200,—					
		1 telegrambesteller, tevens roeier op St. Martin (112)		822,—						
					4 422,—					
	c.	bruggegelden voor de telegrambestellers op Curaçao			72,—	25 153,—	72,—	72,—	72,—	
							(114) 10 000,—			

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.		GERAAMD voor 1923.	TOEGESTAAN voor 1922.	TOEGESTAAN voor 1921.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
48		Bedrijfs- en onderhoudskosten van de inrichtingen voor draadlooze telegrafie:						(115) Zie de memorie van toelichting bij artikel 48. (Curaçao).
		Curaçao (115)	f 10 000,—		f 3 000,—	f 3 000,—	(116) f 11 780,—	(116) De overschrijding ad f 8 780,— is in hoofdzaak te wijten aan:
		Aruba (117)	1 000,—		500,—	350,—	521,—	toeneming van het telegraafverkeer, waarmede gepaard ging meer ge-
		Bonaire (117)	1 000,—		500,—	350,—	(118) 1 239,—	bruik van gasoline, kerosene en smeerolie; aanschaffing van een re-
		St. Martin (119)	6 000,—					serve-motor, van nieuwe platen voor de batterijcellen en van nieuwe
				f 18 000,—		(120) 28 000,—	(121) 73 146,—	onderdeelen voor de kromhoutmotor. De overschrijding is voorts ook te
49		Kosten van de verandering van de posten voor draadlooze telegrafie op Aruba en Bonaire in fluitvonken posten:						wijten aan duurte van materialen. Zie verder de memorie van toelich-
		Aruba (122)	f 6 250,—					ting bij artikel 48 (Curaçao).
		Bonaire (122)	6 250,—					117) Zie de memorie van toelichting bij artikel 48 (Aruba en Bonaire).
				12 500,—				(118) De overschrijding ad f 889,— is in hoofdzaak het gevolg van de oprich-
50		Reis- en teerkosten van het personeel van de draadlooze telegrafie (123)		2 500,—	500,—	500,—	(124) 3 245,—	ting van twee nieuwe masten.
51		Huur van een stuk gronds op de plantage „Daniel" in het 4de district op Curaçao, voor het oprichten en in bedrijf houden van een post voor draadlooze telegrafie		100,—	100,—	100,—	100,—	(119) Zie de memorie van toelichting bij artikel 47.
52		Betalingen aan de telegraafkabelmaatschappij alsmede aan radio-maatschappijen voor doorzending van radio-telegrammen (kolonie) (125)		4 000,—				(120) Kosten van inrichting van een post voor draadlooze telegrafie op een der Bovenwindsche eilanden, en daarmede verband houdende uitgaven.
		Hypotheekkantoor.						(121) Voor het inrichten van een post voor draadlooze telegrafie op St. Martin en daarmede verband houdende uitgaven werd geraamd:
53		Bezoldiging van den hypotheekbewaarder op Curaçao, f 1200 tot f 1400		1 400,—	1 400,—	1 400,—	1 400,—	op de begrooting voor 1919 f 7 500,—
		Curaçaosche Bank.						op de begrooting voor 1920 72 000,—
54		Toelagen van het personeel van de Curaçaosche Bank:						op de begrooting voor 1921 28 000,—
		1 voorzitter van de directie	f 1 000,—		1 000,—	1 000,—	1 000,—	f 107 500,—
								Voor genoemd werk werd uitgegeven:
								in 1919 f 21 111,—
								in 1920 124 851,—
								in 1921, voor zoover thans bekend, 73 146,—
								219 108,—
								De meerdere uitgaven ad f 111 608,— zijn voor het grootste gedeelte toe te schrijven aan de zeer hooge arbeidsloonen en prijzen van materialen, die in de duurste tijden werden geleverd. Verder viel de duur van het werk zeer tegen, waardoor meer moest worden uitgegeven voor toelage van den torenbouwer en techniker dan waarop gerekend was.
								(122) Zie de memorie van toelichting bij artikel 49.
								(123) Zie de memorie van toelichting bij artikel 50.
								(124) Uitgegeven werd:
								voor teerkosten f 1 450,—
								voor reiskosten (autokosten) 1 800,—
								f 3 250,—
								Zie de memorie van toelichting bij artikel 50.
								(125) Zie de memorie van toelichting bij artikel 52.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.		Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		1 secretaris, (126)	f 3 000,—		f 1 200,—	f 1 200,—	(127) f 1 950,—	(126) Aan den nieuw benoemden secretaris van de Curaçaosche Bank werd, in verband met de toeneming van de werkzaamheden aan dat secretariaat verbonden, eene toelage van f 3 000,— 's jaars toegekend. Hiertegenover staat, dat door eene andere verdeeling der werkzaamheden de diensten van een tweeden klerk op den duur niet meer noodig zullen zijn. In verband hiermede wordt voor 1923 slechts het krediet voor de toelage van één klerk aangevraagd.
		1 klerk (128)	400,—		800,—	800,—	711,—	
				f 4 400,—				
55		Benoodigdheden, druk- en bindwerk en andere uitgaven ten behoeve van de Curaçaosche Bank		300,—	(129) 600,— (131) 24,—	(129) 600,— (131) 24,—	(130) 350,— 14,—	(127) Zie noot 126. De nieuwe secretaris is benoemd met ingang van 1o. Augustus 1921. De overschrijding bedraagt f 750,—.
					300,—	300,—	(132) 2 011,—	(128) Zie noot 126.
		Kamer van Koophandel en Nijverheid.						(129) Bezoldiging van een bode bij de Curaçaosche Bank. Hiervoor wordt voor 1923 geen krediet aangevraagd. Zie noot 80.
56		Toelage van den secretaris, f 300 tot f 400		400,—	350,—	318,—	318,—	(130) Ongebruikt bleef f 250,—. Zie noten 129 en 80.
57		Kleine uitgaven		200,—	200,— (134) 100,—	132,— (134) 100,—	(133) 5,— 25,—	(131) Bruggegeld van een bode bij de Curaçaosche Bank. Hiervoor wordt voor 1923 geen crediet aangevraagd. Zie noot 80.
		Algemeene kosten.						(132) De overschrijding ad f 1 711,— is het gevolg van: de uitgaven voor de inrichting van een kluis, en hooge zegelkosten van op Nederland getrokken wissels.
58		Vergoeding aan den eigenaar van de plantage ,,Slagbaai'' op Bonaire voor het gebruiken van een weg door die plantage		100,—	100,—	100,—	100,—	(133) Ter bezuiniging werd het verslag van de Kamer in 1921 niet in brochurevorm uitgegeven, zooals in de bedoeling lag. Ongebruikt bleef f 127,—.
59		Uitgaven wegens grondbelasting op landseigendommen, die niet bestemd zijn voor den openbaren dienst (kolonie) (135)		3 400,—	3 100,—	3 100,—	(136) 3 407,—	(134) Bodeloon voor de Kamer van Koophandel en Nijverheid. Hiervoor wordt voor 1923 geen krediet aangevraagd. Zie noot 8.
60		Bijdrage ten behoeve van het Zeemanshuis en van de damesvereeniging ,,Entre Nous'':						(135) De raming voor 1923 is gesteld op ongeveer het bedrag der uitgaven in 1921.
	a.	zeemanshuis (137)	f 1 000,—		400,—	400,—	400,—	(136) Naar de behoefte werd ten laste van dezen post f 307,— meer dan de raming uitgegeven.
	b.	Damesvereeniging ,,Entre Nous'' (voor verlichting en onderhoud van het Wilhelminapark)	400,—	1 400,—		(138) 100,—	(139)	(137) Zie de memorie van toelichting bij artikel 60 *a*.
61		Rente wegens uit 's Rijksschatkist ontvangen voorschotten (kolonie)		50 000,—	50 000,—	22 500,—	(140) 22 500,—	(138) Bijdrage ten behoeve van het Curaçaosch Weerbaarheidskorps.
62		Kosten op de uitzending van baar geld en op de afgifte van wissels op het Departement van Koloniën, vergoeding aan de Vereenigde Protestantsche gemeente voor het gebruik van den haar toebehoorenden regenbak, klok en kelder, bindloon en verdere kleine uitgaven:						(139) Zie noot 138. Het Weerbaarheidskorps is rustend verklaard en genoot in 1921 geen bijdrage.
	a.	kosten op de uitzending van baar geld	f 650,—		650,—	650,—	627,—	(140) Aangezien nog niet bekend is, hoeveel de uitgaven ten laste van dezen post hebben bedragen, is het bedrag der raming als het uitgegevene aangenomen.
	b.	verlies op wissels afgegeven op het Departement van Koloniën (kolonie) (141)	28 000,—		1 800,—	1 800,—	(142) 80 125,—	(141) Zie de memorie van toelichting bij artikel 62 *b*.
								(142) In de eerste helft van het jaar 1921 waren de uitgaven der kolonie bijzonder hoog. In verband hiermede moest geregeld bij de Curaçaosche Bank worden geleend. Deze bank nam als betaling dezer schulden gouvernementswissels over. Op 1o. Januari 1921 bedroeg de vordering van de Curaçaosche Bank op het gouvernement f 317 757,96½. Geleend werd:

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.		Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
	c.	vergoeding aan de Vereenigde Protestantsche gemeente voor het gebruik van den haar toebehoorenden regenbak, klok en kelder	f 800,—		f 800,—	f 500,—	(143)f 800,—	
	d.	bindloon voor de administratie van financiën, de kantoren van den kolonialen ontvanger en van de bewaring van hypotheken, zegels van wissels op het Departement van Koloniën en verdere kleine uitgaven	900,—	f 30 350,—	900,—	900,—	846,—	
				f 275 413,—	f 219 000.—	f 204 865,—	f 344 716,—	
		OVERZICHT.						
		Curaçao		f 125 076,—	f 114 450,—	f 110 734,—		
		Aruba		18 805,—	13 455,—	12 943,—		
		Bonaire		16 050,—	10 900,—	10 722,—		
		St. Martin		20 897,—	15 525,—	33 525,—		
		St. Eustatius		3 395,—	3 980,—	3 867,—		
		Saba		4 650,—	4 650,—	4 534,—		
		Kolonie		86 540,—	56 040,—	28 540,—		
				f 275 413,—	f 219 000,—	f 204 865,—		
		Vde AFDEELING.						
		Eeredienst, onderwijs en armenzorg.						
		Eeredienst.						
63		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen van de voorgangers van verschillende godsdienstige gemeenten:						
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:						
		2 predikanten bij de Vereenigde Protestantsche gemeente, f 3500 tot f 4000 (144)	f 7 700,—		f 7 200,—	f 7 600,—	(145)f 5 066,—	
		2 leeraren bij de Hervormde gemeenten, f 2500 tot f 3000:						
		1 op Aruba	f 2 700,—		2 692,—	2 500,—	2 500,—	
		1 op Bonaire	2 900,—		2 900,—	2 900,—	2 900,—	
			5 600,—					
		1 Roomsch-Katholiek geestelijke van den 1sten rang, f 4000 tot f 4500	4 400,—		4 400,—	4 400,—	4 500,—	
		21 Roomsch-Katholieke geestelijken van den 2den rang, f 1200 tot f 1400:						
		13 op Curaçao	f 17 475,—		17 475,—	17 493,—		
		3 op Aruba	4 200,—		4 200,—	4 200,—		
		2 op Bonaire	2 800,—		2 800,—	2 800,—	(146)	
		1 op St. Martin	1 275,—		1 275,—	1 218,—	27 353,—	
		1 op St. Eustatius	1 400,—		1 400,—	1 400,—		
		1 op Saba	1 400,—		1 400,—	1 400,—		
			28 550,—					
		1 predikant bij de Nederlandsch-Portugeesch-Israëlitische gemeente, f 3500 tot f 4000	3 500,—		3 500,—	3 500,—	3 500,—	
		1 predikant bij de Nederlandsch-Hervormd Israëlitische gemeente, f 3500 tot f 4000	3 700,—		3 700,—	3 700,—	3 700,—	
				f 53 450,—				
	b.	toelagen:						
		2 leeraren van het Methodisten genootschap, f 1200 tot f 1400:						
		1 op St. Martin	f 1 400,—		1 400,—	1 400,—	1 400,—	
		1 op St. Eustatius	1 200,—		1 200,—	1 256,—	1 200,—	
			f 2 600,—					
		1 Anglikaansch geestelijke op Saba, f 1200 tot f 1400	1 300,—		1 300,—	1 275,—	1 170,—	
		aan den leeraar der Hervormde gemeente op Aruba, voor de bediening der gemeente te Piedra-Plat (147)	240,—		150,—	150,—	150,—	
				4 140,—				

In Januari ..... f 150 000,—
„ Februari ..... 100 000,—
„ Maart ..... 125 000,—
„ Mei ..... 120 000,—
„ Juni ..... 80 000,—
„ Juli ..... 60 000,—
„ Augustus ..... 35 000,—
„ September ..... 120 000,—
„ October ..... 42 000,—
„ December ..... 100 000,—

De koers waartegen de Curaçaosche Bank de wissels overnam, wisselde af tusschen 83 % (Januari 1921) en pari (December 1921).

Geregeld werd bij de bepaling van den overnamekoers rekening gehouden met den dollar- en guldenkoers op Curaçao en den guldenkoers in New York.

(143) Deze vergoeding werd sedert 1921 verhoogd en gebracht op f 800,—.

(144) De nieuwbenoemde predikant is aangesteld op het maximum.

(145) Het overschot ad f 2 534,— is toe te schrijven aan het onvervuld blijven van een der predikantsplaatsen.

(146) Het overschot ad f 1 158,— is een gevolg van wisseling van personeel.

(147) Verhoogd met f 90,— omdat het bedrag van f 150,— niet toereikend gebleken is. Dit bedrag wordt uitsluitend gebruikt voor vervoer van den leeraar van de Oranjestad naar Piedra Plat en terug. Meermalen moet dan ook de tocht, wegens ontoereikendheid van het krediet, te voet worden afgelegd.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
	c.	tegemoetkoming aan 3 Roomsch Katholieke geestelijken op Aruba in de kosten van vervoermiddelen, à f 40	f	120,—	f 57 710,—	f 120,—	f 120,—	f 120,—	(148) Bijdrage aan het Methodisten-genootschap op St. Eustatius in de kosten van herstelling van het kerkgebouw van dat genootschap aldaar.
64		Dienstreizen van den Roomsch-Katholieken geestelijke van den 1sten rang			225,—	225,—	225,—	172,—	(149) Kantoorkosten van den inspecteur voor het onderwijs. Hiervoor was voor 1922 en 1921 een bedrag van f 250,— toegestaan. Aangezien uit dit krediet ook gekweten werden de uitgaven voor kantoorbehoeften voor genoemden inspecteur is van bedoeld bedrag van f 250,— een bedrag van f 100,— overgebracht naar den nieuwen post „Kosten van kantoorbehoeften" Afdeeling 1, artikel 15. De post „kantoorkosten" wordt voor 1923 niet afzonderlijk geraamd.
		Onderwijs.					(148) 1 000,—	1 000,—	
		1º Schooltoezicht.							
65		Bezoldiging of verlofbezoldiging en toelagen van den inspecteur van het onderwijs, den schrijver en den bode van de inspectie van het onderwijs:							
	a.	bezoldiging of verlofbezoldiging van den inspecteur voor het onderwijs, f 4000 tot f 5000	f	4 800,—		4 700,—	4 700,—	4 700,—	(150) Deze post wordt verhoogd met f 150,— om hierop ook te kunnen verantwoorden de uitgaven voor porti, schoonmaken van het kantoor, sjouwerloon, enz. die voorheen uit den post „kantoorkosten" werden gekweten. Zie ook noot 149.
	b.	toelagen:							
		1 schrijver, f 500 tot f 600	f	550,—		538,—	500,—	500,—	
		1 bode, f 500 tot f 600		567,—		550,—	319,—	487,—	
				1 117,—	5 917,—				
66		Aanschaffing van boekwerken voor de boekerij van den inspecteur van het onderwijs, verdere uitgaven voor de inspectie van het onderwijs en reis- en teerkosten van den inspecteur en van de leden der commissiën van onderwijs:							(151) In 1921 werden alleen de scholen op Curaçao en Bonaire geïnspecteerd, tengevolge waarvan f 565,— ongebruikt bleef.
	a.	aanschaffing van boekwerken voor de boekerij van den inspecteur van het onderwijs en verdere uitgaven voor de inspectie van het onderwijs (150)	f	250,—		(149) 150,—	(149) 150,—	203,—	(152) De ramingen der bezoldigingen houden verband met den toestand op 1o. Januari 1922, met de bezoldigingsgroepen waarin de onderwijzers en onderwijzeressen 1o. Januari 1923 zullen geplaatst zijn en de verhoogingen, waarop zij in den loop van 1923 aanspraak zullen kunnen maken.
	b.	reis- en teerkosten van den inspecteur van het onderwijs		800,—		100,—	100,—	41,—	
	c.	reis- en teerkosten van de leden der commissiën van onderwijs:				800,—	800,—	(151) 235,—	
		Curaçao	f	150,—		150,—	150,—	115,—	
		Aruba		50,—		50,—	50,—		
		Bonaire		15,—		15,—	15,—		
		St. Martin		25,—		25,—	25,—		
		Saba		15,—		15,—	15,—		
				255,—	1 305,—				
		2º Openbaar lager onderwijs.							
67		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van de onderwijzers en onderwijzeressen bij het openbaar lager onderwijs:							
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen: (152)							
		1 hoofdonderwijzeres op St. Martin, f 2500 tot f 3500	f	3 500,—					
		7 onderwijzers 1sten rang, f 2000 tot f 2500:							
		2 op Curaçao	f	5 000,—					
		1 op Aruba		2 500,—					
		1 op Bonaire		2 000,—					
		1 op St. Martin		2 400,—					
		2 op Saba		4 400,—					
				16 300,—					
		1 onderwijzeres 1sten rang op St. Martin, f 2000 tot f 2500		2 000,—					
		4 onderwijzers 2n. rang, f 1800 tot f 2000:							
		2 op Aruba	f	3 600,—					
		1 op St. Martin		1 800,—					
		1 op St. Eustatius		1 800,—					
				7 200,—					
		3 onderwijzers 3n. rang, f 1600 tot f 1800:							
		1 op Curaçao	f	1 600,—					
		1 op St. Martin		1 600,—					
		1 op Saba		1 600,—					
				4 800,—					
		1 onderwijzeres 3n. rang op St. Eustatius, f 1600 tot f 1800		1 784,—					
		1 onderwijzer 4n. rang op Saba, f 1400 tot f 1600		1 400,—					
		1 onderwijzeres 4n. rang op St. Martin, f 1400 tot f 1600		1 500,—					

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.				Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		3 hulponderwijzers 1n. rang, f 1000 tot f 1200:								
		1 op Aruba	f	1 200,—						
		1 op St. Martin		1 200,—						
		1 op St. Eustatius		1 200,—						
					f 3 600,—					
		4 hulponderwijzeressen 1n. rang, f 1000 tot f 1200:								
		1 op Curaçao	f	1 200,—						
		1 op Bonaire		1 200,—						
		1 op St. Martin		1 000,—						
		1 op Saba		1 200,—						
					4 600,—					
		1 hulponderwijzer 2n. rang op St. Martin, f 800 tot f 1000			900,—					
					f 47 584,—		f 50 925,—	f 48 536,—	f 48 125,— (153)	(153) Tengevolge van wisseling van personeel bleef f 411,— ongebruikt.
	b.	persoonlijke toelagen:								(154) In verband met het voornemen van een der onderwijzers op St. Martin, die in het genot is van eene persoonlijke toelage, om in den loop van 1922 den dienst te verlaten, wordt slechts voor één onderwijzer dit krediet aangevraagd.
		van een onderwijzer 1n. rang op Curaçao			f 350,—		350,—			
		van 3 hulponderwijzers 1n. rang:								
		1 op Aruba	f	50,—			50,—	50,—	50,—	
		1 op St. Martin (154)		50,—			100,—	150,—	150,—	
		1 op St. Eustatius		50,—			50,—			
					150,—					
		van 1 hulponderwijzeres 1n. rang op Curaçao			50,—		50,—	50,—	50,—	
						550,—				(155) In verband met overplaatsingen van personeel van het uitgebreid lager onderwijs naar het gewoon lager onderwijs wordt voor dezen post f 300,— meer uitgetrokken.
	c.	toelagen:								(156) Daar de school te Prinsenkwartier slechts twee leerjaren telt is het handwerkonderwijs verminderd en de toelage der onderwijzeres teruggebracht tot f 150,— per jaar. Een deel van het handwerkonderwijs te Philipsburg zal onder de gewone schooluren door de onderwijzeressen met bevoegdheid gegeven worden; voor het overige onderwijs zal een vakonderwijzeres een toelage van f 200,— ontvangen. De onderwijzeres te Koolbaai geniet eene toelage van f 250.—.
		10 hoofden van scholen:								
		1 op Curaçao (Emmaschool)	f	250,—			250,—	250,—	250,—	(157) Toelage van een bediende bij de Emmaschool.
		1 op Aruba (Julianaschool)		250,—			250,—	250,—	250,—	
		1 op Bonaire		150,—			150,—	150,—	150,—	(158) In verband met de geheele vereeniging van de school te Kleinbaai en de gedeeltelijke vereeniging van die te Prinsenkwartier met de nieuwe school te Philipsburg wordt het bedrag, benoodigd voor schoolbehoeften, met f 100,— verlaagd.
		3 op St. Martin, 1 à f 250, 2 à f 150		550,—			550,—	550,—	677,—	
		1 op St. Eustatius		150,—			150,—	150,—	150,—	
		3 op Saba, à f 150		450,—			450,—	450,—	450,—	
					f 1 800,—					
		aan den persoon belast met het onderwijs te Marypoint op Saba			900,—		900,—	900,—	900,—	(159) Er is, na de vereeniging der scholen op St. Martin, maar een onderwijzeres, die naar de buitendistricten moet gaan. De verlaging van dezen post staat in verband hiermede.
		aan onderwijzers wegens het bezit van bijakten (kolonie) (155)			1 950,—		1 650,—	1 600,—	1 400,—	
		11 onderwijzeressen voor nuttige handwerken, f 200 tot f 300:								
		1 op Curaçao (Emmaschool)	f	300,—			300,—	300,—	300,—	
		1 op Aruba Julianaschool)		300,—			300,—	300,—	300,—	
		1 op Bonaire		300,—			300,—	300,—	300,—	
		3 op St. Martin (156)		600,—			900,—	809,—	1 050,—	
		1 op St. Eustatius		300,—			300,—	300,—	300,—	
		4 op Saba		1 050,—			1 050,—	1 000,—	1 000,—	
					2 850,—					
						7 500,—				
							f 55 634,—			
68		Schoolmeubelen, schoolbehoeften, leermiddelen en kleine uitgaven voor de openbare lagere scholen (waaronder voor schoonmaken), bruggegeld voor leerlingen van de Emmaschool op Curaçao en reis- en teerkosten van een onderwijzeres in nuttige handwerken op St. Martin:						(157) 275,—	120,—	
	a.	schoolmeubelen, schoolbehoeften, leermiddelen en kleine uitgaven (waaronder voor schoonmaken):								
		Curaçao			f 700,—		700,—	500,—		
		Aruba			550,—		550,—	500,—		
		Bonaire			200,—		200,—	200,—	3 561,—	
		St. Martin (158)			800,—		900,—	900,—		
		St. Eustatius			275,—		275,—	275,—		
		Saba			650,—		650,—	950,—		
					f 3 175,—					
	b.	bruggegeld voor leerlingen van de Emmaschool				200,—	200,—	200,—	157,—	
	c.	reis- en teerkosten van een onderwijzeres in nuttige handwerken op St. Martin (159)				50,—	100,—	100,—	150,—	
								3 425,—		

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		3º Openbaar uitgebreid lager onderwijs.							
69		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van de onderwijzers en onderwijzeressen bij het openbaar uitgebreid lager onderwijs:							
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen: (160)							
		4 hoofdonderwijzers, f 2500 tot f 3500	f	14 000,—					
		4 hoofdonderwijzeressen, f 2500 tot f 3500		14 000,—					
		3 onderwijzers 1n. rang, f 2000 tot f 2500		7 400,—					
		3 onderwijzeressen 1n. rang, f 2000 tot f 2500		6 900,—					
		3 onderwijzeressen 2n. rang, f 1800 tot f 2000		5 800,—					
		1 onderwijzeres 3n. rang, f 1600 tot f 1800		1 600,—					
		1 onderwijzeres 4n. rang, f 1400 tot f 1600		1 500,—					
				f 51 200,—		f 51 800,—	f 60 301,—	(161) f 46 449,—	(160) De ramingen houden verband met de vermoedelijke sterkte in 1923 en met de verhoogingen, waarop het personeel in dat jaar aanspraak zal hebben.
	b.	toelagen:							
		aan het hoofd der Hendrikschool	f	400,—		400,—	400,—	400,—	
		aan het hoofd der Wilhelminaschool		400,—		400,—	400,—	400,—	
		aan onderwijzers wegens het bezit van bijakten (162)		3 700,—		4 500,—	4 900,—	(163) 3 051,—	(161) Daar geen der leerkrachten, op wier uitzending uit Nederland bij het doen der raming voor 1921 gerekend is, uitgezonden werd, bleef f 13 852,— ongebruikt.
		aan 1 gymnastiekonderwijzer, f 500 tot f 600		500,—		500,—	500,—	(164) 100,—	(162) In verband met de vermoedelijke sterkte in 1923 is deze post f 800,— lager geraamd.
		aan 1 onderwijzeres voor handwerken aan de Wilhelminaschool, f 1000 tot f 1200		1 200,—		1 200,—	1 200,—	1 200,—	(163) Om dezelfde reden als bij noot 161 vermeld, bleef op dezen post f 1 849,— ongebruikt.
				6 200,—					
					f 57 400,—				(164) Met beschikbare klasse-onderwijzers werd alleen in de lagere klassen gymnastiekonderwijs gegeven, daar geen vakonderwijzer kon worden gevonden. Ongebruikt bleef f 400,—.
70		Schoolmeubelen, schoolbehoeften, leermiddelen en kleine uitgaven, waaronder die voor schoonmaken, voor de Hendrik- en Wilhelminascholen			2 500,—		(165) 510,—	341,—	(165) Toelage van een bode bij de Hendrikschool, tevens bode van de Commissie van onderwijs, ook belast met het dagelijks schoonhouden (vegen) van de lokalen behoorende bij de Hendrikschool.
						2 500,—	(166) 375,—	375,—	(166) Toelage van een bediende bij de Wilhelminaschool.
							2 200,—	(167) 3 461,—	(167) Een deel van de leermiddelen, bestemd voor het gebruik in 1922, moest, in verband met het tijdstip van levering, ten laste van 1921 worden verantwoord. De prijzen der leermiddelen, vooral der boeken, verminderden niet. Van den aangekochten voorraad is nog ter waarde van ongeveer f 1 800,— aanwezig, terwijl tot een bedrag van ongeveer f 1 150,— uit den voorraad werd verkocht. De overschrijding bedraagt f 1 261,—.
		4º Bijzonder onderwijs.							
71		Uitkeeringen ten behoeve van het bijzonder onderwijs:							
	a.	uitkeeringen voor het personeel:							
		aan de Roomsch-Katholieke scholen:							
		op Curaçao		107 000,—		104 000,—	95 770,—	95 770,—	
		op Aruba		33 750,—		33 120,—	25 920,—	25 920,—	
		op Bonaire		19 850,—		19 420,—	18 370,—	18 370,—	
		op St. Martin (168)		8 800,—		8 600,—	10 070,—	(169) 10 070,—	(168) Zie de memorie van toelichting bij artikel 71.
		op St. Eustatius		2 800,—		2 800,—	3 770,—	3 770,—	(169) De bedragen der ramingen zijn als de uitgegevene aangenomen, waar, na invoering der gelijkstelling, minstens deze bedragen zullen moeten worden uitgekeerd.
		op Saba		6 250,—		6 250,—	6 280,—	6 280,—	
			f	178 450,—					
		aan de Protestantsche school te Piedra-Plat op Aruba		800,—		800,—	800,—	(169) 800,—	
				f 179 250,—					(170) Zie de memorie van toelichting bij artikel 72.
	b.	tegemoetkomingen in de kosten van het stichten, verbouwen of aankoopen van schoollokalen en het aanschaffen van meubelen:							
		aan de Roomsch-Katholieke scholen:							(171) In den loop van het afgeloopen jaar werden slechts 5 nieuwe studiebeurzen toegekend. Twee studiebeurzen in Nederland vervielen in den loop van 1921. Ongebruikt bleef f 2 491,—.
		op Curaçao (168)	f	3 030,—		3 030,—			
		op Aruba		930,—		930,—			
		op Bonaire		570,—		570,—			
		op St. Martin		220,—		220,—			
		op St. Eustatius		70,—		70,—			
		op Saba		180,—		180,—			
				5 000,—					
					184 250,—				(172) Kosten van opleiding van drie jongelieden voor gouvernementsgeneeskundige in de kolonie Curaçao aan de geneeskundige school te Paramaribo, en daarmede verband houdende kosten (kolonie). Deze post kwam op vorige begrootingen voor op afdeeling zeven. Voor 1923 wordt geen afzonderlijk krediet voor bovenbedoelde opleiding aangevraagd. Zie de memorie van toelichting bij artikel 72.
		5º Verdere kosten van het onderwijs.							
72		Kosten van overtocht en studie van jongelieden, die buiten de kolonie een opleiding ontvangen (kolonie) (170)			15 000,—	12 000,—	12 000,—	(171) 9 509,—	(173) Zie noot 172. In 1921 werden geen jongelieden ter opleiding uitgezonden.
						(172) f 4 275,—	(172) 4 275,—	(173)	
73		Kosten van vóóropleiding in de kolonie van jongelieden, die buiten de kolonie een opleiding zullen ontvangen (kolonie)			3 000,—	3 000,—	3 000,—	(174) 520,—	(174) Voor de vóóropleiding van drie jongelieden, bestemd om aan de geneeskundige school te Paramaribo tot geneeskundige te worden opgeleid, werd f 520,— uitgegeven. Ongebruikt f 2 480,—.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
74		Kosten van opleiding van onderwijzers:					(175)f 9 800,—	(176)f 6 000,—	(175) Tegemoetkoming aan het jongensweeshuis op Scherpenheuvel op Curaçao in de kosten van aanschaffing van gereedschappen voor de ambachtschool.
	a.	toelagen aan de personen belast met de opleiding:							
		aan de normaallessen op Curaçao (177)	f	3 600,—		f 3 600,—	4 925,—	(178) 3 275,—	(176) Een groot deel der gereedschappen werd in Duitschland goedkoop aangeschaft. Enkele konden in 1921 nog niet worden aangeschaft. Ongebruikt bleef f 3 800,—.
		aan den leergang op de Bovenwindsche eilanden		600,—		600,—	600,—	(179)	
		aan den leergang voor leerkrachten bij het voorbereidend onderwijs (kolonie) (180)		700,—		1 000,—			(177) Verwacht wordt, dat er niet meer dan twee leerjaren zullen zijn, daarom wordt het krediet voor 1923 gelijk gesteld aan dat voor 1922 toegestaan.
					f 4 900,—				
	b.	aanschaffing en onderhoud van leermiddelen en andere uitgaven (kolonie)			300,—	300,—	200,—	200,—	
	c.	tegemoetkoming aan leerlingen van de eilanden buiten Curaçao (kolonie) (181)			2 000,—	4 000,—	4 000,—	3 750,—	(178) Doordat er slechts twee leerjaren waren bleef f 1 650,— ongebruikt.
	d.	teerkosten aan de onderwijzers op St. Eustatius en Saba, die ter opleiding naar St. Martin gaan			300,—	300,—	300,—	(182)	(179) In 1921 werden geen lessen aan dezen leergang gegeven.
					f 7 500,—				(180) Deze post wordt voor 1923 f 300,— lager gesteld dan voor 1922 in verband met het eindigen van het dienstverband van de hoofdonderwijzeres voor het voorbereidend onderwijs.
75		Kosten van de examens (kolonie): (183)							
	a.	vergoeding aan de leden van de examen-commissiën, en verdere uitgaven voor de examens			f 550,—	600,—	600,—	575,—	(181) Zie de memorie van toelichting bij artikel 72.
									(182) Het krediet bleef ongebruikt. Zie noot 179.
	b.	vergoeding van reiskosten aan onderwijzers, die zich voor het afleggen van examens of jongelieden, die zich voor het afleggen van het toelatingsexamen der normaallessen naar Curaçao begeven			200,—	300,—	300,—	(184)	(183) Zie de memorie van toelichting bij artikel 75.
					750,—				(184) Ten laste van dezen post werden in 1921 geen uitgaven gedaan.
76		Uitgaven in verband met de bevordering van het schoolbezoek (kolonie):							(184*a*) Zie de memorie van toelichting bij artikel 76.
	a.	kosten van het uitreiken van prijzen voor getrouw schoolbezoek, door de commissiën van onderwijs (184 *a*)			f 300,—	1 000,—	1 000,—	(185) 78,—	(185) Alsnog is geen regeling getroffen voor het bevorderen van het schoolbezoek. Ten laste van dezen post werden slechts verevend de prijzen, die ingevolge het reglement van eenige openbare scholen, aan leerlingen worden uitgereikt, die een getuigschrift verwerven of weinig schoolverzuim hebben. Ongebruikt bleef f 922,—.
	b.	kosten van schoolvoeding en kleeding (184 *a*)			4 000,—	12 000,—	12 000,—	(186) 1 995,—	(186) In 1921 bleek het slechts op Aruba en Bonaire noodig gedurende eenige maanden van het jaar schoolvoeding te verstrekken. Ongebruikt bleef f 10 005,—.
					4 300,—				
77		Kosten van het voorbereidend onderwijs:							
	a.	toelagen aan het personeel:				2 500,—	2 500,—	(188) 3 375,—	(187) In verband met het eindigen van het dienstverband van de hoofdonderwijzeres bij het voorbereidend onderwijs f 500,— lager geraamd.
		1 onderwijzeres op Curaçao (187)	f	2 000,—		1 500,—	1 000,—	(189) 500,—	
		3 kweekelingen, 2 op Curaçao en 1 op Aruba, à f 500		1 500,—					(188) De uitgezonden hoofd-onderwijzeres geniet eene toelage van f 3 375,—. Dit bedrag is in zijn geheel op dezen post verevend, omdat voor 1921 geen afzonderlijk bedrag voor den leergang voor voorbereidend onderwijs is uitgetrokken, terwijl bij de vaststelling van haar bezoldiging in aanmerking is genomen, dat deze onderwijzeres belast werd met het onderwijs aan genoemden leergang. De post werd overschreden met f 875,—.
					f 3 500,—				
	b.	aanschaffing en onderhoud van leermiddelen			300,—	300,—			(189) Er was slechts een kweekeling werkzaam, waardoor f 500,— ongebruikt bleef.
					3 800,—				
78		Kosten van leergangen: (190)							(190) Zie de memorie van toelichting bij artikel 78.
	a.	toelagen:							
		aan de personen belast met het vervolgonderwijs (kolonie) (190)			f 2 000,—	(191) 3 200,—	(192) 1 825,—	(193) 675,—	(191) Toelagen aan de personen belast met het vervolgonderwijs: Curaçao f 1 200,—; Aruba f 400,—; Bonaire f 400; St. Martin f 400,—; St. Eustatius f 400,— en Saba f 400,—.
									(192) Toelagen van vijf onderwijzers belast met het geven van voortgezet

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.				Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		aan de personen belast met het onderwijs in de zeevaartkunde:								
		op Curaçao	f	800,—			f 800,—	f 800,—	f 800,—	
		op Aruba		700,—			700,—	700,—	(194)	
		op Saba		800,—			775,—	775,—	775,—	(193) Op Curaçao, Aruba en St. Martin werd in 1921 geen vervolg- of herhalingsonderwijs gegeven. Ongebruikt bleef f 1 150,—.
					f	2 300,—				
		aan de personen belast met het handelsonderwijs op Curaçao				2 000,—	2 000,—	(195) 3 700,—	(196) 2 291,—	(194) In 1921 werd op Aruba nog geen leergang geopend.
		aan de personen belast met het huishoudonderwijs op Curaçao (190)				1 000,—	2 000,—	(197) 4 000,—	(198)	(195) Toelagen aan den leider en de onderwijzers van den tweejarigen leergang voor voortgezet- en handelsonderwijs.
		aan de personen belast met het ambachtsonderwijs op Curaçao				2 000,—	2 000,—			(196) Het aantal lesuren werd aanmerkelijk ingekrompen. Ongebruikt bleef f 1 409,—.
		aan de personen belast met het onderwijs in stroohoedenvlechten (kolonie) (190)				10 000,—	(199) 1 200,—	(199) 1 200,—	1 200,—	
					f	19 300,—	(200) 15 000,—	(200) 15 000,—	(201) 11 300,—	(197) Bezoldiging van een onderwijzeres huishoudklasse.
	b.	aanschaffing van leermiddelen, werktuigen en andere benoodigdheden, alsmede andere uitgaven voor de leergangen:								(198) Ten laste van dezen post werden in 1921 geen uitgaven verevend, daar nog geen begin werd gemaakt met het geven van huishoudonderwijs.
		voor vervolgonderwijs (kolonie)	f	250,—			250,—			
		voor zeevaartkunde (kolonie)		250,—			250,—	(202) 260,—	196,—	
		voor handelsonderwijs		350,—			350,—	360,—	437,—	(199) Toelage van en voedergeld aan den leider der stroohoeden-vlechtnijverheid (kolonie). Zie de memorie van toelichting bij artikel 78.
		voor huishoudonderwijs (190)		350,—			1 000,—			
		voor ambachtsonderwijs		1 000,—			1 000,—			
		voor vlechtonderwijs (kolonie) (190)		3 000,—						(200) Andere uitgaven in het belang van de stroohoedenvlechtnijverheid. (kolonie). Zie de memorie van toelichting bij artikel 78.
						5 200,—				
	c.	leergeld voor de leerlingen, die ambachtsonderwijs genieten volgens het leerlingstelsel				1 000,—	1 000,—			(201) Zie noot 200. Het bedrag der raming van dezen post werd voor 1921 met f 4 000,— verhoogd en gesteld op f 15 000,—, ten einde het aantal cursussen voor volwassenen met 6 te kunnen vermeerderen en om eene tegemoetkoming te kunnen toekennen aan vlechtsters van de eilanden Aruba, Bonaire, St. Martin en Saba, tijdens den duur hunner opleiding op den hoofdcursus op Curaçao tot onderwijzeres in het hoedenvlechten.
						f 25 500,—	(203) 180,—	(203) 180,—	191,—	
							(204) 1 200,—	(204) 1 200,—	1 200,—	
79		Toelage aan den beheerder van de gouvernements-boekerij en -leeszaal, tevens belast met het onderhoud en de aanvulling van het koloniaal- en schoolmuseum, f 800 tot f 1000				800,—	800,—	800,—	(205) 200,—	

De vermeerdering van het aantal cursussen heeft echter slechts met 5 plaats gehad, terwijl bij die vermeerdering, ter bezuiniging, eene regeling werd getroffen, waarbij door één hoofdvlechtster zooveel mogelijk aan meer dan een leergang onderwijs wordt gegeven.

Van de gelegenheid om met tegemoetkoming van gouvernementswege op den hoofdcursus op Curaçao tot onderwijzeres in het hoedenvlechten te worden opgeleid, werd geen gebruik gemaakt.

Om bovenaangegeven redenen bleef op dezen post een overschot van f 3 700,—.

(202) Toegestaan voor aanschaffing van werktuigen, enz. ten behoeve van het zeevaartonderwijs op Curaçao, Aruba en Saba, onderscheidenlijk f 120,—, f 100,— en f 40,—.

(203) Tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen aan den onderwijzer in de zeevaartkunde op Saba. Deze post wordt niet meer geraamd omdat genoemde onderwijzer van het politiepaard gebruik maakt.

(204) Toelage voor opleiding in Nederland van een huishoudonderwijzeres. De onderwijzeres, die deze opleiding geniet, moet in den loop van 1922 naar de kolonie terugkeeren.

(205) Ten laste van dezen post werd gekweten de toelage van den beheerder van het koloniaal- en schoolmuseum, ad f 200,—. Ongebruikt bleef f 600,—. Zie ook de memorie van toelichting bij artikel 80.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.		Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
80		Kosten van de gouvernements-boekerij en -leeszaal en van het koloniaal- en schoolmuseum: (206)						(206) Zie de memorie van toelichting bij artikel 80.
	a.	verdere kosten van inrichting van de boekerij en leeszaal	f 1 000,—		f 1 000,—	f 5 000,—	(207) f 3 566,—	(207) Vele van de in 1921 bestelde boeken konden door verschillende omstandigheden in dat jaar niet worden geleverd.
	b.	kosten van aanvulling en onderhoud van de boekerij en leeszaal	1 200.—		1 200,—	1 200,—	(208) 603,—	(208) Ten laste van dezen post werden gekweten de uitgaven voor bindloon van de reeds aanwezige boeken.
	c.	kosten van aanvulling en onderhoud van het koloniaal- en schoolmuseum	125,—	f 2 325,—	125,—	125,—	125,—	(209) Zie de memorie van toelichting bij artikel 81.
		Armenzorg.						(210) Toegestaan voor onderstand aan behoeftigen en vergoeding aan armenkassen voor gemis van inkomsten.
81		Bijdragen aan de armenkassen: (209)						(211) Naar de gebleken behoefte moest ten laste van dezen post f 4 435,— meer dan de raming worden uitgegeven.
		Curaçao	f 4 500,—		3 900,—	1 450,—	(211) 5 885,—	(212) Naar de gebleken behoefte moest ten laste van dezen post f 2 031,— meer dan de raming worden uitgegeven.
		Aruba	3 300,—		3 350,—	1 450,—	(212) 3 481,—	(213) Naar de gebleken behoefte moest ten laste van dezen post f 1 003,— meer dan de raming worden uitgegeven.
		Bonaire	900,—		1 000,—	1 000,—	797,—	(214) Zie de memorie van toelichting bij artikel 82.
		St. Martin	2 400,—		2 700,—	1 925,—	2 026,—	(215) De ontvangsten van het in den tekst van dit artikel bedoeld huis en erf bedroegen in 1921 ..... f 1 342,80
		St. Eustatius	1 000,—		1 100,—	725,—	847,—	De uitgaven voor onderhoud, enz. van genoemd effect bedroegen in 1921 ..... f 702,25
		Saba	1 200,—		1 200,—	560,—	(213) 1 563,—	Aan de verschillende godsdienstige gemeenten werd uitgekeerd 640,55
				13 300,—	(210)	(210)		1 342,80
82		Kosten van beheer der armenkassen (kolonie) (214)		1 000,—				
83		Bijdragen aan kerkgenootschappen voor onderhoud van weezen:						
		aan de Vereenigde Protestantsche gemeente	f 1 500,—		1 500,—	1 500,—	1 500,—	
		aan de Roomsch-Katholieke gemeente	7 000,—		7 000,—	7 000,—	6 700,—	
		aan de Nederlandsch-Portugeesch-Israëlitische gemeente	500,—		500,—	500,—	500,—	
				9 000,—				
84		Kosten van beheer en onderhoud van het huis en erf N° 6 aan de Werfstraat op Scharloo, zoomede uitkeering aan de armen van de verschillende godsdienstige gezindten van de zuivere opbrengst van dat pand		1 200,—	1 200,—	1 200,—	(215) 1 342,—	
				f 455 841,—	f 475 075,—	f 468 057,—	f 415 586,—	

OVERZICHT.

Curaçao	f 257 422,—	f 255 043,—	f 261 698,—	
Aruba	55 240,—	56 812,—	46 084,—	
Bonaire	30 885,—	32 355,—	29 260,—	
St. Martin	32 070,—	34 145,—	34 172,—	
St. Eustatius	12 179,—	12 245,—	13 818,—	
Saba	22 945,—	23 150,—	22 025,—	
Bovenwindsche eilanden	600,—	900,—	900,—	
Kolonie	44 500,—	60 425,—	60 100,—	
	f 455 841,—	f 475 075,—	f 468 057,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.
		VIde AFDEELING.				
		Landbouw.				
85		Bezoldiging of verlofbezoldiging van den hulp-landbouwkundige op de Bovenwindsche eilanden met persoonlijken titel van landbouwkundige in de kolonie Curaçao, f 3000 tot f 3500 (216)	f 3 000,—	f 3 000,—	f 3 000,—	f 3 000,—
				(217) 3 200,—	(217) 3 200,—	(218) 2 050,—
				(219) 700,—	(219) 700,—	700,—
				(220) 400,—	(220) 400,—	(221)
				(222) 1 000,—	(222) 1 000,—	1 000,—
86		Reis- en teerkosten van den hulp-landbouwkundige op de Bovenwindsche eilanden (223).	500,—	300,—	300,—	450,—
				(224) 500,—	(224) 500,—	(225)
				(226) 500,—	(226) 500,—	(227) 93,—
87		Vergoeding van onkosten aan den gouvernements-commissaris in Nederland bij twee geldelijk gesteunde aldaar gevestigde landbouwmaatschappijen	50,—	50,—	50,—	50,—

TOELICHTINGEN.

(216) Zie de memorie van toelichting bij artikel 85.

(217) Bezoldiging van een landbouwkundige. Hiervoor wordt voor 1923 geen krediet aangevraagd. Zie de memorie van toelichting bij artikel 85.

(218) Zie noot 217. De landbouwkundige heeft met 1o. Juli 1921 den dienst met pensioen verlaten. Ten laste van dezen post is ook geboekt een bedrag van f 450,— uitgegeven voor het toezicht over de gouvernementsproeftuinen, over het 2de halfjaar 1921. Ongebruikt bleef f 1 150,—.

(219) Voedergeld of kosten van vervoermiddelen aan den landbouwkundige. Hiervoor wordt voor 1923 geen krediet aangevraagd. Zie de memorie van toelichting bij artikel 85.

(220) Voedergeld of kosten van vervoermiddel aan den hulp-landbouwkundige. Voor 1923 wordt hiervoor geen krediet aangevraagd, omdat de hulp-landbouwkundige op St. Martin gebruik maakt van een paard, dat aan het gouvernement toebehoort, welk paard gevoerd wordt uit voorraden, opgeleverd door het landgoed „Belvedère".

(221) Het krediet bleef ongebruikt. Zie noot 220.

(222) Bijdrage in de kosten van het departement van landbouw in Suriname. Van de diensten van het departement van Landbouw in Suriname heeft Curaçao een zeer spaarzaam gebruik gemaakt. Zoowel in verband met de geboden algemeene bezuiniging als in verband met de inkrimping van den landbouwdienst op Curaçao heeft ondergeteekende Z. E. den Minister van Koloniën in overweging gegeven het K. B. van den 19n. October 1908 No. 53 waarbij bepaald is, dat de kolonie Curaçao f 1 000,— bijdraagt in de kosten van het departement van landbouw in Suriname, in te trekken.

In verband hiermede wordt deze post voor 1923 niet geraamd.

(223) Naar de in 1921 gebleken behoefte wordt deze post voor 1923 f 200,— hooger gesteld.

(224) Reis- en teerkosten van den raadsman in landbouwzaken voor de kolonie Curaçao. Hiervoor wordt voor 1923 geen krediet aangevraagd. Zie noot 222.

(225) Zie noot 224. Ten laste van dezen post werden in 1921 geen uitgaven gedaan.

(226) Reis- en teerkosten van den landbouwkundige. Hiervoor wordt voor 1923 geen krediet aangevraagd. Zie de memorie van toelichting bij artikel 85.

(227) Zie noot 226. In verband met het ontslag van den landbouwkundige werd ten laste van dezen post f 407,— minder dan de raming uitgegeven.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.		GERAAMD voor 1923.	TOEGESTAAN voor 1922.	TOEGESTAAN voor 1921.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
88		Uitgaven in het belang van den landbouw en van den veeteelt:						
		Curaçao (228)	f 1 500,—		f 8 750,—	f 8 750,—	(229) f 3 378,—	(228) Zie de memorie van toelichting bij artikel 85.
		Aruba (230)	100,—		500,—	500,—	(231) 29,—	(229) In verband met de langdurige droogte en met het ontslag van den landbouwkundige bleven de voorgenomen maatregelen in het belang van den landbouw en de veeteelt tot de hoogstnoodzakelijke beperkt. Ongebruikt bleef f 5 372,—.
		Bonaire (232)	1 250,—		1 250,—	1 250,—	(233) 760,—	
		St. Martin	3 000,—		3 000,—	1 000,—	(234) 1 900,—	
		St. Eustatius	2 000,—		2 000,—	2 000,—	1 720,—	
		Saba	300,—		300,—	300,—	150,—	
				f 8 150,—				(230) Aangezien van dit krediet in de laatste jaren zoo goed als geen gebruik werd gemaakt, wordt voor 1923 slechts f 100,— aangevraagd.
89		Voorschotten en andere buitengewone uitgaven tot bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt (kolonie): (235)						
	a.	aankoop van terreinen voor woningbouw, weidegronden enz. (235)	f 10 000,—		25 000,—	37 500,—	(236) 1 108,—	(231) Ten laste van dezen post werd in 1921 gekweten een uitgaaf wegens het aankoopen van plantzaad van boonen, tot wederverkoop aan kleine planters. Ongebruikt bleef f 471,—.
	b.	maatregelen in het belang van de irrigatie (235)	20 000,—		60 000,—	45 000,—	(237) 12 314,—	
	c.	maatregelen in het belang van de veeteelt (235)	10 000,—		40 000,—	11 000,—	(238)	(232) De motorploeg is naar Bonaire overgebracht om daar tijdelijk in gebruik te worden gesteld. Verwacht wordt, dat het voor Bonaire uitgetrokken krediet van f 1 250,—, voor uitgaven in het belang van den landbouw en de veeteelt, voldoende zal zijn om daaruit ook te bekostigen de uitgaven voor bedrijf en onderhoud van den motorploeg.
	d.	verdere maatregelen in het belang van cultures (235)	10 000,—		20 000,—	30 000,—	(239) 17 900,—	
				50 000,—				(233) In verband met de langdurige droogte werd f 490,— minder dan de raming uitgegeven.
								(234) De meerdere uitgaven ad f 900,— zijn veroorzaakt door de proeven genomen door den hulp-landbouwkundige op het landgoed „Belvedère".
								(235) Zie de memorie van toelichting bij artikel 89.
								(236) De aankoop van de bij dezen post bedoelde terreinen heeft voornamelijk reeds plaats gehad in 1920, toen een gedeelte van de plantage „Veeris" werd aangekocht. In 1921 werd een begin gemaakt met het in orde brengen van dit terrein en een gedeelte van de gouvernementsgronden „Charo". De uitgaven hiervoor bedroegen f 1 108,—.
								(237) De uitgaven bedroegen f 32 686,— minder dan de raming. Verschillende kleine planters kregen een molen en eenig geld in voorschot ter verbetering van de irrigatiewerken op hun eigendoms- of huurgronden. Voorschotten voor belangrijke werken werden niet verleend omdat de meeste planters door de langdurige droogte teruggehouden werden aanvragen voor belangrijke kredieten onder voldoende zekerheid in te dienen
								(238) In verband met de felle droogte werden geen voorschotten verleend.
								(239) Zooals reeds werd medegedeeld bij de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag betreffende de ontwerp-verordening tot voorloopige vaststelling van de begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1922 werd aan de Eerste Sisal Cultuur Maatschappij bij K. B. van 29 Maart 1921, No. 43, een renteloos voorschot van f 2 500,— verleend, terwijl ook aan de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen op St. Eustatius, in Nederland, een voorschot van f 15 000,— is uitgekeerd. Beide voorschotten werden ten laste van dezen post verantwoord, alsmede de uitgaven van enkele proefnemingen op het landgoed Belvedère op St. Martin. Ongebruikt bleef f 12 100,—.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
90		Kosten tot aanmoediging van den katoenbouw (aankoop van plantzaad en voorschot op geoogst zaad, katoen of katoenvezel gewonnen door kleine planters):					(240) Zie de memorie van toelichting bij artikel 90.
		St. Martin ..... f 7 000,—		f 7 000,—			(241) De uitgaven ten laste van dezen post bedroegen in 1921 f 1 809,— minder dan de raming. Terugbetaling van de in 1921 verleende voorschotten heeft nog niet plaats gehad. De terugbetaling ad f ~~327~~ 13178,—, geboekt ten bate van het middel B ~~aa~~ ², betreft voorschotten in vorige jaren verleend.
		St. Eustatius (240) ..... 7 000,—	f 14 000,—	7 000,—	f 10 000,—	(241) 8 191,—	
91		Bedrijfskosten van het katoenhuis en renteloos voorschot ter bestrijding van de kosten van bewerking en verzending naar de eerste havenplaats van vezel en zaad, gewonnen door kleine planters, zoomede onderhoud van den motor en de katoenmachines (St. Eustatius (240)	1 500,—	1 500,—	1 708,—	(242) f 1 708,—	(242) Naar de behoefte werd ten laste van dezen post f 208,— meer dan de raming uitgegeven.
			f 77 200,—	f 185 950,—	f 158 450,—	f 56 501,—	In 1921 waren er geen inkomsten van het katoenhuis omdat de motor defect was.
		OVERZICHT.					
		Curaçao	f 1 550,—	f 14 700,—	f 14 700,—		(243) Zie de memorie van toelichting bij artikel 92 *a*.
		Aruba	100,—	500,—	500,—		(244) In 1921 werd er geen vaste directeur van den openbaren gezondheidsdienst benoemd. Voor de waarneming van die betrekking werd f 5 227,— uitgegeven. Ongebruikt bleef f 773,—.
		Bonaire	1 250,—	1 250,—	1 250,—		
		St. Martin	10 000,—	10 000,—	1 000,—		(245) Aan een der gouvernements-geneeskundigen op Aruba en aan dien op St. Martin werden voorschotten verleend tot aanschaffing van vervoermiddelen, onderscheidenlijk groot f 2 000,— en f 800,—, van welke voorschotten op ultimo December 1921 nog een bedrag van f 2 333,— onbetaald was.
		St. Eustatius	10 500,—	10 500,—	13 500,—		
		Saba	300,—	300,—	300,—		
		Bovenwindsche eilanden	3 500,—	3 700,—	3 700,—		
		Kolonie	50 000,—	145 000,—	123 500,—		
			f 77 200,—	f 185 950,—	f 158 450,—		
		VIIde AFDEELING.					
		Openbare gezondheidsdienst.					
		Ambtenaren, beambten en gezondheidscommissie.					
92		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, voedergelden of kosten van vervoermiddelen en bruggegelden van den directeur van den openbaren gezondheidsdienst, de gouvernements-geneeskundigen, den opzichter en den bode bij den openbaren gezondheidsdienst en den secretaris bij de gezondheidscommissie:					
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:					
		1 directeur van den openbaren gezondheidsdienst (243) . f 15 000,—		f 6 000,—	f 6 000,—	(244) f 5 227,—	
		11 gouvernements-geneeskundigen, f 3500 tot f 4500:					
		5 op Curaçao:					
		1 belast met den haven- en quarantaine-dienst ..... f 4 500,—		4 500,—	4 500,—		
		1 in het oostelijk stadsdistrict 4 500,—		4 500,—	4 500,—		
		1 in het westelijk stadsdistrict 4 200,—		4 200,—	3 900,—		
		2 in de buitendistricten (243) 7 400,—		10 931,—	10 500,—		
		f 20 600,—				(245)	
		2 op Aruba ..... 7 400,—		7 400,—	7 000,—	46 733,—	
		1 op Bonaire ..... 3 900,—		3 900,—	3 500,—		
		1 op St. Martin ..... 3 900,—		3 900,—	3 500,—		
		1 op St. Eustatius ..... 3 500,—		3 531,—	3 500,—		
		1 op Saba ..... 3 500,—		3 500,—	3 500,—		
		42 800,—					
		1 opzichter bij den openbaren gezondheidsdienst ..... 2 800,—		2 800,—	2 800,—	2 800,—	
		f 60 600,—					
	b.	toelagen:					
		2 buitengewoon gouvernements-geneeskundigen:					
		1 belast met de bijzondere heelkundige hulp en hulp bij vrouwenziekten aan onvermogenden en aan het personeel der politie en het wettig gezin van de leden van dat personeel ..... f 3 000,—		3 000,—	3 000,—	3 000,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.				Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		1 belast met de oogheelkundige behandeling van onvermogenden	f 600,—				f 600,—	f 600,—	f 600,—	(246) Toelage van een bode bij de gezondheidscommissie. Aan den bode bij den openbaren gezondheidsdienst is, ter bezuiniging, ook de functie van bode bij de gezondheidscommissie opgedragen.
				f	3 600,—					
		1 bode bij den openbaren gezondheidsdienst, f 300 tot f 400			350,—		350,—	300,—	337,—	
		1 secretaris van de gezondheidscommissie			400,—		400,—	400,—	338,—	(247) Ongebruikt bleef f 150,—. Zie noot 246.
				f	4 350,—					
	c.	voedergelden of kosten van vervoermiddelen:					(246) 200,—	(246) 200,—	(247) 50,—	(248) De chef van den militairen geneeskundigen dienst, die gedurende een gedeelte van het jaar de betrekking van directeur van den openbaren gezondheidsdienst heeft waargenomen, geniet voedergeld ten laste van de Staatsbegrooting. In verband hiermede bleef op dezen post f 381,— ongebruikt.
		aan den directeur van den openbaren gezondheidsdienst	f 700,—				700,—	700,—	(248) 319,—	
		aan 11 gouvernements-geneeskundigen:								
		5 op Curaçao, 2 à f 900, 1 à f 700 en 2 à f 500 (249)	f 3 500,—				4 400,—	4 400,—		(249) De lagere raming van dezen post houdt verband met de vermindering van het aantal gouvernements-geneeskundigen in de buitendistricten op Curaçao. Zie de memorie van toelichting bij artikel 92 *a*.
		2 op Aruba, à f 900	1 800,—				1 800,—	1 800,—		
		1 op Bonaire	900,—				900,—	900,—	(250) 6 919,—	
		1 op St. Martin	500,—				400,—	400,—		(250) In verband met verlof en wisseling van personeel, vooral in de buitendistricten, en door waarneming van verschillende diensten door één geneesheer, bleef f 1 381,— ongebruikt.
		1 op St. Eustatius	400,—				400,—	400,—		
		1 op Saba	400,—				400,—	400,—		
					7 500,—					
						8 200,—				
	d.	bruggegelden:								
		1 opzichter bij den openbaren gezondheidsdienst (2 bruggen)	f 48,—				48,—	48,—	48,—	
		1 bode bij den openbaren gezondheidsdienst (2 bruggen)			48,—		48,—	24,—	24,—	
						96,—				
						f 73 246,—				(251) In 1921 werden ten laste van dezen post geen uitgaven gedaan.
93		Kosten van aanschaffing en onderhoud van instrumenten en hulpmiddelen voor onderzoek, ten behoeve van den dienst van de gouvernements-geneeskundigen (kolonie)				500,—	500,—	500,—	309,—	(252) Ten laste van dezen post zijn gekweten de toelagen van een opzichter en een bediende bij de barakken op Mundo Nobo, gedurende een gedeelte van het jaar. De overschrijding bedraagt f 387,—.
94		Reis- en teerkosten van den directeur van den openbaren gezondheidsdienst, de leden en den secretaris van de gezondheidscommissie en de deskundigen, die door die commissie worden gehoord				1 500,—	1 500,—	1 500,—	(251)	(253) De overschrijding van dezen post met f 242,— is toe te schrijven aan het verantwoorden hierop van de uitgaven voor het aanschaffen van meubelen voor de barakken op Mundo Nobo.
		Quarantaine dienst.								
95		Toelagen aan den gouvernements-geneeskundige belast met den haven- en quarantaine-dienst voor het verrichten van bijzondere quarantaine-diensten en aan den quarantaine-loods, tevens opzichter op de quarantaine-plaats op Beekenburg:								(254) Zie de memorie van toelichting bij artikel 97.
		aan den gouvernements-geneeskundige, belast met den haven- en quarantaine-dienst, voor het verrichten van bijzondere quarantaine-diensten		f	1 000,—		1 000,—	1 000,—	1 000,—	
		aan den quarantaine-loods tevens opzichter op de quarantaine-plaats op Beekenburg, f 700 tot f 800			800,—		775,—	775,—	775,—	
						1 800,—				
96		Loon van een loodsgezel tevens oppasser en van een schoonmaakster aan de quarantaine-plaats op Beekenburg, zoomede loon van bedienden, aankoop van benoodigdheden, huisvesting van geobserveerden en andere uitgaven voor de quarantaine-plaatsen op Beekenburg en op Mundo Nobo en voor den quarantaine-dienst in het algemeen:								
	a.	loon van een loodsgezel, tevens oppasser, f 200 tot f 300		f	300,—		300,—	300,—	41,—	
	b.	loon van een schoonmaakster, f 100 tot f 200			200,—		200,—	200,—	200,—	
	c.	loon van bedienden			1 560,—		1 560,—	60,—	(252) 447,—	
	d.	aankoop van benoodigdheden, huisvesting van geobserveerden en andere uitgaven			3 000,—		3 000,—	2 700,—	(253) 2 942,—	
						5 060,—				
97		Kosten van uitvoering van den quarantainedienst:								
		op Aruba		f	150,—		150,—	150,—	101,—	
		op Bonaire (254)			150,—					
		op St. Martin (254)			150,—					
		op St. Eustatius (254)			150,—					
		op Saba (254)			150,—					
						750,—				

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		Gesticht voor krankzinnigen.							(255) Toelage aan een buitengewoon gouvernements-geneeskundige, belast met de krankzinnigenverpleging.
98		Toelagen aan den directeur en de oppassers van het gesticht voor krankzinnigen:							(256) De krankzinnigenverpleging is sedert 1o. Juni 1920, zonder vergoeding opgedragen aan den gouvernements- geneeskundige in het westelijk stadsdistrict.
		1 directeur, tevens directeur van het gesticht voor melaatschen, f 700 tot f 800	f	800,—		f 775,—	f 775,—	f 775,—	
		3 oppassers, f 300 tot f 400		1 200,—		1 200,—	1 200,—	1 120,—	
					f 2 000,—		(255) 1 000,—	(256)	
99		Onderhoud van de verpleegden in het gesticht voor krankzinnigen en verdere kosten (257)			32 000,—	30 000,—	25 000,—	(258) 31 852,—	(257) Als grondslag der raming is genomen het aantal mandagen in 1921 ad f 0,50 per mandag, waarbij gevoegd is een bedrag van f 2 000,— voor uitkeering wegens verpleging van betalende patiënten. Dit laatste bedrag komt in de koloniale kas terug als een ontvangst ten bate van het middel B *dd.* „Opbrengst van de vergoeding voor verpleeggelden, enz."
100		Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post in verband met de stijging der prijzen van levensmiddelen, enz. (259)			12 000,—	28 000,—	25 000,—	(260) 11 776,—	(258) Het aantal mandagen bedroeg in 1921 58 881. De vergoeding voor onderhoud werd uitgekeerd naar reden van f 0,70 per mandag, waarvan f 0,50 ten laste van dezen post en f 0,20 ten laste van den post „tijdelijke verhooging, enz." (volgend artikel) werd verantwoord. In het totaal der uitgaven van dezen post zijn ook begrepen de uitgaven voor onderhoud van betalende patiënten, ad ruim f 2 000,— welk bedrag in de koloniale kas is teruggestort. De raming werd overschreden met f 6 852,—.
		Gesticht voor melaatschen.							
101		Toelagen en voedergeld of kosten van vervoermiddelen van den buitengewoon gouvernements-geneeskundige, belast met de melaatschenverpleging, van den oppasser van het gesticht voor melaatschen op Curaçao en van den opzichter van het gesticht voor melaatschen op St. Eustatius:							
	a.	toelagen:							
		1 buitengewoon gouvernements-geneeskundige, f 700 tot f 800	f	800,—		775,—	775,—	775,—	
		1 oppasser, f 500 tot f 600		500,—		500,—	500,—	365,—	
		1 opzichter op St. Eustatius, f 400 tot f 500		500,—		500,—	500,—	400,—	
			f	1 800,—					
	b.	voedergeld of kosten van vervoermiddelen van den buitengewoon gouvernements-geneeskundige, belast met de melaatschen-verpleging		500,—	2 300,—	500,—	500,—	500,—	
102		Onderhoud van de verpleegden in het gesticht voor melaatschen op Curaçao en verdere kosten			3 500,—	3 500,—	3 500,—	3 658,—	(259) Als grondslag der raming is genomen het aantal maandagen in 1921, ad f 0,20 per maandag.
103		Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post in verband met de stijging der prijzen van levensmiddelen, enz			3 500,—	3 500,—	3 500,—	3 429,—	(260) Zie noot 258. Ongebruikt bleef f 13 224,—.
104		Uitkeering voor bijzondere vervoermiddelen van de dienstdoenden bij het gesticht voor melaatschen op Curaçao			600,—	600,—	600,—	600,—	(261) Naar de behoefte werd ten laste van dezen post f 400,— minder dan de raming uitgegeven.
105		Voeding en kleeding van de verpleegden in het gesticht voor melaatschen op St. Eustatius.			1 000,—	1 000,—	1 200,—	(261) 800,—	(262) Toelage aan een tandheelkundige voor de inrichting voor behandeling van leiders aan besmettelijke geslachtsziekten. Deze uitgaaf wordt niet langer noodig geacht. De noodige tandheelkundige diensten kunnen door den geneesheer van de inrichting worden verricht.
		Inrichting voor behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten.							
106		Toelagen aan den inwonenden beambte en het verplegend personeel van bijstand in de inrichting voor behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten:				(262) 300,—	(262) 300,—	300,—	(263) Het aantal in de polikliniek opgenomen personen was in 1921 belangrijk kleiner dan in 1920. In laatstgenoemd jaar was het aantal mandagen 12576, tegen 8625 in 1921. De uitgaven bedroegen in 1921 per mandag f 0,65, waarvan f 0,60 ten laste van dezen post en 5 cent ten laste van den post „tijdelijk verhooging, enz." (volgend artikel) werd verantwoord. Ongebruikt bleef f 4 828,—.
		aan den inwonenden beambte	f	500,—		500,—	500,—	509,—	
		aan 1 verpleegster van bijstand		300,—		300,—	300,—	390,—	
					800,—				
107		Huur van gebouwen voor behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten, verpleegkosten van de lijders, voeding van den inwonenden beambte, zijne echtgenoote en de verpleegster en andere uitgaven:							
	a.	huur van gebouwen	f	1 020,—		1 020,—	1 020,—	1 020,—	(264) De verschillende posten van dit onderdeel zijn samengevoegd en tot één post vereenigd, waarvoor voor 1923 een rond bedrag van f 2 800,— wordt aangevraagd.
	b.	verpleegkosten van de lijders en voeding van den inwonende beambte, zijne echtgenoote en de verpleegster		10 000,—		10 000,—	10 000,—	(263) 5 172,—	
	c.	verlichting, telefoon, onderhoud, herstelling en aanvulling van meubilair, werktuigen, enz., keuken- en waschpersoneel en andere uitgaven (264)		2 836,—		2 836,—	2 836,—	2 644,—	(265) Zie noot 263. Ongebruikt bleef f 2 569,—.
					13 820,—				
108		Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post in verband met de stijging der prijzen van levensmiddelen, enz			3 000,—	3 000,—	3 000,—	(265) 431,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		Laboratorium en kantoor van den openbaren gezondheidsdienst.							(266) Naar de behoefte werd ten laste van dezen post f 400,— meer dan de raming uitgegeven.
109		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van den hulpscheikundige, den amanuensis en de bedienden van het laboratorium van den openbaren gezondheidsdienst:							(267) Naar de behoefte werd ten laste van dezen post f 453,— minder dan de raming uitgegeven.
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:							
		1 hulpscheikundige, f 2000 tot f 2500	f	2 000,—		f 2 000,—	f 2 000,—	f 2 000,—	(268) Bij de ontwerp-verordening tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921 te verhoogen werd o. m. verhooging aangevraagd van dezen post met f 8 000,—. De Koloniale Raad ging met deze verhooging accoord. Waar de voorstellen, gedaan bij genoemde wenschelijkheidsbegrooting, niet bij wet zijn bekrachtigd, moest deze post met het bedrag van f 8 000,— worden overschreden, aangezien de meerdere uitgaven voor den reinigingsdienst onvermijdelijk waren.
		1 amanuensis, f 2000 tot f 2500		2 500,—		2 500,—	2 500,—	2 500,—	
		1 eerste bediende, f 700 tot f 800		750,—		750,—	729,—	729,—	
				f	5 250,—				
	b.	toelagen aan 2 bedienden, f 300 tot f 400			600,—	600,—	600,—	575,—	
					f 5 850,—				
110		Benoodigdheden en andere uitgaven voor het laboratorium en het kantoor van den openbaren gezondheidsdienst			3 000,—	3 000,—	2 500,—	(266) 2 900,—	
		Ontsmettingsdienst.							(269) De gezaghebber acht voor 1923 een bedrag van f 1 000,— voldoende voor het uitvoeren van reinigingsdienst op St. Martin.
111		Kosten van ontsmettingen			500,—	500,—	500,—	(267) 47,—	
		Reinigingsdienst.							(270) Bij het instellen van den reinigingsdienst op St. Martin bleek de keur, waarbij een ieder verplicht wordt zijn eigen erf, enz. schoon te houden, gunstig te werken en kon met minder uitgaven worden volstaan. Ongebruikt bleef f 1 800,—. Zie ook noot 269.
112		Toelage aan een onder-opzichter bij den reinigingsdienst			800,—	800,—	800,—	800,—	
113		Arbeidsloonen en andere uitgaven voor den reinigingsdienst:							(271) De gezaghebber acht voor 1923 een bedrag van f 1 000,— voldoende voor de uitvoering van den reinigingsdienst op St. Eustatius.
		Curaçao:							
	a.	arbeidsloonen	f	18 000,—		18 000,—	10 000,—	(268) 18 000,—	
	b.	aanschaffing en onderhoud van wagens en ponten, kosten van gereedschappen en andere uitgaven		2 500,—		2 500,—	2 000,—	2 160,—	(272) Naar de behoefte werd ten laste van dezen post f 500,— minder dan de raming uitgegeven.
			f	20 500,—					
		Aruba		1 000,—		1 000,—	1 000,—	726,—	(273) In 1921 kon niet worden overgegaan tot het openen van het ziekenhuis op St. Eustatius. De uitgaven ad f 60,— zijn gedaan voor het aanschaffen van enkele benoodigdheden.
		Bonaire		1 000,—		1 000,—	1 000,—	851,—	
		St. Martin (269)		1 000,—		1 500,—	2 500,—	(270) 700,—	
		St. Eustatius (271)		1 500,—		2 000,—	2 000,—	1 902,—	
		Saba		1 000,—		1 000,—	1 000,—	(272) 500,—	
					26 000,—				(274) Kosten van een ziekenhuis op Bonaire. Deze uitgaven worden voor 1923 niet geraamd omdat het R. K. ziekenhuis op dat eiland in het begin van dit jaar zal worden geopend.
		Keuringsdienst voor eet- en drinkwaren.							
114		Toelage aan een onder-opzichter bij den keuringsdienst			800,—	800,—	800,—	800,—	(275) Kosten van een ziekenhuis op Aruba.
115		Kosten van aankoop van monsters, enz.			150,—	150,—	150,—	80,—	
		Ziekenhuizen.							(276) Zie noot 275. Het R. K. ziekenhuis op Aruba werd in 1920 geopend. Het krediet uitgetrokken bij dezen post bleef in verband hiermede ongebruikt.
116		Kosten van een ziekenhuis op St. Eustatius			1 100,—	1 100,—	1 100,—	(273) 60,—	
						(274) 735,—	(274) 735,—	720,—	
							(275) f 1 116,—	(276)	(277) De beslissing over het oprichten van een stadsapotheek wordt aangehouden tot de komst van den nieuwbenoemden directeur van den openbaren gezondheidsdienst. Het krediet bleef ongebruikt.
		Apotheken.							
117		Bezoldiging of verlofbezoldiging en toelage van een gouvernements-apotheker, en een bediende in de stadsapotheek:							
	a.	bezoldiging of verlofbezoldiging van een gouvernements-apotheker, f 2000 tot f 2500	f	2 000,—		2 000,—	2 000,—	(277)	
	b.	toelage aan een bediende, f 500 tot f 600		500,—		500,—	500,—	(277)	
					2 500,—				

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
118		Huur van gebouwen voor apotheken, aanschaffing van geneesmiddelen, en geneeskundige benoodigdheden, kosten van operatiën, verlichting, water en andere uitgaven:							
	a.	huur van gebouwen voor apotheken:							
		1 op Curaçao (stadsapotheek)	f	500,—		f 500,—	f 500,—	(277)	(278) Huur van een gebouw voor apotheek op Rincon Bonaire.
		1 op Saba, te Bottom		210,—		210,—	(278) 180,—	(279)	(279) Zie noot 278. Het krediet bleef ongebruikt omdat er geen geschikt gebouw te huur kon worden gevonden.
					f 710,—		180,—	f 210,—	(280) Huur van een gebouw voor apotheek te Windwardside. In verband met de uitbreiding van het gebouwtje dat voor den algemeenen dienst gebruikt wordt, is huur van een apotheek niet meer noodig.
	b.	geneesmiddelen, geneeskundige benoodigdheden en kosten van operatiën (kolonie)			13 600,—	(280) 150,—			
	c.	verlichting, water en andere uitgaven voor de apotheken (kolonie)			500,—	13 600,—	13 600,—	(281) 20 690,—	(281) De raming van dezen post werd voor 1921 gesteld op f 13 600,— omdat aangenomen werd, dat de stadsapotheek in 1921 de geneesmiddelen, enz. voor de onvermogenden, enz. zou kunnen leveren. Aangezien die apotheek niet kon worden geopend, moesten alle leverantiën door particulieren (apothekers), het militair hospitaal en het St. Elisabeth's gasthuis plaats hebben, tengevolge waarvan de uitgaven veel hooger waren dan waarop gerekend was. De overschrijding bedraagt f 7 090,—.
					f 14 810,—	500,—	500,—	(282) 28,—	(282) Zie noot 277. Op dezen post werden slechts geboekt de uitgaven voor het schoonhouden van de apotheek op Pannekoek. Ongebruikt bleef f 472,—.
		Algemeene kosten.							
119		Vergoeding voor verpleging en begrafeniskosten van onvermogenden, daaronder begrepen de gevangenen, het politiepersoneel en het wettig gezin van de leden van dat personeel, huur van woningen en spreekkamers voor gouvernements-geneeskundigen, verloskundige hulp aan onvermogende kraamvrouwen, kosten van het onderwijs in de verloskunde zoomede uitgaven voor reiskosten en voor het uitreiken van prijzen aan vroedvrouwen, die een goed examen hebben afgelegd:							
	a.	vergoeding voor verpleging en begrafeniskosten van onvermogenden, daaronder begrepen de gevangenen, het politiepersoneel en het wettig gezin van de leden van dat personeel:							
		Curaçao (283)	f	25 000,—		25 000,—	25 000,—	(284) 24 393,—	(283) De raming is gegrond op het vermoedelijk aantal mandagen in 1923, berekend voor Curaçao naar f 0,50 en voor de andere eilanden naar f 0,75 per mandag. Verder is bij het doen der raming rekening gehouden met eventueele begrafeniskosten, enz.
		Aruba (283)		3 200,—		2 000,—	1 200,—	(285) 3 883,—	
		Bonaire (283)		1 300,—		2 000,—			
		St. Martin (283)		1 900,—		2 000,—	1 000,—	(286) 1 911,—	
					f 31 400,—				
	b.	huur van een woning voor de gouvernements-geneeskundige in het 2de district (287)			500,—	1 000,—	1 000,—	1 000,—	(284) De uitgaven ten laste van dezen post zijn als volgt samengesteld: Vergoeding voor verpleging van onvermogenden, 45424 mandagen à f 0,50 f 22 712,— / Vergoeding voor verpleging van het politiepersoneel 342,— / Begrafeniskosten 1 039,— / Vergoeding voor tandheelkundige behandeling van de verpleegden 300,— / f 24 393,—
									(285) De uitgaven bedroegen: Voor vergoeding voor verpleging van onvermogenden, 5000 mandagen, à f 0,75 f 3 750,— / Andere uitgaven 133,— / f 3 883,—
									(286) De uitgaven bedroegen: Voor vergoeding voor verpleging van onvermogenden, 2172 mandagen, à f 0,75 f 1 629,— / Andere uitgaven 282,— / f 1 911,—
									(287) In verband met de vermindering van het aantal geneeskundigen in de buitendistricten kan volstaan worden met het huren van slechts één dokterswoning.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
	c.	huur van spreekkamers voor gouvernements-geneeskundigen:							
		op Curaçao (2de district)	f	52,—		f 52,—	f 48,—	f 52,—	(288) De raming voor 1923 is gesteld op f 54,— omdat de gouvernements-geneeskundigen gebruik maken van het zittingshuisje ten dienste van den gezaghebber, te Santa Cruz.
		op Aruba (buitendistricten) (288)		54,—		108,—	108,—	95,—	
		op St. Martin (stadsdistrict)		180,—		180,—			
			f	286,—					
	d.	verloskundige hulp voor onvermogende kraamvrouwen:							(289) In 1921 werd geen onderwijs in de verloskunde gegeven.
		Curaçao	f	1 000,—		1 000,—	1 000,—	886,—	(290) De raming is gegrond op het vermoedelijk aantal mandagen in 1923, berekend naar f 0,25 per mandag.
		Aruba		100,—		100,—	100,—	102,—	
		Bonaire		250,—		250,—	250,—	208,—	(291) Uitgegeven werd:
		St. Eustatius		100,—		100,—	100,—	60,—	op Curaçao, 45424 mandagen à f 0,25 (tijdelijke verhooging) f 11 356,—
		Saba		50,—		50,—	50,—		„ Aruba, 5000 „ „ 0,25 „ „ 1 250,—
				1 500,—					„ St. Martin 2172 „ „ 0,25 „ „ 543,—
	e.	kosten van onderwijs in de verloskunde, zoomede uitgaven voor reiskosten en voor het uitreiken van prijzen aan vroedvrouwen die een goed examen hebben afgelegd		2 000,—		2 000,—	2 000,—	(289)	f 13 149,—
					f 35 686,—				
120		Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post in verband met de stijging der prijzen van levensmiddelen, enz.:							(292) In verband met de gebleken behoefte gedurende den tijd, dat de ziekenauto in gebruik was, is de raming voor 1923 met f 300,— verhoogd.
		Curaçao (290)	f	11 300,—					(293) Ten laste van dezen post werd in 1921 slechts f 128,— uitgegeven. Ongebruikt bleef f 372,—.
		Aruba (290)		1 000,—					
		Bonaire (290)		400,—					(294) Vergoeding aan den directeur van den openbaren gezondheidsdienst voor het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van bijzondere personen. Deze post wordt voor 1923 niet geraamd. Zie de memorie van toelichting bij artikel 92 *a*.
		St. Martin (290)		600,—					
					13 300,—	27 400,—	27 400,—	(291) 13 149,—	
121		Kosten van onderhoud en bediening van een ziekenauto (292)			1 800,—	1 500,—	1 000,—	836,—	(295) Ten laste van dezen post werd in 1921 gekweten een aan den waarnemenden directeur van den openbaren gezondheidsdienst, Dr. J. P. Evertsz Hz. toegekende gratificatie. Ongebruikt bleef f 1 000,—.
122		Kosten verbonden aan eene algemeene koepokinenting der bevolking (kolonie)			500,—	500,—	500,—	(293) 128,—	
123		Uitgaven voor bewaring van koepokstof			60,—	60,—	60,—	60,—	(296) Deze vergoeding wordt thans slechts aan een gouvernements-geneeskundige uitgekeerd, waar een der gouvernementsapotheken in een gouvernementsgebouw is ondergebracht.
124		Vergoeding aan een der gouvernements-geneeskundigen op Aruba voor het gebruik van een vertrek als apotheek, voor het schoonhouden daarvan en van de werktuigen, enz. en voor het aankoopen en aanbrengen van water (296)			100,—	(294) 2 500,—	(294) 2 500,—	(295) 1 500,—	
125		Bijdrage aan de Vereeniging „Het Groene Kruis"			900,—	200,—	200,—	150,—	(297) De door de vereeniging „Het Groene Kruis" voorgenomen uitbreiding van den verplegingsdienst kwam ook in 1921 niet tot stand. In verband hiermede zal aan haar slechts f 500,— als bijdrage worden verleend.
						900,—	900,—	(297) 500,—	
						(298) 5 000,—	(299)		(298) Bijdrage aan de Curaçaosche Vereeniging tot bestrijding en voorkoming van geslachtsziekten.
					f 265 232,—	f 292 994,—	f 275 869,—	f 244 617,—	
		OVERZICHT.							299) De Curaçaosche Vereeniging tot bestrijding en voorkoming van geslachtsziekten heeft hare werkzaamheden gestaakt. De voor haar uitgetrokken bijdrage werd alzoo niet uitgekeerd.
		Curaçao			f 205 638,—	f 231 930,—	f 218 800,—		
		Aruba			14 804,—	13 158,—	13 074,—		
		Bonaire			7 900,—	8 785,—	6 565,—		
		St. Martin			8 230,—	10 080,—	9 400,—		
		St. Eustatius			8 250,—	8 631,—	8 800,—		
		Saba			5 310,—	5 310,—	5 130,—		
		Kolonie			15 100,—	15 100,—	14 100,—		
					f 265 232,—	f 292 994,—	f 275 869,—		

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			GERAAMD voor 1923.	TOEGESTAAN voor 1922.	TOEGESTAAN voor 1921.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		VIIIste AFDEELING.							
		Openbare werken.							
		Ambtenaren en beambten.							
126		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en kantoorbehoeften van den directeur van openbare werken en de verdere ambtenaren en beambten bij het departement:							
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:							
		1 directeur, f 4000 tot f 5000 (300)	f	4 000,—		f 10 800,—	f 10 200,—	f 10 185,—	(300) In verband met het aftreden van den directeur van openbare werken, den heer van der Breggen, wordt voor 1923 voor deze betrekking de minimum-bezoldiging aangevraagd.
		2 opzichters (303)		3 200,—		(301) 6 000,—	(301) 6 000,—	(302) 1 500,—	(301) Bezoldiging van een ingenieur bij openbare werken.
		1 machinist-monteur (305)		4 000,—		(304) 1 600,—	(304) 1 600,—	1 600,—	(302) Zie noot 301. De ingenieur Langemeyer vertrok in den loop van het jaar 1921 naar Nederland. In verband met de geboden bezuiniging werd de ontstane vacature niet aangevuld. Ongebruikt bleef f 4 500,—.
				f 11 200,—		4 000,—	4 000,—	4 000,—	(303) Er zijn thans twee opzichters in vasten dienst aangesteld.
	b.	toelagen:				(306) 4 000,—	(306) 4 000,—	(307)	(304) Bezoldiging van een opzichter bij openbare werken.
		1 opzichter (308)	f	4 000,—		(309) 6 000,—	(310) 12 000,—	(311) 5 600,—	(305) In verband met de geboden bezuiniging worden de betrekkingen van machinist en van monteur samengetrokken tot die van machinist-monteur.
		aan denzelfde voor huishuur		300,—		300,—	(312) 900,—	(313) 300,—	(306) Bezoldiging van een monteur. Hiervoor wordt voor 1923 geen krediet aangevraagd. Zie noot 305.
		1 beheerder van het buskruitmagazijn op Curaçao, f 300 tot f 400		350,—		325,—	350,—	300,—	(307) Zie noot 306. De betrekking van monteur bleef in 1921 onvervuld.
		1 wachter bij idem, f 300 tot f 400		400,—		400,—	400,—	400,—	(308) In verband met de aanstelling van een opzichter meer in vasten dienst, zie noot 303, wordt voor 1923 de toelage van slechts één opzichter aangevraagd.
		1 schrijver, f 700 tot f 800		800,—		800,—	775,—	775,—	(309) Toelagen van twee opzichters bij openbare werken.
		1 magazijnmeester, f 600 tot f 700		650,—		645,—	600,—	600,—	(310) Toelagen van drie opzichters bij openbare werken.
		1 bediende, f 300 tot f 400		400,—		400,—	400,—	400,—	(311) Zie noot 310. In verband met de geboden bezuiniging werd van het aanstellen van een derden opzichter afgezien. Ten laste van dezen post werden verantwoord de toelagen van twee opzichters, 1 à f 4 000,— en 1 à f 1 600,—. Ongebruikt bleef f 6 400,—.
				6 900,—					(312) Toelagen voor huishuur van drie opzichters.
					f 18 100,—				(313) Zie noot 312. Ten laste van dezen post werd de toelage voor huishuur van slechts één opzichter gekweten. Ongebruikt bleef f 600,—. Zie ook noot 311.
127		Reis- en teerkosten en kosten van vervoermiddelen van den directeur en verdere ambtenaren en beambten en teekenbehoeften voor het kantoor van den directeur:							
	a.	reis- en teerkosten	f	400,—		400,—	400,—	(314) 21,—	(314) Naar de behoefte werd ten laste van dezen post f 379,— minder dan de raming uitgegeven.
	b.	onderhoud en bediening van een dienstauto		1 800,—		1 800,—	1 800,—	1 578,—	
	c.	teekenbehoeften		280,—		280,—	280,—	416,—	
					2 480,—				
		Onderhoud, herstelling en nieuwe werken.							
128		Gewoon onderhoud en kleine herstellingen van de landsgebouwen, eigendommen en werktuigen, zoomede aankoop en onderhoud van meubelen en andere benoodigdheden, en verdere uitgaven:							
	a.	gewoon onderhoud en kleine herstellingen van de gebouwen:							
		Curaçao met inbegrip van de vaartuigen, de boeien en de werktuigen	f	14 100,—		14 100,—	14 100,—	14 002,—	
		Aruba, met inbegrip van de boeien en meerpalen, den ijzeren steiger, de vaartuigen, de brandspuit en de telefonische verbinding (315)		2 000,—		1 000,—	1 000,—	(316) 2 395,—	(315) In verband met de vermeerdering van het aantal gouvernementsgebouwen en eigendommen (bijgekomen zijn: de woning voor reizende ambtenaren, de vuurtoren aan de Noordwest-punt, een steiger en een brandspuit, terwijl de telefonische verbinding met Sabaneta in den loop van dit jaar tot stand zal komen) wordt deze post voor 1923 verhoogd met f 1 000,— en gesteld op f 2 000,—.
									(316) Zie noot 315. De overschrijding ad f 1 395,— is in hoofdzaak toe te schrijven aan vermeerdering van het aantal gouvernementsgebouwen, enz. en overigens aan duurte van materialen.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		Bonaire, met inbegrip van den steiger, de vaartuigen, de boeien, de brandspuit en de telefonische verbinding (317)	f	2 000,—		f 1 600,—	f 1 600,—	(318) f 2 376,—	(317) In verband met de vermeerdering van het aantal gouvernementsgebouwen en eigendommen (bijgekomen zijn: de woning voor reizende ambtenaren, de vuurtoren aan de Noordwestpunt, de brandspuit en de telefonische verbinding met Rincon) wordt deze post voor 1923 gebracht op f 2 000,—.
		St. Martin, met inbegrip van de boeien, het seintoestel, de loodsbooten, de vlaggestokken, enz. (319)		2 500,—		1 500,—	1 500,—	(320) 2 837,—	
		St. Eustatius, met inbegrip van den steiger, de reservebooten en de afrasteringen van domeingronden		1 500,—		1 500,—	1 500,—	1 565,—	
		Saba		1 000,—		1 000,—	1 000,—	(321) 1 814,—	
				f	23 100,—				
	b.	gewoon onderhoud en kleine herstellingen van de militaire gebouwen en werken			3 000,—	3 000,—	2 400,—	2 400,—	(318) Zie noot 317. Om dezelfde reden als in noot 316 vermeld werd deze post met f 776,— overschreden.
	c.	gewoon onderhoud en kleine herstellingen van de gebouwen, boeien, landvasten, enz. van de quarantaine- en observatie-inrichtingen op Mundo Nobo en aan de Caracasbaai (322)			2 000,—	600,—	600,—	(323) 8 432,—	(319) In verband met de toeneming van het aantal gouvernements-gebouwen wordt deze post voor 1923 gesteld op f 2 500,—.
	d.	onderhoud, vernieuwing en aankoop van meubelen en werktuigen en andere benoodigdheden:							(320) Om dezelfde reden als in noot 319 vermeld werd deze post met f 1 337,— overschreden.
		Curaçao	f	1 400,—		1 400,—	4 400,—	(324) 6 375,—	(321) Het schoolgebouw te St. John's eischte eene belangrijke herstelling, die niet kon worden uitgesteld. Hoofdzakelijk hierdoor en overigens ook door duurte van materialen werd deze post met f 814,— overschreden.
		Aruba		150,—		150,—	2 650,—	(325) 2 085,—	
		Bonaire		200,—		200,—	2 700,—	(326) 687,—	
		St. Martin		200,—		200,—	2 700,—	(327) 2 058,—	
		St. Eustatius		100,—		100,—	2 600,—	(328) 1 667,—	
		Saba		100,—		100,—	2 600,—	(329) 1 142,—	
					2 150,—				(322) Verhoogd met f 1 400,— omdat voor het onderhoud der voltooide barakken en van de tot observatie ingerichte oude gebouwen op Mundo Nobo een bedrag van ongeveer 1 % van de bouwkosten per jaar wordt noodig geoordeeld.
									(323) Bij wenschelijkheidsbegrooting voor 1921 werd een krediet aangevraagd van f 8 000,— voor het doen van buitengewone herstellingen aan en voor het oververven van de gebouwen van de quarantaine-inrichting aan de Caracasbaai. (Stukken Koloniale Raad, Zittingjaar 1921—1922—19, No. 1, ad 1o. sub *e*). Dit krediet werd door den Kolonialen Raad goedgekeurd, doch werd niet door de wet bekrachtigd. Aangezien het werk niet kon worden uitgesteld, werd het toch in 1921 uitgevoerd.
									(324) De overschrijding ad f 1 975,— is een gevolg van het aanschaffen van nieuwe schrijfmachines, het inwisselen van oude schrijfmachines tegen nieuwe en overigens van duurte van materialen.
									(325) In verband met het streven naar bezuiniging werden slechts de allernoodzakelijkste meubelen aangeschaft. Ongebruikt bleef f 565,—.
									(326) Om gelijke reden als bij noot 325 vermeld bleef op dezen post f 2 013,— ongebruikt.
									(327) In 1921 werden geen meubelen aangeschaft voor de woning van reizende ambtenaren. Daarentegen vond de vernieuwing van het meubilair van de rechtszaal plaats, terwijl schrijfmachines werden aangeschaft voor den rechter van het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden en voor den post voor draadlooze telegrafie. Ook bij het doen dezer uitgaven werd zooveel mogelijk zuinigheid betracht. Ongebruikt bleef f 642,—.
									(328) Om gelijke reden als bij noot 325 vermeld bleef op dezen post f 933,— ongebruikt.
									(329) Om gelijke reden als bij noot 325 vermeld bleef op dezen post f 1 458,— ongebruikt.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
	e.	schoonhouden van kantoorlokalen en aanbrengen van water (330)	f	1 400,—		f 1 200,—	f 1 200,—	f 1 390,—	(330) Stijging van den loonstandaard en prijsstijging van benoodigdheden maken verhoging van dezen post met f 200,— noodzakelijk.
	f.	kosten van leidingwater voor het gouvernementshuis		600,—		600,—	600,—	473,—	
	g.	kosten van telefoonabonnementen		1 400,—		1 400,—	1 400,—	1 393,—	(331) De verhooging van dezen post met f 4 000,— is noodzakelijk in verband met de stijging van den loonstandard en om de wegen in beteren staat te kunnen houden.
	h.	onderhoud van en toezicht op de brandspuiten op Curaçao		150,—		150,—	150,—	303,—	
	i.	onderhoud van de brandspuit en de klok en het schoonhouden van kantoorlokalen op St. Martin		200,—	f 34 000,—	200,—	200,—	170,—	(332) Bij wenschelijkheidsbegrooting voor 1921 werd een voorstel gedaan tot verhooging van het bij dezen post toegestane krediet met f 5 000,— op grond van ontoereikendheid van het krediet. (Stukken Koloniale Raad, Zittingjaar 1921—1922—19, No. 1, ad 1o., sub *d*). De Koloniale Raad ging met het voorstel accoord, doch de verhooging van het krediet werd niet door de wet bekrachtigd. Aangezien de meerdere uitgaven, in verband met de hooge werkloonen en groote noodzakelijke herstellingen tengevolge van het drukke autoverkeer onvermijdelijk waren moest het krediet worden overschreden met f 5 490,—.
129		Gewoon onderhoud en herstelling van straten, wegen en kaden:							
	a.	onderhoud en herstelling van straten en wegen:							
		Curaçao:							
		straten en wegen in het stadsdistrict (331)	f	12 000,—		8 000,—	6 000,—	(332) 11 490,—	
		wegen in de buitendistricten		10 000,—		10 000,—	10 000,—	(333) 10 601,—	
			f	22 000,—					
		Aruba		3 000,—		3 000,—	3 000,—	3 023,—	
		Bonaire		2 000,—		2 000,—	2 000,—	(334) 2 496,—	
		St. Martin		2 000,—		2 000,—	2 000,—	2 020,—	
		St. Eustatius		2 000,—		2 000,—	2 000,—	2 000,—	
		Saba, waaronder ook te verstaan het plaveien en aanbrengen van treden		2 000,—		2 000,—	2 000,—	1 953,—	(333) Door de zware regens in de laatste maanden van 1921 hebben de buitenwegen veel te lijden gehad. Daar dringende herstellingen niet konden worden uitgesteld werd deze post met f 601,— overschreden.
			f	33 000,—					
	b.	onderhoud en herstelling van kaden		1 800,—	34 800,—	1 800,—	1 800,—	(335) 4 075,—	(334) Om gelijke reden als bij noot 333 vermeld moest deze post met f 496,— worden overschreden.
130		Buitengewone uitgaven voor onderhoud en herstelling van landgebouwen en eigendommen, straten, wegen enz.:							(335) De overschrijding van dezen post met f 2 275,— werd veroorzaakt door een algeheele vernieuwing van een gedeelte van de kade voor het gouvernementshuis. Bij het uitvoeren van dit werk, dat in totaal f 3 607,— heeft gekost, bleken de vereischte herstellingen omvangrijker te zijn, dan waarop gerekend was.
		Curaçao:							
	a.	beschieten met hout en herstellen van het dak van de districtmeesterswoning op Rust (336)	f	2 500,—					(336) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130 *a*.
	b.	oververven van de buitenhoutwerken in den batterijmuur en van de boogwoningen daarin (337)		1 100,—					(337) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130 *b*.
	c.	oververven van het houtwerk van het cantinegebouw (338)		900,—					(338) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130 *c*.
	d.	oververven van het buiten- en binnenhoutwerk van de woning van den adjudant-onderofficier (339)		400,—					(339) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130 *d*.
	e.	vernieuwen van de verharding in de Heerenstraat (340)		10 000,—					(340) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130 *e*.
	f.	vernieuwen van de verharding van den Scharlóweg, zoomede het aanbrengen van kantlagen en het verbeteren van de afwatering van dezen weg (341)		35 000,—					(341) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130 *f*.
	g.	vernieuwen en herstellen van den kademuur langs het Brionplein (342)		7 500,—					(342) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130 *g*.
			f	57 400,—		(343) 5 300,—	(344) 24 500,—	(345) 24 473,—	(343) Kosten voor: het oververven van de houtwerken van de vleeschhal en marktplaats f 2 300,— ; het aanbrengen van eene nieuwe verharding op enkele der meest afgesleten gedeelten van den Pietermaaiweg 3 000,— = f 5 300,—
									(344) Kosten voor: het oververven van de buitenhoutwerken van de Hendrikschool f 1 500,— ; het oververven van de houtwerken van de Emmaschool 1 000,— ; het oververven van de houtwerken van het krankzinnigengesticht 3 500,— ; het oververven van de houtwerken van de gevangenis onder het Raadhuis 1 000,—

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
							het herstellen en oververven van de houtwerken van den politiepost op Cas Chiquitoe ..... f 1 500,—
							het met hout beschieten en herstellen van het dak van de districtmeesterswoning op Rust ..... 2 500,—
							het vernieuwen van den marmeren tegelvloer in de vestibule en de gang van het gouvernementshuis..... 3 500,—
							het vernieuwen van de verharding in de Heerenstraat.. 10 000,—
							f 24 500,—
							(345) Zie noot 344. Van de voor 1921 geraamde kredieten werd uitgegeven voor:
							het oververven van de buitenhoutwerken van de Hendrikschool ..... f 1 634,—
							het oververven van de houtwerken van de Emmaschool (a) ..... 685,—
							het oververven van de houtwerken van het krankzinnigengesticht (b) ..... *Nihil.*
							het oververven van de houtwerken van de gevangenis onder het Raadhuis ..... 1 000,—
							het herstellen en oververven van de houtwerken van den politiepost op Cas Chiquito ..... 1 410,—
							het met hout beschieten en herstellen van het dak van de districtmeesterswoning op Rust (c) ..... *Nihil.*
							het vernieuwen van den marmeren tegelvloer in de vestibule en de gang van het gouvernementshuis (d).... *Nihil.*
							het vernieuwen van de verharding in de Heerenstraat (e) *Nihil.*
							f 4 729,—
							(a) Het overschot ad f 315,— is te danken aan daling van de prijzen van verfwaren.
							(b) In verband met de geboden bezuiniging uitgesteld.
							(c) Niet uitgevoerd in afwachting van de beslissing of de districtmeester weer op Rust zou gaan wonen. Deze post is op de begrooting voor 1923 herhaald.
							(d) In verband met de geboden bezuiniging uitgesteld.
							(e) Niet uitgevoerd omdat de voorgenomen houtenblok-bestrating te kostbaar zou uitvallen. Deze post is op de begrooting voor 1923 herhaald, met de bedoeling eene bestrating van scoriae-bricks te leggen.
							Ten laste van dezen post werden voorts in 1921 ook verantwoord de uitgaven voor:
							het vernieuwen van de vloerbalken in de zalen van het Hof van Justitie en den Kolonialen Raad (f)..... ..... 400,—
							het vernieuwen van de vloerbalken en vloeren in twee kamers van de woning van den directeur der gevangenissen (g)..... ..... 1 000,—
							het oververven van het Raadhuis (h)..... 2 500,—
							(f), (g) en (h). Voor deze werken waren op de begrooting voor 1920 kredieten toegestaan, gelijk aan de uitgegeven bedragen. De uitvoering van de werken kon in 1920 niet plaats vinden.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			GERAAMD voor 1923.
		Bonaire:			
	h.	buitengewone herstellingen aan de wegen en straten in het dorp Kralendijk, voornamelijk de Breedestraat en den strandweg (347)	f 600,—		
	i.	buitengewone herstellingen aan den Zoutpannenweg (348)	1 000,—		
	j.	buitengewone herstelling aan den steiger op de reede van Kralendijk (349)	3 000,—		
				f 4 600,—	

TOEGESTAAN voor 1922.	TOEGESTAAN voor 1921.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
(346) f 7 000,—			het aanbrengen en vernieuwen van eene verharding in de Hoogstraat en de Belvedèrestraat, zoomede het verbeteren van de afwatering van deze straten, enz. (i) ..... f 11 344,—
			verbetering van de officierswoning No. 10 in het fort Amsterdam (j) ..... 4 500,—
			f 24 473,—
	(350) f 1 200,—	f 1 360,—	(i) Voor deze werken was op de begrooting voor 1920 een krediet van f 10 600,— toegestaan. Met de uitvoering daarvan kon eerst laat in 1920 een begin worden gemaakt.
	(351) 11 900,—	(352) 6 087,—	Uitgegeven werd:
			In 1920 ..... f 1 804,—
			In 1921 ..... 11 344,—
			Totaal .. f 13 148,—
			De overschrijding ad f 2 548,— is toe te schrijven aan hooge werkloonen en hooge kosten van vervoer van specie.
			(j) De verbetering van deze officierswoning bleek urgent en kon niet worden uitgesteld.
			(346) Kosten voor:
			buitengewone herstelling van straten en wegen (Aruba) f 2 000,—
			buitengewoon onderhoud van landsgebouwen (Aruba) .. 5 000,—
			f 7 000,—
			(347) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130 *h*.
			(348) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130 *i*.
			(349) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130 *j*.
			(350) Kosten voor:
			vernieuwing van de vloerbalken en vloeren van het ontvangerskantoor en het kantoor van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie ..... f 600,—
			buitengewone herstelling aan de straten en wegen in het dorp Kralendijk, voornamelijk de Breedestraat en den Strandweg ..... 600,—
			f 1 200,—
			(351) Kosten voor:
			buitengewone herstelling aan de wegen (St. Martin) .... f 6 000,—
			buitengewone herstelling en verven van de woning van den seinwachter op Fort Amsterdam (St. Martin) ..... 500,—
			buitengewone herstelling en verven van het postkantoor (St. Martin) ..... 700,—
			het verven van het Raadhuis en het inrichten tot entrepôt van twee cellen gelegen achter het Raadhuis (St. Martin) ..... 2 400,—
			buitengewone herstelling en verven van de gevangenis, de cipierswoning en den schutsstal (St. Martin). ..... 1 600,—
			buitengewone herstelling en verven van den politie post te Cul-de-Sac (St. Martin) ..... 700,—
			f 11 900,—

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			GERAAMD voor 1923.	TOEGESTAAN voor 1922.	TOEGESTAAN voor 1921.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1921.
		St. Eustatius:						
	k.	buitengewone uitgaven voor onderhoud en herstelling van landsgebouwen en eigendommen, straten en wegen, enz. (353)	f	3 000,—		(354) f 24 000,—	(355) f 6 800,—	(356) f 7 980,—
		Saba:						
	l.	oververven van de houtwerken der schoolgebouwen te Windwardside en St. John's (357)	f	1 000,—				
	m.	buitengewone herstelling aan de arrestlokalen en het aanbrengen van nieuwe vloeren in die gebouwen (358)		500,—				
	n.	buitenwone herstelling aan de wegen leidende naar de Ladderbaai en de Windwardside (359)		2 000,—			(360) 2 000,—	(361) 106,—
				3 500,—				
					f 68 500,—			

(352) Zie noot 351. Uitgegeven werd voor:

buitengewone herstelling aan de wegen (a)	f 3 049,—
buitengewone herstelling en verven van de woning van den seinwachter op fort Amsterdam	453,—
buitengewone herstelling en verven van het postkantoor (b)	261,—
het verven van het Raadhuis en het inrichten tot entrepôt van twee cellen gelegen achter het Raadhuis (c)	1 151,—
buitengewone herstelling en verven van de gevangenis, de cipierswoning en den schutsstal (d)	422,—
buitengewone herstelling en verven van den politiepost te Cul-de-Sac	751,—
	f 6 087,—

(a), (b), (c) en (d). Deze werken konden, in verband met het laat afkondigen van de begrooting, in 1921 niet worden voltooid.

(353) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130 *k*.

(354) Kosten voor buitengewone herstelling van landsgebouwen en eigendommen, straten en wegen en van den steiger ..... f 24 000,—

(355) Kosten voor:

buitengewone herstelling van landsgebouwen en eigendommen, straten en wegen, enz.	f 3 800,—
buitengewone herstelling aan de oude begraafplaatsen ..	1 000,—
buitengewone herstelling en verven van de woning van den gouvernements-geneeskundige	2 000,—
	f 6 800,—

(356) Zie noot 355). Uitgegeven werd voor:

buitengewone herstelling van landsgebouwen en eigendommen, straten en wegen (a)	f 4 700,—
buitengewone herstelling aan de oude begraafplaatsen...	1 000,—
buitengewone herstelling en verven van de woning van den gouvernements-geneeskundige	2 280,—
	f 7 980,—

(a) De noodzakelijke herstellingen aan landsgebouwen, enz. hebben in 1921 f 900,— meer gekost dan het toegestaan bedrag. Deze overschrijding is te wijten aan duurte van materialen en groote reparaties aan de gezagheberswoning.

(357) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130 *l*.

(358) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130 *m*.

(359) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130 *n*.

(360) Kosten voor het veranderen van het voetpad naar Mary Point op Saba is een paardenpad.

(361) Met het veranderen van het voetpad naar Mary Point in een paardenbaai kon eerst op het einde van 1921 worden begonnen. Ongebruikt bleef f 1 894,—.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			GERAAMD voor 1923.	TOEGESTAAN voor 1922.	TOEGESTAAN voor 1921.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
131		Nieuwe werken:							(362) Zie de memorie van toelichting bij artikel 131 *a*.
		Curaçao:							(363) Zie de memorie van toelichting bij artikel 131 *b*.
	a.	bouw van twee veranda's bij het krankzinnigen gesticht (362)	f	500,—					(364) Zie de memorie van toelichting bij artikel 131 *c*.
	b.	aanschaffing van een auto-sproeiwagen voor het besproeien van de straten en wegen in het stadsdistrict (363)		6 000,—					(365) Kosten voor:
	c.	aanschaffing van een auto-truck ten dienste van openbare werken (364)		2 400,—					Voltooiing van de privaten bij de Hendrik- en Emmascholen f 6 000,—
				f	8 900,—	(365) f 43 000,—	(366) 138 500,—	(367) 67 203,—	Rioleering, enz. van het leprozengesticht 6 000,—
									Idem van het krankzinnigengesticht 13 500,—
									Voltooiing en ververven van een paviljoen in dit gesticht 13 500,—
									Aanbouw van een closet en badinrichting in de polikliniek voor lijders aan besmettelijke geslachtsziekten 4 000,—
									f 43 000,—
									(366) Kosten voor:
									a. Bouw van een nieuw tolkantoor (tweede of laatste termijn) f 40 000,—
									b. Bouw van twee paviljoens bij het krankzinnigengesticht 25 000,—
									c. Bouw van een lijkenhuis bij dat gesticht 2 000,—
									d. Bouw van twee ziekenzalen bij de inrichting tot behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten 14 000,—
									e. Aanleg van een rioolleiding voor het krankzinnigengesticht en het aanbrengen van closets, enz. met waterspoeling in dit gesticht 8 000,—
									f. Aanbrengen van badkamers in de vrouwenafdeeling van het melaatschengesticht 500,—
									g. Aanleg van telefoon voor de dokterswoningen, de districtmeesterswoningen en de politieposten in de buitendistricten 24 000,—
									h. Aanschaffing van een autosproeiwagen voor het besproeien van de straten en wegen in het stadsdistrict 6 000,—
									i. Aanschaffing of aanbouw van een tweede motorboot voor den loodsdienst van de haven van Willemstad 18 000,—
									j. Bouw van een regenbak in het Riffort te Willemstad 1 000,—
									f 138 500,—
									(367) De bij noot 366 sub *a*—*f* en sub *j* genoemde werken werden, in verband met de geboden bezuiniging, voorloopig uitgesteld.
									Het sub *g* genoemd werk werd niet uitgevoerd omdat nog gewacht wordt op eene mogelijke daling van de prijzen der verschillende materialen.
									Moeilijkheden bij de bestelling waren oorzaak, dat de sub *h*. genoemde auto-sproeiwagen nog niet werd aangeschaft. Deze post is op de begrooting voor 1923 herhaald.
									De sub *i*. genoemde motorboot is in Nederland besteld doch nog niet ontvangen. De oplevering moet echter plaats gehad hebben in December 1921. De koopsom bedraagt f 16 500,—
									Ten laste van den post „Nieuwe werken" (Curaçao) wer-

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.

den in 1921 ook gekweten de uitgaven voor het uitvoeren van werken waarvoor op vorige begrootingen kredieten waren toegestaan; te weten:

Verbetering van de quarantaine-inrichtingen voor de haven van Willemstad (k)	f	20 506,—
Rioleering voor de privaten in de gouvernements-kantoren, scholen en woningen en voorziening van deze gebouwen van closets, enz. met waterspoeling (l)		2 409,—
Aanschaffing van twee stoom- of motorbrandspuiten met slangen- en ladderwagens, en verder brandweer materieel, alsmede kosten van den bouw van een brandspuithuis te Willemstad (m)		20 000,—
Verbouwing van de Wilhelminaschool te Willemstad (n)		4 809,—
Inrichting van de bovenverdiepingen van het postkantoor tot eene Openbare Leeszaal (o)		769,—
Rioleering voor de privaten van de Hendrik- en Emmascholen en voorziening van die gebouwen van closets, enz. met waterspoeling (p)		1 838,—
Inrichting van een der bogen in het riffort tot garage voor de ziekenauto van den openbare gezondheidsdienst (q)		372,—
	f	67 203,—

(k) Voor dit werk werd geraamd: f 40 000,—
op de begrooting voor 1918 40 000,—
op de begrooting voor 1919 42 500,—
op de begrooting voor 1920
Totaal f 122 500,—

Uitgegeven werd:
In 1918 f 29 873,—
In 1919 65 243,—
In 1920 34 328,—
In 1921 20 506,—
149 950,—

De overschrijding ad f 27 450,— is toe te schrijven aan hooge werkloonen en duurte van materialen.

(l) Voor dit werk was op de begrooting voor 1919 toegestaan een krediet van f 27 400,—

Uitgegeven werd:
In 1919 f 46 234,—
In 1920 65 255,—
In 1921 2 409,—
113 898,—

De bestelling van de benoodigde materialen werd in de duurste tijden gedaan. De overschrijding ad f 86 498,— is ook toe te schrijven aan hooge werkloonen.

(m) Voor de aanschaffing van deze brandspuiten, enz. was op de begrooting voor 1920 een krediet van f 20 000,— toegestaan. Het bedrag der raming is als het uitgegevene aangenomen, omdat de totaaluitgaven nog niet bekend zijn. De brandspuiten zijn in 1921 ontvangen.

(n) Voor dit werk was op de begrooting voor 1920 een krediet toegestaan van f 19 000,—

Uitgegeven werd:
In 1920 f 29 456,—
In 1921 4 809,—
34 265,—

De overschrijding ad f 15 265,— is toe te schrijven aan hooge werkloonen en duurte van materialen.

(o) Bij wenschelijkheidsbegrooting voor 1921 werd voor dit werk een krediet van f 800,— aangevraagd. De Koloniale Raad ging met dat voorstel accoord, doch het krediet werd niet door de wet bekrachtigd. Het werk kon echter niet worden uitgesteld en werd daarom toch in 1921 uitgevoerd.

(p) Bij wenschelijkheidsbegrooting voor 1921 werd voor dit werk, als eerste termijn, een krediet van f 4 500,— aangevraagd. De Koloniale Raad ging met dit voorstel accoord, doch het krediet werd niet door de wet bekrachtigd. Aangezien het niet wenschelijk werd geacht dit werk langer uit te stellen, werd toch in 1921 met de uitvoering daarvan een aanvang gemaakt.

(q) Dit werk was urgent en kon niet worden uitgesteld.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1923.	TOEGESTAAN voor 1922.	TOEGESTAAN voor 1921.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
					(368) f 61 000,—	(369) f 6 398,—	(368) Kosten voor:
				(370) f 1 300,—	(371) 26 100,—	(372) 8 258,—	Aanleg van een telefoon tusschen Oranjestad en Sabaneta (Aruba) ..... f 7 000,—
							Aanschaffing of aanbouw van een motor-sleepboot voor den dienst in de Paardenbaai (Aruba) ..... 50 000,—
							Aanschaffing van een brandspuit (Aruba)..... 4 000,—
							f 61 000,—
							(369) Zie noot 368. De aanleg van de telefoon tusschen Oranjestad en Sabaneta heeft in 1921 niet plaats gehad. De benoodigdheden zijn in dat jaar besteld doch nog niet ontvangen.
							De motorboot voor den dienst in de Paardenbaai werd in 1921 niet geleverd.
							De brandspuit werd ontvangen. Aangezien de totaalkosten daarvan nog niet bekend zijn is het bedrag der raming als het uitgegevene aangenomen, te weten ..... f 4 000,—
							Ten laste van den post „Nieuwe werken" (Aruba) werd in 1921 ook verantwoord de uitgaven voor de uitvoering van werken waarvoor op vorige begrootingen kredieten waren toegestaan; te weten:
							het bouwen van twee nieuwe lokalen bij het gebouw der openbare school te Oranjestad, met gelijktijdige herstelling van het dak van het hoofdgebouw en verbetering van de privaten (a)..... 2 172,—
							nadere uitgaven voor het aanbrengen van het lichttoestel aan de Noordwestpunt van Aruba..... 226,—
							f 6 398,—
							(a) Voor dit werk was op de begrooting voor 1919 een krediet toegestaan, van... ..... f 4 000,—
							Uitgegeven werd:
							In 1919..... f 11 308,—
							In 1920. ..... 10 831,—
							In 1921.... ..... 2 172,—
							24 311,—
							De overschrijding ad f 20 311,— is in hoofdzaak toe te schrijven aan de wijziging van het oorspronkelijk bouwplan en overigens aan duurte van materialen en hooge werkloonen.
							(370) Kosten voor:
							Het aanbrengen van goten aan eenige gebouwen, om het regenwater naar de bestaande bakken te leiden (Bonaire)..... 300,—
							Verbouwing van een gouvernements-gebouwtje op Rincon tot apotheek en kosten van opstand van die apotheek (Bonaire)..... 600,—
							Bouw van een kleine markt te Kralendijk (Bonaire).... 400,—
							f 1 300,—
							(371) Kosten voor:
							Aanschaffing van een boei met ankers en kettingen en aanlegkosten daarvan op de reede van Kralendijk (Bonaire)..... f 14 100,—
							Aanleg van een telefoon tusschen Kralendijk en Rincon (Bonaire)..... 8 000,—
							Aanschaffing van een brandspuit (Bonaire)..... 4 000,—
							f 26 100,—

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.		GERAAMD voor 1923.
		St. Martin:		
	d.	aanleg van een telefoon van den post voor draadlooze telegrafie naar het douane-kantoor (373)	f 1 200,—	
		St. Eustatius:		
	e.	het bouwen van een armhuis (376)	f 7 000,—	
	f.	het bouwen van een kleine algemeene slachtplaats (377)	500,—	
				7 500,—

TOEGESTAAN voor 1922.	TOEGESTAAN voor 1921.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
			(372) Zie noot 371. De boei met ankers en kettingen zijn besteld, maar nog niet ontvangen.
	(374) f 7 900,—	(375) f 27 654,—	De aanlegkosten van de telefoon tusschen Kralendijk en Rincon vielen erg mee. Zij bedroegen slechts ..... f 3 700,—
			De brandspuit is ontvangen, maar de totaalkosten zijn nog niet bekend. Als uitgaaf is aangenomen het bedrag der raming, ad ..... 4 000,—
			Ten laste van den post „Nieuwe werken" (Bonaire) werden in 1921 voorts ook verantwoord eenige nadere uitgaven voor het aanbrengen van een lichttoestel op de Noordwestpunt, ten bedrage van ..... 558,—
			f 8 258,—
			(373) Zie de memorie van toelichting bij artikel 131 *d.*
			(374) Kosten voor:
			Inrichting van het voormalig schoolgebouw tot woning van doorreizende ambtenaren ..... 7 100,—
			Aanbrenging van een hyschkraan op den steiger te Philipsburg ..... 800,—
			f 7 900,—
			(375) Zie noot 374. In verband met het laat in het jaar gereedkomen van de nieuwe school kon eerst in December begonnen worden met het inrichten van het voormalig schoolgebouw tot woning van doorreizende ambtenaren.
			Uitgegeven werd slechts ..... f 400,—
			De hyschkraan op den steiger te Philipsburg werd niet aangebracht omdat het toegestaan krediet onvoldoende bleek.
			Ten laste van den post „Nieuwe werken" (St. Martin) werd in 1921 ook verantwoord de uitgaven voor bouw van een openbare school te Philipsburg (a) ..... 27 254,—
			f 27 654,—
			(a) Voor dit werk was op de begrooting voor 1919 een krediet toegestaan van ..... f 47 760,—
			Uitgegeven werd:
			In 1920 ..... f 14 898,—
			In 1921 ..... 27 254,—
			42 152,—
			Het lag oorspronkelijk in de bedoeling bij deze school twee vleugels te bouwen. Naderhand werd het plan gewijzigd en werd maar één vleugel gebouwd. De bouwkosten liepen toch hoog, in verband met hooge werkloonen en dure materialen.
			(376) Zie de memorie van toelichting bij artikel 131 *e.*
			(377) Zie de memorie van toelichting bij artikel 131 *f.*

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.
		Saba:						
	g.	aanschaffing van twee boeilichamen en kosten van het leggen daarvan (378)	f	2 500,—	f 20 100,—	(379)f 1 500,—	(380)f 15 000,—	(381)f 2 080,—
		Baggerwerken.						
132		Verschillende uitgaven:						
	a.	arbeidsloonen, materialen en steenkolen voor en onderhoud van de baggertoestellen met bijbehoorende onderlossers en vaartuigen	f	12 000,—		12 000,—	12 000,—	(382) 21 000,—
	b.	baggeren met den beugel en verschillende andere maatregelen tot het voorkomen van ophooping van vuil langs de kaden van het Rifwater en het Waaitgat		2 700,—		2 700,—	2 700,—	(383) 3 800,—
	c.	verrichten van peilingen in de St. Annabaai en het bevaarbare gedeelte van het Schottegat		500,—	15 200,—	500,—	500,—	(384)
		Steenbreker.						
133		Bedrijfskosten van den steenbreker (385)			12 000,—	12 000,—		
		Waterverschaffing.						
134		Kosten in verband met den aanleg van werken in het belang van de waterverschaffing, waaronder begrepen verbetering van de bestaande waterwerken en putten, en van onderhoud der tot stand gekomen werken:						
	a.	aanlegkosten:						
		Curaçao (386)	f	7 000,—		17 000,—	17 000,—	(387) 9 470,—
							(388) 2 500,—	(389) 2 333,—
		Bonaire		125,—		125,—	2 625,—	2 582,—
		St. Martin		350,—		350,—	350,—	560,—
				f 7 475,—				
	b.	onderhoudsuitgaven:						
		Curaçao	f	3 000,—		3 000,—	3 000,—	(390) 2 019,—
		Aruba		350,—		350,—	250,—	250,—
		Bonaire		300,—		300,—	175,—	160,—
		St. Martin		150,—		150,—	150,—	28,—
		St. Eustatius		250,—		250,—	250,—	(391) 511,—
				4 050,—	11 525,—			
135		Kosten van onderzoek naar de mogelijkheid om Willemstad van een drinkwaterleiding te voorzien (392)			20 000,—	20 000,—	20 000,—	(393) 288,—

(378) Zie de memorie van toelichting bij artikel 131 *g*.

(379) Kosten voor vergrooting van den regenbak bij de school te St. John's.

(380) Kosten voor aanleg van een paar havenhoofdjes aan de Fortbaai.

(381) Zie noot 380. In verband met de geboden bezuiniging werd afgezien van het aanleggen van de havenhoofdjes aan de Fortbaai op Saba.

Ten laste van den post „Nieuwe werken" (Saba) werden in 1921 gekweten de uitgaven voor:

het bouwen van een politiewachthuis te Fortbaai, waarvoor op de begrooting voor 1920 een krediet van f 600,— was toegestaan ..... f 339,—

het vergrooten van het kantoorlokaal voor algemeenen dienst te Windwardside, waarvoor op de begrooting voor 1920 een krediet van f 1 800,— was toegestaan ..... 1 741,—

f 2 080,—

(382) Met het oog op mogelijke baggerwerken in de groote baai op St. Martin werd de zandzuiger grondig gerepareerd. De overschrijding van dezen post met f 9 000,— is hiervan het gevolg.

(383) De overschrijding van dezen post met f 1 100,— is toe te schrijven aan meerder baggerwerk en den verhoogden loonstandaard.

(384) In 1921 werden geen peilingen verricht.

(385) Deze post is in de ontwerp-wet tot definitieve vaststelling van de begrooting voor 1922 opgenomen onder artikel 136 „buitengewone uitgaven voor onderhoud, enz. van landsgebouwen, enz.". Het komt beter voor, een afzonderlijken post voor de bedrijfskosten van den steenbreker uit te trekken.

(386) Zie de memorie van toelichting bij artikel 134 *a*. (Curaçao).

(387) De damaanleg werd niet voortgezet. De uitgaven betreffen voornamelijk het graven van nieuwe putten en het belangrijk uitdiepen van bestaande. Ongebruikt bleef f 7 530,—.

(388) Aanlegkosten van werken in het belang van de waterverschaffing op Aruba.

(389) Zie noot 388. Voor het grondig schoonmaken van de watervergaarbakken (tankies) en het belangrijk uitdiepen van de meeste putten werd f 2 333,— uitgegeven. Ongebruikt bleef f 167,—.

(390) Naar de behoefte werd f 981,— minder dan de raming uitgegeven.

(391) De overschrijding ad f 261,— is toe te schrijven aan de uitgaven voor het aanschaffen van een windas voor Taylor's put.

(392) Zie de memorie van toelichting bij artikel 135.

(393) Voor het graven van proefputten en het doen van proefboringen werd f 288,— uitgegeven. Ongebruikt bleef f 19 712,—. Zie ook de memorie van toelichting bij artikel 135.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.				Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		Mijnbouwkundige dienst.						(394) f 52 000,—	(395) f 18 760,—	(394) Verbetering van de Paardenbaai op Aruba.
136		Bezoldiging of verlofbezoldiging van den mijningenieur (kolonie) (396)				f 9 300,—	f 10 200,—	10 200,—	(397) 5 260,—	(395) Zie noot 394. Reeds in 1920 werd met dit werk een aanvang gemaakt. De uitgaven in dat jaar bedroegen f 12 243,— In 1921 werd verwerkt 18 760,— f 31 003,—
137		Kosten van onderzoekingen, arbeidsloonen, reis- en teerkosten van het personeel enz. (kolonie)				10 400,—	(398) f 2 400,—	(398) 2 400,—	(399)	
							10 400,—	10 400,—	(400) 5 475,—	
		Straat- en kustverlichting.					(401) 300,—	(401) 300,—	(402)	
138		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en voedergeld of kosten van vervoermiddelen van het personeel bij de straat- en kustverlichting:								In 1922 zal waarschijnlijk nog voor het aanleggen van een leidam om te voorkomen, dat de „Secoe di sardienchi" zich verder in Noordwestelijke richting uitbreidt, een bedrag worden uitgegeven van ongeveer 5 000,—
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:								In totaal zal het werk dan f 36 003,— hebben gekost en zal de verbetering van de Paardenbaai op Aruba voltooid zijn. Aan de westzijde van den steiger zal dan een diepte van 3 M. zijn verkregen, welke diepte voorloopig als voldoende wordt beschouwd.
		4 opzichters bij vuurtorens:								
		1 op Klein-Curaçao, f 1000 tot f 1200	f	1 200,—			1 200,—	1 200,—	1 200,—	
		1 op Aruba (Noordwestpunt), f 800 tot f 1000		1 000,—			1 000,—	800,—	1 000,—	
		2 op Bonaire:								
		1 te Boca-Spelonk, f 800 tot f 1000	f	875,—			875,—	856,—	856,—	
		1 te Noordwestpunt, f 300 tot f 400		300,—			300,—	300,—	122,—	(396) De tegenwoordige titularis zal in 1923 een inkomen hebben van f 9 300,—.
				1 175,—						
					f 3 375,—					
		4 hulp-opzichters bij vuurtorens:								
		1 op Klein-Curaçao, f 700 tot f 800	f	705,—			750,—	800,—	686,—	(397) De mijningenieur werd eerst in den loop van het jaar 1921 uitgezonden. Ongebruikt bleef f 4 940,—.
		1 op Aruba (Noordwestpunt) f 500 tot f 600		500,—			500,—	500,—	500,—	
		2 op Bonaire, f 500 tot f 600:								
		1 ter Lage Westkust	f	550,—			550,—	537,—	537,—	
		1 te Boca-Spelonk		550,—			550,—	550,—	550,—	(398) Bezoldiging van een opziener bij den mijnbouwkundigen dienst. Oorspronkelijk lag het in de bedoeling uit Nederland een opziener te laten uitkomen om den mijningenieur bij zijn onderzoekingen behulpzaam te zijn. Het is echter gebleken, dat die hulp niet bepaald noodzakelijk is, om welke reden voor 1923 geen krediet wordt aangevraagd voor zijn bezoldiging.
				1 100,—						
					2 305,—					
						5 680,—				
	b.	persoonlijke toelage aan den opzichter bij den vuurtoren op Klein-Curaçao				75,—	75,—	75,—	75,—	
	c.	toelagen:								(399) Zie noot 398. Het krediet bleef ongebruikt.
		1 bediende bij den vuurtoren op Klein-Curaçao, f 300 tot f 400			f	367,—	350,—	350,—	350,—	(400) Zie noot 397. Onderzoekingen hebben in 1921 slechts in het 4de en 5de district plaats gevonden. In het bedrag der uitgaven zijn ook begrepen, die voor het aanschaffen van een motortruck voor den mijnbouwkundigen dienst. Ongebruikt bleef f 4 925,—.
		1 lichtwachter bij den vuurtoren aan de Westpunt van Curaçao, f 200 tot f 300				300,—	300,—	300,—	300,—	
		2 opzichters bij vuurtorens:								
		1 op Aruba (Cerro-Colorado) f 500 tot f 600			f	575,—	571,—	550,—	550,—	
		1 op Bonaire (Lage Westkust), f 100 tot f 200				175,—	157,—	150,—	150,—	(401) Reis- en teerkosten van de commissie van toezicht op de mijnwerken op Aruba. Aangezien er op Aruba geen mijnontginningen meer plaats vinden, wordt deze post niet meer uitgetrokken.
						750,—				
		1 hulpopzichter bij den vuurtoren te Noordwestpunt op Bonaire, f 200 tot f 300				300,—	300,—	300,—	333,—	(402) Zie noot 401. Het krediet bleef ongebruikt.
		6 opstekers van straatlantaarns:								
		1 op Aruba, tevens opsteker van het havenlicht (403)			f	600,—	300,—	300,—	225,—	(403) Het is onmogelijk gebleken voor minder dan f 600,— 's jaars een geschikten lantaarn-opsteker te vinden. Deze loonsverhooging staat ook in verband met de vermeerdering van het aantal straatlantaarns.
		1 op Bonaire, tevens opsteker van het havenlicht en belast met het schoonhouden der landskantoren en het aanbrengen van drinkwater, f 200 tot f 300				300,—	300,—	300,—	300,—	
		1 op St. Martin (404)				195,—	300,—	300,—	150,—	(404) De bode bij den gezaghebber is tevens belast met het opsteken der straatlantaarns, op een weekloon van f 3,75.
		1 op St. Eustatius (405)				156,—	200,—	200,—	156,—	
		2 op Saba, f 100 tot f 200:								
		1 te Bottom	f	200,—			200,—	200,—	200,—	(405) De lantaarnopsteker is aangesteld op een weekloon van f 3,—.
		1 te Windwardside		100,—			100,—	100,—		
				300,—						
					1 551,—					
		1 opsteker van het havenlicht op St. Martin, f 100 tot f 200				200,—	200,—	200,—	200,—	
						3 468,—				
	d.	voedergeld of kosten van vervoermiddelen aan den opzichter bij den vuurtoren te Cerro-Colorado (Aruba)				180,—	180,—	180,—	180,—	
						9 403,—				

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.			Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
139		Benoodigdheden en andere uitgaven voor straat- en kustverlichting:							
		Curaçao:							
	a.	voor verlichting van de straten, den havenmond, den ingang van het Schottegat en de bruggen over het Rifwater	f	11 000,—		f 11 000,—	f 8 400,—	(406) f 9 512,—	(406) Overschreden met f 1 112,— tengevolge van de verhooging van den prijs van het electrisch licht.
	b.	als voren van den vuurtoren aan de St. Annabaai		350,—		350,—	200,—	271,—	(407) De verhooging van dezen post is noodzakelijk in verband met de prijsstijging van verschillende materialen.
	c.	als voren van den vuurtoren op Klein Curaçao (407)		1 000,—		700,—	700,—	641,—	(408) In verband met de vermeerdering van het aantal straatlantaarns—van 33 op 50—en met het in gebruik stellen van den vuurtoren op de Noordwestpunt, is verhooging van dit krediet tot f 2 000,— noodzakelijk.
	d.	als voren van den vuurtoren op Westpunt		200,—		200,—	200,—	192,—	(409) Overschreden met f 506,—. Zie noot 408.
				f	12 550,—				
		Aruba (408)			2 000,—	1 490,—	1 490,—	(409) 1 996,—	(410) In verband met het in gebruik stellen van den vuurtoren op de Noordwestpunt en met prijsstijging van verschillende materialen is dit krediet voor 1923 op f 1 200,— gesteld.
		Bonaire (410)			1 200,—	700,—	1 200,—	978,—	
		St. Martin (411)			800,—	500,—	500,—	(412) 817,—	(411) In verband met de hoogere uitgaven in 1921, welke uitgaven een gevolg zijn van duurte van brandstof, is het noodig dezen post met f 300,— te verhoogen.
		St. Eustatius (straatverlichting)			210,—	210,—	400,—	475,—	
		Saba (Straatverlichting)			400,—	400,—	400,—	396,—	
					f 17 160,—				(412) De overschrijding met f 317,— is veroorzaakt door duurte van brandstof.
		Seinwezen.							
140		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van het personeel bij het seinwezen:							(413) Zie de memorie van toelichting bij artikel 142.
		4 seinmeesters, f 500 tot f 600:							
		3 op Curaçao	f	1 800,—		1 800,—	1 800,—	1 800,—	(414) Voor toelagen van den leider van den weerkundigen dienst en van den opnemer en voor andere kosten werd een bedrag van f 1 066,— uitgegeven. Ongebruikt bleef f 3 934,—.
		1 op St. Martin, tevens lichtwachter op het fort Amsterdam		600,—		600,—	600,—	600,—	
				f	2 400,—				
		5 seinwachters, f 400 tot f 500			2 425,—	2 225,—	2 225,—	2 225,—	
					4 825,—				
141		Licht en verdere benoodigdheden voor de seinposten			500,—	500,—	370,—	568,—	
142		Kosten van bedrijf van den weerkundigen dienst, enz. (kolonie) (413)			2 000,—	5 000,—	5 000,—	(414) 1 066,—	(415) Toelagen aan de personen belast met het doen van weerkundige waarnemingen op Curaçao, St. Martin en St. Eustatius, onderscheidenlijk, f 275,—, f 100,— en f 200,—.
							(415) 575,—	587,—	
		Haven- en loodswezen.							(416) Toegestaan voor bezoldiging van een onder-havenmeester en loods.
143		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen ter voorziening in de uitvoering van den loodsdienst en voor het toezicht op vaartuigen, boeien, meerpalen, enz. en vergoeding voor buitengewone diensten van de ambtenaren en de beambten bij den haven- en loodsdienst:							(417) Uitgegeven voor bezoldiging van den loods titulair.
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen:							(418) Toelage aan den loods op Aruba, ter voorziening in de uitvoering van den loodsdienst.
		6 havenmeesters en loodsen:							
		1 op Curaçao, tevens scheepsmeter, f 3000 tot f 3500	f	3 000,—		3 000,—	3 000,—	3 000,—	
		1 op Aruba, f 500 tot f 600		500,—		500,—	575,—	500,—	
		1 op Bonaire, f 500 tot f 600		575,—		575,—	575,—	575,—	
		1 op St. Martin, f 700 tot f 800		775,—		775,—	775,—	775,—	
		1 op St. Eustatius, f 200 tot f 300		300,—		300,—	300,—	282,—	
		1 op Saba, f 200 tot f 300		300,—		300,—	300,—	300,—	
				f	5 450,—				
		1 loods titulair op Curaçao, f 2000 tot f 2500			2 000,—	(416) 2 500,—	(416) 2 500,—	(417) 2 000,—	
		1 loods ter Lage Westkust op Bonaire, f 300 tot f 400			375,—	356,—	350,—	350,—	
		1 hulp-loods aan de St. Annabaai op Curaçao, f 1800 tot f 2000			2 000,—	2 000,—	1 996,—	2 000,—	
				f	9 825,—				
	b.	toelagen:							
		1 loods te Fuikbaai op Curaçao, f 300 tot f 400	f	300,—		300,—	300,—	300,—	
		aan den loods te Paardenbaai op Aruba voor het houden van toezicht op vaartuigen, boeien, meerpalen enz.		200,—		200,—	200,—	200,—	
		aan 4 loodsen ter voorziening in de uitvoering van den loodsdienst:							
		1 op Bonaire (ter Lage Westkust)	f	180,—			(418) 300,—	112,—	
		1 op St. Martin		300,—		180,—	180,—	180,—	
		1 op St. Eustatius		200,—		300,—	300,—	300,—	
		1 op Saba		200,—		200,—	200,—	200,—	
				f	880,—	200,—	200,—	200,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.		Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		1 machinist van de loodsmotorboot, tevens belast met het doen van herstellingen aan den motor, f 800 tot f 1000	f 800,—		f 800,—	f 800,—	f 700,—	(419) Vergoeding aan den loods te Paardenbaai op Aruba voor gemis van inkomsten.
			f	2 180,—				
	c.	vergoeding aan de loodsen en den hulp-loods aan de St. Annabaai, voor buitengewone diensten		1 800,—	1 800,—	1 800,— (419) 300,—	1 800,— (420)	(420) Zie noot 419. Deze loods is benoemd tot hulp-loods op Curaçao.
				f 13 805,—				(421) In verband met de toeneming van het verkeer is het noodig dezen post met f 900,— te verhoogen. De uitgaven bedragen thans ongeveer f 300,— 's maands.
144		Loon van en vergoeding voor buitengewone diensten aan roeiers, enz., onderhoud en herstelling van vaartuigen en verdere daarmede in verband staande uitgaven, kantoorhuur, en andere kosten, uitgaven ter uitvoering van den loodsdienst op Aruba, zoomede bijdrage in de kosten van verzekering van in de haven van Willemstad liggende buizen van de waterleiding en kabels van de electrische verlichting:						(422) Overschreden met f 762,—. Zie noot 421.
	a.	loon van en vergoeding voor buitengewone diensten aan roeiers, enz.:						(423) In verband met de toeneming van het gebruik van de motorbooten wordt dezen post voor 1923 f 2 000,— hooger gesteld. De zeer hooge uitgaven in 1921 zijn voor een groot deel te danken aan buitengewone onderhoudskosten van de oude motorbooten.
		loon: Curaçao	f 2 000,—		2 000,—	2 000,—	2 084,—	(424) Overschreden met f 9 676,—. Zie noot 423.
		Bonaire, ter uitvoering van de loods- en quarantaine diensten te Kralendijk	720,—		720,—	720,—	516,—	(425) De verhooging van f 500,— houdt verband met de gewone uitgaven in 1921.
			f 2 720,—					
		vergoeding (421)	3 600,—		2 700,—	2 700,—	(422) 3 462,—	(426) De overschrijding van dezen post met f 3 655,— is in hoofdzaak veroorzaakt door de uitgaven voor bestelde onderdeelen voor de motorboot. Zie ook noot 425.
			f	6 320,—				
	b.	onderhoud en herstelling van de loodsmotorbooten en van de motorboot van den Gouverneur, de waarlooze sloepen en hyschtoestellen en aankoop van petroleum voor de motorbooten (423)		5 000,—	3 000,—	3 000,—	(424) 12 676,—	(427) Met de firma S. E. L. Maduro & Sons, Concessionarissen voor de electrische verlichting en eigenaresse van de waterleiding, is een nieuwe overeenkomst aangegaan, waarbij het bedrag der bijdrage van het Gouvernement in de kosten van verzekering van de in de haven van Willemstad liggende buizen der waterleiding en kabels van de electrische verlichting, tegen beschadiging door schepen, bepaald wordt op f 200,—.
	c.	kosten van onderhoud en bedrijf van de motorboot voor de havenpolitie en den tol- en loodsdienst in de haven van Willemstad (425)		4 500,—	4 000,—	4 000,—	(426) 7 655,—	
	d.	kantoorhuur en andere kleine uitgaven		360,—	360,—	360,—	308,—	
	e.	uitgaven ter uitvoering van den loodsdienst op Aruba		50,—	50,—			
	f.	bijdrage in de kosten van verzekering van in de haven van Willemstad liggende buizen der waterleiding en kabels van de electrische verlichting tegen beschadiging door schepen (427)		200,—	300,—	300,—	(427) 200,—	
				16 430,—				
			f	320 528,—	f 329 024,—	f 610 144,—	f 414 411,—	

OVERZICHT.

Curaçao	f 237 412,—	f 231 710,—	f 344 106,—
Aruba	11 105,—	16 591,—	127 895,—
Bonaire	15 325,—	11 088,—	42 418,—
St. Martin	9 470,—	7 075,—	29 475,—
St. Eustatius	15 216,—	28 760,—	14 450,—
Saba	10 300,—	5 800,—	23 800,—
Kolonie	21 700,—	28 000,—	28 000,—
	f 320 528,—	f 329 024,—	f 610 144,—

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	Geraamd voor 1923.	Toegestaan voor 1922.	Toegestaan voor 1921.	Uitgaven gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
		IXde AFDEELING.					
		Pensioenen, wachtgelden, onderstanden, toelage, uitgaven voor de waarneming van tijdelijk opengevallen betrekkingen, uitgaven voor verbetering van bezoldigingen en toelagen van ambtenaren en beambten, zoomede duurtebijslagen.					
145		Pensioenen van burgerlijke landsdienaren (kolonie) (428)	f 178 206,—	f 160 510,—	f 146 390,—	f 169 616,—	(428) *Meer* geraamd de pensioenen van: H. J. Beaujon f 4 000,— ; W. A. Bosman 544,— ; G. B. Dussel 2 511,— ; J. P. Evertsz Hz 2 918,— ; H. R. Gearda 1 046,— ; J. B. Haard 572,— ; N. Hellburg 458,— ; J. A. P. Thielen 4 000,— ; J. B. Sasso (te min geraamd voor 1922) 74,— ; W. A. C. Willemsen 2 800,— ; E. Yrausquin 1 577,— ——— f 20 500,—
							Minder geraamd de pensioenen van: J. C. B. Forbes f 1 540,— ; A. M. J. Jansen 840,— ; F. M. Lopez 424,— ——— 2 804,—
							Meer f 17 696,—
146		Pensioenen van weduwen en nagelaten minderjarige kinderen van burgerlijke landsdienaren (kolonie) (429)	103 118,—	104 238,—	107 589,—	111 325,—	(429) *Meer* geraamd de pensioenen van: Wed. J. C. B. Forbes f 934,— ; „ N. G. G. van Kampen 357,— ; „ F. M. Lopez 212,— ; „ A. C. Nicolaas 359,— ; „ J. A. de Veer (te min geraamd voor 1922) 1,— ; „ A. C. de Veer (te min geraamd voor 1922) 1,— ——— f 1 864.—
							Minder geraamd de pensioenen van: Wed. J. F. K. van Eps f 1 400,— ; „ W. v. der Hans 280,— ; „ H. A. Heillegger, (te veel geraamd voor 1922) 20,— ; „ E. B. A. Hodge 980,— ; „ D. D. A. Schretlen 294,— ; „ J. A. Tydeman, (te veel geraamd voor 1922) 10,— ——— 2 984,—
							Minder f 1 120,—
147		Kosten van uitbreiding van de pensioensregeling (kolonie)	*Memorie.*	*Memorie.*	*Memorie.*		
148		Pensioenen van onderwijzers bij het bijzonder onderwijs en van hunne weduwen en kinderen (kolonie)	*Memorie.*	*Memorie.*	*Memorie.*		
149		Wachtgelden (kolonie) (430)	*Memorie.*	*Memorie.*	400,—	263,—	
150		Onderstanden (kolonie) (431)	2 778,—	2 953,—	3 883,—	2 735,—	
151		Toelage aan een broeder in de orde van den Nederlandschen Leeuw (kolonie)	200,—	200,—	200,—	200,—	
152		Kosten voor de waarneming van tijdelijk opengevallen betrekkingen, voor zoover het niet mogelijk is die aan te wijzen op de artikelen, waarin de bezoldigingen voor die betrekkingen zijn omschreven (kolonie)	10 000,—	10 000,—	10 000,—	9 324,—	

(430) Aangezien thans niet bekend is of er in 1923 wachtgelden zullen moeten worden uitgekeerd, wordt deze post voor dat jaar pro memorie uitgetrokken.

(431) De raming is gesteld op het beloop van de thans uitgekeerd wordende onderstanden.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1923.	TOEGESTAAN voor 1922.	TOEGESTAAN voor 1921.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1921.	TOELICHTINGEN.
153		Kosten van verbetering van de bezoldigingen, verlofbezoldigingen en toelagen van de ambtenaren en beambten, voor zoover het niet mogelijk is, die aan te wijzen op de artikelen, waarin die bezoldigingen, enz. zijn omschreven en, zoonoodig, duurtebijslagen op bezoldigingen, verlofbezoldigingen, toelagen, wachtgelden en onderstanden en aan onderwijzers bij het van overheidswege geldelijk gesteunde bijzonder onderwijs (kolonie) (432)..	f 525 000,—	f 525 000,—	f 200 000,—	(433) f 360 000,—	(432) Zie de memorie van toelichting bij artikel 153.
			f 819 302,—	f 802 901,—	f 468 462,—	f 653 463,—	(433) Uitgegeven werd tot dusver voor duurtebijslagen van ambtenaren, beambten, enz. f 331 192,—. Hierbij moeten nog komen de in Nederland uitgekeerde duurtebijslagen en de aanvulling van de duurtebijslagen toegekend aan het personeel van het van overheidswege geldelijk gesteunde bijzonder onderwijs, daar dit personeel duurtebijslag genoten heeft volgens de regeling van 1920 en niet volgens die van 1921. Het bedrag der uitgaven is aproximatief gesteld op f 360 000,—.
		Xde AFDEELING.					
		Onvoorziene uitgaven.					
154		Onvoorziene uitgaven (kolonie)	f 30 000,—	f 30 000,—	f 30 000,—	(434) f 37 790,—	(434) Zie gedrukt stuk No. 9.
		ALGEMEEN OVERZICHT.					
		Iste Afdeeling. Algemeen en gewestelijk bestuur	f 251 050,—	f 232 935,—	f 214 246,—	f 279 663,—	
		IIde ,, Rechts- en politiewezen	207 257,—	227 976,—	221 072,—	195 119,—	
		IIIde ,, Schutterij	400,—	461,—	453,—	369,—	
		IVde ,, Geldelijk beheer	275 413,—	219 000,—	204 865,—	344 716,—	
		Vde ,, Eeredienst, onderwijs en armenzorg	455 841,—	475 075,—	468 057,—	415 586,—	
		VIde ,, Landbouw	77 200,—	185 950,—	158 450,—	56 501,—	
		VIIde ,, Openbare gezondheidsdienst	265 232,—	292 994,—	275 869,—	244 617,—	
		VIIIste ,, Openbare werken	320 528,—	329 024,—	610 144,—	414 411,—	
		IXde ,, Pensioenen, wachtgelden, enz.	819 302,—	802 901,—	468 462,—	653 463,—	
		Xde ,, Onvoorziene uitgaven	30 000,—	30 000,—	30 000,—	37 790,—	
			f 2 702 223,—	f 2 796 316,—	f 2 651 618,—	f 2 642 235.—	
		Curaçao	f 993 455,—	f 1 016 432,—	f 1 118 788,—		
		Aruba	112 209,—	113 646,—	213 811,—		
		Bonaire	81 105,—	76 253,—	102 215,—		
		St. Martin	86 497,—	84 055,—	114 002,—		
		St. Eustatius	53 615,—	68 453,—	58 793,—		
		Saba	45 735,—	41 440,—	57 877,—		
		Benedenwindsche eilanden	2 900,—	2 275,—	1 800,—		
		Bovenwindsche eilanden	20 875,—	22 557,—	21 319,—		
		Kolonie	1 305 832,—	1 371 205,—	963 013,—		
			f 2 702 223,—	f 2 796 316,—	f 2 651 618,—		

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.—30.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

RAMING DER MIDDELEN.

Nº 5.

RAMING

DER

MIDDELEN EN INKOMSTEN

VAN DE

KOLONIE CURAÇAO

VOOR HET DIENSTJAAR

1923.

RAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN van de kolonie Curaçao voor het dienstjaar 1923.

Letters.	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	CURAÇAO.	ARUBA.	BONAIRE.	ST. MARTIN (Nederlandsch gedeelte).	ST. EUSTATIUS.	SABA.	GEHEELE KOLONIE.	TOTAAL.
	A. *Belastingen.*								
a.	Invoerrecht	f 300 000,—	f 7 000,—	f 5 200,—	f 7 000,—	f 3 500,—	f 2 400,—		f 325 100,—
b.	Accijns op gedistilleerd	300 000,—	12 000,—	12 000,—	2 000,—	4 500,—	2 400,—		332 900,—
c.	Accijns op geslacht	10 000,—	500,—	500,—	400,—	250,—	100,—		11 750,—
d.	Zegelbelasting	16 000,—	1 000,—	900,—	800,—	400,—	250,—		19 350,—
e.	Overdrachtsbelasting	10 000,—	150,—	400,—	300,—	100,—	25,—		10 975,—
f.	Belasting op openbare verkoopingen van roerend goed	1 000,—							1 000,—
g.	Grondbelasting	60 000,—	4 800,—	4 000,—	2 100,—	1 000,—	750,—		72 650,—
h.	Gebruiksbelasting	27 000,—	1 000,—	700,—	900,—	300,—	350,—		30 250,—
i.	Inkomstenbelasting	175 000,—	1 700,—	2 200,—	2 000,—	1 000,—	600,—		182 500,—
j.	Successiebelasting	15 000,—			200,—				15 200,—
k.	Vergunningsrecht	14 000,—	700,—	750,—	300,—	100,—	100,—		15 950,—
l.	Hondenbelasting	1 200,—	350,—	200,—	100,—	200,—	75,—		2 125,—
m.	Petroleumraffinaderijbelasting	5 000,—							5 000,—
		f 934 200,—	f 29 200,—	f 26 850,—	f 16 100,—	f 11 350,—	f 7 050,—		f 1 024 750,—
	B. *Inkomsten van onderscheiden aard.*								
a.	Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening van de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand	f 150,—	f 75,—	f 75,—	f	f	f	f	f 300,—
b.	Opbrengst van den zeilvaartdienst ter verzekering van de gemeenschap tusschen de eilanden der kolonie							14 000,—	14 000,—
c.	Boeten	2 600,—	75,—	75,—	200,—	25,—	25,—		2 400,—
d.	Vergoeding van de kosten van inschrijving, enz. van handelsmerken door het hulpkantoor voor den industrieelen eigendom							300,—	300,—
e.	Inkomsten van de vleeschhal	1 900,—							1 900,—
f.	Ontvangsten wegens examengelden gestort door aspirant-bestuurders van motorrijtuigen	150,—							150,—
g.	Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of afmonsteringen van scheepsvolk	600,—							600,—
h.	Huur van landsgronden en eigendommen	14 000,—	6 000,—	4 000,—	500,—	400,—			24 900,—
i.	Registratierecht	600,—	100,—	50,—	50,—	50,—	25,—		875,—
j.	Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen	18 000,—	200,—	450,—	200,—	25,—	25,—		18 900,—
k.	Huur van opslagplaatsen	5 000,—	50,—	50,—	100,—	25,—			5 225,—
l.	Uitvoerrecht: van mijnproducten	70 000,—							72 000,—
	van zout				2 000,—				
m.	Concessierechten: voor de bruggen over de haven en het Waaigat f 200,—								
	voor de electrische werken 100,—	300,—							300,—
n.	Inkomsten van de posterij	40 000,—	2 200,—	2 200,—	2 200,—	1 400,—	2 200,—		50 200,—
o.	Teruggave van door de koloniale kas bestreden kosten van de koloniale postspaarbank							2 600,—	2 600,—
p.	Opbrengst van de posten voor draadlooze telegrafie	15 000,—	2 200,—	1 200,—	15 000,—				33 400,—
q.	Opbrengst van telefonische verbindingen						25,—		25,—
r.	Ontvangsten wegens loon van den hypotheekbewaarder op Curaçao	600,—							600,—
s.	Inkomsten van de Curaçaosche bank: aandeel in de zuivere winst f 25 000,—								
	teruggave van door de koloniale kas bestreden kosten van de bank 4 700,—	29 700,—							29 700,—
t.	Schoolgelden	15 000,—							15 000,—
u.	Onzuivere opbrengst van het huis en erf N° 6 aan de Werfstraat op Scharloo	1 200,—							1 200,—
v.	Landbouw-opbrengsten			600,—	300,—	200,—			1 100,—
w.	Rente van verleende voorschotten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten	500,—							500,—
x.	Afbetaling op verleende voorschotten tot aanmoediging van den katoenbouw				7 000,—	7 000,—			14 000,—
y.	Inkomsten van het katoenhuis en verzending van katoenvezel en zaad, enz.					1 500,—			1 500,—
z.	Ontvangsten van den openbaren gezondheidsdienst	4 500,—							4 500,—
aa.	Opbrengst van de vergoeding voor verpleeggelden, enz.: van in het gesticht voor krankzinnigen opgenomen lijders 1ste en 2de klasse f 2 000,—								
	van in het gesticht voor melaatschen opgenomen betalende lijders 400,—	2 400,—							2 400,—
bb.	Vergoeding van de kosten van onderzoek en beproeving van stoomketels en van vernieuwde vergunningen tot gebruik van die ketels							400,—	400,—
cc.	Loodsgelden	60 000,—	200,—	25,—					60 225,—
dd.	Kortingen op de inkomsten van ambtenaren en gepensionneerde ambtenaren wegens pensioen							12 000,—	12 000,—
ee.	Alle andere ontvangsten	11 000,—	800,—	500,—	200,—	100,—	100,—		12 700,—
		f 292 600,—	f 11 900,—	9 225,—	f 27 750,—	f 10 725,—	f 2 400,—	f 29 300,—	f 383 900,—
	OVERZICHT.								
	Belastingen	f 934 200,—	f 29 200,—	26 850,—	f 16 100,—	f 11 350,—	f 7 050,—		f 1 024 750,—
	Inkomsten van onderscheiden aard	292 600,—	11 900,—	9 225,—	27 750,—	10 725,—	2 400,—	f 29 300,—	383 900,—
		f 1 226 800,—	f 41 100,—	36 075,—	f 43 850,—	f 22 075,—	f 9 450,—	f 29 300,—	f 1 408 650,—
	C. *Uit leening te verkrijgen gelden*								f 70 000,—

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.—30.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

TOELICHTING VAN DE RAMING DER MIDDELEN.

Nº 6.

TOELICHTING

VAN DE

RAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN

VAN DE

KOLONIE CURAÇAO

VOOR HET DIENSTJAAR

1923.

Letters.	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	Raming voor 1923.	Raming voor 1922.	Raming voor 1921.	Opbrengst in 1921.	Gemiddelde opbrengst over 1919–1921.		TOELICHTINGEN.
								De ramingen der indirecte belastingen, retributiën en andere middelen zijn in het lgemeen gesteld op de bedragen van de gemiddelde opbrengst daarvan over de laatste drie jaren, waarbij echter rekening is gehouden met bijzondere omstandigheden die invloed gehad hebben op de opbrengst in die jaren, als: buitengewone droogte en nawerking van den wereldoorlog.
								De ramingen der kohierbelastingen zijn gesteld op ongeveer het bedrag der kohieren van het afgeloopen jaar.
								De opbrengst van de indirecte belastingen, retributiën en andere middelen is in het algemeen van wisselvalligen aard en wordt beinvloed door verschillende omstandigheden, die in den regel niet met name zijn te noemen.
								Waar in enkele gevallen de ramingen op andere gronden dan de hiervoren vermelde, belangrijk verhoogd of verlaagd zijn, worden die gronden bij de betrokken middelen aangevoerd.
								Ook in de gevallen, waarin de opbrengst van enkele middelen of inkomsten belangrijke verschillen met de ramingen daarvan aantoonen en die verschillen aan bijzondere, met zekerheid vasttestellen motieven zijn toe te schrijven, worden nadere toelichtingen verstrekt.
	A. *Belastingen.*							
a.	Invoerrecht	f 325 100,—	f 325 100,—	f 325 100,—	f 333 543,—	f 323 829,—		
b.	Accijns op gedistilleerd (1)	332 900,—	230 800,—	223 800,—	388 485,—	300 054,—	(1)	Dit middel heeft f 164 685,— meer opgebracht dan de raming. De hoogere heffing heeft niet, zooals verwacht werd, het gebruik doen verminderen.
c.	Accijns op geslacht	11 750,—	11 750,—	13 850,—	10 644,—	11 555,—		
d.	Zegelbelasting	19 350,—	16 350,—	14 350,—	22 605,—	20 756,—		
e.	Overdrachtsbelasting	10 975,—	10 850,—	10 850,—	11 590,—	21 154,—		
f.	Belasting op openbare verkoopingen van roerend goed	1 000,—	1 200,—	1 200,—	1 099,—	1 411,—		
g.	Grondbelasting	72 650,—	67 300,—	67 300,—	65 396,—	69 570,—		
h.	Gebruiksbelasting	30 250,—	27 250,—	27 000,—	25 074,—	26 852,—		
i.	Inkomstenbelasting (2)	182 500,—	157 300,—	157 300,—	133 942,—	122 532,—	(2)	De late afkondiging van enkele kohieren, waarbij juist hooge aanslagen zijn vastgesteld, is oorzaak van de mindere opbrengst.
j.	Successiebelasting	15 200,—	15 200,—	15 200,—	7 999,—	15 169,—		
k.	Vergunningsrecht	15 950,—	16 030,—	15 910,—	17 216,—	16 657,—		
l.	Hondenbelasting	2 125,—	2 000,—	1 970,—	2 538,—	2 388,—		
m.	Petroleumraffinaderijbelasting	5 000,—	5 000,—	4 000,—	5 061,—	4 326,—		
		f 1 024 750,—	f 886 130,—	f 877 830,—	f 1 025 192,—			
	B. *Inkomsten van onderscheiden aard.*							
a.	Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening van de ambtenaren en hulp-ambtenaren van den burgerlijken stand	f 300,—	f 300,—	f 300,—	f 240,—	367,—		
b.	Opbrengst van den zeilvaartdienst ter verzekering van de gemeenschap tusschen de eilanden der kolonie (3)	14 000,—	14 000,—	10 000,—	15 847,—	14 415,—	(3)	De meerdere opbrengst houdt verband met de vaart van de ,,Virginia'' tusschen de Bovenwindsche eilanden onderling en het drukkere verkeer met de ,,Estelle'', daar vele passagiers van de Bovenwindsche eilanden via Curaçao naar het buitenland vertrokken.
c.	Boeten	2 400,—	1 825,—	1 750,—	4 015,—	3 072,—		
d.	Vergoeding van de kosten van inschrijving, enz. van handelsmerken door het hulpkantoor voor den industrieelen eigendom	300,—	500,—	250,—	316,—	489,—		
e.	Inkomsten van de vleeschhal	1 900,—	1 900,—	2 200,—	1 714,—	1 777,—		
f.	Ontvangsten wegens examengelden gestort door aspirant-bestuurders van motorrijtuigen	150,—	150,—	150,—	425,—	278,—		
g.	Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of afmonsteringen van scheepsvolk	600,—	600,—	600,—	575,—	522,—		

Letters.	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	Raming voor 1923.	Raming voor 1922.	Raming voor 1921.	Opbrengst in 1921.	Gemiddelde opbrengst over 1919–1921.		TOELICHTINGEN.
h.	Huur van landsgronden en eigendommen	f 24 900,—	f 22 925,—	f 22 900,—	f 22 812,—	f 23 085,—		
i.	Registratierecht	875,—	725,—	725,—	1 084,—	1 108,—		
j.	Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen (4)	18 900,—	18 900,—	12 825,—	20 965,—	18 608,—	(4)	De hoogere opbrengst houdt verband met de verhooging van de door den handel te vergoeden kosten van dienstverleening door de ambtenaren van den werkelijken dienst der belastingen. (P. B. 1920, Nº 40).
k.	Huur van opslagplaatsen (5)	5 225,—	4 125,—	5 125,—	10 124,—	6 061,—	(5)	De hoogere opbrengst houdt verband met de verhooging van den huur van de opslagplaatsen, (P. B. 1920, Nº 40) alsmede met het gebrek aan bergruimte bij particulieren aan de Handelskade, in 1921.
l.	Uitvoerrecht: van mijnproducten f 70 000,— van zout 2 000,—	72 000,—	71 900,—	61 400,—	74 212,—	54 147,—		
m.	Concessierechten: voor de bruggen over de haven en over het Waaigat f 200,— voor de electrische werken 100,—	300,—	800,—	1 400,—	164,—	444,—		
n.	Inkomsten van de posterij (6)	50 200,—	42 750,—	30 750,—	47 552,—	41 304,—	(6)	Zoowel de hoogere raming voor 1923 als de hoogere opbrengst in 1921 houden verband met de verhooging der porti (binnenlandsch- en buitenlandsch verkeer) en van het aanteekengeld.
o.	Teruggave van door de koloniale kas bestreden kosten van de koloniale postspaarbank	2 600,—	2 600,—	2 600,—	2 473,—	2 579,—		
p.	Opbrengst van de posten voor draadlooze telegrafie (7)	33 400,—	13 000,—	7 950,—	26 591,—	25 793,—	(7)	Zoowel de hoogere raming voor 1923 als de hoogere opbrengst in 1921 houden verband met de openstelling van den post op St. Martin en met de toeneming van het gebruik van de draadlooze telegrafie.
q.	Opbrengst van telefonische verbindingen	25,—	25,—	25,—	16,—	9,—		
r.	Ontvangsten wegens loon van den hypotheekbewaarder op Curaçao	600,—	600,—	600,—	769,—	820,—		
s.	Inkomsten van de Curaçaosche bank: (8) aandeel in de zuivere winst f 25 000,— teruggave van door de koloniale kas bestreden kosten van de bank 4 700,—	29 700,—	28 949,—	28 949,—	2 909,—	21 493,—	(8)	In verband met den zeer lagen koers van den gulden op 31 December 1920 was de winst over dat jaar, die in 1921 in de koloniale kas werd gestort, gering. Teruggave van de door de koloniale kas in 1920 bestreden kosten van de bank heeft eerst in 1922 plaats gehad.
t.	Schoolgelden	15 000,—	15 000,—	14 025,—	14 795,—	15 425,—		
u.	Onzuivere opbrengst van het huis en erf Nº 6 aan de Werfstraat op Scharloo	1 200,—	1 200,—	1 200,—	1 342,—	1 066,—		
v.	Landbouw-opbrengsten (9)	1 100,—	1 800,—	1 800,—	875,—	1 462,—	(9)	Zoowel de lagere raming voor 1923 als de lagere opbrengst in 1921 houden verband met de opheffing van het landbouwdepartement op Curaçao. De verkoop van de aloë, geoogst in 1921 op gouvernements gronden op Bonaire, heeft in dat jaar niet plaats gehad.
w.	Rente van verleende voorschotten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten (10)	500,—	1 300,—	1 450,—	4 081,—	2 013,—	(10)	In de opbrengst over 1921 is ook begrepen een bedrag van f 1 875,— betaald door de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen op St. Eustatius wegens door haar verschuldigde rente over het 2de halfjaar 1918 van door haar ontvangen voorschotten.
x.	Afbetaling op verleende voorschotten tot aanmoediging van den katoenbouw (11)	14 000,—	14 000,—	10 000,—	13 178,—	13 753,—	(11)	Het bedrag der raming is gelijk aan dat in de begrooting van uitgaven uitgetrokken voor kosten tot aanmoediging van den katoenbouw op St. Martin en St. Eustatius. Zie ook noot 241 van den uitgewerkten en toelichtenden staat der uitgaven.
y.	Inkomsten van het katoenhuis en verzending van katoenvezel en zaad, enz. (12)	1 500,—	1 500,—	1 500,—		1 840,—	(12)	Het bedrag der raming is gelijk aan dat, in de begrooting van uitgaven uitgetrokken voor bedrijfskosten van het katoenhuis, enz. op St. Eustatius. Zie ook noot 242 van den uitgewerkten en toelichtenden staat der uitgaven.
z.	Ontvangsten van den openbaren gezondheidsdienst	4 500,—	5 200,—	4 700,—	3 363,—	4 521,—		
aa.	Opbrengst van de vergoeding voor verpleeggelden, enz.: van in het gesticht voor krankzinnigen opgenomen lijders 1ste en 2de klasse f 2 000,— van in het gesticht voor melaatschen opgenomen betalende lijders 400,—	2 400,—	2 400,—	2 400,—	2 600,—	2 458,—		

Letters.	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	Raming voor 1923.	Raming voor 1922.	Raming voor 1921.	Opbrengst in 1921.	Gemiddelde opbrengst over 1919–1921.		TOELICHTINGEN.
bb.	Vergoeding van de kosten van onderzoek en beproeving van stoomketels en van vernieuwde vergunningen tot gebruik van die ketels (13)	f 400,—	f 400,—	f 500,—	f 1 650,—	f 608,—	(13)	In 1921 werden vele ketels van de Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij onderzocht. De hooge opbrengst is hieraan te danken.
cc.	Loodsgelden	60 225,—	60 225,—	60 225,—	60 810,—	52 615,—		
dd.	Kortingen op de inkomsten van ambtenaren en gepensionneerde ambtenaren wegens pensioen (14)	12 000,—	50 000,—	50 000,—	49 306,—	49 464,—	(14)	In verband met het voornemen om de korting op de bezoldigingen van de ambtenaren wegens pensioen af te schaffen, wordt deze post voor 1923 gesteld op f 12 000,—. Ten bate van dit middel zullen dan worden geboekt de kortingen op de inkomsten van ambtenaren en gepensionneerde ambtenaren wegens terugbetaling van genoten rentelooze voorschotten ter verzekering van weduwen- en weezenpensioen, zoomede de korting van 2 % op de pensioenen van gehuwden.
ee.	Alle andere ontvangsten (15)	12 700,—	12 600,—	12 600,—	216 230,—	439 439,—	(15)	De meerdere opbrengst is voornamelijk toe te schrijven aan: 1º Uitkeering uit de Nederlandsche Oorlogswinstbelasting 1916 ad f 105 330,—, vermeerderd met f 2 413,81 welk bedrag over het tijdvak 1 Juli—31 December 1920 aan te vergoeden rente aan 's Rijksschatkist is bespaard. 2º De ontvangst van een bedrag van f 71 647,32 welke som in de koloniale kas werd overgestort ingevolge artikel 1 van de verordening van den 22n. September 1920, (P. B. 1920 Nº 57). Deze som is dat gedeelte van de ter Wees-onbeheerde en desolate boedelkamer op Curaçao berust hebbende fondsen en de daardoor opgebrachte interesten, dat nog in administratie was bij de Curaçaosche Hypotheekbank, als onbeheerde kapitalen. 3º de opbrengst van verkochte levensmiddelen, ad plus minus f 10 000,—, in het begin van 1921.
	Terugbetaling door de telegraafkabelmaatschappij van door haar verschuldigde renten wegens uit de koloniale kas ontvangen en inmiddels terugbetaalde gelden ter zake van den haar verleenden waarborg (16)		24 000,—	24 000,—	12 000,—		(16)	Verwacht wordt dat in 1922 de telegraafkabelmaatschappij het saldo van de door haar verschuldigde rente zal aanzuiveren.
	Terugbetaling van verleende visscherijvoorschotten (17)		100,—	100,—	71,—		(17)	De eenige voorschotnemer van wien verwacht mag worden dat hij afbetaalt, zal in de loop van 1922 de laatste termijn aflossen.
	Huur van het ploegwerktuig (18)		100,—	100,—			(18)	Het ploegwerktuig zal niet meer voor verhuring in aanmerking komen.
		f 383 900,—	f 416 399,—	f 375 099,—	f 613 104,—			
	OVERZICHT.							
	Belastingen	f 1 024 750,—	f 886 130,—	f 877 830,—	f 1 025 192,—			
	Inkomsten van onderscheiden aard	383 900,—	416 399,—	375 099,—	613 104,—			
		f 1 408 650,—	f 1 302 529,—	f 1 252 929,—	f 1 638 296.—			
	Curaçao	f 1 226 800,—	f 1 102 849,—	f 1 061 899,—	f 1 397 327,—		(19)	Volgens de Memorie van Toelichting op het wetsontwerp tot vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921 kwamen de uitgaven voor de kosten van onderzoek naar de mogelijkheid om Willemstad van een drinkwaterleiding te voorzien alsmede voorschotten en andere buitengewone uitgaven ter bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt, in aanmerking voor leening. Slechts f 288,— is in 1921 op den eersten post uitgegeven. (Zie noot 393 van den uitgewerkten en toelichtenden staat der uitgaven). Later zal blijken of deze kosten voor dekking door leening terecht in aanmerking zijn gebracht. Voorwat de buitengewone uitgaven ter bevordering van den landbouw, enz. betreft zij opgemerkt dat van de geraamde f 123 500,— slechts f 31 322,— is uitgegeven. (Zie noten 236, 237, 238 en 239 van den uitgewerkten en toelichtenden staat der uitgaven). Van deze uitgaven komen de meeste binnen ten hoogste 2 jaren terug voor wat betreft de maatregelen in het belang van de irrigatie, terwijl ook het voorschot der Eerste Sisalcultuurmaatschappij gegeven is onder oogstverband, zoodat niet meer dan f 16 508.— hier voor leening in aanmerking zou kunnen komen.
	Aruba	41 100,—	42 925,—	45 925,—	39 571,—			
	Bonaire	36 075,—	35 375,—	34 725,—	47 766,—			
	St. Martin (Nederlandsch gedeelte)	43 850,—	23 675,—	15 550,—	38 704,—			
	St. Eustatius	22 075,—	21 755,—	23 480,—	32 605,—			
	Saba	9 450,—	8 350,—	7 900,—	12 660,—			
	Geheele Kolonie	29 300,—	67 600,—	63 450,—	69 663,—			
		f 1 408 650,—	f 1 302 529,—	f 1 252 929,—	f 1 638 296,—			
C.	*Uit leening te verkrijgen gelden*	f 70 000,—	f 165 000,—	f 143 500,—	f 16 796,—		(19)	
D.	*Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale middelen*	f 1 223 573,—	f 1 328 787,—	f 1 255 189,—	f 1 255 189,—			

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.—30.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

STAAT DER INKOMSTEN VAN DE KOLONIE GEDURENDE DE JAREN 1917—1921.

Nº 7.

STAAT

vermeldende de opbrengst der middelen en inkomsten van de kolonie Curaçao over de jaren 1917—1921. (1)

(1) De cijfers over de jaren 1918, 1919, 1920 en 1921 zijn nog niet vastgesteld.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	1917.	1918.	1919.	1920.	1921.
Curaçao.					
A. *Belastingen.*					
Invoerrecht	f 185 169	f 180 642	f 222 530	f 366 445	f 303 717
Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	122 236	154 950	182 553	267 269	339 717
Accijns op geslacht	9 300	9 931	10 716	9 349	8 610
Zegelbelasting	11 030	10 572	12 870	18 539	18 775
Overdrachtsbelasting	11 130	8 157	13 551	34 752	10 105
Belasting op openbare verkoopingen van roerend goed	928	988	1 640	1 170	895
Grondbelasting	47 392	39 993	60 490	52 977	53 569
Gebruiksbelasting	19 273	16 309	25 423	22 011	21 593
Inkomstenbelasting	57 047	49 333	111 340	110 211	125 782
Successiebelasting	9 339	4 767	31 640	4 810	5 551
Vergunningsrecht	14 376	13 880	14 100	14 498	14 822
Hondenbelasting	648	1 578	1 375	1 278	1 377
Petroleumraffinaderijbelasting			3 494	4 425	5 061
Buitengewone inkomstenbelasting		9 570	96 569	67 515	
B. *Inkomsten van onderscheiden aard.*					
Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening van de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand		30	198	138	60
Boeten	1 554	1 395	1 809	1 524	3 393
Inkomsten van de vleeschhal	2 247	2 198	1 965	1 651	1 714
Ontvangsten wegens examengelden gestort door aspirant-bestuurders van motorrijtuigen			160	250	425
Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of afmonsteringen van scheepsvolk				450	537
Huur van landsgronden en eigendommen	14 825	13 758	12 655	14 857	15 353
Registratierecht	536	418	574	800	738
Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen	7 499	9 276	14 159	18 766	19 743
Huur van opslagplaatsen	3 804	4 752	3 574	4 213	9 651
Uitvoerrecht van mijnproducten	2 813		6 839	77 382	71 530
Concessierechten	828	635	518	650	164
Inkomsten van de posterij	22 500	25 359	27 005	33 719	36 762
Opbrengst van den post voor draadlooze telegrafie	3 219	2 792	11 883	15 312	14 899
Terugbetaling door de telegraafkabelmaatschappij van ter zake van den haar verleenden waarborg uit de koloniale kas ontvangen gelden	11 010	46 350	38 097	10 813	12 000
Ontvangsten wegens loon van den hypotheekbewaarder	709	454	658	1 032	769
Inkomsten van de Curaçaosche Bank	28 034	31 328	47 205	14 366	2 909
Schoolgelden	12 933	14 545	15 206	16 275	14 795
Opbrengst van den verkoop van leermiddelen aan leerlingen van de Hendrik- en Wilhelmina-scholen	1 078	1 160			
Onzuivere opbrengst van het huis en erf Nº 6 aan de Werfstraat op Scharloo	1 199	1 255	561	1 295	1 342
Landbouw-opbrengsten	395	770	312	324	379
Rente van verleende voorschotten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten	1 803	338	131	177	662
Huur van het ploegwerktuig	99				
Ontvangsten van den openbaren gezondheidsdienst	2 881	3 128	4 427	5 774	3 246
Opbrengst van de vergoeding voor verpleeggelden enz.				2 316	2 600
Loodsgelden	30 855	27 197	40 405	55 748	60 598
Alle andere ontvangsten	11 522	69 993	257 281	750 057	213 484
Aruba.					
A. *Belastingen.*					
Invoerrecht	5 800	7 298	5 008	8 307	7 449
Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	6 859	7 712	11 330	6 613	12 928
Accijns op geslacht	640	588	528	590	605
Zegelbelasting	1 303	1 189	1 033	1 368	1 106
Overdrachtsbelasting	158	88	211	477	280
Belasting op openbare verkoopingen van roerend goed	24				157
Grondbelasting	5 169	3 176	6 174	6 531	3 655
Gebruiksbelasting	1 079	293	1 664	1 804	733
Inkomstenbelasting	562	262	1 617	1 075	1 084
Successiebelasting			1		341
Vergunningsrecht	903	750	718	849	978
Hondenbelasting	405	393	354	378	
B. *Inkomsten van onderscheiden aard.*					
Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening van de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand		30	66	132	54
Boeten	99	40	39	86	91
Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of afmonsteringen van scheepsvolk				6	27
Huur van landsgronden en eigendommen	12 924	5 195	4 181	6 024	2 476

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	1917.	1918.	1919.	1920.	1921.
Registratierecht	f 100	f 84	f 104	f 183	f 125
Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen	187	161	161	174	203
Huur van opslagplaatsen	162	42	63	65	83
Concessierechten	500				
Inkomsten van de posterij	969	1 064	1 418	1 918	2 248
Opbrengst van den post voor draadlooze telegrafie	640	1 136	1 679	2 708	2 178
Afbetaling op verleende voorschotten voor landbouw	3 203	2 581	295	1 356	1 544
Loodsgelden	83	263	361	353	195
Alle andere ontvangsten	1 816	793	30 338	22 345	674
Bonaire.					
A. *Belastingen.*					
Invoerrecht	2 331	3 412	4 878	6 540	5 772
Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	10 866	14 436	13 304	12 276	23 259
Accijns op geslacht	346	425	627	659	526
Zegelbelasting	938	1 220	956	1 243	980
Overdrachtsbelasting	639	375	480	1 274	472
Belasting op openbare verkoopingen van roerend goed		1			
Grondbelasting	4 918	4 317	5 301	2 925	3 601
Gebruiksbelasting	486	686	825	430	649
Inkomstenbelasting	526	803	2 442	1 672	2 165
Successiebelasting					167
Vergunningsrecht	828	792	765	759	813
Hondenbelasting	180	168	150	177	264
B. *Inkomsten van onderscheiden aard.*					
Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening van de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand		102	132	191	114
Boeten	11	49	52	181	280
Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of afmonsteringen van scheepsvolk				11	11
Huur van landsgronden en eigendommen	5 959	4 531	3 350	3 563	3 445
Registratierecht	112	84	71	109	89
Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen	442	478	392	660	750
Huur van opslagplaatsen	3	42	33	47	86
Inkomsten van de posterij	1 022	1 024	1 305	1 761	2 140
Opbrengst van den post voor draadlooze telegrafie	432	715	1 038	1 438	1 148
Landbouw-opbrengsten	367	1 322	1 029	979	
Rente van verleende voorschotten voor landbouw en damaanleg en afbetaling op die voorschotten	100				
Loodsgelden	36	35	5	100	10
Alle andere ontvangsten	793	334	7 629	30 959	1 025
St. Martin. (Nederlandsch gedeelte).					
A *Belastingen.*					
Invoerrecht	5 570	4 631	5 527	6 935	9 204
Acijns op gedistilleerd wijn en bier	164	398	956	2 037	2 735
Accijns op geslacht	484	413	299	321	517
Zegelbelasting	757	697	1 106	1 108	878
Overdrachtsbelasting	74	220	368	380	395
Belasting op openbare verkoopingen van roerend goed			51	274	47
Grondbelasting	2 282	1 771	2 540	1 998	2 815
Gebruiksbelasting	828	680	894	753	1 388
Inkomstenbelasting	623	566	1 097	1 799	2 367
Successiebelasting	495	249	618		1 611
Vergunningsrecht	180	180	204	324	330
Hondenbelasting	63	75	90	141	138
B. *Inkomsten van onderscheiden aard.*					
Boeten	80	109	195	459	205
Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of afmonsteringen van scheepsvolk				5	
Huur van landsgronden en eigendommen					1 119
Registratierecht	53	60	114	123	53
Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen	152	169	211	280	209
Huur van opslagplaatsen			4		236
Uitvoerrecht van zout	924	1 815	1 587	2 422	2 682
Inkomsten van de posterij	1 058	1 284	1 458	1 629	2 132
Opbrengst van den post voor draadlooze telegrafie					8 366
Landbouwopbrengsten				279	469
Ontvangsten van den openbaren gezondheidsdienst					117
Loodsgelden			5	60	7
Alle andere ontvangsten	121	374	543	954	684

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	1917.	1918.	1919.	1920.	1921.
St. Eustatius.					
A. *Belastingen.*					
Invoerrecht	f 2 555	f 1 793	f 3 179	f 4 094	f 3 865
Accijns op gedistilleerd wijn en bier	3 481	3 511	4 230	6 729	6 259
Accijns op geslacht	409	420	344	307	281
Zegelbelasting	353	323	404	476	558
Overdrachtsbelasting	66	70	180	164	333
Belasting op openbare verkoopingen van roerend goed	3				
Grondbelasting	765	707	1 158	1 053	1 048
Gebruiksbelasting	284	223	437	331	326
Inkomstenbelasting	409	454	972	628	1 770
Successiebelasting			91		329
Vergunningsrecht	180	180	180	180	165
Hondenbelasting	129	162	243	321	324
B. *Inkomsten van onderscheiden aard.*					
Boeten		30	745	116	41
Huur van landsgronden en eigendommen	367	192	412	1 379	414
Registratierecht	44	36	68	50	62
Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen	30	14	13	18	46
Huur van opslagplaatsen	32	40	35	26	68
Inkomsten van de posterij	828	797	979	1 303	1 370
Landbouwopbrengsten	299	542	217	356	27
Rente van verleende voorschotten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten	1 375	3 263			1 875
Afbetaling op verleende voorschotten tot aanmoediging van den katoenbouw	622	12 352	691	27 390	13 178
Inkomsten van het katoenhuis en verzending van katoenvezel en zaad, enz	177	1 216	2 228	3 294	
Alle andere ontvangsten	19	32	58	783	266
Saba.					
A *Belastingen.*					
Invoerrecht	2 071	1 115	1 825	2 681	3 536
Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	1 832	904	2 458	1 927	3 587
Accijns op geslacht	139	139	151	136	105
Zegelbelasting	334	259	232	330	308
Overdrachtsbelasting	11	50	10	30	5
Grondbelasting	764	656	1 469	700	708
Gebruiksbelasting	305	199	582	330	385
Inkomstenbelasting	230	77	536	289	774
Successiebelasting				352	
Vergunningsrecht	198	108	108	72	108
Hondenbelasting	60	48	48	72	78
B. *Inkomsten van onderscheiden aard.*					
Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening van de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand				6	12
Boeten	4	6			5
Huur van landsgronden en eigendommen	9	5	5	20	5
Registratierecht	19	30	28	22	17
Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen	21	23	21	11	14
Inkomsten van de posterij	1 385	1 324	1 599	2 274	2 900
Opbrengst van telefonische verbindingen	11	2	1	11	16
Schoolgelden	31	13	2		
Alle andere ontvangsten	80	546	466	680	97
Geheele Kolonie.					
Inkomsten van onderscheiden aard.					
Opbrengst van den zeilvaartdienst ter verzekering van de gemeenschap tusschen de eilanden der kolonie			12 114	15 286	15 847
Vergoeding van de kosten van inschrijving, enz. van handelsmerken door het hulpkantoor van den industrieelen eigendom	260	200	320	830	316
Teruggave van door de koloniale kas bestreden kosten van de koloniale postspaarbank	2 306	2 618	2 364	2 899	2 473
Terugbetaling van verleende visscherijvoorschotten	1 412	1 390	1 056	310	71
Vergoeding van de kosten van onderzoek en beproeving van stoomketels en van vernieuwde vergunningen tot gebruik van die ketels	480	960	90	85	1 650
Kortingen op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioen	39 194	42 201	50 701	48 387	49 306
	f 802 619	f 919 211	f 1 496 937	f 2 283 471	f 1 638 296

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—30.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

Overzicht.

Nº 8.

OVERZICHT van de geraamde inkomsten en uitgaven voor elk eiland voor 1923.

	Inkomsten.	Uitgaven.	Verschil.	
			Voordeelig.	Nadeelig.
Curaçao	f 1 226 800,—	f 993 455.—	f 233 345,—	f ——
Aruba	41 100,—	112 209,—	——	71 109,—
Bonaire	36 075,—	81 105,—	——	45 030,—
St. Martin (Ned. ged.)	43 850,—	86 497,—	——	42 647,—
St. Eustatius	22 075,—	53 615,—	——	31 540,—
Saba	9 450,—	45 735,—	——	36 285,—
Benedenwindsche eilanden	——	2 900,—	——	2 900,—
Bovenwindsche eilanden	——	20 875,—	——	20 875,—
Kolonie	29 300,—	1 305 832,—	——	1 276 532,—
	f 1 408 650,—	f 2 702 223,—	f 233 345,—	f 1 526 918,—
Uit leening te verkrijgen gelden	70 000,—	——	70 000,—	——
Bijdrage uit 's Rijks schatkist	1 223 573,—	——	1 223 573,—	——
	f 2 702 223,—	f 2 702 223,—	f 1 526 918,—	f 1 526 918,—

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—30.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

UITGAVEN VAN HET DIENSTJAAR 1921, GEAFFECTEERD OP DEN POST VOOR ONVOORZIENE UITGAVEN.

Nº 9.

OMSCHRIJVING van de in 1921 gedane onvoorziene uitgaven.

In de kolonie:

Curaçao:

Gratificatiën aan ambtenaren voor verrichte buitengewone werkzaamheden	f	305,—
Schadevergoeding aan L. O. Lampe, voor beschadiging van meubels bij zijn overplaatsing van St. Martin N. G. naar Bonaire		100,—
Vergoeding aan C. Alphenaar voor het te loor gaan van lijfsgoed aan boord van den Gouv. schoener Virginia		10,75
Vergoeding aan Mr. J. A. Schagen van Leeuwen voor langer verplicht verblijf op St. Martin N. G.		140,—
Vergoeding aan de leerling-seiners Ruiz en Oduber gedurende hun verblijf op Curaçao		900,—
Vergoeding aan D. Molenkamp voor het geven van lessen in de draadlooze telegrafie		441,—
Vergoeding voor het afnemen van het examen voor seiner draadlooze telegrafie		60,—
Vergoeding aan D. Molenkamp voor het doen van extra diensten		193,—
Buitengewone toelage aan het personeel bij de draadlooze telegrafie		2 818,32
Overschrijving van ten onrechte door het hoofd der draadlooze telegrafie op zijn aanvraag om decharge dd. 1 April 1920 ten laste van 1920 verevende uitgaven, die ten laste der begrooting voor 1919 behoorden te zijn geboekt		264,78
Uitkeering aan H. J. Holtappel voor een tweemaal van hem ingevorderd bedrag van f 5,40,— wegens verblijfkosten, dat slechts eenmaal moest worden teruggevorderd		5,40
Uitgaven ten behoeve der Belastingcommissie		76,52
Uitgaven ten behoeve der Salariscommissie	f	156,58
Levering bureelbehoeften voor de kantoren voor het jaar 1922		98,05
Uitgaven voor het doen van een exploot aan de Eerste Sisal Cultuur Maatschappij		10,—
Vergoeding voor het verloren gaan in New-York van aangeteekende stukken verzonden van St. Eustatius		148,33
Duurtebijslag aan J. A. May over 1918 en 1919 en aan Wed. J. Leckie over 1919		315,—
Overschrijving van boekingen, die tengevolge van het afsluiten van dienstjaren niet ten laste van de begrootingen voor die dienstjaren konden worden gebracht		9 081,63
Vergoeding aan H. W. Betz voor de opleiding van een onderwijzer		60,—
Vergoeding aan S. van de Vrede voor het geven van lessen in vrije- en ordeoefeningen in 1919		18,55
Uitgaven voor het aanbrengen van een opstand en het inrichten van de apotheken in de buitendistricten		430,39
Invoerrecht op de ziekenauto		388,—
Aankoop van water voor de landskantoren, scholen en officierswoningen		577,50
Levering van water aan de bewoners van Buitenbosch		2 000,—
Toelage aan den teekenaar bij het departement van openbare werken, W. A. Conner		800,—
Vergoeding aan de personen belast met de herkeuring van de ketels van het S. S. Tiga		125,—
Uitgaven gedaan door de Woningnoodcommissie		3,—

Vergoeding aan R. J. Beaujon voor buitengewone diensten als hulploods	f	800,—
Uitgaven voor den bouw van een politiewachthuis op St. Eustatius		55,22
Verlies op vreemd geld in de Reserve kas op St. Eustatius		1 181,21½
Overname van den apotheek-inventaris van Dr. Oduber op Aruba		750,—
	f	22 313,23½

Aruba :

Toelage aan een tijdl. schrijver	f	275,—
Vergoeding aan M. F. Kuiperi voor gedane uitgaven als districtmeester		32,85
Huur van huizen in de buitendistricten ten dienste van den gezaghebber tot het houden van zittingen		242,—
	f	549,85

Bonaire :

Gratificatie aan een ambtenaar voor verrichte buitengewone werkzaamheden	f	50,—
Kosten ter uitvoering van den quarantainedienst		20,—
	f	70,—

St. Martin N. G. :

Toelage aan een tijdl. schrijver	f	350,—
Toelage aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie op de Bovenwindsche eilanden		1 200.—
Verleende voorschotten aan de kleine landbouwers op geoogst katoen		2 571,92½
Kosten ter uitvoering van den quarantainedienst		686,66½
	f	4 808,59

St Eustatius :

Aankoop van een huis tot het inrichten van een hospitaal	f	4 199,90
Bouw van een politiewachthuis, arrestantenlokaal en privaat voor de politie		135,24
	f	4 335,14

Saba :

Huur van een gebouw voor de openbare school te Bottom	f	360,—
Vergoeding aan A. Hassell wegens het bereiden van recepten gedurende de ziekte van den gouvernements-geneeskundige		20,—
Aankoop van een paard met tuig voor den algemeenen dienst		309,35
	f	689,35

Nederland :

Duurtebijslag aan A. C. Rambonnet wed. A. J. Tydeman, over 1919	f	75,—
Postvervoer tusschen Nederland en Curaçao over 1918		322,49
Teruggaaf aan J. C. Ankersmit te New-York gedane betalingen		4 626,95
	f	5 024,44

In de kolonie :

Curaçao	f	22 313,23½	
Aruba		549 85	
Bonaire		70,—	
St. Martin N. G.		4 808,59	
St. Eustatius		4 335,14½	
Saba		689,35	
			f 32 766,17
In Nederland			5 024,44
			f 37 790,61

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—30.

Verordening van den....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

Nº 10.

NOTA tot nadere toelichting van het krediet tot verbetering van de bezoldigingen, verlofbezoldigingen en toelagen van de ambtenaren en beambten, voor zoover het niet mogelijk is, die aan te wijzen op de artikelen, waarin die bezoldigingen, enz. zijn omschreven en, zoonoodig duurtebijslagen op bezoldigingen, verlofbezoldigingen, toelagen, wachtgelden en onderstanden en aan onderwijzers bij het van overheidswege geldelijk gesteunde bijzonder onderwijs (kolonie) (art. 153 der ontwerp-begrooting voor 1923).

Zooals door den ondergeteekende is toegezegd bij de toelichting op het bovengemeld onderartikel der begrooting voor 1923, heeft hij zich beijverd zoo spoedig mogelijk Uwen Raad deze nota te doen toekomen.

De salarisregeling, zooals hij zich die voorstelt, laat hij hieronder volgen.

Deze regeling houdt, zooals te zien is, geen rekening met de omstandigheid, of een ambtenaar ,,gezinshoofd'' is, of niet. Ondergeteekende meent deze onderscheiding niet te moeten handhaven, omdat hij van oordeel is, dat loon naar arbeid moet worden betaald en dat niet het inkomen door de overheid naar de behoeften van den ambtenaar moet worden geregeld.

De nieuwe salarissen, zooals zij hieronder volgen, zijn bedoeld als zuivere inkomsten van den ambtenaar, dus zonder eenige korting voor eigen of voor weduwe- en weezenpensioen. Verwacht mag worden, dat deze salarisregeling in de toekomst voldoende zal zijn om de Kolonie de diensten te verzekeren van geschoold personeel, dat berekend is voor zijn taak.

Van den anderen kant moet ook rekening worden gehouden met het feit, dat thans reeds verscheidene ambtenaren belangrijke sommen meer inkomen (inclusief duurtebijslag) hebben, dan nu voor hun wordt voorgesteld als bezoldiging. Ondergeteekende heeft daarom gemeend aan het thans genoten totaal inkomen niet te mogen tornen en stelt zich dan ook voor aan deze ambtenaren boven het in uitzicht gesteld traktement toelagen te geven, in afwachting van de normalisatie der prijzen van de noodzakelijke levensbehoeften.

Ondergeteekende heeft, ofschoon hij alle hoop heeft om met f 440 000,— de thans voorgestelde traktementen te kunnen betalen, niettemin een bedrag van f 525 000,— op de begrooting voor 1923 aangevraagd om van het meerdere gebruik te kunnen maken indien het gaandeweg noodzakelijk zou blijken dat de toelagen (duurtebijslagen) die aanvankelijk voldoende schenen, moeten worden verbeterd.

Hij zal niet nalaten den Raad kennis te doen nemen van de regeling, die eventueel noodig zal zijn om door tijdelijke toelagen het inkomen van de ambtenaren in de toekomst op peil te houden met betrekking tot het duurder of goedkooper worden der tijden.

———

SCHAAL 1.

Beginbezoldiging.....	f 480,—
Na 3 jaar dienst.....	600,—
,, 5 ,, ,, ...	720,—

Bediende *) bij de scheikundige afdeeling van den openbaren gezondheidsdienst
Bediende *) (tweede bediende in het laboratorium) bij den openbaren gezondheidsdienst
Bode *) bij het departement van openbare werken
Bode *) bij den openbaren gezondheidsdienst
Hulpvuurtorenwachter te Noordwestpunt, Bonaire
Kweekeling *) (volgens art. 6 der O. V. 1907, P. B. Nº 5
Kweekeling *) bij de voorbereidende klasse
Roeier–bediende bij het postkantoor, Curaçao
Verpleegster bij de polikliniek

*) Vóór 18jarigen leeftijd aangesteld f 360,—.

———

SCHAAL 2.

Beginbezoldiging.....	f 600,—
Na 3 jaar dienst.....	780,—
,, 5 ,, ,, ...	960,—

Gevangenbewaarder, Curaçao
Hulpbrievenbesteller, Curaçao
Hulpvuurtorenwachter te
Noordwestpunt, Aruba
Boca Spelonk
Lage Westkust
Vuurtorenwachter te
Cerro Colorado
Noordwestpunt, Bonaire

———

SCHAAL 3.

Beginbezoldiging.....	f 780,—
Na 3 jaar dienst.....	930,—
,, 5 ,, ,, ...	1 080,—

Bode *) bij de gouvernements-secretarie, den kolonialen raad en de kamer van koophandel en nijverheid
Bode *) bij het hof van justitie, het kantongerecht en den voogdijraad
Bode *) bij de inspectie van het onderwijs en de openbare leeszaal
Brievenbesteller, Curaçao
Deurwaarder bij het hof van justitie en het kantongerecht (burgerlijke zaken)
Hulpkommies der belastingen **)
Hulpvuurtorenwachter, Klein Curaçao
Motorist van de politiemotorboot
Motorist van de loodsmotorboot
Inwonende bediende bij de polikliniek
Opzichter over de gevangenen, Curaçao
Seinmeester op Jack Evers
Seinmeester op het fort Amsterdam, St. Martin, tevens opsteker van het havenlicht
Seinwachter op het Waterfort, Curaçao, tevens opsteker van de havenlichten
Seinwachter op het fort Nassau, Curaçao
Telegrambesteller, Curaçao
Vuurtorenwachter te
Noordwestpunt, Aruba
Boca Spelonk

*) Vóór 18jarigen leeftijd aangesteld f 600,—.
**) Ter Lage Westkust is de hulpkommies tevens loods en opzichter bij den vuurtoren op een toelage van f 480,—.

SCHAAL 4.

Beginbezoldiging	f 900,—
Na 2 jaar dienst	1 080,—
,, 4 ,, ,,	1 260,—

Agent van politie, tweede klasse
Magazijnmeester van het departement van openbare werken
Quarantaineloods, tevens seinwachter, Caracasbaai
Seinmeester op het fort Nassau, Curaçao
Seinmeester op het Waterfort, Curaçao

SCHAAL 5.

Beginbezoldiging	f 1 080,—
Na 2 jaar dienst	1 260,—
,, 6 ,, ,,	1 440,—
,, 10 ,, ,,	1 620,—

Agent van politie, eerste klasse
Bediende (eerste bediende in het laboratorium) bij den openbaren gezondheidsdienst
Bode bij de administratie van financiën, den kolonialen ontvanger en betaalmeester en de Curaçaosche bank
Eerste vlechtonderwijzeres bij den hoofdleergang
Handwerkonderwijzeres op de Wilhelminaschool
Hoofdbrievenbesteller
Hulpopzichter bij den openbaren gezondheidsdienst
Hulpseiner bij de draadlooze telegrafie *)
Kommies der belastingen **)
Onderwijzer in het bezit van de akte van bekwaamheid als onderwijzer der vierde klasse (art. 30 der O. V. 1907, P. B. Nº 5)
Opzichter bij de barakken en de algemeene begraafplaats op Mundo Nobo
Schrijver ***)
Vuurtorenwachter, Klein Curaçao

*) Bij gebleken geschiktheid wordt de hulpseiner na 2 jaar dienst bevorderd tot seiner.
**) Na 4 jaar dienst kan de kommies het examen voor kommies-verificateur afleggen. Hij die slaagt geniet dan een toelage naar reden van f 360,— per jaar.
***) Bij tijdelijke aanstelling op 15jarigen leeftijd f 600,—, op 16jarigen leeftijd f 660,— en op 17jarigen leeftijd f 780,—.

SCHAAL 6.

Beginbezoldiging	f 1 260,—
Na 2 jaar dienst	1 440,—
,, 4 ,, ,,	1 620,—
,, 10 ,, ,,	1 800,—

Hulpopzichter bij het departement van openbare werken
Klerk *)
Leeraar bij de Anglikaansche gemeente, Saba
Leeraar bij de Methodisten gemeente, St. Eustatius
Leeraar bij de Methodisten gemeente, St. Martin
Marktmeester
Hulpopzichter bij het departement van openbare werken

*) Als ontvanger buiten Curaçao werkzaam gesteld geniet de klerk f 480,—, als griffier bij het kantongerecht der Bovenwindsche eilanden f 300,— en als sub-ontvanger op Curaçao f 240,—.

SCHAAL 7.

Beginbezoldiging	f 1 500,—
Na 2 jaar dienst	1 680,—
,, 6 ,, ,,	1 860,—
,, 10 ,, ,,	2 040,—

Deurwaarder bij het hof van justitie en het kantongerecht (strafzaken)
Directeur van de strafgevangenis en het huis van bewaring
Hoofdagent van politie
Hoofdkommies der belastingen
Hypotheekbewaarder, Curaçao

SCHAAL 8.

Beginbezoldiging	f 1 500,—
Na 4 jaar dienst	1 800,—
,, 8 ,, ,,	2 100,—
,, 12 ,, ,,	2 400,—
,, 16 ,, ,,	2 700,—
,, 20 ,, ,,	3 000,—

Onderwijzer in het bezit van de akte van bekwaamheid als onderwijzer in Nederland of Nederlandsch Indië behaald, van de akte van bekwaamheid als onderwijzer der derde klasse in Curaçao of van den derden rang in Suriname behaald
Opzichter bij den openbaren gezondheidsdienst
Opzichter bij het departement van openbare werken
Seiner bij de draadlooze telegrafie *)

*) Als hoofd van een post buiten Curaçao f 120,— verhooging.

SCHAAL 9.

Beginbezoldiging	f 1 800,—
Na 3 jaar dienst	2 100,—
,, 6 ,, ,,	2 400,—
,, 8 ,, ,,	2 700,—

Adjunct-commies *)
Hulploods **) Curaçao
Kommies-verificateur der belastingen

*) Als districtmeester op Curaçao werkzaam gesteld geniet de adjunct-commies f 480.—, als ontvanger buiten Curaçao of als griffier bij het kantongerecht der Bovenwindsche eilanden f 300,—.
**) Bij gebleken geschiktheid wordt de hulploods na drie jaar dienst bevorderd tot loods.

bedoeld in schaal 10, in schaal 8 en in schaal 5, werkzaam aan een school voor gewoon lager onderwijs:

a. toelagen wegens het *bezit* of *verkrijgen* van een lagere of middelbare akte voor Engelsch, Spaansch, Fransch, Handelskennis (Boekhouden en Handelsrekenen), Nuttige Handwerken, voor elke akte ..... f 48,—

b. toelagen wegens het *gebruik* van een lagere of middelbare akte voor: (in welk geval de toelage wegens *bezit* vervalt)

Engelsch, Spaansch, Handelskennis (Boekhouden en Handelsrekenen), voor elke akte ..... 96,—

Boven en behalve zijn bezoldiging geniet de onderwijzer, bedoeld in schaal 10, die belast wordt met de werkzaamheden van hoofd eener school voor (meer) uitgebreid lager onderwijs een toelage van ..... f 480,—

Boven en behalve zijn bezoldiging geniet de onderwijzer, bedoeld in schaal 10, of de onderwijzer, bedoeld in schaal 8, die belast wordt met de werkzaamheden van hoofd eener school voor gewoon lager onderwijs met acht leerjaren een toelage van ..... f 360,—

Boven en behalve zijn bezoldiging geniet de onderwijzer, bedoeld in schaal 10, of de onderwijzer, bedoeld in schaal 8, die belast wordt met de werkzaamheden van hoofd eener school voor gewoon lager onderwijs:

in het stadsdistrict van Curaçao een toelage van f 240,—

in de buitendistricten van Curaçao en op de eilanden buiten Curaçao een toelage van ..... 180,—

Per wekelijksch lesuur per jaar geniet de onderwijzer, die belast wordt met het geven van onderwijs buiten de gewone schooltijden:

a. voor het geven van *Herhalings* (vervolg) onderwijs volgens artikel 16 van de O. V. 1907, P. B. Nº 5, in een of meer der vakken van gewoon of (meer) uitgebreid lager onderwijs, in verband met het aantal leerlingen, een toelage van ..... f 60,— f 108,—

b. voor het geven van *Handelsonderwijs* op Curaçao een toelage van ..... 120,—

c. voor het geven van *Normaallessen* op Curaçao in andere vakken dan zingen, teekenen, schrijven, nuttige handwerken, lichaamsoefeningen, een toelage van ..... 120,—

d. voor het geven van *Normaallessen* op Curaçao in zingen, teekenen, schrijven, nuttige handwerken, lichaamsoefeningen, een toelage van ..... 108.—

e. voor het geven van *Zeevaartkundig* onderwijs op Curaçao, een toelage van ..... 108,—

f. voor het geven van *Zeevaartkundig* onderwijs op Saba, een toelage van ..... 90,—

Vakonderwijzeressen voor nuttige handwerken, aan wie meer dan vier uur onderwijs per week opgedragen wordt, genieten eene toelage per wekelijksch lesuur per jaar:

a. indien zij in het bezit zijn van de akte voor nuttige handwerken, van ..... f 72,—

b. indien zij die akte *niet* bezitten, van ..... 60,—

Vakonderwijzers of vakonderwijzeressen aan scholen voor gewoon of (meer) uitgebreid lager onderwijs met bevoegdheid voor een of meer der vakken: Engelsch, Spaansch, Fransch, Duitsch, Wiskunde, Handelskennis, Gymnastiek, genieten f 120,— per wekelijksch lesuur per jaar.

Willemstad, den 6n. Maart 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

SCHAAL 10.

Beginbezoldiging	f 2 100,—
Na 4 jaar dienst	2 520,—
,, 8 ,, ,,	3 000,—
,, 12 ,, ,,	3 420,—
,, 16 ,, ,,	3 840,—
,, 20 ,, ,,	4 200,—

Onderwijzer in het bezit van de akte van bekwaamheid als hoofd-onderwijzer in Nederland of Nederlandsch-Indië behaald, of van de akte van bekwaamheid als onderwijzer van den eersten rang in Suriname behaald *)

*) Dienstjaren tellen alleen met genoemde akten; die buiten de Kolonie worden voor vol medegeteld.

SCHAAL 11.

Beginbezoldiging	f 2 700,—
Na 2 jaar dienst	3 060,—
,, 4 ,, ,,	3 420,—
,, 6 ,, ,,	3 600,—
,, 10 ,, ,,	3 960,—

Hulpbacterioloog bij den openbaren gezondheidsdienst
Hulpscheikundige bij den openbaren gezondheidsdienst
Leeraar bij de Hervormde gemeente, Aruba *)
Leeraar bij de Hervormde gemeente, Bonaire
Predikant **) bij de Nederlandsch-Hervormde Israëlietische gemeente
Predikant **) bij de Nederlandsch-Portugeesch-Israëlietische gemeente

*) Voor de bediening van de gemeente te Piedra Plat f 240,—.
**) In het bezit van een diploma als „godsdienstonderwijzer" of daarmede gelijkgesteld.

SCHAAL 12.

Beginbezoldiging	f 2 700.—
Na 1 jaar dienst	3 060,—
,, 3 ,, ,,	3 300,—
,, 6 ,, ,,	3 600,—
,, 8 ,, ,,	3 900,—
,, 10 ,, ,,	4 200,—

Commies *) **)
Hulplandbouwkundige (Landbouwkundige titulair) **)
Inspecteur van politie
Loods, Curaçao
Machinist bij het departement van openbare werken
Opsteller bij den post voor draadlooze telegrafie
Substituut griffier bij het hof van justitie en het kantongerecht der Benedenwindsche eilanden ***)
Technisch ambtenaar bij het departement van openbare werken
Verificateur der belastingen

*) De commies, die werkzaam gesteld wordt als districtmeester op Curaçao, geniet f 480,— verhooging.
**) Met academische of daarmede gelijk te stellen opleiding f 1 800,— verhooging.
***) Tot deze betrekking zijn benoembaar de commiezen.

SCHAAL 13.

Beginbezoldiging	f 3 900,—
Na 2 jaar dienst	4 200,—
,, 6 ,, ,,	4 440,—
,, 10 ,, ,,	4 800,—
,, 12 ,, ,,	4 980,—

Commissaris van politie
Gouvernements geneeskundige *)
Hoofd van den post voor draadlooze telegrafie, Curaçao
Hoofdcommies **)
Loods en havenmeester, Curaçao

*) Met Nederlandsch artsdiploma of daarmede in Nederland gelijkgestelde bevoegdheden, f 1 800,— verhooging.
Indien voorgeschreven wordt, dat de gouvernements geneeskundige geen particuliere praktijk mag uitoefenen, wordt zijn bezoldiging met f 1 500,— verhoogd.
**) Met academische of daarmede gelijk te stellen opleiding f 1 800,— verhooging.

SCHAAL 14.

Beginbezoldiging	f 4 500,—
Na 2 jaar dienst	4 800,—
,, 6 ,, ,,	5 100,—
,, 10 ,, ,,	5 400,—
,, 12 ,, ,,	5 700,—

Directeur van het postkantoor
Gezaghebber van Aruba
Gezaghebber van Bonaire
Ingenieur bij het departement van openbare werken
Inspecteur der belastingen
Koloniaal ontvanger en betaalmeester
Predikant *) bij de Nederlandsch-Hervormde Israëlietische gemeente
Predikant *) bij de Nederlandsch-Portugeesch Israëlietische gemeente
Predikant **) bij de Vereenigde Protestantsche gemeente

*) In het bezit van een hoogere bevoegdheid dan van „godsdienstonderwijzer".
**) Met academische opleiding.

VASTE BEZOLDIGINGEN.

f 120,—

Waarnemer bij den weerkundigen dienst, Saba *)
Waarnemer bij den weerkundigen dienst, St. Eustatius *)
Waarnemer bij den weerkundigen dienst, St. Martin *)

f 210,—

Beheerder van het koloniaal- en schoolmuseum *)

f 270,—

Postbeambte, St. Johns
Postbeambte, Windwardside

f 300,—

Algemeen verslaggever van den kolonialen raad
IJker
Officier der rustende schutterij, adjudant van den Gouverneur
Secretaris van de kamer van koophandel en nijverheid
Telegram- en brievenbesteller, Aruba
Telegram- en brievenbesteller, Bonaire
Vlechtonderwijzeres met diploma C.

f 420,—

Archivaris *)
Bediende bij de Wilhelminaschool *)
Bode van den Gezaghebber *)

*) Voor den tegenwoordigen titularis

Boschwachter, derde klasse
Klerk bij de Curaçaosche bank
Secretaris van den voogdijraad
Vlechtonderwijzeres met Diploma D.

f 450,—

Vlechtonderwijzeressen aan den leergang voor volwassenen aan de Overzijde, die van de oprichting af daaraan verbonden zijn geweest zonder diploma
Vlechtonderwijzeres met diploma D *

f 540,—

Bediende bij den vuurtoren, Klein Curaçao
Boschwachter, tweede klasse
Deurwaarder-cipier, Bonaire *)
Oppasser bij het krankzinnigengesticht
Oppasser bij het gesticht voor melaatschen, Curaçao
Opzichter bij het gesticht voor melaatschen, St. Eustatius
Wachter bij het buskruitmagazijn

f 720,—

Boschwachter, eerste klasse
Loods en havenmeester, Aruba

f 780,—

Stuurman van de politiemotorboot

Onderwijzer toegelaten als onderwijzer der vierde klasse, ingevolge art. 58 der O. V. 1907, P. B. Nº 5.

f 1 080,—

Directeur van het gesticht voor krankzinnigen en van dat voor melaatschen
Loods en havenmeester, St. Martin *)

f 1 200,—

Ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht, St. Martin
Buitengewoon gouvernements geneeskundige belast met de oogheelkundige behandeling van onvermogenden
Buitengewoon gouvernements geneeskundige bij het gesticht voor melaatschen *)
Onderwijzer te Marypoint

f 1 500,—

Vuurtorenwachter, Klein Curaçao

f 3 000.—

Secretaris van de directie van de Curaçaosche bank

f 3 600,—

Buitengewoon gouvernements geneeskundige belast met de heelkundige behandeling van onvermogenden en van de politie

f 7 200,—

Directeur van het departement van openbare werken **)
Inspecteur van het onderwijs **)

f 8 400.—

Gezaghebber der Bovenwindsche eilanden **)
Gouvernements secretaris **)
Directeur van den openbaren gezondheidsdienst **)

Voorts zal aan de navolgende ambtenaren van gouvernementswege het kosteloos gebruik van een woning worden verleend:
gezaghebbers
districtmeesters op Curaçao
gouvernements geneeskundigen in de buitendistricten van Curaçao
directeur van de strafgevangenis en het huis van bewaring
vuurtorenwachter, hulpvuurtorenwachter en bediende bij den vuurtoren, Klein Curaçao
vuurtorenwachter en hulpvuurtorenwachter te
Boca Spelonk
Cerro Colorado
Noordwestpunt, Aruba
Noordwestpunt, Bonaire
kommies of hulpkommies, Slagbaai
kommies of hulpkommies, Lage Westkust
wachter bij het buskruitmagazijn
seinmeester op het fort Amsterdam, St. Martin
quarantaineloods tevens seinwachter, Caracasbaai
opzichter bij het gesticht voor melaatschen, St. Eustatius
hoofd van den post voor draadlooze telegrafie, Curaçao

Boven hun bezoldiging wordt aan de hierondergenoemde ambtenaren dienstkleeding verstrekt naar de mate, die de Gouverneur bij beschikking zal vaststellen:
de brievenbestellers op Curaçao
de telegrambestellers
de ambtenaren bij den actieven dienst der belastingen
het politiepersoneel
allen voor zoover zij verplicht worden doorloopend dienstkleeding te dragen.

Alle ambtenaren wier bezoldiging f 2 000,— of minder bedraagt hebben persoonlijk recht op vrije geneeskundige behandeling door een der gouvernements geneeskundigen.

TOELAGEN aan onderwijzers toe te kennen boven hun bezoldiging en bezoldiging van vakonderwijzers.

Boven en behalve hun bezoldiging genieten de onderwijzers, bedoeld in schaal 10 en schaal 8, werkzaam aan een school voor (meer) uitgebreid lager onderwijs of benoemd tot hoofd van een school voor gewoon lager onderwijs met acht leerjaren:
a. toelagen wegens het *bezit* of *verkrijgen* van een lagere of middelbare akte voor:
I. Engelsch, Spaansch, Fransch, Duitsch, Wiskunde, Handelskennis (Boekhouden en Handelsrekenen), Gymnastiek, voor elke akte ..... f 90,—
II. Landbouwkunde, Teekenen, Nuttige Handwerken, Fraaie Handwerken, Vrije- en ordeoefeningen, voor elke akte ..... 48,—
b. Toelagen wegens het *gebruik* van een lagere akte voor: (in welk geval de toelage wegens *bezit* vervalt)
I. Engelsch, Spaansch, Fransch, Duitsch, Wiskunde, Handelskennis, voor elke akte ..... 180,—
II. Gymnastiek, Nuttige Handwerken, Fraaie Handwerken, voor elke akte ..... 96,—
c. toelagen wegens het *gebruik* van een middelbare akte voor: (in welk geval de toelage wegens *bezit* vervalt)
I. Nederlandsche taal en letterkunde, Spaansch, Engelsch, Boekhouden en Handelsrekenen, voor elke akte ..... 480,—
II. Fransch, Duitsch, Wiskunde, Gymnastiek, voor elke akte ..... 240,—

Boven en behalve hun bezoldiging genieten de onderwijzers,

*) Voor den tegenwoordigen titularis.
**) Met academische of daarmede gelijk te stellen opleiding f 1 800,— verhooging.

**) Met academische of daarmede gelijk te stellen opleiding f 1 800,— verhooging.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—30.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

Voorloopig Verslag.

No. 11.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeene beschouwingen.

De Afdeelingen spraken er hunne voldoening over uit, dat het Bestuur zich dit jaar aan de wettelijke bepalingen ten deze heeft gehouden en de begrooting tijdig heeft ingediend en drongen — met verwijzing naar hetgeen daaromtrent in het Voorloopig Verslag uit de Afdeelingen van de Tweede Kamer op de ontwerp-begrooting voor 1922 voorkomt — wederom aan op verlating van de termijnen voor indiening en vaststelling dezer ontwerpen.

Ofschoon toegevende, dat er op deze begrooting niets nieuws voorkomt, konden enkele leden toch niet verhelen verwacht te hebben, dat de algemeene malaise zoowel in het Moederland als in onze kolonie zich meer in de begrooting zou afspiegelen en dat zij gehoopt hadden daarin het bezuinigingsstreven duidelijker uitgesproken te zien.

Men had vernomen, dat de heer Elhorst, voor de vervulling der betrekking van Inspecteur van politie alhier aangekomen, reeds rapporten omtrent de politie in de kolonie heeft uitgebracht. Men zal het op prijs stellen van die rapporten kennis te mogen nemen.

Naar aanleiding van krantenberichten en de beraadslagingen in den Amsterdamschen gemeenteraad stelde men de vraag of het Bestuur den Raad de redenen kan mededeelen, die aanleiding hebben gegeven tot aftreding van den heer Elhorst uit de betrekking, welke hij in Amsterdam bekleedde.
Eenige inlichtingen omtrent den werkkring van den Inspecteur van politie, den heer Elhorst zullen zeer gewaardeerd worden. Is er voor dien ambtenaar een uniform voorgeschreven?

Men besprak het salaris van den pas uitgezonden directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en wilde doen uitkomen, dat het niet in overeenstemming is met de voor ons zoo noodzakelijk geboden bezuiniging en stelde de vraag of het nut van den Openbaren Gezondheidsdienst wel opweegt tegen de hooge kosten daarvan.
Verscheidene leden betwijfelen het of de Polikliniek wel aan het gestelde doel beantwoordt en vroegen of deze inrichting, waarmede, naar men vernomen heeft, hier en daar zelfs de spot gedreven wordt, niet opgedoekt kan worden.
Andere leden meenden te weten, dat deze inrichting wel nuttig werk verricht, hetgeen nog bevorderd zou kunnen worden door het zorgen voor reclasseering van de ontslagen patiënten.

Eenige leden wilden gaarne vernemen of het voorschot à f 15 000,— ter bevordering van de hoedenindustrie aan pastoor Lamers verstrekt, verantwoord is geworden.

Verscheidene leden, onder wie zelfs ook die, welke van gevoelen waren, dat de hoedenindustrie niet langer van overheidswege gesteund dient te worden, vonden de wijze, waarop de heer Henriquez van de functie van Leider van die industrie ontheven is, niet in overeenstemming met de consideratie, waarop deze aanspraak kan maken.

In dit verband besprak men het recente ontslag van den Heer Van der Breggen en wilde men gaarne een exposé van de toedracht dezer aangelegenheid overgelegd zien.

Algemeen wenschte men van de gelegenheid, dat er een een vacature voor het ambt van Directeur van Openbare Werken is, gebruik te maken om met kracht bij het Bestuur aan te dringen voor deze betrekking geen titularis met academische of daarmede gelijkgestelde opleiding uit Nederland te laten overkomen. Het is immers ruim voldoende bewezen, dat voor de gewone werkzaamheden, die nu voor den boeg staan (woning- en wegenbouw en dgl.) op Curaçao zelf geschikte krachten te vinden zijn, terwijl bij een dusdanige benoeming de koloniale kas in niet geringe mate gebaat zal worden.

Men wilde het Bestuur hierbij ook in overweging geven om het stuk fortmuur, tegenover de Societeit de Gezelligheid en waarin de Spaar- en Beleenbank is ondergebracht, te doen sloopen. De passage door de poort onder dien muur wordt zoo langzamerhand bepaald gevaarlijk door het drukke autoverkeer en zal door wegruiming daarvan niet alleen een mooie ruimte voor de auto's vrij komen, doch ook het stadsschoon bevorderd worden.

Het verdient overweging dit werk aan te besteden en het is dan wellicht niet onmogelijk iemand te vinden, die dit kosteloos of tegen kleine vergoeding zal willen doen, als hij over de afbraak zal mogen beschikken.

Het spreekt van zelf, dat het de bedoeling is, dat ook het alles behalve sierlijke roode gebouwtje aan den voet van de brug en het dak, waaronder (motor) booten worden bewaard, verdwijnen moeten.

Enkele leden constateerden, dat het vervoer van slachtvee, dat soms langs het De Ruyterplein plaats heeft, hinderlijk en gevaarlijk is en vroegen of niet toegezien kan worden, dat dit uitsluitend per sleeperskar of te water geschiedt.

Ten slotte werd de vraag gesteld of er geen maatregelen genomen kunnen worden om het hinderlijk rooken van stoomschepen in de haven tegen te gaan.

Artikelen.

Ad art. 12.

Men vond de verhooging van dezen post met f 20 000,— in verband met de daarvoor aangegeven redenen wel wat veel. De vraag werd gesteld of indien er een geregelde verbinding is, de route via Porto-Rico St. Thomas niet veel korter en goedkooper is en of de Estelle, wanneer werkelijk blijkt, dat zij voor vervoer van passagiers ongeschikt is, niet beter afgeschaft kan worden.

Ad art. 23.

Men kon zich niet goed voorstellen hoe het Bestuur zich denkt het gehalte der politie te verbeteren zonder de traktementen te verhoogen.

Met verwijzing naar hetgeen reeds bij de algemeene beschouwingen werd opgemerkt omtrent den Inspecteur van politie, wilde men hier de vraag stellen of het niet in de bedoeling heeft gelegen een jong Inspecteur van politie met de praktische en theoretische opleiding van jongelieden tot politieagenten te belasten. Desnoods zou dit kunnen geschieden met vergoedingen aan deze laatsten en wel ongeveer zooals nu gebeurt met de seiners bij de draadlooze telegrafie en met enkele leerlingen van de normaallessen.

Een enkel woord van lof wilden de Afdeelingen aan den heer J. Appel, Commissaris van politie alhier, niet onthouden, voor de wijze, waarop deze zich van zijn taak kwijt.

Ad artt. 48 en 50.

Men stelde de vraag of de post van Daniel, nu er eenmaal geen groot verzendstation schijnt te komen, in aanmerking genomen de geboden bezuiniging, waardoor iedere uitgaaf zorgvuldig moet worden overwogen, wel voldoende reden van bestaan heeft en of het niet mogelijk en goedkooper is deze post over te brengen naar het Riffort of nog liever haar op te heffen.

Ad art. 60a.

Men kon deze regeling niet toejuichen en gaf de voorkeur aan handhaving van den bestaanden toestand, waardoor voor-

komen wordt, dat uitbetaling en verantwoording van eenzelfde bedrag dient te geschieden, dat men op hetzelfde oogenblik innen en ook verantwoorden moet en noodeloozen omslag veroorzaakt.

Ad art. 62b.

De vraag werd gesteld waarom men hier verlies- op wissels op het Departement van Koloniën heeft geraamd. In normale tijden verkoopt men wissels op Nederland met premie, althans à pari.

Ad art. 71.

De meeste leden gaven te kennen, dat zij niet bereid zijn de kosten van de gelijkstelling goed te keuren. Zij wilden gaarne vernemen wat het verschil bedraagt tusschen de gewone subsidie en de kosten van de gelijkstelling. Zij vonden dat deze kosten door het Moederland gedragen dienen te worden, welke meening blijkens het Voorloopig Verslag op de begrooting voor 1922 uit de Afdeelingen van de Tweede Kamer, ook daar gedeeld wordt.

Ad art. 75.

Indien de uitgaven slechts f 150,— minder bedragen, wilde men in het belang van het onderwijs en van de personen, die examen moeten doen, voor dat bedrag liever 2 maal per jaar examen afgenomen zien in plaats van eens.

Ad art. 76.

Schoolvoeding is in tijden van nood een gedwongen maatregel, doch dit jaar is daarvan gelukkig geen sprake. Het crediet daarvoor kan gevoegelijk worden afgevoerd en indien dit in 1923 noodig mocht blijken zouden voor dit doeleinde gelden uit Onvoorziene Uitgaven geput kunnen worden.

Ad art. 78.

Men verzocht om inlichtingen hoe het met de stroohoedenvlechtnijverheid zal blijven nu zij geen leider meer heeft. In de Afdeelingen werden omtrent de bemoeiingen der Overheid met deze nijverheid afwijkende gevoelens geuit. Enkele leden n. l. wilden de geheele gouvernements-bemoeiienis ten deze staken ; nog andere wilden het vlechtonderricht alleen op de scholen als bijvak gehandhaafd zien, met sluiting van de speciale hoedenvlechtscholen en een derde groep wilde niet alle speciale vlechtscholen opheffen, doch een paar speciale scholen bijv. op Pietermaai en aan de Overzijde gehandhaafd zien voornamelijk ter wille van de oudere leerlingen en om fijnere hoeden te leeren vlechten, doch dan in elk geval onder leiding van een bekwame vlechtster of iemand, die verstand van het vak heeft.

Ad art. 80.

Men wilde gaarne vernemen welke verwachtingen het Bestuur koestert van de gouvernementsboekerij en leeszaal.

Ad art. 85.

Men wenschte het Bestuur in overweging te geven om ook ten opzichte van den landbouwkundigen dienst op de Bovenwindsche eilanden denzelfden gedragslijn te volgen als met dien op Curaçao.

Ad art. 89.

Slechts een paar leden spraken zich uit voor uittrekking van kredieten voor deze doeleinden, doch ten hoogste tot een bedrag van f 10 000,—. Anderen zagen gaarne alleen maatregelen ter bevordering van den veeteelt genomen, terwijl ook het gevoelen werd uitgesproken dat men al deze bemoeiingen aan het particulier initiatief diende over te laten.

Ad art. 90.

Enkele leden waren ten opzichte van den katoenbouw op St. Eustatius zeer sceptisch gestemd. Zelfs in den oorlogstijd, toen voor katoen een goede prijs bedongen kon worden, rendeerde de cultuur op dat eiland niet en vreesden de leden hier aan het woord, dat zij nimmer meer rendeeren zal.

Ad art. 92a.

Een directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst met een

traktement van f 15 000,— is te duur voor deze kolonie: daarover was men het algemeen eens.

Men betreurde het, dat (zooals bij uitzending van ambtenaren meermalen gebeurd is) ook nu weer elke traktementsregeling eenvoudig weg op zijde gezet is, evenals men vernomen heeft, dat plaats heeft gehad ten opzichte van de kort geleden uitgezonden gouvernements-geneeskundigen en dergelijk negeeren van bestaande regelingen kon men niet voetstoots goedkeuren.

In dit verband wees men erop, dat dergelijke afwijkingen van bestaande regelingen ontevredenheid scheppen onder de ambtenaren en een slechten indruk maken bij het publiek en sprak men de hoop uit, dat de nieuwe salaris-regeling een einde moge maken aan de thans bestaande en steeds toenemende stelselloosheid ten deze.

Men meende zich te herinneren, dat het aanvankelijk slechts in de bedoeling gelegen heeft de uitzending van een bacterioloog te bevorderen en betreurde het, dat, indien het gevoelen bestond, dat de gezondheidsdienst daarmede voldoende geholpen was, men zich daaraan niet gehouden heeft, waardoor zeker voor minder geld in die functie voorzien zou zijn.

Indien echter gebleken is, dat men bepaald een medicus-bacterioloog dient te hebben, die, in aanmerking nemende de verdiensten van zijn collega's ter plaatse, natuurlijk niet met een met de draagkracht van de kolonie evenredig traktement tevreden zal zijn, men vergunne hem dan particuliere praktijk uit te oefenen.

Men stelde de vraag of het Bestuur in plaats van geneeskundigen te laten uitkomen, niet aan hier reeds gevestigde geneeskundigen had kunnen voorstellen zich voor f 7 200,— als gouvernements-geneeskundige in het 4de en 5de district of op Bonaire te vestigen, waardoor in geval van aanneming van het voorstel althans de reis en uitrustingskosten uitgespaard zouden zijn.

Ad art. 130a.

Men koesterde de vrees dat de aangegeven werkwijze den toestand niet zal verbeteren; integendeel: het water zal in het houten beschot dringen en dit zal gaan verrotten, waardoor weer nieuwe kosten gemaakt dienen te worden om dit te herstellen.

Men meende te weten, dat er reeds veel uitgaven gedaan zijn voor herhaaldelijke herstelling van het dak van Rust en was van meening, dat alleen een nieuw dak met grootere helling de situatie blijvend zal verhelpen.

Ad art. 130e en f.

Inderdaad eischen deze beide straten dringend verbetering, doch de uitgaven van f 10 000,— en f 35 000,— vond men te hoog en hoopte, dat dit een vergissing zou zijn. Gevraagd werd of er geen andere manier is, waarop deze werken goedkooper kunnen geschieden. Zou men geen asphalt kunnen gebruiken of voor den Scharlooweg misschien steenen van Aruba?

Ad art. 131b.

Het besproeien der wegen en straten is in bepaalde tijden van het jaar gewenscht, doch de aanschaffingskosten van f 6 000,— voor een auto-sproeiwagen kwam wat te hoog voor.

Men dacht hier onwillekeurig aan het voorbeeld van den motorploeg.

Is het de bedoeling zeewater te gebruiken voor de besproeiing? Zou dit, wanneer het water opdroogt en het salpeter met de stof verwaait, niet hinderlijk zijn?

Ad art. 131c.

Men stelde de vraag of er niet reeds een auto-truck is bij O. W.

Ad art. 131e.

Men was volkomen doordrongen van de wenschelijkheid arme dakloozen aan een armenhuis te helpen, doch meende, dat het bouwen van een dusdanig huis voor f 7 000,— voor een bevolking van 1300 zielen niet gewettigd kan zijn.

Ad art. 134a.

Gaarne zou men het een en ander wenschen te vernemen omtrent de resultaten van het onderzoek van den mijningenieur, den heer Molengraaff.

Ad art. 153.

Met groote belangstelling nam men kennis van hetgeen omtrent dezen post gezegd wordt in de Memorie van Toelichting en in de Nota daarin aangekondigd.

De mededeeling, dat de ontwerp-verordening tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen enz. der ambtenaren enz. in de kolonie Curaçao den 13n. Mei 1921 ingediend door den Raad den 24n. Februari j. l. nog niet behandeld was, konden de Afdeelingen niet onderschrijven. Immers waren de Afdeelingen reeds met de beraadslagingen voor het Voorloopig Verslag, waarmede eenige maanden gemoeid waren, gereed gekomen en was de Algemeene Rapporteur bezig dat verslag op te maken.

Indien dus het Bestuur gesproken had van „afgehandeld" zou de zaak juister weergegeven zijn.

Intusschen: een schema van de salarisregeling, zooals de afdeelingen zich die hebben gedacht, lag gereed toen het schrijven van den Gouverneur van 24 Februari inkwam en betreurde men het, dat door dat schrijven de gelegenheid dit project in druk te doen verschijnen was weggenomen, te meer, nu men algemeen den voorkeur geeft aan de regeling der Afdeelingen boven die in de nota uiteengezet.

Men wil het Bestuur dan ook in overweging geven de salarissen op de begrooting uitgetrokken te doen vervangen door die op bijgaande bijlage aangegeven.

Bij vaststelling van het aangegeven systeem hebben de volgende principes gegolden.

1. Verhooging van inkomsten is een algemeene wenschelijkheid, doch in de lagere betrekkingen een vereischte.

2. Loon naar arbeid: dus geen verschil tusschen gezinshoofd en niet gezinshoofd; ook geen afzonderlijke bepalingen voor jeugdige krachten en geen toelage voor academische of daarmede gelijk te stellen opleiding, door welke laatste vage toevoeging trouwens voor misbruik en willekeur de deur wordt opengesteld, voornamelijk voor in de toekomst uit te zenden ambtenaren.

3. Een vast traktement in alle rangen: geen periodieke verhoogingen, waardoor het onmogelijk is voor de toekomst een goed overzicht van het totaal der traktementen te krijgen.

Door dit voorgestelde systeem wordt bevorderd, dat vooral *nu* geholpen wordt. Het is immers best mogelijk, dat de tijden later (het voorstel van den Gouverneur spreekt zelfs van 20 jaar) veel beter, misschien wel geheel normaal zullen zijn.

En wat een gemak voor de administratie wordt hierdoor niet verkregen, want ook

4. vereenvoudiging van werkzaamheden dient op alle kantoren streng te worden betracht, terwijl

5. verlenging der kantooruren b. v. van 8—12 en van 1—4 samen met de vereenvoudiging

6. inkrimping van personeel over de geheele linie in de hand werken niet alleen, doch ook een geregelde afwikkeling der dienstzaken blijvend mogelijk maken zal en aanmerkelijk tegemoet komen aan het kostenbezwaar.

7. De salarissen zijn berekend zonder korting voor pensioen: dus netto.

8. Alle functies, die bij een zeer voorzichtig en economisch beheer der kolonie niet *bepaald geboden* zijn, dienen gaandeweg, met eerbiediging van verkregen rechten, te worden opgeheven.

9. Indien het voorstel van de Afdeelingen wordt aangenomen, behouden alle ambtenaren het inkomen, dat ze nu hebben, d. w. z. het gestelde salaris vast en het eventueel verschil als toelage wegens gemis van inkomsten. Art. 153 zou dan kunnen luiden:

„Toelagen aan ambtenaren en beambten ter aanvulling van het verschil tusschen de voor hen bij deze begrooting vastgestelde bezoldigingen en toelagen en de door hen genoten wordendende inkomsten: stel f 70 000,—.

10. Afschaffing van duurtebijslag.

Eenige leden gaven te kennen, dat, ofschoon zij enkele traktementen te hoog gesteld vonden en de voorkeur gegeven zouden hebben aan mindere traktementen en duurtebijslagen tot de tijden genormaliseerd zullen zijn, zij ondanks hunne bezwaren zich daarbij neerleggen en met het voorstel der Afdeelingen mee zullen gaan.

Een paar andere leden, die enkele opmerkingen, deels van anderen aard tegen dit voorstel hadden willen maken, verklaar-

den eveneens daarvan af te zien en ter bespoediging van de afdoening dezer aangelegenheid tot het tot standkomen der regeling zooals door de Afdeelingen gedacht, te zullen medewerken.

Algemeen wilden de leden er nog eens den nadruk op leggen, dat inkrimping van personeel de kolonie in staat kan stellen den ambtenaren betere traktementen te geven zonder aanmerkelijk bezwaar voor de koloniale kas; inkrimping dat zeer zeker mogelijk moet zijn, als men nagaat, dat er op de 53000 inwoners een 500-tal ambtenaren zijn.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 5n. April 1922.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

CHARLES ELLIS.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

SCHEMA VAN DE SALARISREGELING DOOR DE AFDEELINGEN ONTWORPEN.

Nº 12.

Iste AFDEELING.

Art. 1.

a. bezoldigingen of verlofbezoldigingen:

1 gouvernements-secretaris, tevens ambtenaar van den burgerlijken stand		f	7 008,—
4 hoofdcommiezen, à f 4500			18 000,—
(Een op de gouvernements-secretarie, een op de administratie van financiën, een op de inspectie der belastingen en een op het postkantoor)			
12 commiezen, 6 à f 4008	f 24 048,—		
6 à 3504	21 024,—		
			45 072,—
6 adjunct-commiezen, à f 3000			18 000,—
9 klerken, à f 1800:			
8 op Curaçao	f 14 400,—		
1 op Aruba	1 800,—		
			16 200,—
1 archivaris			636,—
(Deze functie t. z. t. als afzonderlijke betrekking op te heffen en samen te voegen met een andere).			
1 bode ter gouvernements-secretarie, tevens bode van den Kolonialen Raad en van de Kamer van Koophandel en Nijverheid			1 128,—
			f 106 044,—

b. toelagen:

1 ijker			—
(De fuutiën van ijker op te dragen aan het departement van openbare werken).			
13 schrijvers, à f 800:			
7 op Curaçao	f 5 600,—		
2 op Aruba	1 600,—		
1 op Bonaire	800,—		
2 op St. Martin	1 600,—		
1 op St. Eustatius	800,—		
		f	10 400,—
			10 400,—
			f 116 444,—

(1c. persoonlijke toelage aan een eerste-beambte zal moeten vervallen).

Art. 4. Toelage aan den persoon belast met het bijhouden der bevolkingsregisters.
(Deze toelage kan volgens de M. v. A. op het V. V. K. H. B. 1922 vervallen.)

Art. 5. Toelage van een algemeen verslaggever van den Kolonialen Raad ..... 300,—

Art. 7.

a. bezoldigingen of verlofbezoldigingen:

gezaghebber van Aruba	f 6 000,—		
,, ,, Bonaire	6 000,—		
,, ,, de Bovenwindsche eilanden	7 008,—		
		f	19 008,—
districtmeester 2de en 3de district.	f 4 500,—		
,, 4de en 5de district.	4 008,—		
			8 508,—

(De betrekking van districtmeester van het 2de en 3de district uit de hoofd-commiezen aan te vullen, en die van districtmeester van het 4de en 5de district uit de commiezen).

koloniale schrijvers enz. op de eilanden Aruba, Bonaire, St. Martin en St. Eustatius, 4 à f 1500. f 6 000,—

f 33 516,—

b. toelagen:
5 boden ten dienste van de gezaghebbers:
1 op Aruba ..... f 720,—
1 op Bonaire ..... 600,—
1 op St. Martin ..... 720,—
1 op St. Eustatius ..... 420,—
1 op Saba ..... 720,—
3 180,—
1 koloniaal schrijver, enz. op Saba ..... 1 500,—
4 680,—
f 38 196,—

Totaal bezoldigingen en toelagen 1ste Afdeeling .. f 154 940,—

IIde AFDEELING.

Art. 17.
a. bezoldigingen of verlofbezoldigingen:
1 voorzitter van het hof van justitie ..... f 8 004,—
4 leden van idem, à f 7008 ..... 28 032,—
1 procureur-generaal bij idem ..... 10 008,—
1 advocaat-generaal bij idem ..... 5 508,—
1 griffier van idem ..... 5 508,—
1 substituut-griffier van idem ..... 4 008,—
1 griffier bij het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden ..... 3 300,—
(Deze betrekking aan te vullen uit de adjunct-commiezen, met standplaats-toelage à f 300).
1 deurwaarder op Curaçao ..... 1 500,—
f 65 868,—

b. persoonlijke toelage van een lid van het hof van justitie ..... —
(Dient te vervallen ; hiermede kan rekening worden gehouden bij het vaststellen van het bedrag, dat dit lid wegens gemis van inkomsten toekomt.)

d. 5 ambtenaren door den gouverneur bevoegd verklaard het openbaar ministerie bij het kantongerecht waar te nemen (toelagen).
(Deze toelagen kunnen vervallen) ..... —
toelagen aan:
1 deurwaarder voor strafzaken op Curaçao ..... f 2 400,—
3 deurwaarders-cipier:
1 op Aruba ..... f 978,—
1 op Bonaire ..... 978,—
1 op St. Eustatius ..... 108,—
2 064,—
1 bode bij het Hof van Justitie en het kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden, met standplaats Curaçao, tevens bode van den voogdijraad ..... 720,—
1 bode tevens schrijver van den rechter in het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden. 720,—
5 904,—
f 71 772,—

Art. 21.
a. bezoldiging of verlofbezoldiging van den directeur van de strafgevangenis en het huis van bewaring ..... f 2 004,—
b. toelagen:
1 cipier op St. Martin ..... f 108,—
3 gevangenbewaarders, à f 900 ..... 2 700,—
2 808,—
4 812,—

Art. 23.
a. bezoldigingen of verlofbezoldigingen van het politie-personeel:
1 commissaris ..... f 5 088,—
1 inspecteur ..... 4 008,—
(Is deze wel praktisch noodig?)
5 hoofdagenten, à f 2400 ..... 12 000,—
17 agenten 1ste kl., à f 1800 ..... 30 600,—
89 agenten 2de kl., à f 1500 ..... 133 500,—
f 185 196,—

b. persoonlijke toelagen ..... —
(Kunnen vervallen).
185 196,—

Art. 26. Toelage van den secretaris van den voogdijraad op Curaçao		f	420,—
Art. 28. Bezoldiging of verlofbezoldiging van den marktmeester			2 100,—
Art. 30. Toelage als abonnement aan een vertaler			300,—
Totaal bezoldigingen en toelagen IIde Afdeeling		f	264 600,—

IIIde AFDEELING.

Art. 35. Toelage aan een officier van de rustende schutterij, adjudant van den den gouverneur		f	276,—
Totaal bezoldigingen en toelagen IIIde Afdeeling		f	276,—

IVde AFDEELING.

Art. 37.			
a. bezoldigingen of verlofbezoldigingen:			
1 administrateur van financiën, tevens voorzitter van de Curaçaosche Bank	f 8 004,—		
(Zonder afzonderlijke toelage als voorzitter van de Curaçaosche Bank).			
1 bode ter administratie van financiën, en ten kantore van den kolonialen ontvanger tevens bode van de Curaçaosche Bank	1 128,—		
		f 9 132,—	
b. vergoeding aan den bode		—	
(Deze vergoeding kan vervallen).			f 9 132,—
Art. 39*a*. toelagen:			
1 boschwachter op Curaçao		f —	
(Af te voeren).			
3 boschwachters op Aruba, à f 900		2 700,—	
4 boschwachters op Bonaire, à f 720		2 880,—	
1 boschwachter op St. Eustatius		480,—	
			6 060,—
Art. 40*a*. bezoldigingen of verlofbezoldigingen:			
1 inspecteur der belastingen	f 6 000,—		
1 koloniaal ontvanger	5 100,—		
5 ontvangers op de eilanden, à f 3300:			
1 op Aruba, 1 op Bonaire, 1 op St. Martin, 1 op St. Eustatius en 1 op Saba	16 500,—		
(De betrekking van ontvanger op de eilanden aan te vullen uit de adjunct-commiezen met een standplaats-toelage van f 300).			
		f 27 600,—	
			27 600,—
Art. 41.			
a. bezoldigingen of verlofbezoldigingen:			
1 verificateur der belastingen	f 4 008,—		
3 kommiezen-verificateur, à f 3000	9 000,—		
1 kommies-entreposeur	3 000,—		
10 hoofdkommiezen, à f 2100:			
8 op Curaçao, 1 op Aruba, 1 op St. Martin	21 000,—		
19 kommiezen, à f 1500:			
12 op Curaçao, 2 op Aruba, 2 op Bonaire, 1 op St. Martin, 1 op St. Eustatius en 1 op Saba	28 500,—		
22 hulpkommiezen, à f 1200:			
17 op Curaçao, 3 op Aruba, 2 op Bonaire	26 400,—		
		f 91 908,—	
b. toelage aan den persoon belast met het toezicht aan de Simsonbaai op St. Martin en met den veerdienst aldaar		600,—	
c. persoonlijke toelage aan 2 kommiezen 1ste klasse		—	
(Deze toelagen kunnen vervallen).			
e. vergoeding voor gemis van inkomsten aan 1 kommies 1ste klasse op St. Martin		—	
(Deze vergoeding kan vervallen wanneer hiermede rekening gehouden wordt bij de toepassing van het bepaalde bij art. 153 op dezen persoon).			92 508,—
Art. 43.			
a. bezoldigingen of verlofbezoldigingen:			
1 postdirecteur	f 5 100,—		
1 hoofdbrievenbesteiler	1 500,—		
7 brievenbestellers, à f 1008	7 056,—		
		f 13 656,—	

b. toelagen:
4 postbeambten:
1 op St. Eustatius ..... f 300,—
3 op Saba:
1 te Bottom, tevens klerk van den ontvanger en adjunct-ijker ..... f 1 500,—
1 te Windwardside ..... 204,—
I te St. Johns ..... 204,—
——— 1 908,—
2 hulpbrievenbestellers (raming K. H. B.) ..... 650,—
1 bediende ten postkantore (volgens betaalsrol Dec. 1921) ..... 1 076,—
1 roeier ten postkantore (volgens betaalsrol Dec. 1921) ..... 810,—
(Zouden de hulpbrievenbestellers, de bediende en de roeier op het postkantoor niet op daggeld kunnen worden aangesteld?) ——— f 4 744,—
——— f 18 400,—

Art. 45. Toelagen aan de personen belast met de werkzaamheden van de koloniale postspaarbank (volgens K.H.B.) ..... 900,—

Art. 47.
a. bezoldigingen of verlofbezoldigingen:
1 hoofd van den post voor draadlooze telegrafie op Curaçao ..... f 4 500,—
2 hoofden van posten voor draadlooze telegrafie, à f 2700:
1 op Aruba ..... f 2 700,—
1 op Bonaire ..... 2 700,—
——— 5 400,—
1 hoofd van den post voor draadlooze telegrafie op St. Martin ..... 3 300,—
(De betrekkingen van hoofd van de posten op Aruba en Bonaire aan te vullen uit de seiners, die f 2400 verdienen en die van hoofd van den post op St. Martin uit die, welke f 3000 verdienen, alle met een standplaats-toelage van f 300).
1 opsteller op Curaçao ..... 4 008,—
1 idem op St. Martin ..... ——
(Niet aan te stellen).
7 seiners:
5 op Curaçao:
1, à f 3000 ..... f 3 000,—
2, à f 2400 ..... 4 800,—
2, à f 2100 ..... 4 200,—
——— f 12 000,—
2 op St. Martin, à f 2100 plus f 300 standplaatstoelage ..... 4 800,—
——— 16 800,—
1 motordrijver op St. Martin ..... 1 800,—
1 telegrambesteller, tevens brievenbesteller op Bonaire ..... 1 200,—
——— f 37 008,—
b. toelagen:
4 hulpseiners:
3 op Curaçao, à f 1 500 ..... f 4 500,—
1 op St. Martin, à f 1 500 plus f 300 standplaats-toelage ..... 1 800,—
——— f 6 300,—
1 2de motordrijver op St. Martin ..... 1 200,—
3 telegrambestellers:
2 op Curaçao, à f 1008 ..... f 2 016,—
1 op Aruba, tevens brievenbesteller ..... 540,—
——— 2 556,—
1 telegrambesteller, tevens roeier op St. Martin. 828,—
(Zou op daggeld aangesteld kunnen worden) ——— 10 884,—
——— 47 892,—

Art. 53. bezoldiging van den hypotheekbewaarder op Curaçao ..... 2 520,—

Art. 54. toelagen van het personeel van de Curaçaosche Bank:
1 voorzitter van de directie ..... ——
(Zie aanteekening bij art. 37*a*).
1 secretaris ..... f 1 500,—
1 klerk ..... ——
(Op te dragen aan een der kantoorklerken, onder kantoortijd) ——— 1 500,—

Art. 56. toelage van den secretaris van de Kamer van Koophandel en Nijverheid f 360,—

Totaal bezoldigingen en toelagen IVde Afdeeling..... f 206 872,—

Vde AFDEELING.

Art. 63.

a. bezoldiging of verlofbezoldiging:

2 predikanten bij de Vereenigde Protestantsche Gemeente, à f 4500 ..... f 9 000,—

2 leeraren bij de Hervormde Gemeenten, à f 3504:

1 op Aruba ..... f 3 504,—
1 op Bonaire ..... 3 504,—
7 008,—

1 Roomsch Katholiek Geestelijke van den 1sten rang ..... 6 000,—

21 Roomsch Katholieke Geestelijken, à f 1800:

13 op Curaçao ..... f 23 400,—
3 op Aruba ..... 5 400,—
2 op Bonaire ..... 3 600,—
1 op St. Martin ..... 1 800,—
1 op St. Eustatius ..... 1 800,—
1 op Saba ..... 1 800,—
37 800,—

1 predikant bij de Nederlandsch-Portugeesch-Israelietische gemeente ..... 4 500,—

1 predikant bij de Nederlandsch-Hervormd Israelietische gemeente ..... 4 500,—
f 68 808,—

(Indien deze functies door godsdienst-leeraren worden waargenomen, dan f 3500).

b. toelagen:

2 leeraren van het Methodisten Genootschap, à f 1800:

1 op St. Martin ..... f 1 800,—
1 op St. Eustatius ..... 1 800,—
f 3 600,—

1 Anglikaansch Geestelijke op Saba ..... 1 800,—

aan den leeraar der Hervormde Gemeente op Aruba voor de bediening der gemeente te Piedra Plat ..... 240,—
5 640,—
f 74 448,—

Art. 65.

a. bezoldiging of verlofbezoldiging van den inspecteur van het onderwijs ..... f 6 000,—

b. toelagen:

1 schrijver ..... f 800,—
1 bode ..... 900,—
1 700,—
7 700,—

2º *Openbaar Onderwijs.*

(De posten voorkomende onder 2º en 3º ,,Openbaar Lager Onderwijs'' en ,,Openbaar Uitgebreid Lager Onderwijs'' zijn samengevoegd en gebracht onder 2º Openbaar Onderwijs).

Art. 67.

a. bezoldigingen of verlofbezoldigingen:

6 onderwijzers 1ste klasse, à f 5004:

5 op Curaçao ..... f 25 020,—
1 op St. Martin ..... 5 004,—
f 30 024,—

11 onderwijzers 2de klasse, à f 4008:

7 op Curaçao ..... f 28 056,—
1 op Aruba ..... 4 008,—
2 op St. Martin ..... 8 016,—
1 op Saba ..... 4 008,—
44 088,—

16 onderwijzers 3de klasse, à f 2400:

7 op Curaçao ..... f 16 800,—
1 op Aruba ..... 2 400,—
2 op Bonaire ..... 4 800,—
2 op St. Martin ..... 4 800,—
2 op St. Eustatius ..... 4 800,—
2 op Saba ..... 4 800,—
38 400,—

9 onderwijzers 4de klasse, à f 1800:

1 op Curaçao	f	1 800,—	
1 op Aruba		1 800,—	
1 op Bonaire		1 800,—	
3 op St. Martin		5 400,—	
1 op St. Eustatius		1 800,—	
2 op Saba		3 600,—	
		f	16 200,—
			f 128 712,—

b. persoonlijke toelagen:
(Deze kunnen vervallen).

c. toelagen: (volgens voorstel Gouverneur Brantjes).
12 hoofden van scholen:

3 op Curaçao, 2 à f 480, 1 à f 240	f	1 200,—	
1 op Aruba		180,—	
1 op Bonaire		180,—	
3 op St. Martin, à f 180		540,—	
1 op St. Eustatius		180,—	
3 op Saba, à f 180		540,—	
		f	2 820,—
1 kweekeling op Saba			756,—
aan den persoon belast met het onderwijs te Marypoint op Saba (volgens voorstel van gouverneur Brantjes)			1 200,—
Aan onderwijzers uitsluitend voor het *gebruik* van bijakten (volgens voorstel van Gouverneur Brantjes) stel:			5 650,—
1 gymnastiek-onderwijzer			600,—

11 onderwijzeressen voor nuttige handwerken:

1 op Curaçao (Wilhelmina en Emmaschool)	f	2 400,—	
1 op Aruba		540,—	
1 op Bonaire		396,—	
3 op St. Martin, 2 à f 540, 1 à f 456		1 536,—	
1 op St. Eustatius		408,—	
4 op Saba, 2 à f 456, 1 à f 396, 1 à f 336		1 644,—	
		6 924,—	
		17 950,—	
			f 146 662,—

(De posten voorkomende in de artikelen 68 en 70 samen te trekken tot één artikel. Artikel 69 dient te vervallen).

Art. 74*a*. Toelagen aan de personen belast met de opleiding van onderwijzers (volgens voorstel van Gouverneur Brantjes) Stel 50% hooger dan uitgetrokken bij deze K. H. B.; t. w.:

aan de normaallessen f 3600 plus f 1800	f	5 400,—	
Aan den leergang op de Bovenwindsche eilanden f 600 plus f 300		900,—	
Aan den leergang voor leerkrachten bij het voorbereidend onderwijs f 700 plus f 350		1 050,—	
		f	7 350,—
			7 350,—

Art. 77*a*. Toelage aan het personeel bij het voorbereidend onderwijs:
(Volgens voorstel Gouverneur Brantjes). Stel 50% hooger dan uitgetrokken bij deze K. H. B.; t. w.:

1 onderwijzeres op Curaçao, f 2000 plus f 1000	f	3 000,—	
3 kweekelingen: 2 op Curaçao, 1 op Aruba, à f 756. (Voorstel afdeelingen)		2 286,—	
		f	5 286,—
			5 286,—

Art. 78. Kosten van leergangen:

a. toelagen:
(Volgens voorstel van den Gouverneur Brantjes).
Stel 50% hooger dan uitgetrokken bij deze K. H. B.; t. w.:

aan de personen belast met het vervolgonderwijs f 2000 plus f 1000	f	3 000,—	
aan de personen belast met het onderwijs in de zeevaartkunde:			
op Curaçao f 800 plus f 400	f	1 200,—	
op Aruba, f 700 plus f 350		1 050,—	
op Saba, f 800 plus f 400		1 200,—	
		3 450,—	
Aan de personen belast met het handelsonderonderwijs op Curaçao f 2000 plus f 1000		3 000,—	
Aan de personen belast met het huishoudonder-			

wijs op Curaçao f 1000 plus f 500 ..... f 1 500,—
Aan de personen belast met het ambachtsonderwijs op Curaçao f 2000 plus f 1000 ..... 3 000,—
Aan de personen belast met het onderwijs in stroohoedenvlechten.
(Voorstel afdeelingen):
op Curaçao: 1 à f 1440, 2 à f 564; 1 à f 528; 2 à f 420; 9 à f 378, 1 à f 330, 1 bediende à f 740 ..... f 8 408,—
op Aruba, 4 à f 384 ..... 1 536,—
op Bonaire, 6 à f 384 ..... 2 304,—
op St. Martin, 4 à f 396 ..... 1 584,—
op Saba, 1 à ..... 336,—
——— 14 168,—
——— f 28 118,—
——— f 28 118,—

Art. 79. Toelage aan den beheerder van de gouvernements-boekerij en- leeszaal, tevens belast met het onderhoud en aanvulling van het koloniaal- en schoolmuseum ..... 804,—

Totaal bezoldigingen en toelagen Vde Afdeeling .. f 270 368,—

VIde AFDEELING.

Art. 85. Bezoldiging of verlofbezoldiging van den hulplandbouwkundige op de Bovenwindsche eilanden met persoonlijken titel van landbouwkundige in de kolonie Curaçao ..... f —
(Deze betrekking op te heffen).

Totaal bezoldigingen en toelagen VIde Afdeeling .. f —

VIIde AFDEELING.

Art. 92.
a. bezoldigingen of verlofbezoldigingen:
1 directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst ..... f 7 008,—
(Men wilde in overweging geven den directeur van den O. G. te vergunnen particuliere praktijk uit te oefenen, waardoor het niet moeielijk zal vallen voor het uitgetrokken bedrag in die betrekking te voorzien).
11 gouvernements-geneeskundigen:
5 op Curaçao:
1 belast met den haven- en quarantaine-dienst ... f 6 000,—
1 in het oostelijk stadsdistrict ..... 4 500,—
1 in het westelijk stadsdistrict ..... 4 500,—
2 in de buitendistricten, à f 4500 ..... 9 000,—
——— f 24 000,—
2 op Aruba, à f 5100 ..... 10 200,—
1 op Bonaire ..... 5 100,—
1 op St. Martin ..... 5 100,—
1 op St. Eustatius ..... 5 100,—
1 op Saba ..... 5 100,—
——— 54 600,—
1 opzichter bij den Openbaren Gezondheidsdienst 4 008,—
——— f 65 616,—

b. toelagen:
2 buitengewoon-gouvernements-geneeskundigen:
1 belast met de bijzondere geneeskundige hulp en hulp bij vrouwenziekten aan onvermogenden en aan het personeel der politie en het wettig gezin van de leden van dat personeel ..... f 3 600,—
1 belast met de oogheelkundige behandeling van onvermogenden ..... 1 200,—
——— f 4 800,—
1 bode bij den Openbaren gezondheidsdienst .... 600,—
1 secretaris van de Gezondheidscommissie ..... 420,—
——— 5 820,—
——— f 71 436,—

Art. 95. Toelagen:
Aan den gouvernements-geneeskundige belast met den haven- en quarantaine-dienst, voor het verrichten van bijzondere quarantaine-diensten ..... f 1 000,—
Aan den quarantaine-loods tevens opzichter op de quarantaine-plaats op Beekenburg ..... 1 440;—
——— f 2 440,—

Art. 96.
a. loon van een loodsgezel, tevens oppasser aan de quarantaine-plaats op Beekenburg ..... f 300,—
b. loon van een schoonmaakster aan idem ..... 200,—
c. loon van bedienden (Beekenburg en Mundo Nobo).
(Volgens betaalsrol December 1921) ..... 1, à f 1 584,—
1, à 780,—
——— 2 364,—
——— 2 864,—
(Deze betrekkingen zouden tegen daggeld kunnen worden vervuld).

Art. 98. Toelagen:
1 directeur van het gesticht voor krankzinnigen, tevens directeur van het gesticht voor melaatschen ..... f 1 320,—
3 oppassers bij het gesticht voor krankzinnigen, à f 720 ..... 2 160,—
——— 3 480,—

Art. 101.
a. toelagen:
1 buitengewoon gouvernements-geneeskundige belast met de melaatschenverpleging ..... f 1 200,—
1 oppasser van het gesticht voor melaatschen op Curaçao .... 720,—
1 opzichter van idem op St. Eustatius ..... 720,—
——— 2 640,—

Art. 106. Toelagen:
aan den inwonenden beambte van de polikliniek ..... f 1 200,—
aan den verpleegster van bijstand in idem ..... 900,—
——— 2 100,—

Art. 109.
a. bezoldigingen of verlofbezoldigingen:
1 hulpscheikundige (laboratorium O. G) ..... f 3 500,—
1 amanuensis (idem) ..... 3 500,—
1 1ste bediende (idem) ..... 1 272,—
——— f 8 272,—

b. toelagen aan 2 bedienden: (idem):
1, à ..... f 528,—
1, à ..... 480,—
——— 1 008,—
——— 9 280,—

Art. 112. Toelage aan een onder-opzichter bij den reinigingsdienst ..... 1 200,—
Art. 114. ,, ,, ,, ,, ,, keuringsdienst ..... ———
(Deze betrekking op te heffen).

Art. 117.
a. bezoldiging of verlofbezoldiging van den gouvernements-apotheker ..... f 2 500,—
b. toelage van den bediende in de stadsapotheek ..... 600,—
——— 3 100,—
———
Totaal bezoldigingen en toelagen VIIde Afdeeling .. f 98 540,—

VIIIste AFDEELING.

Art. 126.
a. bezoldigingen of verlofbezoldigingen:
1 directeur van Openbare Werken ..... f 7 008,—
1 technisch opzichter ..... 4 008,—
(een technisch opzichter bij O. W. komt voldoende voor; de beide andere zou men afgevoerd wenschen te zien).
1 machinist-monteur ..... 4 008,—
——— f 15 024,—

b. toelagen:
1 beheerder van het buskruitmagazijn op Curaçao ..... f 360,—
1 wachter bij idem ..... 756,—
1 schrijver ..... 1 200,—
1 magazijnmeester ..... 1 200,—
1 bediende ..... 720,—
——— 4 236,—
——— f 19 260,—

Art. 136. Bezoldiging of verlofbezoldiging van den mijningenieur ..... —
(Deze betrekking op te heffen.)

Art. 138.

a. bezoldigingen of verlofbezoldigingen:

4 opzichters bij vuurtorens:

1 op Klein Curaçao		f 1 800,—		
1 op Aruba (N. W. punt)		1 296,—		
2 op Bonaire:				
1 te Boca Spelonk .	f 1 296,—			
1 te N. W. punt...	1 296,—			
		2 592,—		
			f 5 688,—	

4 hulpopzichters bij vuurtorens:

1 op Klein Curaçao.....		f 1 200,—		
1 op Aruba (N. W. punt)		840,—		
2 op Bonaire:				
1 te Lage Westkust	f 840,—			
1 te Boca Spelonk..	840,—			
		1 680,—		
			3 720,—	
				f 9 408,—

b. persoonlijke toelage aan den opzichter bij den vuurtoren op Klein-Curaçao ..... —
(Deze toelage kan vervallen).

c. toelagen:

1 bediende bij den vuurtoren op Klein Curaçao.			f 720,—	
1 lichtwachter bij den vuurtoren aan de Westpunt van Curaçao..			600,—	
2 opzichters bij vuurtorens:				
1 op Aruba (Cerro Colorado)....		f 1 140,—		
1 op Bonaire (Lage Westkust)..		300,—		
			1 440,—	
1 hulpopzichter bij den vuurtoren te Noord-Westpunt op Bonaire...			840,—	
6 opstekers van straatlantaarns:				
1 op Aruba, tevens opsteker van het havenlicht.....		f 804,—		
1 op Bonaire, tevens opsteker van het havenlicht en belast met het schoonhouden der landskantoren en het aanbrengen van drinkwater.....		540,—		
1 op St. Martin.....		195,—		
1 op St. Eustatius.....		156,—		
2 op Saba:				
1 te Bottom	f 252,—			
1 te Windwardside.	156,—			
		408,—		
			2 103,—	
1 opsteker van het havenlicht op St. Martin....			252,—	
(Allen op daggeld aan te stellen).				5 955,—
				f 15 363,—

Art. 140. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen:

4 seinmeesters:				
3 op Curaçao, à f 1200.			f 3 600,—	
1 op St. Martin, tevens lichtwachter op het Fort Amsterdam.....			1 200,—	
				f 4 800.—
5 seinwachters, à f 900.....				4 500,—
				9 300,—

Art. 143.

a. bezoldigingen of verlofbezoldigingen.

6 havenmeesters en loodsen:				
1 op Curaçao, tevens scheepsmeter.		f 5 100,—		
1 op Aruba.....		984,—		
1 op Bonaire.....		984,—		
1 op St. Martin.....		1 380,—		
1 op St. Eustatius.....		360,—		
1 op Saba.....		360,—		
			f 9 168,—	
2 loodsen op Curaçao, à f 4008.....			8 016,—	
1 loods ter Lage Westkust op Bonaire.....			480,—	
				f 17 664,—

b. toelagen:

1 loods te Fuikbaai op Curaçao.....			f 456,—	

aan den loods te Paardenbaai op Aruba voor het houden van toezicht op vaartuigen, boeien, meerpalen enz.	f 200,—	
1 machinist van de loodsmotorboot, tevens belast met het doen van herstellingen aan den motor	1 800,—	
	f 2 456,—	
		f 20 120,—
Totaal bezoldigingen en toelagen VIIIste Afdeeling		f 64 043,—

IXde AFDEELING.

Art. 153. Toelagen aan ambtenaren en beambten ter aanvulling van het verschil tusschen de voor hen bij deze begrooting vastgestelde bezoldigingen en toelagen en de door hen genoten wordende inkomsten:
(Gewijzigde tekst van art. 153). Stel ..... f 70 000,—

Totaal toelagen IXde Afdeeling .. f 70 000,—

OVERZICHT.

Iste	Afdeeling	f 154 940,—
IIde	,,	264 600,—
IIIde	,,	276,—
IVde	,,	206 872,—
Vde	,,	270 368,—
VIde	,,	—
VIIde	,,	98 540,—
VIIIste	,,	64 043,—
IXde	,,	70 000,—
	Generaal totaal	f 1 129 639,—

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—30.

Verordening van den....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

Memorie van antwoord.

No. 13.

Algemeene beschouwingen.

Het was ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat de Afdeelingen er hunne voldoening over hadden uitgesproken, dat de begrooting dit jaar door het Bestuur tijdig was ingediend.

Zooals uit de Memorie van Antwoord van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën op het Voorloopig Verslag betreffende de begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1922 blijkt, hoopt Zijne Excellentie in de gelegenheid te zullen zijn te bevorderen dat de termijnen voor de indiening en vaststelling van de begrooting bij en door den Kolonialen Raad nader geregeld worden.

Naar aanleiding van de opmerking, dat de Afdeelingen gehoopt hadden het bezuinigingsstreven in deze begrooting duidelijker uitgesproken te zien, zij voorop gesteld, dat in het algemeen luxe aan de koloniale huishouding vreemd is. Reeds onmiddellijk na zijn optreden heeft ondergeteekende getracht te bezuinigen waar het hem mogelijk bleek. Natuurlijk kan van hem niet verwacht worden, dat hij, in den korten tijd dat hij aan het hoofd van de kolonie staat, ingrijpende maatregelen ter bezuiniging zal hebben genomen, waar het vanzelf spreekt, dat hij alvorens daartoe over te gaan, volkomen op de hoogte van den toestand in de kolonie behoort te zijn.

Zooals reeds bij de Nota betreffende den toestand van de financiën van de kolonie Curaçao (begrootingsstuk No. 3) is medegedeeld, zal door een zeer voorzichtig en economisch beheer der kolonie, waar iedere uitgaaf zorgvuldig wordt overwogen en iedere nieuwe uitgaaf zooveel mogelijk wordt vermeden, getracht worden tot eene verlaging van het Rijkssubsidie te geraken.

Ondergeteekende meent, dat van een streven zynerzijds tot bezuiniging voldoende blijkt, waar het hem gelukt is het eindcijfer der uitgaven voor 1923 ruim f 94 000,— lager te stellen dan voor 1922 geraamd was.

De rapporten door den Inspecteur van politie, den heer Elhorst, uitgebracht, zijn van dien aard, dat de kennisneming van den inhoud daarvan voor den Kolonialen Raad niet van belang zal zijn.

In antwoord op de gestelde vraag of het Bestuur mededeeling kan doen van de redenen, die aanleiding hebben gegeven tot aftreding van den heer Elhorst uit de betrekking, welke hij in Amsterdam bekleedde, kan ondergeteekende mededeelen, dat aan genoemden heer om gezondheidsredenen eervol ontslag met pensioen werd verleend.

Ter voldoening aan het verzoek om inlichtingen omtrent den werkkring en de uniform van den inspecteur van politie voornoemd diene het volgende:

De werkkring van den Inspecteur van politie is in hoofdzaak omschreven in de artikelen 3, 4 en 5 van het besluit van 28 Maart 1919, tot vaststelling van een algemeen dienstvoorschrift voor de politie in de kolonie Curaçao (P. B. No. 17).

De uniform, waarin hij in het openbaar gekleed moet zijn, is voorgeschreven bij artikel 1 sub B. en art. 2 van het besluit van

10 Augustus 1918 (P. B. No. 47). Aan hem werd opgedragen de invoering van het zoogenaamde tweeploegenstelsel voor te bereiden. Zoolang hij daarmede bezig was, is hem, krachtens art. 9, lid 2 van meergenoemd besluit van 28 Maart 1919, (P. B. No. 17), vergund in burgerkleeding te loopen. Nu de voorstellen tot invoering van dat stelsel door hem zijn ingediend, zal de hem verleende vergunning om in burgerkleeding te loopen, worden ingetrokken.

Naar aanleiding van de opmerking, dat het salaris van den pas uitgezonden directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst niet in overeenstemming is met de zoo noodzakelijke bezuiniging, zij vooropgesteld, dat sedert het ontslag van Dr. Waterman, ingaande 1 September 1919, steeds getracht is geworden een nieuwen directeur voor den Openbaren Gezondheidsdienst te vinden. Na zeer veel moeite is het eindelijk gelukt de hand te leggen op een geschikten kracht. De persoon in quaestie was echter niet bereid voor minder dan f 15 000,— de betrekking te aanvaarden.

De vraag, of het nut van den Openbaren Gezondheidsdienst wel opweegt tegen de hooge kosten daarvan kan niet anders dan bevestigend worden beantwoord. Immers, wil Curaçao als havenplaats een goeden naam hebben en behouden, dan dient er voor gezorgd te worden, dat de hygienische toestand er zoo goed mogelijk zij. Om dit te bereiken moet hier een goed georganiseerde gezondheidsdienst bestaan aan het hoofd waarvan een directeur geplaatst is, van wien verwacht kan worden dat hij berekend is voor zijn taak.

Naar aanleiding van den geopperden twijfel of de Polikliniek wel beantwoordt aan het gestelde doel, zij opgemerkt, dat een van de moeilijkste zijden van de volksgezondheid in het algemeen en in het bijzonder voor Willemstad is, de bestrijding van besmettelijke geslachtsziekten. In Willemstad immers zijn goedkoope bronnen van geslachtelijke besmetting, terwijl de stad als havenplaats voordurend blootstaat aan nieuw import van geslachtsziekten.

Het maakt bij het Bestuur een punt van ernstige overweging uit, of het nut van de Polikliniek wel opweegt tegen de geldelijk offers daaraan besteed. Op deze vraag thans reeds te antwoorden, is niet wel mogelijk; t. z. t. hoopt ondergeteekende, na ernstig overleg met den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, hierover te beslissen en zal eventueel tot opheffing van de inrichting worden overgegaan.

In antwoord op de door eenige leden gestelde vraag, of het voorschot ad f 15 000,—ter bevordering van de hoeden-industrie aan pastoor Lamers verstrekt, verantwoord is geworden, kan ondergeteekende mededeelen, dat zoowel over 1920 als over 1921 verantwoordingen zijn ingediend, welke echter niet konden worden goedgekeurd.

Aan pastoor Lamers is verzocht zoo spoedig mogelijk een voorstel tot liquidatie in te dienen.

Naar aanleiding van de door verscheidene leden geuite meening, dat de wijze waarop de heer Henriquez van de functie van leider van de hoeden-industrie ontheven is, niet in overeenstemming is met de consideratie waarop deze aanspraak kan maken, zij het volgende medegedeeld.

De Heer Henriquez is bij G. B. dd. 2 December 1921, met ingang 1 Januari 1922, onder dankbetuiging voor de door hem bewezen diensten, eervol ontheven van de leiding van de stroohoeden-vleechtnijverheid in de kolonie.

Ondergeteekende begrijpt niet in welken zin te kort gedaan is aan de consideratie, waarop de heer Henriquez aanspraak kan maken, te meer, waar bij schrijven van ondergeteekende, dd. 17 November 1921 aan genoemden heer reeds was medegedeeld, dat er vermoedelijk bezwaar zou moeten worden gemaakt om het hem verleende verlof na 31 December 1921 te verlengen.

Ten einde te voldoen aan het verlangen van de Afdeelingen om de toedracht van het ontslag van den Heer van der Breggen te vernemen, zij medegedeeld, dat de heer van der Breggen bij request van den 29n. December ll. met ingang van 1 Juni 1922 eervol ontslag uit Gouvernementsdienst had gevraagd.

Daarna verzocht hij den 30n. December, zonder dat intusschen

iets bijzonders was voorgevallen, ontslag met ingang van 1 Januari 1922. Ondergeteekende heeft gemeend dit ontslag niet te mogen weigeren.

Naar aanleiding van het door de Afdeelingen te kennen gegeven verlangen om voor de vervulling van het ambt van Directeur van Openbare Werken geen titularis met academische of daarmede gelijkgestelde opleiding uit Nederland te laten overkomen, maar deze betrekking aan een geschikte kracht op Curaçao op te dragen, meent ondergeteekende het volgende te mogen aanvoeren.

De Koloniale Raad vergeet, dat de herstelling van de gouvernementsgebouwen en wegen niet het eenigste werk is, dat door het Departement van Openbare werken wordt verricht.

Men moet van den Directeur van dit Departement kunnen verlangen, dat hij kan ontwerpen. Alleen personen, die een technische opleiding hebben gehad, zijn in staat die ontwerpen behoorlijk te maken.

Wanneer eenmaal is vastgesteld, waar een voldoende hoeveelheid water van deugdelijke samenstelling voor Willemstad is te verkrijgen, zal het Departement van Openbare werken veel te ontwerpen krijgen. Opgenoemd kunnen worden o. a.: het ontwerpen van filterbassins en van een watertoren. Verder het berekenen en leggen van de buisleidingen, eventueel het berekenen van een stuwdam. Daarnaast blijven nog bestaan: het ontwerpen van steigers, de aanleg van wegen. In studie zal genomen moeten worden: de herstelling van de kaden, de verbinding tusschen de stad en de overzijde. De koloniale kas zou er zeker niet bij gebaat zijn, wanneer deze werken door amateurs werden opgezet en uitgevoerd.

Wanneer nu nog wordt nagegaan, dat de Directeur van Openbare werken de kustverlichting en het stoomwezen onder zich heeft, kortom alle werkzaamheden, die tot het gebied van den ingenieur behooren en bovendien zelfs ook die daarbuiten vallen (weerkundige dienst) dan kan, naar het oordeel van ondergeteekende, alleen aan het hoofd van het Departement van Openbare werken staan, een persoon, die algemeen ontwikkeld is en een grondige technische opleiding heeft gehad. Een civiel-ingenieur met het diploma Delft is de aangewezen persoon voor het vervullen van dit ambt.

Verder vraagt ondergeteekende zich af, hoe de verhouding zou zijn tusschen een Directeur van Openbare werken zonder eenige technische kennis en den technischen ambtenaar, die wel over die kennis beschikt. Een dergelijke verhouding zou ontstaan wanneer een niet-vakkundige kracht Directeur van Openbare werken werd. Het zou aanleiding geven tot allerlei moeilijkheden.

Te betreuren zou zijn, wanneer de door de Afdeelingen bedoelde fortmuur werd afgebroken. Het plein voor het Gouvernementshuis is architectonisch op zeer fraaie en rustige wijze afgesloten. Het zou een daad van vandalisme zijn, wanneer de kolonie er toe overging gebouwen of muren van historische waarde af te breken.

Wordt de passage voor voetgangers door de poort onder bedoelde fortmuur door het autoverkeer gevaarlijk, dan zullen maatregelen genomen worden om dit verkeer te verminderen, bijv. door te bepalen, dat het autoverkeer maar van één richting door de poort mag plaats hebben. En ditzelfde zal ook kunnen worden bepaald voor de poort bij het Postkantoor.

Het zal overwogen worden, welke maatregelen er genomen kunnen worden om den overlast, door het vervoer van runderen langs het de Ruyterplein veroorzaakt, zooveel mogelijk te ondervangen, eensdeels door de lossing op andere plaatsen dan thans geschiedt te doen plaats hebben, anderdeels door de runderen in een voertuig naar den gouvernementsstal te laten brengen.

Maatregelen tot het tegengaan van bovenmatigen en onnoodigen overlast van rook, afkomstig van de in de haven liggende stoombooten, voor de bewoners van de overzijdë, zijn by ondergeteekende in overweging. Waar het verkeer in deze haven van booten, die stookolie verbruiken, steeds toeneemt, zullen de bewoners van de overzijde zich eenigen overlast moeten blijven getroosten.

Artikelen.

Ad art. 12. Ondergeteekende kan niet toegeven, dat de verhooging van deze post te veel is. Wel is waar zijn de uitgaven in 1921 ongeveer f 5 000,— beneden het voor 1923 geraamd bedrag gebleven, maar, op grond van de voor de verhooging voor 1923 aangevoerde redenen, mag zeer zeker worden aangenomen dat de raming voor dat jaar niet te hoog is gesteld. Ondergeteekende meent hier te mogen aanteekenen, dat op het ontwerp tot voorloopige vaststelling van de begrooting voor 1922, voor dezen post hetzelfde bedrag van f 65 000,— werd aangevraagd en dat hiertegen bij de schriftelijke behandeling van die begrooting, door de Afdeelingen van den Kolonialen Raad geen bedenkingen werden gemaakt.

In antwoord op de vraag, of, indien er een geregelde verbinding is, de route via Porto-Rico—St. Thomas niet veel korter en goedkooper is en of de „Estelle", wanneer werkelijk blijkt, dat zij voor vervoer van passagiers ongeschikt is, niet beter afgeschaft kan worden, zij medegedeeld dat genoemde schoener niet ongeschikt is voor het vervoer van passagiers, al voldoet zij niet aan alle eischen van geriefelijkheid, die aan een stoomschip zouden mogen worden gesteld.

Het zal daarom niet aangaan de „Estelle" uit de vaart te nemen, aangezien een rechtstreeksche verbinding tusschen Curaçao en de Bovenwindsche eilanden voor eene behoorlijke bestuursuitvoering noodzakelijk is. Ook als algemeen communicatiemiddel, vooral voor den minderen man, is de „Estelle" een uitkomst.

Ad art. 23. Het Bestuur stelt zich voor het gehalte der politie te verbeteren door de manschappen een meer menschwaardig bestaan te geven, o. a. door een betere regeling van den dienst door invoering van het z. g. tweeploegenstelsel, waardoor zij meer en geregelder rusttijden zullen hebben.

Het heeft inderdaad in de bedoeling gelegen, om een jong Inspecteur te laten uitkomen, die belast zou worden met de praktische en theoretische opleiding van politieagenten. Sinds 1908 was men in Nederland doende om een dergelijk ambtenaar uit te zenden, doch zonder resultaat, tot ten slotte de tegenwoordige titularis zich aanbood. Deze Inspecteur heeft sinds eenigen tijd de bedoelde opleiding ter hand genomen. Zij, die opgeleid worden, zijn als politie-agent reeds in tijdelijken dienst, zoodat aan hen geen vergoeding gedurende den duur dezer opleiding behoeft te worden toegekend.

Ad artt. 48 en 50. De post voor draadlooze telegrafie op Daniel wordt gebruikt als ontvangstation, hoofdzakelijk voor persberichten en voor proefnemingen met Nederlandsch-Indië en Suriname. Overwogen wordt of opheffing van dezen post mogelijk is, en, zoo dit geschieden kan, zal daartoe worden overgegaan.

Ad art. 60a. Ondergeteekende was ten zeerste verbaasd te vernemen, dat boven de door hem thans voorgestelde regeling de voorkeur werd gegeven aan den bestaanden toestand, waarbij, zonder den Raad te kennen, aan eene particuliere vereeniging — zij het ook in bedekten vorm — een subsidie werd verleend.

Ad art. 62b. Bij het ontwerpen van eene begrooting mag men niet optimistisch wezen en dient men met alle mogelijkheden rekening te houden.

Verwacht wordt, dat in de toekomst, naast de subsidie van ongeveer f 1 400 000,— die op Holland moet worden getrokken, de K. W. I. Maildienst, de Curaçaosche Petroleum Maatschappij en de Mijnmaatschappij Curaçao groote bedragen uit Holland moeten ontvangen, waartegen het bedrag, dat in Holland en Amerika moet worden betaald, niet opweegt. Er zal dus voortdurend een groot aanbod van Nederlandsche wissels zijn en dit aanbod zal aanleiding zijn van een lagen koers op Nederland en wel tot ongeveer 98%.

Handhaving van den post is dus gewenscht.

Ad Artikel 71. Ondergeteekende betreurt het ten zeerste, dat de meeste leden niet bereid zijn de kosten van de gelijkstelling goed te keuren. Deze kosten komen blijkens de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag op de begrooting voor

1922 feitelijk langs den weg van de Rijksbijdrage ten laste van het Moederland.

De subsidie voor het personeel, werkzaam aan de bijzondere scholen, die thans voor een uitkeering uit de koloniale kas in aanmerking komen, zou volgens artikel 2 van het K. B. van 23 Juli 1913 No. 45 (P. B. No. 47) voor 1923 f 67 300,— beloopen. Deze raming gaat, evenals die voor artikel 71 *a.*, uit van het aantal leerlingen, dat begin Januari 1922 op die scholen was ingeschreven en van het aantal op dat tijdstip aan bedoelde scholen verbonden leerkrachten. Aannemende, dat de Afdeelingen met de gewone subsidie, die volgens bovenstaand K. B. bedoelen, dan zal het gevraagde verschil bedragen f 111 950,—

Ad Art. 75. Moge het vaak openen der gelegenheid tot het afleggen van examens in zekeren zin in het geldelijk belang der candidaten geacht worden, voor het peil, waarop het examen staat, is het minder gewenscht. De candidaten zullen zich beter voorbereiden, wanneer zij weten, dat zij eerst na een jaar opnieuw examen kunnen afleggen. Dit komt het onderwijs ten goede. Een groot deel der candidaten is reeds bij het onderwijs werkzaam. Om examen af te leggen moeten zij vaak uit hun klassen, wat vooral van langen duur kan zijn voor de candidaten van andere eilanden. De leden der examencommissie en de deskundigen werden bij de vroegere inrichting der examens, meer dan in het belang van het onderwijs te achten is, aan hun gewone werkzaamheden onttrokken. Deze overwegingen hebben, meer dan de kostenbesparing, die er vermoedelijk het gevolg van zal zijn, geleid tot de wijziging van het examenbesluit.

Ad Art. 76. Het wil ondergeteekende voorkomen, dat de economische toestand niet alleen het al of niet verstrekken van schoolvoeding en —kleeding beheerscht. In Nederland en andere landen is zij in verband met leerplicht wettelijk voorgeschreven en beoogt dan beteugeling van schoolverzuim en bevordering van schoolbezoek. Van dat standpunt beschouwd zal schoolvoeding en —kleeding aan economisch zwakkeren verstrekt kunnen en moeten worden, ook al is de algemeene economische toestand gunstig of voldoende te nemen. Met deze bedoeling werd, hoewel de kolonie nog geen leerplicht kent, voor het dienstjaar 1920 een post voor schoolvoeding en —kleeding op de begrooting gebracht, doch Uw Raad heeft dien post afgevoerd. Toen deze voor het volgende dienstjaar opnieuw op de begrooting werd geplaatst, heeft Uw Raad er zich mede kunnen vereenigen, zij het ook geheel los van de leerplichtkwestie.

Juist om te voorkomen, dat op schoolvoeding op ruime schaal zou worden gesteund, werd verlaging van den post mogelijk en noodig geacht, waardoor èn het beginsel èn de bezuiniging werden gediend. Aan de toezegging, dat schoolvoeding in 1923 alleen dan verstrekt zal worden, wanneer de noodzakelijkheid daartoe aan geen twijfel onderhevig is, kan nog worden toegevoegd, dat reeds geruimen tijd op die wijze wordt gehandeld, getuige het geringe bedrag, dat in 1921 is besteed.

Handhaving van het voorgestelde krediet acht ondergeteekende dan ook meer in de lijn van het totstandkomen van dezen post dan afvoering en zoo noodig putten uit den post „Onvoorziene Uitgaven".

Ad art. 78. Daar sedert eenigen tijd bij het Bestuur dezelfde vragen gerezen zijn, als thans door de groepen in Uw Raad geuit worden, konden bij deze begrooting omtrent de stroohoedenvlechtnijverheid geen definitieve plannen worden ontwikkeld.

De vooruitgang van deze nijverheid in de laatste jaren door de gouvernementsbemoeiing onder leiding van den heer Henriquez dient erkend. Er is dus geen reden alles plotseling te staken.

Vlechtonderricht aan de meisjes op de volksscholen behoort tot het meest practische onderwijs. Ieder, die voorstander is van inrichting van het volksonderwijs in practischen zin, zal bezwaarlijk het hoedenvlechten op de scholen willen missen. Waarom dan thans afschaffen, wat vermoedelijk later weer moet worden begonnen?

Hoewel het aantal vlechtsters, die fijnere hoeden kunnen vlechten, belangrijk is toegenomen, zullen ook vlechtleergangen voor oudere leerlingen voorloopig niet kunnen worden gemist,

opdat Curaçao den eenmaal verworven roem in het fijn-vlechten zal kunnen handhaven en de geldelijke voordeelen voor de vlechtsters niet verloren gaan.

Ook in andere dan in het Voorloopig Verslag genoemde bevolkings-centra zullen deze leergangen evengoed op hun plaats zijn.

Naar de grootst mogelijke zuinigheid bij het voorloopig bestendigen van de verschillende leergangen zal worden gestreefd; waar inkrimping mogelijk is en noodig blijkt, zal daartoe worden overgegaan.

Het behoeft wel geen betoog, dat aan de hoofdvlechtsters, van welke sommige reeds jaren met de leiding van leergangen zijn belast geweest, ook in de toekomst, die leiding toevertrouwd zal blijven. De hoofdvlechtster van den hoofdleergang op Pietermaai, Mej. Crefte, zal met den titel „eerste vlechtonderwijzeres", zoo noodig het werk van de overige vlechtonderwijzeressen kunnen nagaan op door den Inspecteur van het Onderwijs nader te bepalen wijze. Daar allen haar oud-leerlingen zijn, kan daartegen niet het minste bezwaar bestaan.

Wat het commercieele betreft, zal de industrie op eigen wieken moeten drijven. Vertrouwd wordt, dat het particulier initiatief zeker niet zal nalaten in deze het noodige te verrichten.

Ad art. 80. Omtrent de gouvernementsboekerij en leeszaal koestert het Bestuur geen andere verwachtingen, dan dat die inrichting zal bijdragen tot verhooging van de volksontwikkeling. Onder meer wordt daarin een middel gezien om vooral goede Nederlandsche lectuur te brengen onder het bereik van hen, die de middelen niet of in onvoldoende mate bezitten om zich die lectuur te verschaffen. Voorts zal door de uitleenboekerij zoowel als de leeszaal de gelegenheid geopend worden het op school geleerde te onderhouden en uit te breiden, niet het minst het Nederlandsch. Dat de boekerij eenigszins aan die verwachtingen zal beantwoorden mag worden besloten uit het feit, dat tijdens het inrichten van de boekerij aan 32 personen van verschillenden maatschappelijken stand 372 boeken ter lezing werden verstrekt.

Ad art. 85. De Koloniale Raad heeft zich destijds uitgesproken voor het behoud van den landbouwkundigen dienst op de Bovenwindsche eilanden. Ondergeteekende acht deze meening juist. Wel is waar zijn die eilanden klein, maar zij zijn vrijwel geheel aangewezen op landbouw. Het klimaat leent zich daar trouwens ook beter voor landbouw dan op de Benedenwindsche eilanden. Het ligt in de bedoeling van ondergeteekende den hulplandbouwkundige over te plaatsen naar St. Eustatius, waar hij speciaal den kleinen man met zijn voorlichting moet bijstaan.

Ad art. 89. Het verbaasde ondergeteekende, dat slechts een paar leden zich voor de kredieten voor buitengewone maatregelen tot bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt, en dan nog tot ten hoogste een bedrag van f 10 000,—, uitspraken. In 1920 werd immers door den Kolonialen Raad met algemeene stemmen aangenomen een voor deze doeleinden op de wenschelijkheidsbegrooting uitgetrokken post, waarbij, over drie jaren verdeeld, nog veel belangrijkere kredieten werden aangevraagd.

Nu van bestuurswege met bedachtzaamheid en voorzichtigheid de plannen, als ontwikkeld in de toelichting, betrekking hebbende op bedoelden post van de wenschelijkheids-begrooting voor 1920, werden uitgevoerd, had ondergeteekende zeker geen tegenstand verwacht.

Ad art. 90. Hoewel katoen een zeer wisselvallig product is en de oogst vaak tegenvalt, kan toch gezegd worden, dat de katoenbouw in vele opzichten op de Bovenwindsche eilanden een middel van bestaan is. Het is van belang, dat de kleine man, zoolang geen andere cultuur gevonden is, die beter voldoet, katoen blijft verbouwen en door het Gouvernement gesteund wordt met voorschotten, waarop in het algemeen niet veel verloren is geworden.

Ad art. 92a. De opmerking betreffende het traktement van den Directeur van den Openbaren gezondheidsdienst is door ondergeteekende reeds beantwoord bij de algemeene beschouwingen.

Ook ondergeteekende betreurt het, dat het meerdere malen noodzakelijk is gebleken bij uitzending van ambtenaren aan hen hoogere bezoldigingen toe te kennen, dan die bij de bestaande traktementsregeling voor hunne betrekkingen bepaald. Dit is echter altijd alleen dàn geschied, wanneer gebleken was, dat aanvulling van opengevallen vacatures anders niet mogelijk was.

Het is inderdaad wenschelijk gebleken, dat aan het hoofd van den Openbaren gezondheidsdienst een medicus-bacterioloog seroloog-hygienist geplaatst is, dit vooral in verband met het feit, dat hij ook aan het hoofd staat van den quarantaine-dienst. Het is den Directeur van den Openbaren gezondheidsdienst bij artikel 9 van de verordening van den 7n. December 1917, P. B. No. 44 uitdrukkelijk ontzegd particuliere praktijk uit te oefenen. Wijziging dier bepaling komt ondergeteekende niet gewenscht voor.

Ondergeteekende meent het te mogen betwijfelen of de geneeskundigen, die in de Willemstad practijk uitoefenen, genegen zouden zijn om voor f 7 200,— 's jaars zich in de buitendistricten van Curaçao of op een der eilanden buiten Curaçao te gaan vestigen. Trouwens in Willemstad bestaat ook behoefte aan geneeskundigen.

Ad Art. 130a. Na een opnieuw ingesteld onderzoek is gebleken, dat de lekkages in het dak van de districtmeesterswoning op Rust optreden op plaatsen waar de beide dakvlakken met verschillende helling tegen elkaar grenzen.

Deze lekkages zijn ook zonder het aanbrengen van een nieuw dakbeschot op te heffen. De bewoonbaarheid zal echter door het aanbrengen daarvan verbeterd worden. De warmteuitstraling van de pannen zal aanmerkelijk worden opgeheven.

De helling van het dak is niet groot, maar nog wel als voldoende te beschouwen.

Ad art. 130e. en f. De kredieten bij deze posten aangevraagd zijn niet bij vergissing op de daarbij uitgetrokken bedragen van f 10 000,— en f 35 000,— gesteld, maar zijn de resultaten van de berekeningen door den vorigen directeur van Openbare werken gedaan van de kosten voor de herstelling van de hier bedoelde straten. Daar de mogelijkheid bestaat, dat het Gouvernement in 1923 voor den aanleg van wegen asphalt zal kunnen betrekken, ligt het in de bedoeling de wegen in het stadsdistrict te asphalteeren. De Heerenstraat zal dus niet met „scoriaebricks" bestraat worden, zooals in de toelichting bij onderdeel *e.* van artikel 130 is medegedeeld. In verband hiermede is bij Nota van Wijzigingen het krediet f 2 000,— lager gesteld.

Aangezien het krediet voor gewoon onderhoud en herstelling van straten en wegen in het stadsdistrict voor 1923 verhoogd is van f 8 000,— op f 12 000,—, zal, naar het oordeel van den waarnemenden directeur van Openbare Werken, de herstellingen van den Scharlooweg, die door de voorloopige herstellingen reeds in vrij goeden staat is gebracht, uit het bedoeld krediet kunnen worden bestreden. Door het besproeien met asphalthoudende olie zal tevens de weg minder stoffig zijn en de levensduur verlengd worden. Bij Nota van Wijzigingen zal daarom worden voorgesteld den post van f 35 000,— voor de herstelling van den Scharlooweg te laten vervallen. In plaats hiervan zullen kredieten worden aangevraagd voor de geheele vernieuwing van de Breedestraat; te weten: voor de stad f 10 000,— en voor de overzijde f 20 000,—. Ondergeteekende meent hier, kortheidshalve, te mogen verwijzen naar de toelichting bij genoemde nota verstrekt.

In de voor de herstelling van de Heerenstraat en de Breedestraat aangevraagde bedragen zijn ook begrepen de aanschaffingskosten van de asphalteerinrichting.

Met het oog op het toenemend autoverkeer zal bij de herstelling van straten voor de gebroken steen een steensoort genomen worden, dat harder is en minder vlug slijt dan de recente koraalstokken, die thans gebruikt worden.

Indien de bovengenoemde wegen geheel vernieuwd worden, zullen bij verordening bepalingen omtrent maximum belasting en velgbreedte van autotrucks en minimum dikte van de massieve rubberbanden daarvan en ook omtrent den afvoer van regenwater van de daken naar de goten langs de straten, in het leven moeten worden geroepen.

Ad art. 131b. Het is een vergissing van den Kolonialen Raad te meenen, dat bij indampen van zeewater de waardevolle meststof salpeter ontstaat.

Wanneer de wegen te weinig tonrond zijn, zal na de besproeiing het zeewater *op de wegen* gaan indampen en zullen ten slotte zouten achterblijven. (1 K.G. zeewater geeft bij indamping ± 36 à 37 gr. zout.)

Wanneer er niet voortdurend gesproeid wordt, zal door het verkeer het zout met de stof vermengd worden en is het niet onmogelijk, dat dit mengsel van de wegen wordt weggeblazen.

Neemt men in aanmerking het droge klimaat van Curaçao en den sterken wind, dan zou er ongetwijfeld voortdurend met zeewater gesproeid moeten worden om de wegen stofvrij te houden.

Ondergeteekende voelt daarom weinig voor het sproeien met zeewater. Het lijkt hem gewenschter te sproeien met wegolie waarvoor bij Nota van Wijzigingen een krediet van f 8 000,— wordt aangevraagd. Het besproeien behoeft maar een paar maal in het jaar te geschieden. Mocht voor den prijs van f 6 000,—, die ondergeteekende niet te hoog voorkomt, geen auto-sproeiwagen voor olie verkregen kunnen worden, dan zal een eenvoudige treksproeiwagen aangekocht worden die door ezels of de stoomwals getrokken kan worden. In het laatste geval zal de stoom van de wals tevens dienen om de olie te verwarmen.

Ad art. 131c. De vrachtauto van het Departement van Openbare werken is overgedragen aan den Mijnbouwkundigen dienst om den Chef en de materialen van dezen dienst te vervoeren.

Het Departement van Openbare Werken heeft een nieuwe vrachtauto noodig o. a. om de gebroken steen voor de wegen en materialen voor de gouvernements-gebouwen buiten het stadsdistrict te vervoeren.

Ad art. 131e. De armoede in St. Eustatius is groot en vele van de armen aldaar hebben geen behoorlijk onderdak. Hierin moet voorzien worden. Al schijnt het bedrag van f 7 000,— hoog, de uitgave is strikt noodzakelijk. Getracht zal worden, ook bij het uitvoeren van dit werk, zooveel mogelijk te bezuinigen.

Ad art. 134a. Bij G. B. dd. 17 Mei 1921 werd de mijningenieur de heer G. J. H. Molengraaff, belast met de waarneming der betrekking van mijningenieur in de kolonie Curaçao.

Bij G. B. van 21 Juni 1921 werd deze mijningenieur benoemd tot Chef van den Mijnbouwkundigen dienst in de kolonie Curaçao en tevens belast met de geohydrologische onderzoekingen en het bodemonderzoek in de kolonie Curaçao.

Op 21 Juni 1921 werd met het onderzoek van het 4e en 5e district aangevangen.

Daar de geologische bouw van het eiland nog niet geheel bekend was, werd begonnen met een geologische verkenning van het N. W. deel. Bij deze verkenning kwam de mijningenieur tot het inzicht:

1o. dat de diabaas niet ouder, maar jonger is dan het plooiingsgebergte;

2o. dat door tectonische oorzaken de onverweerde diabaas niet spleetvrij is;

3o. dat in 't algemeen het grondwater in het plooiingsgebergte een slechtere samenstelling heeft dan het grondwater in de diabaas.

Met het oog op de watervoorziening van het 4e en 5e district werd besloten de grens tusschen de diabaas en het plooiingsgebergte in kaart te brengen.

Wat het mijnbouwkundig onderzoek betreft: er werden eenige monsters van kwartsgangen genomen en het mangaan voorkomen op de plantage Knip bezocht.

Het voorkomen van kool op de plantage Zevenbergen zal nog geologisch onderzocht worden.

De mogelijkheid van het voorkomen van petroleum in het gedeelte van het plooiingsgebergte dat werd bezocht, bleek ijdel te zijn.

Daar in Curaçao nog dikwijls gedacht wordt aan de mogelijkheid van waterwinning door middel van artesische putten acht ondergeteekende het niet ondienstig om hier in het kort de meening van den mijningenieur weer te geven.

Onder bepaalde omstandigheden is er artesisch water uit sedimentaire gesteente te verkrijgen.

Het gesteente zal een voldoende doorlaatbaarheid moeten bezitten; van het gebied, waar veel neerslag valt of rivieren stroomen, naar het gebied waar men het water wil aanboren, moeten hellen; ingesloten zijn tusschen ondoorlaatbare lagen en ten slotte mogen tusschen de genoemde beide gebieden geen dislocaties aanwezig zijn, waardoor het water in de laag kan ontsnappen. Geen van deze voorwaarden worden op Curaçao vervuld.

Den Mijningenieur werd ook opgedragen op de plantage Mount Pleasant onderzoekingen te doen in verband met de watervoorziening van Willemstad.

Ad art. 153. Het was ondergeteekende aangenaam, dat hij zich in het algemeen met de beginselen, door den Kolonialen Raad ontwikkeld, kon vereenigen. In de eerste plaats onderschrijft hij de opvatting, dat verhooging der inkomsten der ambtenaren noodzakelijk is en dat loon naar arbeid gewenscht is; te meer waar verschil tusschen gezinshoofd en niet-gezinshoofd aanleiding kan geven tot misbruik. Ondergeteekende stelt zich ook voor, inkrimping van het personeel en verlenging der kantooruren van 8—12 en 1—4 in te voeren. Hij heeft trouwens reeds sedert zijn optreden getracht op personeel te bezuinigen waar dit mogelijk was. Het beginsel van den Kolonialen Raad, waarbij de periodieke verhoogingen worden afgeschaft, acht ondergeteekende echter geheel onjuist. Bij deze afschaffing zouden verscheidene ambtenaren te lang op hetzelfde bedrag blijven staan en is de overgang van de eene betrekking in de andere te groot. Het systeem van periodieke verhoogingen is aanvaard en overneming van de voorstellen van den Kolonialen Raad zou terugtreding zijn. Wat de vereenvoudiging ter zake van de afschaffing daarvan betreft, waarover Uwe Raad zoo hoog opgeeft, zij gestipuleerd, dat de Raad alleen tusschen de f 600,— en f 1 008,— *tien* verschillende bezoldigingen heeft uitgetrokken. Tusschen de f 1 008,— en f 1 500,— *elf* verschillende bezoldigingen. De regeling kent salarissen van f 528,—, f 540,—, f 600,—, f 650,— (ook deelbaar door twaalf?) f 720,—, f 756,—, f 800,— (ook deelbaar door twaalf?) f 810,—, (ook deelbaar door twaalf?) f 840,—, f 900,—, f 984,— en f 1 008,—. De betrekkingen schijnen door den Raad zeer minitieus gewogen te zijn, waar verschillen van één of enkelen guldens per maand tot uiting zijn gebracht.

De ambtenaren, die door ondergeteekende in schaal 1 samengebracht zijn, krijgen, volgens de regeling van het Raad, elk een verschillend salaris, varieerende tusschen de f 480,— en f 1 076,—. Hun salarissen zijn respectievelijk: f 528,—, f 600,—, f 720,—, f 480,—, f 840,—, f 756,—, f 810,—, f 1 076,— en f 900,—. Een en ander lijkt toch verre van eenvoudig.

De Raad heeft te veel gekeken naar wat bepaalde personen momenteel verdienen, zonder een systeem te ontwikkelen rekening houdende met de wisseling van personen. Tot deze handelwijze was voor den Raad te minder aanleiding, waar hij, evenals ondergeteekende, vooropstelt, dat een ieder behouden moet wat hij heeft. Wat de afschaffing van periodieke verhoogingen betreft, zij nog vermeld, tot hoe groote onbillijkheden deze regeling aanleiding geeft. Voor het hoofd van de Emmaschool, die een eervolle loopbaan van 32 dienstjaren achter den rugheeft, wordt f 2 400,— uitgetrokken, waardoor hij gelijk staat met de jongste onderwijzeres, die in 1920 de normaallessen heeft afgeloopen en nauwelijks een jaar in de school staat. De handhaving der vier klassen in de onderwijs-verordening brengt mede, dat met de eischen voor de benoeming tot 2de en 1ste klasse rekening wordt gehouden met de bij-akten. Het verschil tusschen 3de en 2de klasse bedraagt f 1 600,—, waarmede het *bezit* van twee bij-akten, misschien voor de school van geen enkele waarde, wordt betaald, hetgeen aanleiding zal geven, dat jongere en zelfs oudere leerkrachten tijdelijk buiten betrekking gaan om voor de nog ontbrekende akten ter benoeming tot 2de klasse, te studeeren, waar die studie immers f 1 600,— rente opbrengt. De school heeft daarvan geen voordeel te verwachten, alleen zal dit tot gevolg hebben: enorme verhooging der uitgaven, daar eerlang hetzelfde ook voor het bijzonder onderwijs zal moeten worden toegepast. Veel verlof, veel examens, groote uitgaven en geen beter onderwijs zullen de resultaten zijn. Voorts is een onjuiste verhouding ontstaan tusschen de bezoldiging van den Inspecteur van het Onderwijs en die van de onderwijzers 1ste klasse, doordat de laatsten ook toelagen voor het *gebruik* van bijakten ontvangen. De hoofden

van de Mulo-scholen zullen meer salaris ontvangen dan de Inspecteur van het Onderwijs,

Een enkele maal trekt de Raad voor eenzelfde betrekking verschillende bezoldigingen uit; o.a. voor den seiner bij de Draadlooze Telegrafie drie verschillende bezoldigingen; nl.: f 3 000,—, f 2 400,— en f 2 100,— en voor de commiezen f 4 008,— en f 3 504,—. Hier geeft dus de Raad eenerzijds toe, dat een uniform-regeling fout is, maar aanvaardt een systeem, waarbij de kansrekening een belangrijke rol speelt. Evenmin is bij de regeling getracht om in de chaos van betrekkingen eenheid te brengen, o.a. door bijv. het voor de overige eilanden onbillijke instituut van koloniale schrijvers op te heffen en deze ambtenaren in het algemeene bureau-ambtenarenkorps op te nemen, terwijl voor alle bijbetrekkingen afzonderlijke bezoldigingen gehandhaafd zijn gebleven.

Hoewel nog zeer vele opmerkingen over de regeling zouden kunnen worden gemaakt, meent ondergeteekende met het vorenstaande te kunnen volstaan.

Het spijt ondergeteekende, dat de Koloniale Raad geen kritiek over *zijn* salarisregeling heeft uitgeoefend. Hij wil gaarne toegeven, dat de door hem ontworpen regeling verre van ideaal is, maar hij heeft bij die regeling de belangen van de schatkist niet uit het oog verloren. Hij stelt zich voor, om, in overleg met de ambtenaren, de noodzakelijke wijzigingen daarin aan te brengen, maar de regeling, ontworpen door den Kolonialen Raad, acht hij ten eenenmale onaannemelijk.

Willemstad, den 27n. April 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—30.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

Nota van wijzigingen.

No. 14.

1° In de Ontwerp-verordening.

Artikel 1.

VIIIste Afdeeling.

Openbare werken.

Onderhoud, herstelling en nieuwe werken.

Aan den tekst van onderartikel 129 worden toegevoegd de woorden: ,,zoomede oliebesproeiing van de wegen in het stadsdistrict'' en het bedrag uitgetrokken bij dit onderartikel wordt verhoogd met f 8 000,— en gebracht op f 42 800,—.

Het bedrag uitgetrokken bij onderartikel 130 wordt verhoogd met f 5 000,— en gebracht op f 73 500,—.

Het bedrag uitgetrokken bij onderartikel 131 wordt verhoogd met f 17 000,— en gebracht op f 37 100,—.

Het totaal der VIIIste afdeeling wordt gebracht op f 350 528,—.

Het totaal der afdeelingen wordt gelezen f 2 732 223,—.

In het ,,Algemeen Overzicht'' wordt het bedrag der voor de VIIIste afdeeling geraamde uitgaven gebracht op f 350 528,— en het bedrag der voor Curaçao geraamde uitgaven op f 1 023 455,—, terwijl het totaal der uitgaven van dat Overzicht gebracht wordt op f 2 732 223,— (op twee plaatsen).

Het slotcijfer van het ontwerp wordt gelezen:

Twee millioen zeven honderd twee en dertig duizend twee honderd drie en twintig gulden.

2° In den uitgewerkten en toelichtenden staat.

VIIIste Afdeeling.

Openbare werken.

Onderhoud, herstelling en nieuwe werken.

(1) Aan den tekst van artikel 129 worden toegevoegd de woorden: ,,zoomede oliebesproeiing van de wegen in het stadsdistrict''.

Aan genoemd artikel 129 wordt een nieuw onderdeel toegevoegd, luidende:

,,c. besproeiing van de wegen in het stadsdistrict met as-
,,phalthoudende olie ..... f 8 000,—''.

Het bedrag bij bovengenoemd artikel uitgetrokken wordt verhoogd met f 8 000,— en gebracht op f 42 800,—.

(2) Onderdeel *e* van artikel 130 wordt verlaagd met f 2 000,— en gebracht op f 8 000,—.

(3) De tekst van onderdeel *f* van artikel 130, zooals hij thans luidt, vervalt en instede daarvan wordt gelezen:

,,geheele vernieuwing van de verharding van de Breedestraat (stad) en Breedestraat (overzijde)''.

Het bedrag, uitgetrokken bij genoemd onderdeel *f* wordt verlaagd met f 5 000,— en gebracht op f 30 000,—.

(4) Aan artikel 130 wordt een nieuw onderdeel toegevoegd, luidende:

„*gbis.* buitengewone herstelling van den weg van het Militair Hospitaal naar Siberie .... f 12 000,—".

Het totaal van artikel 130 (Curaçao) wordt verhoogd met f 5 000,— en gebracht op f 62 400,— en het totaal van het geheele artikel 130 wordt verhoogd met f 5 000,— en gebracht op f 73 500,—.

(5) Aan artikel 131 wordt een nieuw onderdeel toegevoegd, luidende:

„*cbis.* verplaatsing en uitbreiding van de smederij en herstellingswerf van Openbare werken ..... f 17 000,—."

Het totaal van artikel 131 (Curaçao) wordt verhoogd met f 17 000,— en gebracht op f 25 900,—, en het totaal van het geheele artikel 131 wordt verhoogd met f 17 000,— en gebracht op f 37 100,—.

Het totaal der VIIIste afdeeling wordt gebracht op f 350 528,—.

In het Overzicht der VIIIste afdeeling wordt het bedrag der voor Curaçao geraamde uitgaven gebracht op f 267 412,— en het totaal van de bedragen van dat Overzicht op f 350 528,—.

In het „Algemeen Overzicht" wordt het bedrag der voor de VIIIste Afdeeling geraamde uitgaven gebracht op f 350 528,— en het bedrag der voor Curaçao geraamde uitgaven op f 1 023 455,— terwijl het totaal der uitgaven van dat Overzicht gebracht wordt op f 2 732 223,— (op twee plaatsen).

3° In de raming der middelen en inkomsten.

Tengevolge van de thans voorgestelde wijzigingen in de ramingen der uitgaven wordt de raming van de bijdrage uit 's Rijksschatkist tot aanvulling van de koloniale middelen verhoogd met f 30 000,— en gebracht op f 1 253 573,—.

Toelichtingen.

(1) Het krediet van f 8 000,— wordt aangevraagd ten einde de wegen in het stadsdistrict, in plaats van met zeewater, met asphalthoudende olie te besproeien. Behalve dat dit een afdoende manier van stofbestrijding is, heeft zij nog het voordeel, dat de levensduur van de wegen erdoor wordt verlengd. De besproeiing zal, om tot goede resultaten te leiden, tweemaal per jaar moeten geschieden.

(2) Van het voornemen om de Heerenstraat met „scoriae bricks" te bestraten is afgezien. Het ligt in de bedoeling in die straat een „asphaltic concrete" weg aan te leggen. Door deze wijziging zal eene bezuiniging van f 2 000,— worden verkregen, waarom voorgesteld wordt het voor dit werk toegestaan krediet van f 10 000,— terug te brengen op f 8 000,—.

(3) Voorgesteld wordt, het krediet van f 35 000,—, bij artikel 130 *f* aangevraagd voor het vernieuwen van de verharding van den Scharlooweg, zoomede het aanbrengen van kantlagen en het verbeteren van de afwatering van dezen weg, te laten vervallen. Uit het verhoogde krediet voor gewoon onderhoud en herstelling van de straten en wegen in het stadsdistrict zal de Scharlooweg, die reeds belangrijke herstellingen heeft ondergaan, wel verder in orde kunnen worden gebracht. Door de voorgenomen besproeiing met asphalthoudende olie zal ook van dezen weg de levensduur verlengd worden.

Verder wordt voorgesteld bij ditzelfde onderdeel *f* van artikel 130 een krediet toe te staan van f 30 000,— voor het aanleggen van „asphaltic concrete" wegen in de Breedestraat (stad) en de Breedestraat (overzijde). De huidige verharding van deze straten is tegen het drukke verkeer niet bestand. De reparatiekosten zijn daardoor zeer hoog. De aanlegkosten

van ,,asphaltic concrete'' wegen zijn hooger dan die van macadamwegen, maar eerstgenoemde wegen zijn tegen zwaarder en druk verkeer beter bestand. De levensduur is ook veel langer en de onderhoudskosten zijn geringer.

(4) Door het drukke autoverkeer en den abnormaal grooten regenval op het einde van 1921 en in het begin van 1922 is de weg tusschen het Militair Hospitaal en de plantage Siberie op verscheidene plaatsen geheel vernield. Eene herstelling van dezen weg is dringend noodig. De uitgaven van deze buitengewone herstelling worden geraamd op f 12 000,—.

(5) De tegenwoordige smederij en herstellingswerf van Openbare werken, gelegen aan het Rifwater, voldoet niet aan behoorlijke eischen. Niet alleen is deze niet voor het publiek af te sluiten, maar de inrichting is tevens geheel onvoldoende uitgerust en er bestaat voor uitbreiding geen gelegenheid. Het eerste feit heeft tot gevolg, dat contrôle bijzonder moeilijk is en dus de mogelijkheid niet uitgesloten is, dat voor particulieren, zonder toestemming van den Directeur van Openbare werken, werkzaamheden worden verricht, verschillende gouvernementsgoederen verloren raken, terwijl ook de arbeidsprestatie eronder lijdt.

Een behoorlijke smederij dient te hebben : een aandrijfmotor, een boormachine en draaibanken. De tegenwoordige bezit dergelijke werktuigen niet of onvoldoende en nu het aantal gouvernementsvaartuigen tot zes wordt uitgebreid zijn deze werktuigen onmisbaar. In verband hiermede acht ondergeteekende het noodzakelijk de werkplaatsen over te brengen naar het gouvernementsterrein aan het Waaigat, beoosten den van den Brandhof-brug en ten zuiden van de van den Brandhof-straat, waar gelegenheid bestaat tot uitbreiding van de smederij tot een behoorlijke herstellingsplaats.

De kosten voor het verplaatsen en het maken van een nieuwe smederij, 2 afdaken en van de hellingen, alsmede die voor de aanschaffing van de noodige werktuigen worden begroot op f 17 000,—.

Willemstad, den 27n. April 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—30.

Verordening van den ....., waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923.

Eindverslag.

Nº 15.

Aangezien de begrooting reeds binnen enkele dagen in openbare behandeling moet komen, wenschten de Afdeelingen zich hier tot eenige korte opmerkingen te bepalen en blijven punten onbesproken, die anders hierin eene bespreking zouden hebben gevonden.

Volgens de Memorie van Antwoord moet het streven tot bezuiniging blijken uit het feit, dat voor 1923 ruim f 94 000,— lager geraamd is dan voor 1922; doch de opmerking moet gemaakt worden, dat vrijwel alle nieuwe werken van de begrooting zijn afgevoerd en in de Nota van Wijzigingen weer nieuwe credieten worden aangevraagd.

Daar de Afdeelingen inzage van de rapporten van den Heer Elhorst toch wenschelijk achtten, werd alsnog overlegging daarvan verzocht, al mochten zij naar het oordeel van het Bestuur van dien aard zijn, dat kennisneming van den inhoud daarvan voor den Raad niet van belang zal zijn.

In de onlangs in den Raad behandelde verlofsregeling is de bepaling opgenomen, dat ambtenaren met verlof wegens ziekte buiten Amerika doorgebracht slechts met vergunning van den Minister van Koloniën een openbare of particuliere betrekking mogen aannemen. En naar verluidt, is zeer onlangs met uitbreidende toepassing van het aan die bepaling ten grondslag liggend beginsel, een ambtenaar wien op grond van tien jaar onafgebroken dienst een jaar verlof was verleend, niet aangewezen voor een ambt, waartoe hij was voorgedragen, omdat de betrokken persoon zich ook gedurende dezen verloftijd rust moest gunnen. Waar aan den eenen kant zoo op den gezondheidstoestand van ambtenaren wordt gelet, doet het aan den anderen kant vreemd aan, dat de heer Elhorst, die een door hem bij de politie in zijn Vaderland bekleede betrekking om gezondheidsredenen met pensioen verlaat, naar deze kolonie gezonden wordt om hier een functie bij de politie uit te oefenen en dit te meer, daar er eigenaardige geruchten zijn opgedoken omtrent de voorgeschiedenis van dit aftreden om gezondheidsredenen en de zaak in den Amsterdamschen gemeenteraad ter sprake is gebracht.

Bij de bespreking omtrent den Openbaren Gezondheidsdienst werd de opmerking gemaakt, dat de Gezondheidscommissie al geruimen tijd geen vergadering schijnt te houden.

Betreffende het ontslag van den heer Henriquez gaven verscheidene leden als hunne meening te kennen, dat waar de heer Henriquez te voren niet over deze zaak is gehoord een langere termijn dan van ongeveer 6 weken in acht had moeten worden genomen.

De afdeelingen spraken hare verwondering uit over de mededeeling in de Memorie van Antwoord: „Daarna verzocht hij (de heer Van der Breggen) den 30n. December, zonder dat intusschen iets bijzonders was voorgevallen, ontslag met ingang van 1 Januari 1922" daar er blijkens de gouvernements-missive van den 24 April 1922 Nº 1405 en de door den

heer Van der Breggen aan den Raad ingediende stukken wel iets bijzonders schijnt te zijn voorgevallen.

Het is te voorbarig nu al een civiel-ingenieur te laten uitkomen omdat wanneer eenmaal zal zijn vastgestsld waar een voldoende hoeveelheid water van deugdelijke samenstelling voor Willemstad te verkrijgen is het Departement van Openbare Werken veel te ontwerpen zal krijgen, o.a. filterbassins en een watertoren, verder het berekenen en leggen van buisleidingen eventueel het berekenen van een stuwdam. Als het zoover is, meenen de afdeelingen, is het tijd genoeg om naar een bekwaam vakkundige uit te zien en inmiddels spaart de koloniale kas duizenden uit.

Verder staat in de Memorie van Antwoord te lezen: ,,In studie zal genomen moeten worden: de herstelling van de kaden, de verbinding tusschen de stad en de Overzijde. De koloniale kas zou er zeker niet bij gebaat zijn, wanneer deze werken door amateurs werden opgezet en uitgevoerd.''

Gaarne zag men dat het Bestuur zich hieromtrent nader verklaarde.

De afdeelingen hebben nimmer gevraagd om iemand zonder eenige technische kennis als Directeur van Openbare Werken aan te stellen; het ging, het zij hier herhaald, over het laten uitkomen van iemand met academische of daarmee gelijk te stellen opleiding.

Het militair hospitaal, de Hendrikschool en de Quarantaine etablissementen aan de Caracasbaai zijn door nu wijlen den heer Antoine Martis, een Curaçaonaar zonder academische opleiding, gebouwd.

Het architectonisch schoon en de historische waarde van het bedoelde stukje fortmuur tegenover de Club de Gezelligheid zijn zoo niet zuiver denkbeeldig, dan ten minste miniem. Wordt dat stukje fortmuur nu verwijderd dan wordt onze stad verrijkt met een ruim en gunstig gelegen plein en dit draagt zeker bij tot verhooging van het stadsschoon. Het geheel zal daardoor in geen enkel opzicht lijden.

Te bepalen, dat het autoverkeer slechts van één richting door de poort mag plaats hebben is bezwaarlijk voor het autoverkeer en (vrijwel) onmogelijk voor de autobus, die voor het gouvernementshuis komt keeren en niet door de lage poort bij het postkantoor kan.

En buitendien wordt laatstbedoelde poort des avonds gesloten. Dan kunnen de auto's óf niet meer in óf niet meer uitrijden.

De voorgestelde slooping komt niet alleen de passage door de poort ten goede, maar is ook noodzakelijk met het oog op de stationneerende motorrijtuigen en de menschenmenigte, bij den voet van de brug, die dikwijls opengaat en lang openblijft. Het verkeer *is* daar reeds gevaarlijk.

Met nadruk en beslistheid wijzen de afdeelingen echter de quailficatie ,,vandalisme'' af. Het sloopen van zoo'n sta-in-den-weg kan niet met dien naam worden bestempeld. Of was het wellicht ook vandalisme toen het toenmalig bestuur de wallen liet slechten, die het tegenwoordige Wilhelminaplein met de De Ruyterkade verbonden? En zijn ook in Holland geen wallen geslecht, die in den weg stonden?

Dat het geen vandalisme is aan die muren te komen, moge verder blijken uit het feit, dat onder het Bestuur van Gouverneur De Jong van Beek en Donk een gedeelte van den bovensten rand van den fortmuur in de buurt, waar de kanonnen zijn opgesteld, is afgebroken en later een boog bij den ingang van het Riffort is omvergehaald.

Artikelen.

Ad art. 23. Naar aanleiding van het hier medegedeelde verzocht men te mogen weten wanneer de hier bedoelde opleiding van politieagenten een aanvang heeft genomen en op welke wijze die geschiedt.

Ad art. 62b. Men merkte op, dat hoeveel wissels ook het Gouvernement, de K. W. I. Maildienst, de Curaçaosche Petroleum Maatschappij en de Mijnmaatschappij Curaçao op de

markt brengen, het disconto, zoolang de uitvoer van zilver uit Nederland vrij is, niet veel meer zal zijn dan de onkosten aan dien uitvoer verbonden, welke onkosten nu ruim ½% bedragen zullen.

Ad art. 71. In verband met de onlangs ten deze gevallen beslissing dient het hier aangevraagde bedrag wijziging te ondergaan.

Ad art. 153. Naar aanleiding van de laatste alinea van de Memorie van Antwoord merkte men op, dat de nu ontbonden salariscommissie de ambtenaren reeds in de gelegenheid heeft gesteld hun wenschen kenbaar te maken en het sinds ingetrokken ontwerp–Helfrich op de voorstellen der salariscommissie was gebouwd. Onder deze omstandigheden is naar de meening der afdeelingen het wederom hooren der ambtenaren tijdroovend en onnoodig.

Ad Nota van Wijziging art. 131c. bis.
Men had bezwaren tegen het overbrengen van de gouvernementssmederij naar bedoeld terrein bij de Van den Brandhofbrug, een der weinige kaden toch, die het Gouvernement heeft en gelegen in de kom der gemeente. In het centrum der stad krijgt men dan alle rumoer en drukte aan een zoodanige inrichting verbonden.

Ten slotte werd de aandacht van het Bestuur gevestigd op de onwelriekende geuren, die het Oostelijk gedeelte van het Waaigat verspreidt en werd gevraagd of dit deel niet gedempt zou kunnen worden.

In het vertrouwen, dat het Bestuur de gedane opmerkingen en gestelde vragen vóór of bij de openbare behandeling wel zal willen beantwoorden, achtten de afdeelingen de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 3n. Mei 1922.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

CHARLES ELLIS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—31.

Verordening van den ....., tot heffing eener belasting op het houden van honden, tevens maatregelen bevattende om den overlast te keer te gaan, die aan de ingezetenen van de kolonie Curaçao wordt veroorzaakt door honden, zich bevindende op de openbare straten en wegen, zoomede op voor een ieder toegankelijke particuliere erven.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het gewenscht is op nieuw vast te stellen eene verordening tot heffing eener belasting op het houden van honden, tevens maatregelen bevattende om den overlast te keer te gaan, die aan de ingezetenen van de kolonie Curaçao wordt veroorzaakt door honden, zich bevindende op de openbare straten en wegen, zoomede op voor een ieder toegankelijke particuliere erven;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Er wordt in deze kolonie geheven eene belasting op het houden van honden.

Artikel 2.

Belastingplichtig is de alleen wonende persoon, die in de kolonie een of meer honden houdt, en het hoofd van het huisgezin, waarvan een der leden in dit geval verkeert.

Als houder van den hond wordt degene aangemerkt, die hem, onder welken titel ook, bezit of onder zijn opzicht heeft.

Voor denzelfden hond behoeft door verschillende houders over hetzelfde belastingjaar slechts eenmaal de belasting te worden betaald.

Artikel 3.

De belasting bedraagt vijf gulden 's jaars voor elken hond.

Artikel 4.

Het belastingjaar vangt aan met den 1sten Mei.

De belasting is slechts voor de helft verschuldigd voor een hond, die door den houder in de laatste zes maanden van het belastingjaar is verkregen.

Artikel 5.

De belasting moet door den belastingplichtige eigener beweging ten ontvangkantore zonder eenig biljet af te wachten, worden voldaan in één termijn vervallende vóór of op den 30n. Juni van elk belastingjaar.

Indien de belastingplichtigheid ontstaat na dit tijdstip, dan dient zij onmiddellijk in zijn geheel te worden voldaan.

Artikel 6.

De ontvanger of degene die namens hem ontvangt, is verplicht ter zake van de betaling der belasting quitantie te geven.

Artikel 7.

Voor elken hond waarvoor belasting is voldaan, wordt door of vanwege het plaatselijk hoofd der politie, op verzoek van den belastingplichtige kosteloos een kenteeken uitgereikt. Dit kenteeken wordt jaarlijks door den Procureur-Generaal in de maand April vastgesteld.

Tot primo Juli blijft het kenteeken van het onmiddellijk voorafgaande jaar geldig.

Artikel 8.

Indien in den loop van den termijn van geldigheid het uitgereikte kenteeken is verloren geraakt, kan door of vanwege het betrokken plaatselijk hoofd der politie op aanvraag van den belastingplichtige, tegen vertooning van het bewijs van betaalde belasting en betaling van vijf en twintig cent een nieuw kenteeken worden uitgereikt. Kan het bewijs van betaalde belasting niet worden overgelegd, dan is deze belasting opnieuw verschuldigd.

Artikel 9.

Het kenteeken moet door den hond duidelijk zichtbaar aan den halsband worden gedragen.

Alle honden die op den openbaren weg, alsmede op voor een ieder toegankelijk particulier erf worden aangetroffen zonder van het vereischte kenteeken voorzien te zijn, zijn ter beschikking van de politie en kunnen, indien het noodig wordt geoordeeld, onmiddellijk worden afgemaakt.

Artikel 10.

Houders of beheerders van door het plaatselijk hoofd der politie als gevaarlijk aangewezen honden, zijn verplicht te zorgen dat die dieren niet op de in artikel 9 gemelde plaatsen los loopen, dan voorzien van een muilkorf of muilband, volgens het model door den Procureur-Generaal vastgesteld.

Zoo de honden op de in artikel 9 gemelde plaatsen worden gevonden, zonder dien muilkorf of muilband kunnen zij door de politie worden opgevangen en onmiddellijk worden afgemaakt.

Artikel 11.

Het is den houders en beheerders van honden verboden deze tusschen tien uur namiddags en vijf uur voormiddags zonder geleide op de in artikel 9 genoemde plaatsen te laten losloopen.

Artikel 12.

Honden, die voorzien zijn van een kenteeken en gedurende de in het vorig artikel bedoelde uren en plaatsen zonder geleide los loopende worden gevonden, worden door de politie opgevangen en in bewaring genomen. De opgevangen honden blijven eenmaal vierentwintig uren ter beschikking van den rechthebbende en blijven, indien zij binnen dien tijd door deze niet zijn opgevraagd, ter beschikking van de politie.

Artikel 13.

Hij, die een hond houdt, waarvoor overeenkomstig de artikelen 2, 3 en 5 de belasting niet is betaald, wordt gestraft met een geldboete van ten hoogste twintig gulden.

Hij, die op de in artikel 9 genoemde plaatsen een hond, die van een muilkorf of muilband moest zijn voorzien, zonder muilkorf of muilband laat los loopen, wordt gestraft met een geldboete van ten hoogste tien gulden.

Hij, die artikel 11 dezer verordening overtreedt, wordt gestraft met een geldboete van ten hoogste tien gulden.

De bij deze verordening strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

Artikel 14.

De bewoner van een huis, waarin, of een erf, waarop honden zonder kenteeken in artikel 7 omschreven worden gezien, is, op daartoe gedane vordering van de ambtenaren met

het opsporen van overtredingen belast, verplicht die honden af te geven of te laten afgeven, of uit zijn huis of van zijn erf te verwijderen of te laten verwijderen.

Artikel 15.

Deze verordening kan worden aangehaald onder den titel van ,,*Hondenverordening 1922*''.

Artikel 16.

Bij de inwerkingtreding dezer verordening vervalt de verordening van den 31n. October 1901 (P. B. 1902 Nº 7), zooals laatstelijk gewijzigd bij de verordening van 22 Augustus 1917 (P. B. 1918 Nº 6), en blijven buiten werking alle andere wettelijke regelingen op het heffen van een belasting op het houden van honden, tevens maatregelen bevattende om den overlast te keer te gaan, die aan de ingezetenen van de kolonie Curaçao wordt veroorzaakt door honden, zich bevindende op de openbare straten en wegen, zoomede op voor een ieder toegankelijke particuliere erven.

Artikel 17.

Deze verordening treedt in werking op den 1sten Mei 1922.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.—31.

Verordening van den ....., tot heffing eener belasting op het houden van honden, tevens maatregelen bevattende om den overlast te keer te gaan, die aan de ingezetenen van de kolonie Curaçao wordt veroorzaakt door honden, zich bevindende op de openbare straten en wegen, zoomede op voor een ieder toegankelijke particuliere erven.

Memorie van toelichting.

N° 2.

De bedoeling is om den overlast aan de ingezetenen van de kolonie door honden veroorzaakt nog eenigszins strenger te keer te gaan.

Behalve de verhooging van de belasting van drie op vijf gulden, bevat het ontwerp slechts eenige technische wijzigingen.

Ondergeteekende meent, dat het ontwerp verder geen nadere toelichting behoeft.

De meerdere opbrengst der belasting wordt geraamd op f 1 000,—.

Willemstad, den 7n. Maart 1922.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 1.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Dinsdag, den 10n Mei 1921, des morgens te 9 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *A. G. Statius Muller*, Voorzitter.

VOORTS: de heeren *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter, *Edwin Senior*, *E. M. Penso*, *J. C. B. Forbes*, *H. Statius Muller*, *R. F. Muskus*, *J. Sutherland*, *F. W. P. Winkel*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt* en *S. M. L. Maduro*, leden, zoomede de heer *Jac. F. Haayen*, tijd. 1e commies ter Gouvernements-Secretarie, fungd. griffier van den Raad.

BENEVENS: de heeren Mr. *J. B. Gorsira*, *H. Ferguson* en *H. J. T. Boomgaart*, leden van den Raad van Bestuur.

AFWEZIG: de heeren Mr. *W. Ch. de la Try Ellis* en *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, de eerstgenoemde wegens verblijf op Bonaire.

Tegen negen uur nemen de aanwezige heeren zitting in afwachting van den Gouverneur.

Een oogenblik daarna treedt deze, vergezeld van zijne adjudanten en begeleid door de in de vorige vergadering benoemde commissie, de vergaderzaal binnen, neemt den voor hem bestemden zetel in en opent de zitting voor het dienstjaar 1921–1922 met de volgende rede:

Mijnheer de Voorzitter,

Mijne Heeren, Leden van den Kolonialen Raad,

Het is mij wederom een voorrecht in Uw midden te zijn, om straks ingevolge artikel 77 van het Reglement op het Beleid der Regeering in deze kolonie Uwe vergadering voor het nieuwe zittingjaar te kunnen openen.

Mijne Heeren! Een terugblik werpend op het afgeloopen tijdvak vertoont het ons op de eerste plaats een verre van bemoedigend beeld in economisch opzicht.

Liet het zich in de eerste maanden van 1920 aanzien, dat de handel zich zou blijven ontwikkelen, de malaise, welke zich begin Augustus van dat jaar in Amerika openbaarde, liet uitteraard niet na haar terugslag in deze kolonie te doen gevoelen; voorraden, vooral van manufacturen, welke tegen hooge prijzen waren ingevoerd, moesten bij de ingetreden daling van de prijzen beneden den inkoopsprijs van de hand worden gedaan. Voegt daaraan nog toe de enorme teruggang der suikerprijzen,—men weet hoe menigeen in de Kolonie bij de suikerondernemingen in Cuba geinteresseerd is,—zoomede de daling van de koffieprijzen, voornamelijk in Venezuela, dan laat het zich verklaren waarom de economische toestand in de Kolonie over het algemeen bedenkelijk is geworden.

Een oppervlakkige vergelijking van de totaalcijfers van in- en uitvoer over 1919 en 1920 zoude allicht de conclusie wettigen van het tegendeel van het hiervoren gereleveerde. Immers in 1920 bedroeg de invoer pl. m. f 9 600 000 en de uit-

voer pl. m. f 5 800 000 meer dan in 1919. Bij een nadere ontleding van de statistieken zal echter aldra blijken, dat tot de verhooging van het invoercijfer in het bijzonder heeft bijgedragen de waarde van de artikelen: ruwe olie, manufacturen, steenkolen, machinerieën, tarwe- en roggemeel, maismeel, uitmakende eene vermeerdering respectievelijk van ± f 3 800 000, ± f 700 000, ± f 625 000, ± f 450 000, ± f 415 000, ± f 300 000; terwijl de toeneming van het uitvoercijfer verklaard wordt inz. door ruimeren uitvoer van olieproducten, phosphorzure kalk, steenkolen, zout (hoofdzakelijk tengevolge van de mislukking van den zoutoogst in Columbia), eene vermeerdering aangevende respectievelijk van ± f 3 300 000, ± f 1 650 000, ± f 825 000, ± f 35 000.

De doorvoer bleef in 1920: 10 682 ton beneden 1919, hoofdzakelijk toe te schrijven aan de crisis, welke de handel van de naburige republieken sinds het einde van 1920 doormaakt.

De aanhoudende droogte in het plantseizoen was oorzaak, dat op de Benedenwindsche eilanden de oogst van mais geheel mislukte, en van dien van rank- en peulvruchten betrekkelijk weinig terecht kwam. Geen voeder was er bijna voor het vee, waardoor een niet onbeduidende sterfte onder den stapel plaats vond. Om die zooveel mogelijk te voorkomen, moest tijdig voor opruiming worden zorg gedragen.

De emigratie, welke vooral naar Cuba en Santo Domingo bleef aanhouden, bedreigde inz. het z.g. groot landbouwbedrijf, terwijl ook in verschillende takken van industrie het gebrek aan werkvolk werd gevoeld.

Op de Bovenwindsche eilanden was de toestand niet veel beter, in het bijzonder voor de eilanden St. Martin en St. Eustatius mede een gevolg van de sterke daling der katoenprijzen.

Het scheepvaartverkeer middels groote stoomers bleef zich echter ontwikkelen niettegenstaande de geringe vrachten als een gevolg van den crisistoestand in de omringende landen, van de lage valutas en de vrij hooge arbeidsloonen, welke verband houden met de emigratie, een en ander toe te schrijven aan de voordeelen, welke onze haven aanbiedt niet in het minst waar 't het bunkeren van olie en steenkolen betreft.

Behalve door de geregelde lijnen werd Willemstad op ongezette tijden bezocht door stoomers van verschillende Nederlandsche en Zweedsche maatschappijen, welke phosphorzure kalk van Santa Barbara innamen. Voor den eersten keer na den oorlog deed een Duitsche stoomer met phosphaatlading onze haven aan.

In 1920 liepen te Willemstad binnen 580 stoomschepen met 2 195 298 M3 netto inhoud tegen 384 met 1 336 547 M3 netto inhoud in 1919, verder 1066 zeilschepen met 260 158 M3 netto inhoud tegen 1293 met 193 067 M3 netto inhoud in 1919.

Een geregelde vaart op Maracaibo werd door drie stoomschepen onderhouden, welke de schoeners een niet onbelangrijke concurrentie aandeden.

De Curaçaosche Petroleum Maatschappij kon door de uitbreiding van de vloot der Curaçaosche Scheepvaartmaatschappij, welke op ultimo April 1920 bestond uit 3 sleepbooten, 4 lichters, 5 motortankschepen, 3 stoomtankschepen en 1 stoomvrachtschip (voor verpakte producten onderweg naar Curaçao), meer geregeld hare producten betrekken. Voor het dokken en herstellen van die schepen werd een begin gemaakt met den aanleg van een sleephelling.

De twee olietanks van de West-Indian Oil Company werden in gebruik gesteld.

Het bedrijf op de scheepstimmerwerven nam toe. Te Willemstad werden gebouwd 6 schoeners, waaronder een driemastschoener, een kotter en een lichter; te Aruba 3 schoeners en te Bonaire 2 schoeners en 10 kotters.

In 1920 leed onze vloot een verlies door de schipbreuk van de ,,Anita'' en de ,,Electra'', de eerste met een lading van phosphorzure kalk op weg van Santa Barbara naar Engeland, de tweede met een lading zout van Curaçao naar Trinidad. Menschenlevens vielen daarbij niet te betreuren.

Een algeheele definitieve beslissing op het voorstel betrekking hebbende op de te treffen maatregelen in het belang van de ontwikkeling van het havenbedrijf is nog niet genomen,

evenmin ten aanzien van een afdoende verbetering in de zoo gebrekkige communicatie tusschen het hoofdeiland en de Bovenwindsche eilanden.

De opening van het station voor draadlooze telegrafie op St. Martin N. G. zal eerst kunnen plaats vinden na uitzending van het benoodigde personeel.

Met ingang van 1 Juni 1920 werd de leiding van den weerkundigen dienst in de kolonie opgedragen aan den landbouwkundige, nadat op dienzelfden datum door het Bestuur dezer kolonie van de Regeering der Vereenigde Staten van Amerika werd overgenomen het tot dien tijd hier gevestigd station van het Amerikaansche Weather Bureau te Washington.

Op Noordwestpunt van Aruba werd een nieuw lichttoestel geplaatst; moge deze verbetering het scheepvaartverkeer met het eiland bevorderen.

Met de uitvoering der verdere plannen ter economische verheffing van de kolonie zal, naar vertrouwd wordt, spoedigst een aanvang kunnen worden gemaakt.

De Mijnmaatschappij Curaçao vond voor haar product steeds een afzetgebied in Europa. Door gebrek aan werkvolk was de maatschappij niet altijd in staat den voorgenomen uitvoer te doen plaats vinden.

Gedurende 1920 ondervond de Eerste Sisal Cultuurmaatschappij belangrijken tegenslag. De ontvezeling moest als een gevolg van de droogte worden gestaakt, en ten laatste moest, wegens gebrek aan bedrijfskapitaal, het geheele werk op de onderneming worden stop gezet.

De Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen te St. Eustatius, welke voor de Statiaansche bevolking van belang moet worden geacht, zal, om haar bedrijf te kunnen voortzetten, van gouvernementswege worden ondersteund.

De hoedenvlechtindustrie kan aan de vrouwelijke bevolking een bestaansmiddel opleveren. Gaandeweg blijkt, dat die industrie zich zal moeten ontwikkelen op coöperatieven grondslag.

Het aantal uitgevoerde hoeden bedroeg 127 056 dozijn ter waarde van f 700 952 in 1920 tegen 149 432 dozijn ter waarde van f 628 703 in 1919.

De vereeniging Huisvlijt mocht op zeer bevredigende resultaten wijzen. Een ruilhandel werd met de Vereeniging Huisarbeid te Paramaribo geopend, betrekkingen werden aangeknoopt met de Vereeniging Tesselschade in het Moederland, terwijl reeds om een inzending voor de jaarbeurs in 1921 werd verzocht. De financieele toestand der Vereeniging kan gunstig worden genoemd. Gemiddeld werd voor f 1100,— 's maands omgezet.

Het Albertinapark kon zich ook in het afgeloopen zittingjaar in een druk vreemdelingenbezoek verheugen; de afzet van de opgemaakte, in hoofdzaak ingevoerde, veeren, neemt toe.

De toestand van het bankwezen was nog niet bevredigend. Immers niet alleen werkte de vrij belangrijke subsidie, welke het Moederland aan onze kolonie moest geven, mede om den koers van den Nederlandschen gulden sterk te doen dalen, maar ook de algemeene teruggang van alle valutas droeg het zijne daartoe bij.

Het is mij aangenaam te kunnen constateeren, dat ten opzichte van de voedselvoorziening de zaken zich sedert dermate hebben genormaliseerd, dat ik het met mijne verantwoordelijkheid overeen heb kunnen brengen de voorziening van Gouvernementswege van de allereerste volksvoedingsmiddelen te staken. Het wordt echter nog een eisch der voorzichtigheid geacht de wettelijke voorzieningen, welke op dit stuk in het leven zijn geroepen, te bestendigen, opdat, mocht onverhoopt ingrijpen van bestuurswege wederom noodzakelijk blijken, groote verliezen voor de koloniale kas worden vermeden.

De watervoorziening baarde wederom veel zorgen aan het Bestuur. Gelukkig brachten de regens, welke vooral in het laatste gedeelte van Maart en in de eerste helft van April vielen, in den toestand eene verandering ten goede. Hier en daar op Curaçao, waar men dammen heeft, gaf de regen zelfs weer moed aan de planters om opnieuw rankvruchten, mais en feterita aan te planten.

Nu de aangevraagde mijningenieur binnenkort zal arriveeren, zal de waterquaestie, naar gehoopt wordt, eindelijk deugdelijk onder de oogen kunnen worden gezien.

De kolonie bleef ook gedurende het verloopen zittingjaar voor rampen gespaard en werden rust en orde niet, althans niet noemenswaard, verstoord.

De gezondheidstoestand was over het algemeen verre van bevredigend. Influenza en buikaandoeningen deden zich allerwege voor. Een heftige dysenterie-epidemie werd in October a.p. op het eiland St. Eustatius geconstateerd, welke vele slachtoffers maakte. Een mazelen-epidemie brak op de Benedenwindsche eilanden uit van Juni—November a.p., terwijl vele gevallen van scheurbuik, vooral op Aruba en Bonaire, voorkwamen.

De verhouding tusschen onze kolonie en de omringende republieken was gelukkig steeds vriendschappelijk. Van 7—20 April verbleef het Hoofd der kolonie in Venezuela, gevolg gevende aan de zeer gewaardeerde uitnoodiging van de Regeering der Republiek om Caracas te bezoeken. Uit de bladen zal het U, Mijne Heeren, gebleken zijn tot welke manifestaties van vriendschap, gulle sympathie en cordialiteit het bezoek geleid heeft en welke hooge onderscheiding en eer aan den Gouverneur van de zijde van de beide Presidenten te beurt is gevallen. De ontvangst was in een woord schitterend.

Over de reorganisatie van het politiewezen wordt nog steeds met het Opperbestuur overleg gepleegd.

Naar geleidelijke ontwikkeling van het onderwijs, aansluitende bij de plaatselijke omstandigheden werd opnieuw gestreefd.

De daartoe in October 1919 ingediende ontwerp-verordening moest in verband met de wijziging van artikel 180 van het Regeeringsreglement worden teruggenomen, teneinde het beginsel van ,,bekostiging op den voet van gelijkheid van het bijzonder en het openbaar onderwijs'' in een nieuwe verordening uit te werken, welke verordening Uwen Raad eerlang zal worden aangeboden.

In afwachting daarvan zijn wijzigingen van de vigeerende onderwijsverordening voorgesteld.

Aan de ontwikkeling van het voortgezet en het vakonderwijs wordt de noodige aandacht geschonken. Een ontwerp-verordening tot regeling van het ambachtsonderwijs volgens het leerlingstelsel werd bereids ingediend.

Waar dit, zonder het peil van het onderwijs te schaden, geschieden kan, zal getracht worden, door samenvoeging van kleine scholen tot vermindering der uitgaven te komen.

De uitkomsten van het onderwijs leden op de Benedenwindsche eilanden in niet geringe mate door het heerschen van de langdurige mazelen-epidemie, in het algemeen ook door een tekort aan personeel.

Spoedig zullen *o. m.* de volgende ontwerp-verordeningen Uwen Raad bereiken:

1º Ontwerp-verordening tot het vaststellen van regelen ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in de kolonie Curaçao;

2º Ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de reglementen op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en weezen;

3º Ontwerp-verordening regelende de uitoefening der artsenymengkunde;

4º Ontwerp-verordening tot regeling van het toezicht op krankzinnigen;

5º Gewijzigd ontwerp-verordening betreffende de vrijstellingen van dienst en de verloven aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao.

In bewerking is een ontwerp-verordening, houdende wettelijke bepalingen betreffende de volkshuisvesting in de kolonie Curaçao, terwijl in voorbereiding is een ontwerp-verordening, regelende den rechtstoestand der ambtenaren.

De Belastingcommissie is nog niet met haren arbeid gereed.

Een woord van gelukwensch zij verder gericht tot Uwen Voorzitter, Uwen Ondervoorzitter, en Uwe medeleden, de heeren Sutherland, Gorsira en Muskus, met het bewijs van

vertrouwen door Hare Majesteit onze geëerbiedigde Koningin in hen gesteld, terwijl ik ten slotte een woord van dank en lof niet mag onthouden aan Uwen afgetreden Ondervoorzitter, Dr. J. P. Evertsz Hz., voor den ijver en de toewijding, waarmede hij steeds in Uw college de belangen der kolonie heeft gediend.

Moge, Mijne Heeren, Uw arbeid, in samenwerking met dien van mijn opvolger, onder Gods onmisbaren zegen, bijdragen tot vooruitgang van de kolonie, waaraan ik, nu ik tot mijn leedwezen door bijzondere omstandigheden genoopt ben binnenkort mijn ambt neder te leggen, mijne krachten niet meer zal kunnen geven.

Ik verklaar de vergadering van den Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1921—1922 geopend.

Na het uitspreken dezer openingsrede verlaat de Gouverneur met zijne adjudanten de vergaderzaal, door evenbedoelde commissie uitgeleide gedaan, terwijl ook de heeren leden van den Raad van Bestuur zich verwijderen.

Na de commissie van in- en uitgeleide, die intusschen in de vergaderzaal teruggekeerd is, te hebben bedankt, wordt door den Voorzitter 's Raads gelukwenschen den heer R. F. Muskus aangeboden met zijn benoeming tot lid van dit college en wordt verder op voorstel van den Voorzitter nu overgegaan tot het trekken der afdeelingen, waarvan het resultaat is, dat de eerste afdeeling bestaat uit de heeren: B. E. van der Veen Zeppenfeldt, C. S. Gorsira J.P.Ez., F. W. P. Winkel, H. Statius Muller, Edwin Senior en Mr. W. Ch. de la Try Ellis, en de tweede afdeeling uit de heeren: J. C. B. Forbes, R. F. Muskus, S. M. L. Maduro, J. Sutherland en E. M. Penso, welke afdeelingen, volgens de bepalingen van het Reglement van Orde, onderscheidenlijk zullen worden gepresideerd door de heeren Voorzitter en Ondervoorzitter.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 2.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Maandag, den 23n. Mei 1921, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *A. G. Statius Muller*, Voorzitter.

VOORTS: de heeren *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter, *J. C. B. Forbes*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *R. F. Muskus*, Mr. *W. Ch. de la Try Ellis*, *F. W. P. Winkel*, *H. Statius Muller*, *E. M. Penso* en *S. M. L. Maduro*, leden, zoomede de heer *Jac. F. Haayen*, tijd. 1e. commies ter Gouvernements-Secretarie, fungd. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *Edwin Senior* en *J. Sutherland*, leden.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de zitting van den 10n. Mei 1921 (Nº 1).

Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en onderteekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1º een gouvernements-depêche, dd. 13 Mei 1921, Nº 1655, waarbij den Raad wordt aangeboden een *ontwerp-verordening tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in de kolonie Curaçao* (**1**), met bijlagen.

2º een gouvernements-depêche, dd. 14 Mei 1921, Nº 1709, waarbij den Raad wordt aangeboden een *ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5)* (**2**).

3º een gouvernements-depêche, dd. 17 Mei 1921, Nº 1719, waarbij den Raad wordt aangeboden een *ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de verordening van 16 Juli 1867 (P. B. 1868 No. 2), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en wettige of gewettigde weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5)* (**3**).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten deze ontwerpen naar de afdeelingen te verwijzen en de bijlagen overgelegd met het sub 1 vermelde ontwerp, bij de rapporteurs te deponeeren ter inzage van de leden.

4º een gouvernements-depêche, dd. 21 Mei 1921, Nº 1753,

waarbij den Raad in kennis wordt gesteld met den inhoud van een van den Minister van Koloniën ontvangen draadbericht, luidende: ,,Afschaffing alleen verplichte pensioenkortingen uitgezonderd op pensioenen''.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten den ontvangst te erkennen van deze depêche en den Gouverneur dank te betuigen voor de daarin vervatte mededeeling en verder om haar te voegen bij de stukken betreffende de salarisregeling.

5º een verzoekschrift, dd. 17 Mei 1921, van den heer Guillermo A. Romijn alhier, strekkende om het daarheen te willen leiden, dat de keur voor motorrijtuigen zoodanig worde gewijzigd, dat hij in de gelegenheid worde gesteld motorwagentjes, die niet achteruit kunnen rijden, in de kolonie in te voeren.

6º een verzoekschrift, dd. 23 Mei 1921, van het bestuur der Algemeene Ambtenaren Vereeniging alhier, strekkende om alsnog eenige wijzigingen aan te brengen in de voorgestelde regeling betreffende de salarisherziening.

7º een verzoekschrift, dd. 23 Mei 1921, van eenige onderwijzeressen en onderwijzers 2e. klasse alhier, houdende bezwaren tegen de afschaffing van dezen rang, zooals voorgesteld in de bezoldigingsregeling 1921 en de indeeling in schaal 12 met de onderwijzers 3e. klasse en met verzoek om, mocht de Raad hunne bezwaren niet kunnen deelen, het daarheen te willen leiden, dat aan hen boven en behalve hun bezoldiging een toelage worde toegekend van f 500,—.

8º een verzoekschrift, dd. 23 Mei 1921, van onderwijzers en onderwijzeressen in deze kolonie, houdende bezwaren tegen het toekennen van toelagen wegens het gebruik van sommige akten, zooals voorgesteld in de bezoldigingsregeling 1921 en daartoe strekkende, dat de desbetreffende paragrafen in bijlage C verworpen worden.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten deze stukken te stellen in handen van de commissie voor de verzoekschriften, die straks benoemd zal worden.

Alsnu doet de Voorzitter mededeeling, dat van den Gouverneur is ingekomen een geheim stuk. Spreker stelt voor om dit stuk te behandelen in eene zitting met gesloten deuren, te houden op a.s. Vrijdagnamiddag om 2 uur.

Aldus besloten.

Thans wordt op voorstel van den Voorzitter overgegaan tot de benoeming van een commissie, bestaande uit drie leden, die met het onderzoek van alle ingekomen verzoekschriften gedurende het loopende zittingjaar belast zal zijn.

De Voorzitter benoemt de heeren Winkel en Zeppenfeldt tot stemopnemers, en merkt op, dat telkens voor één lid moet worden gestemd.

Bij de eerste stemming worden 10 stemmen uitgebracht, waarvan 9 op den heer Mr. W. Ch. de la Try Ellis en 1 op den heer S. M. L. Maduro, zoodat de heer Ellis gekozen is.

Bij de tweede stemming worden eveneens 10 stemmen uitgebracht, waarvan 6 op den heer C. S. Gorsira J.P.Ez. en 4 op den heer E. M. Penso, zoodat de heer Gorsira gekozen is.

Bij de derde stemming worden eveneens 10 stemmen uitgebracht, waarvan 6 op den heer E. M. Penso en 4 op den heer S. M. L. Maduro, zoodat de heer E. M. Penso gekozen is.

De Voorzitter bedankt de heeren stemopnemers.

De *Voorzitter* vraagt of de vorige commissie voor de verzoekschriften klaar is met het onderzoek van de in haar handen gestelde verzoekschriften van het Bestuur van de Groep Nederlandsche Antillen van het Algemeen Nederlandsch Verbond en den Kommies-verificateur van Kampen.

De heer *Lansberg*, het woord gevraagd en verkregen hebbende, zegt dat hij namens de commissie voor de verzoek-

schriften de eer heeft den Raad het volgende rapport uit te brengen over het verzoekschrift van Kampen.

De Commissie is van oordeel, dat waar blijkens het nader schrijven van requestrant, door het Bestuur aan zijn grieven is tegemoet gekomen, er voor den Raad geen aanleiding meer bestaat om op het verzoekschrift in te gaan.

Spreker zegt verder, dat wat betreft het verzoekschrift van het Bestuur van de groep Nederlandsche Antillen van het Algemeen Nederlandsch Verbond, de commissie binnenkort haar rapport zal uitbrengen.

De Voorzitter vraagt of de leden van den Raad zich met de conclusie van de commissie kunnen vereenigen.

De conclusie wordt zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 3.

ONTWORPEN NOTULEN
VAN DEN
KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Woensdag, den 1n. Juni 1921, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *A. G. Statius Muller*, Voorzitter.

VOORTS: de heeren *Edwin Senior*, *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *S. M. L. Maduro*, Mr. *W. Ch. de la Try Ellis*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt* en *H. Statius Muller*, leden, benevens de heer *Jac. F. Haayen*, tijd. 1e. commies ter Gouvernements-Secretarie, fungd. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter, *J. Sutherland*, *J. C. B. Forbes*, *E. M. Penso*, *F. W. P. Winkel* en *R. F. Muskus*, leden.

De Voorzitter opent de vergadering en deelt mede, dat de notulen van de vorige vergadering nog niet gereed zijn en daarom vandaag niet kunnen worden goedgekeurd.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1º een verzoekschrift, dd. 27 Mei 1921, van de onderwijzers bij het Openbaar Onderwijs in deze Kolonie, houdende bezwaren tegen de ingediende voorstellen tot salarisherziening en verzoekende 's Raads invloed te willen aanwenden, dat die bezwaren worden weggenomen.

2º een gouvernements-depêche, dd. 27 Mei 1921, Nº 1707, 1742ª en 1750, waarbij den Raad worden aangeboden een brief en twee verzoekschriften van ambtenaren in de kolonie, houdende bezwaren tegen de bezoldigingsregeling 1921, en met verzoek om die stukken als aan den Raad gericht te willen beschouwen.

De Voorzitter leest de verzoekschriften in extenso voor en op diens voorstel wordt besloten deze stukken te stellen in handen van de commissie voor de verzoekschriften.

3º een gouvernements-depêche, dd. 30 Mei 1921, Nº 1796, waarbij den Raad vertrouwelijk worden toegezonden afschriften van:

a. de ministerieele missive van 27 April 1921, 10de Afdeeling, Nos. 77/175,

b. de gouvernements-depêche van 30 Mei 1921, Nº 1796, die beide betrekking hebben op de regeling der bezoldigingen van de koloniale ambtenaren,

alsmede afschrift van de ministerieele missive van 30 Maart 1921, 10de Afdeeling, Nos. 98/133, handelende over de gelijkstelling van het bijzonder met het openbaar onderwijs, waarnaar verwezen wordt in de missive onder *a* genoemd,

een en ander in verband met §§ 13 en 15 van de Memorie van toelichting van het ontwerp-bezoldigingsverordening.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten deze depêche met bijlagen naar de Afdeelingen te verwijzen.

4º een gouvernements-depêche, dd. 1 Juni 1921, Nº 1886*a*, waarbij den Raad ter inzage wordt aangeboden:
a. een van den Minister van Koloniën ontvangen schrijven, afkomstig van den hoofdinspecteur voor de scheepvaart;
b. depêche dd. 17 Mei 1921, Nº 1646, van den Gouverneur aan den Vertegenwoordiger van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij alhier;
c. schrijven, dd. 30 Mei 1921, van genoemden Vertegenwoordiger.
Gaarne ontving de Gouverneur deze stukken, na gemaakt gebruik, zoo spoedig mogelijk terug, aangezien Z. E. in deze in nadere correspondentie met den Minister wil treden.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten deze depêche met bijlagen eerst onder de leden te laten circuleeren en later in eene vergadering te behandelen.

Aan de orde van behandeling komt nu de *ontwerp-verordening, houdende bepalingen ter bestrijding van besmettelijke ziekten* (**14**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de drie en vijftig artikelen, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie, noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Alsnu komt aan de orde van behandeling de *ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao* (**21**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de negen artikelen waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie, noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Niets meer te behandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 4.

ONTWORPEN NOTULEN
VAN DEN
KOLONIALEN RAAD.

Buitengewone zitting van Vrijdag, den 24n. Juni 1921, des voormiddags te kwart vóór negen uur.

TEGENWOORDIG: de heer *A. G. Statius Muller*, Voorzitter.

VOORTS: de heeren *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter, *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *E. M. Penso*, *H. Statius Muller*, *Edwin Senior*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *J. Sutherland*, *S. M. L. Maduro* en Mr. *W. Ch. de la Try Ellis*, leden, benevens de heer *Jac. F. Haayen*, tijd. 1e. commies ter Gouvernements-Secretarie, fungd. griffier van den Raad.

ZOOMEDE: de heeren *H. Ferguson* en *H. J. T. Boomgaart*, leden, en *Julius L. Penha*, tijd. lid van den Raad van Bestuur.

AFWEZIG: de heeren *R. F. Muskus*, *F. W. P. Winkel* en *J. C. B. Forbes*, leden, de eerstgenoemde met kennisgeving en de twee laatstgenoemden wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de vergaderingen van den 23n. Mei en den 1n. Juni 1921 (Nos. 2 en 3).

Daar geen aanmerking wordt gemaakt op die notulen, worden zij goedgekeurd en onderteekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1º een extract uit de gouvernements-beschikking, dd. 23 Juni 1921, Nº 671, regelende de plechtigheid in verband met de aanvaarding van het bestuur over de kolonie door den Heer Mr. J. B. Gorsira, op den 24n. Juni d.j.;

2º een gouvernements-depêche, dd. 14 Juni 1921, Nº 2037, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat Hare Majesteit de Koningin aan den Gouverneur het gevraagde ontslag uit zijn ambt heeft verleend, met vergunning om in deze maand de kolonie te verlaten en het Bestuur daarvan tijdelijk over te dragen aan den Heer Mr. J. B. Gorsira, Ondervoorzitter van den Raad van Bestuur.

Voorts zegt Zijne Excellentie, dat daar hij derhalve niet meer in ons midden zal verschijnen, hij zich gedrongen voelt den Raad zijn dank te betuigen voor 's Raads samenwerking en voor het streven van den Raad om met hem den bloei en de welvaart der kolonie zooveel mogelijk te bevorderen.

Naar aanleiding hiervan zegt de *Voorzitter* het volgende:

Mijne Heeren! Na een ongewoon korte bestuursperiode heeft Gouverneur Helfrich gemeend zijn ambt te moeten neerleggen. De redenen, die hem tot heengaan hebben doen besluiten, hebben wij niet te beoordeelen. Wij hebben zijn besluit te eerbiedigen.

Van den afgetreden Gouverneur kan dit zeker worden getuigd, dat hij zijn geheele persoon heeft gegeven aan de taak, welke hij bij de aanvaarding van zijn ambt op zich had genomen. Hij heeft zich zelf nooit gespaard, elk uur van den dag aan de Kolonie gewijd. En als hij niet bereikt heeft, wat hij zich misschien had voorgesteld tot stand te brengen, dan is dat voor een groot deel te wijten aan de korte bestuursperiode en aan de omstandigheden. De omstandigheden — dat zal wel een ieder moeten toegeven — zijn hem niet gunstig geweest.

Ik uit hierbij den wensch, dat Gouverneur Helfrich, na een voorspoedige reis en een behouden aankomst in het Moederland, nog lange jaren in goede gezondheid van zijn welverdiende rust moge genieten.

Door den Voorzitter wordt thans eene commissie benoemd bestaande uit de heeren Senior, van der Veen Zeppenfeldt en Levy Maduro, om den waarnemenden Gouverneur ter vergadering in- en uit te geleiden.

Even na negen uur wordt de waarnemende Gouverneur door bovengemelde commissie in de vergaderzaal binnengeleid.

Op uitnoodiging van den Voorzitter leest nu de Griffier voor:

1º de proclamatie, waarbij de Gouverneur de overgave van het Bestuur aan den waarnemenden Gouverneur aan de bevolking bekend maakt; en

2º die, waarbij de waarnemende Gouverneur de aanvaarding van het Bestuur ter kennis van de ingezetenen brengt.

Daar de waarnemende Gouvernenr, op de hem daartoe door den Voorzitter gedane vraag, zich bereid verklaart tot het afleggen van den eed, voorgeschreven bij art. 28 van het Regeeringsreglement, zoo wordt het formulier door den Voorzitter voorgelezen, waarna de eed luidende:

,,Ik zweer, dat ik, om iets hoegenaamd in de betrekking ,,van waarnemend Gouverneur te doen of te laten van nie- ,,mand hoegenaamd eenige beloften of geschenken aannemen ,,zal, middellijk of onmiddellijk.

,,Ik zweer trouw aan de Koningin; dat ik de welvaart van ,,de kolonie naar mijn vermogen zal bevorderen; dat ik het ,,Reglement op het beleid der regeering in de kolonie Curaçao ,,steeds zal onderhouden en doen onderhouden en dat ik mij ,,in alles zal gedragen zooals een braaf en eerlijk Gouverneur ,,betaamt'',

door den waarnemenden Gouverneur, onder het opsteken der twee voorste vingers van de rechterhand en het uitspreken der woorden: ,,Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig!'' in handen van den Voorzitter afgelegd wordt.

Daarna richt de *Voorzitter* het woord tot den waarnemenden Gouverneur en zegt het volgende:

Excellentie! Aan een gelukkig toeval heb ik het te danken nog in de gelegenheid te zijn deze vergadering te leiden en daardoor het voorrecht te genieten U — en dit wel voor de tweede maal in een betrekkelijk kort bestek, — den eed te mogen afnemen als waarnemend Gouverneur van Curaçao.

Ik behoef wel niet te zeggen, dat het eene aangename plicht is geweest, de plicht dien ik zoo juist heb vervuld.

Van een waarnemend Gouverneur pleegt in den regel niet verwacht te worden, dat hij voor gewichtige en moeilijke beslissingen zal worden geplaatst, dat hij ingrijpende maatregelen zal hebben te treffen.

Elke regel heeft echter zijn uitzonderingen. En ik zou me zeer vergissen als het interimair bestuur, dat heden aanvangt, niet een van de uitzonderingen op den regel zal blijken.

Excellentie. De Koloniale Raad biedt U zijne oprechte gelukwenschen aan met de aanvaarding van het bestuur.

Hij hoopt dat aan U de kracht en de wijsheid zal worden geschonken om ten volle te beantwoorden aan de verwachtingen welke van U gekoesterd worden en dat Uw interimair bestuur der kolonie tot zegen en U zelf tot voldoening zal mogen strekken.

Hierna neemt de *waarnemende Gouverneur* het woord en houdt de volgende toespraak:

Mijnheer de Voorzitter! Mijn besten dank voor de vriendelijke woorden zooeven door U, mede namens den Raad, tot mij gericht. Ik geef U de verzekering, dat ik ze, komende van U en als tolk van dit hooge college, op grooten prijs stel. Zij zullen mij een opwekking zijn, om de mij ten deel gevallen taak met grooter blijmoedigheid te verrichten.

Mijne Heeren! Wederom valt mij het voorrecht — waarvoor ik erkentelijk ben — te beurt, als waarnemend Gouverneur dezer kolonie op te treden en mij in Uw vergadering te bevinden tot het afleggen van den voorgeschreven eed.

Bijzondere omstandigheden hebben den Heer Helfrich doen besluiten zijn bestuur — met zooveel ambitie en werkkracht aanvaard — na nauwelijks twee jaren neder te leggen.

Terwijl ik deze beslissing — een uiting van karakter en temperament — eerbiedig en onbesproken kan laten, wil ik er toch even op wijzen, dat daardoor veel ondervinding betreffende de kolonie in een ijverig, bekwaam en scherpzinnig bestuurder te loor gaat, die zeer in het belang dezer eilanden aangewend had kunnen worden. Ik kan ook niet anders dan betreuren, dat de omstandigheden een moedig, ondernemend en doortastend man als de afgetreden Gouverneur, wien de kolonie, waarmede hij het beste voor had, zeer ter harte gaat, hebben genoopt zijn werk af te breken, dat, was het voortgezet, zonder twijfel rijke vruchten voor de kolonie zou hebben afgeworpen.

Mijn beste wenschen vergezellen Gouverneur Helfrich op zijn verderen levensweg.

En hiermede verklaar ik, Mijne Heeren, het Bestuur dezer kolonie tijdelijk te aanvaarden.

Na het houden van deze toespraak verlaat de Gouverneur met zijne adjudanten de vergaderzaal, door evenbedoelde commissie uitgeleide gedaan, terwijl ook de heeren leden van den Raad van Bestuur zich verwijderen.

Na de commissie van in- en uitgeleide, die intusschen in de vergaderzaal teruggekeerd is, te hebben bedankt, zegt de *Voorzitter* het volgende:

Ik heb nog aan den Raad officieel mede te deelen, hetgeen aan mijne mede-leden officieus reeds bekend is, n.l., dat ik over een paar dagen naar Nederland denk te vertrekken.

Ik ga voor onbepaalden tijd; misschien zal ik binnenkort het genoegen hebben U weer te zien, misschien echter zal mijn verblijf buitenslands van langen duur zijn. In dat geval zal ik, zoodra mijn besluit vaststaat, mijn ontslag als lid van dezen Raad nemen. Het kan dus heel goed zijn, dat ik heden voor het laatst in Uw midden zitting neem.

En daarom wensch ik van deze gelegenheid gebruik te maken, om U allen dank te zeggen voor de steeds ondervonden hartelijke medewerking en samenwerking.

Terwijl ik mij in Uw vriendschappelijk aandenken aanbeveel, voeg ik daarbij den oprechten wensch dat het U allen steeds wel moge gaan.

Hierop zegt de heer *Lansberg* het volgende:

Namens den Raad wensch ik U, geachte Voorzitter, een aangename reis toe.

De Raad hoopt, dat U geen ontslag als lid en Voorzitter van dit college zult nemen, maar, na een aangenaam verblijf in het Moederland, met vernieuwde kracht in zijn midden zult terugkeeren, om met Uwe voorlichting en onder Uwe bekwame leiding werkzaam te zijn in het belang dezer kolonie.

Aangezien deze vergadering belegd is voor de beëediging van den waarnemenden Gouverneur en er derhalve geen andere zaken te behandelen zijn, wordt zij door den Voorzitter gesloten.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 5.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Donderdag, den 7n. Juli 1921, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter, leider der vergadering.

VOORTS: de heeren *Edwin Senior*, *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *E. M. Penso*, *H. Statius Muller* en Mr. *W. Ch. de la Try Ellis*, leden, benevens de heer *Jac. F. Haayen*, tijd. 1e. commies ter Gouvernements-Secretarie, fungd. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren *A. G. Statius Muller*, voorzitter, *J. C. B. Forbes*, *F. W. P. Winkel*, *S. M. L. Maduro*, *J. Sutherland* en *R. F. Muskus*, leden, de eerste vier genoemden wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en deelt mede, dat aangezien de notulen van de vorige vergadering nog niet in druk zijn verschenen, zij heden nog niet kunnen worden goedgekeurd.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1º een schrijven, dd. 4 Juni 1921, van den heer J. C. B. Forbes, houdende mededeeling van zijn voornemen om voor korten tijd naar het buitenland te gaan.

2º een schrijven, dd. 6 Juni 1921, van den heer F. W. P. Winkel, bevattende het bericht aan den Raad, dat hij tegen den 9n. Juni met het ss. ,,Crynssen'' naar Nederland denkt te vertrekken en ongeveer drie maanden in Europa zal vertoeven.

3º een schrijven, dd. 27 Juni 1921, van den heer S. M. L. Maduro, houdende kennisgeving aan den Raad van zijn voornemen om zich voor eenige maanden naar New York te begeven.

Naar aanleiding van deze stukken zegt de Voorzitter, dat hij zeker is namens den Raad te spreken, wanneer hij deze geachte collega's een voorspoedige reis en aangenaam verblijf ter plaatse hunner bestemming toewenscht. Wij hopen hen spoedig in ons midden terug te zien, om met frisschen moed deel te nemen aan onzen arbeid.

4º een gouvernements-depêche, dd. 3 Juni 1921, Nº 1902, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening, regelende de uitoefening der artsenijbereidkunde (**5**).

5º een gouvernements-depêche, dd. 7 Juni 1921, Nº 1943, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening, regelende het invoeren, verkoopen en afleveren van verpakte geneesmiddelen (**6**).

6º een gouvernements-depêche, dd. 28 Juni 1921, Nº 2235, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot regeling van het toezicht op krankzinnigen (**18**).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten deze stukken naar de afdeelingen te verwijzen.

7º een gouvernements-depêche, dd. 14 Juni 1921, Nº 1956, waarbij den Raad wordt aangeboden afschrift van de Ministerieele missive, dd. 13 Mei 1921, 10e afdeeling, Nº 69/203, handelende over een voorschot van f 15 000. -- verleend aan de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen en waarvoor de tijd tot het hooren van den Raad heeft ontbroken.

8º een schrijven van den heer Mr. J. G. Schalkwijk op St. Martin, dd. 2 Juni 1921, betreffende de salarieering der ambtenaren verbonden aan het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten deze stukken onder de leden te laten circuleeren.

9º een gouvernements-depêche, dd. 22 Juni 1921, Nº 1028, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van den 17n April 1872 (P. B. Nº 27), houdende herziening van het tarief van justitiekosten in strafzaken, zooals deze verordening sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij de verordening van den 11n October 1919 (P. B. Nº 27) (**14**).

10º een gouvernements-depêche, dd. 20 Juni 1921, Nº 2116, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening, houdende intrekking van het ,,Reglement op de reede van St. Eustatius'' van 20 April 1830 (**10**).

11º een gouvernements-depêche, dd. 22 Juni 1921, Nº 2156, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot aanvulling van de verordening van den 7n. October 1918 (P. B. 1919 Nº 43), waarbij bepalingen worden vastgesteld betreffende het verleenen van vergunningen tot het gebruik van domein voor de exploitatie van motoromnibusdiensten als ondernemingen van openbaar nut op het eiland Curaçao (**17**).

12º een gouvernements-depêche, dd. 22 Juni 1921, Nº 2155, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-keur tot wijziging en aanvulling van de ,,Algemeene Politiekeur'' 1917 (**16**).

13º een gouvernements-depêche, dd. 22 Juni 1921, Nº 2154, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot aanvulling van de ,,Invoeringsverordening Wetboek van Strafrecht'' en wijziging van de verordening van den 25n. November 1920 (P. B. Nº 68), houdende wijziging van de rechterlijke macht en de rechtspleging in de kolonie Curaçao (**15**).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten deze ontwerpen nog heden avond te behandelen.

14º een verzoekschrift van den heer G. A. t' Sas, opzichter bij het departement van Openbare Werken alhier, strekkende om in een hoogere schaal te worden geplaatst, dan die waarin hij volgens de Bezoldiginsregeling 1921 zou moeten komen.

15º een verzoekschrift van den heer W. van den Beld, opzichter bij het departement van Openbare Werken alhier, van dezelfde strekking als dat van den heer t' Sas.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten deze verzoekschriften te stellen in handen van de commissie voor de verzoekschriften.

16º een telegram van den Minister van Koloniën aan den Gouverneur, den Raad ter kennisneming aangeboden en hetwelk als volgt luidt: ,,Depêche eenentwintig Mei korting op pensioenen moet behouden analogie regeling moederland verzoeke verordeningen niet afkondigen''.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten den Gou-

verneur dank te betuigen voor de verleende inzage van het draadbericht.

Aan de orde van behandeling komt nu de ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van den 17n. April 1872 (P. B. Nº 27), houdende herziening van het tarief van justitiekosten in strafzaken, zooals deze verordening sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij de verordening van den 11n. October 1919 (P. B. Nº 72) (**14**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de twee artikelen, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Alsnu komt aan de orde van behandeling de ontwerp-verordening houdende intrekking van het ,,Reglement op de reede van St. Eustatius'' van 20 April 1830 (**10**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de twee artikelen waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie, noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Nu komt aan de orde van behandeling de ontwerp-verordening tot aanvulling van de verordening van den 7n October 1918 (P. B. 1919 Nº 43), waarbij bepalingen worden vastgesteld betreffende het verleenen van vergunningen tot het gebruik van domein voor de exploitatie van motoromnibusdiensten als ondernemingen van openbaar nut op het eiland Curaçao (**17**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de twee artikelen waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Thans komt aan de orde van behandeling de ontwerp-keur tot wijziging en aanvulling van de ,,Algemeene Politiekeur'' 1917.

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de twee artikelen waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Ten slotte komt alsnu aan de orde van behandeling de ontwerp-verordening tot aanvulling van de ,,Invoeringsverordening Wetboek van Strafrecht'' en wijziging van de verordening van den 25n. November 1920 (P. B. Nº 68), houdende wijziging van de rechterlijke macht en de rechtspleging in de kolonie Curaçao (**15**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan

het resultaat is, dat de drie artikelen waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie, noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Niets meer te behandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 6.

ONTWORPEN NOTULEN
VAN DEN
KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Donderdag, den 18n. Augustus 1921, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter, leider der vergadering.
VOORTS: de heeren *Edwin Senior*, *E. M. Penso*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, Mr. *W. Ch. de la Try Ellis* en *J. Sutherland*, leden, benevens de heer *H. J. T. Boomgaart*, griffier van den Raad.
AFWEZIG: de heeren *A. G. Statius Muller*, voorzitter, *F. W. P. Winkel*, *S. M. L. Maduro*, *H. Statius Muller* en *R. F. Muskus*, leden, de eerste drie genoemden wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de zittingen van den 24n. Juni en den 7n. Juli 1921 (Nos. 4 en 5.).
Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en onderteekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:
1º een gouvernements-depêche, dd. 16 Augustus 1921, Nº 4360, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat de Gouverneur, ingevolge art. 85*bis* van het gewijzigd Regeeringsreglement dezer kolonie, den heer Mr. *C. S. Gorsira*, wd. Procureur-generaal, gemachtigd heeft om de beraadslagingen van den Raad over het *ontwerp-keur tot aanvulling van de ,,Algemeene Politiekeur 1917''* (*P. B. No. 11*) (**11**) bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen.

De Voorzitter heet den gemachtigde van den Gouverneur welkom ter vergadering en geeft hem de verzekering, dat de Raad met waardeering en belangstelling zal luisteren naar de inlichtingen, die hij naar aanleiding van de beraadslagingen mocht meenen te moeten geven.

2º een gouvernements-depêche, dd. 28 Juli 1921, Nº 4115, houdende de treurige mededeeling van het overlijden in Nederland van den heer *J. C. B. Forbes*, lid van dezen Raad.

Naar aanleiding hiervan zegt de *Ondervoorzitter* het volgende:
,,Mijne Heeren! Weinig dachten wij, toen ons medelid Forbes welgemoed en opgewekt ons kort geleden de vriendenhand drukte om eenigen tijd met zijn familie in het Moederland te gaan vertoeven, dat hij ons zoo spoedig zou ontvallen.
En toch, het is geschied, de slag is gevallen.

Jacob Constantijn Bennebroek Forbes is niet meer, de wreede dood nam hem uit ons midden weg, ontrukte hem plotseling aan zijn werkkring en aan zoovelen die hem waardeerden en liefhadden.

Wij betreuren den edelen doode, die jaren lang zijn beste krachten aan het welzijn der kolonie heeft gegeven en wenschen kracht aan zijne diepbedroefde betrekkingen toe.

Zijn nagedachtenis zal bij den Raad in dankbare herinnering blijven voortleven.

Aan zijne weduwe en kinderen is bereids, ter voldoening aan het besluit in de Afdeelingen genomen, een brief van rouwbeklag toegezonden.''

Deze rede wordt staande gehouden en aangehoord.

3º een gouvernements-depêche, dd. 18 Augustus 1921, Nº 4388, waarbij den Raad wordt aangeboden een *ontwerp-verordening tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921 te verhoogen* (**19**).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten deze ontwerp-verordening naar de afdeelingen te verwijzen.

Aan de orde van behandeling is thans het *ontwerp-keur tot aanvulling van de ,,Algemeene Politiekeur 1917''* (**11**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp.

Artikel 1 wordt zonder discussie aangenomen; bij artikel 2 vraagt de waarn. Procureur-generaal, gemachtigde van den Gouverneur, het woord en na den Voorzitter voor de vriendelijke woorden tot hem gericht, bedankt te hebben, stelt hij het volgende voor:

Aan artikel 30*a* een nieuw lid toe te voegen, luidende: ,,Aan hem, die de kennisgeving heeft gedaan, wordt door het Hoofd van Politie of den betrokken ambtenaar een schriftelijk bewijs afgegeven, dat de kennisgeving heeft plaats gehad.''

Art. 30*g* te doen luiden: ,,De artikelen 30*a*—*f* blijven buiten toepassing ten aanzien van wettelijk erkende, bij het in werking treden dier artikelen bestaande vereenigingen en ten aanzien van danspartijen te houden in gebouwen, behoorende tot die vereenigingen.''

Dit artikel wordt, zooals door het Bestuur aangevuld en gewijzigd, zonder discussie aangenomen.

Verder worden de artikelen 3 en 4, zoomede het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming, aangenomen.

De Voorzitter bedankt den gemachtigde van den Gouverneur voor de door hem verstrekte inlichtingen, waarop deze de vergaderzaal verlaat.

Alsnu vraagt het lid *Ellis*, voorzitter der commissie voor de verzoekschriften, het woord en zegt het volgende:

Mijnheer de Voorzitter! In handen van de Commissie voor de verzoekschriften zijn 10 verzoekschriften gesteld, alle naar aanleiding van het ontwerp ,,Bezoldigingsregeling 1921'', waarvan 7 aan dit college gericht en 3 aan den heer Gouverneur, doch door Zijne Excellentie aan den Raad doorgezonden; namelijk:

1 van den heer O. W. Gravenhorst Brouwer, griffier van het kantongerecht op de bovenwindsche eilanden, dd. 5 Mei 1921,

1 van den heer D. J. B. Seykens, opzichter bij den Openbaren Gezondheidsdienst, dd. 18 Mei 1921,

1 van de heeren F. K. Thielen en Jac. F. Haayen, dd. 19 Mei 1921,

1 van het bestuur van de Algemeene Ambtenaren Vereeniging, dd. 23 Mei 1921,

1 van onderwijzeressen en onderwijzers 2e. klasse, dd. 23 Mei 1921,
2 van onderwijzeressen en onderwijzers bij het openbaar onderwijs, dd. 23 en 27 Mei 1921,
1 van den heer H. van der Hoeven, assistent-loods alhier, dd. 2 Juni 1921,
1 van den heer G. A. t'Sas, opzichter bij het departement van Openbare Werken alhier, dd. 25 Juni 1921 en
1 van den heer W. van den Beld, opzichter bij het departement van Openbare Werken alhier, dd. 27 Juni 1921.

Aangezien zoovele verzoekschriften zijn ingekomen en daarin menige opmerking wordt gemaakt, is de Commissie te rade geworden U, Mijnheer de Voorzitter, in overweging te geven die verzoekschriften onder de leden van den Raad te laten circuleeren en tegelijk met het ontwerp ,,Bezoldigingsregeling 1921'' in de afdeelingen te behandelen.

Voorts is nog in handen van de Commissie gesteld een verzoekschrift van den heer Guillermo A. Romijn, agent alhier van de fabrieksfirma G. Briggs & Stratton Cº, Milwaukee, met verzoek het daarheen te willen leiden, dat de ,,Algemeene Politiekeur 1917'' zoodanig worde gewijzigd, dat de in het verzoekschrift en bijlage daarvan bedoelde vierwielige wagentjes met aangebracht motorwiel, niet van een toestel om achteruit te rijden, voorzien behoeven te zijn.

Alhoewel de Commissie van oordeel is, dat men zeer voorzichtig behoort te zijn met het maken van uitzonderingen en in een eenmaal gemaakte uitzondering later wellicht een grond zal gezocht worden om steeds verder te gaan, wil het haar voorkomen, dat zonder dat het gevaar voor het verkeer op den openbaren weg wordt vergroot, kan worden toegestaan, dat bedoelde wagentjes zonder gemeld toestel over den openbaren weg rijden.

Voor het geval de Raad zich met het gevoelen van de commissie vereenigt, stelt zij voor, 's Raads meening aan het Bestuur kenbaar te maken en tevens tot de einden dienende een afschrift van het verzoekschrift van den heer Romijn en de bijlage aan het Bestuur te doen toekomen.

De Voorzitter bedankt de Commissie voor het door haar uitgebrachte rapport en geeft in overweging de verzoekschriften betreffende de salarieering verder in de afdeelingen te behandelen en de Commissie te verzoeken een brief te ontwerpen in den geest als door haar aangegeven voor wat betreft het verzoekschrift van den heer G. A. Romijn, ten einde dien aan het Bestuur in te dienen.

Aldus besloten.

Niets meer te behandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 7.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Maandag, den 29n. Augustus 1921, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter, leider der vergadering.

VOORTS: de heeren *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *J. Sutherland*, Mr. *W. Ch. de la Try Ellis*, *Edwin Senior* en *R. F. Muskus*, leden, benevens de heer *Jac. F. Haayen*, tijd. 1e. commies ter Gouvernements-Secretarie, fung. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren *A. G. Statius Muller*, voorzitter, *F. W. P. Winkel*, *S. M. L. Maduro*, *H. Statius Muller* en *E. M. Penso*, leden, de eerste drie genoemden wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en deelt mede, dat de notulen van de vorige vergadering nog niet van den drukker ontvangen zijn en dat zij dientengevolge eerst in de volgende vergadering aan de goedkeuring van de leden zullen worden onderworpen.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1º een gouvernements-depêche, dd. 27 Augustus 1921, Nº 4494, luidende:

„Naar aanleiding van de tweede zinsnede van § 15 van de „memorie van toelichting op het ontwerp-verordening tot „vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen „der ambtenaren in de kolonie Curaçao, heb ik de eer den „Kolonialen Raad hierbij mede te deelen, dat Z. E. den Mi„nister van Koloniën mij in Hare missive dd. 20 Juli jl., 7de „Afdeeling Nº 43/302, welke hoofdzakelijk handelt over be„zoldigingsregeling van officieren en minderen, o.m. het vol„gende heeft bericht:

„Wat ten slotte, het denkbeeld aangaat om de Curaçaosche „salarissen op te voeren tot het peil van dat der Oost-Indi„sche behoeft wel geen betoog, dat aan de verwezenlijking „daarvan reeds met het oog op den ongunstigen toestand der „koloniale financiën niet mag worden gedacht. Zoodanige „gelijkstelling zou bovendien niet gemotiveerd zijn enkel op „grond van de overweging, dat voor uitzending naar de kolo„nie geen krachten beschikbaar zullen zijn, omdat deze voor „den dienst in Oost-Indië in beslag zullen worden genomen.

„Het meerendeel der betrekkingen immers wordt vervuld „door in de koloniën zelve beschikbare krachten. De voor„gestelde nieuwe bezoldigingsregeling nu zal, naar ik ver„trouw, te hunnen aanzien bevrediging geven, terwijl de in „die regeling opgenomen voorziening, krachtens welke acade„misch opgeleiden of daarmede gelijkgestelden eene toelage

„zullen genieten boven de organieke bezoldiging, het middel „aan de hand doet om de beschikking te verkrijgen over per„soneel, dat in de koloniën zelve niet verkrijgbaar is.

„En tevens, dat ik op den 22n. dezer een telegram van Z. „E. mocht ontvangen waarin o. m. het volgende voorkomt: „Sein spoedigst voor begrooting gespecificeerde raming hoo„gere opbrengst voortestellen nieuwe te herziene belastingen „*mede verband salarisherziening*".

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten den Gouverneur te bedanken voor de gedane mededeeling en de missive te voegen bij het ontwerp tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in de kolonie Curaçao, dat reeds naar de afdeelingen is verwezen.

In behandeling komt nu de aan den Raad bij depêche dd. 1 Juni jl. toegezonden stukken betreffende het brandgevaar der petroleumtanks in het Schottegat.

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

De heer *C. S. Gorsira J.P.Ez.* het woord gevraagd en verkregen hebbende, zegt het volgende:

Mijnheer de Voorzitter! Naar aanleiding van het onderzoek der stukken en de daarover gewisselde meeningen, stel ik voor den Gouverneur als volgt te antwoorden:

De Raad heeft met belangstelling kennis genomen van den inhoud der aan hem gezonden stukken aangaande brandgevaar in deze haven en zegt beleefden dank voor de toezending daarvan.

Het rapport van den Hoofdinspecteur van de Scheepvaartinspectie te 's Gravenhage is volkomen in overeenstemming met hetgeen verscheidene raadsleden vernomen hebben van deskundigen op het gebied. Het gevaar is dus een werkelijke en zal het Koloniaal Bestuur niet mogen dulden, dat de bestaande toestand bestendigd blijft, nu uit de met de Curaçaosche Petroleum Maatschappij gevoerde correspondentie blijkt, dat de inrichting op het schiereiland van Asiento in het Schottegat niet beantwoordt aan de redelijke eischen, die men stellen moet aan eene op een zoo korten afstand van haven en stad gelegen petroleumraffinaderij met tanks voor opslag.

Op de door den Administrateur der Maatschappij overgelegde kaart is de oeverlijn langs Maduro's aanlegplaatsen doorgetrokken naar het noorden, zooals door hem is gezegd in zijn schrijven aan den Gouverneur dd. 30 Mei 1921 en blijkt nu, dat de geheele fabriek ligt oostelijk, bovenwinds van de getrokken lijn, dus anders dan voorgesteld in dien brief. De richting van de noordoostenwinden, die hier niet zoo zeldzaam zijn, is met een pijltje aangegeven op de kaart en loopt langs de oostkant van de fabriek aan het strand recht uit op de opening, die het Schottegat met de haven verbindt. Dikwijls toch heeft men in de stad de eigenaardige reuk der raffinaderij onder den neus; de noorden-, westen- en zuidenwinden waaien ook hier, terwijl windstilte er niet onbekend is.

Wat windrichting te maken heeft en wat drijfproeven moeten uitwijzen in deze zaak zijn niet duidelijk. Het Schottegat is een kom met slechts één uitgang, d.i. de haven. In het midden dier kom bevindt zich de opslagplaats van een op water drijvende vloeistof, die, als zij in brand raakt en wegvloeit, gevaar zal opleveren over de geheele oppervlakte der kom en bij welke windrichting ook zal worden opgestuwd tot den uitgang der kom, d.i. de haven.

Met invoerstatiestieken kan het Bestuur zich rekenschap geven van de enorme hoeveelheid vloeibare brandstoffen, die op het schiereiland van Asiento is opgeslagen.

Er moet verder geen oogenblik worden gedraald met de maatregelen, die genomen moeten worden om te voorkomen, dat bij eventueelen brand deze zich zal uitbreiden buiten de terreinen der petroleummaatschappijen, die tanks hebben aan deze haven. Inrichtingen tot blussching van brand op het terrein moeten onderworpen worden aan contrôle van het Gouvernement.

Door den hoofdinspecteur van de Scheepvaartinspectie is het geval in de haven van Pasages aangehaald; ook de raad

vestigde daar de aandacht op. Het geval staat niet alleen, dergelijke branden zijn meermalen voorgekomen met groot verlies voor eigendommen aan en in havens. Er dienen dus zonder tijdverlies maatregelen te worden genomen om het gevaar bij lossing, lading en overscheping van brandbare vloeistoffen tot een minimum te beperken en zullen wettelijke regelingen tot stand moeten komen om in geval van brand zonder veel omslag vast te stellen aan wie de schuld is en elken benadeelde vergoeding der geleden schade te waarborgen.

Men wil het Bestuur er op wijzen, dat voor eene behoorlijke beoordeeling dezer aangelegenheid door experts, niet ter plaatse, het noodig zal zijn, dat door of van wege het Bestuur de noodige photo's worden genomen en kaarten worden gemaakt, die een juist beeld geven van de installatie op Asiento en hen in staat stellen daar een goed oordeel over te vellen. Belanghebbenden bij de installatie op Motet erkennen het brandgevaar en zijn bereid de maatregelen te treffen, die noodig worden geacht; uit de gevoerde correspondentie moet men dit afleiden.

De heer *Muskus* vraagt of de bestaande schuimbluschinrichting van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij niet als voldoende mag worden aangemerkt.

Naar aanleiding van deze vraag haalt de Voorzitter aan wat de Hoofdinspecteur voor de scheepvaart te 's Gravenhage, hieromtrent zegt en waaruit moet worden afgeleid, dat het ,,Foamite systeem'' niet als afdoende mag worden beschouwd. Spreker wijst op het algemeen belang dezer aangelegenheid en na eenige discussie stelt hij voor, indien de Raad zich met het door het lid Gorsira gesprokene kan vereenigen, den Gouverneur de notulen van deze vergadering met een begeleidend schrijven toe te zenden, met verzoek de noodige voorschriften in het leven te roepen waaraan inrichtingen van petroleumraffinaderijen onderworpen zullen zijn.

Aldus besloten.

De Voorzitter zegt nu, dat door het overlijden van den heer Forbes eene vacature in den Raad is ontstaan, ter vervulling waarvan, blijkens de agenda van deze vergadering, een candidaat dient te worden gekozen om aan Hare Majesteit de Koningin te worden voorgedragen.

Spreker verzoekt de heeren van der Veen Zeppenfeldt en Senior als stemopnemers te willen fungeeren.

Voor eersten candidaat ter vervulling van de opengevallen plaats worden 7 stemmen uitgebracht, waarvan op den heer J. J. Beaujon 6 stemmen en op den heer C. H. Jonckheer Wz. 1 stem, zoodat tot eersten candidaat is gekozen de heer J. J. Beaujon.

Voor tweeden candidaat worden eveneens 7 stemmen uitgebracht, waarvan alle op den heer J. A. de Haseth Jr., zoodat tot tweeden candidaat is gekozen de heer J. A. de Haseth Jr.

De Voorzitter dankt de heeren stemopnemers voor hunne moeite.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 8.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Zaterdag, den 8n. October 1921, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter, leider der vergadering.

VOORTS: de heeren *Edwin Senior*, *E. M. Penso*, *H. Statius Muller*, *J. Sutherland*, *F. W. P. Winkel*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, Mr. *W. Ch. de la Try Ellis* en *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, leden, benevens de heer *H. J. T. Boomgaart*, griffier van den Raad.

ZOOMEDE: de heeren *A. B. J. Prakken*, administrateur van financiën, *Ph. van der Breggen*, directeur der openbare werken en *M. C. Goedhart*, directeur van den openbaren gezondheidsdienst, gemachtigden van den Gouverneur.

AFWEZIG: de heeren *A. G. Statius Muller*, Voorzitter, *S. M. L. Maduro* en *R. F. Muskus*, leden, de twee eerstgenoemden wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de zittingen van den 18n. en 29n. Augustus 1921 (Nos. 6 en 7).

Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en onderteekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1º een gouvernements-depêche, dd. 6 October 1921, Nº 4912, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat de Gouverneur, ingevolge art. 85*bis* van het gewijzigd Regeeringsreglement dezer kolonie, den Administrateur van financiën, den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en den Directeur der Openbare Werken, gemachtigd heeft om de beraadslagingen van den Raad over de ontwerp-verordening tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921 te verhoogen en den heer Goedhart bovendien om die over de ontwerp-verordening tot regeling van het toezicht op krankzinnigen, bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen.

De Voorzitter heet de gemachtigden van den Gouverneur welkom ter vergadering.

2º een gouvernements-depêche, dd. 3 October 1921, Nº 4707, waarbij door den Gouverneur, in verband met de Memorie van toelichting van de derde nota van wijzigingen van de onderwijsverordening en die van de salarisverordening, alsmede in verband met de memorie van antwoord op het

voorloopig verslag der afdeelingen omtrent de begrooting voor 1922, den Raad wordt aangeboden afschrift van een van den Minister van Kolonien ontvangen missive, dd. 23 Augustus d.j., 10e. Afdeeling, Nº 58/350.

3º een gouvernements-depêche, dd. 4 October 1921, Nº 4800, luidende:

,,In zijn Memorie van antwoord op het voorloopig verslag ,,van de afdeelingen van Uwen Raad op het ontwerp begroo- ,,ting 1922, deelde Gouverneur Helfrich mede, dat Z. E. over ,,de punten: ,,Rente wegens uit 's Rijks schatkist ontvangen ,,voorschotten'' en ,,leeningen'' inlichtingen aan den Minis- ,,ter van Koloniën had gevraagd en deed de toezegging deze ,,inlichtingen te zijner tijd aan Uwen Raad te verschaffen.

,,Naar aanleiding hiervan heb ik de eer Uwen Raad hierbij ,,een afschrift te doen toekomen van een van den Minister ,,van Koloniën ontvangen missive, waarin bedoelde inlich- ,,gen zijn verschaft.''

4º een gouvernements-depêche, dd. 4 October 1921, Nº 4880, waarbij den Raad ter kennisneming wordt aangeboden afschrift van het rapport van de bij G. B. dd. 8 October 1919, Nº 1169, ingestelde commissie om middelen aan de hand te doen om de koloniale kas te stijven en de financieele lasten van het Moederland ten opzichte van de kolonie eenigszins te verlichten.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten deze drie depêches met de daarbij behoorende afschriften onder de leden te doen circuleeren.

5º een gouvernements-apostille, dd. 28 September 1921, Nº 4791, begeleidende een telegram ontvangen van den Minister van Koloniën, den Raad ter kennisneming aangeboden en luidende als volgt:

,,Gouverneur, Wmd. 999. Depêche dertig Mei nieuwe be- ,,zoldigingsregeling mag niet ingevoerd terugwerkend Januari ,,wanneer niet geheel voldaan voorwaarde bestrijding helft ,,kosten koloniale middelen ook negentieneenentwintig.— ,,Degraaf—''.

Naar aanleiding hiervan zegt de Voorzitter:

Met leedwezen is door mij en ook zeer zeker door U allen kennis genomen van den inhoud van dit draadbericht, waardoor aan de hoogst noodzakelijke salarisregeling voorloopig geen gevolg zal kunnen worden gegeven, daar volgens de bewoording van het telegram, vooraf zullen moeten gaan voorstellen van het Bestuur tot dekking van de 50%. Ik vertrouw, dat intusschen de duurtetoeslag zal blijven gehandhaafd en wel met het oog op de enorme duurte der eerste levensbehoeften.

6º een verzoekschrift dd. 8 October 1921, van de bureelambtenaren op Curaçao aan den Raad gericht, begeleidende een afschrift van een request, dat zij heden aan den Gouverneur van Curaçao hebben ingediend en mede verzoekende, dat waar een spoedige behandeling van de salarisvoorstellen in verband met bovengenoemd request zeer in hun belang is en afschaffing van de verplichte korting op de traktementen mede aan hun behoeften zal tegemoetkomen, de betrekkelijke voorstellen in behandeling te willen nemen.

Het overgelegde afschrift wordt door den Voorzitter voorgelezen en luidt als volgt:

,,Aan Zijne Excellentie den Heer Gouverneur van Curaçao.

,,Geven met verschuldigden eerbied te kennen de onder- ,,geteekenden, bureelambtenaren op Curaçao,

,,dat zij met teleurstelling hebben vernomen, dat de bezol- ,,digingsregeling, met terugwerkende kracht tot 1 Januari ,,1921, niet kan worden ingevoerd zonder dat daartegenover ,,verhooging der geldmiddelen tot dekking dier uitgave komt ,,te staan;

,,dat, waar zij van het Koloniaal Bestuur de toezegging ,,hebben gekregen — o.a. bij de G. B. dd. 24 Maart 1921, ,,Nº 305 — dat de invoering zou plaats hebben met 1 Januari ,,1921, het hun zeer bevreemd heeft, thans te moeten verne-

,,men, dat die verhooging — waarop zij ook volgens het Be-
,,stuur, dat voorstellen tot salarisverhooging heeft ingediend,
,,recht hadden — zoo goed als definitief wordt uitgesteld,
,,aangezien de voorstellen tot verhooging der middelen als-
,,nog niet zijn gedaan;

,,dat zij het zeer onaangenaam vinden, dat hunne belangen
,,achtergesteld worden op grond van omstandigheden, waarop
,,zij absoluut geen invloed kunnen uitoefenen en die niet in
,,het minste verband staan tot hunne behoeften.

,,Reden waarom zij zich beleefd wenden tot Uwe Excellentie
,,met de kennisgeving, dat zij alsnog verwachten, dat het
,,Koloniaal Bestuur zijn gedane belofte gestand zal doen.

,,Hetwelk doende, enz.

,,Curaçao, 8 October 1921."

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit schrijven met het daarbij overgelegde afschrift in handen te stellen van de commissie voor de verzoekschriften.

Aan de orde van behandeling komt nu de ontwerp-keur tot aanvulling van de keur van den 18den Juni 1917 (P.B. Nº 11), houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politievoorschriften op het eiland Curaçao (1918—1919.—**8**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de twee artikelen, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Alsnu komt aan de orde van behandeling de ontwerp-verordening tot regeling van het toezicht op krankzinnigen (**18**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de artikelen 1, 2 en 3 zonder discussie worden aangenomen; bij artikel 4 verkrijgt de heer *Goedhart*, gemachtigde van den Gouverneur, op diens verzoek het woord en zegt, dat het Bestuur, ter voldoening aan het verzoek der Afdeelingen, uitgedrukt in het Eindverslag, de volgende wijziging wenscht voor te stellen, namelijk:

De woorden voorkomende in de tweede alinea van het artikel 4, achter het woord ,,verbonden", komen te vervallen en in de plaats daarvan wordt gesteld de woorden: ,,zal de vergunning door den Gouverneur ingetrokken en het gesticht op diens last gesloten worden, indien niet alsnog binnen een door hem vast te stellen termijn naar behooren aan de voorschriften en de voorwaarden dezer verordening wordt voldaan."

Het gewijzigde artikel 4 in stemming gebracht, wordt zonder discussie aangenomen.

De overige acht en dertig artikelen, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, worden vervolgens ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Thans komt aan de orde van behandeling de ontwerp-verordening tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921 te verhoogen (**19**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp.

Het eenig artikel, waaruit het ontwerp bestaat, wordt in

behandeling gebracht en achtereenvolgens worden de onderdeelen *a*, *b*, *c*, *d*, *e*, *f*, zooals gewijzigd bij nota van wijziging, en *g*, zonder discussie aangenomen.

Dit is eveneens het geval met 2º sub *a*; bij het in behandeling komen van onderdeel *b* (onderartikel 92*ter*) vraagt het lid *Zeppenfeldt* het woord en stelt voor dit van het ontwerp af te voeren.

Dit voorstel wordt ondersteund door de leden Statius Muller en Penso.

Ter toelichting van zijn voorstel verzoekt de heer *Zeppenfeldt* aan hetgeen hieromtrent in het Voorloopig Verslag is opgenomen, te mogen verwijzen.

De *Voorzitter* zegt zijn stem niet aan dit onderdeel te kunnen verleenen, daar het hem uit de overgelegde balans van de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen over het 6e. boekjaar gebleken is, dat de Maatschappij met verlies werkt, niettegenstaande de sisal gedurende de oorlogsjaren, volgens bekomen inlichtingen, vijftig cent per pond opbracht, terwijl de prijs nu is ongeveer twaalf cent. Met de balans in de hand vermeen ik het niet raadzaam meerdere gelden in die onderneming te mogen steken.

De heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, het woord gevraagd en verkregen hebbende, zegt het volgende:

Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij begrijpen, dat het voorstel van het Bestuur, om wederom geld te steken in de ,,Cultuurmaatschappij der Nederlandsche Antillen'', met eenige reserve wordt ontvangen, toch meen ik een lans te moeten breken voor het aannemen daarvan. Immers hier geldt alweer het spreekwoord ,,onbekend maakt onbemind''. Waar ik persoonlijk St. Eustatius bezocht heb, kan ik U verzekeren, dat de maatschappij er geheel anders voorstaat dan die te Curaçao. De sisal is flink uitgegroeid en alles maakt een gunstigen indruk, de groote verdienste van den heer Wilde is, dat hij uit groen materiaal goede landbouwers en handwerklieden gemaakt heeft. De Gezaghebber der Bovenwindsche Eilanden schreef onlangs ongeveer het volgende:

,,De aanblik van het eiland St. Eustatius wordt beheerscht door de sisalonderneming, die inderdaad een voortreffelijken indruk maakt. Zelfs een leek kan zien, dat de aanplant er forsch en mooi bijstaat, een enorm verschil met de onderneming op Curaçao, welke een zeer slechten indruk op mij maakte, hetgeen ik ook den directeur, den heer van Hardenbroek mededeelde.

De gebouwen en de wegen benevens de ,,inventaris'' verkeeren in goeden staat en de wijze waarop de fabriek en werkplaatsen zijn opgezet, komt mij voor zeer solide en practisch te zijn. De vroegere directeur Wilde is zeer zeker een handig ingenieur, in hoeverre hij een goed administrateur der landbouwonderneming was, kan ik moeilijk beoordeelen uit de overgelegde begrooting, die natuurlijk als alle ongecontroleerde begrootingen, de ,,duistere punten'' wel zal hebben weggewerkt. De cijfers voor de begrooting gegeven door den heer Wilde moeten met eenige reserve worden aanvaard, ook al omdat het voor den heer Wilde geen aanbeveling zal zijn, wanneer deze maatschappij dadelijk na zijn aftreden zou moeten liquideeren.

Ontegenzeggelijk is de maatschappij voor de welvaart van St. Eustatius van overwegend belang; immers thans hebben de negers gelegenheid, naast hunne kleine landbouw, de noodige contanten bij de maatschappij te verdienen door een paar dagen per week aldaar te werken. Valt die maatschappij, dan is ook van St. Eustatius, naar het mij wil voorkomen, verder niets meer te verwachten.''

Trouwens ik heb U reeds gezegd, dat de Cultuurmaatschappij op St. Eustatius niet te vergelijken is met de Sisal-onderneming op Curaçao. Het beheer is daar altijd in goede handen geweest en de resultaten die er bereikt zijn, veel grooter dan die op Curaçao, terwijl de maatschappij op Curaçao reeds zeven jaar eerder is opgericht.

Mijnheer de Voorzitter! U wees op de voordeelen, die de

maatschappij zou hebben gehad door den oorlogstoestand. Nu de Maatschappij heeft van den oorlog haast niets anders dan nadeel gehad. Immers ze werd opgericht in 1914 en alle machinerieën bleven juist door den oorlogstoestand langer uit dan in normale tijden het geval zou zijn geweest, terwijl ook de aanschaffingskosten belangrijk hooger waren. Eerst in de laatste jaren is geoogst kunnen worden, maar er moesten nog groote sommen worden besteed aan uitbreiding. Hier in deze Raad, Mijnheer de Voorzitter, zijn nog betrekkelijk kort geleden, groote kredieten toegestaan voor opheffing van den landbouw in de kolonie, waaronder speciale kredieten voor verbetering van de cultuur. Nu, dit is eigenlijk een dergelijk krediet en ik verwacht, dat de Koloniale Raad thans ook hiervoor gunstig gestemd is. Speciaal in het belang van St. Eustatius hoop ik, dat de post aangenomen zal worden.

De heer *Zeppenfeldt* vraagt het woord en zegt, dat de geachte gedelegeerde van het Bestuur hem niet heeft kunnen overtuigen en blijft sceptisch gestemd.

De heer *Gorsira* zegt, dat als alle inlichtingen van de bestuurstafel zijn als de mededeeling, dat de sisal op St. Eustatius 7 jaar jonger is dan die te Curaçao, dan zijn die inlichtingen ook niet veel waard. Immers de sisalonderneming op Curaçao heeft plantmateriaal voor de kweekbedden ontvangen van St. Eustatius.

De heer *Prakken* zegt hierop, dat hij de stukken niet hier bij zich heeft om de bewering van den heer Gorsira te kunnen controleeren, maar wel vindt hij in een brief dd. 13 Maart 1921, Nº 3302/58 van den heer J. G. P. Kakebeeke, gouvernements-commissaris bij beide maatschappijen, het volgende vermeld: ,,Het wil mij voorkomen, dat een vergelijking met ,,de Eerste Sisal Cultuur Maatschappij niet mag worden ge-,,maakt, aangezien het bedrijf op St. Eustatius, hoewel 7 ,,jaren later begonnen, reeds thans veel verder is gekomen ,,dan dat van de eerstgenoemde Maatschappij.''

De *Voorzitter* dankt den heer Prakken voor de verstrekte inlichtingen, maar verklaart zich nog niet overtuigd.

Het voorstel van den heer Zeppenfeldt wordt nu in stemming gebracht en bij loting wordt beslist, dat zij bij Nº 7 van de presentielijst zal aanvangen.

Het resultaat hiervan is, dat het voorstel met 8 stemmen vóór en één tegen, die van den heer Winkel, aangenomen wordt.

Voorts worden de onderdeelen *c* en *d* en sub 3º, zoomede het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

De Voorzitter zegt, dat door het wegvallen van onderdeel *b*, de onderdeelen *c* en *d* behooren op te schuiven en zullen dientengevolge onderscheidenlijk worden *b* en *c*.

De Voorzitter bedankt thans de gemachtigden van den Gouverneur voor de door hen verstrekte inlichtingen, waarop deze de vergaderzaal verlaten.

Alsnu doet de Voorzitter mededeeling, dat is ingekomen een geheime depêche van den Gouverneur, dd. 8 October 1921, Nº 80. Spreker stelt voor om deze depêche onder de leden te laten circuleeren.

Aldus besloten.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 9.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

PLECHTIGE ZITTING van Donderdag, den 13n. October 1921, des voormiddags te 10 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *Ed. S. Lansberg*, ondervoorzitter, leider der vergadering.

VOORTS: de heeren *Edwin Senior*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, Mr. *W. Ch. de la Try Ellis*, *F. W. P. Winkel*, *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *H. Statius Muller* en *E. M. Penso*, leden, benevens de heer *Jac. F. Haayen*, tijd. 1e. commies ter Gouvernements-Secretarie, fungd. griffier van den Raad.

ZOOMEDE: de heeren Mr. *J. B. Gorsira*, ondervoorzitter van den Raad van Bestuur, *H. Ferguson*, *H. J. T. Boomgaart*, leden, en *Julius L. Penha*, tijd. lid van den Raad van Bestuur.

AFWEZIG: de heeren *A. G. Statius Muller*, voorzitter, *S. M. L. Maduro*, *J. Sutherland* en *R. F. Muskus*, leden, de twee eerstgenoemden wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en zegt, dat de notulen van de laatste vergadering, wegens uitgebreidheid, nog niet aan de goedkeuring van de leden kunnen worden onderworpen.

Voorts zegt de Voorzitter, dat deze vergadering is belegd om den nieuw aangekomen Gouverneur Mr. N. J. L. Brantjes in de gelegenheid te stellen op de wijze, zooals bij artikel 15 van het Reglement op het beleid der Regeering in de kolonie Curaçao is bepaald, het Bestuur te aanvaarden.

Vervolgens benoemt de Voorzitter de heeren Edwin Senior, H. Statius Muller en B. E. van der Veen Zeppenfeldt in commissie om Zijne Excellentie Mr. Brantjes aan het Raadhuis te ontvangen en weder uitgeleide te doen.

De Voorzitter schorst nu, in afwachting van den Gouverneur, de vergadering voor eenige oogenblikken.

Om tien uur treedt Zijne Excellentie Mr. Brantjes, vergezeld van de commissie, benoemd sub 4 van de gouvernements-beschikking, dd. 11 October 1921, Nº 1095, van die door den Voorzitter benoemd en zijne adjudanten, de vergaderzaal binnen en neemt den voor hem bestemden zetel in.

De Voorzitter spreekt den Gouverneur toe en deelt hem mede, dat deze vergadering is bijeengeroepen ten einde hem in de gelegenheid te stellen, ingevolge art. 15 van het Reglement op het beleid der Regeering in de kolonie Curaçao, het Bestuur over de kolonie te aanvaarden en verzoekt den griffier de akte van benoeming en het proces-verbaal van de eedsaflegging van den Gouverneur te willen voorlezen.

Gevolg gevende aan dit verzoek leest de griffier nu de akte van benoeming en het proces-verbaal van eedsaflegging van den Gouverneur voor.

Hierop zegt de *Voorzitter* het volgende:

Excellentie! Uwe benoeming tot vertegenwoordiger van de Kroon in deze gewesten is voorzeker een bewijs, dat de door U in vorige betrekkingen aan den Lande bewezen diensten, door H. M. onze geëerbiedigde Koningin op hoogen prijs worden gesteld.

Namens de Burgerij heet ik U en Uwe geachte familie welkom op het grondgebied der kolonie en bied ik U op dit plechtig oogenblik, waarop Gij Uw hoog en veelomvattend ambt aanvaardt, de hartelijke gelukwenschen van den Kolonialen Raad aan.

Wij houden ons overtuigd, dat Gij, voor zoover nog onbekend met onze behoeften en nooden, U spoedig door eigen onderzoek op de hoogte onzer toestanden zult weten te stellen.

Op den steun, de medewerking en den goeden geest van dit College kunt U rekenen, Uw streven en dat van den Raad is en moet immers één zijn: het behartigen en bevorderen van de belangen der kolonie.

Met waar genoegen maak ik van deze gelegenheid gebruik onzen landgenoot den Edelgrootachtbaren Heer Mr. John Brown Gorsira, namens den Raad hulde te brengen voor de groote toewijding door Zijnedelgrootachtbare aan den dag gelegd gedurende zijn herhaald intermediair Bestuur en voor de goede verstandhouding, die steeds tusschen ZEGA. en den Raad heeft geheerscht.

ZEGA. heeft getoond alle eigenschappen van geest en hart in zich te vereenigen, die in een goed bewindsman gewenscht kunnen worden.

Moge het Uwe Excellentie, Mr. Brantjes, gegeven zijn door het hooghouden van het souverein gezag, door het recht te handhaven, door gerechtigheid en rechtvaardigheid te betrachten, de ontwikkeling van de aan Uwe zorgen toevertrouwde kolonie, op geestelijk, zedelijk en stoffelijk gebied te bevorderen, zoodat Uw Bestuur, onder God's onmisbaren zegen, strekke tot heil der kolonie en tot Uw eigen voldoening.

De *Gouverneur* houdt nu de volgende rede:

Mijnheer de Voorzitter, Mijne Heeren Leden van den Kolonialen Raad!

Het wil mij voorkomen, dat ik, met zooveel heuschheid door U, bij monde van Uwen Voorzitter, in deze plechtige zitting van Uwen Raad ontvangen, alvorens mijne aanvaardingsrede te beginnen, mijn recht moet aantoonen om hier aanwezig te zijn. Overeenkomstig het voorschrift van artikel 15 van het Regeeringsreglement heb ik dus overgelegd afschrift van de akte mijner benoeming en van het proces-verbaal mijner eedsaflegging, welke zooeven zijn voorgelezen.

Ik reken mij gelukkig dat de eerste daad van Uwen nieuwen Gouverneur wederom mag zijn U te doen blijken hoe het wel en wee van de kolonie Curaçao Hare Majesteit, onze geëerbiedigde en geliefde Koningin, bij voortduring ter harte gaat. Onze Vorstin heeft mij, die in Uw midden in Haren Naam en als Haar Vertegenwoordiger het bestuur komt voeren, niet willen laten vertrekken, zonder mij bij herhaling op te dragen Hare beste wenschen voor den bloei en de welvaart van de Kolonie, alsmede Hare hartelijke groeten aan U over te brengen.

Aan deze Koninklijke opdracht hierbij gevolg gevende, acht ik het een voorrecht aldus de tolk te mogen zijn van de gevoelens van warme belangstelling en innige sympathie, die onze Hooge Landsvrouwe voor Uwe Kolonie en hare bewoners koestert.

Het is onder moeilijke tijdsomstandigheden, dat ik het bestuur over deze kolonie aanvaard: moeilijk vooral voor het Moederland.

Het oude Europa maakt een tijd van crisis door, waarvan het einde nog niet te zien is. Gevoelig wordt de invloed dier crisis ook in Nederland ondervonden.

De achteruitgang in welvaart op velerlei gebied, veroor-

zaakt een voortdurende daling van den volksrijkdom en eene constante vermindering van de draagkracht der bevolking.

Daarnevens valt een steeds hooger stijgen der eischen, die aan 's Rijks schatkist worden gesteld, waar te nemen.

Vandaar het gevoelen van den Raad van Ministers, dat de bijdrage uit 's Rijks schatkist ter versterking van de koloniale middelen de grens van het in redelijkheid toelaatbare bereikt heeft, en de uiting in de laatste Troonrede, dat ook in de overzeesche deelen van den staat een zuinig beheer geboden is.

Gegeven echter de belangstelling van het Moederland in de economische ontwikkeling der kolonie, zal in gevallen van onvermijdelijkheid of economisch ingrijpenden aard, aan vragen om offers aan de Nederlandsche schatkist de aandacht geschonken worden.

Zonder zoodanige offers toch, kan nòch aan verbetering van de geldelijke omstandigheden der kolonie, nòch aan de mogelijkheid van een te eenigertijd niet meer benoodigd zijn van de rijksbijdrage gedacht worden.

Eene algemeene herziening van het Regeeringsreglement staat voor de deur.

De frissche wind, die ons tegenwaait uit het nieuwe grondwetsontwerp is een waarborg, dat het ,,stuitend'' onderscheid dat in 1865 tusschen Curaçao en Suriname gemaakt werd, zal worden opgeheven en dat eene regeling tot stand zal komen, waarbij de rechtmatige aanspraken van de bevolking, met betrekking tot invloed *op* en aandeel *in* het bestuur, zullen worden erkend.

Waar de Regeering ook voor de kolonie Curaçao de financieele gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs heeft aanvaard, zal het van drukkende zorgen ontlaste bijzondere onderwijs zijnen vruchtbaren arbeid met grooter opgewektheid kunnen vervolgen.

Nauwgezet zal echter te overwegen zijn of de middelen der kolonie eene *uitbreiding* van het onderwijs wel gedoogen.

Mijn ambtsvoorganger, oud-gouverneur Helfrich, heeft velerlei plannen ontworpen, waarvan hij de voltooiing niet meer heeft kunnen zien, meerdere maatregelen voorbereid, waaraan hij geene uitvoering meer heeft kunnen geven.

Op de door hem gelegde grondslagen hoop ik, bij eene *zuinige* voering der koloniale huishouding, zooveel mogelijk te kunnen voortbouwen.

In de richting waarin hij de bevordering van den bloei der kolonie en hare economische verheffing zocht, komt mij aanvankelijk voor, dat gunstige resultaten bereikbaar zijn.

Naar ik hoop zal onder mijn bestuur in de watervoorziening van Willemstad en hare haven op afdoende wijze worden voorzien.

Dank zij de deskundige voorlichting van hoogstaande mannen uit Uw midden en de medewerking van met de locale toestanden vertrouwde personen bij de voorbereiding daarvan, zal naar ik verwacht bij de aanstaande belastingherziening eene billijke, zooveel mogelijk allen bevredigende oplossing der belastingvraagstukken niet ontvindbaar blijken.

Dat de algemeene herziening van de salarissen der Curaçaosche landsdienaren thans spoedig haar beslag zal krijgen, zal ik met kracht bevorderen.

Het vertrouwen door H. M. de Koningin in mij gesteld door het bestuur der kolonie Curaçao in mijne handen te leggen, hoop ik met Gods hulp niet te beschamen, in de vaste overtuiging, dat ik bij het volbrengen der zware taak, die ik op mij nam, zal mogen rekenen op de noodzakelijke bijstand en medewerking.

Als een vreemde sta ik heden nog in uw midden. Mij echter is de kolonie slechts half vreemd.

Reeds tal van jaren hebben mijne gedachten bij Uwe eilanden en hunne bewoners verwijld en het is de illusie van mijn leven geweest eens geroepen te worden de beste krachten van mijn lichaam en geest te wijden aan de bevordering der welvaart van de kolonie Curaçao.

Aan het slot der rede waarmee mijn hooggeschatte ambtsvoorganger, oud-gouverneur Helfrich, in de vergadering van Uwen Raad het zittingjaar 1921/1922 opende, sprak hij den wensch uit, dat Uw arbeid in samenwerking met dien van

zijn opvolger, *onder Gods onmisbaren zegen* zoude mogen bijdragen tot vooruitgang der kolonie.

In de hoop, dat die wensch in vervulling zal gaan, verklaar ik hiermede in naam en als vertegenwoordiger van H. M. de Koningin het bestuur over de kolonie Curaçao te aanvaarden.

Hierop verlaat de Gouverneur de vergaderzaal, vergezeld van de commissie, bedoeld sub 4 van de vorengenoemde beschikking, van zijne adjudanten en van de commissie van in- en uitgeleide, terwijl ook de heeren leden van den Raad van Bestuur zich verwijderen.

Na de commissie van in- en uitgeleide, die intusschen in de vergaderzaal teruggekeerd is, te hebben bedankt, sluit de Voorzitter de vergadering.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 10.

ONTWORPEN NOTULEN
VAN DEN
KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Woensdag, den 23n. November 1921, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter.

VOORTS: de heeren *Edwin Senior*, *F. W. P. Winkel*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *J. J. Beaujon*, *H. Statius Muller*, *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, Mr. *W. Ch. de la Try Ellis* en *J. Sutherland*, leden, benevens de heer *Jac. F. Haayen*, wnd. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren *A. G. Statius Muller*, Voorzitter, *S. M. L. Maduro*, *E. M. Penso* en *R. F. Muskus*, leden, de twee eerstgenoemden wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de vergaderingen van den 8n. en den 13n. October j. l. (Nos. 8 en 9).

Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en onderteekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1º een gouvernements-depêche, dd. 31 October 1921 Nº 5165, bevattende de mededeeling van het telegrafisch bericht van den Minister van Koloniën, dat het Harer Majesteit de Koningin behaagd heeft bij besluit van den 22sten October 1921 Nº 51 den heer J. J. Beaujon te benoemen tot lid van den Kolonialen Raad.

2º eene gouvernements-depêche, dd. 18 November 1921 Nº 5390, houdende kennisgeving van de eedsaflegging van het lid J. J. Beaujon.

De heer Beaujon, die hedenavond voor het eerst onze vergadering bijwoont, aldus de *Ondervoorzitter* den heer Beaujon toesprekende, bied ik namens den Raad onze oprechte gelukwenschen aan met zijne benoeming tot lid van dit College.

Uw eervol ambtelijk loopbaan en de ijver door U aan den dag gelegd in de vele commissies, waarin U zitting hebt gehad, zijn ons waarborg, dat U ook in dit College een nuttig lid zult zijn. Wij hopen dan ook dat U talrijke jaren met opgewektheid en frisschen moed Uwe beste krachten aan het welzijn der Kolonie zult geven.

De heer *Beaujon* zegt nu het volgende:

Nu ik zitting neem in dezen Raad in de plaats van het verdienstelijke lid, den heer Forbes, door wiens onverwacht heengaan de Raad voorzeker een gevoelig verlies heeft geleden, zij het mij in de eerste plaats vergund mijn eerbiedigen

dank te betuigen aan H. M. de Koningin voor mijne benoeming tot lid van dit college; aan den Raad en aan het Bestuur betuig ik mijn beleefden dank voor keuze en voordracht.

U, Mijnheer de Voorzitter, dank ik vriendelijk voor de hartelijke woorden door U mede namens den Raad tot mij gericht, welke woorden mij strekken tot bemoediging om met opgewektheid de taak, waartoe ik geroepen ben, te vervullen.

Het zal mij aangenaam zijn met U en mijne overige medeleden te kunnen samenwerken tot het welzijn der Kolonie en ik geef U de verzekering, dat het mijn ernstig streven zal zijn om naar mijn beste weten een werkzaam aandeel te hebben in de behartiging der belangen van de bevolking, tot het verrichten van welke taak ik vertrouw op Uwe gewaardeerde voorlichting en op de welwillende samenwerking van al mijne medeleden. Ik dank U.

3º een schrijven, dd. 14 September 1921, van Mevrouw Sally Forbes geb. Schotborgh, bedankende voor de door den Raad betoonde deelneming bij het overlijden van haren echtgenoot, den heer J. C. B. Forbes, lid van dit college.

4º een schrijven verzonden den 19n. October 1921 van het Bestuur der Algemeene Ambtenaren Vereeniging, verzoekende de nieuwe salarisregeling wel te willen goedkeuren zooveel mogelijk met overweging van de door de A. A. V. voorgestelde wijzigingen, vertrouwende verder, dat de Raad de onbillijkheid jegens de Curaçaosche ambtenaren begaan, door deze regeling niet te doen terugwerken tot 1920 niet zal willen vergrooten, door, bij medewerken tot langer uitstel, ook het terugwerken tot Jan. 1921 in gevaar te brengen.

5º een schrijven verzonden den 19n. October 1921 van het Bestuur van de Algemeene Ambtenaren Vereeniging, verzoekende de verlofsverordening te willen afwerken.

Op voorstel van den Ondervoorzitter wordt besloten deze beide brieven te voegen bij het ontwerp salarisregeling, dat in de Afdeelingen in behandeling is.

6º een gouvernements-beschikking, dd. 7 November 1921 Nº 1189, waarbij aan den heer H. J. T. Boomgaart, Gouvernements-Secretaris alhier, tot herstel van gezondheid, veertien dagen verlof is verleend en de tijd. 1ste commies ter Gouvernements-Secretarie Jac. F. Haayen, gedurende het verlof van den heer Boomgaart aangewezen is om de functiën van Gouvernements-Secretaris uit te oefenen.

7º een gouvernements-beschikking, dd. 21 November 1921 Nº 1234, waarbij aan den heer H. J. T. Boomgaart, Gouvernements-Secretaris, tot verder herstel van gezondheid, een maand verlofsverlenging is verleend.

De Ondervoorzitter zegt, dat de Raad den heer Boomgaart een spoedig herstel toewenscht en hoopt hem binnenkort wederom in zijn midden te zien.

8º een gouvernements-depêche, dd. 12 October 1921 Nº 4490, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot het wederom openstellen voor ambtenaren van de gelegenheid tot het voor pensioen geldig maken van diensttijd, als bedoeld bij art. 2 van de verordening van den 14n. October 1918 (P. B. 1918 Nº 64) (**21**).

Op voorstel van den Ondervoorzitter wordt besloten dit ontwerp nog hedenavond te behandelen.

9º een gouvernements-depêche, dd. 11 November 1921 Nº 5335, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening betreffende den loodsdienst en de loodsgelden. (**22**).

10º een gouvernements-depêche, dd. 16 November 1921 Nº 5371, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening, regelende het uitvoerrecht van mijnproducten. (**23**).

Op voorstel van den Ondervoorzitter wordt besloten deze beide ontwerpen naar de Afdeelingen te verwijzen.

11º een request, dd. 14 November 1921 van den heer W. R. Menkman, vertegenwoordigende den Koninklijken West-Indischen Maildienst, de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij en de West-Indische Scheepvaart Maatschappij, waarbij requestrant den Raad in overweging geeft de ontworpen loodsdienstverordening niet goed te keuren zoolang daarin heffingen worden gehandhaafd, welke in verband met het karakter van een zuivere retributie tot dekking der kosten van den loodsdienst te hoog moeten worden geacht en aan het Koloniaal Bestuur te kennen te geven, dat voorstellen tot het invoeren van havengelden, hetzij als belasting hetzij als retributie bedoeld, slechts in behandeling kunnen worden genomen, indien als zoodanig aanhangig gemaakt en als zoodanig toegelicht, aangezien dusdanige voorstellen naar hunne eigen mérites zouden moeten worden beoordeeld, los van de kwestie der loodsgeldheffingen.

12º een verzoekschrift, dd. 17 November 1921 van den heer Hubert Bierman, in zijne kwaliteit van Directeur der Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij, verzoekende het daarheen te leiden, dat de heffing van loodsgelden als in ontwerp-verordening Nº 22 worde gewijzigd en de faciliteiten eertijds verleend per P. B. Nº 24 Anno 1918 alsnog van kracht mogen blijven voor de schepen van de Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij, op basis van 50% van het nieuwe tarief.

13º een nader schrijven van den heer Bierman voornoemd, dd. 19 November 1921, waarbij den Raad ter aanvulling van het sub 12º bedoeld verzoekschrift dd. 17 November 1921, alsnog wordt aangeboden een copy van het schrijven Nº 563, gedateerd 9 Februari 1915, waarin de faciliteiten door Gouverneur Nuyens indertijd verleend, zijn weergegeven.
In dit schrijven wordt verder medegedeeld, dat de faciliteit betreffende het loodswezen, werd vastgesteld in de laatste alinea van artikel 7 Publicatieblad 1918 Nº 24.

14º een verzoekschrift van den heer Mr. F. G. Schalkwijk, Lid van het Hof van Justitie dezer kolonie, waarin verzoeker op gronden in een bij het adres behoorende toelichting aangegeven, te kennen geeft, dat, indien het bericht juist is, dat het in het voornemen van het Bestuur dezer Kolonie ligt om in een regeling, waarin de bijdragen voor eigen pensioen der ambtenaren voor hare rekening worden genomen, de in deze kolonie ,,gedetacheerde'' ambtenaren van dit voordeel uit te sluiten, hij het zeer op prijs zou stellen indien van deze beperking alsnog en althans ten aanzien van hem, werd afgezien.

Op voorstel van den Ondervoorzitter wordt besloten deze verzoekschriften en het nader schrijven van den heer Bierman te stellen in handen van de Commissie van verzoekschriften.

Alsnu verzoekt de Ondervoorzitter den Griffier voorlezing te doen van het verslag van de in comité-generaal uitgebrachte meeningen betreffende het stelsel van verkiezing voor den Kolonialen Raad en het onderwerp van financieele decentralisatie, dat aan Zijne Excellentie den Gouverneur zal worden aangeboden in antwoord op Zijner Excellentie's depêche dd. 1 Juni 1920 Nº 1857.
De Griffier leest alsnu het volgende ontwerp-schrijven aan den Gouverneur voor:

Bij Zijner Excellentie's schrijven, dd. 1 Juni 1920 Nº 1857, deelde de afgetreden Gouverneur Helfrich den Raad mede, dat Zij het op prijs zou stellen indien het *stelsel van verkiezing voor den Kolonialen Raad en het onderwerp van financieele decentralisatie*, die reeds vaak een punt van discussie hebben uitgemaakt, door den Raad nader in studie werden genomen, terwijl Zijne Excellentie zich aanbevolen hield 's Raads zienswijze te vernemen.
De beide onderwerpen werden in studie genomen; door vier leden werden nota's ingediend, waarin de in de kolonie heerschende denkbeelden werden ontwikkeld en die den grondslag der in comité-generaal gehouden besprekingen vormden.

Van verschillende zijden wenschte men de door den sinds afgetreden Gouverneur Helfrich aan de orde gestelde onderwerpen in nauw verband met elkander en van een breed standpunt te bezien.

In de eerste plaats de *decentralisatie.*

De zes eilanden, waaruit de kolonie bestaat, vormen geen homogeen geheel. Het tegendeel is het geval. Zoowel naar geographische ligging en klimatologische gesteldheid, als naar taal, aard en behoeften der bewoners is de kolonie te scheiden in twee, sterk van elkaar verschillende groepen, elk van drie eilanden: de benedenwindsche en de bovenwindsche eilanden.

Onderling liggen de eilanden van elke groep vlak bij elkaar; de twee groepen liggen echter een paar dagreizen van elkaar verwijderd.

Zijn de bovenwindsche eilanden, in verband met den meerderen regenval en het vochtig klimaat, door de natuur meerder op den landbouw aangewezen, op de benedenwindsche maken de langdurige droogten, de felle zon en de verschroeiende N. O. passaat loonenden landbouw zoo goed als onmogelijk.

Daarentegen is het eiland Curaçao, door zijn ruime en veilige haven en door zijn ligging ten opzichte van Venezuela, de door de natuur aangewezen voorhaven van die republiek, tot overscheephaven van de producten van de westelijke helft van de noordkust van het Zuid-Amerikaansche vasteland; terwijl ook het eiland Aruba als hulpoverscheephaven een rol van beteekenis kan vervullen.

Naar taal en aard beschouwd zijn de bewoners van de bovenwindsche eilanden in te deelen bij het Angelsaksische ras.

Bij de bewoners van de benedenwindsche eilanden daarentegen treft men meer het vlottende karakter, het laisser aller van het Latijnsche ras aan.

Het is dan ook een fout geweest van het Nederlandsch bewind, die twee zoozeer verschillende groepen eilanden samen onder te brengen in één kolonie. Engeland heeft dit beter ingezien en heeft de Engelsche eilanden in verschillende kolonies ingedeeld.

Om de hierboven uiteengezette redenen wordt de decentralisatie voorgestaan in dien zin, dat de twee genoemde groepen financieel en administratief van elkander zullen worden gescheiden en twee geheel van elkaar onafhankelijke eenheden (gouvernementen of gemeenten) zullen vormen.

Zelfbestuur is een eisch des tijds. Het Regeersysteem, dat de bevolking der Kolonie geheel naar de inzichten van de Regeering, de Staten-Generaal of den door de Regeering aangestelden Gouverneur bestuurd wordt, kweekt langzamerhand een geest van ontevredenheid, zelfs van verbittering tegen al wat officieel Hollandsch is aan, die tot zeer onaangename en ongewenschte gevolgen kan leiden.

De tijd, dat de officieele Hollanders hier als zeer welkome en geziene gasten beschouwd werden, is voorbij. De tegenstelling: Hollander of Curaçaonaar spitst zich meer en meer toe. Dit blijkt duidelijk uit allerlei incidenten, die zich in den laatsten tijd in onze samenleving voordoen. Velen meenen, dat de wortel van deze onaangename verhouding zetelt in het Hollandsche Regeersysteem. Daarom zou men aan de Hollandsche Regeering den raad willen geven: beter ten halve gekeerd, dan ten heele gedwaald.

De steeds dringender eisch naar zelfbestuur vooral betreft het budgetrecht. Ofschoon hier en daar stemmen vernomen worden, die volledige zeggenschap over het geheele bestuur bepleiten, betreffen de voorbeelden, die dan aangehaald worden, bijna altijd het financieel beleid. Omtrent de algemeene beginselen van wetgeving bestaat er inderdaad geen groot verschil in de Nederlandsche en Koloniale opvatting. Het rechtsgevoel en het rechtsbewustzijn zijn in Nederland en in de Kolonie in dezelfde richting ontwikkeld. Zoowel ginds als hier steunen zij nog steeds op de Tien Geboden.

Het zelfbestuur, dat hier bepleit wordt is dan ook slechts het zelfbestuur ten opzichte van het geldelijk beheer. Wat de algemeene wetgeving, de fundamenteele bestuursbeginselen dus betreft, kan het bestaande onveranderd behouden

blijven, al zou er bij het samenstellen van wetten en koloniale verordeningen wat meer dan thans pleegt te geschieden op de specifiek koloniale toestanden moeten worden gelet en wat minder gedachteloos worden overgeschreven.

Als een secundair, doch daarom niet minder belangrijk voordeel van de bestendiging van het bestaande stelsel ten aanzien van de grondbeginselen van het algemeen bestuur en de wetgeving moet de aandacht worden gevestigd op het voordeel, dat men dan bij voortduring profijt kan blijven trekken uit de rijke en degelijke Nederlandsche rechtsliteratuur en rechtspraak. Dit kan niet anders dan bevorderlijk zijn voor de rechtszekerheid in de kolonie.

Blijft dus het budgetrecht en het zeggenschap over de financieele gestie van het locaal Bestuur.

En er wordt niet teveel gevergd als in dit opzicht de meest volkomen bevoegdheid voor de kolonie geëischt wordt.

Aan het Bestuur van elke kolonie, gouvernement of gemeente (hoe men ze ook noemen wil), samengesteld eenerzijds uit den door de Kroon te benoemen Gouverneur of Gezaghebber en anderzijds uit de vertegenwoordiging der bevolking dient, na regelen bij het Regeeringsreglement te stellen, de meest volkomen bevoegdheid in financieele en administratieve aangelegenheden te worden toegekend.

Natuurlijk — dit is niet meer dan billijk en redelijk — zullen er aan de toekenning van die rechten ook verplichtingen verbonden moeten worden. Rechten brengen nu eenmaal onvermijdelijk plichten mede.

Op het eerste gezicht zou men zeggen, dat aan het recht om zelf over de financieele gestie te beslissen, verbonden moet zijn de verplichting om dan zelf de kosten van de huishouding *geheel uit eigen middelen te bestrijden.* Dit zou echter — nog daargelaten dat het, vooral voor de bovenwindsche groep, eene absolute onmogelijkheid zou zijn — niet geheel billijk zijn.

Nederland toch heeft, ook strikt financieel en economisch gesproken, belang bij de kolonie — zeker althans bij de benedenwindsche groep.

Willemstad immers is voor de Nederlandsche scheepvaart en voor den Nederlandschen handel een steunpunt van groote beteekenis; een centrum van waaruit handelsrelaties met de Zuid-Amerikaansche exporteerende en importeerende republieken *kunnen worden* en ook *worden* aangeknoopt en onderhouden. Van Willemstad uit kunnen ondernemende Hollandsche pioniers, in veel sterkere mate nog dan tot dusverre geschiedt, rijke, nog zoo goed als onontgonnen handelsterreinen bewerken.

Als krachtige, ondernemende en onvermoeide bondgenooten vinden zij dan aan hunne zijde de Curaçaosche zakenmannen, die reeds streken doorkruisen en er relaties aanknoopen, waar de Hollander nog nooit den voet heeft gezet.

Zou men denken, dat Nederland lang in die gunstige positie zou blijven, indien Curaçao van vlag veranderde, b. v. Amerikaansch of Venezuelaansch werd? Niemand die dat gelooft; het zou spoedig ernstig bemoeilijkt, zoo niet geheel verdrongen worden.

Nederland heeft dus financieel belang bij het behoud van Curaçao, van een tevreden en vriendschappelijk Curaçao vooral.

Maar dan is het ook niet meer dan billijk en redelijk, dat het, ook al worden aan de kolonie algeheele financieele zeggenschappen toegekend, een deel der uitgaven voor zijn rekening blijft nemen.

Dat deel, de verhouding dan, zou voor de twee groepen zeer verschillend zijn.

Want, terwijl het niet geheel uitgesloten is, dat de benedenwindsche groep, door een uiterst economisch financieel beleid en geholpen door ruime baten uit de phosphaatexploitatie voor een tijdje erin zou kunnen slagen het evenwicht op zijn budget te herstellen, de bovenwindsche groep zal wel nimmer in staat zijn ook maar zijn meest gewone en huishoudelijke uitgaven ook maar in de verste verte uit eigen middelen te dekken. Daartoe behoeft men maar te letten op het bevolkingscijfer: 5600 zielen, op het geduldige papier nog wel, verdeeld over drie eilanden.

Maar zelfs voor de benedenwindsche groep zou de strenge

handhaving van het evenwicht op de begrooting niets minder dan funest blijken. Terwille van dat evenwicht zouden groote ethische en sociale belangen verwaarloosd moeten worden, reinheid en moraliteit zouden in de verdrukking komen, aan opbouw van ontwikkeling zou niet meer gedacht kunnen worden — en tenslotte zou dit alles zich weer afspiegelen op den economischen toestand. Het budget zou dan tenslotte toch met geen mogelijkheid meer kunnen sluiten.

In het welbegrepen belang zoowel van de kolonie als van het Moederland moet van meet af aan een vaste verhouding worden vastgesteld, waarnaar de bijdrage van het Moederland wordt geregeld.

Nederland draagt nu, geheel stelselloos, de tekorten op de begrootingen. Dit stelsel, waarvoor niemand het dankbaar is, dat bovendien enerveerend werkt en verkwisting in de hand werkt, dient geheel te worden verlaten.

Voor zooveel de benedenwindsche groep betreft ware de financieele verhouding in groote trekken als volgt te regelen:

Nederland neemt voor zijne rekening:

1º Het traktement, het pensioen en de verdere uitgaven van den door de Kroon te benoemen Gouverneur;
2º de kosten van 's Rijks land- en c. q. ook zeemacht;
3º de kosten der verbinding tusschen de verschillende eilanden en groepen eilanden;
4º de uitgaven voor den Eeredienst en het Onderwijs, zoo openbaar als bijzonder; en
5º alle uitgaven voor proefnemingen en maatregelen ter verbetering van den economischen toestand — *voor zoover niet door den Kolonialen Begrootingswetgever gewenscht.*

Voor wat de bovenwindsche groep betreft zullen er vrij wat meer uitgaven moeten bijkomen, welke Nederland voor zijne rekening neemt, b. v. de uitgaven voor justitie en politie, draadlooze telegraphie en misschien nog andere.

Ad 4º Terstond moet worden erkend, dat daarbij de meest elementaire beginselen der Staathuishoudkunde zijn op zijde gezet.

Maar er moet op worden gewezen, dat Onderwijs en Eeredienst twee onderwerpen zijn, waaromtrent in de Kolonie de partijen nog al scherp tegenover elkander staan. In het belang van de goede verstandhouding tusschen de ingezetenen, de eendrachtige samenwerking tusschen de verschillende gezindten en van den goeden geest ook tegenover het Moederland wordt het ten zeerste gewenscht geacht, dat Nederland deze twistappel uit de Kolonie verwijdert. Liever dan stelselloos toch te blijven bijpassen de tekorten, mede door Eeredienst en Onderwijs veroorzaakt, neme het dat geheele hoofdstuk der begrooting voor zijne rekening, als zijne bijdrage in de huishouding der kolonie.

Als deze twee hoofdgeschilpunten worden weggenomen, en Holland voor Eeredienst en Onderwijs in zijn ganschen omvang zorgt, zal men in deze kolonie verkiezingen als regel alleen voor algemeene materieele belangen liggende binnen de neutrale zône opkomen.

Al de overige uitgaven zullen door de kolonies uit eigen middelen moeten worden bijgepast. Van het bijpassen van tekorten mag dan nimmer meer sprake zijn. Men moet dan in de kolonies de tering naar de nering weten te zetten, zich te bekrimpen of de middelen te versterken.

In dit stelsel zal het evenwel noodig zijn, dat de kolonies de bevoegdheid krijgen leeningen te sluiten. Er zijn uitgaven, b. v. voor werken van duurzaam nut, als nieuwbouw, wegenaanleg enz. of voor maatregelen ter ontwikkeling van den economischen toestand — die niet op de begrooting van één enkel jaar zouden kunnen worden gebracht, zonder die geheel uit haar evenwicht te rukken.

Dergelijke uitgaven zouden toch niet mogen worden nagelaten. Er moet dus voor kunnen worden geleend. Geleend, maar dan altijd op betrekkelijk korten termijn van aflossing.

Met het oog op de gevaren aan de invoering van het stelsel van leeningen verbonden is een rem tegen een te sterk afglijden op dit hellend vlak onontbeerlijk. Zoo'n rem zou kunnen zijn een wettelijk voorschrift, dat al de onafgeloste termijnen van de gezamenlijke leeningen nimmer een, naar redelijkheid vast te stellen bedrag, mogen te boven gaan.

Vonden bovenstaande denkbeelden van verschillende zijden instemming, in aansluiting daaraan wenschte een groep krachtiger te laten uitkomen, dat zoo Nederland de kolonie een zelfbestuur wil geven, vooral wat betreft het beheer over de inkomsten en uitgaven, de kolonie zeker een goede toekomst tegemoet zal gaan en tevens aan het roekeloos uitgeven van gelden, alsook aan het telkens hooger opvoeren der belastingen een einde zal komen. Zoodanige regeling moet worden getroffen, dat de uit te geven gelden, tot betere doeleinden gebruikt worden als wanneer er veel meer tot stand zal komen, wat reeds lang had moeten geschieden.

Om dit ideaal te bereiken en te geraken tot den toestand dat de kolonie hare kosten dekt en weinig of geen subsidie van het Moederland krijgt, dient in de eerste plaats getracht te worden de enorme kosten van onderwijs en eeredienst, vooral het bijzonder onderwijs van de begrooting af te voeren en zóó, dat niet de kolonie, maar Nederland die posten voor hare rekening neemt. De gelden, die uitgegeven worden voor het bijzonder onderwijs en die hooger opgevoerd zullen worden, als de gelijkstelling, zooals die in Nederland ingevoerd is, ook hier wordt toegepast, wekt niets dan ergernis bij de partijen door deze groep vertegenwoordigd.

Bij de bespreking van de wijze van samenstelling der vertegenwoordigende lichamen openbaarde zich veel verschil van inzicht en werden over en weer afwijkende meeningen verdedigd. Werd als overgangsmaatregel een vertegenwoordiging deels uit gekozen en deels uit door de Kroon benoemde leden als het beste stelsel beschouwd, daartegenover werd de vertegenwoordiging enkel door gekozen leden bepleit, terwijl invoering van het tweekamerstelsel mede wenschelijk werd geacht en ten slotte reorganisatie van den Raad op den bestaanden grondslag werd verdedigd, een en ander onderscheidenlijk op de volgende gronden.

Het eerstgemeld stelsel.

De democratische richting des tijds verlangt Algemeen kiesrecht. Dat verlangt ook de Algemeene Bevolking van Curaçao, die bij een censuskiesrecht zoo goed als geheel buitengesloten zou zijn.

De sprong van geen tot algemeen kiesrecht is echter te groot.

Groot zijn ook de bezwaren, die daaraan verbonden zijn.

Men moet daarom een verstandige proef nemen, welke getuigt van het oprechte verlangen der Regeering om zooveel als maar eenigszins mogelijk is, het Kiesrecht aan het volk te geven, doch die tegelijker tijd de noodige waarborgen biedt dat de staatsadministratie niet in de war gestuurd zal worden, maar geregeld door kan werken.

Zulk een proef zou het volk ook opvoeden en geschikt maken tot het verkrijgen later van Algemeen Stemrecht.

Daarom wordt dezerzijds voorgesteld als overgang om later te komen tot Algemeen Kiesrecht, het te geven kiesrecht op Curaçao zoo uitgebreid mogelijk te verleenen.

Ieder meerderjarig mannelijk persoon, die eenigen graad van welstand en ontwikkeling bezit, verkrijge het recht om te kiezen.

Dus allen die buiten een grondje bezitten, een hofje, of die geregeld werk hebben, de ambachtsman, of die in vasten dienst zijn en uiterlijk eenigen welstand vertoonen in huis en kleeding.

Wil men een norma onder cijfers gebracht, dan zou een geregeld inkomen van f 10.— per week, of f 500.— per jaar als basis kunnen dienen om een vaste maatstaf aan te geven tot vaststelling van den graad van welstand en ontwikkeling.

De f 900.— inkomen als basis der inkomstenbelasting zou zeer goed kunnen dienen als uitgangspnnt van een Censuskiesrecht, maar is te hoog als basis van een volkskiesrecht, dat dienst moet doen als overgang en voorbereiding tot het Algemeen Kiesrecht.

Dit laatste verwacht het volk, dat nimmer tevreden zal zijn met een censuskiesrecht, maar ofschoon niet ten volle bevredigd, zich toch neer zal kunnen leggen bij een zoo ver mogelijk gaande volkskiesrecht.

Dit kiesrecht worde op Curaçao en de overige eilanden uit-

geoefend in verschillende kiesdistricten overeenkomstig de verdeeling in districten volgens het Bestuur.

Daar de eilanden moeilijk voor den Kolonialen Raad kunnen stemmen, omdat zij de Candidaten van Curaçao niet kennen en hun eigen Candidaten zeer moeilijk telkens over kunnen komen als er zitting is van den Kolonialen Raad, zou deze moeilijkheid misschien kunnen ondervangen worden door aan de eilanden buiten Curaçao de bevoegdheid te verleenen tot het kiezen van een meer uitgebreiden Politieraad.

Wanneer dan aan dezen raad der eilanden grootere bevoegdheid werd verleend om meer de afzonderlijke belangen van hun eiland te behartigen en bijv. een begrooting op te maken voor hun eigen eiland, zouden zij bij de behandeling van deze begrooting in den Kolonialen Raad een afgevaardigde kunnen zenden om die begrooting te verdedigen met stemrecht.

Dat zou op de eilanden het vertrouwen in den Kolonialen Raad vermeerderen.

Wanneer bij het opmaken dezer afzonderlijke begrooting meerdere personen ambtshalve zitting hebben, zooals de doktoren, Geestelijken, Hoofdonderwijzers en de districtmeesters zullen de belangen der ellanden zeker beter behartigd worden.

Hoeveel leden er in den Kolonialen Raad moeten zitting hebben, valt moeilijk te bepalen.

Echter zal het aantal wel vermeerderd dienen te worden.

Om den geregelden voortgang van zaken te verzekeren en een zooveel doenlijk werkelijke vertegenwoordiging van het volk te verkrijgen zou het aanbeveling verdienen het beproefde systeem van andere Koloniale Mogendheden na te volgen.

In Puerto Rico bijv. bestaat een Concejo Ejecutivo uit 13 leden, 6 gekozen door het volk, 7 benoemd door de Regeering.

Het getal leden van den Kolonialen Raad worde benoemd voor de helft plus 1 door de Kroon, voor de helft min 1 door het Volk.

Ook de Voorzitter wordt door de Kroon benoemd, die de plus 1 is.

De benoeming van de helft door de Kroon is een correctief op het mogelijk verkeerd uitvallen der verkiezing, waardoor òf stagnatie kan gevreesd worden òf een niet goed samengestelden Raad.

Op deze wijze wordt rekening gehouden met het verlangen der bevolking en het algemeen belang der kolonie, zonder de gevaren van wanorde verbonden aan een zonder voorbereiding verleend Algemeen Kiesrecht.

Vertegenwoordiging enkel door gekozen leden.

De voorstanders hiervan voelden niets voor het eerstgemelde stelsel. Waar er zooveel stemmen opgaan, dat de tegenwoordige Raad voor een meer modern instituut plaats moet maken, kon men dezerzijds zijne goedkeuring niet geven aan een instituut, waarvan de meerderheid der leden gekozen zal moeten worden op de wijze zooals thans geschiedt, op dezelfde wijze dus, die gewraakt wordt.

Porto Rico kan men geen gelukkige keuze vinden om met Curaçao te vergelijken. Porto Rico is een onlangs veroverd land, dat nog aanspraken op algeheele onafhankelijkheid maakt en daar kunnen wellicht redenen bestaan om het bestuur op bijzondere wijze in te richten. Het eerste stelsel is dat, hetwelk in de Engelsche — althans in sommige Engelsche kolonies bestaat, maar daar juist niet voldoet. In die kolonies drukt op de benoemde leden — hoe onafhankelijk zij zich soms ook betoonen — in het oog van de bevolking toch altijd de stempel van minderwaardigheid. Niet zij, maar de gekozen leden worden door de bevolking als hunne vertegenwoordigers beschouwd en als zoodanig gewaardeerd.

Maar men behoeft niet eens zoo ver te gaan. Onze kolonie zelf heeft in dit opzicht eenige ervaring.

Onder het vorige in 1902 herziene Regeeringsreglement, was de Koloniale Raad samengesteld uit de benoemde leden van den Raad van Bestuur als vaste leden en door den Koning, op aanbeveling van den Kolonialen Raad benoemde leden.

Ook hier heeft zich het verschijnsel voorgedaan, dat de vaste leden niet als de eigenlijke vertegenwoordigers maar slechts als instrumenten of spreekbuizen van het Bestuur wer-

den beschouwd. De eigenlijke vertegenwoordigers waren de *nota bene slechts op aanbeveling van den Raad* benoemde leden. En het werd dan ook reeds eene aanzienlijke verbetering geacht, toen krachtens het nieuwe Regeeringsreglement de vaste leden verdwenen en alle dertien op aanbeveling van den Raad benoemd werden. De voorstanders van een gemengde vertegenwoordiging stellen niet veel vertrouwen in den geest der bevolking als zij in dezen tijd, na de ervaring met het vroegere stelsel nog wel, zulk eene wijze van samenstelling aanbevelen.

Zulk een stelsel zou alleen dan reden van bestaan hebben, als men eensklaps, zonder dat de bevolking eenige school heeft gehad in het kiesrecht, de stembus openstelde voor analphabeten en halve analphabeten en hier een kiesstelsel invoerde, waartoe de meest beschaafde landen in Europa eerst na eene voorbereiding van halve eeuwen en nog langer gekomen zijn.

En dan nog: wie, die financieele gestie in sommige gemeenten in Nederland en sommige gemeenteraadsdebatten met aandacht volgt, zou het peil, waarop men thans met het algemeene kiesrecht aanbeland is, als het ideaal voor nog niet zoo ver gekomen gemeenschappen durven aanbevelen ?

Maar zelfs de voorstanders van een gemengde vertegenwoordiging, liefst nog met een meerderheid van *benoemde* leden, durven de proef met het algemeen kiesrecht nog niet wagen. En terecht.

Want, wie onze bevolking kent, weet, dat het zeer licht ontvlambaar is en beseft, dat er maar een paar heethoofden zonder verantwoordelijkheidsgevoel noodig zullen zijn om het volk in beweging te brengen voor doeleinden, waarvan de meesten niet de minste notie hebben.

Dezerzijds acht men een vertegenwoordiging, geheel gekozen door het meer gezeten en rustige deel der bevolking het eenig juiste stelsel, waarmede men een proef kan wagen, omdat hij vertrouwen genoeg heeft in de kern der bevolking om voor zich de overtuiging te hebben, dat men met een kiesstelsel, waarbij er plus minus 800 à 1000 kiezers (voor het eiland Curaçao alleen) zullen komen en die zullen worden gerecruteerd uit het meest ontwikkelde gedeelte van de bevolking geen vrees behoeft te koesteren voor excessen.

Zulk een kiezerscorps zou kunnen worden gevormd in de eerste plaats uit de personen, die voor f 1200.— en meer in de inkomstenbelasting zijn aangeslagen; verder uit hen, die uit op het eiland hunner inwoning gelegen onroerende goederen een klein bestaan hebben, b. v. f 500 's jaars en uit hen, die voor handelsdoeleinden minstens voor eene waarde van f 5000.— per jaar invoeren.

Volgens zulk een kiesstelsel roept men dan ter stembus op de gegoeden, den geheelen stand van kooplieden, handelaars, de eenigszins ontwikkelden onder den arbeidenden stand, de kleermakers, schoenmakers, bakkers, baas-timmerlieden en metselaars en eindelijk de kleine grondbezitters, die zelf hun grondje bewerken.

Zulk een kiesstelsel gaat veel verder dan het bestaande voor de Kamer van Koophandel en Nijverheid. En het gaat ver genoeg..... als het misschien voor een eerste begin zelfs niet een klein weinigje te ver gaat.

Eenige restricties dienen in elk geval aangebracht.

1º De kiezer moet zijn van het mannelijk geslacht en meerderjarig.

2º Hij moet behoorlijk *lezen en kunnen schrijven* en het gelezene begrijpen (geen halve analphabeten ter stembus).

3º Hij moet Nederlander zijn, de laatste twee jaren op het eiland waar hij kiezer is gewoond hebben; of vreemdeling, maar dan, of met een inlandsche vrouw gehuwd zijn, of onroerend goed bezitten, of een bedrijf van eenigen omvang uitoefenen (wat dan moet blijken uit een hooger cijfer van invoer of hoogeren aanslag in de inkomstenbelasting) en in elk geval wat langer op het betrokken eiland gewoond hebben.

Dit laatste is noodzakelijk in verband met het groote percentage der vlottende bevolking van de Kolonie, als uitgewekenen van de naburige republieken, Syriers, enz., enz.

Men zou kunnen tegenwerpen, dat een soort censuskiesrecht, als boven aanbevolen, wel uit den tijd is.

Tegenover deze bedenking moet er op worden gewezen, dat het hier niet gaat om de samenstelling van lichamen met *algemeene bevoegdheid*, maar slechts met speciale geldelijke bevoegdheden: het budgetrecht. Voor zulk een lichaam is het censuskiesrecht wel het aangewezene. Bovendien is het zoo uitgebreid, dat men wel kan zeggen, dat tot de stembus zullen worden toegelaten, al wie maar eenigszins intellectueel ontwikkeld is.

Voor de benedenwindsche groep zou een lichaam, samengesteld uit 15 leden, zetelende te Willemstad, wel aan goede eischen beantwoorden.

Een grooter aantal leden zou weelde zijn en met een kleiner aantal loopt men gevaar, dat het soms een onderonsje wordt.

Vijftien leden dus, afgevaardigd door de verschillende benedenwindsche eilanden, naar verhouding van het aantal kiesgerechtigden.

Voor evenredige vertegenwoordiging moet dezerzijds worden erkend, dat het kiezerscorps nog niet rijp te achten is, d. w. z. niet genoeg geschoold. Er zullen, wanneer de twistappel van het onderwijs verwijderd is en de uitgaven door het Moederland worden gedragen, voorloopig geen bepaalde partijformaties zijn, in het kort: de kiezers zullen niet voldoende georganiseerd kunnen worden om in de eerste jaren volgens het stelsel van evenredige vertegenwoordiging te kunnen kiezen. Men zal het dan moeten doen met kiesdistricten, waarvan de indeeling alweer in evenredigheid tot het aantal kiesgerechtigden zal moeten geschieden.

Evenals in het Moederland zouden er om de vier jaar eene algemeene verkiezing kunnen worden gehouden.

Voor de bovenwindsche eilanden zou de vertegenwoordiging volgens dezelfde beginselen kunnen worden samengesteld.

Mocht het daar moeilijk zijn om een lichaam van vijftien personen te vormen, dan zou men met een van bijv. zeven of negen leden kunnen volstaan.

De groep hier aan het woord meent met het bovenstaande een stelsel te hebben aangegeven, dat als een eerste stap, zeer zeker niet te bescheiden is.

Nogmaals moge er op gewezen worden, dat de gevaren van een proef niet zoo heel groot zijn. Immers de bevoegdheden van het gekozen lichaam bepalen zich in hoofdzaak tot het geldelijk beleid. De algemeene wetgeving blijft als thans geheel aan de contrôle van het Moederland onderworpen.

Het tweekamerstelsel.

De voorstanders hiervan vestigden er de aandacht op, dat over het hoofd wordt gezien het zoowat overal bestaand stelsel van parlement met twee kamers, die elkander controleeren. Waar men slechts één lichaam wil invoeren, dat als begrootingswetgever fungeert, moet bij het toekennen van recht om te kiezen en om te worden gekozen zeer zeker rekening worden gehouden met de bronnen, waaruit de middelen komen. Het is te verkiezen, in navolging van zoowat alle andere landen ter wereld, het wetgevend lichaam te vormen met twee kamers of afdeelingen, waarvan een bestaande uit 15 of zelfs 22 leden, gekozen door een vrij uitgebreid aantal kiezers, met liberale bepalingen aangaande de verkiesbaarheid der leden en de andere uit 7 of zelfs tot 13 leden, gekozen door een beperkt aantal kiezers, terwijl voor de verkiesbaarheid dan de eischen binnen bepaalde grenzen zullen moeten worden gebracht. Vermoedelijk is dit het eenigste systeem om tot een oplossing te komen, die den belastingbetaler een verstandig beheer van zijn bijdragen in de middelen der Kolonie waarborgt.

Bij verandering van het tegenwoordig stelsel mogen de belangen van de diverse groepeeringen in de Kolonie niet uit het oog worden verloren, doch moet er naar gestreefd worden, evenals bij het tegenwoordig stelsel, het evenwicht te behouden tusschen de diverse belangen.

Uiteraard moet dan ook voorloopig het idée van algemeen kiesrecht, zelfs vermomd, worden geëcarteerd; het zal eerst dan ingevoerd kunnen worden, als naast het verleenen van

gelijke rechten de oplegging van gelijke verplichtingen kan bestaan, als dus gelijke kiezers gelijke lasten dragen.

De moeilijkheden om afgevaardigden van de andere eilanden over te krijgen en de daaraan verbonden lasten zijn zoo groot, dat, naar het wil voorkomen, daarvan geheel moet worden afgezien. Elk eiland zal voor zich een raad moeten hebben, die tot taak heeft de inkomsten en uitgaven te regelen onder verplichting om voor een sluitende begrooting te zorgen, al moeten, zooals boven is betoogd om er toe te komen, door het Rijk bepaalde uitgaven voor zijn rekening worden genomen. De uitgaven, die niet vatbaar zijn om gesplitst en op rekening van een der eilanden afzonderlijk geboekt te worden, zullen dan over de verschillende eilanden moeten worden omgeslagen naar gelang van de belangrijkheid van elk eiland.

Het is mogelijk dat voor de eilanden, waar de kiezerscategorieën niet of minder geprononceerd zijn, men misschien volstaan kan met een lichaam met slechts één afdeeling; voor Aruba en Bonaire moet het wetgevend lichaam bestaan uit twee afdeelingen, waarvan een met zegge 7 en de andere met zegge 5 leden.

Reorganisatie van den Raad op den bestaanden grondslag.

Het is uiterst moeilijk om dadelijk te zeggen of het tegenwoordig systeem behouden dient te worden dan wel of het moet worden veranderd en plaats maken moet voor een geheel ander.

Het Bestuur van de Kolonie, zooals het thans is, zou wel voldoen aan de te stellen eischen en er zou veel tot stand gebracht kunnen worden, indien de Raad meer zeggenschap had. Het is te betreuren, dat in het Moederland dikwijls geene rekening wordt gehouden met de adviezen van den Raad, die zeker en wel degelijk de belangen van de Kolonie zal en kan behartigen.

Wel kan er voor gezorgd worden bij het aftreden van een lid, dit niet herkiesbaar of benoembaar te stellen, om zoodoende nieuwe ideeën en nieuwe krachten in den Raad te krijgen. Door het lang lid blijven en zijne plannen steeds te zien dwarsboomen, gaat de ambitie er uit.

Als toelichting van het bovenstaande werd erop gewezen, dat er twijfel bestaat, of bij de algemeene bevolking en vooral bij de meergegoeden, het verlangen naar kiesrecht werkelijk zoo groot is als men allicht meenen zou. Het verlangen naar *financieele decentralisatie* is vrij algemeen en velen zijn van gevoelen, dat zulks niet zonder gekozen vertegenwoordigend lichaam kan worden bereikt.

Aan deze opvatting is bij ontevredenheid over regeeringsmaatregelen (hetgeen veelal aan de Hooge Regeering moet worden geweten) de wensch naar kiesrecht meermalen toe te schrijven. Waar dus kiesrecht met financieele decentralisatie wordt verward en voorgesteld alsof deze beide begrippen niet van elkaar te scheiden zijn, ijveren verschillenden voor kiesrecht, terwijl zij een verder liggend doel nastreven en door verandering van het tegenwoordig systeem tot financieele decentralisatie en geldelijke onafhankelijkheid van het Moederland willen geraken.

Ten slotte spreekt de Raad den wensch uit, dat als de Regeering uit de verschillende stelsels een keuze doet en een ontwerp samenstelt, de Raad vóór het vaststellen of openbaarmaken van zoodanig ontwerp, in de gelegenheid wordt gesteld daarvan kennis te nemen en het in alle onderdeelen en bijzonderheden te bestudeeren.

Daar geen der leden eenige aanmerking maakt op dit verslag, wordt het vastgesteld zooals door den Griffier voorgelezen.

Aan de orde van behandeling komt thans de *ontwerp-verordening tot het wederom openstellen voor ambtenaren van de gelegenheid tot het voor pensioen geldig maken van diensttijd, als bedoeld bij art. 2 van de verordening van den 14n. October 1918 (P. B. 1918 No. 64).*

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de 2 artikelen, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie, noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 11.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Donderdag, den 15n. December 1921, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter.

VOORTS: de heeren *Edwin Senior*, *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *S. M. L. Maduro*, *E. M. Penso*, Mr. *W. Ch. de la Try Ellis*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *J. J. Beaujon*, *J. Sutherland* en *H. Statius Muller*, leden, benevens de heer *Jac. F. Haayen*, wnd. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren *A. G. Statius Muller*, Voorzitter, *F. W. P. Winkel* en *R. F. Muskus*, leden, de eerstgenoemde wegens verblijf in het buitenland, de tweedegenoemde wegens ongesteldheid.

De Voorzitter opent de vergadering en laat onmiddellijk daarop de deuren sluiten.

Om half negen worden de deuren weder geopend.

Niets meer te behandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 12.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Woensdag, den 21n. December 1921, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter.

VOORTS: de heeren *S. M. L Maduro*, *J. J. Beaujon*, *C. S. Gorsira J. P. Ez.*, Mr. *W. Ch. de la Try Ellis*, *H. Statius Muller* en *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, leden, benevens de heer *Jac. F. Haayen*, tijd. 1ste commies ter Gouvernements-Secretarie, fungd. Griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren *A. G. Statius Muller*, voorzitter, *F. W. P. Winkel*, *R. F. Muskus*, *Edwin Senior*, *E. M. Penso* en *J. Sutherland*, leden, de eerstgenoemde wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de vergadering van den 23n. November ll. (Nº 10).

Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en onderteekend.

Voorts deelt de Voorzitter mede, dat de notulen van de laatste vergadering nog niet gereed zijn en in de eerstvolgende vergadering aan de goedkeuring van den Raad zullen worden onderworpen.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1º een gouvernements-depêche, dd. 12 December 1921, Nº 5708, luidende:

„Ten einde het totstandkomen van de vereischte wettelijke „voorschriften tot uitvoering van het gewijzigde tweede lid „van artikel 180 van het Regeeringsreglement te kunnen be„spoedigen, heb ik de eer Uwen Raad mede te deelen, dat ik „het thans bij Uwen Raad aanhangige ontwerp tot wijziging „en aanvulling van de verordening van 6 October 1906 (P. B. „1907 Nº 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao, „terugneem.

„Ik bied Uwen Raad hierbij een nieuw ontwerp tot aan„vulling en wijziging van de onderwijsverordening 1907 ter „overweging aan. De Memorie van toelichting bevat de „gronden, waarop de voorgestelde aanvullingen en wijzigin„gen berusten.

„Indien het mogelijk zou zijn deze verordening met eeni„gen spoed te behandelen, zoo zou ook de indiening van de „toegezegde nieuwe onderwijsverordening bespoedigd kunnen „worden." (24)

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit ontwerp naar de Afdeelingen te verwijzen.

2º een gouvernements-depêche, dd. 12 December 1921, Nº 5642, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot aanvulling van de quarantaineverordening. (25)

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit ontwerp nog hedenavond te behandelen.

3º een gouvernements-depêche, dd. 14 December 1921, Nº 5714, luidende:

„Uw Raad heeft in de maand Juli jl. besloten, op grond „der te late indiening, het ontwerp der koloniale huishoude-„lijke begrooting voor het dienstjaar 1922 niet in openbare „behandeling te nemen en niet vast te stellen.

„In verband met een verzoek van den Minister van Kolo-„niën om bij Uwen Raad een voorstel aanhangig te maken „tot beschikbaarstelling van een krediet voor scholenbouw „enz. (artikel 72*b* van het begrootings-ontwerp) ten laste „van de begrooting voor 1922, rijst bij mij de vraag of Uw „Raad een dergelijk voorstel tot aanvulling van een door Uw „College niet behandelde en niet goedgekeurde begrooting in „behandeling zal nemen.

„Ter vermijding van eventueel onnoodige drukkosten en „ter mogelijke besparing van tijd zoude ondergeteekende het „op hoogen prijs stellen te mogen vernemen welk standpunt „Uw Raad ten opzichte van een dergelijk voorstel tot aan-„vulling van voormelde begrooting principieel inneemt."

De Voorzitter vraagt nu of iemand hierover het woord verlangt.

Het lid *Beaujon* hierop het woord gevraagd en verkregen hebbende, zegt het volgende:

Mijnheer de Voorzitter. De koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1922 is niet in behandeling genomen door den Raad en niet voorloopig vastgesteld.

Die begrooting moet daarom door de wet worden vastgesteld en daar die vaststelling nog niet is geschied, hebben wij nog geen wettelijke begrooting voor 1922, maar slechts een ontwerp-begrooting.

De begrooting niet voorloopig door den Gouverneur en nog niet door de wet vastgesteld zijnde, zal door het Bestuur geen ontwerp-verordening aan den Raad kunnen worden aangeboden om de *ontwerp*-begrooting, die nog geen kracht van wet heeft, aan te vullen; indien aanvulling of wijziging van dat ontwerp wenschelijk of noodig is, zal het daartoe strekkend voorstel moeten worden aanhangig gemaakt daar waar dat ontwerp in behandeling is en de begrooting zal moeten worden vastgesteld.

Is de begrooting bij de indiening van bedoeld voorstel reeds door de wet vastgesteld, dan is het anders: de Raad zal dan een ontwerp-verordening tot aanvulling daarvan wel moeten in behandeling nemen, al is die begrooting door een andere daartoe bevoegde macht behandeld en vastgesteld. Ik dank U.

Het door den heer Beaujon gereleveerde vindt algemeene instemming.

Thans zegt de *Voorzitter* het volgende:

Aangezien niemand meer het woord verlangt, stel ik voor den Gouverneur als volgt te antwoorden:

In antwoord op Uwer Exellentie's missive, dd. 14 December 1921, Nº 5714, heeft de Koloniale Raad de eer U te berichten, dat hij, ter bespoediging van de afdoening van zaken, geen bezwaar wil maken U op deze wijze zijn gevoelen mede te deelen.

Met betrekking tot de in bovenbedoelde missive gestelde vraag is de Raad van oordeel, dat nu de begrooting voor 1922 niet door hem is behandeld en alsnog niet definitief in het Moederland is vastgesteld, een aanvullingsontwerp daarop evenmin in behandeling kan worden genomen. Eerst als de definitieve vaststelling der begrooting is geschied, zal een ontwerp, als door U bedoeld, door den Raad in behandeling kunnen worden genomen.

Aldus wordt besloten.

Nu komt aan de orde van behandeling de *ontwerp-verordening tot aanvulling van de quarantaineverordening* (**25**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de twee artikelen waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Niets meer te behandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 13.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Zaterdag, den 28n. Januari 1922, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter.

VOORTS: de heeren *Edwin Senior*, *E. M. Penso*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *H. Statius Muller*, *R. F. Muskus*, Mr. *W. Ch. de la Try Ellis*, *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *J. Sutherland* en *J. J. Beaujon*, leden, benevens de heer *H. J. T. Boomgaart*, griffier van den Raad.

ZOOMEDE: de heer *A. B. J. Prakken*, administrateur van financiën, gemachtigde van den Gouverneur.

AFWEZIG: de heeren *A. G. Statius Muller*, Voorzitter, *F. W. P. Winkel* en *S. M. L. Maduro*, leden, de eerstgenoemde wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verschenen en verzonden notulen van de vergaderingen van den 15n. en den 21n. December a. p. (Nos. 11 en 12).

Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en onderteekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1º een gouvernements-depêche, dd. 6 Januari 1922, Nº 87, waarbij den Raad wordt aangeboden een *ontwerp-keur, houdende aanvulling en wijziging van de ,,Algemeene politiekeur'' 1917* (**26**);

2º een gouvernements-depêche, dd. 17 Januari 1922, Nº 289, waarbij den Raad wordt aangeboden een *ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de verordening van den 16n. Februari 1918 (P. B. No. 43), houdende organisatie van de politie in de kolonie Curaçao, zooals gewijzigd bij de verordening van den 20sten Maart 1919 (P. B. No. 15)* (**27**);

3º een gouvernements-depêche, dd. 27 Januari 1922, Nº 406, waarbij den Raad wordt aangeboden een *ontwerp-verordening, strekkende tot het toelaten van vrouwen als getuigen bij akten* (**28**).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten deze ontwerpen nog hedenavond te behandelen;

4º een gouvernements-depêche, dd. 27 Januari 1922, Nº 407, waarbij den Raad wordt aangeboden een *ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao* (**29**).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit ontwerp naar de Afdeelingen te verwijzen;

5º Een gouvernements-depêche, dd. 28 Januari 1922, Nº 419, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat de Gouverneur, ingevolge art. 85*bis* van het gewijzigd Regeeringsreglement dezer Kolonie, den Administrateur van financiën gemachtigd heeft om de beraadslagingen van den Raad over de ontwerpverordeningen: *a. betreffende de vrijstellingen van dienst en de verloven aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao*, en *b. betreffende het verleenen van wachtgeld en onderstand aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao*, bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen.

De Voorzitter heet den gemachtigde van den Gouverneur welkom ter vergadering en geeft hem de verzekering, dat de Raad met belangstelling zal luisteren naar de inlichtingen, die hij zal meenen te moeten verschaffen;

6º een verzoekschrift van den heer Ph. van der Breggen, — civiel ingenieur, Ingenieur van den Rijkswaterstaat met verlof, tot 1 Januari 1922 Directeur van Openbare Werken in de kolonie Curaçao, — dd. 9 Januari 1922, waarin verzoeker een ernstig protest meent te moeten doen hooren tegen de onheusche bejegening hem van de zijde van het Bestuur door Gouverneur Brantjes aangedaan, en voorts den Raad verzoekende de noodige stappen te willen doen die het daarheen zouden kunnen leiden, dat hem in deze eenige genoegdoening wordt verschaft.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit schrijven te stellen in handen van de commissie voor de verzoekschriften.

Aan de orde van behandeling komt nu de *ontwerp-verordening betreffende de vrijstellingen van dienst en de verloven aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao* (**8**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de artikelen 1 tot en met 14 zonder discussie worden aangenomen; bij artikel 15 verkrijgt de heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, op diens verzoek het woord en zegt, dat de Gouverneur van den Minister van Koloniën een brief ontvangen heeft, waarin Zijne Excellentie schrijft, dat door den Geneeskundigen Raad te 's-Gravenhage de aandacht er op wordt gevestigd, dat den Raad bij ondervraging herhaaldelijk gebleken is, dat landsdienaren tijdens hun verlof in Holland eene openbare of particuliere betrekking, soms van inspannenden aard, bekleedden zonder er rekening mede te houden, dat dit nadeelig was voor hun gezondheidstoestand, en dat daardoor hun terugkeer naar de kolonie werd vertraagd of in gevaar gebracht. Meestal was de behandelende geneesheer niet geraadpleegd, en geen toestemming voor het waarnemen van de betrekking gevraagd.

Naar de meening van het Bestuur moet dit euvel worden weggenomen door een algemeen geldend verbod voor hen, die zich met verlof wegens ziekte in Nederland bevinden, om betrekkingen, openbare of particuliere, waar te nemen zonder vergunning van den Minister van Koloniën te hebben verkregen. Alvorens deze vergunning wordt verleend, zal dan voor ieder geval afzonderlijk de voorlichting van den Geneeskundigen Raad worden gevraagd.

Resumeerende stelt spreker voor aan dit artikel een nieuw lid toe te voegen, luidende:

,,3. Gedurende verlof wegens ziekte buiten Amerika door-
,,gebracht, is het den ambtenaar verboden eenige betrekking,
,,openbare of particuliere, te aanvaarden zonder vergunning
,,van den Minister van Koloniën.''

Hierop geeft de *Voorzitter* den gemachtigde van het Bestuur in overweging de woorden ,,te aanvaarden'' te vervangen door de woorden ,,aan te nemen''. Het aanvaarden is immers een gevolg van de aanneming, waartegen het verbod gericht is.

Deze wijziging wordt door het Bestuur overgenomen.

Het gewijzigde artikel 15 wordt hierop zonder discussie aangenomen; voorts worden de artikelen 16 tot en met 31 zonder discussie aangenomen; bij artikel 32 stelt de *gemachtigde van den Gouverneur* voor om daarin instede van ,,Verlofsverordening 1921'' te lezen ,,Verlofsverordening 1922''.

Het gewijzigde artikel 32 wordt hierop zonder discussie aangenomen.

Het laatste artikel 33, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, worden vervolgens ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Alsnu komt aan de orde van behandeling de *ontwerp-verordening betreffende het verleenen van wachtgeld en onderstand aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao* (**9**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarbij de *gemachtigde van den Gouverneur* het woord vraagt om voor te stellen in de nota van wijzigingen in stede van ,,Verlofsverordening 1921'' en ,,wachtgeldsverordening 1921'' te lezen ,,Verlofsverordening 1922'' en ,,wachtgeldsverordening 1922''.

Deze wijziging wordt zonder discussie aangenomen.

Voorts is het resultaat van de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, dat de twaalf artikelen waaruit het ontwerp bestaat, zooals deze zijn gewijzigd bij nota van wijzigingen en de daarin door den gemachtigde van den Gouverneur op de zitting nader aangebrachte wijzigingen, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Hierop bedankt de *Voorzitter* den gemachtigde van den Gouverneur voor de door hem verstrekte inlichtingen, waarop deze de vergaderzaal verlaat.

Thans komt aan de orde van behandeling de *ontwerp-keur, houdende aanvulling en wijziging van de ,,Algemeene politiekeur'' 1917* (**26**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de twee artikelen, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Aan de orde van behandeling komt nu de *ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de verordening van den 16den Februari 1918 (P. B. No. 43), houdende organisatie van de politie in de kolonie Curaçao, zooals gewijzigd bij de verordening van den 20n. Maart 1919 (P. B. No. 15)* (**27**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de twee artikelen waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Hierop komt aan de orde van behandeling de *ontwerp-verordening, strekkende tot het toelaten van vrouwen als getuigen bij akten* (**28**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de vijf artikelen waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Op verzoek van den Voorzitter brengt nu de heer Mr. *W. Ch. de la Try Ellis*, namens de commissie voor de verzoekschriften, het volgende verslag uit over de in haar handen — in de vergaderingen van den Raad van den 8n. October 1921 en den 23n. November 1921 — gestelde verzoeken.

,,Mijnheer de Voorzitter. In handen van Uw commissie zijn gesteld de volgende adressen als:

1º een van den heer Hubert Bierman, dd. 17 November 1921, in zijne kwaliteit van Directeur der Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij, verzoekende het daarheen te leiden, dat de heffing van loodsgelden als in ontwerp-verordening Nº 22, worde gewijzigd en de faciliteiten eertijds verleend per P. B. Nº 24 anno 1918, alsnog van kracht mogen blijven voor de schepen van de Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij, op basis van 50 % van het nieuwe tarief;

2º een nader schrijven van den heer Bierman voornoemd, dd. 19 November 1921, waarbij den Raad ter aanvulling van het evenvermelde request, alsnog wordt aangeboden een afschrift van het schrijven Nº 563, gedateerd 9 Februari 1915, waarin de faciliteiten door Gouverneur Nuyens indertijd verleend, zijn weergegeven.

In dit schrijven wordt verder medegedeeld, dat de faciliteit betreffende het loodswezen, werd vastgesteld in de laatste alinea van artikel 7 Publicatieblad 1918, Nº 24.

De commissie ziet niet over het hoofd de groote voordeelen, zoowel directe als indirecte als gevolg van het aanwezig zijn van een uitgebreide vloot van schepen, doch moet er tevens op wijzen, dat wetswijziging niet uitgesloten is op grond van de in het in afschrift overgelegd schrijven van den sinds afgetreden Gouverneur Nuyens voorkomende zinsnede: ,,De vrijstellingen berusten alle op in de kolonie geldende wettelijke bepalingen, die uit den aard der zaak *kunnen* worden gewijzigd. Ik meen U echter wel de verzekering te kunnen geven, dat er in den eersten tijd niet aan gedacht zal worden om dit in minder vrijgevigen zin te doen.''

Gouverneur Nuyens erkent uitdrukkelijk de mogelijkheid van wetswijziging en waar er sinds bijna 7 jaren voorbijgegaan zijn, is de commissie van meening dat bezwaarlijk een beroep zou kunnen worden gedaan op de woorden: ,,in den eersten tijd.''

3º een dd. 14 November 1921 van den heer W. R. Menkman, vertegenwoordigende den Koninklijken West-Indischen Maildienst, de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij en de West-Indische Scheepvaart Maatschappij, waarbij requestrant den Raad in overweging geeft de ontworpen loodsdienstverordening niet goed te keuren, zoolang daarin heffingen worden gehandhaafd, welke in verband met het karakter van een zuivere retributie tot dekking der kosten van den loodsdienst te hoog moeten worden geacht en aan het Koloniaal Bestuur te kennen te geven, dat voorstellen tot het invoeren van havengelden, hetzij als belasting, hetzij als retributie bedoeld, slechts in behandeling kunnen worden genomen, indien als zoodanig aanhangig gemaakt en als zoodanig toegelicht, aangezien dusdanige voorstellen naar hunne eigen mérites zouden moeten worden beoordeeld, los van de kwestie der loodsgeldheffingen.

Voor wat dit verzoekschrift aangaat zou de commissie zich willen bepalen tot de opmerking dat, al plaatst men zich op

het door adressant als het eenig juiste beschouwde standpunt, toch als gevolg van de algemeene waardedaling en verminderde koopkracht van het geld, zoomede van de verhoogde of alsnog te verhoogen inkomens van het personeel van den loodsdienst en de meerdere uitgaven voor het onderhoud enz. van de loodsboot, binnen zekere grenzen eenige wijziging en verhooging van de loodsgelden toelaatbaar is, zonder dat de vroegere verhouding verbroken wordt.

4º een, dd. 19 October 1921, van den heer Mr. F. G. Schalkwijk, Lid van het Hof van Justitie dezer kolonie, thans op St. Martin, N. G., waarin verzoeker op gronden in een bij het adres behoorende toelichting aangegeven, te kennen geeft, dat, indien het bericht juist is, dat het in het voornemen van het Bestuur dezer kolonie ligt om in een regeling, waarin de bijdragen voor eigen pensioen der ambtenaren voor hare rekening worden genomen, de in deze kolonie ,,gedetacheerde'' ambtenaren van dit voordeel uit te sluiten, hij het zeer op prijs zou stellen indien van deze beperking alsnog en althans ten aanzien van hem, werd afgezien.

Aangezien het hier betreft eene regeling van de provincie Noord-Holland, welke bij een Koninklijk besluit is goedgekeurd, waaromtrent den Raad, behalve het door adressant thans medegedeelde, niets bekend is, zou de commissie alvorens over het gedane verzoek een voorstel te doen, in overweging willen geven een afschrift van het adres en van de bijlage aan den Gouverneur te doen toekomen, met verzoek (c. q. nadat de stukken aan den Minister van Kolouiën zullen zijn doorgezonden) een afschrift van bovenbedoelde regeling en besluit te mogen ontvangen, zoo mogelijk vergezeld van de opmerkingen en consideratiën, waartoe het adres aanleiding mocht geven.

5º een, dd. 8 October 1921, van de bureelambtenaren op Curaçao aan den Raad gericht, begeleidende een afschrift van een request, dat zij op dienzelfden dag aan den Gouverneur van Curaçao hebben ingediend en mede verzoekende, dat waar een spoedige behandeling van de salarisvoorstellen in verband met bovengenoemd request zeer in hun belang is en afschaffing van de verplichte korting op de traktementen mede aan hun behoeften zal tegemoetkomen, de betrekkelijke voorstellen in behandeling te willen nemen.

Waar sedert het inkomen van dit adres het voorloopig verslag op het ontwerp betreffende de afschaffing van de verplichte korting op de traktementen reeds is verschenen en in de overgelegde bijlage hoofdzakelijk over het *tijdstip* van het inwerkingtreden van de voorgestelde salarisregeling gehandeld wordt, zou de commissie willen voorstellen dit adres, evenals reeds ten aanzien van de overige hetzelfde onderwerp betreffende besloten is, in de Afdeelingen tegelijk met het ontwerp te behandelen.''

De Raad vereenigt zich zonder debat noch hoofdelijke stemming met elke der conclusies van de commissie.

Op voorstel van den *Voorzitter* wordt besloten de conclusie van de commissie op het verzoekschrift van den heer Mr. Schalkwijk bij schrijven ter kennis van den Gouverneur te brengen, met verzoek aan die conclusie wel te willen voldoen.

De Voorzitter brengt nu aan de orde de verkiezing van candidaten voor de vervulling der te ontstane vacatures wegens de periodieke aftreding in Mei a. s. van de heeren J. J. Beaujon, E. M. Penso, Edwin Senior en H. Statius Muller.

De Voorzitter verzoekt de heeren Senior en Zeppenfeldt om als stemopnemers te willen fungeeren.

Voor eersten candidaat ter vervulling van de vacature J. J. Beaujon worden 10 stemmen uitgebracht, waarvan op den heer J. J. Beaujon 9 stemmen en op den heer C. G. de Haseth Cz. 1 stem, zoodat tot eersten candidaat gekozen is de heer J. J. Beaujon.

Voor tweeden candidaat worden eveneens 10 stemmen uit-

gebracht, waarvan op den heer H. Perret Gentil 5 stemmen, op den heer J. A. de Haseth Jr. 4 stemmen en op den heer J. W. J. van der Linde Schotborgh 1 stem.

Aangezien niemand de volstrekte meerderheid van stemmen heeft verkregen, heeft een herstemming plaats tusschen de heeren Perret Gentil en De Haseth, waarbij ieder 5 stemmen verkreeg.

Aangezien ook na herstemming geen der beide candidaten de volstrekte meerderheid van stemmen verkreeg, wordt volgens voorschrift van het reglement van orde, overgegaan tot loting.

Door het lot wordt nu de heer J. A. de Haseth Jr. als tweede candidaat aangewezen.

Voor eersten candidaat ter vervulling van de vacature E. M. Penso worden 10 stemmen uitgebracht, waarvan 9 stemmen op den heer E. M. Penso en 1 stem op den heer Jos. C. Henriquez, zoodat tot eersten candidaat gekozen is de heer E. M. Penso.

Voor tweeden candidaat worden eveneens 10 stemmen uitgebracht, waarvan op den heer Jos C. Henriquez 6 stemmen en op den heer D. de Marchena Jr. 4 stemmen, zoodat tot tweeden candidaat gekozen is de heer Jos C. Henriquez.

Voor eersten candidaat ter vervulling van de vacature Edwin Senior worden 10 stemmen uitgebracht, waarvan 9 stemmen op den heer Edwin Senior en 1 stem op den heer D. A. Correa, zoodat tot eersten candidaat gekozen is de heer Edwin Senior.

Voor tweeden candidaat worden eveneens 10 stemmen uitgebracht, waarvan op den heer D. de Marchena Jr. 6, op den heer H. J. C. Henriquez 3 stemmen en op den heer D. A. Correa 1 stem, zoodat tot tweeden candidaat gekozen is de heer D. de Marchena Jr.

Voor eersten candidaat ter vervulling van de vacature H. Statius Muller worden 10 stemmen uitgebracht, waarvan 9 stemmen op den heer H. Statius Muller en 1 stem op den heer Herman F. Schotborgh, zoodat tot eersten candidaat gekozen is de heer H. Statius Muller.

Voor tweeden candidaat worden eveneens 10 stemmen uitgebracht, waarvan op den heer J. W. J. van der Linde Schotborgh 4, op den heer H. Perret Gentil 3, op den heer Herman Schotborgh 2 stemmen en op den heer C. H. Jonckheer 1 stem.

Aangezien niemand de volstrekte meerderheid van stemmen verkreeg, heeft eene herstemming plaats tusschen de heeren J. W. J. van der Linde Schotborgh en H. Perret Gentil, waarbij de heer J. W. J. van der Linde Schotborgh 6 stemmen verkreeg en de heer H. Perret Gentil 3 stemmen, terwijl er één stem van onwaarde werd uitgebracht, zoodat de heer J. W. J. van der Linde Schotborgh gekozen is.

Hiermede is de stemming afgeloopen.

De Voorzitter dankt de heeren stemopnemers voor hunne moeite.

Ten slotte geeft de Voorzitter kennis dat nog ingekomen is een missive, dd. 31 December 1921, met welker inhoud hij de vergadering in kennis zal stellen na sluiting der deuren, om door den Raad alsdan te laten beslissen of die missive met gesloten deuren zal worden behandeld.

De Voorzitter laat nu de deuren sluiten.

Tien minuten later worden de deuren weder geopend.

Niets meer te behandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 14.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Donderdag, den 9n. Maart 1922, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter.

VOORTS: de heeren *Edwin Senior*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *J. Sutherland*, *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *J. J. Beaujon*, *H. Statius Muller*, *S. M. L. Maduro* en Mr. *W. Ch. de la Try Ellis*, leden, benevens de heer *Jac. F. Haayen*, tijd. 1e. commies ter Gouvernements-Secretarie, fungd. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren *A. G. Statius Muller*, Voorzitter, *F. W. P. Winkel*, *R. F. Muskus* en *E. M. Penso*, leden, de eerstgenoemde wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de vergadering van den 28n. Januari ll. (Nº 13).

Daar geen opmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en onderteekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1º een schrijven, dd. 1 Februari 1922, van den heer Ph. van der Breggen, bevattende de mededeeling, dat requestrant van den Gouverneur, bij diens missive dd. 16 Januari jl., Nº 253, vergunning ontving, om slechts van zijn persoonlijk aan den Gouverneur gericht request, dd. 29 December 1921, alsmede van het schrijven van den directeur van Openbare Werken dd. 30 December 1921, Nº 245, afschriften aan den Raad over te leggen.

Voorts, dat requestrant per G. B. dd. 21 Januari 1922, Nº 93, als antwoord op een nader door hem gedaan desbetreffend verzoek, bericht ontving, dat er bij het Bestuur geen termen bestaan om zijn verzoek, tot vergunning ter overlegging van de overige in zijn request bedoelde bescheiden, in te willigen en wel op grond van het Koninklijk besluit van 13 Januari 1854, Nº 64, P. B. Nº 5.

Verder dat requestrant van oordeel is, dat deze weigering eigenaardig aandoet in verband met de te voren ontvangen gouvernements-missive dd. 16 Januari jl., Nº 253, waarbij een dergelijk verzoek wel werd ingewilligd, en bij hem de vraag doet rijzen of deze gouvernements-missive niet in strijd is met het bedoelde Koninklijk Besluit.

Bij dit schrijven van den heer van der Breggen worden overgelegd afschrift van zijn persoonlijk aan den Gouverneur gericht verzoekschrift van 29 December ll. en van het schrijven van den Directeur van Openbare Werken dd. 30 December 1921, Nº 245.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit schrijven met de overgelegde stukken te stellen in handen van de commissie voor de verzoekschriften.

2º een gouvernements-depêche, dd. 9 Februari 1922, Nº 579, luidende als volgt:

„In antwoord op Uw schrijven dd. 4 dezer, Nº 5, heb ik „de eer Uwen Raad mede te deelen, dat aangezien die stuk„ken niet ter Secretarie aanwezig zijn, ik tot mijn spijt niet „aan Uw verzoek kan voldoen om U te doen toekomen een „afschrift van het Koninklijk Besluit en de regeling van „Gedeputeerde Staten van Noord Holland, waarbij aan Mr. „F. G. Schalkwijk een soort non-activiteit is verleend.

„Wellicht zal de heer Schalkwijk in staat en bereid zijn U „de copieën dier stukken toe te zenden, waardoor een spoe„diger behandeling van zijn request kan worden in de hand „gewerkt dan wanneer deze stukken in Nederland aange„vraagd zouden moeten worden."

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten deze depêche ter Griffie te deponeeren.

3º een gouvernements-depêche, dd. 24 Februari 1922, Nº 775, luidende:

„Aan Uwen Raad werd onder dagteekening van 13 Mei „1921 door mijn ambtsvoorganger een ontwerp ingediend van „eene „Verordening van den ..... „tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigin„gen der ambtenaren in de kolonie Curaçao", zittingjaar 1921—1922—1.

„Thans, ruim tien maanden daarna, is door Uwen Raad „nog geen Voorloopig Verslag op dat ontwerp aan mij in„gezonden.

„Onder deze omstandigheden wil het mij geraden voor„komen om, waar het voorschrift van het eerste lid van arti„kel 2 van voormelde ontwerp-verordening toch reeds moei„lijk overeen te brengen is met de bedoeling van het voor„schrift van artikel 38 van het Regeeringsreglement, waarbij „de bevoegdheid tot regeling der bezoldigingen in de eerste „plaats aan den Gouverneur is toegekend, de bezoldigingen „zelfstandig te gaan regelen.

„De kennelijke bedoeling van gemeld artikel 38 van het „Regeeringsreglement is, dat eene regeling der bezoldigingen „langs den weg van algemeene verordening slechts bij uit„zondering zal geschieden.

„Hoewel het mij spijt het gewaardeerd oordeel van Uwen „Raad over het hierboven genoemd ontwerp niet te hebben „vernomen, meen ik daarom er toe te moeten overgaan het„zelve terug te nemen, hetgeen ik doe bij deze.

„Binnenkort zal Uw Raad in kennis worden gesteld met de „door mij gedachte regeling der bezoldigingen van de amb„tenaren."

Naar aanleiding hiervan zegt de *Voorzitter*:

„Het wil mij voorkomen, dat indien de intrekking geba„seerd is op art. 38 van het Regeeringsreglement, de intrek„king kort na de optreding van den tegenwoordigen Gouver„neur had behooren te geschieden en daarmede niet eenige „maanden had mogen worden gewacht, te meer waar die in„trekking plaats heeft op een oogenblik dat de Algemeene „Rapporteur bezig was het desbetreffende Voorloopig Verslag „samen te stellen.

„Waar al ruim twee maanden vrij algemeen bekend was, „dat de tegenwoordige Gouverneur het ontwerp zou intrek„ken en de salarisregeling bij besluit zou regelen, had de tijd „en moeite door de Afdeelingen besteed aan een ontwerp, dat „volgens de zienswijze van den tegenwoordigen Gouverneur „moeilijk overeen te brengen is met de bedoeling van het „Regeeringsreglement, aan andere werkzaamheden kunnen „worden gewijd.

„Voor wat aangaat den tijd door de Afdeelingen besteed „aan de behandeling van het ontwerp voor het Voorloopig „Verslag, moet ik er den nadruk op leggen, dat de Commis„sie, die het ontwerp heeft samengesteld, waarin ook Gou-

,,vernementsambtenaren zitting hadden, eerst na verloop van ,,14 maanden met haar werkzaamheden is gereed gekomen, ,,terwijl de Afdeelingen zich in het lijvig dossier moesten in- ,,werken en ook de vele bij den Raad ingekomen verzoek- ,,schriften moesten bestudeeren, waarin tal van bezwaren ,,tegen het voorstel van het Bestuur werden ontwikkeld.

,,Ik wil er nog op wijzen, dat de heer Prakken, Voorzitter ,,van de salariscommissie, in de openbare zitting van den ,,Raad van 8 Mei 1920 verklaard heeft, dat de commissie ,,hard aan het werk was en toch, niettegenstaande dat harde ,.werken, is het rapport eerst in Januari 1921 ingediend.

,,De grondige bestudeering van het Ontwerp en het lijvig ,,dossier heeft de Afdeelingen in menig opzicht tot gansch ,,andere zienswijze gebracht dan die in het ontwerp neer- ,,gelegd en de meeningen der Afdeelingen, die uitgewerkt ,,zouden worden in het Voorloopig Verslag, dat nu niet in ,,druk zal verschijnen, wijken op verschillende punten be- ,,duidend af van het thans ingetrokken ontwerp.

,,Ten slotte wil ik er ook nog op wijzen, dat de bewering, ,,vervat in de voorgelezen Gouvernements-missive, dat het ,,ontwerp-salarisregeling ruim tien maanden vóór dat schrij- ,,ven aan den Raad is ingediend, aan eene vergissing zijdens ,,het Bestuur is toe te schrijven, daar toch die missive is ,,gedagteekend 24 Februari 1922 en volgens diezelfde missive ,,het ontwerp den 13n. Mei 1921 is ingediend.''

De Voorzitter vraagt nu of de leden met het door hem gereleveerde instemmen.

Alle leden geven hierop te kennen, dat zij zich geheel met het door hem gesprokene vereenigen.

4º een extract uit de gouvernements-beschikking, dd. 25 Februari 1922, Nº 202, waarbij P. J. W. de Vos met ingang van den 1n. Maart a. s. met de betrekking van bode ter Gouvernements-Secretarie en van den Kolonialen Raad belast wordt, in stede van den op diens verzoek ontslagen bode C. M. Nuboer.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

5º een gouvernements-depêche, dd. 1 Maart 1922, Nº 842, waarbij den Raad wordt aangeboden een *ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1923 met memorie van toelichting en 7 bijlagen.* (**30**).

6º een gouvernements-depêche, dd. 7 Maart 1922, Nº 929, waarbij den Raad wordt aangeboden een *ontwerp-verordening tot heffing eener belasting op het houden van honden, tevens maatregelen bevattende om den overlast te keer te gaan, die aan de ingezetenen van de kolonie* Curaçao *wordt veroorzaakt door honden, zich bevindende op de openbare straten en wegen, zoomede op voor een ieder toegankelijke particuliere erven.* (**31**).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten deze ontwerpen naar de Afdeelingen te verwijzen.

Aan de orde van behandeling komt nu de *ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie* Curaçao (**29**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de zeven artikelen, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Ten slotte geeft de Voorzitter kennis, dat nog ingekomen is een missive, met welker inhoud hij de vergadering in kennis zal stellen na sluiting der deuren, om door den Raad alsdan te laten beslissen of die missive met gesloten deuren zal worden behandeld.

De Voorzitter laat nu de deuren sluiten.

Vijftien minuten later worden de deuren weder geopend.

Niets meer te behandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 15.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Zaterdag, den 15n. April 1922, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter.
VOORTS: de heeren *Edwin Senior, C. S. Gorsira J.P.Ez., B. E. van der Veen Zeppenfeldt, J. J. Beaujon*, Mr. *W. Ch. de la Try Ellis, E. M. Penso* en *H. Statius Muller*, leden, benevens de heer *H. J. T. Boomgaart*, griffier van den Raad.
ZOOMEDE: de heer *A. B. J. Prakken*, Administrateur van financiën, gemachtigde van den Gouverneur.
AFWEZIG: de heeren *A. G. Statius Muller*, Voorzitter, *F. W. P. Winkel, R. F. Muskus, J. Sutherland* en *S. M. L. Maduro*, leden, de eerstgenoemde wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de vergadering van den 9n. Maart ll. (No. 14).
Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en onderteekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:
1o. een gouvernements-depêche, dd. 15 April 1922, No. 1318, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat de Gouverneur, ingevolge art. 85*bis* van het gewijzigd Regeeringsreglement dezer kolonie, den heer *A. B. J. Prakken*, Administrateur van financiën, gemachtigd heeft om de beraadslagingen van den Raad over de ontwerp-verordeningen:
a. tot wijziging van de verordening van den 24n. Juli 1920 (P. B. 1920 No. 39), tot verhooging van de Curaçaosche pensioenen;
b. tot wijziging en aanvulling van de verordening van den 13n. December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5);
c. tot wijziging en aanvulling van de verordening van 16 Juli 1867 (P. B. 1868 No. 2), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en wettige of gewettigde weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5),
bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen.

De Voorzitter heet den gemachtigde van den Gouverneur welkom ter vergadering.

2o. een verzoekschrift, dd. 12 April 1922, van de onderwijzers(essen) 2de klasse in de kolonie Curaçao, ten geleide strekkende van een afschrift van een request gericht aan den

Gouverneur van Curaçao en den Raad verzoekende zijn invloed te willen doen gelden, opdat aan hun verzoek, daarin vervat, worde voldaan.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit stuk te stellen in handen van de commissie voor de verzoekschriften.

Aan de orde van behandeling is nu de *ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van den 24n. Juli 1920 (P. B. 1920 No. 39), tot verhooging van de Curaçaosche pensioenen* (Zittingjaar 1920/21—**25**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de twee artikelen, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Aan de orde van behandeling komt nu de *ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5)* (**2.**)

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Het lid *Statius Muller*, het woord gevraagd en verkregen hebbende, zegt het volgende:

Mijnheer de Voorzitter! De lezing van het antwoord van het bestuur op ons Voorloopig Verslag, waarbij in overweging gegeven is: eerstens om den leeftijdsgrens van 50 jaren te laten vervallen en tweedens den ambtenaren gelegenheid te geven, na bereiking van het 20e. dienstjaar, hunne weduwen en weezen aanspraak te verzekeren op het pensioen voor henzelven bepaald bij 30 dienstjaren, heeft ons duidelijk gemaakt, dat bij aanneming van een amendement, om hiertoe te geraken, het waarschijnlijk gevolg zijn zal, dat het ontwerp den weg naar het Publicatieblad zal worden afgesneden. Het is dan ook op grond van deze overweging, dat dit voorstel niet bij amendement zal worden gedaan. Immers, wordt een dergelijk amendement ingediend en aangenomen, dan zullen de ambtenaren de voordeelen derven, welke hun bij dit ontwerp in uitzicht zijn gesteld.

Wat betreft de wensch om den eisch van 50 jarigen leeftijd te laten vervallen, of althans dien leeftijdsgrens lager te stellen, meen ik te moeten aanvoeren, dat deze niet onredelijk is, daar toch voor de Nederlandsch-Indische ambtenaren, krachtens het Indisch-Staatsblad 1881, No. 142, is bepaald, dat zij den leeftijd van 45 jaren moeten hebben bereikt om den dienst met pensioen te kunnen verlaten. Verder meen ik nog er op te kunnen wijzen, dat in het Moederland de leeftijdsgrens zeer verschillend is getrokken, zooals o.a. blijkt uit het artikel „De leeftijd in onze wetgeving" door Mr. C. Bake, voorkomende in de Januari-aflevering van de „Vragen van den Dag", jaargang 1922. O.a. wordt in bedoeld artikel aangehaald artikel 3 der pensioenwet voor de Zeemacht, 1902, waarbij als eisch om pensioen te erlangen voor een korporaal of mindere, een leeftijd van 40 jaar is gesteld. Een leeftijdsgrens van 45 jaren, zooals die voor de Indische ambtenaren is bepaald, zou ik dan ook voor de kolonie Curaçao niet te laag achten.

Over het tweede punt, verzekering voor 30 dienstjaren, zou een gelijkluidende bepaling als voor de verzekering voor 20 dienstjaren, in het leven kunnen worden geroepen, namelijk, dat de verzekerde aanspraak voor weduwe en weezen bij een diensttijd van 30 jaar verloren gaat, wanneer de ambtenaar den dienst *geheel vrijwillig* verlaat, vóór en aleer hijzelf den diensttijd van 30 jaar heeft vervuld.

Hiermede wordt dan tegemoetgekomen aan het bezwaar van het Bestuur, dat anders de pensioenlast zal worden verzwaard.

Ik vertrouw dan ook, dat het Bestuur met de door mij geuite wenschen, die ook door de meerderheid van den Raad worden gedeeld, rekening zal willen houden bij de aanstaande regeling

van de grondslagen van de te verleenen pensioenen, die na de inwerkingtreding der nieuwe salarissen, ter hand zal moeten worden genomen, zooals in uitzicht gesteld bij artikel 6 van het P. B. 1920 No. 39.

Ik dank U voor het verleende woord.

Hierop wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat artikel 1, zooals gewijzigd bij nota van wijzigingen, en verder de artikelen 2, 3 en 4, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Thans komt aan de orde van behandeling *de ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de verordening van 16 Juli 1867 (P. B. 1868 No. 2), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en wettige of gewettigde weezen, zooals die verordening is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van 30 September 1919 (P. B. 1920 No. 5)* (**3**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat artikel 1, zooals gewijzigd bij Nota van wijzigingen en artikel 2, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

De Voorzitter vraagt nu aan den heer *Ellis* om, namens de commissie voor de verzoekschriften, verslag uit te brengen over de in hare handen gestelde requesten.

Hierop zegt de heer *Ellis* het volgende:

Mijnheer de Voorzitter! Namens de commissie voor de verzoekschriften heb ik de eer het volgende verslag uit te brengen.

In handen van de Commissie zijn gesteld:

1o. een verzoekschrift van den heer Philippus van der Breggen, civiel-ingenieur, ingenieur van den Rijkswaterstaat met verlof, dd. 9 Januari 1922, waarin adressant o.m. te kennen geeft, dat hij ten einde zich niet aan dienstweigering schuldig te maken, bij request dd. 30 December 1921 heeft moeten verzoeken hem met ingang van 1 Januari 1922 eervol ontslag uit den Kolonialen dienst te verleenen, eene ontslagaanvrage, waartoe hij stelt door den Gouverneur van Curaçao genoopt te zijn geworden, en voorts een ernstig protest meent te moeten doen hooren tegen de onheusche bejegening hem van de zijde van het Bestuur door den tegenwoordigen Gouverneur aangedaan, den Raad tevens verzoekende de noodige stappen te willen doen, die het daarheen zouden kunnen leiden, dat hem in deze eenige genoegdoening wordt verschaft.

2o. een schrijven van genoemden Heer van der Breggen, dd. 1 Februari 1922 met bijlagen, waarin adressant den Raad mededeelt van den Gouverneur vergunning te hebben bekomen de daarin bedoelde stukken in afschrift aan den Raad over te leggen en overigens bericht te hebben ontvangen, dat er geen termen bestaan om het verzoek tot vergunning ter overlegging van de overige bedoelde bescheiden in te willigen.

Aangezien naar het oordeel van de Commissie de zaak, zooals zij in het verzoekschrift is uiteengezet, een zaak is de kolonie betreffende, heeft de Commissie de eer den Raad in overweging te geven den Gouverneur ingevolge artikel 97 van het Regeeringsreglement uit te noodigen den Raad in deze, zoo mogelijk schriftelijk, inlichtingen te willen geven.

De Raad vereenigt zich zonder debat noch hoofdelijke stemming met deze conclusie van de Commissie en besluit daaraan gevolg te geven.

De heer Prakken, gemachtige van den Gouverneur, verlaat de vergadering.

Niets meer te behandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 16.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Maandag, den 24n. April 1922, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter.
VOORTS: de heeren *Edwin Senior, S. M. L. Maduro, B. E. van der Veen Zeppenfeldt, J. Sutherland, J. J. Beaujon, H. Statius Muller, R. F. Muskus*, Mr. *W. Ch. de la Try Ellis* en *E. M. Penso*, leden, benevens de heer *H. J. T. Boomgaart*, griffier van den Raad.
ZOOMEDE: de heer *H. Meerdink*, Inspecteur van het Onderwijs, gemachtigde van den Gouverneur.
AFWEZIG: de heeren *A. G. Statius Muller*, Voorzitter, *F. W. P. Winkel* en *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, leden, de eerstgenoemde wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en zegt, dat aangezien de notulen van de vorige vergadering nog niet van de drukkerij zijn ontvangen, deze nog niet aan de goedkeuring van de leden kunnen worden onderworpen.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:
1o. een gouvernements-depêche, dd. 20 April 1922, No. 1389, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat de Gouverneur, ingevolge art. 85*bis* van het gewijzigd Regeeringsreglement dezer kolonie, den Inspecteur van het Onderwijs gemachtigd heeft om de beraadslagingen van den Raad over de *ontwerp-verordening tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao*, bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen.

De Voorzitter heet den gemachtigde van den Gouverneur welkom ter vergadering en geeft hem de verzekering, dat de Raad met belangstelling zal luisteren naar de inlichtingen, die hij zal meenen te moeten verschaffen.

2o. een schrijven, dd. 22 April 1922, van den Heer F. W. P. Winkel, lid van den Raad, aan den ondervoorzitter gericht en waarbij bericht wordt, dat hij aan den Gouverneur zijn voornemen heeft kenbaar gemaakt, om met ingang van Mei a. s. op te houden lid van den Raad te zijn.

Naar aanleiding hiervan zegt de *Voorzitter* het volgende:
Met leedwezen heb ik en voorzeker ook de Raad kennis genomen van dit schrijven; in den heer Winkel verliest de Raad ongetwijfeld een werkzaam en onafhankelijk lid, dat steeds met ronde woorden voor zijn gevoelen uitkwam, een man op wiens woord men kan bouwen.
Het zwaar en onherstelbaar verlies door hem geleden in het overlijden van zijn geliefde dochter, zal wel niet vreemd zijn aan het genomen besluit om zich uit het publieke leven terug

te trekken, dat wij dan ook behooren te eerbiedigen. Van harte hoop ik, dat als de tijd de geslagen wonde eenigszins zal hebben geheeld, de heer Winkel weder te vinden zal zijn, om zijne goede diensten aan het algemeen welzijn te wijden.

De aangename samenwerking tusschen den heer Winkel en de overige leden van den Raad zal steeds bij hen in aangename herinnering blijven.

3o. een gouvernements-depêche, dd. 24 April 1922, No. 1405, luidende:

„In antwoord op Uw schrijven, dd. 20 dezer, No. 7, heb ik de eer Uwen Raad het volgende mede te deelen. Reeds ongeveer eene maand vóórdat de toenmalige leider van den weerkundigen dienst in deze kolonie de heer H. A. Statius Muller, die op den 23n. December 1921 op diens verzoek eervol uit zijn betrekking was ontheven en de heer Ch. Jacobs, die met dienzelfden datum eervol ontslag als tijdelijk observator bij dien dienst was verleend, heb ik den heer Ph. van der Breggen, destijds Directeur van Openbare Werken, mondeling opgedragen om een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid van terugbrenging van den weerkundigen dienst bij het kantoor van Openbare Werken, waarbij dan voor het doen van de waarnemingen en het bedienen der instrumenten desgewenscht gebruikt zoude kunnen worden gemaakt van de diensten van een op Cas Chiquito te plaatsen opzichter.

Naar aanleiding hiervan meldde de heer van der Breggen mij den 23n. December, dat hij den heer Statius Muller verzocht heeft hem in de gelegenheid te stellen een dergelijk onderzoek te verrichten en hem de noodige inlichtingen te verstrekken betreffende de nieuwe instrumenten, waarna de heer Statius Muller hem in den namiddag van den 22sten tevoren het station met de aanwezige instrumenten heeft laten zien, de periodieken heeft getoond, maar overigens geweigerd heeft hem nadere inlichtingen te verstrekken. Ook zou de heer Statius Muller geweigerd hebben den schrijver ten kantore van den Directeur van Openbare Werken, van der Gen, te instrueeren omtrent het doen van de waarnemingen en de bediening van de nieuwe instrumenten.

Onder die omstandigheden berichtte de heer van der Breggen de verantwoordelijkheid voor den weerkundigen dienst niet op zich te kunnen nemen.

In een gesprek, dat ik onmiddellijk na ontvangst van zijn schrijven met den heer van den Breggen had, verklaarde deze, dat hij hoewel het voor hem zeer moeilijk was den dienst zonder nadere inlichtingen op zich te nemen, toch bereid was een opdracht hiertoe te aanvaarden.

Den 28n. December d.a.v. werd de weerkundige dienst met ingang van 1 Januari 1922 gebracht onder het Departement van Openbare Werken, de Directeur met de leiding van dezen dienst belast, de heer Statius Muller verzocht dien dienst en de onder zijn beheer staande zaken hiertoe behoorende, aan den Directeur voornoemd over te dragen en den Directeur verzocht deze zaken van den heer Statius Muller over te nemen.

Den 30sten December 1921 des namiddags ontving ik van den heer van der Breggen een verzoek om hem met ingang van 1 Januari 1922 te ontheffen van de waarneming van het ambt van Directeur van Openbare Werken en hem tevens ontslag te verleenen uit den kolonialen dienst op grond, dat hij de verantwoordelijkheid voor den weerkundigen dienst, vooral in verband met de verplichtingen, die deze kolonie jegens de Regeering van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika op zich genomen heeft, niet kan aanvaarden en iemand aan te wijzen aan wien hij den volgenden dag om 3 uur p.m. den dienst van Openbare Werken zou kunnen overgeven.

Hierbij is niet uit het oog te verliezen, dat de ten behoeve van het Weather Bureau der Vereenigde Staten van Noord Amerika te verrichten werkzaamheden slechts plaats hebben gedurende de maanden Juni tot en met November, zoodat er ruimschoots tijd en gelegenheid bestond om een nauwgezette naleving der dezerzijdsche verplichtingen voor te bereiden en mogelijk te maken.

Den 31sten December 1921 is den heer van der Breggen het door hem verzochte ontslag verleend en is de heer Jacobs ter beschikking gesteld van den Directeur van Openbare Werken ten behoeve van den weerkundigen dienst.

Was de heer van der Breggen minder overhaastig te werk gegaan, in plaats van ongegronde critiek op handelingen van

het Gouvernement uit te oefenen en onjuiste voorstelling van zaken te geven, dan had hij zich niet behoeven te beklagen, dat hij ook de hulp van den heer Jacobs moest missen.

Deze heer toch was na zijn eervol ontslagverleening op 23 December tengevolge van een meeningsverschil met den ondergeteekende, op den 28n. d. a. v. bereid bevonden om met ingang van 1 Januari 1922 zijn vroegere werkzaamheden te blijven verrichten.

De ondergeteekende verkeerde dus tot op het oogenblik, dat hij het request van den heer van der Breggen ontving, onder den indruk, dat deze bereid was den weerkundigen dienst op zich te nemen.

De ondergeteekende kan dus niet inzien, dat hij den heer van der Breggen, op welke wijze ook, genoopt heeft den dienst te verlaten. Ook moet hij ten stelligste ontkennen genoemden heer onheusch bejegend te hebben.

Integendeel, waar bij de psychische persoonlijkheid van den heer van der Breggen alle prikkeling moest worden vermeden, heeft hij het een plicht van menschelijkheid geacht dien heer steeds zooveel mogelijk met vriendelijke zachtheid te behandelen.

Omgekeerd kan hij zeggen, dat het optreden van den heer van der Breggen niet altijd parlementair is geweest.

De door den heer van der Breggen in zijn schrijven aan den Raad genoemde stukken, liggen te allen tijde ter inzage van de leden van den Kolonialen Raad ter Gouvernements-Secretarie."

De *Voorzitter* zegt, dat aangezien deze depêche, die een belangrijke zaak behandelt, hem eerst hedennamiddag laat bereikte en hij de leden afzonderlijk in de gelegenheid wil stellen om daarvan kennis te nemen, stelt hij voor om de behandeling van deze aangelegenheid uit te stellen tot de eerstvolgende vergadering.

Aldus besloten.

4o. een schrijven van den heer G. J. Ferguson, dd. 24 April 1922, waarbij den Ondervoorzitter van den Raad wordt aangeboden een aan den Gouverneur gericht request, houdende verzoek zijn toelage als Algemeen Rapporteur te brengen op f 600,—, met verzoek tevens om het met 's Raads advies aan Z. E. door te zenden.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit stuk naar de Afdeelingen te verwijzen.

Aan de orde van behandeling komt nu de *ontwerp-verordening tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao* (**24**).

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de artikelen I tot en met V zonder discussie worden aangenomen; bij artikel VI zegt de *Voorzitter*, dat hij eerst artikel VII in behandeling zal nemen, aangezien het hem bekend is dat er op dit artikel een amendement is, dat bij aanneming, een wijziging van artikel VI noodzakelijk zal maken.

Hiermede gaan de overige leden accoord.

In behandeling is nu artikel VII.

Hierop verkrijgt het lid *Beaujon* op diens verzoek het woord en stelt voor artikel VII te doen vervallen en de artikelen VIII tot en met X te nummeren VII tot en met IX.

Dit amendement wordt ondersteund door de heeren Statius Muller en Muskus.

Ter toelichting van zijn amendement zegt de heer *Beaujon* het volgende:

„Mijnheer de Voorzitter! Uit de gewisselde stukken is reeds gebleken, dat de meerderheid van de leden van den Raad zich

niet bereid kan verklaren mede te werken tot het tot stand komen van de gelijkstelling van het openbaar en het bijzonder onderwijs.

De offers, welke daarvoor van de koloniale kas gevergd worden, zijn te groot, dan dat ze kunnen worden aanvaard, zonder de stellige toezegging, dat de meerdere uitgaven steeds voor rekening van het Moederland komen.

Dat de meerderheid van den Kolonialen Raad in dezen niet alleen staat, blijkt duidelijk uit het voorloopig verslag van de Tweede Kamer over de begrooting voor 1922.

Nu moge Z. E. de Minister van Koloniën in de Memorie van antwoord daarop de meening uitspreken, dat de kosten van de gelijkstelling feitelijk langs den weg van de Rijksbijdrage ten laste van het Moederland komen, maar daarmede is niet weerlegd het standpunt van hen, die meenen, dat, waar de wijziging van artikel 180 van het regeeringsreglement tot stand gekomen is zonder dat eenig advies aan den Kolonialen Raad is gevraagd, — het niet raadplegen van den Gouverneur Helfrich kan in dit verband onbesproken blijven — de koloniale geldmiddelen niet blijvend belast kunnen worden met een uitgave ter toepassing van voor het Moederland bindend verklaarde beginselen op onderwijs-gebied. Dit klemt te meer, waar in het Moederland de toepassing van al die beginselen, zooals ze neergelegd zijn in de lageronderwijswet De Visser geen onverdeelde instemming vindt.

Moge het eenigszins geruststellend klinken, dat de gelijkstelling in onze kolonie „voorloopig" beperkt zal worden tot de gelijkstelling van de bezoldigingen, toch kan ik mijn steun aan het ontwerp niet geven.

Het Bestuur heeft in de memorie van antwoord verklaard, dat ingevolge de zienswijze van den Minister, het dragen der meerdere kosten door het Moederland niet kan worden toegezegd.

Splitsing van de begrooting, waarop ook van andere zijde dan uit den Kolonialen Raad reeds is aangedrongen, om de verhouding tusschen Moederland en koloniën zuiverder te maken en tot eene sluitende begrooting voor de strikt huishoudelijke uitgaven te komen, schijnt tot de verre toekomst uitgesteld te worden.

Herhaaldelijk wordt op versterking van de koloniale geldmiddelen aangedrongen, waartoe verhooging van verschillende belastingen niet kan uitblijven. Het wordt niet billijk geacht die verhoogingen door te drijven, wanneer de opbrengst moet dienen tot dekking van uitgaven, welke niet in samenwerking met den Kolonialen Raad zijn gevoteerd.

Door thans de gelijkstelling der bezoldigingen zonder meer goed te keuren, omdat de bijzondere onderwijzer recht heeft op een even groote vergoeding voor zijn gepresteerden arbeid als zijn openbaren collega, wordt de Raad voor volgende uitwerkingen van het beginsel der gelijkstelling gebonden. De Raad zal in dat geval dan verplicht zijn mede te werken tot de belastingverhoogingen, welke noodig zijn om de groote sommen te vinden tot dekking van die uitgaven, niet alleen nu, maar ook wanneer in gunstiger tijden uitzicht op financieele zelfstandigheid mogelijk zou zijn. De tot meer dan een ton gouds becijferde verhooging, welke voor het bijzonder onderwijs bij de tegenwoordige salarissen noodig zal zijn en bij de nieuwe regeling nog weer aanmerkelijk zal verhoogd moeten worden, kan niet uit belastingverhooging gevonden worden.

Met het oog op den aanhef van artikel 180 van het Regeeringsreglement „Voor zoover de middelen gedoogen", vermeen ik, dat het amendement alleszins gewettigd is. Ik meen dat ook daarom art. VII uit het ontwerp moet vervallen. Ik dank U."

De heer *Zeppenfeldt*, het woord gevraagd en verkregen hebbende, zegt het volgende :

„Mijnheer de Voorzitter ! Ik zal stemmen tegen het amendement en begroet het voorstel van financieele gelijkstelling van het bijzonder met het openbaar onderwijs met groote ingenomenheid.

Ik verheug mij daarover, omdat het bijzonder onderwijs zich daardoor beter zal kunnen ontwikkelen en vervolmaken.

Maar ook heb ik met genoegen van het voorstel kennis genomen, omdat hierdoor aan de Roomsch Katholieke Missie recht geschiedt ; omdat het Bestuur haar hierdoor recht laat wedervaren.

Mijnheer de Voorzitter. Eere wien eere toekomt. In den tijd, dat er weinig of geen belangstelling voor het eigenlijke volksonderwijs bestond, toen de belangstelling in een bepaalde richting ging en er slechts aan enkele groepen werd gedacht, heeft de Missie deze zaak ter hand genomen en voor het verschaffen van onderwijs gezorgd ook aan de kinderen van armen en minvermogenden, daarbij de buitendistricten niet vergeten, waaraan hoegenaamd geen aandacht werd geschonken.

Over geldmiddelen kon de Missie niet beschikken en uit onverschilligheid of vooringenomenheid bleef vrijwel iedere steun achterwege van de zijde dergenen, die de Missie in deze de behulpzame hand hadden moeten toesteken.

Ik zal dit staven met enkele grepen uit de „Chronologische ontwikkeling en de staat van het bijzonder onderwijs in de kolonie Curaçao" door pater G. J. Dahlhaus.

Die geschiedenis, M. d. V., is wel wat oud, doch interessant genoeg om met een enkel woord gereleveerd te worden.

Art. 3 van het „Provinciaal Reglement op het schoolwezen te Curaçao" luidt als volgt: De bestaande particuliere scholen worden om gewichtige reden voor als nog toegelaten; doch zullen in het toekomende geene zulke scholen mogen worden opgericht, dan met toestemming van den Gouverneur Generaal, na onderzoek van de schoolopzieners. Ook zullen zoodanige particuliere scholen alsdan nimmer het getal van drie mogen teboven gaan.

We zien, toen reeds werd de beschermende hand der Regeering uitgestrekt over de landsscholen. De particuliere bijzondere scholen werden *geduld*. Als opzieners van het schoolwezen werden twee predikanten benoemd en een koopman, eveneens protestant, terwijl daarenboven nog een predikant plaatsvervangend lid was.

Ondanks deze zorg voor het openbaar landsonderwijs scheen het volk er niet mee gediend te zijn. De particuliere scholen bleven bestaan, ja zelfs zij vermeerderden, zoodat de Gouverneur reeds in 1821 een verbod uitvaardigde tegen allen, die fungeerden als onderwijzer zonder autorisatie.

In 1824 werd er een verordening gepubliceerd, P. B. 1884 No. 78, ten opzichte der slaven, doch daarin *niets* over onderwijs. De zorg voor het onderwijs bepaalde zich dan ook van regeeringswege alleen tot de *stad* en dan nog uitsluitend voor de *vrije* lieden.

Inmiddels was op 19 December 1830 een Roomsch Katholieke Maatschappij van weldadigheid opgericht ter ondersteuning der armen. Deze maatschappij vraagt in 1831, 28 Februari, permissie om een school op te richten voor arme kinderen. Dit verzoek zou aan den *Gemeenteraad* des eilands worden voorgelegd. Doch de Gouverneur van Curaçao wijst er op in een antwoord van 22 Maart 1831, dat dergelijke instelling tegen het reglement der maatschappij namelijk de *ondersteuning* der armen, zoude zijn. Het oprichten van een *armenschool* werd aan de maatschappij van liefdadigheid geweigerd!

De beschikking om de school te Santa Rosa te mogen aanvangen, luidde in hoofdzaak aldus: herlezen eene missive van Mgr. Nieuwindt 16 April No. 123, is toegestaan: In de Oostdivisie eene school op te richten voor arme *vrije* kinderen, zonder *onderscheid van godsdienstige belijdenis* en buiten bezwaar van de koloniale kas.

Op 10 December 1844 had Monseigneur reeds gezorgd voor een onderwijzer op Westpunt, het verst afgelegen buitendistrict, waar dus het onderricht van het volk reeds aanving, jaren vóór dat er een begin werd gemaakt met kerk en parochie.

In 1848 op 22 Februari werd de permissie voor de school op Barber ontvangen, maar nogmaals werd 't herhaald en bedongen, dat die school kosteloos moest zijn en onderworpen aan het schoolreglement van 1819.

In het begin van 1849 was er f 100,— slavengeld ingekomen. Het Bestuur in de kolonie had voorgesteld 't te geven aan een liefdadig genootschap te Curaçao. Deze f 100,— werden aan Monseigneur overhandigd ter gemoetkoming in de kosten van het *Christelijk* onderwijs onder de slaven. Het slavengeld dus voor hen, die zich afslaafden voor het onderwijs in de kolonie! Maar dit is dan ook onze *eerste subsidie*: de opbrengst der slaven!

Van de gelden uit de *koloniale kas* tot op heden geen cent; geen cent nog voor het onderwijs aan honderden *vrije* kinderen gegeven.

De oprichting van een school te St. Martin werd geweigerd, eveneens om een school op te richten op Sta. Maria.

In het jaar 1849 werd dus de oprichting van twee scholen geweigerd en een overzicht van dit jaar toont ons duidelijk, hoe stiefmoederlijk het Vicariaat werd bedeeld.

Een betalende meisjesschool, met 100 kinderen in de stad: niets; een armenschool met 430 kinderen en een Zondagschool met 187 kinderen: alleen schoolbehoeften van de schoolcommissie; de school op Sta. Rosa met ruim 300 kinderen en de Zondagschool met 200 kinderen: alleen schoolbehoeften. Een school te Barber met 100 kinderen en drie zusters: niets. De school te Sta. Maria werd gesticht; in 1854 telde zij 175 leerlingen. Zij was geheel en al buiten bezwaar van de koloniale kas.

Den 27n. Februari 1855 wordt aan het Bestuur der kolonie een stuk gronds aangevraagd op Aruba, ten einde eene school te bouwen te Oranjestad voor R. K. kinderen. Op deze aanvraag werd 3 April een gunstig antwoord ontvangen, maar geen finantieelen steun toegezegd. Daarom schreef Monseigneur naar Holland om hem de gunst te bewijzen voor zijne armenscholen in alle kerken van het Moederland eene collecte te houden en door de liefdegaven zijner geloofsgenooten aldaar aan te vullen, wat hem tegen alle recht en billijkheid door de Regeering werd onthouden.

Den 18n. October 1855 willigt het Gouvernement het verzoek in om te Bonaire een particuliere school op te richten onder bestuur van zusters, *indien zij hier of in Holland een behoorlijken rang hebben verkregen.*

Wel kan het Bestuur met zijn eischen en bepalingen voor den dag komen, maar ondersteuning wordt steeds geweigerd. Deze school werd 20 Januari 1856 geopend met 2 zusters en 100 kinderen.

Eindelijk zal ook Aruba zijn zusters krijgen. Op 26 Mei 1857 staat de Gouverneur van Curaçao toe op genoemd eiland eene school op te richten voor R. K. kinderen; echter blijft deze geheel en al onderworpen aan de verordening op het onderwijs.

Den 5n. Juli 1859 verzocht Monseigneur aan den Gouverneur voor de armenscholen te Aruba een tegemoetkoming van lees- en schrijfbehoeften ad f 200,—, evenals aan die van Bonaire was toegestaan. Het verzoek werd *afwijzend* beantwoord.

Mijnheer de Voorzitter. Op talrijke bezwaren, zooals wij dus gezien hebben, stuitte de edele arbeid der Missie, met schier onoverkomenlijke moeilijkheden had zij te kampen. Maar geen tegenkanting, geen teleurstelling kon haar afschrikken en voor die reuzentaak doen terugdeinzen.

Alles is zij te boven gekomen. Het bijzonder onderwijs bleef groeien en bloeien en is thans een machtige factor geworden, waarmede rekening dient te worden gehouden.

Het is het volksonderwijs dat opgekomen en gegroeid is uit den wil van het volk, en dat beantwoordt aan den geest die leeft onder een groot gedeelte des volks.

En dat het bijzonder onderwijs, waaraan zoo goed als alles werd onthouden, in den zwaren strijd om het bestaan niet is bezweken, maar zich desondanks heeft kunnen handhaven en opwerken, is naast God's bijzonderen zegen, te danken aan de inspanning en energie, de volharding en het doorzettingsvermogen van de Missie; aan de ijver, de toewijding en de onbaatzuchtigheid der onderwijzers en onderwijzeressen, aan de edelmoedigheid en vrijgevigheid der Nederlandsche Katholieken, op wier offervaardigheid aanhoudend een beroep werd gedaan, op wier liefdegaven het bijzonder onderwijs in hoofdzaak was aangewezen.

Eerst toen het bijzonder onderwijs in deze kolonie wortel had geschoten en in een gevoelde volksbehoefte voorzag, begon het Bestuur een gering en onbeduidend subsidie te geven en soms zelfs op eene wijze, die meer aan een almoes dan aan eene vergoeding voor bewezen diensten deed denken.

Tot vóór 1913 is de Missie in deze zeer onvoldoende van Gouvernementswege gesteund, zooals openlijk door Minister Pleyte den 18n. Juli 1918 in de Eerste Kamer is erkend.

Een ruimer subsidie werd verleend door de zorgen van Gouverneur Mr. Nuyens, die daarbij tevens op de meest ondubbelzinnige wijze verklaarde, dat ondanks de verhooging nog zeer zware lasten op de Missie bleven rusten.

Alvorens echter verder te gaan, moet ik even in herinnering brengen wat in de laatste jaren in Nederland is voorgevallen.

Een liberaal Ministerie heeft de Grondwetsherziening aan de

orde gesteld en daarbij de financieele gelijkstelling van het bijzonder met het openbaar onderwijs bepleit.

Bij de behandeling van het ontwerp in de Tweede Kamer heeft de toenmalige premier, Minister Cort van der Linden, een onverdacht liberaal, gezegd :

„Het is gebleken, dat de vrijheid der bijzondere school, ondanks de grondwettelijke erkenning van het beginsel, inderdaad feitelijk niet bestond.

Tegenover de zich krachtig ontwikkelende overheidsschool stond het bijzonder onderwijs vrijwel machteloos en alleen door zeer bijzondere krachtsinspanning en door zeer bijzondere opofferingen is het de bijzondere school gelukt zich te handhaven."

Aan de linkerzijde deelden velen het gevoelen van den Minister en de socialist Ter Laan verklaarde daarbij het volgende :

„De toestand dien wij willen is deze, dat het bijzonder en het openbaar onderwijs naast elkander zullen bestaan onder een stelsel van financieele gelijkheid. Subsidie bevredigt op den duur niemand." En iets verder : „Blind moet zijn degene, die niet ziet dat de voorstellen van de verzoeningscommissie veel beter zijn dan hetgeen op dit oogenblik bestaat".

Echter weerklonk er zoo af en toe ook een stem uit het verleden, een stem uit de groep der onverzoenlijken. Maar het liberale Ministerie heeft de gelijkstelling verdedigd en de overwinning op die onverzoenlijken behaald, en men heeft het zien gebeuren dat een Tweede Kamer, waarin links de meerderheid had, de financieele gelijkstelling van het bijzonder met het openbaar onderwijs met algemeene stemmen op één na aannam, welk beginsel thans in de Nederlandsche Grondwet prijkt.

Bij de behandeling van de Curaçaosche begrooting in de Eerste Kamer op den 18n. Juli 1918 verklaarde Minister Pleyte, die zooals men weet, geen man van rechts is, letterlijk het volgende :

„Het is daarom zeer zeker een onafwijsbaar roem voor de Roomsch Katholieke Missie, dat zij de onderwijsvoorziening op Curaçao heeft aangepakt, zooals zij dat gedaan heeft."

Zulk een ridderlijke verklaring eert den vrijzinnigen Minister, die ze aflegde, maar is tevens in hooge mate vereerend voor de Roomsch-Katholieke Missie ten opzichte van wie ze werd afgelegd.

Mijnheer de Voorzitter ! In openbare vergaderingen en officieele stukken zijn de verdiensten der Missie op dit gebied niet altijd naar waarde geschat; het doet daarom goed die verdiensten erkend te zien door een vrijzinnigen Minister, van wien men wel mag aannemen, dat hij met kennis van zaken sprak en wist wat hij zeide.

Maar, Mijnheer de Voorzitter, met het enkel toezwaaien van lof kan niet worden volstaan.

Indien de missie nuttig maatschappelijk werk verricht, moet zij daarin ook behoorlijk worden ondersteund, en krijgen wat haar toekomt.

Het feit dat iemand voorstander is van het openbaar onderwijs, behoeft hem er niet toe te brengen zich tegen dit artikel te verklaren.

Wie neutraal onderwijs voor zijne kinderen verlangt, vindt in deze kolonie door het Gouvernement opgerichte en bekostigde scholen, waarin dat neutrale onderwijs gegeven wordt en waarheen hij zijne kinderen kan zenden.

Welnu, zoo iemand gunne ook aan anderen een gelijke behandeling als hij zelf van het Bestuur ondervindt.

Hierin is niets inconsequents gelegen, geen enkel beginsel geeft men prijs.

Dit is de zuivere toepassing van het guldenbeginsel : „Recht voor allen".

En degenen, Mijnheer de Voorzitter, die om financieele redenen huiverig mochten zijn hunne stem aan het artikel te geven en zeggen, als Holland de gelijkstelling wil doorvoeren moet Holland het weten, maar wij doen niet mee, zou ik in mijn eenvoud willen zeggen, de gelijkstelling eenmaal in het regeeringsreglement erkend dient aanvaard, laten wij beginnen evenals in Suriname, het voorstel aan te nemen, en dan zal, daar ben ik er zeker van, Holland ook bereid worden bevonden, zooals het trouwens tot dusverre steeds getoond heeft bereid te zijn om de Kolonie financieel bij te staan.

„De kosten van de gelijkstelling van het bijzonder en het openbaar onderwijs komen feitelijk langs den weg van de Rijksbijdrage ten laste van het Moederland" zegt de Minister in

de memorie van antwoord van Zijne Excellentie op onze begrooting voor 1922.

M. d. V. Met den stand van 's Lands middelen moet zeker rekening worden gehouden waar het geldt uitgaven grooter dan strikt noodig is en zeker voor uitgaven die nutteloos zijn, doch waar het geldt bezoldiging van ambtenaren, die nuttigen en noodigen arbeid verrichten, vooral arbeid van zoo groote moreele beteekenis als die der onderwijzers, daar heeft het beroep op den toestand van 's lands kas geen waarde, zegt het eerste kamerlid Polak.

M. d. V. Stel het geval dat ieder die thans bijzonder onderwijs geniet, gebruik ging maken van de openbare scholen, zou dan niet het Bestuur geroepen worden groote sommen bijeen te brengen om dat onderwijs te bekostigen?

Wat is er nu onbillijks in, dat het Bestuur het bijzonder onderwijs, waar het grootste deel van de bevolking er prijs op stelt, gaat geven evenveel als het onderwijs aan het Bestuur zelf zou gekost hebben.

Bij deze beschouwingen heb ik mij op het standpunt van het Bestuur en van de Missie gesteld; nu wil ik de zaak even bezien van het standpunt der ouders van schoolgaande kinderen.

Tot voor enkele jaren moesten verschillende ouders hunne kinderen van Aruba hierheen zenden om hier op dit eiland onderwijs te ontvangen.

Welke opofferingen van geldelijken en van anderen aard die ouders zich uit dien hoofde moesten getroosten, behoef ik hier niet te onderzoeken; ieder kan het voor zich zelf wel nagaan.

Daarin is eerst verandering gebracht toen de Missie op Aruba en Bonaire een fraterschool opende.

Aan de Missie hebben de ouders op Aruba en Bonaire het te danken, dat zij hunne opgroeiende zoons niet meer hierheen hebben te zenden.

Uit dit alles ziet men welke de verdiensten van de missie zijn en van hoe groot nut zij voor de Kolonie geweest is en nog altijd is.

Ik stem dan ook voor het artikel, overtuigd dat de Kolonie door het aannemen van de financieele gelijkstelling van het bijzonder met het openbaar onderwijs zich van een duren plicht kwijt.

Van uit deze plaats breng ik de missie dank en hulde voor alles wat zij gedaan heeft; dat is en blijft om met Minister Pleyte te spreken, een onafwijsbaar roem voor de Roomsch Katholieke Missie."

De heer *Ellis* verkrijgt op diens verzoek het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Een gewichtig artikel vraagt thans onze aandacht. Wij zijn op het oogenblik bezig met de behandeling van de gelijkstelling in zake het onderwijs. Na de rede en de historische beschouwingen van mijn geacht medelid Zeppenfeldt, slechts weinige woorden tot toelichting van mijn stem en standpunt, waarbij ik echter geen nieuwe gezichtspunten open.

Op de periode van subsidieering is in Holland de gelijkstelling gevolgd. De strijd is daar geëindigd, niet door vernietiging, maar door overtuiging van den tegenstander. De vooringenomenheid tegen het bijzonder onderwijs week bij het veldwinnen van breeder denkbeelden. Men zag af van bestrijding van het bijzonder onderwijs en in het teeken der verzoening was het langer weerstand bieden, verder verzet tegen het bijzonder onderwijs eerder als een misslag tegen de ontwikkeling te beschouwen. Liberalen van naam, gezaghebbende, op den voorgrond tredende figuren onder de vrijzinnigen, hebben het goed recht van het Bijzonder onderwijs erkend en de gelijkstelling verdedigd. Men is ook aan de linkerzijde gaan inzien, dat het uittrekken van gelden voor het bijzonder onderwijs geen uiting van gunstbetoon is, maar een verplichting van den wetgever; en dat het bijzonder onderwijs niet om een almoes vraagt, maar om wat het bijzonder onderwijs toekomt, om de tegenpraestatie, de vergoeding van de diensten aan den lande bewezen, in het algemeen verricht.

Als gevolg van dit alles is de gelijkstelling nu ook in ons Regeeringsreglement neergelegd. Bij het bouwen en uitbreiden zijner scholen, M. d. V., ondervond het bijzonder onderwijs van het Koloniaal Bestuur niet den steun, waarop het aanspraak mocht maken. En zelfs toen na een heel lange lijdensgeschiedenis tot subsidie was besloten, was dit zoo gering, dat het bijzonder onderwijs geen behoorlijk bestaan was verzekerd,

doch het om klaar te komen, op de openbare liefdadigheid was aangewezen. Herhaaldelijk stond het bijzonder onderwijs voor een aanzienlijk geldelijk tekort; en in de oorlogsjaren toen het bedelen niet genoeg opbracht en de schuldenlast erg gestegen was, heeft het bijzonder onderwijs zich een paar malen genoodzaakt gezien bij Bestuur en Regeering voor een buitengewone bijdrage aan te kloppen. En ook nu is de financieele toestand van het bijzonder onderwijs zeer ongunstig. Het verkeert in geldelijke zorgen en moeilijkheden. De overtochts- en uitrustingskosten, het aanschaffen van leermiddelen, de opleiding der leerkrachten, de zorg voor de ouden van dagen en invalieden; dat alles drukt zwaar.

Een oplossing die op den duur bevrediging schenkt kan m. i. alleen de gelijkstelling brengen; dat wordt alleen bereikt door gelijke en gelijkwaardige behandeling van de beide takken van het onderwijs. Was het bijzonder onderwijs er niet, dan zou de burgerlijke overheid zelf de zaak ter hand moeten nemen, zelf scholen oprichten met al wat er mee samenhangt. En dat wil wat zeggen als men nagaat hoeveel hoofdbreken het ons Gouvernement kost te zorgen voor voldoende en behoorlijke leerkrachten voor de betrekkelijk weinig openbare scholen. Wat een getob is het soms niet! Gelooft men dat het Gouvernement klaar zou komen als er slechts gouvernementsscholen in de kolonie waren? In de stadsdistricten vindt men het openbaar onderwijs en het bijzonder onderwijs naast elkaar; doch in de overige districten ziet men vrijwel uitsluitend scholen van het bijzonder onderwijs. Indien er geen inrichtingen van het bijzonder onderwijs bestonden, zouden de openbare scholen te klein en te weinig in aantal zijn in verhouding met het aantal schoolgaande kinderen.

Het bijzonder onderwijs, welks belangen ik hier de eer heb te verdedigen, heeft de kolonie dan ook uitstekende diensten bewezen. En gaarne breng ik hulde aan de Missie voor haren arbeid op dit gebied; hulde tevens aan de onderwijzers en onderwijzeressen, de waarde van wier werkzaamheid ook gelegen is in de opofferingen en moeite die zij daaraan ten koste leggen.

Dat als gevolg van de gelijkstelling de kolonie meer zal hebben uit ts geven, is ongetwijfeld waar. Doch m. i. moet aan de geruststellende verklaring van den Minister van Koloniën in een officieel stuk, nadat de Kamer de zaak ter sprake had gebracht, meer waarde worden gehecht en bovendien in plaats van ons af te schrikken, zijn die cijfers veeleer in staat ons te doen inzien hoeveel de kolonie uitgespaard heeft en welke verplichtingen zij tegenover het bijzonder onderwijs heeft. En men mag niet over het hoofd zien, dat het hier niet gaat over de gelijkstelling in haren ganschen omvang. Dit moet men m. i. duidelijk in het oog houden.

M. d. V. Het onderwijs werkt tot verhooging van het algemeen beschavingspeil. De gelden aan het bijzonder onderwijs besteed, komen ten bate van de opgroeiende jeugd, van het opkomend geslacht en derhalve ten bate van het algemeen. De overheid maakt gebruik van de diensten van het bijzonder onderwijs; de geheele kolonie plukt er de vruchten van. Het is daarom alleszins redelijk en niet te veel geëischt dat de kolonie ook de lasten draagt. Om deze redenen kan ik mijn stem niet aan het amendement geven.

De heer *Meerdink*, gemachtigde van den Gouverneur, komt thans aan het woord:

„Mijnheer de Voorzitter! Het zij mij vergund namens het Bestuur dank te betuigen voor de gelegenheid kennis te nemen van de amendementen door het geachte Raadslid, den heer Beaujon ingediend. Het spreekt van zelf, dat het eerste amendement door den heer Beaujon voorgesteld en toegelicht, voor het Bestuur onaannemelijk is, daar, zooals uit de gewisselde stukken duidelijk is gebleken, de bekostiging op den voet van gelijkheid, eenmaal in het Regeeringsreglement opgenomen, dient te worden aanvaard. Ik moge daarvoor nog voorlezen een deel van het schrijven van Z. E. den Minister van Koloniën van 23 Augustus 1921. „Het voorschrift ter zake laat ten aanzien „van die verplichting overigens geen ruimte voor twijfel, te „minder waar het daarin nedergelegd voorschrift van bekosti„ging op den voet van gelijkheid een uitvloeisel is van de voor „het Moederland aanvaarde grondgedachte, welke in haar toe„passing onvoorwaardelijk de uitkeering aan het personeel „bij het bijzonder onderwijs waarborgt van gelijke bedragen, „als ten behoeve van de openbare onderwijzers beschikbaar

„worden gesteld, onverschillig welke bestemming belangheb „benden aan de hun toegewezen gelden geven".

Daar het onderhavige ontwerp slechts de gelijkstelling der bezoldigingen beoogt, waardoor aan het aangehaalde wordt voldaan, kan het Bestuur onder geen voorwaarde het amendement overnemen, doch zal het Bestuur zich genoopt zien om wanneer artikel VII door aanneming van het amendement uit het ontwerp wordt gelicht, de noodige stappen te doen, om deze materie bij Koninklijk Besluit te doen regelen. Immers het bijzonder onderwijs heeft recht op gelijke en gelijkwaardige behandeling met het openbaar onderwijs.

Namens het Bestuur sluit ik mij dan ook aan bij hetgeen door de vorige sprekers, de heeren van der Veen Zeppenfeldt en Ellis over het bijzonder onderwijs hebben gezegd."

De heer *Beaujon* repliceert:

„Mijnheer de Voorzitter! In mijn toelichting op het amendement heb ik mij niet begeven in beschouwingen over de beginselen der gelijkstelling en ik meen niet te hebben te kort gedaan aan de bemoeiingen van de Roomsch Katholieke Missie voor het bijzonder onderwijs in deze kolonie.

Ik moet evenwel zeggen, dat de geachte sprekers mij niet hebben overtuigd, dat hetgeen ik in de toelichting heb aangevoerd ongegrond is en daarom blijf ik bij het amendement. Ik dank U.

De heer *Zeppenfeldt* repliceert:

„Mijnheer de Voorzitter. Het geachte lid Beaujon heeft in tweeden termijn zijn standpunt gehandhaafd, doch het wil mij voorkomen, dat indien men zich houdt aan het feit, dat als het bijzonder onderwijs er niet was de kolonie zelf scholen zou hebben op te richten en te onderhouden, en de koloniale kas toch dezelfde uitgaven zou hebben te doen, terwijl het Bestuur bovendien moest zorgen de beschikking te hebben en te behouden over geschikt onderwijzend personeel, ik zeg, dat indien men zich hieraan houdt, men er m. i. wel toe zou moeten komen de gelijkstelling aan te nemen.

Bezwaren kan men altijd maken, zooals tegen ieder ander wetsontwerp over geldzaken; maar van de onjuistheid van mijne zienswijze ben ik nog niet overtuigd.

De heer *Meerdink* repliceerende, zegt:

„Mijnheer de Voorzitter. Met genoegen heb ik gehoord, dat de heer Beaujon verklaarde niet in beschouwingen te zijn getreden over de gelijkstelling en over de bemoeiingen van de R. K. Missie voor het onderwijs in de kolonie, omdat daardoor aan de waardeering daarvan niet te kort wordt gedaan.

Het amendement-Beaujon wordt nu in stemming gebracht en aangenomen met zeven tegen drie stemmen.

Voor stemmen de heeren H. Statius Muller, J. J. Beaujon, R. F. Muskus, E. M. Penso, Edwin Senior, S. M. L. Maduro en de Voorzitter.

Tegen stemmen de heeren B. E. van der Veen Zeppenfeldt, J. Sutherland en Mr. W. Ch. de la Try Ellis.

Nu komt artikel VI in behandeling.

De heer *Beaujon* vraagt het woord en zegt:

„Mijnheer de Voorzitter. Ik stel voor in artikel VI de volgende wijzigingen aan te brengen:

a. In den vierden regel wordt het woord „*uitkeering*" vervangen door „*bijdrage*".

b. In den veertienden regel wordt het woord „twintig" vervangen door „achttien".

c. Het bepaalde onder 5o. wordt gelezen:

„het onderwijzend personeel voldoet aan het daaromtrent bepaalde in artikel 3 van het Koninklijk besluit van 23 Juli 1913, No. 45 (P. B. 1913 No. 47)".

d. Het bepaalde onder 6o. en 8o. vervalt en 7o. wordt vervangen door 6o.

e. In het tweede, derde en vierde lid wordt het woord „uitkeering" telkens vervangen door „bijdrage".

f. In het vierde lid vervalt de zin: „hierbij worden de noodige bescheiden overgelegd, waaruit blijkt, dat aan het onderwijzend personeel de bezoldiging, zooals in het eerste lid onder 6 is bepaald, is uitbetaald".

Dit tweede amendement van den heer Beaujon, ondersteund door de heeren Statius Muller en Muskus, wordt als volgt door hem toegelicht:

Mijnheer de Voorzitter! Nu artikel VII uit het ontwerp is gelicht, dient er een en ander gewijzigd te worden in artikel VI, waarin de voorwaarden genoemd zijn, waaraan de bijzondere scholen moeten voldoen om voor de bijdrage uit de koloniale kas in aanmerking te komen. Het zou onbillijk zijn de eischen te verzwaren zonder de bijdragen te verhoogen. Ik vertrouw dat het Bestuur zal willen besluiten mijn amendement over te nemen.

Ik acht het namelijk beter de tekst van het nieuwe artikel 43 eenigszins te wijzigen, dan de tekst van het oude artikel 43 te handhaven. Immers daardoor zouden de gunstige bepalingen voor de inrichting van de openbare scholen niet op de bijzondere kunnen worden toegepast. Handhaving van het voorschrift omtrent een akte van benoeming wordt in het belang van het personeel noodig geacht, doch ik meen, dat het bepaalde omtrent de heffing van schoolgeld kan worden vervallen, evenals het overleggen van kwitanties van uitbetaalde bezoldigingen. Die bepalingen hebben wij thans ook niet. Ik dank U.

Naar aanleiding hiervan krijgt de heer *Meerdink*, gemachtigde van den Gouverneur, het woord en zegt:

„Mijnheer de Voorzitter! Waar het Bestuur het eerste amendement-Beaujon onaannemelijk achtte, kan moeilijk worden verwacht, dat de daaruit voortvloeiende veranderingen door het Bestuur worden overgenomen.

Gaarne wil ik evenwel aangeven of de voorgestelde wijzigingen van artikel VI niet in strijd zijn met de overige bepalingen van de verordening en van het in behandeling zijnde ontwerp. Ik meen, dat dit niet het geval is en acht het laten vervallen van de aangegeven voorwaarden van het standpunt van den voorsteller der amendementen zeer billijk. Ook acht ik een nieuw artikel 43 beter dan een gewijzigde tekst van het bestaande artikel."

Het tweede amendement-Beaujon, in stemming gebracht, wordt aangenomen met zeven tegen drie stemmen.

Voor stemmen de heeren Statius Muller, Beaujon, Muskus, Penso, Senior, Maduro en de Voorzitter.

Tegen stemmen de heeren Van der Veen Zeppenfeldt, Sutherland en Ellis.

Artikel VIII wordt art. VII en in behandeling gebracht, waarbij de heer *Beaujon*, het woord verkregen hebbende, het volgende zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Ik stel voor in artikel (nieuw) VII (oud VIII) in den laatsten regel „f 800,—" te vervangen door „f 350,—".

Ondersteund door de heeren Statius Muller en Muskus, wordt het amendement aldus door den voorsteller toegelicht:

Mijnheer de Voorzitter! Het zal wel geen nadere toelichting behoeven, waarom de vermindering voor de Protestantsche School te Piedra Plat wordt voorgesteld. Alleen om ook voor die school den tegenwoordigen toestand te handhaven.

Het *derde* amendement-Beaujon, in stemming gebracht, wordt aangenomen met zeven tegen drie stemmen.

Vóór stemmen de heeren Statius Muller, Beaujon, Muskus, Penso, Senior, Maduro en de Voorzitter.

Tegen stemmen de heeren Van der Veen Zeppenfeldt, Sutherland en Ellis.

Bij artikel IX zegt de *Voorzitter*, dat door de opschuiving van de artikelen VII en VIII, dit artikel VIII wordt, en vraagt of de heeren daarmede accoord gaan.

Dit artikel wordt daarop zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Nu komt in behandeling artikel IX (oud X) waarbij de heer *Beaujon* op diens verzoek het woord verkrijgt en zegt:

„Mijnheer de Voorzitter! Ik stel voor om in artikel nieuw IX (oud X) het bepaalde onder *b* te doen vervallen en *c* te vervangen door *b*.

Ondersteund door de heeren Statius Muller en Muskus, wordt het amendement aldus toegelicht:

„Mijnheer de Voorzitter! De voorgestelde wijzigingen in artikel IX (oud X) zijn van technischen aard en daarvoor is m. i. geen nadere toelichting noodig."

Het vierde amendement-Beaujon, in stemming gebracht, wordt aangenomen met zeven tegen drie stemmen.

Vóór stemmen de heeren Statius Muller, Beaujon, Muskus, Penso, Senior, Maduro en de Voorzitter.

Tegen stemmen de heeren Van der Veen Zeppenfeldt, Sutherland en Ellis.

Hierna worden het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel, zooals gewijzigd, elk afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Op verzoek van den Voorzitter brengt nu de heer Mr. *W. Ch. de la Try Ellis*, namens de commissie voor de verzoekschriften, het volgende verslag uit over het in hare handen — in de vergadering van den 15n. April 1922 — gesteld verzoekschrift.

„Mijnheer de Voorzitter. Namens de Commissie voor de verzoekschriften heb ik de eer het volgende verslag uit te brengen.

In handen van de Commissie is gesteld een verzoekschrift van onderwijzers en onderwijzeressen 2e. klas in de kolonie Curaçao, dd. 12 April 1922, waarin zij den Raad verzoeken zijn invloed te willen doen gelden, opdat voldaan worde aan hun verzoek vervat in het daarbij in afschrift overgelegd aan den Gouverneur van Curaçao gericht verzoekschrift, waarin adressanten onder te kennengeving, dat zij indertijd zijn aangesteld tot onderwijzer 2e. klas en nu in eene nota kunnen lezen dat zij thans staan gelijkgesteld te worden met onderwijzers 3e. klas, wat zij voor zich een degradatie achten, Z. E. beleefd verzoeken het daarheen te willen leiden, dat zij, adressanten, ten alle tijde in salaris boven de onderwijzers 3e. klas komen te staan.

Aangezien de afdeelingen zich in het sinds verschenen Voorloopig Verslag op de ontwerp-begrooting voor 1923 en de daarbij behoorende bijlage voor het behoud van onderwijzers 2e. en 3e. klas hebben uitgesproken, heeft de Commissie de eer in overweging te geven bovenbedoeld verzoekschrift en bijlage ter inzage van de leden ter griffie van den Raad te deponeeren.

Op voorstel van den Voorzitter vereenigt de Raad zich met de conclusie van de Commissie.

Hierop bedankt de Voorzitter den gemachtigde van den Gouverneur voor de door hem verstrekte inlichtingen.

Niets meer te behandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 17.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Zaterdag, den 6n. Mei 1922, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter.
VOORTS: de heeren *C. S. Gorsira J.P.Ez., B. E. van der Veen Zeppenfeldt, R. F. Muskus,* Mr. *W. Ch. de la Try Ellis, J. J. Beaujon, Edwin Senior, H. Statius Muller, S. M. L. Maduro, J. Sutherland* en *E. M. Penso*, leden, benevens de heer *H. J. T. Boomgaart*, griffier van den Raad.
ZOOMEDE: de heeren Mr. *J. B. Gorsira*, Procureur-generaal, *A. B. J. Prakken*, Administrateur van financiën, Dr. *A. J. H. Bergmann*, Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, *G. J. H. Molengraaff*, Directeur van Openbare Werken, en *H. Meerdink*, Inspecteur van het Onderwijs, gemachtigden van den Gouverneur.
AFWEZIG: de heer *A. G. Statius Muller*, Voorzitter, wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de vergaderingen van den 15den en den 24sten April d.j. (Nos. 15 en 16).
Daar geen opmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en onderteekend.

De *Voorzitter* doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:
1o. een gouvernements-depêche, d.d. 4 Mei 1922, No. 1569, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat de Gouverneur, ingevolge art. 85*bis* van het gewijzigd Regeeringsreglement dezer kolonie, de heeren Mr. J. B. Gorsira, Procureur-generaal, A. B. J. Prakken, Administrateur van financiën, Dr. A. J. H. Bergmann, Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, G. J. H. Molengraaff, Directeur van Openbare Werken, en H. Meerdink, Inspecteur van het onderwijs, gemachtigd heeft om de beraadslagingen van den Raad over de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923, bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen.

De Voorzitter heet de gemachtigden van den Gouverneur welkom ter vergadering en geeft hun de verzekering, dat de Raad met belangstelling zal luisteren naar de raadgevingen en wenken, die zij zullen meenen te moeten geven;

2o. een gouvernements-depêche, d.d. 4 Mei 1922, No. 1520, houdende kennisgeving, dat het Harer Majesteit de Koningin behaagd heeft bij besluit van den 21sten Maart d.j., No. 70, met ingang van den tweeden Dinsdag der maand Mei a. s., de heeren A. G. Statius Muller en Ed. S. Lansberg te benoemen tot onderscheidenlijk Voorzitter en Onder-voorzitter van den Raad, en de

heeren J. J. Beaujon, E. M. Penso, Edwin Senior en H. Statius Muller tot leden;

3o. een gouvernements-depêche, d.d. 26 April 1922, No. 1440, waarbij de Gouverneur, ter voldoening aan artikel 92 van het Reglement op het beleid der Regeering in de kolonie Curaçao, den Raad kennis geeft, dat hij zich met de wijzigingen, door den Raad in de ontwerp-verordening tot aanvulling en wijziging der verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao, aangebracht, niet kan vereenigen, en dat deze verordening derhalve door hem niet wordt vastgesteld.

De Voorzitter stelt voor deze depêche voor kennisgeving aan te nemen.

4o. een gouvernements-depêche, d.d. 26 April 1922, No. 1428, houdende mededeeling, dat de Gouverneur van den heer F. W. P. Winkel, lid van den Raad, een schrijven, d.d. 22 April 1922, heeft ontvangen, waarin hij den Gouverneur mededeelt, dat hij met ingang van Mei a. s. ophoudt lid van den Raad te zijn;

5o. een verzoekschrift, d.d. 26 April 1922, van den heer J. H. Sprockel c. s., onderwijzers en onderwijzeressen bij het openbaar onderwijs alhier, waarbij zij, onder aanbieding van een afschrift van een aan den Gouverneur ingediend request, verzoeken in het belang van het Openbaar Onderwijs bij het Bestuur der kolonie aan te dringen op een billijke salarieering van het onderwijzend personeel.

Op voorstel van den *Voorzitter* wordt besloten dit verzoek schrift met de overgelegde stukken te stellen in handen van de commissie voor de verzoekschriften.

Aan de orde van behandeling komt nu de *ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1923* (**30**).

De *Voorzitter* vraagt aan de gemachtigden, naar aanleiding van de in het Eindverslag gestelde vragen, of zij nu die vragen zouden willen beantwoorden.

De heer *Gorsira*, gemachtigde van den Gouverneur, vraagt het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Ter voldoening aan het verlangen van de Afdeelingen aan het slot van het Eindverslag geuit, moet ik den Raad, namens den Gouverneur, mededeelen, dat afschriften der rapporten van den Inspecteur van politie Elhorst, ter kennisneming van den Raad te zijner Griffie zijn neergelegd.

Met betrekking tot de opmerking, dat de Inspecteur als zoodanig in de kolonie werd benoemd niettegenstaande hij om gezondheidsreden in Nederland is afgekeurd, moet ik namens den Gouverneur doen uitkomen, dat er tusschen ontslag en benoeming van den Inspecteur 1½ jaar verloopen is, in welken tijd hij weer op zijn verhaal is kunnen komen en dat hij vóór zijn benoeming door de Nederlandsche Commissie van onderzoek van ambtenaren, bestemd voor de tropen, te 's Gravenhage aan een zeer ernstige keuring is onderworpen, waaruit gebleken moet zijn, dat zijn gezondheid geen beletsel is voor de aanvaarding van zijn betrekking, en tevens, dat, wat er ook in den Amsterdamschen gemeenteraad mocht zijn gezegd, de benoeming van den Inspecteur in de kolonie in geenerlei verband staat tot zijn ontslag als Hoofdinspecteur der Amsterdamsche politie.

Gaarne voldoende aan het verzoek bij art. 23 gedaan, wil ik den Raad mededeelen, dat de Inspecteur ongeveer 10 April j.l. begonnen is met de opleiding van politie-agenten. Doch deze is spoedig daarop weer gestaakt, omdat er volgens den Inspecteur bezwaren tegen waren, waarvan de voornaamste was, dat de agenten niet in voldoend aantal tegelijk vrij hadden om de lessen te volgen.

Het ligt in de bedoeling om deze opleiding zoo spoedig mogelijk weer door den Inspecteur te doen geschieden, nu de agenten tengevolge van het tweeploegenstelsel meer vrijen tijd hebben om theorie bij te wonen.

De opleiding geschiedt aan de hoofdwacht gedurende 1 à 2 uur elken dag. Zij omvat, ingevolge art. 5 der Instructie:

1o. onderricht omtrent de op de politieagenten rustende verplichtingen en omtrent hunne bevoegdheden.

Deze verplichtingen zijn *in hoofdzaak* opgenoemd in artt. 9—31 dier Instructie, waarin tevens vele bevoegdheden worden vermeld. Ook worden in de sub 2o. bedoelde wettelijke regelingen vele bevoegdheden der politie genoemd als daar zijn: bevoegdheid tot binnentreden van plaatsen als openbaar beschouwd, het opeischen van honden zonder penning, enz.

2o. bekendmaking zooveel mogelijk met de wettelijke regelingen tot hunnen dienst betrekking hebbende.

Deze zijn in de eerste plaats:

de politieorganisatie, hun instructie, de keur op de straatpolitie, de meest voorkomende strafbare feiten in het Wetboek van Strafrecht, de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering betreffende het opsporen van strafbare feiten, waarbij gelegenheid is om hun de kennis bij te brengen om een behoorlijk proces-verbaal op te maken, de wettelijke regelingen, met het toezicht waarop en naleving waarvan de politie belast is, bijv. die betreffende den openbaren gezondheidsdienst, de tapperijen en dergelijke, de slachterijen, de hondenverordening, enz., enz.

3o. vorming tot bekwame dienaren van de politie.

Dit onderdeel is zeer ruim en niet zoo maar in een paar woorden te omschrijven. Doch in de allereerste plaats zal hieronder vallen:

opleiding tot plichtsbesef, zelfstandigheid en verantwoordelijkheidsgevoel; tevens zal hierbij de verstandelijke ontwikkeling niet uit het oog verloren mogen worden.

Hoewel overtuigd verre van volledig te zijn geweest, hoop ik toch hiermede aan het verlangen van den Raad te hebben voldaan.

De heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, vraagt het woord en zegt het volgende:

Mijnheer de Voorzitter! Naar aanleiding van de opmerking, dat vrijwel alle nieuwe werken van de begrooting zijn afgevoerd en daardoor voor f 94 000,— bezuinigd is, moet ik namens den Gouverneur opmerken, dat wel degelijk getracht is te bezuinigen waar dit mogelijk was. Niet alleen is op de landbouwuitgaven voor meer dan 1 ton bezuinigd, maar ook is bezuinigd op schoolvoeding en de hoedenvlechtnijverheid.

De begrooting voor 1922 geeft geen juist beeld, immers het was de bedoeling van Gouverneur Helfrich in 1922 op onvoorzien die werken uit te voeren, waarvoor credieten op vorige begrootingen waren toegestaan, maar die nog niet uitgevoerd waren.

De Gouverneur heeft ook hier ernstig naar bezuiniging gestreefd, immers de bouw van een douanekantoor en postkantoor zijn uitgesteld, de bouw van twee paviljoens bij het krankzinnigengesticht zal geen voortgang vinden en zoo zullen meerdere nieuwe werken niet worden uitgevoerd.

Naar aanleiding van de opmerking, dat er wel iets bijzonders schijnt te zijn voorgevallen in verband met de zin „Daarna verzocht hij (de heer Van der Breggen) den 30n. December, zonder dat intusschen iets bijzonders was voorgevallen, ontslag met ingang van 1 Januari 1922", voorkomende in Uw Eindverslag, verklaar ik uitdrukkelijk, namens den Gouverneur, dat tusschen de ontslagaanvrage van den heer Van der Breggen op 29 December met ingang van 1 Juni 1922, en de ontslagaanvrage van 30 December met ingang van 1 Januari 1922, niets bijzonders is voorgevallen. Aan den heer van der Breggen was vóór 29 December de weerkundige dienst opgedragen, zooals blijkt uit den brief van den 24n. April l.l. aan den Raad.

De Gouverneur begrijpt daarom niet wat er met deze opmerking in het Eindverslag bedoeld wordt.

De heer Dr. *Bergmann*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt naar aanleiding van de opmerking in het Eindverslag, dat de Gezondheids-Commissie zal worden bijeengeroepen, zoodra de mogelijkheid zich voordoet.

De heer *Molengraaff*, gemachtigde van den Gouverneur, verkrijgt nu het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! In mijne hoedanigheid van gemachtigde van Zijne Excellentie den Gouverneur heb ik de eer namens Zijne Excellentie U het volgende mede te deelen.

In de Memorie van Antwoord werden verschillende werkzaamheden opgenoemd, die een Directeur van het Departement van Openbare Werken heeft te verrichten. Zij werden opgenoemd om duidelijk naar voren te laten treden, dat van een Di-

recteur van Openbare Werken geeischt wordt, dat hij technische ontwerpen kan maken.

Een Directeur, die technisch hooger onderwijs heeft genoten, staat boven het ontwerp, kan dat ontwerp van verschillende zijden belichten en de verschillende oplossingen overzien en beoordeelen.

Gegeven de omstandigheden, dan zal een dergelijk persoon het beste en het goedkoopste plan kunnen ontwerpen.

Personen, die alleen praktijk achter den rug hebben, zijn vastgekluisterd aan de gevallen, die zij zijn tegengekomen. Wijzigen zich de omstandigheden of komen zij voor een nieuw geval te staan, zij kunnen alleen te rade gaan bij wat zij vroeger hebben ontmoet.

Een persoon, die huizen heeft gebouwd, bezit nog niet voldoende technische kennis om Directeur van Openbare Werken te zijn.

Immers de bouwer van een huis bewijst daarmede niet, dat hij in staat is gewapend beton constructies, vakwerken te berekenen, steigers te ontwerpen of kaden en wegen aan te leggen.

In de Memorie van Antwoord werd er op gewezen, dat de Directeur van Openbare Werken de technische zijde van het watervoorzieningsvraagstuk onder de oogen zal moeten zien. De samenwerking tusschen een drietal deskundigen: een geo–hidroloog, een bacterioloog en een civiel–ingenieur, is noodzakelijk voor het totstandkomen van een watervoorziening van een stad.

Tusschen deze personen zal een voortdurende wisselwerking van gedachte moeten bestaan. Het zou niet in het belang van de watervoorziening zijn, wanneer deze personen, den een na den andere, het vraagstuk te bestudeeren kreeg.

In het Voorloopig Verslag staat, dat de Koloniale Raad meent, dat woning– en wegenbouw enz. het eenigste is, waarmede de Directeur van Openbare Werken belast is. In de Memorie van Antwoord is deze meening voldoende weerlegd.

Het Departement van Openbare Werken is meer dan een aannemersbureau. De Directeur van Openbare Werken moet een persoon zijn, die een blik in de toekomst kan werpen. Hij dient zich een idée te kunnen vormen van de richting, waarin de kolonie Curaçao zich economisch gaat ontwikkelen, opdat hij met zijn plannen tijdig gereed zal zijn.

Over den fortmuur tegenover de Club de Gezelligheid het volgende.

Ik noodig den Raad uit zich in gedachte te verplaatsen naar het Brionplein en hun blik te wenden naar het Gouvernementsplein.

Voor ons ligt het Gouvernementshuis, dat in het Zuiden omvat wordt door een sterken arm: het Waterfort. In Noordelijke richting springt het fort Amsterdam naar voren en wordt hierdoor op fraaie architectonische wijze het Gouvernementsplein afgesloten.

Het Gouvernementshuis, het Waterfort op de Zuidzijde en het fort Amsterdam op de Noordzijde vormen gezamenlijk een architectonische eenheid. De architectuur van dit complex eischt een rustig plein op den voorgrond.

Wenden wij ons nu naar de verschillende landen, waar oude bouwwerken zijn afgebroken.

In die landen zijn stemmen opgegaan om het overblijvende tegen afbraak te behoeden.

Dit gaf in deze landen den stoot tot het instellen van schoonheids–commissies. Deze beoordeelen niet alleen de gevels van nieuw te bouwen huizen, maar zij gaan tevens na hoe bouwwerken van historische waarde voor het nageslacht bewaard kunnen blijven. Het Gouvernement van Curaçao kan hierin niet ten achter blijven. Dit neemt niet weg, dat het Gouvernement de oogen voor verkeerstoestanden niet zou willen sluiten.

Het gevaarlijke karakter, dat het verkeer onder de poort heeft gekregen, is toe te schrijven aan de stationneerende auto's op het Gouvernementsplein. Zoo gauw als een stationneerende auto voor de politiewacht haar plaats verlaat, ontspint zich een wedstrijd tusschen de auto's op het Gouvernementsplein om de vrijgekomen plaats het eerst te kunnen bezetten.

Zijne Excellentie de Gouverneur heeft aan dezen onhoudbaren toestand een einde gemaakt.

Mocht in de toekomst — waar zeer te betwijfelen valt — ondanks dezen maatregel het verkeer gevaar gaan opleveren, dan zal gedurende bepaalde uren het verkeer maar in één richting door de poort toegestaan worden.

Over het woord „vandalisme" wil ik niet in debat treden, omdat wij hier te maken hebben met een verschil in waardeering van de architectonische en historische waarde van een bouwwerk.

Naar aanleiding van de opmerking betreffende artikel 131*c.bis.* in de Nota van wijziging, merk ik op, dat het terrein bij de Van den Brandhofbrug inderdaad een van de weinige kaden is, welke in Gouvernements handen zijn en bovendien nog niet door het Gouvernement in gebruik is genomen.

Het Gouvernement meent in de Memorie van Antwoord duidelijk aangegeven te hebben waarom de smederij en herstellingswerf verplaatst dienen te worden.

Hieraan wil ik nog toevoegen, dat de motorsleepbooten, die binnenkort verwacht worden, een te groote diepgang voor het Rifwater hebben en daardoor niet op de hellingen bij het Riffort getrokken kunnen worden.

Een *overwegend bezwaar* tegen het handhaven van de smederij en de herstellingswerf op de huidige plaats.

Het Waaigat heeft bij de Van den Brandhofbrug een voldoende diepte voor deze booten.

Rumoer en drukte is aan de smederij en herstellingswerf niet verbonden. Zoover als mij bekend is, heeft de werf, die thans op het terrein bij de Van den Brandhofbrug werkzaam is, nooit tot dergelijke klachten aanleiding gegeven.

Gelet op het geringe aantal personen, die op de Gouvernementswerf werkzaam zijn, zal zeker niet door de voorgestelde verplaatsing de drukte in het centrum van de stad toenemen.

Ik merk nog op, dat het rumoer en de drukte, die op het De Ruyterplein heerscht, nooit door de Gouvernements smederij en werf overstemd kan worden.

Het Gouvernement is zich ervan bewust, dat de toestand, waarin het terrein Oostelijk van het Waaigat en het Damplein zich bevinden, dringende verbetering eischt. Met de oplossing van dit vraagstuk is, in verband met de hygienische maatregelen, die genomen zullen moeten worden, gewacht op den nieuwen Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst.

Met het ontwerpen van een nieuw stadsgedeelte, dat daar zal verrijzen, is het wenschelijk te wachten op een Directeur van Openbare Werken, die competent is in het maken van plannen betreffende moderne stedenbouw.

De *Voorzitter* bedankt de gemachtigden voor de verstrekte inlichtingen en stelt voor de zaak-Van der Breggen, met het oog op de vele werkzaamheden op hedenavond, tot een volgende vergadering uit te stellen.

Hiertoe wordt besloten.

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand daarbij het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp.

De heer *Gorsira* vraagt het woord en stelt voor:

Het totaal van sub-artikel 1 te brengen op . . .					f 116 480,—
Sub-artikel 4 te doen vervallen;					
sub-artikel	5	te brengen op			300,—
„ „	7	„ „ „			42 896,—
„ „	17	„ „ „			72 796,—
„ „	21	„ „ „			4 992,—
„ „	23	„ „ „			185 196,—
„ „	26	„ „ „			420,—
„ „	28	„ „ „			2 100,—
„ „	35	„ „ „			276,—
„ „	37	„ „ „			9 156,—
„ „	39	„ „ „			6 240,—
„ „	40	„ „ „			29 050,—
„ „	41	„ „ „			93 308,—
„ „	43	„ „ „			18 400,—
„ „	47	„ „ „			47 964,—
„ „	53	„ „ „			2 520,—
„ „	54	„ „ „			1 500,—
„ „	56	„ „ „			360,—
„ „	63	„ „ „			74 568,—
„ „	65	„ „ „			7 700,—
„ „	67	„ „ „			146 662,—

Sub–artikelen 68 en 70 samen te trekken tot één artikel.
De bedoeling van deze samentrekking is om alle uitgaven voor openbaar lager onderwijs en openbaar uitgebreid lager onderwijs te brengen onder één hoofd „openbaar onderwijs".
Sub–artikel 69 te doen vervallen, aangezien de posten bij dit artikel uitgetrokken reeds zijn ondergebracht in sub–artikel 67.

Sub–artikel	74	te brengen op	f	9 950,—
„ „	77	„ „ „		5 586,—
„ „	78	„ „ „		34 318,—
„ „	79	„ „ „		804,—
„ „	92	„ „ „		79 732,—
„ „	95	„ „ „		2 440,—
„ „	96	„ „ „		5 864,—
„ „	98	„ „ „		3 480,—
„ „	101	„ „ „		3 140,—
„ „	106	„ „ „		2 100,—
„ „	109	„ „ „		9 280,—
„ „	112	„ „ „		1 200,—
„ „	114	te doen vervallen.		
„ „	117	te brengen op.		3 100,—
„ „	126	„ „ „		19 260,—
„ „	138	„ „ „		15 543,—
„ „	140	„ „ „		9 300,—
„ „	143	„ „ „		22 800,—

sub–artikel 153 te doen luiden: „Toelagen aan ambtenaren en beambten ter aanvulling van het verschil tusschen de voor hen bij deze begrooting vastgestelde bezoldigingen en toelagen en de door hen genoten wordende inkomsten" en te brengen op f 70 000,—.

Dit voorstel, ondersteund door de heeren Statius Muller en Muskus, wordt door den heer *Gorsira* als volgt toegelicht:
Mijnheer de Voorzitter! Aan mij is opgedragen in deze vergadering de verwerping van de in de begrooting vastgestelde salarisregeling voor te stellen en deze door een andere te vervangen. De Raad mag, in het belang der kolonie, zijne goedkeuring daaraan niet hechten. Het zal daarom wel noodig zijn even terug te gaan om in de notulen dezer vergadering vast te leggen de ware toedracht van hetgeen ten deze is gebeurd. Ik zal echter kort zijn en mij meer verlaten op reeds gewisselde stukken.
De geschiedenis begint onder het bestuur van den vorigen Gouverneur, die een ontwerp–salarisregeling aan dezen Raad voorlegde om daarop diens goedkeuring te krijgen.
Terecht heeft de vorige Gouverneur ingezien, dat het niet aanging zich op verouderde bepalingen te beroepen, door de praktijk en den geest des tijds ten doode gedoemd, of wel die bepalingen uit te leggen om de grondslagen van een gezond bestuursstelsel ter zijde te schuiven. Hij voelde, waar de begrootingswetgever zijne goedkeuring hechten moest aan zijne plannen, dat deze ook bijtijds aan de goedkeuring moesten worden onderworpen, om aldus te vermijden een overhaaste behandeling van een zoo gewichtige aangelegenheid.
De Raad echter, ten zeerste op prijs stellende de handelwijze van den landvoogd, vond het moment voor de beoordeeling van de voorgestelde salarisregeling niet goed gekozen en achtte de toegekende duurtebijslagen als voldoende tegemoetkoming vooral voor de hoogere ambtenaren. Het was toch duidelijk te voorzien, dat de kentering in den abnormalen toestand nabij was, en vond men het onverantwoord de ledige schatkist op zoo een ongeschikt moment zware lasten op te leggen en zich daaraan te binden voor volgende jaren.
Niet lang daarna kwam verandering in het Bestuur, en helaas, kon verder de druk der ambtenarij niet worden weerstaan. Men zwichtte, misschien ook door drang van buiten, trok het voorstel van Gouverneur Helfrich in juist op het oogenblik, dat de Raad rijpelijk had overwogen eene nieuwe salarisregeling en die van alle kanten had bekeken en de raadsvoorstellen in druk zouden verschijnen.
Het Bestuur had, als het gewild had, de begrooting best kunnen indienen op den voet van de oude begrootingen, om over enkele weken daarna het raadsvoorstel behoorlijk te overwegen en verder, zoo noodig, zijne tegenvoorstellen aan den Raad te onderwerpen in den loop van het zittingsjaar.
Het heeft, men ziet de Memorie van Antwoord van den Gouverneur, er de voorkeur aan gegeven eene regeling voor te stellen, die verre van ideaal is.

De Raad is met dit laatste geheel eens en waar de Gouverneur zelf erkent nog te kort in de kolonie te zijn en dus niet geacht kan worden op de hoogte te zijn der toestanden, vermeende de Raad niet verder in kritiek te moeten treden van een voorstel, waarvan de ontwerper zelf, volgens zijne gulle bekentenis, die door den Raad ten zeerste op prijs wordt gesteld, reeds de gebreken heeft ingezien.

Om de door mij aangegeven redenen zal de Raad een hoogere trap van kritiek toepassen ; de Raad zal ten deze zijn „veto" opleggen. Mocht het Bestuur vermeenen in de salarisregeling, zooals die door den Raad zal worden aangenomen, nog fouten te zien, de Raad zal gaarne in den loop van het zittingjaar dit hooren en elk voorstel van het Bestuur ernstig overwegen.

Gezegd dient echter te worden, dat verscheidene leden dan gaarne zien, dat een eventueel wijzigingsvoorstel zich zal uitstrekken tot het geheele salarisstelsel, en tot alle salarissen, die de goedkeuring van het Bestuur missen, niet tot een of meer bepaalde betrekkingen, tenzij het verschil van meening bij het Bestuur enkel bestaat in de voor die enkele betrekkingen toegekende salarissen. Dus eene algeheele herziening in eens, niet bij gedeelten.

Het door mij ingediend amendement houdt dus in zich de algeheele afkeuring der nota tot nadere toelichting van het crediet tot verbetering der bezoldigingen enz., ingediend aan den Raad als bijlage No. 10 van het ontwerp-begrooting voor het dienstjaar 1923.

Ongelukkigerwijze is de begrooting zoodanig opgemaakt, dat eene omwerking daarvan meer tijd eischt dan daaraan kan worden besteed, als men zich houden wil aan de voorschriften voor de behandeling der begrooting.

De aanneming van mijn amendement, dat ik hier trouwens voorstel in naam van zoo goed als alle leden van dezen Raad, —de Raad wil, dat het Bestuur daar nota van neme—wil zeggen, dat de begrootingswetgever in de kolonie er zijne goedkeuring aanhecht, dat de uitvoerende macht aan de ambtenaren betaalt de salarissen, zooals dat is ontwikkeld in de schema van de salarisregeling door de afdeelingen ontworpen en in druk verschenen als bijlage van het Voorloopig Verslag, onder No. 12.

Ik wil hiermede zeggen, dat waar de Raad in het ontwerp-begrooting een cijfer aanneemt of wijzigt, dat in zich houdt salarissen voor meer dan één ambtenaar of betrekking, hierin niet mag worden gezien een crediet aan het Bestuur met machtiging om het naar goeddunken te verdeelen onder ambtenaren. Het crediet wordt gegeven voor de salarissen der betrekkingen, zooals ze zijn vastgesteld bij evenbedoeld schema.

Terloops zij hier opgemerkt, dat in den Raad stemmen zijn opgegaan tot vermindering der salarissen der hoogere betrekkingen, die door enkele leden nog te hoog worden geacht. Deze leden verwachten, dat het Bestuur dit ook zal inzien en binnenkort met een daartoe strekkend voorstel zal komen.

Ten aanzien der dekking van de door de regeling veroorzaakte uitgaven, die ons door het Bestuur worden opgedrongen door uitlokking eener vervroegde behandeling der salarisregeling, laat ik mij hedenavond niet uit. Misschien dat een mijner collega's dit punt zal willen behandelen.

Enkele kleine rekenfouten gemaakt door de personen, die welwillend den Raad hebben bijgestaan om het amendement uit te werken, zullen hedenavond door den Raad niet worden verbeterd. De tijd voor de behandeling is te kort.

Gaarne zal de Raad, als het Bestuur de geheele begrooting met wijzigingen zal hebben onderworpen aan een degelijk onderzoek, elk voorstel in den loop van het zittingjaar tot verbetering van rekenfouten dadelijk in behandeling nemen en afmaken.

De heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, verkrijgt nu het woord en zegt het volgende :

Mijnheer de Voorzitter ! In de eerste plaats meen ik bezwaar te moeten maken tegen de wijze, waarop de amendementen hier en bloc worden ingediend ; dit is tegen de gewoonte van den Raad, waar anders bij elk artikel een amendement wordt voorgesteld en toegelicht. Ik hoop, Mijnheer de Voorzitter, dat U mij in ieder geval in de gelegenheid zal stellen bij ieder amendement mijne bezwaren, namens den Gouverneur, kenbaar te maken. Maar vooraf eenige algemeene opmerkingen. Als men zoo de redevoering van den heer Gorsira gevolgd heeft, dan zou men tot de conclusie komen, dat de Raad alles braaf en goed gedaan heeft en de Gouverneur alles verkeerd en slecht.

De Raad heeft tien maanden gewacht met het in behandeling nemen van de salarisregeling van Gouverneur Helfrich, is daarna, nadat de economische toestand belangrijk gewijzigd zoude zijn, hard aan het werk getogen. Nu weet iedereen, Mijnheer de Voorzitter, dat er in tien maanden in den economischen toestand heelemaal geen verandering is gekomen.

De heer Gorsira verklaart verder, dat de Raad een nieuwe salarisregeling rijpelijk had overwogen en gereed was om in druk te verschijnen, nu, Mijnheer de Voorzitter, op die regeling is zeker de woorden „verre van ideaal" niet van toepassing, neen, men kan haast niet van een regeling spreken. Immers, de Raad kent totaal meer dan 70 salarissen en 50 bedragen beneden den f 1 500,— kent hij toe. De Raad kent salarissen van f 108,—, f 156,—, f 180,—, f 195,—, f 200,—, f 204,—, f 240,—, f 252,—, f 276,—, f 300,—, f 330,—, f 336,—, f 360,—, f 378,—, f 384,—, f 396,—, f 408,—, f 420,—, f 456,—, f 480,—, f 528,—, f 540,—, f 564,—, f 600,—, f 650,—, f 720,—, f 740,—, f 756,—, f 780,—, f 800,—, f 804,—, f 810,—, f 828,—, f 840,—, f 900,—, f 978,—, f 984,—, f 1 008,—, f 1 050,—, f 1 076,—, f 1 128,—, f 1 140,—, f 1 200,—, f 1 272,—, f 1296,—, 1320,—, f 1 380,—, f 1 440,—, f 1 500,—.

Hieruit ziet U ook, Mijnheer de Voorzitter, dat de salarisregeling blijkbaar door den Raad zeer rijpelijk overwogen is, waar verschillen van 50 cent en een gulden per maand tot uiting zijn gebracht en verder zijn er dertig schalen, waar slechts één ambtenaar onder gebracht is, zoodat gezegd kan worden, dat de regeling praktisch onuitvoerbaar is. Er zal een afzonderlijk ambtenaar moeten worden aangesteld om de betaalsrol te maken. Waar de Raad zoozeer gesteld is op vereenvoudiging is dus de regeling, zooals hij die zelf heeft voorgesteld, voor hemzelf onaannemelijk.

Wat artikel 1 zelf betreft, meen ik U te moeten wijzen op de inconsequentie van den Raad. De Raad zegt, dat de Archivaris afgeschaft dient te worden, omdat hij niet noodig is, maar tevens trekt hij een veel hooger bedrag voor deze betrekking uit, waardoor belanghebbende recht krijgt op hooger verloftraktement en pensioen. Wat het ambtenaarscorps betreft, de Raad is in gebreke gebleven een behoorlijke indeeling te maken, waardoor ook de ambtenaren van de eilanden in het corps van bureauambtenaren worden opgenomen.

De Gouverneur stelt voor op dit corps te bezuinigen, er zullen in de toekomst maar drie hoofdcommiezen zijn, een ter Administratie van financiën, een op de Gouvernements–Secretarie en een op het postkantoor.

Wat de traktementen betreft, de Raad heeft het beginsel om geen periodieke verhoogingen toe te kennen, ten aanzien van de commiezen zelf overboord gegooid en hier twee verschillende bedragen uitgetrokken. Hier kan men wederom spreken van een kansspel, trouwens het geheele systeem van den Raad is hierop gebaseerd.

Immers iedereen weet, dat het in de kolonie moeilijk is een klerk of een adjunct–commies verschillend werk te doen verrichten; vaak blijft de adjunct–commies hetzelfde werk doen, wat hij als klerk deed, toch heeft de Raad hier een verschil gemaakt van f 1 200,—.

Het systeem van den Raad zal alle energie van de ambtenaren dooden. De ambtenaar zal indutten en bevriezen om even te ontdooien om de reuzensprong te maken om daarna weder in te slapen, totdat er wederom promotie te maken valt.

De traktementen voor de bureauambtenaren uitgetrokken houden evenmin verband met de behoefte der ambtenaren, immers, waar door verschillende ambtenaren hetzelfde werk wordt verricht, houdt ook het verschil van f 1 200,— tusschen klerken en adjunct–commiezen evenmin verband tusschen het verschil in levensstandaard, immers ook hierin bestaat geen verschil.

Ik ben er van overtuigd, dat de Raad dit amendement niet zal aannemen, evenmin zal medewerken, dat de administratieve omslag nog vergroot zal worden.

De heer *Gorsira* antwoordt hierop, dat hij met aandacht geluisterd heeft naar hetgeen de geachte afgevaardigde van den Gouverneur gesproken heeft. Het door dezen nu verkondigde om den Raad het regeeringsplan aannemelijk te maken, komt op den vooravond van de sluiting van dit zittingjaar en kan dus uit den aard der zaak uit gebrek aan tijd niet worden getoetst aan de werkelijkheid en billijkheid. Zijne rede zou beter op hare

plaats geweest zijn als toelichting op het ontwerp–begrooting of in de Memorie van Antwoord en niet hier op den laatsten avond bij de behandeling der begrooting.

De Raad kan het voorstel van het Bestuur niet aannemen, keurt het af en verwerpt het door een andere regeling goed te keuren en verklaart zich bereid te allen tijde te overwegen elk verder afgerond voorstel van het Bestuur, mits niet ingediend of toegelicht op den vooravond der sluitingszitting.

De heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat hij de bewering van den heer Gorsira niet begrijpt, immers in de Memorie van Antwoord is er behoorlijk gewezen op de fouten van de regeling van den Raad. Daarom protesteert hij tegen de bewering van den heer Gorsira. De Raad juist heeft zich niet uitgesproken over de Nota van den Gouverneur. Daarover zou spreker gaarne de op– en aanmerkingen vernemen.

De heer *Gorsira* herhaalt nog eens, dat op den vooravond der sluiting van het zittingjaar het daartoe te laat is, en stelt voor om de begrooting verder in behandeling te nemen.

De *Voorzitter* vraagt of een der leden hoofdelijke stemming verlangt over de door den heer Gorsira voorgestelde amendementen, waarop de aanwezige leden eenparig te kennen geven geen hoofdelijke stemming daarover te verlangen.

Sub–artikel 1, zooals geamendeerd, wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Sub–artikelen 2 en 3 worden zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Het amendement–Gorsira om sub–artikel 4 te doen vervallen, wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 5 vraagt de heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, het woord en zegt, dat het vreemd aandoet te zien, dat de Raad, die op de hoogte is van de werkzaamheden van den Algemeen Verslaggever, voor hem f 300,— toelage voorstelt, en wel een lager inkomen dan o. a. dat voor den Secretaris van den Voogdijraad, den Secretaris van de Gezondheids–Commissie, wier werkzaamheden minder omvangrijk zijn. In verband daarmede stelt hij voor het amendement–Gorsira niet aan te nemen.

Sub–artikel 5, zooals geamendeerd, wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Sub–artikel 6 wordt zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 7 zegt de heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, dat hij een opmerking wil maken, die reeds gemaakt is in de Memorie van Antwoord, zoodat hij overtuigd is, dat de Raad hierop zeker zal ingaan. De ambtenaren van de eilanden zijn volgens de regeling van den Raad niet in het bureauambtenaren–korps opgenomen, hetgeen een onbillijkheid is. Hij verwacht dan ook, dat de Raad dit amendement niet zal aannemen, maar de regeling van den Gouverneur zal overnemen.

Sub–artikel 7, zooals geamendeerd, wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Hierop worden sub–artikelen 8 tot en met 16 zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 17 zegt de heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, dat, waar de salarisregeling van de ambtenaren der Rechterlijke Macht bij den Koning berust, hij met recht mag verwachten, dat de Raad zich niet op dit gebied begeeft. Verder merkt hij op, dat de salaris van den deurwaarder voor burgerlijke zaken in verhouding tot andere ambtenaren te hoog berekend is.

Sub–artikel 17, zooals geamendeerd, wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Sub–artikelen 18 tot en met 20 worden hierna zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 21 merkt de heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, op, dat voor den Directeur der strafgevangenis f 2 004,— salaris is uitgetrokken. Op dit oogenblik zijn er in 't geheel 8 gevangenen in de gevangenis, waar 3 opzichters zijn met f 900,— inkomen ieder. Een salaris van f 600,— voor den opzichter is meer dan voldoende.

Sub–artikel 21 wordt, zooals geamendeerd, zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Sub–artikel 22 wordt zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 23 wijst de heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, op een typisch geval. Terwijl de Raad den Inspecteur van politie niet noodig acht, trekt hij voor diens traktement meer uit dan de Gouverneur.

Sub–artikel 23, zooals geamendeerd, wordt zonder hoofde lijke stemming aangenomen.

Sub–artikelen 24 en 25 worden vervolgens zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 26 vraagt de heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, waarom de Raad voor den Secretaris van den Voogdijraad meer uittrekt dan voor den Algemeen Verslaggever.
Spreker zegt, dat hij van zijn recht gebruik wenscht te maken om een antwoord hierop te eischen.

De heer *Gorsira* vraagt welk recht de gemachtigde heeft om den Kolonialen Raad vragen te stellen. Spreker merkt op, dat de gemachtigde hier is om den Raad inlichtingen te verstrekken en te antwoorden op vragen, die hem gesteld worden. De Raad is Souverein.

De heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, antwoordt hierop, dat hij, als de Raad geen inlichtingen geeft op zijn voorstel, het al of niet aannemen van ingediende amendementen niet kan bepleiten.

Hierop wordt sub–artikel 26, zooals geamendeerd, zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Sub–artikel 27 wordt daarna zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Sub–artikel 28, zooals geamendeerd, wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Hierna worden sub–artikelen 29 tot en met 34 zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Sub–artikel 35, zooals geamendeerd, wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Sub–artikel 36 wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 37 zegt de heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, dat het traktement van den Administrateur van financiën bij Koninklijk besluit is vastgesteld, evenals de traktementen van de Rechterlijke Macht.

Sub–artikelen 37, zooals geamendeerd, 38, 39 zooals geamendeerd, worden zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 40 zegt de heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, dat wat de salarisregeling van den Koloniaal Ontvanger en den Inspecteur der belastingen betreft, het in de toekomst wenschelijk is, dat deze gelijk bezolgdigd worden, opdat men kan beschikken over een jong Inspecteur, die genoeg levenskracht heeft om ambtenaren te controleeren enz.; daarna

kan hij, evenals in Holland geschiedt, bij wijze van promotie, ontvanger worden, waar tegenwoordig de invordering van belastingen buitengewoon veel last oplevert. Beide betrekkingen zijn zeer moeilijk en zijn zeer verantwoordelijk.

Wat betreft de betrekking van ontvanger op de eilanden buiten Curaçao, bepaalt de Raad dat alleen adjunct–commiezen die betrekking kunnen vervullen, terwijl de regeling van den Gouverneur dit ook mogelijk maakt voor klerken. Door aanneming van het voorstel van den Raad is er kans, dat er stagnatie in den dienst voorkomt.

Sub–artikel 40, zooals geamendeerd, wordt nu zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 41 zegt de heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, dat een aantal van 10 hoofdkommiezen op het korps kommiezen te veel is.

Sub–artikel 41, zooals geamendeerd, wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen, zoo ook artikel 42.

Bij sub–artikel 43 merkt de heer *Prakken* op, dat het zeer wenschelijk is, waar thans groote eischen gesteld worden aan het postkantoor, de bezoldiging van den Postdirecteur gelijk te stellen met die van Inspecteur der belastingen. Aan de betrekking van Postdirecteur is ook een groote verantwoordelijkheid verbonden.

Wat het voorstel betreft om de hulpbrievenbestellers en bode van het postkantoor op dagloon aan te stellen, wil hij opmerken, dat die menschen altijd noodig zijn, zoodat het onmogelijk gaat hen op daggeld te plaatsen. Verder zegt spreker, dat bij het bepalen van de verschillende traktementen de Raad geen rekening gehouden heeft met het feit, dat het postkantoor meerdere malen 's avonds en 's Zondags geopend moet zijn.

Hierna worden sub–artikel 43, zooals geamendeerd, en sub–artikel 44, zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 45 vraagt de heer *Prakken* of het de bedoeling van den Raad is, dat de toelagen uitgetrokken op dit artikel worden gehandhaafd boven de aan de titularissen toegekende traktementen.

Na een kleine woordenwisseling tusschen dezen en de heeren *Gorsira* en *Muller*, wordt sub–artikel 45, alsook sub–artikel 46, zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 47 merkt de heer *Prakken* op, dat waar de Raad het systeem van periodieke verhooging heeft afgelegd, hij toch drie verschillende traktementen uittrekt voor de seiners bij den dienst der draadlooze telegrafie, terwijl voor de seiners op St. Martin meer traktement wordt uitgetrokken dan op Curaçao. Hierdoor wijkt de Raad zelf af van het aangenomen standpunt.

Wat betreft de aanstelling van een besteller op St. Martin, merkt de heer Prakken op, dat de Gouverneur ten deze reeds maatregelen heeft genomen.

Hierop worden sub–artikelen 47, zooals geamendeerd, 48 tot en met 52 zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 53 geeft de heer *Prakken* den Raad in overweging de verhooging van het salaris van den hypotheekbewaarder niet aan te nemen.

Sub–artikelen 53, zooals geamendeerd, 54, zooals geamendeerd, en 55, worden hierna zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 56 maakt de heer *Prakken* wederom de opmerking, dat voor den Secretaris van de Kamer van Koophandel en Nijverheid meer is uitgetrokken dan voor den Algemeen Verslaggever.

Sub–artikel 56, zooals geamendeerd, sub–artikelen 57 tot en met 62 worden hierna zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 63 maakt de heer *Prakken* wederom bezwaar

tegen de aanneming van het amendement en zegt, dat voor een dominé minder traktement is uitgetrokken dan voor den bisschop. Namens den Gouverneur zegt spreker, dat het traktement van den dominé, wiens studiën zoo niet zwaarder dan wel belangrijker zijn dan die van den bisschop, gelijk moet zijn aan dat van den bisschop.

Sub–artikel 63, zooals geamendeerd, en sub–artikel 64 worden hierna zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 65 merkt de heer *Prakken* op, dat in de regeling van den Raad, de Inspecteur van het onderwijs minder zal ontvangen dan sommige hoofden der scholen, wat niet met de billijkheid strookt.

Sub–artikel 65, zooals geamendeerd, alsmede sub–artikel 66 worden zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 67 zegt de heer *Prakken* nu wel een nadere toelichting op het amendement te verwachten, en wijst op de onbillijkheid van gelijke salarissen voor onderwijzers. Als voorbeeld haalt spreker aan, dat een onderwijzer 3de klasse met 20 dienstjaren volgens de regeling van den Raad evenveel traktement zal krijgen als een, die pas van de normaalschool komt. Verder merkt hij op, dat er slechts voor 42 onderwijzers traktement is uitgetrokken, terwijl er in werkelijkheid 46 zijn; is 't de bedoeling van den Raad om 4 onderwijzers af te schaffen?

Naar aanleiding van deze opmerking dient de heer *Statius Muller* een sub–amendement in, om dit artikel te verhoogen met f 19 000,—, welk voorstel ondersteund wordt door de heeren Beaujon en Penso.

De heer *Prakken* verwijt den heer Gorsira nu, dat het een verkeerd systeem is om nu er gewezen wordt op een fout, door den Raad wel medegewerkt wordt om die fout te verbeteren, terwijl de heer Gorsira halsstarrig weigerde bij andere opmerkingen nadere toelichting te geven, waarop de heer *Gorsira* antwoordt, dat het voorstel van den heer Statius Muller komt en dat hij het niet overneemt, omdat hij reeds verklaard heeft, dat het Bestuur dat bij de Memorie van Antwoord had moeten doen, en nu zulks niet is geschied, het Bestuur, die wijziging of aanvulling bij suppletoire begrooting en schriftelijk ter kennis van den Raad moet brengen.

Nadat door het lot is beslist, dat de stemming bij No. 6 der presentielijst zal aanvangen, wordt het sub–amendement Statius Muller in stemming gebracht en verworpen met zeven tegen vier stemmen.

Tegen stemmen de heeren Senior, Maduro, Sutherland, Gorsira, Zeppenfeldt, Muskus en Ellis; vóór de heeren Beaujon, Statius Muller, Penso en de Voorzitter.

Sub–artikel 67 wordt nu, zooals geamendeerd, zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Het amendement om de artikelen 68 en 70 samen te trekken tot één artikel, wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen; zoo ook het amendement om artikel 69 te doen vervallen.

Sub–artikel 71 komt in behandeling, waarbij de heer *Statius Muller* voorstelt om onderdeel *a* van dit onderartikel te verminderen met f 111 950,— en te bepalen op f 67 300,—.

Dit voorstel, ondersteund door de heeren Beaujon en Muskus, wordt door den voorsteller aldus toegelicht:

Mijnheer de Voorzitter! Dit amendement is een gevolg van de beslissing, die in onze vergadering van den 24n. April j.l. gevallen is op het Bestuursvoorstel, om de uitkeering van het Bijzonder Onderwijs te verstrekken naar het beginsel van de gelijkstelling van de bezoldigingen van het verplichte personeel op de bijzondere scholen met dat der openbare scholen. Om de waarde van dit amendement te versterken, zou ik mij hebben willen beroepen op het oordeel van een autoriteit, die zeer zeker geen maatregel zou hebben voorgesteld, die de financieele belangen van de Roomsch Katholieke Missie zou schaden. Ik mag dit

evenwel niet doen, omdat op mijn mond een slot is gezet doordien het dossier, waarin dit oordeel is uitgesproken aan den Raad *vertrouwelijk* is toegezonden. Ware dit niet het geval, dan zou ik de eigen woorden van dien autoriteit hebben aangehaald, welk oordeel voor de bepaling van het uit te keeren subsidie aan de bijzondere scholen, ongetwijfeld van groot gewicht is.

De heer *Ellis* wil hier, namens zijne medeleden Sutherland en Zeppenfeldt mededeelen, dat zij niet voor het amendement zullen stemmen. Als reden hiervoor vraagt spreker te mogen verwijzen naar hetgeen door hem gesproken is in de vergadering van 24 April j.l. bij de behandeling van de wijziging van de Onderwijsverordening.

De gemachtigde van den Gouverneur, de heer *Meerdink*, zich ook refereerende aan hetgeen door hem is gezegd bij de behandeling van de ontwerp-verordening tot wijziging der Onderwijsverordening in de vergadering van 24 April j.l., zegt, dat het voor het Bestuur onmogelijk is het amendement over te nemen, daar de Gouverneur de door den Raad niet goedgekeurde verordening niet zal afkondigen, maar aan den Minister een voorstel heeft gedaan om de regeling van de gelijkstelling bij Koninklijk besluit in te voeren.

Het amendement Statius-Muller, hierna in stemming gebracht, wordt aangenomen met acht tegen drie stemmen.
Vóór stemmen de heeren Beaujon, Senior, Statius Muller, Maduro, Penso, Gorsira, Muskus en de Voorzitter; tegen de heeren Sutherland, Zeppenfeldt en Ellis.

Hierna worden sub-artikelen 72 en 73 zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub-artikel 74 zegt de heer *Prakken*, dat het amendement op dit onderartikel sober is toegelicht. Er staat namelijk „stel 50% hooger dan uitgetrokken bij deze K. H. B." Spreker vindt, dat een nadere toelichting hierop zeer gewenscht is.

Hierop wordt sub-artikel 74, zooals geamendeerd, alsook sub-artikelen 75 en 76 zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub-artikel 77 zegt de heer *Prakken*, dat, waar in de Memorie van Antwoord niet elke finesse kon worden gevraagd, hij bij den Raad er op aandringt preciseering van zijne meening omtrent de „stel"-posten.

Hierna worden sub-artikelen 77, 78 en 79, alle zooals geamendeerd, en sub-artikelen 80 tot en met 88 zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub-artikel 89 stelt de heer *Statius Muller* voor om dit onderartikel te doen luiden:
Voorschotten voor buitengewone uitgaven ter verbetering van de veeteelt f 10 000,—.

Het voorstel, ondersteund door de heeren Gorsira en Penso, wordt door den heer Statius Muller aldus toegelicht:

Mijnheer de Voorzitter! In de Memorie van Antwoord staat, dat het den Gouverneur verbaasde, dat slechts een paar leden zich voor de kredieten voor buitengewone maatregelen tot bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt en dan nog tot ten hoogste een bedrag van f 10 000,— uitspraken, terwijl in 1920 door den Kolonialen Raad met algemeene stemmen een voor deze doeleinden op de wenschelijkheidsbegrooting uitgetrokken post werd aangenomen. Ik was toen door omstandigheden verhinderd die vergadering bij te wonen, anders had ik zeker een voorstel gedaan om den post niet aan te nemen. Bovendien is, omdat de post toen aangenomen werd, dit nu geen reden om het nu aangevraagde crediet aan te nemen. In dezen Raad is jaren lang aangedrongen op de afschaffing van den Landbouwkundigen dienst op de benedenwindsche eilanden, totdat eindelijk het Bestuur zelf heeft ingezien, dat het niets uithaalde en zelf overging dien dienst op te heffen.

De heer *Beaujon* vraagt het woord en zegt het volgende:

Mijnheer de Voorzitter! Ofschoon niet meer zoo optimistisch gestemd als vroeger over de resultaten, welke in de kolonie te verkrijgen zijn door het verleenen van geldelijken steun van gouvernementswege tot bevordering van landbouw en veeteelt, toch ben ik nog van meening, dat het Bestuur de bevordering van die twee belangrijke factoren voor de welvaart van een land, niettegenstaande de tot nu voor het meerendeel ontmoedigende uitkomsten, niet geheel aan particulier initiatief moet overlaten, maar eenigen steun dient te verstrekken in die gevallen, waar misschien nog eenige kans van slagen is en er uit gebrek aan de noodige middelen niet veel door particulieren gedaan kan worden. Dat die steun echter, na de opgedane ervaringen, met groote voorzichtigheid en onder *zekere* waarborgen voor de terugbetaling der verleende voorschotten zal moeten worden verstrekt, behoeft m. i. geen betoog.

Door de overvloedige regens in de laatste maanden van 1921 is de toestand van den landbouw en de veeteelt in de kolonie eenigszins verbeterd en ik meen het daaraan te moeten toeschrijven, dat er weer wat animo is tot het gebruik maken van de opengestelde gelegenheid tot het verkrijgen van voorschotten tot aankoop van vee en verbetering van irrigatiewerken. De op de begrooting voor 1922 voor deze doeleinden uitgetrokken som zal zeer waarschijnlijk geheel worden uitgegeven dit jaar, te oordeelen naar de reeds ingediende aanzoeken.

Voor aankoop van terreinen voor woningbouw, weidegronden enz. is voor 1923 m. i. niet noodig een crediet uit te trekken, daar in 1921 reeds gronden zijn aangekocht, waarvan, voor zoover mij bekend, nog geen gebruik is gemaakt; de plannen daaromtrent schijnen nog niet in begin van uitvoering te zijn gekomen. Mocht het later blijken, dat meer gronden noodig zijn, dan kan het daartoe benoodigde crediet worden gevraagd.

Ik meen evenwel, dat een bedrag van f 10 000,—, zooals het geachte lid Muller voorstelt, te weinig is voor verbetering van de veeteelt; wij moeten niet vergeten dat een enkele stier of melkkoe tot rasverbetering hier ingevoerd f 1 500,— of meer kost en irrigatie tot het kweeken van veevoeder dient ook aangemoedigd en bevorderd te worden.

Om deze redenen wil ik het geachte lid Muller voorstellen zijn amendement te wijzigen en het door hem voorgestelde bedrag te brengen op f 25 000,—, als wanneer ik voor het amendement wil stemmen, dat is f 25 000,— voor voorschotten tot bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt, gesplitst als volgt:

maatregelen in het belang van de irrigatie en cultures f 10 000,—;
maatregelen in het belang van de veeteelt . . . . . f 15 000,—.

De heer *Statius Muller* zegt, dat hij bij zijn amendement blijft.

De heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, bedankt den heer Beaujon voor het sympathiek geluid, dat hij heeft laten hooren ten opzichte van dezen post. Spreker zegt, dat de heer Beaujon, die in een ander kwaliteit op de hoogte is van den gang der zaken, goed kan beoordeelen of het aangevraagd bedrag goed besteed wordt. Het is meermalen gebleken, dat, vooral in kleine tuintjes, door irrigatie veel gedaan kan worden. Men moet ook niet uit het oog verliezen, dat het crediet voor de geheele kolonie en niet alleen voor Curaçao geldt. Hoewel het Bestuur liever bij den voorgestelden post blijft, staat het toch dichter bij het amendement-Beaujon dan dat van het lid Muller. Spreker wil hier in herinnering brengen, dat door den Gouverneur Helfrich een veel grooter bedrag is voorgesteld voor verbetering van Landbouw en veeteelt, waarvan de eerste termijn door den Kolonialen Raad reeds is aangenomen. f 10 000,— is ook te weinig om er iets mee uit te voeren.

In verband hiermede verzoekt hij den Raad het crediet voorgesteld door den Gouverneur te handhaven.

De heer *Statius Muller* zegt, dat het hem spijt niet mee te kunnen gaan met den heer Beaujon. Waar er dit jaar reeds een groot bedrag is uitgegeven als voorschot ter verbetering van de veeteelt en irrigatiewerken, zal het volgend jaar een minder bedrag noodig zijn, te meer, waar volgens spreker, het dezelfde personen zullen zijn, die het volgend jaar zullen komen aanzetten om nog een voorschot.

Als iemand geen f 50,— kan uitgeven tot aankoop van een rasbok, is het niet geraden hem een voorschot te geven, daar hij dit uiterst moeilijk terug zal kunnen betalen.

De heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat voor f 50,— zeker geen rasbok van Barbados te krijgen is. Voor irrigatie zijn reeds eenige molens aangekocht van de verleende voorschotten; waarschijnlijk zal dit ook gebeuren het volgende jaar. Het verwondert spreker geenszins, dat de heer Muller zich tegen dezen post verzet, omdat hij zich altijd als een vijand van den landbouw heeft laten kennen, die altijd heeft aangedrongen op geheele opheffing van dit departement.

De heer *Statius Muller* zegt hierop, dat hij alle reden heeft om zich tegen deze posten te verzetten, daar volgens hem het geld hiervoor uitgegeven in den regel weggegooid geld is. Op St. Martin is er kort geleden een zeer belangrijk crediet gevraagd om het landgoed Belvedère aan te koopen, waar de Landbouwkundige van de Bovenwindsche eilanden zich moest vestigen. Nauwelijks heeft deze zich daar gevestigd, of spreker leest, dat het in de bedoeling ligt hem te verplaatsen naar St. Eustatius. Hij wil het Bestuur hier waarschuwen, dat deze verplaatsing voor den Landbouwkundige een nadere stap tot zijn graf zal blijken.

Het amendement–Statius Muller, in stemming gebracht, wordt aangenomen met acht tegen drie stemmen.
Voor stemmen de heeren Senior, Statius Muller, Maduro, Sutherland, Penso, Gorsira, Ellis en de Voorzitter; tegen de heeren Beaujon, Zeppenfeldt en Muskus.

Sub–artikelen 90 en 91 worden zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 92 zegt de heer *Prakken*, dat het nu een post betreft, waar wel in de Memorie van Antwoord over is gesproken en verwacht dan ook nadere toelichting. Spreker merkt op, dat de Raad indertijd het traktement van f 2 800,— voor den Opzichter van den Openbaren Gezondheidsdienst, in verhouding tot zijne werkzaamheden, te hoog vond, terwijl de Raad nu zelf voor den man, die in 't geheel geen studie heeft gehad, een traktement voorstelt van f 4 008,—, hooger dan dat van den hulpscheikundige en den apotheker, die veel meer moeten kennen dan hij. Het door den Raad voorgestelde salaris voor de geneeskundigen is ook te weinig om daarvoor liefhebbers voor de eilanden buiten Curaçao te krijgen.
Het voorstel van den Raad om den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst particuliere praktijk te laten uitoefenen, kan het Bestuur niet overnemen, omdat de Directeur, die aan het hoofd van den geneeskundigen dienst staat, zich geheel moet houden buiten de praktijk. Bovendien zal hij er niet veel tijd voor over hebben.
De toelage van den Secretaris van de Gezondheids–Commissie, die verleden jaar maar één vergadering heeft gehad, is ook te hoog.

De Voorzitter merkt nu op, dat het niet de schuld van den Secretaris is, dat er maar één vergadering in den loop van verleden jaar is gehouden. Als lid van de Gezondheids–commissie is het hem bekend, dat de vorige Directeur maandelijks vergaderingen hield, en dat er genoeg te doen was voor den Secretaris.

Hierop bedankt de heer *Prakken* den Voorzitter voor deze inlichting, die hij eindelijk van den Raad los kon krijgen, en zegt, dat hij hoopt, dat deze de eerste van de reeks zal zijn, die nu volgen zal. Niettegenstaande het door den Voorzitter gerelevéerde, acht de Gouverneur de toelage voor den Secretaris van de Gezondheidscommissie toch te hoog.

Sub–artikel 92, zooals geamendeerd, alsmede sub–artikelen 93 en 94 worden hierna zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 95 zegt de heer *Prakken*, dat het in de bedoeling van den Gouverneur ligt om bij de nieuwe salarisregeling geen toelage meer toe te kennen aan den quarantaine–dokter voor bijzondere quarantainediensten.

Sub–artikel 95, zooals geamendeerd, alsmede sub–artikelen 96, ook zooals geamendeerd, en 97 worden zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Sub–artikel 98, zooals geamendeerd, sub–artikelen 99 en 100 worden zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 101 zegt de heer *Prakken*, dat er op St. Eustatius maar een verpleegde is in het leprozengesticht; een bedrag van f 540,— voor den opzichter is onevenredig met diens prestatie.

Sub–artikel 101, zooals geamendeerd, sub–artikelen 102, 103, 104 en 105, 106, zooals geamendeerd, 107 en 108 worden zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 109 merkt de heer *Prakken* op, dat de traktementen van den hulpbacterioloog en den hulpscheikundige bij den Openbaren Gezondheidsdienst te laag zijn in verhouding tot dat van den Opzichter bij dat departement.

Sub–artikel 109, zooals geamendeerd, alsmede sub–artikelen 110, 111, 112, zooals geamendeerd, en 113 worden zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 114 zegt de heer *Prakken*, dat de opzichter bij den keuringsdienst noodzakelijk is.

Het amendement om sub–artikel 114 te doen vervallen wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Sub–artikelen 115 en 116 worden hierna zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 117 zegt de heer *Prakken*, dat een traktement van f 2 500,— voor den gouvernements–apotheker te laag is en adviseert het amendement niet aan te nemen.

Sub–artikel 117, zooals geamendeerd, alsmede sub–artikelen 118 tot en met 125 worden zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 126 zegt de heer *Molengraaff*, gemachtigde van den Gouverneur, erop te willen wijzen, dat twee opzichters het minimum aantal vormen, dat bij het Departement van Openbare Werken werkzaam gesteld kan worden. Een van dezen houdt het toezicht op de herstelling van de wegen en landsgebouwen aan de Stadszijde en de timmerwerkplaats, terwijl de andere dit toezicht uitoefent in het stadsgedeelte aan de Overzijde. Spreker zegt, dat het niet noodig is den Raad mede te deelen, dat op Curaçao alleen gewerkt wordt, wanneer er gelijktijdig toezicht wordt uitgeoefend.

Beschikt het Departement van Openbare Werken maar over één opzichter, dan zal de arbeidsprestatie van de werklieden beduidend afnemen. Men kan toch van een opzichter niet vergen, dat hij gelijktijdig aan de Overzijde van de stad en in het stadsgedeelte beoosten de haven toezicht uitoefent.

De Raad meent bovendien, dat het Departement van Openbare Werken het zonder een technisch ambtenaar kan stellen.

De taak van den technischen ambtenaar is den Directeur van Openbare Werken te helpen bij het ontwerpen en voor dezen de eilanden te bezoeken, hetzij om aldaar gegevens voor projecten te verzamelen, hetzij om de daar uit te voeren werken te leiden. Met nadruk verzoekt hij den Raad het amendement niet aan te nemen.

Sub–artikel 126, zooals geamendeerd, alsmede sub–artikelen 127, 128, 129, zooals aangevuld bij Nota van wijzigingen, en 130, zooals gewijzigd bij diezelfde Nota, worden zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub–artikel 131 vraagt de heer *Statius Muller* om den onder *b* van dit onderartikel bedoelden sproeiwagen zoo spoedig mogelijk te bestellen, en niet te wachten totdat de begrooting in Holland is aangenomen. Intusschen zouden de wegen, volgens spreker, besproeid kunnen worden met de brandspuit, ter voorkoming van den hinder, die men ondervindt van de opwaaiende stof.

De heer *Molengraaff*, gemachtigde van den Gouverneur, merkt op, dat de mogelijkheid van besproeien van de wegen

met weg-olie niet zoo zeer afhangt van het spoedig aanschaffen van een sproeiwagen, als wel van het verkrijgen van een geschikte oliesoort.

Verder stelt de heer *Statius Muller* voor den post onder 131*c. bis* voor verplaatsing en uitbreiding van de smederij en herstellingswerf van Openbare Werken, aangebracht bij Nota van wijzigingen, van de begrooting af te voeren. Spreker zegt, dat, indien men een andere plaats kan krijgen om de smederij en herstellingswerf te verplaatsen er geen bezwaar zal zijn om den post te behouden; maar het eenige stuk gouvernementskade, dat nu door arme menschen wordt gebruikt, nog voor dat doel te benutten, acht hij niet gewenscht.

Hierop zegt de heer *Molengraaff*, gemachtigde van den Gouverneur, dat de smederij hoofdzakelijk verplaatst wordt omdat, waar zij nu staat er geen voldoende contrôle op de werkers kan worden uitgeoefend; er wordt particulier werk op de smederij verricht, waardoor het gouvernementswerk achterblijft. De sleepbooten, die verwacht worden, hebben een te grooten diepgang dan dat zij daar op de helling kunnen worden gehaald. Wanneer men zich vereenigt met het voorgestelde plan de smederij en herstellingswerf te verplaatsen, dan meent spreker, dat het van zelf spreekt dat — uit een oogpunt van bezuiniging bezien — het Gouvernement de smederij en herstellingswerf naar een geschikt gelegen stuk *Gouvernements*terrein verplaatst. Het eenigste stuk gouvernementsterrein, dat voor dit doel geschikt is, is volgens hem het genoemde terrein bij de Van den Brandhofbrug.

Hierop verklaart de heer *Statius Muller* uitdrukkelijk geen bezwaar te hebben tegen de uitbreiding of zelfs verplaatsing van de smederij, maar wel tegen het overbrengen daarvan naar de gouvernementskade aan het Waaigat.

De heer *Gorsira* gelooft, dat de smederij hinderlijk zal zijn voor de omwonenden. Als hij zich niet vergist, is er langen tijd geleden een schoener daar bij het Riffort opgehaald; waarom zouden de twee sleepbooten daar nu niet kunnen worden opgehaald?

De *gemachtigde van den Gouverneur* zegt, dat hij niet gelooft, dat het leven op de smederij dat van het De Ruyterplein zal overstemmen. Op zoo'n kleine smederij met een paar werklui wordt niet zoo veel leven gemaakt, dat de bewoners daar in de buurt er last van zullen ondervinden. Wat betreft het ophalen van de booten, zegt spreker, dat die booten een te grooten diepgang hebben en daardoor niet aan den kant kunnen aanleggen om op de helling gehaald te worden.

De heer *Beaujon* zegt, dat hij accoord gaat met het plan om de smederij te verbeteren, maar niet om ze over te brengen naar Scharloo. Hij vindt ook, dat het eenige stuk gouvernementsterrein, dat thans door arme menschen gebruikt wordt om hun bootjes op het droge te halen om te repareeren, niet van die menschen ontnomen moet worden.

Hierop merkt de *gemachtigde van den Gouverneur* op, dat langs de thans bestaande smederij een weg loopt, zoodat het niet mogelijk is ze te verbeteren. Het zou toch niet aangaan om, nu het Gouvernement een stuk terrein heeft, een ander terrein te gaan koopen voor verplaatsing van de smederij.

Het amendement-Statius Muller om den post bij sub-artikel 131*c. bis.* af te voeren, welk amendement ondersteund wordt door de heeren Beaujon en Gorsira, wordt in stemming gebracht en met algemeene stemmen aangenomen.

Hierop worden sub-artikelen 131 tot en met 137 zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij sub-artikel 138 vraagt de heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, wat de bedoeling is van den Raad, of alleen de lantaarnopstekers of alle andere in dat artikel genoemde beambten op daggeld aangesteld moeten worden.

Sub–artikel 138, zooals geamendeerd, en sub–artikel 139 worden zonder hoofdelijke stemming aangenomen, zoo ook sub–artikel 140, zooals geamendeerd, 141, 142, 143, zooals geamendeerd, 144 tot en met 152.

Bij sub–artikel 153 zegt de heer *Prakken*, dat het voor het Bestuur onmogelijk is dit amendement over te nemen.
Waar, zooals hij eerder gezegd heeft, de Raad 50 verschillende traktementen beneden f 1 500,— kent, is het zeer moeilijk om voor ieder ambtenaar te gaan berekenen wat hij moet hebben. Er zou daarvoor speciaal een ambtenaar moeten zijn. Met een beroep op bezuiniging stelt hij voor het amendement niet over te nemen. Bovendien is de regeling van den Raad duurder dan die van den Gouverneur.

Hierop merkt de *Voorzitter* op, dat het op het oogenblik duurder komt te staan, maar dat in de toekomst dit niet het geval zal zijn.

De heer *Prakken* bedankt den Voorzitter en zegt, dat volgens hem het altijd zoo zal blijven, want nu zullen er ambtenaren zijn van 20 dienstjaren en ambtenaren met één dienstjaar, terwijl over tien jaar bijvoorbeeld dit ook het geval zal zijn.

Sub–artikel 153, zooals geamendeerd, wordt hierna zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Hierop worden artikelen 1, zooals gewijzigd, 2, 3 en 4 van het ontwerp, zoomede het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel, zooals gewijzigd, elk afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

De *Voorzitter* bedankt de gemachtigden voor de door hen verstrekte inlichtingen, en schorst de vergadering voor tien minuten.

Nadat de tien minuten verstreken zijn, wordt de vergadering door den Voorzitter heropend, waarop in behandeling komt de verkiezing van candidaten ter vervulling van de vacature, ontstaan wegens de ontslagname van den heer *F. W. P. Winkel*.

De Voorzitter verzoekt de heeren Zeppenfeldt en Senior als stemopnemers te willen fungeeren.

Voor eersten candidaat worden 11 stemmen uitgebracht, waarvan vijf op den heer Henri Perret Gentil, vier op den heer C. H. Jonckheer Wz. en twee op den heer Herman Schotborgh.

Aangezien niemand de volstrekte meerderheid van stemmen heeft verkregen, moet een herstemming plaats vinden tusschen de heeren Henri Perret Gentil en C. H. Jonckheer Wz., waarbij de heer Henri Perret Gentil zes stemmen op zich vereenigt, en de heer Jonckheer vier, terwijl er een briefje in blanco is aangetroffen.

Tot eersten candidaat is derhalve gekomen de heer *Henri Perret Gentil*.

Voor tweeden candidaat worden eveneens 11 stemmen uitgebracht, waarvan vier op den heer J. W. J. van der Linde Schotborgh, drie op den heer Herman Schotborgh, twee op den heer J. A. de Haseth Jr., een op den heer C. H. Jonckheer Wz., en een op den heer H. J. Beaujon.

Aangezien niemand de volstrekte meerderheid van stemmen heeft verkregen, moet een herstemming plaats vinden tusschen de heeren J. W. J. van der Linde Schotborgh en Herman Schotborgh, waarbij eerstgenoemde zeven stemmen verkrijgt en de tweedegenoemde vier, zoodat tot tweeden candidaat is gekozen de heer *J. W. J. van der Linde Schotborgh*.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1921—1922.

NOTULEN.

Nº 18.

NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Dinsdag, den 9n. Mei 1922, des morgens te half negen uur.

TEGENWOORDIG : de heer *Ed. S. Lansberg*, Ondervoorzitter.

VOORTS: de heeren *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *J. J. Beaujon*, *E. M. Penso*, *S. M. L. Maduro*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, Mr. *W. Ch. de la Try Ellis*, *H. Statius Muller* en *J. Sutherland*, leden, zoomede de heer *Jac. F. Haayen*, tijd. 1e. commies ter Gouvernements-Secretarie, fungd. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren *A. G. Statius Muller*, Voorzitter, *Edwin Senior* en *R. F. Muskus*, leden, de eerstgenoemde wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en zegt, dat aangezien de notulen van de vorige vergadering, wegens uitgebreidheid, nog niet gereed zijn, deze eerst in een volgende vergadering aan de goedkeuring van de leden kunnen worden onderworpen.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1º een gouvernements-depêche, dd. 2 Mei 1922, Nº 1504, houdende verzoek aan den Voorzitter om op heden, vóór negen uur des morgens, de vergadering van den Kolonialen Raad over het zittingjaar 1921—1922 namens den Gouverneur te sluiten en den leden dank te betuigen voor hetgeen door hen in dat zittingjaar is verricht;

2º een extract uit de gouvernements-beschikking, dd. 2 Mei 1922, Nº 1506, regelende de plechtigheid in verband met de opening van de vergadering van den Kolonialen Raad op heden.

Ter voldoening aan het verzoek, vervat in de gouvernements-depêche, dd. 2 Mei 1922, Nº 1504, zegt de Voorzitter den leden van den Raad, namens den Gouverneur, dank voor hetgeen zij in het afgeloopen zittingjaar hebben verricht, waarna hij eene commissie benoemt van in- en uitgeleide van den Gouverneur, die zoo aanstonds de vergadering voor het nieuwe zittingjaar zal openen, welke commissie bestaat uit de heeren: H. Statius Muller, S. M. L. Maduro en Mr. W. Ch. de la Try Ellis.

Daar geen der leden het woord verlangt en deze bijeenkomst de laatste openbare van dit zittingjaar is, worden op

voorstel van den Voorzitter, in opvolging van art. 32 van het Reglement van Orde, de notulen van het verhandelde in deze zitting voorgelezen en goedgekeurd.

Hierop verklaart de Voorzitter, namens Zijne Excellentie den heer Gouverneur van Curaçao, de vergadering van den Kolonialen Raad voor het Zittingjaar 1921—1922 gesloten.